

༡༡། །དཔལ་ལྡན་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་བསྐྱེད་དེམ་དང་

རྗེགས་དེམ་བཞུགས་སོ།།

བརྗོད་བྱ། བསྐྱེད་རྗེགས་གྱི་ལམ་དེམ་པ་གཉིས།

མཛད་པ་ལོ། བཞི་ཉ་ལྔ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་ལོ།

དང་པོ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པའི་རྟོག་པ།	1
གཉིས་པ། ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ།	5
གསུམ་པ། སྒྲགས་བརྟ་བའི་རྟོག་པ།	14
བཞི་པ། སྒོམ་པའི་རྟོག་པ།	17
ལྔ་པ། བྱིས་སྐྱའི་ཆོ་གའི་རྟོག་པ།	22
དྲུག་པ། སྦྱོན་སྒྲིག་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྟོག་པ།	25
བདུན་པ། བསམ་གཏན་གྱིས་ལས་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ།	30
མཇུག་བྱང་།	37
དཔལ་རྗེ་མེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ .	40
རྗོད་བྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	40
བརྗོད་བྱ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	46
བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	46
གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས།	48
གང་བསྒྲོམ་བྱའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག།	49
ཐུན་གྱི་མགོར་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།	50

བྱེན་རྒྱལ་ལ་འཇུག་ཕྱིར་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་	
གདབ་ཚུལ།	50
རང་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་རྫོང་བྲིལ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ།	52
རྫོང་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱ་ཚུལ།	92
ཐུན་དངོས་གཞིར་ངེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ།	99
སྦྱོར་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྐྱོམ་ཚུལ།	99
འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་	
ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བྱ་ཚུལ།	100
ཆོག་ས་ཞིང་སྐྱན་འབྱེད་ཚུལ།	100
ཆོག་ས་ཞིང་སྐྱན་བྲངས་ཏེ་ཆོག་ས་གསོག་བྱ་ཚུལ།	105
དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འདུ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་	
དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་སྦྱོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ།	128
གང་དུ་འཆང་བྱ་བའི་གནས་ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་དེ་བར་དོ་	
ལོངས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་རྒྱུ་དོན་འཇིན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ། .	152
སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་འབྲས་བུ་དོན་འཇིན་པ་	
བསྐྱོམ་ཚུལ།	215

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་ཚུལ།	269
ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་ཚུལ།	316
ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།	389
ཐུན་མཆོམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།	392
སྟོང་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	393
ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	393
ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར།	395
ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར།	396
ཁུས་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	397
སྒྲུབ་ཐབས་གྱི་ཆེད་ས་བཤད་པ།	398
དཔལ་རྩོམ་ཇི་ཇི་འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཟབ་ལམ་རིམ་བཤག་ཉིས་བཤག་ཇི་ཇི་འཛིགས་རིམ།	408
ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ།	439
ལམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་འགྲོ་དྲོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་དང་སྒྲ་མའི་ རྣལ་འབྱོར་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ།	439
རྩོགས་རིམ་གྱི་ཐུན་མཐུག་ཡིན་པའི་སྟོན་འགྲོ་དྲོར་སེམས་ བསྐྱོམ་བཞུས་བྱ་ཚུལ།	439

མཐའ་ཆུང་ལ་འབྱོར་བསྐྱོར་ཚུལ།	447
ཉེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱོར་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ།	464
གཏུམ་མའི་བསྐྱོར་ཚུལ།	494
རྒྱང་བུམ་པ་ཅན་བསྐྱོར་ཚུལ།	517
དོ་རྗེའི་བསྐྱོར་ཚུལ།	523
དོར་བསྐྱོར་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་བ་ཆགས་ཚུལ།	523
བྱེ་བྲག་ཏུ་ལུགས་འདྲིའི་དོར་བསྐྱོར་བྱ་ཚུལ་ཁུངས་དང་ སྦྱར་ནས་བཤད་པ།	528
ལུགས་འདྲིའི་དོར་བསྐྱོར་ཉམས་སྦྱ་ལེན་ཚུལ་དངོས།	532
༡ དམ་ཆིག་གི་རྣམ་འབྱོར།	543
༢ དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར།	567
༣ རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར།	579
འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།	595

༢ གོང་ས་༢ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་
བཀྲིན་འོག་ཕྱན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱི་
ཤུ་ཉལ་ས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློབ་མྱོད་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སླད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་གི་དེར་སློབ་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟག་སྟེ་ལ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁྱེད་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྲལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

སེར་སླད་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐོན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱུ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཐུལ་ཆོག།

བརྒྱུ་ཁྱེད་། marjamson618@gmail.com

དཔལ་ལྗོངས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་
རྫོགས་རིམ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། དཔལ་ལྗོངས་འཛིགས་བྱེད་ཁྱོས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དང་པོ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པའི་ཉོག་པ།

༡༡། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷོ་བཟོ་རྩེ་ར་ཨ་ཏུ་ཤོ་ན་རྩ་ཇ་རྩ་མ། བོད་
སྐད་དུ། དཔལ་ལྗོངས་འཛིགས་བྱེད་ཁྱོས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ།
དཔལ་ལྗོངས་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །

༥ དེ་ནས་རྫོང་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི། །སྐྱབ་པ་ཡང་དག་རབ་བཤད་དེ། །
དེས་ནི་ལྷ་རྩམས་ཐམས་ཅད་ལ། །དག་ཤུལ་ཆེ་ཞིང་འཛིགས་པར་བྱེད། ༥ །
དེ་ལ་ཐོག་མར་སྒྲགས་པས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བར་
གནས་ལ་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ༥ །དེ་ལ་གནས་གསུངས་
པ་ནི། དུར་ཁྱིམ་དམ་ཆུ་ལྷང་གི་འགྲམ་མམ། ཤིང་གཅིག་གམ། མཆོན་མ་
གཅིག་པའམ། བཞི་མདོའམ། རིའི་རྩེ་མོའམ། ཁང་སྟོང་ངམ། མ་མོའི་བྲིམ་
མམ། ལྷའི་ཁང་བའམ། འཐབ་མོའི་གནས་སམ། གྲོང་བྲིར་རམ། རྒྱལ་ཁྱོད་
དམ། གྲོང་བར་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་ ༥ །སྒྲགས་པ་གནས་ཏེ། འཛིགས་
བྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་འདིར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས། ༥ །དབང་དང་།

དགྲུག་པ་དང་། གསལ་པ་དང་། བསྐྱད་པ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རེངས་པ་དང་།
རལ་གྱི་དང་། མིག་སྒྲན་དང་། ས་འོག་དང་། རིལ་བྱ་དང་། རོ་དང་། བཅུད་
གྱིས་ལེན་པ་དང་། རོར་དང་། འབྱུང་པོ་དང་། རོ་ལངས་དང་། འཕ་བ་དང་།
གཞོད་སྒྱིན་དང་། གཞོད་སྒྱིན་མོ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་ག་འདིས་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ།

༥ དེ་ལ་ཆོ་ག་ནི། དང་པོར་རེ་ཞེག་སྒྲགས་པས་མི་རོ་བསྐྱེགས་པའི་
ཐལ་ཆེན་གྱིས་ལུས་བྱགས་ཏེ་མཆན་བྱེད་ན་གཅེར་བུ་སྐྱ་གྲོལ་བར་བྱས་ལ།
མ་ཉེད་ཀ་དོང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པས་དུར་ཁྲོད་ལ་སོགས་
པར་དགྱེལ་འཁོར་བྱི་སྟེ། ༥ བྱ་བཞི་པ་ལ་སྒོ་བཞི་པ། ཏྲ་བབས་བཞི་ཡིས་
རྣམ་པར་བརྒྱན། ཁྲིལ་བྱ་དར་གྱི་འཕན་ལ་སོགས། ཁེ་ཏྲ་ག་བླང་བས་རྣམ་
པར་བརྒྱན། བྲ་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། སྒོ་ཁྲུད་གྱི་ནི་ལུག་རྣམས་
སྟེ། རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་སྐྱས་པའི། རྒྱ་བ་བྱེད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། ༥ རྡོ་
དབུས་འཁོར་ལོ་བྱི་བ་ནི། རེ་བྱ་མིག་དགྲུ་པ་རྒྱུ་པོའོ། སྒོ་གཅིག་པ་ནི་
དབྱེ་བར་བྱ། ལྷག་མ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱ། ༥ རྡོ་དབུས་མི་རོ་བྱི་བར་
བྱ། འཕར་དུ་མགོ་བོ། ལྷོར་ལག་པ། རུབ་ཏུ་རྒྱ་མ། བྱང་དུ་རྒྱ་བ། འཕར་གྱི་
གྲར་ཐོད་པ། ལྷོར་ཐོད་ཆ་ལ། རུབ་ཏུ་དུར་ཁྲོད་གྱི་ས། བྱང་དུ་སྐྱེས་བྱ་གསལ་
ཞིང་ལ་བཅུགས་པའོ། འདི་དག་ནི་འཁོར་ལོའི་དབུས་སུ་མཆན་མའི་ལུག་

ཀྱའོ། ། རྟེན་ས་འཁོར་ལོའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་ནི། འཕ་སྤྱོགས་གྱི་
སྣམ་བུ་དག་ལ། གྱི་གྲུག་དང་། མཚོན་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། གཏུན་ཤིང་དང་།
ཚུ་གྱི་དང་། རྟོ་མེ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱུ་ལ་སོགས་པ་བྱིའོ། །སྤྱོ་སྤྱོགས་
གྱི་སྣམ་བུ་ལ། ལྷ་རེ་དང་། མདའ་དང་། ཁ་སྒྲི་ག་དང་། དབྱུག་ཏོ་དང་། འཁོར་
ལོ་དང་། རྟོ་མེ་ཞགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིའོ། །རྒྱབ་གྱི་སྣམ་བུ་ལ། རྟོ་མེ་དང་།
རྟེན་ཚུང་དང་། ཕྱབ་དང་། གཞུ་དང་། བེལ་བུ་དང་། རྒྱང་གི་རས་ལ་སོགས་
པ་བྱིའོ། །བྱང་གི་སྣམ་བུ་ལ། སྤྱིགས་མཇུ་བ་དང་། འཕན་ཅེ་གསུམ་པ་དང་།
སྒང་པོ་ཆེའི་པགས་པ་དང་། རྟོ་མེ་ཐོ་བ་དང་། མདུང་དང་། ཐབ་ལ་སོགས་པ་
བྱིའོ། ། །སྒྲོ་བཞི་དང་གྲ་བཞིར་རོ་ལངས་ཆེན་པོ་བྱིའོ།།

༥ གལ་ཏེ་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་འདོད་ན། མར་ཁུ་ཆེན་པོའི་མར་མེ་
དབྱུལ། མི་དང་། བོང་བུ་དང་། ར་མོང་དང་། བྱི་དང་། བ་དང་། མ་ཏེ་དང་།
སྒང་པོ་དང་། བ་ལང་དང་། ལྷག་དང་། རི་དྲགས་དང་། བག་ལ་སོགས་པའི་
འགྲུལ་སྐྱོད་ལ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བྱ་ལྟོད་དང་། ལྷག་པ་དང་། བྱ་རོག་
དང་། ཁ་དང་། ཚུ་སྐྱར་དང་། མཐིང་རིལ་དང་། བཞད་དང་། མ་བྱ་དང་། རི་
སྐྱེགས་དང་། བྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འགྲུལ་སྐྱོད་ལ་བར་བྱའོ། ། །འཕྱི་
ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་བཟའ་བ་དང་། ལྷོན་མོ་དང་། ལྷོན་སྤྱོད་དང་།
གཏོར་མའི་ལས་བྱའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གྲ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞག་གིས་ཆག་

ཆག་བྱའོ། །དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་མ་ཉིའི་གདོང་གི་སྒྲོར་བ་ལ་གནས་
བས་ལྷ་བཞུགས་ཐམས་ཅད་དབྱལ་བར་བྱའོ།།

༥ བྱིན་ས་སྒྲགས་པ་སྒྲོན་དུ་བསྒྲེན་པ་བྱས་པས་བདག་དང་ཉེན་ཏུ་
མ་ཐུན་པ་བཞིའམ་བདག་གཅིག་ལྟ། ༥ རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱིས་ལུས་
བྱགས་གཅེར་བྱར་ལུང་སྐྱབས་སེལ་ལ། མཆན་བྱེད་ན་ཅང་ཉེའུ་དགྲོལ་བས་
ཏ་ཏ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ༥ ཉེན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་དོ་རྩེ་འཛིགས་ཆེན་པོའི་
དགྲོལ་འཁོར་དུ་དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་འཇུག་པར་བྱའོ། །རབ་ཏུ་ཞིམ་པའི་
ཆང་ལ་སོགས་པ་བརྟུང་བ་དང་། བཟའ་བའི་རོ་རྣམས་དབྱལ་བར་བྱའོ། ༥
།བྱིན་ས་དེའི་དབྱས་སུ་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་དམིགས་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་
དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་མ་ཉིའི་གདོང་ཅན་བསམ་པར་བྱའོ། །དེའི་
མདུན་དུ་གཡས་བསྐྱམས་སུ་གནས་ལ་ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པས། སེམས་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་ཉེན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡི་གེ་བརྩུ་པའི་སྒྲགས་བརྒྱ་བར་
བྱའོ། ༥ །དེ་ནས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་རྩུང་ན་དེ་ལ་སྒྲགས་པས་འཛིགས་པར་
མི་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་འཛིགས་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་བགལ་ཆེན་པོའི་བར་ཆད་
འབྱུང་ངོ་། །བར་ཆད་རྩུང་ན་དངོས་གྲུབ་མི་འབྱུབ་པའོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲགས་
པས་འཛིགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དགྲེས་
སོ། ༥ །དགྲེས་ནས་ཁྱོད་ལ་མཆོག་ཅི་ཞིག་སྒྲིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་

ལ་རིག་འཇིན་གྱིས་སྦྱས་པ། རལ་གྱི་དང་། ས་འོག་དང་། བིག་སྦྱོན་དང་། རོ་
དང་། བརྩུད་གྱིས་ལེན་པའམ། གཞན་ཡང་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་
བདག་ལ་ངེས་པར་སྦྱོལ་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྦྱོལ་ལོ།
༥ །གལ་ཏེ་སྒྲགས་པས་མཆོག་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ཡིས་སྤྲ་མའི་ལས་ཐམས་ཅད་
ངེས་པར་འགྲུབ་ལོ། ༥ །འདི་ནི་འཇམ་དབལ་མཆོག་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་
པོའི་འཁོར་ལོའི་སྦྱོར་བའི་རྒྱད་ལས་དགྱེལ་འཁོར་བསྟན་པ་སྟེ་ཉོག་པ་དང་
པོའོ། །

གཉིས་པ། ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་ཉོག་པ།

༥ དེ་ནས་ལས་ཀྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
རབ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་ཆོ་ག་བཤད་དེ། དེ་ལ་རིམ་པ་རིམ་ལྟར་བཞེན་དུ་གསལ་པ་
དང་། བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲགས་པ་ཁྲིས་པས་དབལ་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་
ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པས་བྱ་སྟེ། ༥ དང་པོར་རེ་ཞིག་སྒྲགས་པས་
གསལ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་སྒྲགས་དང་སྟེའི་སྦྱོར་བ་དང་
སྟེན་པས་ཐོག་མར་ནི་དེ་བྱ་སྟེ། དེའི་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོ་ནི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ༥ །
དེ་ལ་འདི་ཡི་ལས་ནི་རིམ་ལྟར་གསལ་པར་འདོད་པའི་སྒྲགས་པས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་
རས་ལ། དུག་དང་། ཁྲག་དང་། ལན་མྱ་དང་། སྒྲི་ཆེ་དང་། བིམ་པ་དང་། ད་རྒྱ་
རའི་ཁུ་བས་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལེ་ཆེ་བརྩུ་བ། བྱ་

རོག་ཆེན་པོའི་སྒོ་ཅའི་སྤྱ་གྲུལ་མའི་རུས་པའི་སྤྱ་གྲུས། གཅེར་བུ་སྤྱ་
བཞིག་པ་ཁ་སྒྲོར་བལྟས་ཏེ་མ་ཏེའི་གདོང་ཅན་གྱི་སྒྲོར་བས་བྲི་བར་བྱའོ། །
མེ་གཉིས་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་དང་བཅས་པར་གཞག་ལ། དེ་ཡི་གེ་
བཅུ་པས་བསྒྲོར། ཏུ་བརྒྱད་ཀྱང་གི། ཟུར་དུ་པའ་བརྒྱད་བྲ། ༥ བདག་ཉིད་ཆ་
བའི་མར་གྱིས་ལུས་བྱགས་ལ། ཐོད་པ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོ་བཅུག་
ལ། སྒྲིད་བུ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བཞག་ལ། དུར་ཁྲོད་གྱི་མགལ་བས་མེ་རབ་ཏུ་
སྤར་ཏེ། ཀླང་པ་གཡོན་པས་མནན་ལ་ཡི་གེ་བཅུ་པའི་སྤྲགས་བཞུས་སོ། །དེ་
ཡིས་སྐད་ཅིག་གིས་བྲེ་ཆོམ་མེད་པར་འཆིའོ།

༥ གཞན་ཡང་རིམས་གྱིས་བྲེབས་པར་འདོད་ན། འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་
མའི་ཉ་སྤྱིས་གཉིས་གྱི་དབུས་སུ་ལེགས་པར་གཞག་ལ། མེ་དུར་གྱི་འོག་ཏུ་
བཅུག་ན་རིམས་ནད་གྱིས་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལ་ལེ་ཆེ་བཅུ་དྲུག་པའི་འཁོར་ལོའི་
རབ་ཏུ་སྒྲོར་བ་གཞན་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་འདི་ཡི་ཁྱད་པར་ནི། ཡི་གེ་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་པའི་སྤྲགས་དང་ལྷན་པ། ཡི་གེ་བཅུ་པའི་སྤྲགས་བསྐྱབ་བྱའི་
མིང་དང་བཅས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡི་གེ་དང་སྤྲགས་སྟེལ་བ་དགོད་དོ། །སྒྲོན་དུ་
གསུངས་པའི་རྩས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱ་རོག་གིས་བས་བཏོགས་པའི་སྤྲག་མ་
མི་གཙང་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དང་ལྷན་ཅིག་དུར་ཁྲོད་གྱི་རས་ལ་
བྱགས་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་པའི་ཆོ་གས་འཁོར་ལོ་བྲིས་ཏེ། ༥ དུར་

ཁྱོད་དུ་སྤྲོས་ན་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །ཤིང་གཅིག་གི་དུང་དུ་སྤྲོས་ན་སྐྱོད་བར་
འགྱུར་རོ། །མཚན་མ་གཅིག་བར་སྤྲོས་ན་དབྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆུའི་ནང་དུ་
སྤྲོས་ན་རེངས་བར་འགྱུར་རོ། །བྱིམ་དུ་བཞག་ན་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱུང་
ནས་ལེགས་བར་བཀྲས་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ༥ །གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་སྐྱོར་
བ་གསུངས་པ། ག་ཤིན་རྗེའི་འཁོར་ལོ་སྟོན་གྱི་ཆོགས་དུར་ཁྱོད་གྱི་རས་ལ་
བྲིས་ཏེ། ༥ དུར་ཁྱོད་དམ། ལམ་བཞི་མདོ་དང་། ཤིང་གཅིག་དང་། གྲོག་
མཁར་དང་། ཆུ་འགམ་དང་། མཚན་མ་གཅིག་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྒོ་ཁང་
དང་། རྒྱལ་པར་སྤང་མཛད་དང་། རྫོང་ཆེའི་ཆུ་དང་། དུར་ཁྱོད་གྱི་སོལ་བས་
བསྐྱབ་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་སོར་བརྒྱད་པ་བྱས་ལ། དེའི་སྤྱིང་གར་སྤྲུགས་
བཅུག་སྟེ་མིའི་རུས་པའི་ཕུར་བུ་གནས་ལྟ་བུ་གདབ་པར་བྱའོ། །ཆོགས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆེར་མ་རྫོན་པོས་དགང་བར་བྱའོ། ༥ །དེ་ཐོད་པ་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་སུ་བཅུག་སྟེ། དེར་གྲོག་མཁར་དང་གནས་བདུན་གྱི་སས་ག་ཤིན་རྗེའི་
གཟུགས་ཁྱུ་གང་ཅམ་ཞལ་གཅིགས་པ། གསུས་པ་ཆེ་བ། ཞལ་གཅིག་པ།
ཕྱག་གཉིས་པ། ཕྱག་ན་རལ་གྱི་དང་ཞགས་པ་འཛིན་པ། གཅེར་བུ་སྐྱ་སིལ་
བུར་བྱས་པ། དེའི་སྤྱིང་གར་ཐོད་པ་གཉིས་བཅུག་སྟེ། ཉི་མ་སྐྱེད་དམ་ནམ་
སྐྱེད་ན་དུར་ཁྱོད་དམ་རོ་བསྐྱེད་ས་པའི་སར་སྤྲོས་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རིང་བར་བརྒྱོས་
ཏེ་མགོ་སྟོར་བསྟན་ལ་ཁ་ཕུར་དུ་སྤྲུབ་ལ་སྤྱོད། །བྱིམ་དུ་འོངས་པ་དང་། ཤིན་

ཏུ་ང་རྒྱལ་དང་ལྷན་པའི་མ་ཉེ་གཞོང་གི་སྒྲོར་བས་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་དང་
བཅས་པའི་ཡི་གེ་བཙུ་པའི་སྒྲགས་བཞུས་པར་བྱས་ན་ཉི་མ་གསུམ་གྱིས་
འཆིའོ། །ཕྱང་ནས་བཀྱས་ན་ཐར་བར་འགྱུར་རོ།།

༥ དེ་ནས་རེངས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བ་གསུངས་ཏེ། ཉེ་ཅུ་ལོ་པའི་བགས་
པ་ལ་དུག་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ས་གྱིས་ཡི་གེ་བཙུ་པའི་སྒྲགས་བྲིས་ལ། བགས་
པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱང་རྗེས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་། གཅིན་བཏང་བའི་ཤུལ་གྱི་སས་
བཀའ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་སྒྲས་བཅིང་པར་བྱའོ། ༥ བྲི་ནས་བོང་བྱའི་གཅིན་
དང་། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བརྗེས་ལ་སྒྲགས་མ་ཡང་དག་
པར་དགའ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅུ་འཁོར་ལོ་བཙུག་ལ་རོ་བསྐྱེགས་པའི་མེ་ལ་
བཞག་སྟེ་རྒྱང་པ་གཡོན་པས་མནན་ལ། གཤེན་རྗེའི་སྒྲོར་བས་ཡི་གེ་བཙུ་
པའི་སྒྲགས་བཞུས་པ་བྱས་ན་ཞག་གཅིག་གིས་རེངས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་
བྲིས་མི་འགྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བའོ། ༥ སྒྲགས་པ་ཤེན་ཏུ་ཁྲིས་པས་རབ་ཏུ་
སྒྲོར་བ་བྱའོ། །གཞན་པ་ཡང་དབྱེ་བའི་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བ་ནི། གཤེན་རྗེའི་འཁོར་
ལོ་སྒྲོན་གྱི་ཆོ་གས་བྲིས་ལ། ༥ གནས་བདུན་གྱི་སས་མ་ཉེ་དང་རྟ་བྱས་ལ།
དེ་གཉིས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་བཞག་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་གར་འཁོར་
ལོ་བཙུག་སྟེ་ནི་མ་པའི་ཤིང་བྱང་དུ་སྤྲོ། །འཁོར་ལོ་ཡང་མ་ཉེ་དང་རྟའི་ཁྲག་
གིས་བྲིས་ཏེ། ཤེན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཞག་གསུམ་གྱིས་འབྱེད་པར་

བྱེད་དོ།

༥ དེ་ནས་སྤྱད་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། གནས་བདུན་གྱི་སྤྱོད་རིམ་རྒྱ་
མཐོང་གཟུགས་བྱས་ལ། དེའི་རྒྱ་བ་ཏུ་ཡི་གེ་ཡི་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་བ་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་བ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ཏུ་བསྐྱེད་བྱ་
དམིགས་ལ། དེའི་རྒྱ་བ་ཏུ་གཤེན་རྩོམ་གཟུགས་ལག་པས་དབྱུག་པ་འཛིན་
པ་དམིགས་ལ། དེའི་དབྱུག་པས་རྩོག་ཅིང་ཁ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནས་འཁྱེད་པར་
རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ། ༥ །འཁོར་ལོ་དེའི་སྤྱོད་གཤེན་གྱི་ལོ་དུ་གསུངས་
པའི་ཆོ་གས་བསྐྱེད་བྱའི་མིང་དང་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་བྲིས་ལ་བཅུག་ན་
ཞག་བདུན་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། ༥ །དེ་ནས་གཞན་
ཡང་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་གསུངས་པ། ཉི་མའི་ཆོས་ལ་གཏུམ་པོའི་ལུས་ཆ་བའི་
མར་ཁུས་བྱུགས་ལ། ཉི་མ་པའི་ཤིང་ལ་འཛིག་སྤྱོད་ནས་དེར་བཞག་ལ། དེའི་
ལུས་ཀྱི་མར་ཁུ་ཉི་མའི་ཤིང་ལ་དེར་གནས་པས་གཟུང་རོ། །མར་ཁུ་
དེ་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་ཆོས་པོའི་རྒྱ་ལ་མཆོན་སྤྱོད་པོའི་རས་སམ་དེ་མ་རྩོད་ན་
དཀར་པོ་སྤྱོད་ལ། བསྐྱེད་པའི་བར་གྱི་དུ་བའི་རྩོག་པ་དེ་དང་མར་ཁུ་དེ་
གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དེའི་ལྷུ་ལ་ལ་དེ་བསྐྱེད། དེའི་ལག་པ་
དང་རྒྱ་བ་པ་གཉིས་ལ་འང་བྱུགས་ན་སྤྱོད་ཅིག་གིས་སྤྱོད་རོ། ༥ །དེ་ནས་གཞན་
ཡང་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་གསུངས་པ་ནི། དུར་ཁོང་གྱི་རས་སམ་གྱོ་གའི་ལོ་མ་ལ།

ཆུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུར་ཁྱོད་གི་སོལ་བ་དང་བྱ་རོག་གི་ཁྲག་དང་བྱ་རོག་
གི་རྒྱ་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བྱེ་བར་བྱ་སྟེ། ཆུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གི་དབུས་སུ་བསྐྱབ་
བྱའི་མིང་དང་སྟེལ་ལ། གཏོར་མ་བཟའི་མགོན་པར་བཅིངས་ལ། བྱ་རོག་
བཟུང་ནས་མ་ཉེའི་གདོང་གི་སྒྲོར་བས་གནས་བས་ཁ་སྒྲོར་བལྟས་ལ་གཏང་
སྟེ། དེ་སྐད་ཅིག་གིས་བྱ་རོག་བཞིན་ས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོར་རོ།

༥ གཞན་ཡང་བསྐྱད་པ་ནི། ཆ་བའི་མར་ཁུས་བསྐྱས་ལ། བེམ་པའི་
ཤིང་ལས་གཏོར་མ་བཟའི་ཆང་སྒྲངས་ལ། ཆང་དེ་པའི་ནགས་ཀྱི་ཤིང་གི་
མེས་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་དེ་སྒྲངས་ལ། གང་གི་མགོར་སྒྲགས་པ་དེ་སྒྲོད་
པར་འགྱུར་རོ། ༥ །གཞན་ཡང་དབྱེ་བའི་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བ་ནི། བྱ་རོག་དང་།
འུག་པའི་གཤོག་པ་དང་། བམ་བེ་དང་། གཏུམ་པའི་སྒྲ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། ད་
ཆུ་རའི་ཤིང་ལ་མེ་རབ་ཏུ་སྒྲར་ཏེ། དུ་བ་མེད་པའི་མེས་བསྐྱེགས་ཏེ། དེའི་ཐལ་
བ་སྒྲངས་ལ་ཡི་གེ་བཅུ་པའི་སྒྲགས་བསྐྱས་ནས། བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཐལ་བ་བཞག་ན་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་དབྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ༥ །
དེ་ནས་དུར་ཁྱོད་གི་རས་སྒྲངས་ཏེ་དུག་ལ་སོགས་པའི་རྩ་སྐྱེས་སྐྱགས་
པའི་བར་དུ་བཅུག་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་མིང་བྲིས་ལ། སྟེ་མེའི་སྐྱ་དང་སྐྱལ་གི་
པགས་པ་སྒྲངས་ཏེ་བསྐྱེས་ནས་སྒྲོང་བུ་བྱས་ཏེ་གང་དང་གང་གི་བྲིམ་དུ་སྒྲར་
བ་དེ་པན་ཚུན་འཐབ་པར་འགྱུར་རོ། ༥ །དེ་ནས་གསལ་པར་འདོད་པས་ནི།

བཤང་གཅི་ལ་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་དུག་གི་སྤྱེ་མས་རབ་དུ་
བྱགས་ལ། དུར་ཁྱོད་ཀྱི་མེ་ལ། གཅེར་བུ་སྐྱ་བཤེག་པ་བྱས་ལ་ཁ་སྟོར་བལྟས་
ཏེ། མ་ཉེའི་གདོང་གི་སྟོར་བས་ནམ་སྤྱེད་ན་དེ་གཏུབས་ལ་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་མེ་ལ་
བསྐྱེད་གོ་གང་གི་མིང་དང་བཅས་པར་བྱས་ན་དེ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཆིའོ། །རྩོ་
ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་སྟོར་བ་འདི་གསུངས་སོ།།

༥ དེ་ནས་བསྐྱད་པར་འདོད་པས། རྒྱལ་མཆན་གྱི་རས་ལ་ལེ་ཆེ་བཏུ་
དུག་པའི་འཁོར་ལོ། སྟོན་དུ་གསུངས་པའི་རྣམ་དང་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་སོལ་བས་
གང་གི་མིང་དང་བཅས་པ་བྲིས་ཏེ་ནིམ་པའི་ཤིང་ལ་རྒྱལ་མཆན་བཞག་ན་དེ་
སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།།

༥ དེ་ནས་རེངས་པར་འདོད་པས། གཤེན་རྩོམ་འཁོར་ལོ་གཡམ་བའམ་
རས་ལ་བ་སྐྱ་དང་ཡུང་བས་གང་གི་མིང་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་བྲིས་ནས་
བཞག་ན་དེ་རེངས་པར་འགྱུར་རོ། །༥ །གལ་ཏེ་སྒྲགས་པས་དབང་དུ་བྱ་བར་
འདོད་ན། གྲོག་མཁར་གྱི་ས་དང་། གུར་ཀུམ་དང་། རྩེ་མི་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་
བྱས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་པོའམ། གལ་ཏེ་མེའི་གཟུགས་བརྟན་ཆད་སོར་བཏུ་དུག་
པ་བྱས་ལ། རྩེ་མི་དང་སྤོན་ལག་གི་ཁྲག་གིས་གྲོ་ག་ལ་གཤེན་རྩོམ་འཁོར་ལོ་
བྲིས་ཏེ་དེའི་སྟེང་གར་བཏུག་ནས་རང་གི་བྲིམ་དུ་གཞག་ལ། མེ་ཏོག་དམར་
པོས་དུས་གསུམ་དུ་དབུལ་བ་དང་། ཁ་རུབ་དུ་བལྟས་ལ་ཡི་གེ་བཏུ་པའི་

སྒྲགས་བཟླས་པ་བྱས་ན། ཞག་བདུན་གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ཡང་དབང་དུ་འགྱུར་ན་
ཕྱ་མའི་མི་ལྟ་ཅི་སྟོས།

༥ དེ་ནས་ཡང་དགྲུག་པར་འདོད་ན། དེ་ལ་ཐོད་པ་ལ་འཁོར་ལོ་སྟེ་མི་
དང་སྲིན་ལག་གི་ཁྲག་གིས་བྲིས་ཏེ། སེང་ལྷིང་གི་མེ་ལ་བསྟོ་ཞིང་གང་ལ་བྱ་
བའི་མིང་དང་བཅས་པར་བཟླས་ན་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་རྒྱུང་གི་འཁྱགས་བཞིན་
འགྲུགས་པར་འགྱུར་རོ། ༥ །དེ་ནས་སྒྲགས་པས་སྟོ་བར་འདོད་ན། ད་རྒྱ་རའི་
འབྲས་བུ་སྒྲངས་ལ་འཁེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཤིང་སྲིན་གྱིས་བྲོས་པའི་སྟེ་མ་
དང་བསྟེས་ནས་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ལ་སྦྱིན་ནོ། །སྒྲགས་ཀྱང་བཟླ་བར་བྱ་
སྟེ། དེ་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཞག་བདུན་གྱིས་འཆིའོ། ༥ །དེ་ནས་
གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུངས་པ། གཤེན་རྗེའི་སྒྲགས་དུར་ཁྲོད་གྱི་
རས་ལ་དུག་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་གྱིས་བྲིས་ཏེ། མར་མེ་ཆེན་པོ་དང་རྣམ་པར་
སྒྲུང་མཛད་གྱིས་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ལ། དེའི་སྟོང་གར་འཁོར་ལོ་བཟུག་
ནས་པའི་ནགས་སུ་སོང་ལ། རོ་བསྟེགས་པའི་མེ་ལ་མཆོན་རྟོན་པོས་གཏུབས་
ནས། རྣམ་པར་གཅིགས་པའི་སྦྱོར་བས་རྣལ་འབྱོར་པས་གནས་ལ། རྣམ་
པར་སྒྲུང་མཛད་གྱིས་ལུས་བྱུགས་ཏེ། ཁ་སྟོར་བལྟས་ནས་བསྟེགས་ན་དེའི་
མོད་ལ་འཆིའོ།

༥ དེ་ནས་དབུལ་བའི་ཆོ་ག་བྱུང་བ་ནི། བྱ་རོག་དང་འུག་པའི་རུས་པ་

མྱེད་པ་ལ། དེ་གཉིས་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོར་མས་བསྐྱབ་བྱེད་མིང་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་ཡི་གེ་བརྩུ་པའི་སྤྲུགས་བྲིས་ལ། གཅིག་བྱ་གནས་སུ་གནས་ཏེ། གང་གི་
མིང་དང་བཅས་པར་བཞུས་ཤིང་དེ་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱུང་ན་འབྲལ་བར་
འགྱུར་རོ། ༥། །གཤམ་རྩེའི་འཁོར་ལོ་གྲོ་གའི་འདབ་མ་ལ་བྱུང་མེད་དང་སྐྱེས་
པའི་མིང་བྲིས་ནས་སྤལ་བའི་གསུམ་པར་བརྩུག་ལ། གང་གི་མིང་དང་བཅས་
པ་ཐེམ་པའི་འོག་ཏུ་སྤྲས་ན། དེའི་ཡན་ལག་མཆོན་གྱིས་གཏུབ་པར་འགྱུར་
རོ།

༥ དེ་ནས་བྱ་མོ་རེངས་པའི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི། གཤམ་རྩེའི་སྤྲུགས་
ཏུར་ཁྲིད་ཀྱི་རས་ལ་དུག་ལ་སོགས་པས་བྲིས་ཏེ། རོ་བསྐྱེགས་པའི་སོལ་
བས་གཟུགས་བརྟན་མཐོ་གང་ཙམ་གྱི་ཆོད་ཁ་གཅིགས་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་
སྤྲིང་གར་འཁོར་ལོ་བརྩུག་ནས་རྒྱང་བ་གཡོན་པས་མནན་ལ་མ་ཉེའི་གདོང་
གི་སྐྱོར་བས་ཆེ་གོ་མའི་བྱ་མོ་རེངས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཡི་གེ་བརྩུ་པའི་
སྤྲུགས་བཞུས་ན་རེངས་པར་འགྱུར་རོ། ༥། །འདིའི་ལས་རྣམས་ནི་གཞན་སུ་
ལ་ཡང་སྤྲ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྤྲུགས་པ་མྱོངས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་
ན་དཔྱལ་བར་ངས་པར་ལྟོང་རོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་
དང་། སྤྲ་མ་ལ་བརྟན་པ་དང་། དམ་ཆོག་དང་བྲལ་བ་དང་། སྤྲུགས་དང་རྒྱུད་
ལ་འབྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་འདི་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་

ཕྱིར། སྒྲགས་པས་སྙིང་རྗེས་གདུངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གནོད་པའི་སྦྱོར་
 བར་རབ་ཏུ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ལ་བྱས་ན་དམ་ཆིག་ཉམས་ནས་ཆ་བ་ཆེན་
 པོར་འགྲོའོ། །རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ། སྦྱོབ་དཔོན་ལ་ནི་སྦྱོད་བྱེད་
 དང་། བྲེག་པ་ཆེན་པོར་སྦྱར་བ་དང་། སྒྲགས་རྒྱུད་རབ་སྦྱོར་ཡེ་ཤེས་ལ། །
 འཕྱ་བར་བྱེད་པའི་མི་གང་ནི། །དེ་ནི་འབད་པས་གསལ་བར་བྱ། །ཡང་ན་
 གནས་ནས་གཡོ་བར་བྱ། །རྣལ་འབྱོར་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་རུང་
 རུང་བྱས་ན་ནི། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་ལས་དེ་ནི། །སྤྱིར་སྒྲོག་པར་ནི་འབྱུང་བར་
 འགྱུར། །ཅིའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་མཐོ་བཅམས་ཕྱིར། །རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་འདི་ལ་
 འོ། ༥ །འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་མཆོག་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་
 གྱི་རྒྱུད་ལས་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

གསུམ་པ། སྒྲགས་བརྟུ་བའི་རྟོག་པ།

༥ དེ་ནས་རི་ལྷ་བུའི་ཆོ་གས་སྒྲགས་བརྟུ་བ་རབ་ཏུ་གསུངས་ཏེ། རབ་
 ཏུ་གཙང་བའི་གནས་སུ་སྒྲགས་པས་གནས་ལ་སྒྲགས་བརྟུ་བ་བྱའོ། ༥ །རི་
 ལྷར་བྱག་པའི་དང་པོ་དང་། །ལྷ་པ་ཡི་ཡང་ལྷ་པ་དང་། །བྱག་པ་ཡི་ནི་གཉིས་
 པ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང་། །གཉིས་པ་ཡི་ནི་གསུམ་པ་ལ། །
 ཡང་ནི་དབྱངས་ཡིག་གཉིས་པ་ལྡན། །བདུན་པ་ཡི་ཡང་གསུམ་པ་དང་། །
 བཞི་པ་ཡི་ཡང་གསུམ་པ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་བརྟུ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། །ལྷ་པ་

ཡི་ཡང་ལྷ་པ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་བརྩ་གཅིག་དང་ལྷན་པ། །རྩག་པ་ཡི་ཡང་
 དང་པོ་དང་། ༥ །ཡང་ནི་རྩག་པའི་དང་པོ་སྦྱིན། །ལྷ་པ་ཡི་ཡང་ལྷ་པ་ལ། །བརྩ་
 དང་གཅིག་གིས་མནན་ལྷན་པ། །བཞི་པ་ཡི་ནི་གསུམ་པ་ལ། །བརྩ་གསུམ་པ་
 ཡིས་མནན་མནན་པ། །རྩག་པ་ཡི་ཡང་གཉིས་པ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་ལྷ་པ་
 དང་ལྷན་པ། །གསུམ་པ་ཡི་ནི་ལྷ་པ་དང་། །རྩྭ་གི་ས་བོན་དེ་ནས་སྦྱིན། །
 དབྱངས་ཡིག་བརྩ་གསུམ་ཡང་དག་ལྷན། །བཞི་པ་ཡི་ནི་གསུམ་པ་དང་། །དེ་
 ནས་རྩྭ་གི་ས་བོན་སྦྱིན། ༥ །རྩག་པ་ཡི་ནི་དང་པོ་དང་། །བཞི་པ་ཡི་ནི་
 གསུམ་པ་དང་། །དེ་ནས་རྩྭ་གི་ས་བོན་དེ། །དབྱངས་ཡིག་བརྩ་གསུམ་པ་
 དང་ལྷན། །བཞི་པ་ཡི་ནི་ལྷ་པ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་གསུམ་པ་དང་ལྷན་པ། །དེ་
 ནས་མེ་ཡི་ས་བོན་སྦྱིན། །རྩྭ་གི་ས་བོན་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡི་གེ་ཐ་མ་
 སྦྱིན། །དབྱངས་ཡིག་བརྩ་གཅིག་པ་དང་ལྷན། །རྩྭ་གི་ས་བོན་དེ་བཞིན་
 མཆོག་ ༥ །རྩག་པ་ཡི་ནི་དང་པོ་དང་། །དེ་ནས་ཡི་གེ་ཐ་མ་སྦྱིན། །དབྱངས་
 ཡིག་བརྩ་གཅིག་པ་དང་ལྷན། །ཡང་ནི་རྩྭ་གིས་ས་བོན་དང་། །གཉིས་པ་ཡི་
 ནི་དང་པོ་དང་། །གཉིས་པའི་གཉིས་པ་དང་ལྷན་པ། །བཞི་པ་ཡི་ནི་ལྷ་པ་ལ། །
 དབྱངས་ཡིག་གསུམ་པ་དང་ལྷན་པ། །དེ་ནས་མེ་ཡི་ས་བོན་དང་། །དབྱངས་
 ཡིག་གཉིས་པར་ལྷན་པ་དང་། །ལྷ་པ་ཡི་ནི་ལྷ་པ་དང་། །དེ་ནས་རྩྭ་གི་ས་
 བོན་སྦྱིན།

༥ ཐོག་མར་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྦྱིན། །མཆོག་གི་དབང་ཕྱག་དང་
 སྦྱར་བ། །སྤང་དུ་ས་བོན་སྤྲོང་བས་བརྒྱན། །ལྷ་པ་ཡི་ནི་གཉིས་པ་དང་། །
 གསུམ་པ་ཡི་ནི་དང་པོ་ནི། །མཁས་པས་གཉིས་སུ་བཟོད་པར་བྱ། ༥ །འདི་ནི་
 དཔལ་ལྷན་འཇམ་པའི་མཆོག། །འཇིག་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་འཁོར་ལོ། །མ་
 ཉིད་གདོང་ཅན་ཅ་སྒྲགས་ཏེ། །འབྲུམ་བཞུས་པས་ནི་ལས་ཀྱན་བྱེད། །འདི་ནི་
 སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །མ་བྱུང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ༥ །བདུན་པ་ཡི་ནི་
 བཞི་པ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་བཞི་པ་དང་ལྷན་བ། །འོག་ཏུ་མེ་ཡི་ས་བོན་སྦྱིན། །
 དེ་ནས་མངའ་བདག་བཅུ་དྲུག་མཐའ། །བདུན་པ་ཡི་ནི་གཉིས་པ་ལ། །དབྱངས་
 ཡིག་བཞི་པ་དང་ལྷན་བ། །གསུམ་པ་ཡི་ནི་དང་པོ་ལ། །མེ་ཡི་ས་བོན་འོག་ཏུ་
 གདགས། །མངའ་བདག་བཅུ་དྲུག་མཐའ་མ་སྟེ། །དྲུག་པ་ཡི་ནི་བཞི་པ་ལ། །
 དབྱངས་ཡིག་གསུམ་པ་དང་ལྷན་པའོ། །དང་པོ་ཡི་ནི་དང་པོ་ལ། །དབྱངས་
 ཡིག་གསུམ་པ་དང་ལྷན་སྟེ། །འོག་ཏུ་མེ་ཡི་ས་བོན་སྦྱིན། །བཞི་པ་ཡི་ནི་དང་
 པོ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་གཉིས་པ་དང་ལྷན་པའོ། །བཞི་པ་ཡི་ནི་ལྷ་པ་ནི། །
 མཁས་པ་ཡིས་ནི་ལན་གཉིས་བཟོད། །ཐོག་མར་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྦྱིན། །
 རྩེ་ཆོན་བདུན་གྱི་ས་བོན་ལ། །དབྱངས་ཡིག་དྲུག་པ་དང་ལྷན་བ། །སྦྱི་པོ་རུ་
 ནི་ཐིག་ལེས་བརྒྱན། །ལྷ་པ་ཡི་ནི་གཉིས་པ་དང་། །གསུམ་པ་ཡི་ནི་དང་པོ་ལོ། །
 ༥ །འདི་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །མ་ཉིད་གདོང་ཅན་སྦྱོར་བ་ཡིས། །

ཐམས་ཅད་ལས་ནི་བྱེད་པའོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲགས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། །སྤུམ་འབྲུམ་
བཟུངས་ན་ལས་ཀྱི་བྱེད། ༥ །བྲུག་པ་ཡི་ནི་དང་པོ་དང་། །ལྷ་པ་ཡི་ཡང་ལྷ་པ་
ལ། །དབྱངས་ཡིག་གཉིས་པ་དང་སྦྱར་བ། །བཞི་པའི་ལྷ་པས་བཏེན་པར་བྱ། །
བཞི་པའི་དང་པོ་འོག་ཏུ་བཞག། །དང་པོ་ཡི་ནི་དང་པོ་དང་། །ཐོག་མར་རྣམ་
པར་སྤང་མཛད་སྦྱིན། །སྟེ་ཆོན་བདུན་གྱི་ཐ་མ་ལ། །དབྱངས་ཡིག་བྲུག་པ་
དང་ལྷན་པར། །བྲན་པ་དེ་བཞིན་མཐར་སྦྱིན་ནོ། །སྟོང་པའི་ལྷ་ཡིས་མཉམ་
མནན་པ། །ལྷ་པ་ཡི་ནི་གཉིས་པ་དང་། །གསུམ་པ་ཡི་ནི་དང་པོ་འོ། ༥ །འདི་ནི་
མ་ཉེའི་གདོང་བ་ཡི། །སྟོང་པའི་སྒྲགས་སུ་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཡི་གེ་རེ་རེ་
འབྲུམ་བཟུངས་པས། །འཛིག་ཏེན་གསུམ་གྱི་ལས་ནི་གང་། །ཅི་ཡང་རུང་བ་
ཐམས་ཅད་བྱེད། ༥ །སྒྲགས་བདུ་བའི་ཆོ་གའི་སྐབས་འདིར་མཆོད་པར་བྱའོ།
༥ །འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་མཆོག་དཔལ་རྫོང་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་
ལས་སྒྲགས་བདུ་བའི་རྟོག་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

བཞི་པ། རྫོམ་པའི་རྟོག་པ།

༥ དེ་ནས། ༥ རྫོང་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
མེད་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་སྟེའི་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ༥
དང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སྒྲགས་བཟྃ་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོར་བྱས་ ༥ ནས་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དུ་ཡི་གྱི་རྣམ་པ་

ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མདོག་དུ་བའི་རྣམ་པར་བསམ་མོ། །དེའི་
སྟེང་དུ་དང་པོའི་དབྱངས་ཡིག་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམིགས་
ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་མི་རྣམ་པ་ལས་འཇམ་དཔལ་གཞིན་བུའི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་
པར་བྱའོ། །དེའི་སྟེང་གར་ཨའི་རྣམ་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བསྐྱོམ་སྟེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྟོགས་བཅུ་
མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ་ན་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རིག་པའི་ལྷ་མོ་དང་། ཁྲི་བོ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་
ཏུ་བསྐྱལ་ཏེ། ཡང་འོངས་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པར་བསམ་
མོ། །དེ་ཡིས་འཇམ་དཔལ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །འོད་ཟེར་
འབར་བའི་རྣམ་པས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱར་བྱུང་བར་བསམ་པར་བྱའོ།
༥ །དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་མདོག་ནག་པོ་འོད་ཟེར་ལྷ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པར་བསམ།
རྒྱུ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པ་འཕྲོས་པས་སྟོན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཡང་
ཞུགས་ཏེ། ཡི་གེ་དེ་ལས་རྫོ་རྩེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གདེངས་པ་ཁ་མདོག་ནག་
པོ་འོད་ཟེར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་རྣམ་པར་དམིགས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོ་རྩེ་དེ་ལས་སྤ་
མའི་རྣམ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཁྲི་བོ་དང་།
རིག་པའི་ལྷ་མོས་རྣམ་མཁའི་དབུས་ཏིལ་གྱི་གང་བུ་ལྟར་གང་བ་ཉི་མ་ལ་

གནས་པ་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བརྟལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་རབ་ཏུ་
བཀོད་དེ། དེ་ཡང་དེ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཇོ་ཇེ་འཛིགས་བྱུགས་བརྟན་ལ་
རབ་ཏུ་བྱུགས་པར་བསམ་མོ།།

༥ ཇོ་ཇེ་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་ཞལ་དགུ་པ། མ་ཉིདེ་གཟུགས་ཅན།
འཛིག་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་ལྷར་འབར་བ། ཇོ་ཇེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ། ཁམས་
གསུམ་བླ་བར་བྱས་པ། ཞལ་གཅིགས་པ། ཏ་ཏ་ཞེས་སྒྲགས་འདྲིལ་བ། རྣམ་
པར་གཅིགས་པའི་ཁོ་གཉེར་འཛིགས་པ། ཁོ་གཉེར་གྱི་འགྲམ་ན་སློན་མ་དང་
སྐྱེན་འཛིག་པ་ཆེན་པོའི་དུས་ལྷར་འཕྲོ་བ། སྐྱ་སྐྱོགས་པ། མའི་ཁྲག་དང་།
ཆིལ་དང་། ཞག་དང་། ཀླུ་བ་བ། འཛིག་ཉིན་དང་འཛིག་ཉིན་ལས་འདས་པའི་
ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིགས་མཛུབ་བྱེད་པ། བརྒྱ་བྱེན་དང་། ཆངས་པ་དང་།
དབང་སྐྱུག་ཆེན་པོ་དང་། བྱབ་འཇུག་དང་། གཞོན་ཏུ་རྣམས་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་བྱས་
ནས་ཞབས་ཀྱི་འོག་ཏུ་མནན་པ། འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ཐོད་པས་ཐོད་བྱས་
པ། ཐོད་པ་གཅིགས་པའི་ཅེ་མོ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ཅན། ཐེ་ཞེས་སྐྱ་སྐྱོགས་
པ། ཐོད་པའི་ཕྱང་འཕྲུལ་གྱིས་བརྒྱན། ཞབས་བཅུ་དྲུག་པ། གཅེར་བྱའི་
གཟུགས། མཆན་མ་གྱེན་དུ་འགྲེང་བ། གཡོན་བརྒྱངས་པ། གསུམ་པ་ཆེ་བ།
སྐྱ་གྱེན་དུ་བརྒྱེས་པ། འཛིགས་པ་ཆེན་པོར་བྱེད་པ། བཟ་ཅེས་སྐྱ་སྐྱོགས་པ།

༥ ། ཕྱག་སྐུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་དང་ལྷན་པ། སྤང་པོ་ཆེའི་པགས་པ་རྫོན་པ་འཛིན་པ།
 ༥ ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་བྱེད་ཆེན་པོ་མ་ཉེའི་གདོང་ཅན་རྣམ་པར་བསམ་པར་
 བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བསམ་པ་བརྟན་པོས་བྱས་ཏེ། ༥ ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་
 བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྐགས་པས་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ།
 གཡས་དང་པོ་ན་རྡོ་རྗེ་གི་གྲུག་གཉིས་པ་ན་མདུང་ཅེ་གཅིག་པ། གསུམ་པ་ན་
 གཏུན་ཤིང་། བཞི་པ་ན་ཚུ་གི། ལྷ་པ་ན་རྡོ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པ། རྩག་པ་ན་སྟ་རེ།
 བདུན་པ་ན་མདུང་། བརྒྱད་པ་ན་མདུང་། དགུ་པ་ན་ལྷགས་ཀྱ། བཅུ་པ་ན་
 དབྱུག་ཏོ། བཅུ་གཅིག་པ་ན་ཁ་རྩྱ་ག། །བཅུ་གཉིས་པ་ན་འཁོར་ལོ། བཅུ་
 གསུམ་པ་ན་རྡོ་རྗེ། བཅུ་བཞི་པ་ན་རྡོ་རྗེ་ཐོ་ག། བཅུ་ལྷ་པ་ན་རལ་གི། བཅུ་རྩག་
 པ་ན་ཅང་ཉེ་ཏུ་ལོ། །གཡོན་པའི་ཕྱག་དང་པོ་ན་ཐོང་པ། གཉིས་པ་ན་མགོ་བོ།
 གསུམ་པ་ན་ཕུག། བཞི་པ་ན་རྒྱང་ག། ལྷ་པ་ན་ཞགས་པ། རྩག་པ་ན་གཞུ།
 བདུན་པ་ན་རྒྱ་མ། བརྒྱད་པ་ན་བྱིལ་བྱ། དགུ་པ་ན་ལག་པ། བཅུ་པ་ན་དུར་
 ཁོང་གི་རས། བཅུ་གཅིག་པ་ན་སྦྱེས་བྱ་གསལ་ཤིང་ལ་བཅུ་གསལ་པ། བཅུ་
 གཉིས་པ་ན་མེ་ཐག། བཅུ་གསུམ་པ་ན་ཐོང་ཆལ། བཅུ་བཞི་པ་ན་སྒྲིགས་
 མཛུགས། བཅུ་ལྷ་པ་ན་འཕན་ཅེ་གསུམ་པ། བཅུ་རྩག་པ་ན་རྒྱང་གིས་འཕྱར་
 བའི་རས། ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ཆེའི་པགས་པ་རྫོན་པ་འཛིན་པའོ།

༥ ། ཞབས་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་མི། གཉིས་པས་མ་ཉེ། གསུམ་པས་

མྱང་། བཞི་པས་བོང་བྱ། ལྔ་པས་རྩེ་མོང་། ལྷག་པས་བྱི། བདུན་པས་ལུག
བརྒྱད་པས་ཅེ་མྱང་། ཞབས་གཡས་པས་འདི་དག་མནན་པའོ། ། ཞབས་
གཡོན་པའི་དང་པོས་བྱ་ཤོད། གཉིས་པས་ལུག་པ། གསུམ་པས་བྱ་རོག
བཞི་པས་ནེ་ཙོ། ལྔ་པས་ཁ། ལྷག་པས་ཁྱུང་ཆེན། བདུན་པས་རི་སྐླུགས།
བརྒྱད་པས་བཞད། གཡོན་པས་འདི་དག་མནན་པའོ། ༥ ། དཔལ་དོ་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནི་རབ་ཏུ་གནག་པ། མ་ཉེད་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་
ཁྲིས་པ་ཅན། ལྷའི་གཡས་སུ་ཞལ་གསུམ་པ། དང་པོ་སྟོན་པོ། གཉིས་པ་
དམར་པོ། གསུམ་པ་སེར་པོ་སྟེ། མངའ་བདག་གི་ཞལ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་ཁྲིས་
པའོ། ། ལྷའི་གཡོན་པར་ཞལ་གསུམ་དཀར་པོ་དང་། ལྷག་དང་། ལྷག་པོ།
རབ་ཏུ་ཁྲིས་པ་གཅིགས་པའི་ཞལ་བསམ་པར་བྱའོ། ། ལྷ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
དབུས་ཀྱི་ཞལ་དམར་པོ་རབ་ཏུ་འཛིགས་པ། ཞལ་ནས་ཁྲག་འཛག་པར་
བསམ་པར་བྱའོ། ། སྟེང་དུ་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་ཞལ་ཅུང་ཟད་སེར་བ་ཡིད་ཅམ་
ཁྲིས་པ། གཞོན་ལྷའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། སྟེ་བོར་རལ་པ་ལྔ་དང་ལྷན་པ་
རྣམ་པར་བསམ་སྟེ། ཞལ་ཐམས་ཅད་སྟུན་གསུམ་པར་བསྐྱོམ་སྟེ། འདི་ལྷར་
བདག་ཉིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་སོ། ༥ ། དེ་ལྷར་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་
མ་ཉེད་གདོང་ཅན་དེ་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་བསྐྱོམས་ནས། ཤིན་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པས་དཔལ་བོའི་གནས་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། ༥ ། སྟེ་

ནས་སྒྲགས་བཟུང་བ་བྱ་སྟེ། བཟུང་བའི་དུས་སུ་རང་གི་སྟོང་གར་ཉི་མའི་
དགྲིལ་འཁོར། དེའི་སྟོང་དུ་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་ཏེ་འབར་བ་དང་།
ཕྱི་ནས་མ་ཡིངས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བཟུང་བ་བྱའོ།

༥ འདི་སྒྱུར་ལ་གནས་སྒྲགས་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འཇིགས་མེད་ལས་
ཀུན་གྱ། །དུར་ཁོད་གནས་ལ་བསྐྱོམ་བྱ་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་བདུད་ཅི་ལྟ་རྣམས་
བཟུང་། །འདི་ཡི་སྒྲུབ་ལས་སྒྲུབ་གཞན་མིན། །གཞན་ཡང་མར་མེ་ཆེ་བཟུང་
ཞིང་། །མཚན་མོ་རྒྱ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །སྤུམ་འབུམ་རྩ་བའི་སྒྲགས་
བཟུང་བྱ། །འདི་སྒྲོས་པ་ཡི་སྒྲགས་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལས་ནི་བྱེད་པར་
འགྱུར། ༥ །འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་རྩི་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
རྒྱུད་ལས་སྐྱོམ་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་བཞི་པའོ། །

ལྷ་བ། གྲིས་སྐྱའི་ཆོ་གའི་རྟོག་བ།

༥ དེ་ནས་དཔལ་རྩི་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོས་གསུངས་པའི་གྲིས་
སྐྱའི་ཆོ་ག་རབ་ཏུ་བཤམ་པ། ༥ དཔལ་པོའི་རས་སམ། ཞིང་ལ་བཀའ་པའི་
རས་སམ། མེ་རྟོག་ཅན་གྱི་རས་སམ། རབ་ཏུ་འཇག་པའི་རས་སམ། ལུ་
བཅས་པའི་རས་སམ། དེ་མ་རྟེན་ན་རས་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་སྤངས་ལ།
༥ འདིར་དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་མོས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། མི་ཁྱོ་བ།
གཙང་བ། མཁས་པ། གཞུངས་པ། དད་པ་དང་ལྡན་པ། བཅེ་བ་ཅན། མེད་པ་

དང་བྲལ་བ། འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་བ། ཞིན་ཏུ་རི་མོ་མཁས་པའི་ལག་
པས་བྲི་བར་བྱའོ། ༥། །གལ་ཏེ་དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་དཔལ་པོའི་ཡོན་སྦྱིན་
ནོ། །དེ་ལ་ཆོ་ག་ནི། གསང་བའི་གནས་སུ་གནས་ལ་ཞིན་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པས་བྲི་བར་བྱ་སྟེ། རི་མོ་མཁན་དང་སྐྱབ་པ་པོས་མཐོང་བ་ལས་
འཛིག་ཏེན་པ་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བར་བྲི་བར་བྱ་སྟེ། ༥། ཞབས་བརྩ་དྲུག་
པ། རྒྱག་སྐྱམ་བརྩ་ཅུ་བཞི་པ། ཞལ་དགུ་པ། གཅེར་བྱ་ཁ་དོག་ནག་པོ། གཡོན་
བརྒྱུད་པ། འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཅན།
མཆོན་མ་གྱེན་དུ་འབྱེད་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཐང་ག་བྲི་བར་བྱའོ། ༥། །ཞལ་དང་
པོ་མ་ཏེའོ། །རྩའི་གཡས་སུ་ཞལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་།
སེར་པོ་ཞིན་ཏུ་ཁྲིས་པ་བྲི་བར་བྱའོ། །གཡོན་དུ་དཀར་པོ་དང་། དུད་ཀ་དང་།
ནག་པོའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུ་རབ་ཏུ་དམར་བ་བྲི་བར་བྱ། དེའི་སྟེང་དུ་
འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་སེར་པོ་ཅུང་ཟད་ཁྲིས་པ་བྲི་བར་བྱའོ། ༥། །རྒྱག་གཡས་
པ་ན་དོ་མེ་གྱི་གྲུག་དང་། མཆོན་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། གཏུན་ཞིང་དང་། ཟུ་གྱི་
དང་། དོ་མེ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་རེ་དང་། མདུང་དང་། མདའ་དང་། ལྷགས་
ཀྱུ་དང་། དབྱུག་ཏོ་དང་། ཁ་ལྷོ་ག་དང་། འཁོར་ལོ་དང་། དོ་མེ་དང་། དོ་མེ་ཐོ་བ་
དང་། རལ་གྱི་དང་། ཅང་ཏེའུའོ། །རྒྱག་གཡོན་པ་ན་ཐོད་པ་དང་། མགོ་ཐོ་
དང་། སྐབ་དང་། ཀང་བ་དང་། ཞགས་པ་དང་། གཞུ་དང་། རྒྱ་མ་དང་། བེལ་

བྱ་དང་། ལག་པ་དང་། དུར་ཁོད་ཀྱི་རས་དང་། གླེས་བྱ་གསལ་ཤིང་ལ་
བཙུགས་པ་དང་། མེ་ཐབ་དང་། ཐོད་ཆེལ་དང་། སྤྲིགས་མཛུབ་དང་། འཕན་
ཅེ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་རས་སོ། །ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུང་པོ་
ཆེའི་པགས་པ་རྫོན་པ་འཛིན་པ་བྱེད།

༥ ཞབས་གཡས་པས་མི་དང་། མ་ཉེ་དང་། སྒྲུང་དང་། བོང་བྱ་དང་། ར་
མོང་དང་། བྱི་དང་། ལྷག་དང་། ཅེ་སྒྲུང་རྣམས་སོ། །ཞབས་གཡོན་པས་བྱ་
ཁོད་དང་། ལྷག་པ་དང་། བྱ་རོག་དང་། བེ་ཙ་དང་། ཁ་དང་། རྒྱུད་ཆེན་དང་།
རི་སྒྲིགས་དང་། བཞད་རྣམས་སོ། །འདི་ལྟ་བུར་འདུག་པའི་དོ་རྩེ་འཛིགས་
བྱེད་ཆེན་པོ་བྱི་བར་བྱེད། ༥ །དེའི་བྱི་རོལ་ཏུ་དུར་ཁོད་ཆེན་པོ་ཡང་བྱི་སྟེ།
འཛིགས་པ་ཆེན་པོར་བྱེད་པའི་གཞོན་སྦྱིན་དང་། སྦྱིན་པོ་དང་། ཞིང་སྦྱོར་
དང་། རོ་ལངས་དང་ལྷན་པ། གླེས་བྱ་མདུང་ཅེར་བཙུགས་པའི་གཟུགས་
དེར་བསྟན་པར་བྱ། རྒྱ་གོ་རྟའི་ཤིང་གི་སྟངས་སྒྲིགས་བྱ་འཕྲང་བ་བསྟན་པར་
བྱ། གླེས་བྱ་སྟོག་པ་ཡང་བྱི། མདུང་གིས་ཕྱག་པ་ཡང་བྱི། ལྷ་ཆོགས་པའི་བྱ་
ཁོད་དང་། བྱ་རོག་དང་། བྱི་དང་། ཅེ་སྒྲུང་ཏ་ཏ་འབྲིན་པ་བྱི། སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་
ཀྱང་བྱི་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ། གཅེར་བྱ་སྒྲ་བཤེག་པ།
ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ། ཅང་ཉེ་ཏུ་དང་། ཐོད་པ་དང་། ཁ་རྒྱུ་ག་འཛིན་པ། ཐོད་
པས་སྦྱི་བོར་བརྒྱན་པ། ཁོད་ཅིང་དུར་ཁོད་དེར་འདུག་པ་བྱེད། ༥ །འདི་ནི་

གསང་བའི་བྲིས་སྐྱེ་ཉེ། གནས་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་བཞག་ལ་ཤ་ཆེན་གྱི་
སྒོས་དབུལ། དེའི་མདུན་དུ་དུང་ཆེན་གྱི་སྤང་བས་བཞུས་པ་བྲ། སྒྲགས་པ་
མཉམ་པར་བཞག་པས་དུས་གསུམ་དུ་འབད་པས་བྲིས་སྐྱེ་བསྐྱེད་རོ། །གཞན་
གང་དུ་ཡང་མི་གཞག་གོ། །གཞན་གང་གི་མདུན་དུ་ཡང་མི་དབྱམ་མོ། །བཟླག་
པ་དང་། བརྟུང་བ་དང་། བཟའ་བ་དང་། སྟོན་མོ་ནི་ཤ་ཆེན་ཏྱག་ཏུ་མཆོན་མོ་
བཟའ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འདོད་ན་དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་
སྒྲུང་མཛད་དང་། ཁྲག་གི་སྒོས་བྲིས་སྐྱེའི་མདུན་དུ་དབུལ་ལོ། ༥ །འདི་ནི་
འཇམ་དཔལ་མཆོག་དཔལ་དོ་ཐེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
རྒྱུད་ལས་བྲིས་སྐྱེའི་ཆོ་གའི་རྟོག་པ་སྟེ་ལྷ་པོའོ། །

དུག་པ། སྦྱོན་སྟེག་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྟོག་པ།

༥ དེ་ནས་སྦྱོན་སྟེག་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་གསུངས་པ། ༥ དི་ལྟར་སྦྱོན་གྱི་
རིམ་པ་སྟེ། དང་པོར་རེ་ཤིག་སྒྲགས་པས་པའི་ནགས་སུ་སྦྱོན་ལ། མཆོན་
བྱེད་ན་སྦྱོན་སྟེག་གི་ལས་ཀྱི་ལྷན་བྲ། གོང་དུ་གསུངས་པའི་ལྷན་སྦྱོར་བ་ལ་
གནས་པས་ལས་ཐམས་ཅད་བྲལོ། ༥ །དེ་ལ་ལས་ནི་འདི་རྣམས་ཡིན་ཏེ། གལ་
ཏེ་གསང་པར་འདོད་ན། དེར་མའི་རུས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དང་།
ཐོང་བྱའི་སྒྲུངས་དང་། ཆོར་མ་དང་། སྐྱ་དང་། སེན་མོ་དང་། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་མར་ཁུས་སྐྱས་ལ། མ་ཉིད་ཞལ་གྱི་སྦྱོར་བས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་

པ་ཁ་ལྟོར་བལྟས་ཏེ། རོ་བསྐྱེགས་པའི་མེ་ལ་གང་གི་མིང་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་
 ཙ་བརྒྱད་བསྐྱེགས་ན་དེ་ཞག་བདུན་གྱིས་འཆིའོ། །ཡང་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 གནས་ལ། མེ་ཐབ་གྲུ་གསུམ་བྲས་ལ། དེ་རུ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་པའི་རྩ་གྱིས་
 གཏུམ་པོའི་མེ་ལ་སྒྲིན་སྐྱེག་བྱའོ། །སྒྲོར་བ་དེས་ནི་ལས་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པོ། ༥།
 དེ་ནས་དབུལ་བར་འདོད་ན། བྱ་རོག་དང་། ལྷག་པ་དང་། མ་བྱའི་སྒྲོ་དང་།
 སྒྲུལ་གྱི་ཤུན་པ་དང་། སྒྲ་དང་། འབྲས་ཕུབ་དང་། མ་ཉེ་དང་། ཉའི་ཤ་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་གང་གི་མིང་དང་བཅས་པ་དུར་ཁོད་གྱི་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ན་དེ་དང་
 འབྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་དུར་ཁོད་གྱི་ཤིང་ལ་གཏུམ་པོའི་མེ་རབ་ཏུ་
 སྒར་ལ་བྲིམ་དུ་གནས་ཏེ། གོང་གི་རྩ་དེ་བསྐྱེགས་ན་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
 ཡང་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་འབྲུལ་འོ། ༥། དེ་ནས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། བྱ་རོག་གི་
 ཤ་དང་། རྩ་མའི་སྒྲངས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆང་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པ། རྒྱང་
 གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དུར་ཁོད་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་སྒར་ལ། གཅེར་བུ་སྒྲ་
 བཞིག་པར་བསྐྱུར་ནས། ཁ་ལྟོ་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་ཏེ་ཆེ་གོ་མའི་མིང་དང་
 བཅས་པ་ལག་པ་གཡོན་པས་སྒྲིན་སྐྱེག་སྒྲོང་བྲས་ན་སྒྲོད་པ་ལས་གཞན་
 མེན་ནོ།།

༥ དེ་ནས་རངས་པར་འདོད་ན། བ་སྒྲ་དང་། ཡུང་བ་དང་། སྒྲོང་རོས་
 དང་། རྩོ་མི་དང་བཅས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་པ་བྲས་ལ། ཁ་བྱང་དུ་

བལྟས་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སྒྲོར་བ་དམིགས་ནས། གང་གི་མིང་
དང་བཅས་པས་སྦྱིན་སྲེག་བྱས་ན་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་རེངས་པར་འགྱུར་རོ། ༥།
དེ་ནས་གྲོང་བསྐྱད་པར་འདོད་ན། བེམ་པའི་ཤིང་ལ་མེ་རབ་ཏུ་སྤར་ལ། བྱིའི་
ཤ་དང་། སྤལ་བའི་ཤ་དང་། ར་མོང་གི་སྤངས་དང་། བྱི་ལའི་ཁྲག་དང་གཅིག་
ཏུ་སྦྱས་ཏེ། གཤེན་རྗེའི་སྒྲོར་བ་ལ་གནས་པས་གྲོང་གི་མིང་དང་བཅས་པར་
ཡི་གེ་བརྩ་བའི་སྤགས་ཀྱིས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྦྱིན་སྲེག་
སྟོང་སྤག་བརྩ་བྱས་ན་གྲོང་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། ༥། ལས་དེ་ནམས་ནི་ཤེན་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྤགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་དེ་
དག་མི་བྱ། གཞན་སུ་ལ་ཡང་མི་བསྟན་ནོ། ༥། དེ་ནས་བྱ་མོ་རེངས་པར་འདོད་
ན། ཆེར་མ་དང་། དུག་དང་། སྐེ་ཆེ་དང་བཅས་པར་རང་གི་ཁྲག་གིས་སྦྱས་
ནས་ཡི་གེ་བརྩ་བའི་སྤགས་དང་བཅས་པས་བྱ་མོ་ཆེ་གི་མོ་རེངས་པར་གྱུར་
ཅིག ཅས་དུར་ཁྲིད་གྱི་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྟོང་བྱས་ན་རེངས་པ་ལས་གཞན་
མིན་ནོ། ༥། དེ་ནས་ཞི་བར་བྱ་བར་འདོད་ན། མར་དང་། སྤང་ཅི་དང་། འོ་མ་
དང་། དུར་བ་དང་བཅས་པར་པ་ལ་ཤའི་ཤིང་ལ་མེ་རབ་ཏུ་སྤར་ནས་ཞི་བར་
འདོད་པའི་དམིགས་པས། དུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་གནས་པས།
དུས་གསུམ་དུ་སྦྱིན་སྲེག་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་བྱས་ན་དེས་དུལ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ།
༥། དེ་ནས་རྒྱས་པར་འདོད་ན། ཉིལ་དང་། འབྲས་དང་། ནས་དང་། མར་དང་།

བཅས་པས་ཁྱ་དུམ་ཕ་རའི་ཤིང་ལ་མེ་རབ་དུ་སྤར་ནས་ལས་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་པའི་ལྷའི་སྦྱོར་བ་དམིགས་ཏེ། ཁ་བྱང་དུ་བལྟས་ནས་མཉམ་པར་
བཞག་པས་དུས་གསུམ་དུ་སྦྱིན་སྟེག་སྟོང་བྱས་ན་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ༥།
དེ་ནས་དགུག་པར་འདོད་ན། སྒྲིལ་ཆེས་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ལ་སེང་ལྗེང་གི་
མེ་ཡི་དབུས་སུ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྟེག་སྟེ་དེས་འགུགས་སོ། །ཉི་མ་བདུན་
གིས་གང་འདོད་པ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

༥ དེ་ནས་སྦྱོ་བར་བྱེད་པར་འདོད་ན། བྱ་ཤོད་ཆེན་པོའི་ཆང་དང་། འག་
ཆེན་བསྟེགས་ན་སྦྱོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཕུབ་མའི་མེ་ལ་བསྟེགས་ན་བདེ་
ལེགས་སུ་འགྱུར་རོ། ༥། དེ་ནས་ནོར་ནོར་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། ཤིང་བལ་
གི་མེ་ལ་ད་རྩ་རའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་མཆན་མོ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྦྱིན་
སྟེག་བྱས་ན་ཤིན་དུ་ཆུད་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་རུ་ར་བསྟེགས་ན་སྤར་
རྩས་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ༥། རྗེ་བཙུན་གྱི་མདུན་དུ་འག་ཆེན་ཆང་དང་བཅས་
པ་ལྷ་བ་དུག་དུ་མཆན་མོ་སྦྱིན་སྟེག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བྱས་ན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་
གྱི་བདག་པོར་འགྱུར་རོ། ༥། །བ་ལང་གི་འག་ཁྲག་དང་བཅས་པ་གང་གི་མིང་
དང་བཅས་པར་སྦྱིན་སྟེག་སྟོང་བྱས་ན་རི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་བྲན་དུ་གནས་
པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། ༥། །ཁྱི་འདོའི་རྩ་དང་བཅས་པར་མཆན་མོའི་གང་གི་
མིང་དང་བཅས་པར་སྦྱིན་སྟེག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བྱས་ན་བདག་ཉིད་ནོར་དང་

བཅས་པར་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། ༥ །རྟེན་ལ་ནམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དང་བཅས་པ་
སྦྱིན་སྲེག་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་གནས་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་མཆན་མོ་རྒྱལ་པོ་ལ་
དམིགས་ནས་བྱས་ན་ཞག་བདུན་གྱིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དབང་དུ་འགྱུར་
རོ། ༥ །མྱང་པོའི་ལ་ཁུ་བ་དང་བཅས་པས་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་དམིགས་ཏེ་
མཆན་མོ་སྦྱིན་སྲེག་སྟོང་བྱས་ན་ཞག་བདུན་གྱིས་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། ༥ །ཉ་
དང་། ལ་དང་། ཆང་དང་བཅས་པས་འཛིགས་པ་མེད་པར་སྦྱིན་སྲེག་བརྒྱ་ཙུ་
བརྒྱད་བྱས་ན་བུད་མེད་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། ༥ །དེ་ནས་བསྐྱེད་
པར་འདོད་ན། བྱ་རོག་གི་ལ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གང་གི་མིང་དང་
བཅས་པར་སྦྱིན་སྲེག་སྟོང་བྱས་ན་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་དོ་ཐེ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
ཡང་རབ་ཏུ་འགྲོས་པར་འགྱུར་ན་སྤ་མོ་གཞན་ལྟ་བུ་སྟོས། ༥ །དེ་ནས་བྱ་རོག་
གི་ཆང་དང་། འབྲས་ཀྱི་ཕུབ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ད་རྩུ་རའི་ཤིང་ལ་མེ་རབ་ཏུ་
སྤར་ཏེ། ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་སྤྲགས་གང་གི་མིང་དང་བཅས་པར་ནམ་བུའི་ན་
སྦྱིན་སྲེག་བྱས་ན་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་རོ།

༥ །དེ་ནས་དབང་དུ་བྱ་བར་འདོད་ན། སེང་ལྗེད་གི་མེ་ལ་ཉིལ་དང་།
འབྲས་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དོ་ཐེ་འཛིན་ཆུང་དང་བསྐྱེད་ཏེ།
ནལ་འགྱོར་གྱི་གཟུགས་དམར་པོར་དམིགས་ནས་ཁ་རུབ་ཏུ་བལྟས་ཏེ། ཡི་
གེ་བརྒྱ་པའི་སྤྲགས་གང་གི་མིང་དང་བཅས་པ་སྤྲགས་པས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ན་ཉི་མ་

བདུན་གྱིས་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། རི་སྤྲོད་འཆོའི་བར་དུ་མི་འབྲལ་ལོ། ༥ །དེ་
ནས་དགྲུག་པར་འདོད་ན། བདུད་ཅི་ལྷ་དང་བཅས་པར་སེང་ལྷེང་གི་མེ་ལ་
གང་གི་མིང་དང་བཅས་པ་སྦྱིན་སྟེག་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་བྱས་ན་དེ་སྤྲོད་ཅིག་
གཅིག་གིས་འོང་བར་འགྱུར་རོ། ༥ །ལས་འདི་རྣམས་ནི་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་
བྱས་པའི་སྒྲགས་པས་བྱའོ། །གཞན་པས་བྱས་ན་སྒྲགས་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་
པས་འབྲུ་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྷར་བྱེ་བྲག་མི་བྱ་སྟེ། །གང་ལའང་བྱེ་བྲག་སྦྱིན་
མི་བྱ། །བྱེ་བྲག་བྱེ་ན་སྒྲགས་པ་ཡིས། །དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རྒྱད་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རི་ལྷར་བྱེ་བྲག་མ་སྦྱེས་ན། །དེ་
བཞིན་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་སྦྱས། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔས་ཀྱང་མི་འབྲུག། །གང་གི་
མདུན་དུའང་སྒྲགས་པ་ཡིས། །དེ་བྱིར་ལས་རྣམས་མཐོང་མི་བྱ། །གཞན་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་སྒྲགས་པས་ལས་བྱ་འདོད། །དེ་དག་གཅིག་ཕུ་
ཉིད་གྱིས་བྱ། །སྒྲགས་པ་དེ་ཡིས་ལས་ཀྱན་འབྲུག། ༥ །འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་
མཆོག་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་ལས་སྦྱིན་སྟེག་གི་
ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྟོག་པ་སྟེ་དུག་པའོ། །

བདུན་པ། བསམ་གཏན་གྱིས་ལས་སྦྱབ་པའི་རྟོག་པ།

༥ ། དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རི་ལྷ་བ་ཡང་དག་པར་
གསུངས་ཏེ། ༥ བསམ་གཏན་ཙམ་གྱི་སྦྱོར་བས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བསྦྱབ་

པར་བྱ་སྟེ། རྩི་ཆེ་ག་ནི། དང་པོར་རེ་ཞིག་ནལ་འབྱོར་པ་མ་ཉེའི་གདོང་
བའི་སྒྲོར་བ་ལ་གནས་པ། སྒོན་དུ་བསྐྱེན་པ་བྱས་པས་ལས་ཐམས་ཅད་བྱའོ།
རྩི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མེའི་དགྱེལ་འཁོར་ཀྱན་དུ་གསལ་ཞིང་འབར་བ་
ནམ་པར་བསམས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གཅེར་བུ་སྐྱ་བ་ཞིག་པ་བྲེད་པར་
གྱུར་པ་བདག་གི་མདུན་དུ་ནམ་པར་བསམ་མོ། །དེ་ནས་རང་གི་ལུས་ལས་
ཁོ་བོའི་གཟུགས་བརྟན་མང་པོ་ནམ་པར་སྒྲིས་ཏེ། ཁོ་བོ་དེ་ནམས་ཀྱིས་རལ་
གྲིས་བརྒྱབ་ཅིང་ཁྲག་འཁུང་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ཤ་བ་བ་
དང་རྒྱ་མ་རྩངས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །འདི་སྐད་སྒྲིས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བྲེད་པ་དང་། ལྷ་མ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་རྒྱུ་བ་ཅིག་
རྒྱུ་བ་ཅིག་ སོད་ཅིག་སོད་ཅིག་ བསམས་ཞིང་བརྫོད་པ་ཅམ་གྱིས་དོ་མེ་
འཛིན་པ་ཡང་ཞག་བདུན་གྱིས་འཆི་ན་ཕྱ་མོ་སྟོག་ཆགས་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲིས།
རྩི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མེའི་དགྱེལ་འཁོར་དབུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་འདར་བར་ནམ་པར་བསམས་ལ། དེའི་
མདུན་དུ་སྒོན་པོ་མང་པོ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྒོན་པོ་དེ་དག་ཐ་དད་པའི་ལུས་
ཅན་མ་རྩངས་པ་ཞིན་དུ་གཏུམ་པས་ཤ་བ་བ་དང་ཁྲག་འཁུངས་པར་ནམ་
པར་བསམ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་བྱ་ནམས་ཏེ། བྱ་

གོད་དང་། བྱ་རོག་དང་། འུག་པ་དང་། ཅེ་སྦྱང་དང་། བྱི་རྒྱམས་གྱིས་ཤ་བ་བ་
དང་ཁྲག་འཐུང་བར་རྒྱལ་པར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་འདིའི་སྦྱོར་
བས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འཆི་འོ། །དཔག་ཚད་བརྒྱ་ན་གནས་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཡང་
བཟུང་སྟེ་བསམ་གཏན་བཅུ་མ་མོ། །སྒྲགས་པས་བསམ་པ་བཏན་པར་བྱའོ།

༥ དེ་ནས་དབྱལ་བར་འདོད་ན། མ་ཉེའི་སྟོང་གར་བསྐྱབ་བྱ་བསམ་
པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཉེའི་སྟོང་གར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཏྲ་དང་མ་ཉེ་
གཉིས་པན་ཚུན་འཐབ་པར་བྱེད་པར་བསམ་སྟེ། རི་སྤིད་ཏྲ་དང་མ་ཉེ་གཉིས་
སྤེ་མར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་བྱའོ། །བྱི་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་གཉིས་རབ་ཏུ་མི་
མཛེལ་བར་བསམ་པར་བྱས་ན། བསམས་པ་ཅུ་མ་གྱིས་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་
ངེས་པར་འཐབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་བསྐྱབ་པར་འདོད་
ན། དེ་རུ་ཡི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྩ་མོང་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་
ཡི་གྱི་རྒྱལ་པ་ལས་གྱུར་པའི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པར་
བསམ་མོ། །དེའི་སྟོང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གཅེར་བུ་སྐྱ་བཞིག་པ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་
བསམ་པར་བྱ་སྟེ། མ་ཉེའི་གདོང་ཅན་གྱི་སྦྱོར་པ་ལ་གནས་པས་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་
གཞིན་རྗེའི་གཟུགས་ལག་པས་དབྱུག་པ་འཛིན་པ་སྐྱ་བཞིལ་བ་རྒྱལ་པར་
བསམ་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་མོང་དེ་ཁ་སྟོར་བསྟན་ལ་གཏང་ངོ། །དེའི་མིང་དང་
བཅས་པར་གཞིན་རྗེའི་སྒྲགས་བརྗོད་པར་བྱས་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་འདི་

བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཞག་བདུན་ན་འདི་ལྟར་དོ་མེ་འཛིན་པ་ཡང་སྒྲོད་པར་
འགྱུར་རོ། ༥། གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ནི། བྱ་རོག་གི་འཕྲུལ་
བྱ་གོད་ཀྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱ་གྲོལ་བ་གཅེར་བུ་རྣམ་པར་བསམ་མོ། །དེའི་
ཁྱབ་ཏུ་གཤེན་མེ་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ལག་ན་ཐོ་བ་ཐོགས་པ། བསྐྱབ་
བྱའི་སྐྱ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལ་མ་ཉེའི་གདོང་ཅན་གྱིས་བཀའ་བསྒྲོ་སྟེ། ཁ་སྙོ་རུ་
བལྟས་ནས་སོང་བར་བསམ་སྟེ། ཅེ་གཅིག་པའི་སྒྱུར་བས་ཞག་བདུན་གྱིས་
སྒྲོད་པར་འགྱུར་རོ།

༥ དེ་ནས་འགྲུགས་པར་བྱེད་ན། ཡི་གེ་ཡི་ལས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར།
དེའི་སྟེང་དུ་ཨ་ལས་རྒྱང་བའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྟེང་དུ་གཤེན་མེའི་
གཟུགས་ལྗགས་ཀྱང་དང་ཞགས་པ་ལག་ན་ཐོགས་པ་རྣམ་པར་བསམ་མོ། །མ་
ཉེའི་གདོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པས་དེ་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་བ། གཤེན་མེ་
སོང་ལ་ཡུལ་ཆེ་གོ་མོ་ནས་བུ་མོ་ཆེ་གོ་མོ་སྐྱར་དུ་ཁྱུག་ཅིག དེ་སྐད་བསྐྱལ་
བས་ཡི་ཡིག་གིས་བསྒྲོད་དེ་སོང་བར་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་འདི་ཡི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ལ་གནས་པས། ལྷགས་པས་ཁམས་གསུམ་དུ་
གཏོགས་པའི་བྱད་མེད་བཀྲུག་ལ་རོལ་བར་བྱའོ། །འི་ལྟར་བསམ་པ་བཟླ་
པར་གྱུར་ནས་འདིའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བས་དེ་དག་བྱ་ཡི། གཞན་གྱིས་མི་བྱའོ། ༥།
དེ་ནས་དུག་གིས་ཟིན་པ་སྒྲོང་བའི་སྒྱུར་བ་གསུངས་ཏེ། རང་གི་སྟེང་གར་

བརྒྱ་དཀར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་རྣམ་པར་བསམས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་དབྱངས་
ཡིག་གསུམ་པ་མདོག་དཀར་པོ་དང་། འདབ་མར་མཉུན་བརྒྱད་བསམ་པར་བྲ།
དེ་ལས་ལྷག་མ་ཞེས་བྲ་བའི་སྒྲིའི་གཟུགས་རྣམ་པར་བསམ་ཏེ། དེའི་སྒྲི་བོར་
ཡི་གེ་ཨི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལས་བདུད་ཅི་འཛག་པར་བསམ་པར་བྲའོ། །སྒྲི་
དེའི་མིག་རྣམས་ནས་བདུད་ཅི་འཕྲོས་ནས་བསྐྱབ་བྲ་དེའི་ལུས་ལ་ཐེམ་པར་
བསམ་པར་བྲ་སྟེ། བསམ་གཏན་འདིའི་སྒྲིར་བས་ཁམས་གསུམ་ཡོངས་སུ་
གང་བའི་དུག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དུག་ཁུར་སྟོང་ཡང་བ་རུས་སོ།།

༥ དེ་ནས་ཁྱུ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིར་བ་རབ་ཏུ་གསུངས་པ་ནི།
བསྐྱབ་བྲ་མདུན་དུ་བསམས་ཏེ། དེའི་རྒྱང་པ་གཉིས་ལ་ཡི་གེ་ཡི་ལས་བྱུང་
བའི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ་པར་བྲ། དེའི་སྟེང་དུ་གསང་བའི་གནས་སུ་
མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲུ་གསུམ། ཁ་དོག་དམར་པོ་རྩིས་བྱེད་བྱེད་བརྒྱབས་
པ་བསམ། དེའི་སྟེང་དུ་སྟོང་གར་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲུ་བཞི་པ། ཁ་དོག་སེར་
པོ་ལྷི་བྱེད་བྱེད་བརྒྱབས་པ་བསམ། དེའི་སྟེང་དུ་དབྲལ་བར་ཟླ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བསམ། དེའི་དབྱས་སུ་ཡི་གེ་བེ་མགོ་ཐུར་དུ་གནས་པ་ལས་
བདུད་ཅི་འཛག་པར་བསམས་ཏེ། དེ་ནི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བསམས་ནས་
རྒྱང་གིས་མེ་རབ་ཏུ་སྤར་ཏེ། མེ་དེས་དབང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་གས་
པར་རྣམ་པར་བསམ། དབང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོད་བྱེད་བདུད་ཅིའི་

དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཞུ་བའི་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། འདིའི་སྦྱོར་བ་ཙམ་
གྱིས་དེའི་བྱད་མེད་ཞུ་བར་འགྱུར་རྟེ། འོ་མའི་ཤིང་བཞིན་དུ་ཞུ་བར་བྱེད་པར་
ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། ༥། །དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་འམ་རྒྱལ་བོའི་སྤྱན་པོ་དབང་དུ་བྱ་བར་
འདོད་ན། སྤྲུགས་པས་མ་ཉིའི་གདོང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ལ།
བདག་ཉིད་མདོག་དམར་པོར་བསམས་རྟེ། བསྐྱབ་བྱ་གང་དུ་གནས་པ་དེའི་
སྟེང་དུ་གནས་ལ། བྱི་ནས་རང་གི་ལུས་ལས་འཇམ་དཔལ་མདོག་དམར་པོ་
ཕྱག་ན་ལྷགས་རྒྱ་དང་ཞགས་པ་ཅན་རབ་ཏུ་སྤྱང་སྟེ། འཇམ་དཔལ་དེས་
བསྐྱབ་བྱའི་སྟེང་ག་དང་མགྱིན་པར་བཅིངས་ནས་དགྲུག་པར་བསམས་རྟེ་
འཇམ་དཔལ་གྱི་སྦྱུ་ལ་རབ་ཏུ་གཞུག་གོ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྦྱོས་པར་བསམ་པར་
བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་འདི་ཡི་སྦྱོར་བས་དེའི་སྟེང་གར་ཡི་གེ་བཅུ་པའི་སྤྲུགས་
རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་དོག་དམར་པོའི་སྐྱབ་པ་པོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
གཟུགས་གྱིས་ཡི་གེ་དེ་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྤྲུགས་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་བར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་འདིའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཉི་མ་བདུན་
གྱིས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་ཡང་དབང་དུ་འགྱུར་རྟེ་རི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་ཐེ་
ཚོམ་མེད་དོ། ༥། །རབ་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྤྲུགས་པས་མི་གཡོ་བའི་
བསམ་གཏན་གྱིས་བྱའོ།

༥། རྒྱ་གང་ལ་ཡང་མི་སྦྱིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྲུགས་ཀྱང་མི་བསྟན། དཔལ་

དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་མ་ཉེ་ཉི་གཤོང་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གང་ལ་ཡང་
མི་སྦྱིན་ནོ། །སྤྲ་བར་ཡང་མི་བྲ། སྤྲ་གས་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་མི་བྲ། བྱིས་སྤྱ་ཡང་
གང་གི་མདུན་དུ་ཡང་མི་དབྱམ། ཐང་ག་ཡང་གསང་བར་གཞག་གོ། རྒྱུད་
འདིའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། བཟླས་པ་དང་། སྤྲ་བ་གཞན་སྤྱ་ལ་ཡང་འགའ་
ཅུ་ཡང་མི་བཟླ། ༥ གལ་ཏེ་ཡང་བཟླས་ན་དམ་ཆིག་ཉམས་པར་འགྱུར་
བས། དཔལ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་
ཀྱིས་དང་། མཁའ་འགོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲ་གས་པས་སྤྱ་ལ་
ཡང་མི་སྦྱིན་ནོ། །སྤྲ་གས་པས་གཞན་ལ་བྱིན་ན་དེ་དང་སྦྱོར་མར་བཅས་པ་
དམ་ཆིག་ཉམས་ཏེ་འཛིག་ཉེན་འདིར་ནི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར། འཛིག་
ཉེན་པ་རོལ་ཏུ་དབྱུལ་བར་འགོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། ༥ །དེ་ནས་སྦྱིན་ན། དམ་
ཆིག་མ་ཉམས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དམ་པའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་ཅན། དཔའ་བོ་སྤྲ་མ་ལ་གྲུས་པ། དུལ་བ་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བསྟན་པ་ངས་པར་འཛིན་པ། རྒྱུད་སྤྲས་པ། མི་ཁྱོ་བ། སྤྱིང་རྩེ་དང་ལྷན་
པ། བཟླས་པ་དང་བསམ་གཏན་ལ་སྦྱོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་
འཛེམ་པ་དང་། འདི་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པ་ནི་སྦྱོར་མ་
བཟང་པོ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་མཆོག་ཏུ་
གྲུས་པ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བརྟན་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། རབ་ཏུ་

རྟོག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་བསམས་ཏེ། སྒྲ་མས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོབ་མ་ལ་དཔལ་
དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱད་སྦྱིན་ནོ། ༥། །སྒྲགས་པས་གཞན་ལ་བྱིན་ན་
དེ་དང་སྒྲོབ་མར་བཅས་པ་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟོན་
འདིར་ནི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟོན་པ་རོལ་ཏུ་ནི་དཔྱལ་
བར་འགྲོ་ལོ། །དམ་ཆིག་གྲང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་
མཆོག་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་ལས་བསམ་གཏན་
གྱིས་ལས་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་བདུན་པའོ། །

མཆུག་བྱེད་།

༥། དཔལ་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་རྒྱད་འབུམ་ (སྒྲགས་
པས་གཞན་ལ་བྱིན་ན་དེ་དང་སྒྲོབ་མར་བཅས་པ་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བར་ཐེ་
ཆོམ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟོན་འདིར་ནི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་
རྟོན་པ་རོལ་ཏུ་ནི་དཔྱལ་བར་འགྲོ་ལོ། །དམ་ཆིག་གྲང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཟེར་བ་རྒྱད་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྗེས་ལ་ཡོད། ཁ་ཅིག་ཏུའོ།) བ་ནས་སྤྱང་ལ།
རྟོག་པའི་ཕྱོགས་བཞུགས་པས་འབྱུང་བ། དཔལ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་མ་
ཉེའི་གདོང་ཅན་གྱི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ། དཔལ་ཚུ་རྒྱན་གྱི་གནས་
ཆེན་པོ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྒྱད་ལས་སྤྱང་བ། རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
དཔལ་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། སྒྲ་མ་དམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་

ཆེན་པོའི་སྒོ་བ་དཔོན་དཔལ་ལ་ལི་ཏ་བཟླ་ས་ཕྱང་ནས་མཛད་པ་རྫོགས་སྟོ།།

རྒྱས་བཞིན་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་ཡིས། |བཀའ་འདི་བསྐྱར་བའི་དགེ་བ་
གང་། |དེ་ཡིས་བསྐྱར་ལ་རྟེན་པ་དང་། |ཞལ་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་གྱུར་ཅིག། |སྦྲང་
ཀྱིས་པཱི་ཏ་སྒོ་རོ་ཕྱག་རྩམ་དང་། ལོ་རྩ་བ་དགེ་སྦྲང་རྟེན་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་
བཅོས་ཤིང་གཏན་ལ་པལ་བའོ། |རྒྱད་རྒྱལ་འདི་ལ་ཞང་ཅོག་གྲ། རིང་ཚལ།
རྩ་ལོ། བ་རི། ནག་ཆོ། གྱི་རོ། མལ་གྲོ། ཁུ་དངོས་གྲུབ། པཱི་ཏ་ས་མཆོས་
བསྐྱར་བ་སྟེ་འགྱུར་བརྒྱད་ཡོད་ཅེས་སྟོན་དུས་གྲགས། དུས་ཕྱིས་སྦྱིད་རིང་
ལོ་རྩ་བ་དག་དབང་གིས་དབྱས་གཙང་གྱན་ཏུ་བཅུ་ལ་བས་སྒྲ་མ་བཞི་པོ་
དང་། བརྒྱད་པོ་དེར་མ་འདུས་པ་སྟེ་བཅད་པོ་ཕྱ་ནེ་རྩ་འདི་འགྱུར་དང་།
ཆོགས་བཅད་མ་དང་། གཞན་ཞིག་སྟེ་འགྱུར་བྱང་མ་ཐེབས་པ་གཉིས་མཐོང་
གསུངས་ལ། ཁོ་བོས་ཀྱང་འགྱུར་དང་པོ་གསུམ་དང་། མལ་འགྱུར་དང་། མ་
ནིང་ཆོས་ཤེས་དང་། ཆོགས་བཅད་མ་སྟེ་འགྱུར་བྱག་མཐོང་རོ། |རྩ་འགྱུར་ལ་
འགྱུར་སྒྲ་མ་ཞང་གི་འགྱུར་བྱང་ཡོད་མེད་གཉིས་སྒྲུང་བ། ཆོག་རིགས་མི་
འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་གདལ། རྩ་བའི་རྟེན་རྟེན་རྩམས། ཞང་གི་འགྱུར་བྱང་མེད་པ་
དེ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་ཀོན་པར་འདུག། མལ་འགྱུར་དེ་ཡང་ལོ་རྩ་བ་ཁྱུང་བོ་ཆོས་
བཅོན་གྱི་འགྱུར་ལ་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པར་འདུག་པས། མ་ནིང་བ་དང་།
ཆོས་བཅོན་གྱི་འགྱུར་འདི་གཉིས་ཀྱང་སྒྲུང་གྱི་བརྒྱད་ལ་མི་ཐེབས། སྦྱིར་

འགྱུར་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་ནི་ངེས་པར་བྱུང་སྒྲུང་རོ། |ཞང་འགྱུར་དང་།
རོང་ཐོམ་འགྱུར་ལ་སྒྲགས་བརྟུ་ཆིག་སྒྲུག་པར་ཡོད། གཞན་མཐོང་བ་བཞི་ལ་
ཆིགས་བཅད་དུ་སྒྲུང་། སྤྱིར་དཔེ་རྟོག་མང་པོ་རང་ལ་བརྟགས་དུས། འགྱུར་
གཞན་ལ་རྩེ་འགྱུར་བྱང་བཏབ་པ་དང་། འགྱུར་མི་གཅིག་པ་པན་ཚུན་ཁྱེ་
དག་བྱས་པས་ཆིག་རིགས་འདྲེས་པ་དང་། ཆིག་སྒྲུ་རིང་བྱང་དང་། མཆན་བྱ་
དགྲུས་ལ་ཞོར་བ་སོགས་སྒྲུ་ཆིགས་སྒྲུང་ཡང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཇི་སྟེད་
པ་ཞིག་ལ་གཏུགས་ཤིང་། རྩ་འགྱུར་སྒྲུ་མའི་སྟེང་དུ་ཡིག་ཞོར་བརྒྱད་པ་
འགའ་རེ་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་ཏེ། བརྟག་དབྱེད་བྱབ་ངེས་པར་ཁྱེས་
དག་བྱེད་པ་པོ་ནི་རྩ་རྒྱ་ཐའོ། |འདིའི་རྒྱ་དཔེ་མ་མཐོང་བས་བོད་སྐད་ཁོ་
ནའི་ཁྱེས་དག་ལས་གཞན་འགྱུར་བཅོས་ཐབས་མ་བྱུང་ཡང་། འགྱུར་མི་
གཅིག་པ་རྣམས་བསྐྱར་བ་དང་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ན། ཆིག་
བྱར་ཚུན་ཆད་དག་མ་དག་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསལ་བར་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ཉིད་
ལས་སོ།། །།

༡༡། །དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
ནམ་གཞག་སྐྱ་གསུམ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་གཞག

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ་མཛུ་ལྟོ་ལྟོ་ཡ། རྒྱལ་ཀྱན་ཡབ་གཅིག་རྩེ་བཙུན་
འཇམ་པའི་དབྱངས། །སྤྱི་ནང་བདུད་དབྱང་འཛོམས་མཛད་གཤེན་རྩེའི་
གཤེད། །དེ་ཉིད་མི་ཡི་ཚུལ་བཟུང་ཙོང་ཁ་པ། །དབྱེར་མེད་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་ལ་
འདུད་དོ། །འཇམ་དཔལ་ཁྲོས་པ་འཛིགས་མཛད་དོ་རྩེ་ཡི། །གསང་ཆེན་རིམ་
གཉིས་ཉམས་སྐྱ་ལེན་པའི་ཚུལ། །རྒྱུད་དང་སྒྲ་མའི་དགོངས་དོན་བློ་མེད་
བཞིན། །གསལ་བར་འཆད་དོ་ལས་ཀྱི་གཤེན་རྩེས་སྦྱོངས།།

འདིར་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་ནམས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སར་བདེ་
སྒྲག་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་ལམ་བཟུང་མོ། གསང་ཆེན་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་
ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཉམས་སྐྱ་ལེན་ཚུལ་བཤད་
པ་ལ། རྩོད་བྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། བཛོད་བྱ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
ནམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

རྩོད་བྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ།
དང་པོ་ནི། ལྷོ་བས་བཙུ་མངའ་བ་མཉམ་མེད་བྱ་རམ་ཤིང་པས་དཔལ་

དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་དུ་སྐྱེལ་ནས་གསུངས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ལེ་འུ་འབྲུམ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ཆང་མ་ནི། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབྲུས་ཀྱི་རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་
ཞེས་པ་གྲོང་འབྲུམ་ཆོ་ལུ་ལྷག་ཡོད་པ་བྱུབ་ཐོབ་དང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་མ་
རྣམས་སྤྱོན་བཞེན་འདུ་བའི་གནས་མཆོག་དེར་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་
མཆོད་རྟེན་རྣམ་གཞུ་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པར་བཤའ། རྒྱུད་དེ་
ཉིད་ལས་རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་དར་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དབྲུས་མ་ག་རྣའི་ཤར་ཉིའི་
ཕྱོགས་སུ་ཨོ་ཁེ་ཁེ་བེ་ཤའི་ཡུལ་དུ་བྲམ་བེའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་ཡུལ་
དབྲུས་ཀྱི་རྒྱ་ལེ་རྒྱར་བྱོན་ནས་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་མཆོན་ལུ་ལི་ཏ་བརྩ་
སྟེ་རོལ་པའི་དོ་མེ་འཛིགས་མིང་གཞན་འཇམ་དཔལ་མཆོན་ཆ་དག་བསྟེན་ཞེས་
བྱ་བ་དེས། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྩོད་ཀྱི་ནང་ནས། དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་
འཛིགས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་མཐོང་ནས་དོ་མེ་འཛིགས་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་འབད་པས་བཙལ་གྱང་མ་རྟེད། བྱིས་སུ་རྣམ་སྒྲུང་སྐྱེད་ནས་
བཤའ་པའི་འཇམ་དཔལ་བསྐྱབས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་སོང་བའི་སྐབས་སུ་འཇམ་
དཔལ་གྱིས་ཞལ་བསྟེན་ཏེ་བུ་ཁྱོད་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ཞེག་དོ་མེ་
འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་ན་ཡོད་དོ་གསུངས།

ལུ་ལི་ཏས་འཇམ་དཔལ་གྱི་ལུང་བསྟེན་སྒྲུང་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱིན་
ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟེ་དོ་མེ་འཛིགས་མ་ལས་གཞན་མེད་ཀྱི་

དབང་ཐོབ། རྩ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱེམས་
པས་གྲུབ་པ་བརྟེན་ཤིང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྒྱད་
གདན་འཛིན་པར་ཁུས་པས་གནང་བ་ཐོབ་ནས་ཆོས་མཛོད་རྣམ་གཞུང་ཞག་
བདུན་གྱི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དག་གདོང་འཛིགས་གསུམ་
གྱི་རྒྱད་མོར་བཟུང་བ་ནི། ཅ་རྒྱད་རྟོག་བདུན་དང་། བཤེད་རྒྱད་རྟོག་གསུམ་
དང་། ཏེའུ་ལོའི་རྟོག་པ་སྟེ་རྒྱད་མོར་གསུམ་གྱི་ཆིག་དོན་མ་ལུས་པ་མོ་ལ་
བཟུང་སྟེ་རྒྱ་གར་དུ་སྐར་བྱོན་ནས་དར་བར་མཛད།

རྒྱད་མོར་གསུམ་དེ་དག་གི་བཛོད་བྱ་གང་སྟོན་ཚུལ་ནི། རྟོག་བདུན་
གྱི་རྟོག་པ་དང་པོར་བསྟེན་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་གསུངས། གཉིས་
པར་ཅ་སྒྲགས་སོགས་སྒྲགས་བརྟུ་བའི་ཆོ་ག་གསུངས། གསུམ་པར་འབྲུལ་
འཁོར་གྱི་སྟོན་པ་ཞི་སོགས་རབ་འབྲུམས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་གསུངས། བཞི་
པར་ལྷ་ཞེ་དགུ་མ་དང་རོ་ལངས་བརྒྱད་མོར་སོགས་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་སྟོར་
གསུངས། ལྷ་པར་གྲིས་སྐྱ་དང་སྟེགས་བམ་བཞེངས་པའི་ཆོ་ག་གསུངས།
དུག་པར་སྦྱིན་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་གསུངས། བདུན་པར་
བསམ་གཏན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱབ་ཚུལ་གསུངས།
གཉིས་པ་བཤེད་རྒྱད་རྟོག་པ་གསུམ་དུ་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྟོར་ཞིབ་ཏུ་
གསུངས། གསུམ་པར་ཏེའུ་ལོའི་རྟོག་པར་སེམས་ཅན་ཏེའུ་ལོའི་པགས་པ་

སོགས་རྩལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་ནམས་གསུངས་སོ།།

རྒྱུད་དེ་ནམས་ལ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱུང་ཚུལ་ནི། རྒྱ་
གར་གྲུབ་ཆེན་དཔལ་འཛིན། སློབ་དཔོན་མི་བསྐྱེད་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་གྲུབ་པ། སོ་
ན་གླི། ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས། ལྷ་ལི་ཏ་བཟླ། ལི་ལ་བཟླ། འཁྱི་པ་སོགས་ཀྱིས་
མཛད་པ་དང་། བོད་དུ་རྩ་སྐྱོ་ཞང་གསུམ། མལ་གཉོས་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་
མཛད་པ་དུ་མ་ཡོད། རྒྱུད་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་ལྡན་ངེ་མ་
མེད་པ་དེ་དག་ལས་བཤད་པའི་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་མ་ཉེའི་ཞལ་ཅན་འདི་ནི།
སྤྱིར་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལས། སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཤིང་། དེ་ལ་པ་རྒྱུད་མ་
རྒྱུད་གཉིས་ལས། པ་རྒྱུད་ཕྱོགས་མཐུན་དང་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་
གི་རྒྱུད་གསུམ་ལས། ཞེ་སྤང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པར་བཤད། འདི་ལ་པ་
རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གནད་ཆང་ཞིང་། རྒྱུད་གཞན་ལ་མ་ཆང་
བའི་ཟབ་མོའི་བྱུང་ཆོས་ལྟ་དང་ལྡན་པས་བྱིན་རྒྱལ་མེ་ཞིང་ལྷུང་བ་ཡིན་
ཞེས་ཆད་ལྡན་མཁས་པ་མཐའ་དག་གིས་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་མཐུན་པར་
གསུངས་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷུང་གཙོ་བོར་བསྟེན་པའི་ཡི་དམ་དོ་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་ཟབ་མོའི་ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཉམས་སུ་
སྤང་བྱུང་ཡོད་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ནི། ལྷ་དུམ་ཕྱ་ར་དང་སངས་རྒྱས་ལས་

ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དགོན་པས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྒོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་
སྒོག་ལའང་མི་བལྟ་བར་ལམ་འདིར་འཇུག་རིགས་སོ།།

གོང་གི་བྱང་ཆོས་ལྟ་ནི། སྟོགས་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལེ་ལོ་ཆེ་བ།
ཤེས་རབ་ཆུང་བ། དམ་ཆོག་མི་བསྐྱུང་བ། སྒྲུལ་བ་དང་མི་ལྡན་བ། ལོག་ལྟ་
ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཚོངས་བ། སྒྲ་མ་དང་གྲོགས་ལ་མི་གྲུས་བ། རོ་
ཆ་དང་ཁྱེལ་མེད་བ། ཆོས་སྒྲོང་ཞིང་ཁེངས་པ་ཆེ་བ། འཇིག་རྟེན་དང་རྒྱལ་
བྱེད་ཅིང་ལྟ་རན་གྱི་གཙོང་རོང་དུ་ལྷུང་བ། འདོད་ཡོན་གྱིས་ལྟག་པར་སྒྲོས་
བ། བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དམན་བ། ཆེ་ཐུང་བ། འབྱུང་པོ་རོ་ལངས་གཤིན་
རྩེ་མ་མེད་པ་བཞགས་དང་ལོག་འདྲེན་གྱི་བར་ཆད་ཆར་ལྟར་བབ་པའི་དུས་
རན་པ་འདིར། དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཡི་དམ་གྱི་ལྟར་བསྟེན་ནས་དེའི་དང་
རྒྱལ་དང་ལྡན་ཞིང་། དེའི་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་ན། གོང་གི་མི་མ་ཐུན་
པའི་སྒྲོགས་དེ་དག་གིས་བརྩེ་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱང་ཆོས་གཅིག་དང་།
འཇིགས་བྱེད་འདིའི་ཕྱག་མཆོན་དུ་རྒྱ་མ་དང་མེ་ཐབ་ཡོད་པས་པ་རྒྱད་
འདུས་པ་ནས་བཤའ་པའི་རྒྱ་ལུས་དང་འོད་གསལ་མཆོན་པའི་བྱང་ཆོས་
གཅིག་དང་། པ་རྒྱད་རྒྱུད་པ་ལ་ཁ་ཏྲེ་ག་ཕྱག་མཆོན་དུ་མི་འོང་ཞིང་འདིའི་
ཕྱག་མཆོན་དུ་ཁ་ཏྲེ་ག་ཡོད་པས་པ་རྒྱད་བདེ་མཆོག་ནས་བཤའ་པའི་བདེ་
སྒོང་གི་རྣམ་གཞག་མཆོན་པའི་བྱང་ཆོས་གཅིག་དང་། ཡང་གོང་གི་མེ་ཐབ་

ཀྱིས་འདུས་པ་ནས་བཞད་པའི་འོད་གསལ་མཆོན་པར་མ་བཟད་དོ་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་རང་ཤེས་རབ་གཞན་ལས་ཆེ་བ་ཡང་མཆོན་པའི་བྱེད་ཆོས་
གཅིག་དང་། རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ནི་རྒྱལ་ཀྱན་བསྐྱེད་པའི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་བ་
ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་རྒྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་འཛིགས་བྱེད་འདི་ལ་
རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་དངོས་སུ་ཡོད་པས་
འཛིགས་བྱེད་ཡི་དམ་ཏུ་བསྟེན་ན་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་
ལྷག་པར་རྩེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ཤེས་རབ་སྦྱོལ་བ་སོགས་སོགས་འདོན་ལྷག་
པར་ཆེ་བའི་བྱེད་ཆོས་གཅིག་སྟེ་བྱེད་ཆོས་ཟབ་མོ་ལྷ་ཡོད་པར་གསུངས།
ཡང་སྒྲིགས་མཛུབ་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ལ་
ཉོན་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྒྲོས་པས་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་གནད་མཐར་
བྱུག་པ་ང་ལ་ཡོད་ཅེས་མཆོན་པ་དང་། སྐྱེས་བྱ་གསལ་ཤིང་ལ་བཙུགས་
པས་མི་དགོ་བ་བཙུ་དང་ཆོས་སྦྱོང་བ་དང་མཆམས་མེད་ལྷ་སོགས་བྱས་
པའི་སྒྲིག་པ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་བཅན་ཐབས་སུ་འཆང་རྒྱ་བར་མཆོན་པ་དང་།
དུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལམ་ཐབས་ཤེས་
གཉིས་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་བཞིན་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་ཐོབ་ཚུལ་མ་ཆང་བ་
མེད་པར་རྫོགས་པ་མཆོན་པར་ཡང་གསུངས།

ཁྱད་ཆོས་ལྷ་སོགས་འདི་དག་ནི་ཆེ་བཅུན་ཙཱ་ཁ་པས་ཆེ་བཅུན་
འཇམ་དབྱངས་ལ་ཁྱས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཡོངས་ཚོགས་ཆེ་བཅུན་
རེད་མདའ་བ་ལ་སྤུལ་བ་ལས། རིམ་གྱིས་ཞལ་ནས་ཞལ་དུ་བརྒྱད་དེ་ལྷང་སྒྲི
རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཆོས་ལྷན་གྱི་བར་ཡོངས་ནས་དེས་ཟིན་ཐོར་བཀོད་པ་
ལས་གྲིས་པ་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་རྫོང་བྱེད་
རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བརྫོད་བྱ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྫོད་བྱ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ཚོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
གཉིས་ལས།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གང་གིས་བསྐྱོམ་པའི་
སྒྲུབ་པ་པོ། གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས། གང་བསྐྱོམ་བྱའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་གསུམ་མོ།

གང་གིས་བསྐྱོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ།

དང་པོ་གང་གིས་བསྐྱོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ནི་རི་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་ཤེ་
ན། ཅ་རྒྱུད་ཉིག་པ་བདུན་པ་ལས། དེ་ནས་སྦྱིན་པ་དམ་ཆིག་མ་ཉམས་པ་དང་།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དམ་པའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་དང་། དཔལ་བོ་སྒྲ་མ་
ལ་གྲུས་པ་དུལ་བ་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ངེས་པར་འཇིན་
པ། རྟུན་སྒྲས་པ། མི་ཁྱོ་བ། སྙིང་རྩེ་དང་ལྡན་པ། བསྐྱེད་པ་དང་བསམ་གཏན་
ལ་སྤྱོད་པ། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལ་འཇེམ་པ། འདི་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་
ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་བཟང་པོ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་དཔལ་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་
ཆེན་པོ་སྦྱིན་ནོ། །སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བརྟན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
རབ་ཏུ་བརྟགས་ལ། ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་ན། སྒྲ་མས་དེ་ལྟ་བུའི་
སྟོབ་མ་ལ་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རྟུན་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། དངོས་སྤྱོད་འགྲུབ་པའི་རྟུ་བཞི་
ནི། དད་པས་མི་སྟོག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་
འཇིན་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ཤེན་ཏུ་གསང་བ་རྣམས་སོ། ཞེས་པ་དང་། གྲུབ་
ཆེན་ལྷ་ལི་ཏས། སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། སྒྲ་མ་དང་པོར་
མཉེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་པས། དེ་དག་གི་དོན་ངེལ་ན།
བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་སོགས་སུན་མོང་བའི་ལམ་ཀྱིས་རྟུན་
སྤྱངས་པ། ཡི་དམ་འདིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་པ། དམ་ཆིག་
དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྤྱང་བ། བྱུང་པར་དུ་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཅ་བ་དད་པ་དང་། སྙིང་རྩེས་ཀྱན་ནས་བསྤྱངས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་

བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཆེ་འདིར་བྱང་འཇུག་གི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་སྟེ་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ།།

གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས།

གཉིས་པ་གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་ནི། ལྷ་ལི་ཏས། དང་པོར་དུར་
ཁྲོད་ལྷ་ལྷུ་མཐུ་མཐུ། །ཤིང་གཅིག་གམ་ནི་མཚན་གཅིག་གནས། །བཞི་
མདོའམ་ནི་རི་བོ་ཡི། །ཅེ་མོ་དང་ནི་ཁང་སྟོང་གནས། །མ་མོའི་བྲིམ་མམ་ཡང་
ཐོག་མཛེས། །ལྷ་ཡི་ཁང་པ་དག་ཏུ་དང་། །འཐབ་མོའི་ས་དང་གྲོང་བྲིར་
སྟོངས། །ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་དག་ཏུ། །འབོལ་བའི་སྟན་སོགས་ལ་འཇུག་
ནས། །ཐང་ག་ལ་སོགས་གཟུགས་བཞག་བསྐྱོམ། །ཞེས་པ་དང་། དབྱང་
བཟང་གིས་ཁུས་པའི་རྒྱད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་སྐྱེས་བྱ་དམ་
པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས། ཁུས་པ་
རྟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དུར་ཁྲོད་སོགས་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་གནས་
སམ། ཁུས་པ་རྟེན་མ་རྟེན་གང་ཡིན་ཀྱང་འགྲོར་ན་སྐྱེས་བྱ་དམ་པས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་སམ། དེ་དག་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་ཁང་
བྲིམ་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ། བྱེད་པའི་གསུང་པར་བྱས་ཤིང་
བདུད་ཅི་ལྷས་བྱུགས། མེ་ཏོག་གཙལ་དུ་དབྱུགས། བདེ་བའི་སྟན་ལེགས་པར་
བཞགས་པའི་མདུན་དུ་ནང་མཚོད་དོ་རྗེ་བྱིས་བྱ་ཅང་ཏེ་ཁུ་སོགས་མཁོ་བའི་

ཡོ་བྱད་རྣམས་ཚོགས་པར་བྱས། སློབ་དཔོན་མི་བསྐྱེད་པའི་ཉིག་བདུན་
དཀའ་འབྲེལ་དུ། བསྐྱོམ་པ་ནི་རི་མོའི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་པར་རིགས་ལ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམིགས་པ་གསལ་བའི་ཉིན་དུ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་
འབྲས་པ་གནས་ཅན་བཟུམ། དེའི་མདུན་དུ་མཆོད་གཏོར་སོགས་ཕྱག་ལེན་
མཐོང་བརྒྱད་ལྟར་མཛེས་པར་བཤམས། སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཚུས་ལུས་ཀྱི་
དྲི་མ་འབྲུ་བ་བྱེད་ཁྱུས་དང་། བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པ་དང་། དམ་ཚིག་བསྐྱུང་
བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་འབྲུ་བ་ནང་གི་ཁྱུས་གཉིས་བྱས་ལ་རོའི་
གདན་ལ་གཅེར་བུ་སྐྱབ་པ་ཞིག་པ་དང་། ལུས་ལ་ཐལ་ཆེན་གྱིས་བྱགས་ནས་
ཁ་སྟོ་སྟོགས་སུ་བལྟས་ཏེ་འདུག་པའམ། རོ་གདན་སོགས་དེ་དག་དངོས་སུ་
མ་བྱུབ་ན་མོས་པར་བྱ་ཞིང་། བདུད་ཅིའི་རིལ་བུའམ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་ནང་མཆོད་ཀྱིས་ཁ་དག་པར་བྱས་ལ། སྟོ་སྟོགས་སུ་བལྟ་བར་མོས་ཞིང་
གང་དུ་འདུག་པའི་གནས་ཀྱང་དུར་ཁྲོད་དུ་མོས་ལ། མཚན་བྱེད་ནས་དབྱ་
འཛུགས་པར་བྱའོ།

གང་བསྐྱོམ་བྱའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག།

གསུམ་པ་གང་བསྐྱོམ་བྱའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤམ་པ་ལ།
ཐུན་གྱི་མགོར་དེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ། ཐུན་དངོས་གཞིར་དེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ། ཐུན་གྱི་
མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ། ཐུན་མཚམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བཞི་ལས།

བྱམ་གྱི་མགོར་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།

དང་པོ་བྱམ་གྱི་མགོར་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ལ། བྱམ་རྒྱབས་འཇུག་ཕྱིར་རྩ་
བ་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་གསོལ་བ་གདབ་ཚུལ། རང་ལྟར་བསྐྱེད་
ནས་རྩོམ་ཅིལ་བྱམ་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ། རང་མཆོད་དང་སྒོན་འགྲོའི་མཆོད་
གཏོར་བྱམ་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་འབུལ་ཚུལ། བདག་བསྐྱེད་
གྱི་མཆོད་པ་བྱམ་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ། རྩོམ་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱས་བྱ་ཚུལ་
ལྟེ།

བྱམ་རྒྱབས་འཇུག་ཕྱིར་རྩ་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་གསོལ་བ་

གདབ་ཚུལ།

དང་པོ་སྒྲ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་བྱ་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོ་
ནམས་སྤྲུལ་བཅད་གྱི་གངས་སྤྲུལ་མི་བཞོད་ཀྱང་། རྒྱད་བྱམ་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་
ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་སྒྲ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་ཐོག་མར་
བྱ་དགོས་ཏེ། བྱ་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པས། གསོལ་བ་བཏབ་ཆེ་སྤྱི་
བོའི་གཙུག་ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བརྒྱའི་ལྟེ་བར་སྒྲ་
ཉིའི་སྤྱི་དུ། རྩ་བརྒྱད་སྒྲ་མ་ནམས་ཁྲིམ་ཆོགས་གྱི་ཚུལ་དུའལ། མཐོ་
བཅེགས་གྱི་ཚུལ་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་ཤིང་དེ་
ཡང་ཁྲིམ་ཆོགས་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱེད་ན། རང་གི་སྤྱི་བོར་བརྒྱའི་ལྟེ་བར་སྒྲ་ཉིའི་

སྟེང་དུ། རོ་བོ་རང་གི་རིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་དཔལ་ལྗོངས་
འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་དང་བཅས་པ། དེའི་མཐར་མཐུན་ནས་གཡས་སྐྱོར་དུ་
གྲུབ་ཆེན་ལྷ་ལི་ཏ་ནས་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་མངལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
བར་གསལ་བཏབ་ནས། ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་དངས་གསལ་འོད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སོས་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །ཞེས་
སོགས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལས་
བདུད་རྩི་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་མར་པབ་ནས་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་ཐམས་ཅད་
བརྟུས་པས། འགལ་རྒྱུན་སྤྲིག་སྤྲིབ་ནད་གདོན་སོགས་བྱང་ཞིང་། ལེགས་
ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་འོག་ནས་འབྱུང་
བའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སྦྱར་དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་
བྱས་སོང་སྟེ་དུ་བསམ་མོ། །མཐོ་བཅེགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱེད་ན། རང་གི་སྤྱི་
བོའི་ཐད་དུ་སྟེང་གི་རྣམ་མཁར་རྒྱང་རིང་ཅེས་དུ་འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་དང་
བཅས་པ། དེའི་འོག་ཏུ་ལྷ་ལི་ཏ་བརྒྱ་སོགས་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་
གཅིག་གི་འོག་ཏུ་གཅིག་བཞུགས་པའི་ཚུལ་དུ་གསལ་བཏབ་ལ། གསོལ་
འདེབས་དང་བདུད་རྩི་འདེབས་སྦྱང་གི་དམིགས་པ་སྤར་སྤར་བྱའོ། །གསོལ་
འདེབས་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་རང་ལ་ཐིམ་ཚུལ་ནི། ལུགས་སྤེལ་སྤར་ན། མཐའ་སྐྱོར་
ཀྱི་སྒྲ་མ་དབུས་ཀྱི་འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། འཛིགས་

བྱེད་ཡུམ་དང་བཅས་པ་རང་ལ་ཐེམ་པར་མོས། ལྷགས་བྱི་མ་ལྟར་ན། ལྷོང་
མ་ལྷོང་མ་རྣམས་འོག་མ་འོག་མ་ལ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ལ་ཐེམ་པར་
བསམ་མོ།

རང་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་རྫོང་བྱིལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་རང་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་རྫོང་བྱིལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ། རང་
ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རང་གི་ཤ་རུས་རྫོང་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་འོད་
སྲོན་པོའི་རྣམ་པར་མེར་གྱིས་ཞུ་ནས་ཡལ་བར་མོས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ཐག་བཅད་པའི་
ལྟ་བ་བྱུང་པ་དང་། ལྟ་བ་དེ་ཡང་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་སུ་མོས་པ་རྣམས་ལྷགས་བྱུག་པོ་ཡུན་རིང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ནས། རང་
ཉིད་སྐྱད་ཅིག་གིས་དཔལ་རྫོང་མེ་འཇིགས་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། ལྷོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་རང་ལས་སྣ་ཆོགས་བརྒྱའི་ལྟ་
བར་ཉི་མའི་དྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ། རང་གི་སེམས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དཔལ་རྫོང་མེ་འཇིགས་བྱེད་སྐྱེ་མདོག་ནག་པོ་མ་ཉེ་
བྲག་ཏུ་ཁྲིས་པའི་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྱི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཇིན་པ་
ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པར་མོས་ཉེ་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་ང་
རྒྱལ་གསལ་སྐྱང་ལྷགས་བྲག་ཏུ་བྱ། དེ་ཡང་བེམ་པོ་ཤ་ཁྲག་མེད་པ། དྲངས་

གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། རོ་བོ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་ཤར་བར་མོས་
དགོས་སོ།།

སྐབས་འདིར་རང་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐ་མལ་བའི་སྒྲུང་ཞེན་
དང་ལྡན་པས་མཆོད་གཏོར་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་མི་རུས་པས། ལྟའི་ང་
རྒྱལ་གསལ་སྒྲུང་བཏན་པོས་བྱིན་བརྒྱབས་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།
།སྦྱིར་ལྟ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། སྐད་ཅིག་དགྲོང་བསྐྱེད། ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད། དོ་ཇེ་
བཞིས་བསྐྱེད། མངོན་བྱང་ལྡས་བསྐྱེད། ལྷ་བྲུག་གི་བསྐྱེད་ཆོག་རྣམས་ཡོད་
པ་ལས། འདིར་སྐད་ཅིག་དགྲོང་བསྐྱེད་ཡིན། གོང་གི་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱ་ནི་འདབ་
མ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། རྩོགས་བཞིའི་འདབ་མ་དམར། མེ་རྒྱུང་གཉིས་སེར།
བདེན་བྲལ་ལྗང། དབང་ལྡན་ནག་ཉེ་བ་ལྗང། གེ་སར་སེར། དེའི་སྟེང་གི་ཉི་
མ་ནི་བརྒྱའི་ཉེ་བ་དང་མཉམ་ཞིང་མེ་ཤེལ་དམར་པོའི་མཁུལ་ཁ་སྐྱབས་པ་ལྟ་
བུ། དེའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ནི་གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱུད་ས། ཉིང་
པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྟ་རང་གི་མཐོ་ལྷ་ཡོད་པ། སྦྱར་གསུམ་རྒྱུ་པོའི་རྩ་ཁྲག་
ལྟར་དམར་ལ་སྦྱར་འབྲས་ཉི་མ་ལྟར་འཆར་ཞིང་འབར་བ། སྒྲིན་མཆོམས་
དང་ཤངས་ལ་ཁོ་གཉིར་བསྐྱས་པ། དབུ་སྐྱ་དང་སྐྱ་ར་སྒྲིན་མ་རྣམས་ནི་སེར་
སྐྱའམ་ཁམ་སེར་བྱེན་དུ་བརྒྱེས་པ། ཤངས་བྲུག་གཉིས་བྲངས་དུང་མེས་

བསྐྱེད་པ་ལྟར་དམར་ཏུ་རེ་བའི་ནང་ནས་དབྱུགས་རྒྱུ་ནག་འཕྲོ་བ་མ་ལྟར་
 འབྲེལ་བ། ཞལ་རབ་ཏུ་གདངས་པ། ཞལ་ནས་ཁྲག་རྒྱན་འཛིག་པ་གངས་རི་
 ལྷ་བུའི་ཆེ་མས་འབྲེང་དང་། མཆེ་བ་རྣམས་པོ་བཞི་གཅིགས་པ། ལྷགས་སྒྲིག་
 ལྟར་གཡོ་བ། རྩ་གཉིས་སྒྲིག་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣེ་བ་ཅེ་མོ་ལས་མེ་འབར་བ། ཕྱག་
 ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ཁྲག་རྒྱན་བྱུག་པ་ལྟར་དམར་བ། སེན་མོ་ལྷགས་ཀྱི་ལྟར་རྣེ་
 ཞིང་རིང་བ། ལྷ་བོངས་ཆེ་ཞིང་ཡན་ལག་རགས་པ། དབྱུ་སྐྱ་སྐྱ་ར་སྒྲིན་མ་བ་
 ལྷའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་སྟག་ཁྲིམ་ཁྲིམ་འསྐྱོ་བ། གཡས་ཀྱི་གྲུག་དང་།
 གཡོན་ཐོད་ཁྲག་འཛིན་པའི་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀྱི་མཆན་འོག་ནས་
 འཁྱུང་དེ་སོག་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱོལ་བ། དེའི་ཡུམ་རྩོལ་རྩོལ་ལངས་མ་ནི། ལྷ་མདོག་
 སྒྲིན་མོ་ཁྲི་མོའི་ཞལ་ཅན། ཡབ་ལས་ལྷ་བོངས་ཅུང་ཟད་ཅུང་བ། ཕྱག་གཡས་
 ཀྱི་གྲུག་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ། ཕྱག་གཡོན་ཐོད་ཁྲག་འཛིན་པས་ཡབ་ཀྱི་
 མགྲུལ་གཡས་ངོས་ནས་འཁྱུང་བ། ཞབས་གཡོན་པས་ཡབ་ཀྱི་བརྒྱ་གཡས་
 པའི་སྟེང་ནས་འབྲེལ་བ། ཞབས་གཡས་བརྒྱུངས་པས་ཡབ་ཀྱི་ཞབས་གཡོན་
 དང་མཉམ་ཏུ་གནས་པའོ།

ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་ནི། ཡབ་ལ་རུས་རྒྱན་དུག་དང་། ལྷ་
 རགས་དང་། ཐོད་སྐྱམ་ལྷ་དང་། མི་མགོ་རྒྱན་པ་ལྷ་བུའི་དོ་ཤལ་གྱིས་
 བརྒྱན་པ། ཡུམ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་དང་སྐྱ་རགས་དང་ཐོད་སྐྱམ་ལྷ་དང་། མི་མགོ་

སྐམ་པོ་ལྔ་བཅུ་འདི་དོ་ཤལ་གྱིས་བརྒྱན་པ་འོ། །རུས་རྒྱན་དུག་ནི། དབུ་རྒྱ།
སྒྱན་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། གདུ་བྲ། སེ་རལ་ཁའམ་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། ཐལ་
ཆེན་དུག་གོ། །ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་ནི། ཐལ་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་རུས་རྒྱན་སྔ་མ་ལྔ་འོ། །
ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་ཡབ་ལ་ཐལ་ཆེན་གྱི་རྒྱན་མ་གསུངས་
ཀྱང་། མཁས་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། རྒྱབས་མཆོག་བསྐྱལ་
བཟང་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་གྱིས་ཐལ་ཆེན་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཐེས་
སུ་འབྲང་སྟེ་བཀོད་དོ། །རུས་རྒྱན་དུག་ལས། དང་པོ་དབུ་རྒྱ་ནི། ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ཀའི་སྦྱི་བོར་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་སྟེ་བར་དོ་ཐེ་སྟོན་
པོ་ཅེ་ལྔ་པ་བྱེད་པས་ཏོག་བྲས་པ། འཁོར་ལོ་དེའི་ཅིབས་ནི། མདུན་སྟོགས་
སུ་གསུམ། སྒྱན་གཉིས་གྱི་ཐད་དུ་རེ་རེ། རྒྱབ་ཏུ་གསུམ་མོ། །སྒྱན་གཉིས་དང་
མདུན་སྟོགས་གྱི་ཅིབས་ལྔ་བྲག་པའི་སྤྲུང་གྱི་སྟེང་དུ། ཐོད་སྐམ་ལྔ་མིག་
ཀོང་ཆེ་ཞིང་མཆེ་བ་རིང་པོ་བསྟོལ་བ་ཐོད་སྐམ་ལྔའི་སྟེང་དུ་རུས་པའི་ཅེ་སྟན་
རེ་རེ། ཅེ་སྟན་ལྔ་ཀའང་པ་ཏའི་རི་མོས་མཛེས་པའི་དབུས་སུ། རྒྱལ་བ་
རིགས་ལྔ་འབྱར་དོད་དུ་ཡོད་པ་ཐོད་སྐམ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གཅིག་གི་ཁ་ནས་
གཅིག་གི་ཁར་བརྒྱས་པའི་རུས་པའི་བྲ་བ་གཉིས་གཤེབས་སུ་འབྱང་བ།
ཐོད་སྐམ་རེ་རེའི་ཁ་དབུས་ནས་རུས་པའི་བྲ་བྱེད་གསུམ་གཤེབས་སུ་འབྱང་
བའི་སྟེ་མོར་མོར་བྲ་སྟོམ་པོ་གསེར་གྱིས་བསྐྱམས་པ། ར་ཡབ་མོར་བྲའི་ཡུ་

བ་ཅན་དང་། རིལ་ཚུང་ནམས་སྒྲེལ་མར་འཕྱང་བའི་སྒྲེ་མོ་ནམས་སྒྲུབ་དབུས་
མའི་ཐད་དུ་སྒྲེབ་ཅམ་ཡོད་པའོ། །དབུ་རྒྱན་འཁོར་ལོ་དེས་དབུ་སྐྱ་མི་སྒྲིབ་
ཅིང་། དབུ་སྐྱས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའོ།།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་རྒྱན་ནི། སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་
དུག་པ་འོག་ངོས་ནས་རུས་པའི་བྲ་བྱེད་གསུམ་ག་ཞིབས་སུ་འཕྱང་བའོ། །
གསུམ་པ་མགུལ་རྒྱན་ནི། མགུལ་ཀྱི་མདུན་ངོས་སུ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་
ཅིབས་བཅུ་དུག་པ། རྒྱབ་ངོས་སུ་ཅིབས་དུག་པ། ཐུག་གོང་གཡས་གཡོན་
གཉིས་སུ་ཡང་ཅིབས་དུག་པ་རེ་རེ། འཁོར་ལོ་བཞི་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་
རུས་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྲེང་བ་གཉིས་ག་ཞིབས་ཀྱི་ཀྱ་རུ་ཁའི་ཚུལ་དུ་སྒྲེལ་བ།
འཁོར་ལོ་བཞི་པོ་རེ་རེའི་འོག་ངོས་ནས་རུས་པའི་བྲ་བྱེད་གསུམ་ག་ཞིབས་
རེ་རེ་སྐྱ་ཉི་ལེ་ལེ་འཕྱང་བའོ། །བཞི་པ་གདུ་བྱ་ལ་གསུམ་མམ་བཞི་ཡོད་པར་
བཤད་དེ། གསུམ་ནི། ཕྱག་གི་མཁྱིལ་མར་བརྒྱན་པའི་ཕྱག་གདུབ། དཔྱང་
པར་བརྒྱན་པའི་དཔྱང་རྒྱ། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བྱར་བརྒྱན་པའི་ཞབས་གདུབ།
བཞིར་བྱེད་ན། སྐྱ་མ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲེང་དུ་ཆིགས་རྒྱན་ཞེས་པ་ཕྱག་གི་བྱ་མོའི་
ཆིགས་སུ་བརྒྱན་པའི་ཆིགས་རྒྱན་དང་། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆིགས་
རྒྱན་ནི་བྱ་མོ་དང་པུས་མོའི་ཆིགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་དུ་ཡང་བཤད། དེ་ལྟར་
ན་རྒྱན་དུག་གི་ནང་ཆོན་ཀྱི་གདུ་བྱ་ལ་ཕྱག་གདུབ། དཔྱང་རྒྱ། ཞབས་

གདུབ་གསུམ་བཤད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། ཕྱག་གདུབ། དཔུང་རྒྱ།
ཞབས་གདུབ། གྲུ་མོའི་ཆོག་ས་རྒྱན་བཞི་བཤད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་།
ཕྱག་གདུབ། དཔུང་རྒྱ། ཞབས་གདུབ། གྲུ་མོའི་ཆོག་ས་རྒྱ། བུས་མོའི་
ཆོག་ས་རྒྱན་ལྔ་བཤད་པའི་ལུགས་གཅིག་སྟེ། ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
མཐོང་ཡང་། འདྲིར་མཁས་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། བསྐྱེད་
བཟང་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱག་གདུབ། དཔུང་རྒྱ། ཞབས་
གདུབ་གསུམ་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེས་ན་ལུགས་འདྲིར་རྒྱན་དྲུག་གི་ནང་ཆོན་གདུ་བུ་ལ། ཕྱག་གདུབ།
དཔུང་རྒྱ། ཞབས་གདུབ་གསུམ་ལས། ཕྱག་གདུབ་ནི། ཕྱག་གི་མཐིག་མའི་
མདུན་ངོས་སུ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་དྲུག་པ། མཐིག་མའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་
རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་གསུམ་པ། འཁོར་ལོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རུས་
པའི་སྤང་བ་གཉིས་གཤེབས་ཀྱིས་ཀྱ་རུ་ཁའི་ཚུལ་དུ་སྤེལ་བ། འཁོར་ལོ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་མཐའ་ནས་རུས་པའི་བྲ་སྤེད་གསུམ་གཤེབས་ཏེ་འཕྱང་བའོ།
།དཔུང་རྒྱ་ནི། དཔུང་པའི་མདུན་ངོས་སུ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་དྲུག་
པ། དཔུང་པའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་གསུམ་པ། འཁོར་ལོ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པའི་སྤང་བ་གཉིས་གཤེབས་ཀྱིས་ཀྱ་རུ་ཁའི་ཚུལ་
དུ་སྤེལ་བ། འཁོར་ལོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མཐའ་ནས་རུས་པའི་བྲ་སྤེད་གསུམ་

གཤེགས་ཏེ་འཕྱང་བའོ། །ཞབས་གདུབ་ནི། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུའི་མདུན་ངོས་
སུ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་དྲག་པ། རྒྱབ་ངོས་སུ་ཅིབས་གསུམ་པ།
འཁོར་ལོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པའི་སྤང་བ་གཉིས་གཤེགས་ཀྱིས་ཀྱ་རུ་
ཁའི་ཚུལ་དུ་སྤེལ་བ། འཁོར་ལོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོང་མཐའ་ནས་རུས་པའི་བྱ་
སྤྱད་གསུམ་གཤེགས་ཏེ་སྒྲེ་མོ་གྲེན་དུ་སྤྱོད་གས་པའོ།

ལྷ་པ་སེ་རལ་ཁའམ་མཆོད་སྤྱིར་ཐོགས་ནི། སྤྱིང་གའི་ཐད་ཀྱི་མདུན་
རྒྱབ་གཉིས་སུ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་རེ་རེ། འཁོར་ལོ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཅིབས་བརྒྱད་ལས་སྤྱིང་འོག་གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཅིབས་བཞི་དོར་
བའི་མཆོམས་ཀྱི་ཅིབས་བཞིའི་ཐད་ནས་རུས་པའི་སྤང་བ་གཉིས་གཤེགས་
པ་ཐོན་ཏེ། སྤྱག་གོང་གཡས་ནས་མཆོན་འོག་གཡོན་དང་། སྤྱག་གོང་གཡོན་
ནས་མཆོན་འོག་གཡས་སུ་བསྒྲོལ་མར་བཏགས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་དེ་གཉིས་
ཀྱི་འོག་མཐའ་ནས་རུས་པའི་བྱ་སྤྱད་གསུམ་གཤེགས་ཏེ་འཕྱང་བའོ། །དྲག་
པ་ཐལ་ཆེན་ནི། ཡབ་ཀྱི་སྐུ་ལུས་ལ་མི་རུས་ཀྱི་ཐལ་ཆེན་བྱུགས་པའོ། །དྲག་
པོ་དེ་ལས་གཞན་ནི་འོག་པག་གམ་སྐྱ་རགས་དང་། རོ་ཤལ་གཉིས་ལས།
འོག་པག་གམ་སྐྱ་རགས་ནི། ལྷེ་བའི་མདུན་ཀྱི་ཐད་དུ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་
ཅིབས་རེ་བཞི་པ། དེའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཐད་དུ་ཅིབས་དྲག་པ། དེའི་གཡས་གཡོན་
གཉིས་སུ་ཡང་ཅིབས་དྲག་པ་རེ་རེ། འཁོར་ལོ་དེ་བཞི་གའི་བར་བར་དུ་རུས་

པའི་སྤྱིང་བ་གསུམ་གཤེགས་ཀྱིས་ཀྱུ་རུ་ཁ་སྤེལ་ནས་བསྐྱོར་བ། དེ་ལས་
རུས་པའི་བྱ་བ་བྱ་སྤྱིང་དུ་མ་གསུམ་གཤེགས་སུ་འབྱུང་བའི་སྤྱི་མོ་རྣམས་སུ་
འོར་བུ་དང་། རིལ་ཆུང་དང་། ར་ཡབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ཞབས་
ཀྱི་ལོང་བུར་སྤེབས་པའོ། །དོ་ཤལ་ནི། ཡབ་ལ་མི་མགོ་ཆོན་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ཡུམ་ལ་མི་མགོ་སྐམ་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་བ་མིའི་རྒྱ་མར་བརྒྱས་པ་མགུལ་
ནས་འབྱུང་བ་བརྒྱ་ཕྱ་སྤྱོམ་ཀྱི་མཆའས་སུ་སྤེབས་པར་འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པ་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་གསུངས། མཁས་མཆོག་ཐང་སག་པས་
ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུའི་ཐད་ཅ་མ་དུ་སྤེབས་པར་བཤམ་གྱང་འདྲིར་སྤྱི་མིའི་རྗེས་
སུ་འབྱུང་བའོ།

རུས་རྒྱན་དེ་དག་གི་མཆོན་དོན་ནི། དབུ་རྒྱན་མི་བསྐྱོད་པ། ལྷན་རྒྱན་
འོད་དཔག་མེད། མགུལ་རྒྱན་རིན་འབྱུང་། གདུ་བུ་རྣམ་སྒྲུང་། སྐར་རགས་དོན་
གྲུབ། སེ་རལ་ཁ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་དོ་བོར་བཤམ། ཡང་དབུ་རྒྱན་ཀྱི་འཁོར་
ལོས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་མཆོན། མགུལ་རྒྱན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདུན་མས་མགྱེན་
པའི་རྩ་འཁོར། སེ་རལ་ཁའི་འཁོར་ལོ་མདུན་མས་སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར། སྐར་
རགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མདུན་མས་སྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་རྣམས་མཆོན་པར་བཤམ་
དོ། །དེ་ལྟར་རང་ལྟར་བསྐྱེད་རྗེས། དོར་རིལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ལ། དོར་
རིལ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། མཆོན་དོན་རྣམས་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་ཆུང་བཟང་

བརྗོད་ན། རྟོག་རྩིས་ལ་སྒྲུབ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་རྟོག་
 རྩིས། མཆོན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་རྟོག་རྩིས་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ།
 ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི།
 མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་རྟོག་རྩིས་དང་། འདིར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་རྟོག་རྩིས་ནི།
 མཆོན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་རྟོག་རྩིས་ཡིན། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་རྟོག་རྩིས། དེས་དོན་
 གྱི་རྟོག་རྩིས། རང་གི་རྟོག་རྩིས་རྣམས་དོན་གཅིག་།

མཆོན་བྱེད་ཉགས་ཀྱི་རྫོང་འི་ལ། དཔེ་རྫོང་འི་ལ། བྱེད་རྫོང་འི་ལ།
འདིར་བསྟན་བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱབ་བྱེད་རྫོང་འི་ལ་རྣམས་དོན་གཅིག་མཆོན་བྱེད་
ཉགས་ཀྱི་རྫོང་འི་དང་། འི་ལ་བྱེད་གཉིས་ལས། རྫོང་འི་ལ་དབྱེད། རྫོང་འི་ཆ་གཅིག་
ལ། ཆ་གསུམ་ལ། ཆ་ལྔ་ལ། ཆ་དབྱེད་ལ། ལྷ་ཆོགས་རྫོང་། རྒྱུ་ཀྱི་རྫོང་རྣམས་
སྤྱོད་ཡོད། ཡང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཆ་དབྱེད་ཆ་མོ་གཅིག་པ་དང་། ཆ་ལྔ་
ཆ་མོ་གསུམ་པ་ཅན། རྫོང་ལྔ་ལ་སོགས་འི་ལ་བྱེད་ཆ། ཆ་མོ་སྤྱོད་གི་བར་དུ་
འོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྫོང་འི་ལ་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཆ་མོ་གཅིག་པ་ནས་
ཆ་མོ་སྤྱོད་གི་བར་དུ་ཡོད་དོ། རྫོང་འི་ལ་ཆ་མོ་རྣེ་ཞིང་བྱེད་གདེངས་པ་ནི་ཁོ་
བའི་རྫོང་འི་དང་། ཆ་མོ་མི་རྣེ་ཞིང་བྱེད་པ་ནི། ཞི་བའི་རྫོང་འི་དོ། ལྷ་ཆོགས་རྫོང་
ནི། ཆ་མོ་གསུམ་པ་དང་། ལྔ་པ་གཉིས་སྤྱོད་ཡོད། རྒྱུ་ཀྱི་རྫོང་ནི། ཅི་མཛེས་
སྤྱོད་བྱས་པའི་ཆ་གསུམ་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། འི་ལ་བྱེད་ལ་དབྱེད། རྫོང་འི་

སེམས་དཔའི་བྲིལ་བྱ། དཔའ་བོའི་བྲིལ་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྲིལ་བྱ།
 རྣམས་སྲུ་ཡོད། ཡང་རྫོང་བྲིལ་ལ། དམ་ཚིག་གི་རྫོང་བྲིལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རྫོང་བྲིལ་གཉིས་སྲུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པའང་ཡོད། དེ་དག་ལས་རྫོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་
 བྲིལ་བྱ་ནི། ཁའི་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྫོ་རྗེ་སྤང་བས་བསྐྱོར་ཞིང་། ཅེ་མོ་
 དགུ་པ་དང་། ལྷ་པ་གཉིས་ཡོད། དཔའ་བོའི་བྲིལ་བྱ་ནི། བ་བ་བ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྲིལ་བྱ་ནི། ཅེ་ལྷ་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་སྤང་གི་
 ཞལ་ཅན། རྫོ་རྗེ་སྤང་བའི་ཆ་བ་ཏུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་
 ལྷ་པ་ཡིན་ལ་རིན་འབྱུང་གི་ཞལ་ཅན་ལ་རིན་པོ་ཆེ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞལ་
 ཅན་ལ་བརྒྱ། རོན་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ཅན་ལ་རལ་གྲིས་བསྐྱོར་བའི་བྲིལ་བྱ་བཞི་
 ཡོད། དམ་ཚིག་གི་རྫོང་བྲིལ་ནི། ཅེ་ལྷ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྫོང་བྲིལ་ནི་ཅེ་
 དགུ་པར་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་དབྱིབས་ཆད་སོགས་རྣམས་འབྱོར་དགའ་རོལ་
 སོགས་ལས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

རོར་བྱེ་ལ་གྱི་མཆོན་དོན་ནི། རོ་རྗེའི་ལྷེ་བས་རོ་རྗེ་སེམས་དབང་
 མཆོན། ལྷེང་རྩ་ལྷས་རྣམ་སྣང་སོགས་རིགས་ལྷ་མཆོན། ལྷེང་གི་བད་འདབ་
 བརྒྱད་གྱིས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱི་རང་བཞིན་བྱམས་པ་སོགས་
 སེམས་དབང་བརྒྱད་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། སེ་ལྷ་ཏ་ལས། དབྱས་སྲུ་རྣམ་པར་
 ལྷང་མཛད་འགོད། །ལྟར་དུ་མི་བརྒྱུད་དེ་བཞིན་ཡང་། །རིན་ཆེན་སྟོ་ཡི་རྩ་ལ་

ལོ། །འོད་དཔག་མེད་ནི་རྒྱབ་ཏུ་འགོད། །བྱང་དུ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ། །རྩ་ལྗ
ནམས་ནི་ལྷ་ཉིད་དོ། །པརྩ་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །ཡང་འོག་རྩ་ལྗས་མཁའ་འགྲོ་སྡེ་ལྷ་མཆོན། །འོག་གི་པད་འདབ་
བརྒྱད་ཀྱིས་སྒོ་མ་བཞི་དང་བསྐྱལ་བྱེད་མ་སོགས་བཞི་སྟེ་ལྷ་མོ་བརྒྱད་
མཆོན་པར་བཤད་དེ། སི་བྱ་ཏར། རྩ་ལྗ་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྷ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །

དེལ་བྱའི་མཆོན་དོན་ནི། དེལ་བྱ་ཆ་གསུམ་དུ་གནས་པས་ཁམས་
གསུམ་མཆོན། རང་ཁོང་སྟོང་དུ་ཡོད་པས་ཁམས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པ་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། དབྱས་ཀྱི་ཁོག་པ་ཟབ་པ་
དང་། །ཐམས་ཅད་དག་བྱེད་བཅུད་ཀྱི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཡང་དེལ་བྱའི་དབྱུག་གྲུས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ལྷན་
སྟེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན། དེའི་བྱམ་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
པ་མཆོན། དེལ་བྱའི་ཞལ་གྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་སྤྱན་
མའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་མཆོན། པརྩའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡུམ་བཞི་དང་ནོར་
རྒྱན་མ་སོགས་བཞི་མཆོན་པའོ། །ཡང་རྡོ་རྗེས་ཐབས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་
མཆོན། དེལ་བྱས་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་མཆོན། རྡོར་
དེལ་པན་ཚུན་འབྱུང་པས་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོ་མཆོན།

དེའ་བྱུང་སྐྱུ་ལོངས་སྐྱུ་དེ་ཉིད་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་
བསྐྱོར་བ་མཆོན་པའོ།

ཡང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
པར་ཅན་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ལ་ཡོད་པ་མཆོན་ཚུལ་ནི། དོ་རྩེས་ཐབས་སྐྱབ་པ་པོ་
རང་དང་རང་གི་གསང་བའི་དོ་རྩེ་གཉིས་ཀ་མཆོན། དེའ་བྱུས་ཤེས་རབ་
བྱུག་རྒྱ་དང་དེའི་ལྷ་ག་གཉིས་ཀ་མཆོན། དོ་རྩེའི་ལྷེ་བས་ཡབ་ཀྱི་དོ་རྩེའི་རྒྱ་ཉི་
མར་སྟེ་མཆོན། དོ་རྩེའི་ལྷེ་བ་བྱར་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པས་ནོར་བུའི་ཅ་འཁོར་
འདབ་བརྒྱད་པ་མཆོན། དེའ་བྱུང་ལྷེས་ཡུམ་ཀྱི་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟེ་མཁའ་འགྲོ་
གདོང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་མཆོན། དེའ་ལྷེ་བྱར་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པས་སྐྱུ་ལོངས་པ་
ནང་གི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་མཆོན། དོ་རྩེ་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་གསོར་བ་དང་། དེའ་
ལྷེ་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་བསྐྱོད་ནས་དགོལ་བས། སྐྱབ་པ་པོའི་དོ་རྩེ་ནོར་བུས་
བྱུག་རྒྱའི་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟེ་འབྲེད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱུ་ལོངས་པ་ནང་གི་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱོད་
པ་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། སི་ལྷ་ཁར། གནས་ནི་བརྒྱད་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱ། །ཞེས་
དང་། མན་སྟེ་ལས། དེའ་བྱུང་ནང་གི་ཕྱོགས་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ལྷེ་བསྐྱོད་ཅིང་
དགོལ་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱོད་པ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་
ལྷེ་བྱར་བརྒྱད་པ་སྟེ། དེ་ལྷར་དོ་རྩེའི་ལྷེ་བ་ཡང་ཆ་བརྒྱད་པའོ། །ལྷགས་ཀྱི་ལྷེ་
འཕྱང་བ་དེ་ནི་མཁའ་འགྲོ་གདོང་མཆོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་རོ། །

ཡང་དེལ་བུའི་སྟེང་གི་དོ་རྩེ་བྱེད་པས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
མཆོན། དོར་དེལ་མན་ཚུན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བྱས་པས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་
མར་སྟེ་གཉིས་འབྲད་ནས་རྒྱང་གཉིས་འདྲེས་ཏེ་ཙ་འཁོར་བཞིར་གཏུམ་མོ་
འབར་བ་དང་ཁམས་འཛག་བྱེད་པ་མཆོན། ཡང་དོར་དེལ་གྱི་ཉི་གདན་གྱིས་
གཏུམ་མོ་འབར་བ་མཆོན། ཟླ་གདན་གྱིས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཁྱ་བ་
མཆོན། བརྒྱས་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ཙ་འདབ་མཆོན། དོ་རྩེའི་སྟེ་བ་དང་དེལ་སྟེ་
བྱར་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པས་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་སྟོག་གི་དགའ་བ་བཞི་བྱང་
མཆོན། མཆོན་དོན་དེ་དག་ནི། སུལ་ཁ་ལས། རང་གི་ཡེ་ཤེས་དབྱུག་གྱུ་ནི། །
ཐམས་ཅད་སྟོ་ཞིང་སྟུང་པ་འོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་དོར་
དེལ་གྱི་རྩ་ལྲས་ཡེ་ཤེས་ལྟ་མཆོན། རྩ་དེ་དག་ཚུ་སྟོན་གྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པས་
སྟེང་རྩེས་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བ་མཆོན། བརྒྱའི་སྟེང་འོག་གི་རིན་ཆེན་
འཕྲེང་བ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་རི་མོས་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་སྟོང་བའི་འཕྲིན་ལས་
རྒྱས་པ་མཆོན། མཆོན་དོན་དེ་དག་ཀྱང་གོང་གི་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་ལུང་གི་
དོན་དུ་བཤད། ཡང་དོ་རྩེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་མཆོན། དེལ་བུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུ་མཆོན། དེལ་བུའི་སྦྱས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། མན་སྟེ་ལས། དོ་རྩེ་ཐུགས་དང་དེལ་བུ་སྦྱ་
དང་དེའི་སྦྱས་གསུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

དོར་བྲིལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ལ། བསངས་སྐྱེད་ས་བསྐྱེད་ནས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་དང་། མཆོན་དོན་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན།
ལུགས་འདིར་བྱི་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
ཚུལ་དངོས་ནི་དོ་རྩེ་ནི་ཐབས་དང་བྲིལ་བྱ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དོ་རྩེ་
འཆང་གི་བར་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་ས་མཆོན་པར་བྲེད་པའོ་སྟམ་
དུ་བྱ་ནས་དོ་རྩེ་བབྱང་བ་དང་། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་མི་སྟོབ་པའི་
བྱང་འཇུག་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བར་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་བྲིལ་བྱས་
མཆོན་པར་བྲེད་པའོ་སྟམ་དུ་བྱ་ནས་བྲིལ་བྱ་བབྱང་། དོར་བྲིལ་གཉིས་
ཀའང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཅོ་སྟམ་དུ་བྱ་བ་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་ཀྱི་དོར་བྲིལ་བདེ་
སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཆོན་བྲེད་ཏྱགས་ཀྱི་དོར་བྲིལ་
གཉིས་དང་མི་འབྲལ་བར་བབྱང་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་བབྱང་
དགོས་ཤིང་། གོང་དུ་བཤགས་པའི་མཆོན་དོན་དུ་མ་ཡང་བྱ་བར་བྱའོ།

ལྷག་མ་སྐྱགས་དང་ཆོགས་བཅད་ནམས་ནི། རྒྱུད་སྐྱེད་ཀྱི་དང་གྱུར་
ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ཨོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་སི་རྟེ་བཟླ་ས་མ་ཡ་

ཏིཏྲ་ཨེ་ཏ་ལྷོ་རྩ་ར་ཡུ་མི། ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ། རྫོང་རྫོང་དམ་ཚིག་འདི་བརྟན་པར་བཟུང་བར་བཀྱི། ཞེས་པའི་
 དོན་དང་། བཟུང་བར་བྱ་བའི་རྫོང་རྫོང་དམ་ཚིག་ཅེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཏི་ཏི་ཏི་
 ཏི་ཏི་ལྷས་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་
 སྤྱི་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན་
 པའོ། །མཇུག་གི་པཌ་སྤྱོད་གཉིས་ལས། པཌ་ནི་གོང་གི་དོན་དེ་དག་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་ནི་སྤྱི་གསུང་པ་འཛོམས་ཤིང་དག་བ་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་
 བྱེད་ལས་དང་ལྷན་པས་དབྱེགས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་མོ་ལས། སྤྱོད་ཞེས་
 བྱེད་པའི་ཡིན་བཟོད། །སྤྱི་གསུང་པ་ཐམས་ཅད་ཞེ་བྱེད་ཅིང་། །དག་བའི་ཆོགས་ནི་
 འཕེལ་བར་བྱེད། །ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་། །སྤྱི་གསུང་པ་ཐམས་
 ཅད་འཛོམས་པའི་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་གསུང་པ་ཐམས་
 ཅད་འཕྲོག་པ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ལ། ཡའི་ཡི་གེ་ལྷའི་ཡི་གེ་ལ་ཨོའོ། །ཞེས་པས།
 ཨོའོ་རུ་བསྐྱུར། པ་རོལ་གྱི་ལྷ་བྱིས་མ་ནི་སྤྱི་མར་རྫོང་སྤྱི་རོལ་ཞེས་པས།
 མ་སྤྱོད་མེད་ཨོའོ་ལ་ཐེག་ལེར་བྱིན་པས་ཨོའོ་ཡིག་རུ་གྱུར། དེ་ལྟར་ཡི་གེ་
 གསུམ་ཨོའོ་ཡིག་གཅིག་རུ་གྱུར་པས་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་
 མཆོན། མཆོན་དོན་དེ་ཉིད་བརྟན་པའི་སྤྱོད་ནས། ཨོའོ་ཞེས་ལན་གཅིག་བཟོད་
 པས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དཔག་རུ་མེད་པ་ཐོབ་པས། རོར་བྱ་འཛིན་པའི་

སྐྱགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལས། ཨོ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་
བརྗོད། །མཆོག་དང་ནོར་སྟེར་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་
ལྷན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཟ་ཤེས་དོན། །ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྐྱགས་སུ་
བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བཟོ་སྐྱེད་ཀྱི་རྩེ་བུ་འཛིན་པའི་
སྐྱགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཟོ་སྐྱེད་ཀྱི་དོ་རྩེ་བུ་ཞེས་པའོ།

སྐྱགས་དེ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། རྩེ་བུ་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་
སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོན་པར་བྱེད་པའོ། །སྙམ་དུ་
བྱུང་ཞིང་རྩེ་བུ་དགོ་ལ། རྩེ་བུ་དེའི་སྐྱས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱགས་
པར་བསམ་པར་བྱའོ། །རྩྱི་གིས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་མཆོན།
མཆོན་དོན་དེ་ཉིད་བྱུང་པས་ལན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་
གཙོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལས། ཡི་གེ་རྩྱི་ནི་ཅི་ཡིན་བརྗོད། །སྐྱག་བསྐྱལ་
འཆོས་ཤིང་འཛོམས་པར་བྱེད། །གདུག་པ་སྐྱགས་ཀྱིས་གསོད་བྱེད་ཅིང་། །
སྲིད་པའི་ཞགས་པ་གཙོད་པར་བྱེད། །རྩྱི་ནི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྩེ་ས་སུ་དོར་རྩེ་བུ་ཀྱི་མཆོན་དོན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱའོ། །སྙམ་དུ་བསམ་ཞིང་བརྗོད་ནས། རྩྱི་ཞེས་སྐྱར་

ཟང་བར་བྱའོ། །དེ་རྗེས། སེམས་ཅན་མྱོངས་དང་འབྲལ་བ་ཡི། །རྗེ་གསོར་
བ་མཛེས་བ་ཡི། །རྣམ་ཐར་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་སྟེ། །སྟོང་བཅས་བས་རྗེ་
བཟུང་། །ཞེས་དང་། ཧྲུྃ་ཧྲུྃ་ཧྲུྃ་རྟོ་རྟོ་རྟོ། །ཞེས་པའི་དོན་བཤད་བ་ལ། ཆིགས་
བཅད་ཀྱི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་མྱོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་འབྲལ་བར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ། དེས་དོན་ཀྱི་རྗེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད།
གསོར་བ་སྟེ་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ན་མཛེས་བཤམ་བཟང་པོ་ཡིན་
པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་
བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱ་བ་དེས་པར་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེས་དོན་
ཀྱི་རྗེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དང་། དེ་མཆོན་པར་
བྱེད་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེ་འདི་ཡང་སྟོང་བ་དང་བཅས་བས་བཟུང་བར་བྱའོ་
སྟེ་དུ་བསམ་ནས་ཆིགས་བཅད་དག་ཏུ་བརྗོད་པར་བཤད། དེ་ནས། རྗེ་
བྱང་སྟོགས་སོགས་སྟོགས་བརྒྱད་དུ་གསོར་ཞིང་། ཧྲུྃ་གསུམ་དང་རྟོ་གསུམ་
བརྗོད་དགོས་ཏེ། སམྱུ་ཏ་ལས། བྱང་དུ་རྗེ་གསོར་ནས་ནི། །ཕྱིས་ནས་སྟོ་
ལྷན་ཡང་དག་གདབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། ཧྲུྃ་གསུམ་གྱིས་སྟོ་
གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་མཆོན། རྟོ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཚུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པར་མཆོན་པའོ།

དེ་རྗེས། ཨོ་བཟླ་རྣམ་ར་ཏི་ཏ། བྲ་ར་ཏི་ཏ། སི་བྲ་ར་ཏི་ཏ། སམ་བུ་རྩ་

ཁྱེ་ཏ་བྲ་ཅ་མི་ནི། བརྒྱ་བྲ་ར་མི་ཏ་རྒྱ་ད་སྤ་ཟ་མ། བརྒྱ་སྤ་མྱི་ད་ཡ། སུཾ་ཏ་
ནི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་སྤྱ། ཞེས་པའི་དོན་བཞེད་པས་བརྫོད་དེ། དེལ་བྱའི་
སྤེ་སྤྱོགས་བརྒྱད་དུ་དགོལ་བར་བྱའོ། །དོན་ནི་གང་ཞེ་ན། མོ་ནི་སྤར་བཤད་
བ་ལྟར་རོ། །བརྒྱ་ནི་དོ་མེ་སྤེ་སྤྱིང་ཉིད་མཆོན་བ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་མོ་ལས། སྤ་ཞིང་
སྤྱིང་པོ་ཞིང་སྤྱིང་མེད། །སྤེག་ཏུ་མེད་ཅིང་བཅད་དུ་མེད། །གཞིག་ཏུ་མེད་ཅིང་
གཞོམ་མེད་བྱིད། །སྤྱིང་ཉིད་དོ་མེར་བརྫོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་
རོ། །རྣམ་ཆོས། ར་ཁི་ཏ་སྤྱོག་པ། བྲ་ར་ཁི་ཏ་རབ་ཏུ་སྤྱོག་པ། སི་བྲ་ར་ཁི་ཏ་
ཀུན་ཏུ་སྤྱོག་པ། སངས་བུཌ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད། ཁྱེ་ཏ་ཞིང་། བྲ་ཅ་མི་ནི་
གཡོ་བ། བརྒྱ་བྲ་ར་མི་ཏ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། རྒྱ་ད་སྤ། སྤ་ཟ་མ་
རང་བཞིན། བརྒྱ་སྤ་དོ་མེ་སེམས་དཔལ། མྱི་ད་ཡ་བྱུགས། སུཾ་ཏ་ནི་ཀུན་
ཏུ་དབྱེས་པ། ཏྱི་གསུམ་དང་ཏྱི་གསུམ་སྤྱི་སྤར་བཤད་བ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་། གོ་སྤ་བར་བརྫོད་ན། བྲ་ཅ་མི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྱིང་ཉིད་
ཀྱི་སྤ་སྤྱོག་པ། རབ་ཏུ་སྤ་སྤྱོག་པ། ཀུན་ཏུ་སྤ་སྤྱོག་པ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། བརྒྱ་བྲ་ར་མི་ཏ་རྒྱ་ད་
སྤ་ཟ་མ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སྤ་དེ་ཡང་
ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། བརྒྱ་
སྤ་མྱི་ད་ཡ་སུཾ་ཏ་ནི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་ཏྱི་སྤྱ། ཞེས་པ་ནི། དེ་འདྲི་སྤྱིང་ཉིད་

ཀྱི་སྒྲ་དེ་ལྟར་སྒྲོག་པའི་དགོས་པ་ནི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་ཐུང་པའི་རྩོ་
རྩེ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་མཐུས་སེམས་ཅན་རབ་
འབྱེང་ཐ་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྒྲ་བསྐལ་ལས་གྲོལ་བར་བྱའོ། །
སྙམ་དུ་བློ་བས་བྲིལ་བུའི་ལྷེ་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་བསྐྱོད་ནས་དགྲོལ་བར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་བྲིལ་བུ་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་དགྲོལ་བའི་དོན་ཡང་། སམྱ་ཁར། གནས་ནི་
བརྒྱད་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྒྲ་ཐབས་ཀྱི་མགོར་རྩོར་བྲིལ་འདི་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་
དགོས་པ་ནི། མཆོན་བྱེད་དཔའི་རྩོར་བྲིལ་ཀྱི་མཆོན་དོན་བློ་བས་མཆོན་
བྱེད་ས་དོན་ཀྱི་རྩོར་བྲིལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལམ་ཀྱི་
སྒྲོག་དམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང་། ཆོ་གའི་མགོ་མཐུག་ཐམས་
ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རྩིས་ཟེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང་། ཆོ་གའི་མགོ་
ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་ཆོག་གསུམ་མམ་བཞི་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་མཁས་མཆོག་དུ་མས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
།དེས་ན་རྩོ་རྩེ་ནམ་བཟུང་རེས་གྱིས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བློ་བརྒྱུད་དུ་བྲིལ་
བུ་ནམ་བཟུང་རེས་གྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བློ་བརྒྱུད་པར་བྱའོ།།

དམ་ཆོག་གསུམ་ནི། རྩོ་རྩེ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ བྲིལ་བུ་གསུང་གི་
དམ་ཆོག་ རང་ལྟར་བསྐྱོད་པ་སྐྱུའི་དམ་ཆོག་སྟེ་གསུམ་དང་། དམ་ཆོག་བཞི་

ནི། དོ་ཐེ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ སྤེལ་བྱ་གསུང་གི་དམ་ཚིག་ རང་ལྟར་བསྐྱེད་
པ་སྐྱེའི་དམ་ཚིག་ རྫོགས་སྤེལ་དང་བཅས་པས་ཡུམ་ལ་འབྱུང་པར་བསྐྱོམ་པ་
ཞེས་རབ་ཀྱི་དམ་ཚིག་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྫོགས་སྤེལ་ནམ་བཟུང་རེས་ཀྱིས་
དམ་ཚིག་དེ་དག་ཀྱང་མ་བཟུང་པར་བྱེད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་སྟོན་འགྲོའི་མཆོད་གཏོར་གྱི་ཉི་ཤེས་བརྒྱབས་ཐེས། སྟོན་
འགྲོའི་མཆོད་གཏོར་དེ་ཉིད་གང་ལ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྟོན་འབྲེན་
པའི་ཚུལ་ནི། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩི་གི་འོད་ཟེར་ཅམ་གྱིས་སྟོན་འབྲེན་པའི་
ལུགས་དང་། རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་ཁོ་བོ་སྟོས་ཏེ་སྟོན་འབྲེན་པའི་ལུགས་
གཉིས་བཞུགས་པ་ལས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་བས། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་གི་
ཐུགས་ཀའི་རྩི་སྟོན་པོ་ལས་སྟོས་པའི་འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱིས། སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོམས་བརྒྱད་དང་སྤྱིང་འོག་རྣམས་སུ་སྟོས་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱོད་
སྟོང་བཅོ་ལྔ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཀྲ་ག་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོམས་རྣམས་སུ་
འཁོད་པར་བསམ།

སྤྱོད་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་ནི། འཤར་དུ་དབང་པོ། དེའི་ཁ་ནང་དུ་བལྟ་བའི་
གཡོན་དུ་ཁྱབ་འཇུག་གམ་ཉི་དབང་། ལྟོར་གཞིན་ཐེ་ཐེ་བདུན་དང་ཕྱི་སྐྱབ་
བྱུང་ཏུ་ཆུ་ལྟ། བྱང་དུ་གཞོད་སྐྱིན་ནམ་ལུས་ངན། དེའི་གཡོན་དུ་ཚོགས་
བདག་ བྱང་འཤར་དུ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་འམ་དབང་ལྷན། འཤར་ལྟོར་མེ་ལྟ། ལྟོ་

རུབ་ཏུ་སློན་པོ། རུབ་བྱང་དུ་ཆུང་ལྷ། དབང་པོའི་གཡས་སུ་ཆེ་བ། དེའི་
གཡས་སུ་ཉི་མ། དེའི་གཡས་སུ་ཆངས་བ། ཅུ་ལྷའི་གཡས་སུ་སའི་ལྷ་མོ།
དེའི་གཡས་སུ་ཐགས་བཟང་རིས་རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་སློང་བ་
གསུམ་གྱི་འབྱུང་པོའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བར་མོས་པའོ། །གོང་གི་གཤེན་
ཇེ་སྟེ་བདུན་ནི། ལྷའི་དབུས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྐྱབ། དེའི་གཡས་སུ་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མོ། གཡོན་དུ་ཅ་སྟུང་། དེ་གསུམ་གྱི་ཤར་དུ་ཞི་བའི་གཤེན་ཇེ། ལྷར་
རྒྱས་པའི་གཤེན་ཇེ། རུབ་ཏུ་དབང་གི་གཤེན་ཇེ། བྱང་དུ་ཐག་པོའི་གཤེན་ཇེ་
སྟེ་བདུན་ནོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་པོ་བརྒྱད་མོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱོར་བར་ཡང་བཤད། དེ་ལྷར་སྟོགས་སྐྱོང་བཀྲ་གསྟེ་སྟོགས་མཆོམས་
རྣམས་སུ་འཁོད་པར་མོས་པའི་ཇེས་སུ་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་
སྟོན་པོ་འཕྲོས་ཏེ་སྟོགས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་གར་ཕོག་པས། དེ་དག་སྐྱད་
ཅིག་གིས་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་ནས་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་དཔལ་
རྣོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྱི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཇིན་
པ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པར་བསམ་མོ། །འདི་དག་ནི་འོད་ཟེར་
ཅ་མ་གྱིས་སྐྱུན་འབྲེན་པའི་ཐུགས་སྐྱབས་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་
བསྐྱེད་རིམ་ལྷར་བཀོད་ལགས།

ཐུགས་གཉིས་པ་ཁྲོ་བོ་སྟོས་ཏེ་སྐྱུན་འབྲེན་པའི་ཐུགས་ལྷར་བྱེད་ན།

གོང་གི་སྒྲིན་འགྲོའི་གཏོར་མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཛུག་ཏུ། ཞོ་
རྩི་ལྷོ་མེས་པ་ནས་ཨ་ཀཱ་ཡ་ཇ་མེས་འགྲུགས་སྒྲགས་བརྩོད་པའི་ཆེ། རང་
གི་སྒྲིང་གའི་རྩྭ་གི་མཐར་འགྲུགས་སྒྲགས་དེ་ཉིད་གཡས་སྒྲོར་དུ་འཁོད་པ་
ལས། ཁྱོ་བོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་མ་ཉིའི་ཞལ་ཅན་སྐྱུ་མདོག་ནག་པོ་ཞལ་གཅིག་
ཕྱག་གཉིས་པ་ཕྱག་གཡས་ན་ལྷགས་ཀྱུ་དང་། གཡོན་ན་ཞགས་པ་ཐོགས་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་མགོན་གངས་སམ་བཙུ་བྱག་སྒྲོས་ཏེ། ཕྱོགས་སྒྲོང་གི་
གཙོ་བོ་བཙུ་བྱག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་ག་ནས་ལྷགས་ཀྱུས་བཟུང་། མགོན་པ་ནས་
ཞགས་པས་བཅིངས་ཏེ་བཀྲག་ནས་རང་གི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་
མཚམས་རྣམས་སུ་འཁོད་པར་བསམ།

གོང་གི་ཁྱོ་བོ་བཙུ་བྱག་སྒྲོ་ཚུལ་ནི། ཤར་དུ་གཉིས། སྒྲོར་གཉིས། སྒྲིང་
དུ་གསུམ། བྱང་དུ་གཉིས། འོག་ཏུ་གཉིས། རུབ་ཏུ་གཅིག ཤར་སྒྲོར་གཅིག
སྒྲོ་རུབ་ཏུ་གཅིག རུབ་བྱང་དུ་གཅིག བྱང་ཤར་དུ་གཅིག་སྟེ་བཙུ་བྱག་སྒྲོ་
དགོས་སོ། ཁྱོ་བོ་དེ་དག་གིས་བཀྲག་བྱའི་ཕྱོགས་སྒྲོང་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་ནི།
ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲོང་དབང་པོ་དང་། ཉེ་དབང་གཉིས། སྒྲོའི་ཕྱོགས་སྒྲོང་ཆོས་
རྒྱལ་ནང་སྐབ་སྟེ་བདུན་དང་། ཕྱི་སྐབ་གཉིས། སྒྲིང་གི་ཕྱོགས་སྒྲོང་ཟླ་བ་དང་།
ཉི་མ་དང་། ཆངས་པ་གསུམ། བྱང་གི་ཕྱོགས་སྒྲོང་ལུས་ངན་དང་། ཆོགས་
བདག་གཉིས། འོག་གི་ཕྱོགས་སྒྲོང་སའི་ལྷ་མོ་དང་། ཐགས་བཟང་རིས་

གཉིས། རུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱོང་ཚུ་ལྟ་གཅིག་ །ཤར་ལྟོང་ཕྱོགས་སྐྱོང་མེ་ལྟ་གཅིག་
ལྟོ་རུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱོང་སྤྱོད་པོ་གཅིག་ རུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སྐྱོང་ཚུ་ལྟ་
གཅིག་ བྱང་ཤར་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱོང་དབང་ལྷན་གཅིག་ནམས་སོ། །འདྲིར་ལྟོང་
གཤེན་རྩེ་ལ་བྱི་ནང་གཉིས་དགོས་པ་ནི། ཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
དང་། ལྷགས་དོན་ལ་ཤེན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་
བཤད་པ་ལྟར་རོ།

ཕྱོགས་སྐྱོང་དེ་དག་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ཕྱོགས་མཆམས་བརྒྱད་ཏུ་
དགོད་ཚུ་ལ་ནི། །ཤར་ཏུ་དབང་པོ། ཉེ་དབང་། ལྷ་བ། ཉི་མ། ཆངས་པ་ལྷ་དང་།
ལྟོར་ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྐྱབ་སྡེ་བདུན་དང་། བྱི་སྐྱབ་གཉིས། རུབ་ཏུ་ཚུ་ལྟ། སའི་
ལྟ་ལོ། ཐགས་བཟང་རིས་གསུམ། བྱང་ཏུ་ལུས་ངན། ཆོགས་བདག་གཉིས།
ཤར་ལྟོར་མེ་ལྟ། ལྟོ་རུབ་ཏུ་སྤྱོད་པོ། རུབ་བྱང་ཏུ་ཚུ་ལྟ། བྱང་ཤར་ཏུ་དབང་
ལྷན་ནམས་བཀོད་པའོ།

དེ་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆན་སོགས་ནི། །ཤར་ཏུ་དབང་པོ་དམར་
སེར་སྤང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། ལུས་ལ་
མིག་སྐྱོང་ཡོད་པ། གཡས་རྩོལ་ཆེ་ཆེ་བརྒྱ་པ། གཡོན་སྡེགས་མཇུ་བ་མཛད་
པའོ། །དེ་ཁ་ནང་ཏུ་བལྟ་བའི་གཡོན་ཏུ་ཉེ་དབང་ནག་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་
པ། ནམ་མཁའ་ལྗིང་ལ་ཞོན་པ། གཡས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབ་པའི་ཤིང་

དང་། གཙོད་པའི་འཁོར་ལོ་འཛིན་ཅིང་། གཡོན་གཉིས་ཀྱིས་དུང་དང་། རྩོད་
བྱ་གོ་སྤྱ་ལྷ་ཐོགས་པ། རྩོད་བྱ་གོ་སྤྱ་ལྷ་ནི། རྩོད་བྱ་ས་ལྷན་ཞེས་བའམ། རྩོད་
བྱ་ས་མོ་ཞེས་བ་ཡིན་ལ། ས་གསུམ་གྱི་རྩོད་བྱ་ལས་ས་སྤྱི་རྩོད་བྱ་ཡིན་
པར་བཤད། དབང་པོའི་གཡས་སུ་སྒྲ་བ་དཀར་པོ་ཀྱ་ལྷ་དའི་སྤྱི་ན་གནས་
པ། ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱ་ལྷ་ད་འཛིན་པ། དེའི་གཡས་སུ་ཉི་མ་དམར་པོ། ཏྲ་
མཚོག་བདུན་གྱིས་དངས་པའི་ཤིང་ཏྲ་ལ་ཞོན་པ། ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱ་
འཛིན་པ། དེའི་གཡས་སུ་ཚངས་པ་སེར་པོ་གདོང་བཞི་བ་ངང་བ་ལ་ཞོན་པ།
གཡས་པས་སྤྱི་སྒྲགས་དང་མི་འཛིགས་པ། གཡོན་པས་དབྱུག་པ་དང་བགྱང་
འཕྱོང་འཛིན་པ། བྱུགས་སྤྱོད་འདི་ལྷ་པོ་རང་གི་ཤར་བྱས་པའི་གཤེན་མེ་སྤྱི་
མོས་བའོ། །སྤྱོད་ཚས་རྒྱལ་ནང་སྤྱོད་གཙོ་པོར་བྱས་པའི་གཤེན་མེ་སྤྱི་
རང་རང་གི་མཛོན་རྩོགས་ལྟར་དང་། སྤྱི་བདུན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

ཚས་རྒྱལ་ནང་སྤྱོད་འཁོར་བཅས་དེའི་གཡོན་དུ་ཚས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་
གཤེན་མེ་ནག་པོ་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་པ་མ་ཉིའི་ཞལ་ཅན། མ་ཉི་ལ་ཞོན་
པ། སྤྱི་དམར་སེར་བྱེད་དུ་འབར་བ། གཡས་དབྱུག་པ་དང་གཡོན་སྤྱི་གས་
མཐུ་བ་མཛད་བའོ། །རྒྱལ་དུ་ཆུ་ལྷ་དཀར་པོ་སྤྱོད་ལ་ཞོན་པ། སྤྱོད་ཞགས་
འཛིན་པ། དེའི་གཡས་སུ་སའི་ལྷ་མོ་སེར་མོ་བརྒྱ་ལ་གནས་པ། གཡས་
དབང་པོར་ཁས་ལེན་གྱི་བྱུག་རྒྱ་མཛད་ཅིང་། གཡོན་གསེར་གྱི་བུ་མ་བ་

འཛིན་པ། དེའི་གཡས་སུ་ཐགས་བཟང་རིས་སྟོན་པོ་ཤིང་ཏྲ་ལ་ཞོན་པ། གཡས་
 རལ་གྱི་དང་གཡོན་སྒྲིགས་མཛུབ་ཅན། འདི་གསུམ་ག་རུབ་ཏུ་འཁོད་པར་
 མོས་པའོ། །བྱང་དུ་ལུས་ངན་སེར་པོ་ལ་རྒྱས་པ་གཏེར་ལ་གནས་པ། གཡས་
 ས་བོན་གྱི་གྲོང་སྐྱེར་དང་གཡོན་ནེ་ཏུ་ལེ་ཐོགས་པ། ས་བོན་གྱི་གྲོང་སྐྱེར་ནི་
 བེ་ཇ་ལྷུང་དང་། ནེ་ཏུ་ལེ་ནི་སྒེ་མོང་ངོ། །བེ་ཇ་ལྷུང་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བས་གང་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་།
 འདིར་ནི་ཏུང་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་མང་པོའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། མདོར་ན་འབྲུ་མང་
 པོས་གང་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ནོར་བུ་
 དང་འབྲུ་བར་འདོད་པ་འཇོ་བར་བཤའ། བྱང་གི་སྒྲིགས་སྐྱོང་ལུས་ངན་དེའི་
 གཡོན་དུ་ཚོགས་བདག་སྤང་སྒྲ་དཀར་པོ་སྤང་པོ་ཆེའི་གདོང་པ་ཅན་གྱི་བ་ལ་
 ཞོན་པ། རྒྱག་བཞི་པ། གཡས་གཉིས་བགང་འཕྲེང་དང་དག་སྟ། གཡོན་གཉིས་
 ལ་ལྷག་དང་ལ་དུ་འཛིན་པ། ལ་དུ་ནི། ཚོགས་བདག་གི་རྒྱད་ལས་བཤའ་བ་
 གཅིག་དང་། མདོ་བྱང་འདས་ལས་བཤའ་བ་གཅིག་སྟེ་མི་འབྲུ་བ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཀ་ར་བུ་རམ་སྤང་ཅི་སྟེ་མངར་གསུམ། ཨར་བར་སྦྱར་
 གསུམ་སྟེ་འབྲས་བུ་གསུམ། ཇི་ཞེས་པོའི་སྟོས། བག་སྒྲེ་རྣམས་བསྐྱེས་པའི་
 རིལ་བུ་འོ་མ་དང་མར་དུ་བཅོས་པ་ཡིན་པར་བཤའ་དེ། ཚོགས་བདག་གི་
 རྒྱད་ལས། ལ་དུ་ཞེས་བྲ་ཞལ་བས་ནི། །མངར་གསུམ་འབྲུ་གསུམ་རྣམས་

དང་ནི། །དེ་བཞིན་ཞིམ་པའི་སྒྲོས་ཀྱིས་བྲན། །བག་ཟན་ཀྱིས་ནི་རིལ་བུ་བྲ། །
འོ་མ་མར་དུ་བཙོས་བྱས་ལ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷག་ས་གཉིས་པ་ལྟར་ན།
མདོ་སྐང་འདས་ལས། རིག་ས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མར་དང་། བག་སྐྱེ་
དང་། བི་བི་ལིང་དང་། བཅའ་སྒྲ་དང་། ན་ལེ་ཤམ་དང་། རྒྱན་འབྱམ་དང་། བལ་
པོ་སེའུ་དང་། འོ་མ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱས་པ་ལ་ལ་དུ་ཞེས་བྱའོ། །
བསྐྱས་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་ལ་དུ་གུད་ན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ།

ཤར་སྟོ་འམ་མེར་མེ་ལྟ་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་རྩ་སྐྱེས་
ལ་ཞོན་པ། གཡས་བགྲང་སྤེང་དང་གཡོན་སྐྱི་སྐྱག་ས་འཛིན་པ། ལྟོ་རུབ་བམ་
སྤོན་པོར་སྤོན་པོ་སྤོན་པོ་རོ་ལ་ཞོན་པ་ཁོ་ཞིང་རམས་པ། གཡས་གྱི་གྲག་
དང་གཡོན་ཐོད་པ་འཛིན་པ། རུབ་བྱང་ངམ་རྒྱང་དུ་རྒྱང་ལྟ་དུ་བའི་མདོག་ཅན་
རི་དྲགས་ལ་ཞོན་པ། ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱང་རས་འཛིན་པ། བྱང་ཤར་དུ་
དབང་ལྡན་དཀར་པོ་སྤང་ལ་ཞོན་པ། རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་ཅན་ཕྱག་གཉིས་
ཀྱིས་ཅེ་གསུམ་དང་ཐོད་པ་ཐོགས་པས་གོ་རིལ་འབྱུང་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་
ལའང་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྐྱོར་ཞིང་། སྤོད་པ་གསུམ་ཀྱི་འབྱུང་པོ་
ཆོགས་དང་བཅས་པ་འཁོད་པར་མོས་པའོ།

འདི་ལྟར་སྐྱོག་ས་མཆོམས་བརྒྱད་དུ་སྡེ་ཆོན་བཅུ་དྲག་འགོད་ཚུལ་ནི།

འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེའི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་བཀོད་ལགས། མཁས་མཆོག་
ཐང་སག་པ་དང་། དག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན།
དབུས་སུ་གཤེན་རྗེ་སྡེ་བདུན་དང་ རྒྱལ་ས་མཆོམས་རྣམས་སུ་རྒྱལ་ས་སྐྱོང་
བཅོ་ལྔ་གཞན་སྤར་ལྟར་འགོད་པར་གསུངས། རྒྱལ་ས་སྐྱོང་འགོད་ལུགས་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་དེ་དག་ལས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། ཆོ་གའི་དག་འདོན་རྒྱས་
བསྐྱས་གང་རུང་སྐབ་ཐབས་ཁུངས་མ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ནས།
དམིགས་པས་རྒྱལ་ས་སྐྱོང་བཀོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས་གང་མོས་པ་
བྱའོ།

གོང་གི་འགྲུགས་སྐྱགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཡོ་ནེ་ནང་མཆོད་
བསང་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། རྩི་མི་འཕྲོག་བྱེད། རྩི་མི་མཆེ་བ།
མེ་ཀྱི་རྩ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ། ཨ་ན་ན་ནི་ཞལ། འདིའི་ཨ་ནི་གོང་གི་ཏའི་ཨ་
དང་མཚུངས་འདྲ་བྱས་པས་ན་ན་ལུས་པའོ། །རྩྱ་རྩྱ་པའ་ནི་དོན་དེར་བསྐྱལ་
བའི་ཆོག་སྐྱ་ནི་ཐམས་ཅད། དུཙྃ་ནི་མ་རུངས་པ། ཨི་རྩ་ནི་དབང་པོ། ལྷ་དེ་
ན་ནི་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ། ས་སྤ་རི་སྤ་རི་འཁོར་དང་བཅས་པ། ཨ་
ཀཱ་ཡ་ཇ་ནི་ལྷ་རུ་བཀྱག་པར་བྱས། ལྷ་རྩ་ནི་གཞི་ཚུགས་ཞེས་པའོ།

དེ་དག་གི་དོན་དེལ་ཏེ་གོ་ཐོབ་ཀྱི་དབང་རུ་བྱས་ནས་བརྗོད་ན། འཕྲོག་
བྱེད་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཞལ་ཅན། མ་རུངས་པ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་

འཁོར་དང་བཅས་པ། ལྷུང་དུ་བཀྱག་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །དེ་ཡང་
འཕྲོག་བྲེད་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཞལ་ཅན་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་སྙིང་ག་ནས་སྒྲོ་
རྒྱུ་འི་ཁྱོ་བོ་ལ་བོས་པའི་ཆོག་མ་རུངས་པ་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་ལྷུང་དུ་བཀྱག་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་ནི། ཕྱོགས་སྒྲོང་འཁོར་དང་
བཅས་པ་ལྷུང་དུ་བཀྱག་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་
བའི་ཆོག་ཡིན་པས་སྒྲགས་འདི་བརྗོད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བཀའ་བསྒྲོ་བར་
བསམ་མོ།

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སྒྲོང་བཀྱག་སྟེ་ཕྱོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་འཁོད་པར་
མོས་རྗེས། ཕྱོགས་སྒྲོང་རྣམས་ལྟར་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ནི། ཨོ་རྩི་རྩི་ཐེས་
པ་ནས། ཀྲི་ལ་ཡ་རྩི་པཎ་སྒྲུ། ཞེས་སུར་བཏབ་ཀྱི་སྒྲགས་བརྗོད་པའི་ཆོ།
རང་གི་སྙིང་གར་རྩི་གི་མཐར་སུར་བཏབ་ཀྱི་སྒྲགས་དེ་ཉིད་གཡས་སྒྲོར་དུ་
འཁོད་པ་ལས། ཁྱོ་བོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་མ་ཉིདེ་ཞལ་ཅན། ཕྱག་ན་སུར་བྱ་
ཐོགས་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྟེ་མགོན་གངས་སམ། བཅུ་དྲུག་སྒྲོས་ཏེ་ཕྱོགས་
སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་ག་དང་མགོན་པ་སོགས་སུ་སུར་བྱ་རེག་ཙམ་བྱས་པས།
གསེར་འགྱུར་གྱི་ཅིས་ལྷགས་ལ་རེག་ཙམ་གྱིས་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་
རམ། གྲུབ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་རིལ་བུའི་བཅུད་ལེན་གྲུབ་ནས་ཐོས་པ་
ན། སྒར་ལོ་བརྒྱ་སྒག་ལོན་པའི་ཀླས་འཁོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་

བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་ཉམས་ཅན། ཁ་དོག་འཇམ་བུ་ཆུ་པོའི་གསེར་
མདོག་ཅན་དུ་འགྱུར་འོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་ཕྱོགས་སྐྱོང་འཁོར་
བཅས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་དམན་པ་དོར་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་དཔལ་རྩེ་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྱི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་
ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པར་མོས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཀྲག་སྟེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷགས་གསུམ་ཡོད་
དེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ཕྱགས་ཀའི་རྩྭ་སྟོན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
བཀྲག་ནས་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན་སོགས་གསལ་འདེབས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆོག་ལྟར་མ་བྱས་
པར་འགྲུགས་སྐྱགས་དང་ཕྱར་སྐྱགས་བརྩོན་ནས་ཁོ་བོ་སྟོས་པས་བཀྲག་
ནས་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བཏབ་སྟེ། ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷགས་འབྲིང་པོ་དང་།
ཕྱོགས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན་སོགས་གསལ་འདེབས་ཀྱི་
བསྐྱེད་ཆོག་ལྟར་རྒྱས་པ་བརྩོན་པ་དང་འགྲུགས་སྐྱགས་ཕྱར་སྐྱགས་ཀྱང་
བརྩོན་ནས་འགྲུག་པ་དང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷགས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

གོང་གི་ཕྱར་སྐྱགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཕྲོག་བྱེད་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཞལ་
ཅན། མ་རུངས་པ་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕྱར་བྱས་ཐོབ་ཅིག ཅེས་པ་ཡིན་པས། ཕྱར་སྐྱགས་བརྩོན་པའི་ཆོ།

ཁོ་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བཀའ་བསྒྲོ་བར་བསམ་མོ། ། ཐུགས་ཀ་ནས་སྒྲིས་པའི་
ཁོ་པོ་དེ་དག་སྒྲར་བསྐྱེད་བར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཁོ་པོ་དེ་དག་གང་
བསྒྲོ་བའི་ལས་མཛད་ཟིན་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲར་ལོག་སྟེ་སྟོང་གར་ཐིམ་པར་མོས་
པས་ཚོག་པར་མངོན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སྒྲོང་བཀུག་ནས་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་འཁོད་པ་
འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་བཅས་སུ་གསལ་བཏབ་རྗེས། མགོན་ཕྱོགས་སྒྲོང་དེ་དག་
ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་འོད་དུ་ཁྱེན་སྒྲིབ་ཏུ་དཀར་པོ་རེ་རེ་གྱུར་པར་
བསམས་ལ། སྒྲིབ་དེ་དག་ཀྱང་འོད་དུ་ཁྱེན་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་དབྱིབས་དོ་ཐེ་ཅེ་
གཅིག་པ་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་འོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ།
དེ་ནས། ཨོ་ཡ་མ་རྩ་རྩ་སོགས་ཅ་སྒྲགས་བརྗོད་པའི་ཆོ། མདུན་དུ་སྐད་ཅིག་
གིས་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཡོངས་རྫོགས་གསལ་བཏབ་ནས་གཏོར་མའི་ཕུད་ཕུལ་བས། བཞེས་ནས་
ལྷག་མ་ཕྱོགས་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྒྲོང་དུ་རུང་བའི་གནང་བ་བྱིན་ནས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བསམ། དེ་ལྟར་གནང་བ་བྱིན་ཚུལ་ཡང་། སྟོན་
གཤེན་རྗེ་འདུལ་བའི་སྐབས་སུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་
ཤ་ཁྲག་ལ་མི་སྒྲོད་པར་དམ་བཅས་པ་གོ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་གཏོར་ཕུད་ཅ་སྒྲགས་གྱིས་འཛིགས་བྱེད་ལ་འབུལ་བ་ནི། རྗེ་

ཙང་ཁ་བས། ལྷ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་གཏོར་མ་ཕུལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གྲིས་
བཞད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ལྷ་དང་འབྱུང་པོ་ཞེས་པའི་ལྷ་ནི་འཛིགས་བྱེད་དང་།
འབྱུང་པོ་ནི་ཕྱོགས་སྐྱོང་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གཏོར་ཕུད་ལྷ་ལ་
ཕུལ་ཇེས། ལྷག་མ་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལྟར་གསལ་བ་ལ་འབུལ་ཚུལ་ནི། ལོ་བྱ་ཅ་
ར་ནི། སོགས་བརྗོད་པའི་ཆེ། རང་གི་སྦྱིང་ག་ནས་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་ཐོད་པ་
ཐོགས་པ་མགོན་འཁོར་བཅས་གངས་དང་མཉམ་པའམ། བཅུ་དྲུག་སྒྲིས་ཏེ།
མདུན་གྱི་གཏོར་མའི་བདུད་ཅི་ནས་ཕྱག་གི་ཐོད་པས་ལྷི་ལྷི་བཅུས་ཏེ། གཙུ་
འཁོར་སོ་སོ་ལའམ། གཙུ་བོ་རྣམས་ལ་ཕུལ་བས། དེ་དག་གི་ལྷགས་འོད་
ཟེར་གྱི་སྒྲ་གྲུས་ལྷ་མོའི་ཕྱག་བཟུང་གི་ཐོད་པའི་བདུད་ཅི་ལ་བྱག་སྟེ་གསོལ་
བས། གཙུ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བས་མཉེས་ཤིང་ཆིམ་པར་
བསམ། དེ་ཡང་གཙུ་འཁོར་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕུལ་གྱང་། འཁོར་ཐམས་ཅད་རང་
རང་གི་གཙུ་བོ་དང་ཕྱགས་རྒྱུད་གཅིག་པས་ཐམས་ཅད་ཆིམ་པར་བསམ་མོ། །
འདིའི་སྐབས་སུ་སྦྱིང་ག་ནས་སྒྲི་རྒྱའི་ལྷ་མོ་དེ་ཉིད་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་
གིས་རྩོམ་རྩི་ལངས་མར་བཤད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རྩོམ་རྩི་མར་
བཤད་པ་ལྟར་བྱས་གྱང་རུང་། ལྷ་སྒྲི་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཆོས་ལྡན།
འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེ། བད་དཀར་འཛིན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་

ཀྱིས་ལྷ་མོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་
ཡང་དེ་ལྟར་བཟོད་དོ།

གོང་གི་གཏོར་སྤགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཞོ་བླ་ཙམ་རྟེན། ཡ་སྤ་ཏ་ལ་
ཙམ་ལ། ལྷ་མོ་ཙམ་ལ། ཏ་བླ་ར་བ་ནི་གྲ་རྟེན། ཀ་དཀྱི་ཏ་ཏྲི་གྲ་ལ། ཏྲི་བ་ཏྲི་
མ་རྟེན། བཅ་ལུང་ཏ་ར་ཏྲི་གྲ་ལ། ཞེས་པའི་སྤགས་སྡེ་ཆོན་བདུན་ནི། ཉེ་སྤྱིང་
ཡི་གེ་བདུན་པ་དང་གཤེན་རྩེ་སྡེ་བདུན་གྱི་མིང་སྡེ་ལ་ནས་གཤེན་རྩེ་སྡེ་བདུན་
ལ་གཏོར་མ་འབྲུལ་བའི་སྤགས་ཡིན། དེའི་ལྷག་མ་ལ། ཞོ་ཞི། ཉིམ། ཏྲིམ།
ཞེས་ཀྱི་གོ་ཏྲ་ཞེ། བ་ཞེ། བ་དེ། ཏྲི་ཐྱེས་ཀྱི། སྤ་བླ་དེ་བླ་ཞེས་པའི་སྡེ་ཆོན་
བདུན་ནི། སྤྱིང་པོ་ཡི་གེ་བདུན་པ་དང་སྤགས་སྡེ་དང་གཞན་ནམས་ཀྱི་མིང་ཡིག་
དང་པོ་སྡེ་ལ་ནས། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤགས་སྡེ་དང་བཙུ་ལྷ་འཁོར་བཅས་
ལ་གཏོར་མ་འབྲུལ་བའི་སྤགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྡེ་ཆོན་བདུན་གྱི་དང་པོའི་
ཞོ་ནི། ཉེ་སྤྱིང་གི་དང་པོ་ཡིན་ལ། ཏྲ་ཙམ་རྟེན་ནི། ས་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མ་ཙམ་
ཆོས་རྒྱལ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །ཡ་ནི་ཉེ་སྤྱིང་གི་ཡི་གེ་གཉིས་པ་དང་། ཏྲ་
ཏྲ་ལ་ཙམ་ར་ལ་ནི། ས་འོག་ན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཅ་ཐུན་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །ལྷ་མོ་
ནི་ཉེ་སྤྱིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་པ་དང་། ཞེ་ཙམ་ར་ལ་ནི། མཁའ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་དབལ་ལྷ་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །
ཏ་ནི་ཉེ་སྤྱིང་གི་ཡི་གེ་བཞི་པ་ཡིན་ལ། ཏྲ་ར་བ་ནི་གྲ་རྟེན་ནི་ཤར་ན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་

ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཤར་དུ་གནས་པ་ནི་བདེ་གཤེན་རྗེའོ། །ཀ་ནི་ཉི་མོང་གི་ཡི་གེ་
ལྷ་པ་ཡིན་ལ། དགྲི་ཏ་ཏི་གྲ་ཡ་ནི། ལྷ་ཕྱོགས་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ། ལྷ་ཉི་རྒྱས་པའི་
གཤེན་རྗེའོ། །ཧྲི་ནི་ཉི་མོང་གི་ཡི་གེ་དུག་པ་ཡིན་ལ། བཟུང་མ་ནི། ལུ་བ་
ཕྱོགས་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ་ལུ་བ་གྱི་དབང་གི་གཤེན་རྗེའོ། །པ་ནི་ཉི་མོང་གི་ཡི་གེ་
ཐ་མ་ཡིན་ལ། ལུ་ད་ཏ་ར་ཏི་གྲ་ཡ་ནི། བྱང་ཕྱོགས་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱང་གི་དུག་
པའི་གཤེན་རྗེ་ཡིན་ནོ།།

ལྷག་མ་ཙོ་ཨི་སོགས་སྟེ་ཆོན་བཅུ་དེ་དོན་བཤད་པ་ལ། ཙོ་ནི་སྟོང་པོ་
ཡི་གེ་བཅུ་པའི་དང་པོ་ཡིན་ལ་ཨི་ནི་ཨི་རྩ་སྟེ། དབང་པོའི་མིང་ཡིག་དང་པོའོ། །
ཧྲི་མི་སྟོང་པོའི་ཡི་གེ་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། ཡ་ནི། ཡ་མ་སྟེ་གཤེན་རྗེའི་མིང་
ཡིག་དང་པོའོ། །ལྷ་མི་སྟོང་པོའི་ཡི་གེ་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ཐ་ནི་ཐ་རུ་ཏ་སྟེ་
རྩ་ལྷ་ཉི་མིང་ཡིག་དང་པོའོ། །ཐེ་ནི་སྟོང་པོའི་ཡི་གེ་བཞི་པ་ཡིན་ལ། ལྷི་ནི་
ཡལ་སྟེ་གཞོན་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་ཐ་མའོ། །ཀྱི་ནི་སྟོང་པོའི་ཡི་གེ་ལྷ་པ་ཡིན་ལ། ཀོ་
ནི་ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་སྟེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཡིན་ཀྱང་། དེས་སྟོང་གི་
ཕྱོགས་སྤྱོད་ཉི་མ་ལྷ་བ། ཆོངས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྐྱུ་བར་བཤད་དོ། །
ཡང་ན་ཀོ་ཡིག་ནི་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་དང་ཆོངས་པ་གསུམ་གའི་མིང་ཡིག་དང་
པོར་བཤད་ཀྱང་རུང་ངམ་སྟེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཀོ་ཤ་ཏ་ཀྱི་ལྷ་འོད་
སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་། ཀོ་ཤི་ཀ་ཆོངས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་

བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏ་ནི་སྙིང་པོའི་ཡི་གེ་དྲུག་པ་ཡིན་ལ། ཨེ་ནི། ཨེ་རྩ་ན་
སྙེ་མེ་ལྷའི་མིང་ཡིག་དང་པོའོ། །ན་ནི་སྙིང་པོའི་ཡི་གེ་བདུན་པ་ཡིན་ལ། ཨ་ནི་
ཨ་རྩེ་ཀླ་སྙེ་ལུས་བསྐྱེད་བའམ། མངོན་བསྐྱེད་བ་ཞེས་པ་སྙིན་པོ་ཡིན་པས་
སྙིན་པོའི་མིང་ཡིག་དང་པོའོ།

ཡང་འདྲིའི་སྐབས་སུ། ཨ་ཤམ་སྙེ་ཁྲག་འབྱུང་ངམ་ཨ་ཤར་སྙེ་ཀུན་ཏུ་
རྒྱ་དག་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་འདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་པའང་མཐོང་ངོ། །ན་ནི་
སྙིང་པོའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་བ་སྙེ་རྒྱུང་ལྷའི་མིང་ཡིག་དང་པོའོ། །
རྩ་ནི་སྙིང་པོའི་ཡི་གེ་དགུ་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་མི་ས་སྙེ་སའི་ལྷ་མོའི་མིང་ཡིག་དང་
པོ་དང་། དེས་ཐག་བཟང་རིས་འཁོར་དང་བཅས་པའང་བསྐྱེད། །པཌ་ནི་སྙིང་
པོའི་ཡི་གེ་ཐ་མ་ཡིན་ལ། སཐ་བྱ་ཏེ་བྱ་མི། འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྙེ།
དབང་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་པོ་སྟོགས་སྐྱོང་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །ཉེ་
དབང་དང་། ཆོགས་བདག་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཡིག་འདྲིར་དངོས་སུ་མ་བརྟོག་
ཀྱང་སཐ་བྱ་ཏེ་བྱ་མི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་
བསྐྱེད་རིམ་ལས། དངོས་སུ་མ་བྱེན་པ་རྣམས་ལ་སཐ་བྱ་དེ་བྱ་ཐེས་པས་
གཏོར་མ་ལན་གསུམ་བར་དུ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོགས་
སྐྱོང་རྣམས་ལ་གཏོར་མ་བྱུང་བ་ལ། ཉེ་སྙིང་ཡི་གེ་བདུན་པ་དང་། སྙིང་པོ་ཡི་
གེ་བཅུ་པ་རྣམས་དང་སྟོགས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྟེལ་བའི་དགོས་པ་ནི།

ལྷའི་སྒྲགས་ཀྱིས་སྒྲུགས་སྐྱོང་དེ་དག་གི་རྒྱད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པར་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྒྲུགས་སྐྱོང་ལ་བྱུ་ཅ་ར་ནི་སོགས་ཀྱིས་གཏོར་མ་ཕུལ་ཇེས།
མཆོད་པ་འབུལ་ཚུལ་ནི། ཚོ་ད་ཤ་དེ་ཀ་ལོ་ཀ་སྤུལ་ས་སྤུལ་ལྷ་ར་ཨ་རྒྱུ་ཞེས་
སོགས་བརྗོད་པའི་ཆེ། རང་གི་སྦྱང་ག་ནས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སྒྲོས་ཏེ།
སྒྲུགས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་དུ་མཆོད་ཡོན། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མན་ཆད་
ཞབས་བསིལ་གྱིས་བཟུ་བ་དང་། ཐུགས་ཀར་བྱི་ཆབ། སྒྱུན་ལ་མེ་ཏོག་
འབུལ་བར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་བཤད། མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དབུ་ལ་
འབུལ་བར་བཤད་པའང་ཡོད། ཤངས་ལ་བདུག་སྒྲོས། སྒྱུན་ལ་མར་མེ།
སྒྲུགས་ལ་ཞལ་བས། སྒྱུན་ལ་རོལ་མོ་འབུལ་བར་བསམ་མོ། །དེ་ཡང་། ཚོ་
ཞེས་པ་དང་མཆོད་ལྷ་སྒྲོས། རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། སྤར་ལོག་སྟེ་སྦྱང་གར་
ཐེམ་པར་མོས། རྟོ་རྟེ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱའོ། །དེ་ཇེས། རང་མཆོད་ཀྱང་
མཆོད་ལྷས་འབུལ་བར་མོས་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ནང་མཆོད་ནས་
གཏོར་ལ། ད་ཤ་དེ་ཀ་སོགས་ཀྱི་མཐར་འབྱུགས་མ་བཏགས་པས་འབུལ། དེ་
ལྟར་བྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་ཕུལ་བས་ཆེ་མ་ནས་ཐུགས་རྒྱད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
སྐྱེ་བར་བསམ།

སྒྲུགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཚོ་ལ་ཨ་ཨ་ཨ་མ་གསུམ་ཡོད་པས་རྟོ་རྟེ་གསུམ་

མཆོན། དེ་གསུམ་ཡི་གོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བས་རྫོང་ཆེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པ་
མཆོན། དེར་མ་བཟད་མཆོད་ཡུལ་མཆོད་མཁན་མཆོད་པ་སྟེ་འཁོར་གསུམ་
མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཡང་མཆོན་
པ་ཡིན་པས་ཨོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་མཆོད་ཡུལ་དང་མཆོད་མཁན་མཆོད་པ་
རྫོང་ཆེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟར་མོས་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་མོས་པ་ཞིན་ཏུ་གཤམ་ཆེད། །སྤྲུགས་སྤྲུག་མའི་དོན་ནི། ད་ལ་བཅུ་
དེ་ཀ་ཕྱོགས། ལོ་ཀ་འཛིག་རྟེན། སྤ་ལ་སྦྱོང་བ། ས་སྤ་རི་ཕྱ་ར་འཁོར་དང་
བཅས་པ། ཨ་རྒྱུ་སོགས་ནི་མཆོད་ཡོན་སོགས་སྤ་རྩེ་རྩེ་སོ་སོར་བཞེས།
རྩེ་སྤ་རྩེ་ཞེས་པར་སྦྱིན་ནམ་གཞི་ཚུགས། ཞེས་པའོ།

 དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སྦྱོང་ལ་གཏོར་མ་དང་བྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་ཕུལ་རྗེས།
བསྟོད་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པ་ནས། འདུད་ཅིང་མཆིས། །
ཞེས་པའི་བར་བསྟོད། བསྟོད་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ཡེ་
ཞེས་གྱིས་མཛད་པའོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་པ་
ནི་འཇམ་དཔལ་ཁྲིས་པ་གཞིན་རྗེ་གཞིན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་སྦྱར་
ལམ་དུ། བདུད་འདུལ་ཞིང་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ནི།
ལས་གྱི་གཞིན་རྗེ་དམ་ཅན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་དང་། མ་མོ་ནི་ཅ་
ལྟེ། མཁའ་འགོ་མ་ནི་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ་དང་། འབྱུང་པོ་སོགས་སྤྲུག་མ་

རྣམས་ནི། དབང་པོ་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱོང་གཞན་ཐམས་ཅད་འཁོར་དང་བཅས་
པ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ།།

དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་རྗེས་སུ་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་སྐྱོང་
འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་དགོས་ཀྱི་འཕྲིན་
ལས་བཅོལ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་
འགལ་ཁྱེན་ཞི་ཞིང་། མཐུན་ཁྱེན་སྟོངས་གོགས་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་
བཅོལ་བས་དེ་དག་གི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསམ།
གལ་ཏེ་ཞི་བས་མ་འདུལ་བའི་དབྱ་བགོགས་ལྟ་བུའི་མཆོན་མ་བྱུང་ན། སྙིང་
རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དྲག་པོའི་ཆད་པས་ཆར་གཅོད་
པར་བཅོལ་བས། ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་གནམ་
ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་སྐྱར་བ་སྒྲོས་པར་བསམ། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་དབྱ་
བགོགས་མ་བྱུངས་པ་དེ་དག་བཀྱག་ནས་འཁོར་ལོ་ཁ་སྐྱར་བའི་བར་དུ་
བརྟག་པས། འཁོར་ལོས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བཅད་ཅིང་བདུབ་ནས་ཤུག་
རྣམས་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་ངེ་མ་དང་བྲལ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་བསམ།

དེ་ལྟར་ལས་མཐུན་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བའི་རྗེས་སུ། ཚོ་ཡུ་མཉུ་ག་
ས་མ་ཡ། ཞེས་སོགས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཡིག་བརྒྱ་བརྗོད་པའི་ཆེ། ཕྱོགས་

སྐྱོང་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་རིགས་བདག་གི་སྤྱགས་ཀར་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་བའི་སྤྱགས་འཕྲེང་དཀར་པོས་
 བསྐྱོར་བ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དཀར་པོ་བབས་ཏེ། སྤྱགས་སྐྱོང་ནམས་ཀྱི་
 སྤྱི་བོ་ནས་ཁྱགས་པས། དེ་དག་གི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་དེ་དག་ལ་སྤྱལ་བའི་མཆོད་
 གཏོར་མི་གཙང་བ་དང་། ངན་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་མི་མཉེས་པ་
 དང་། འཁོན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱས་ནས་འདག་པར་བསམས་ལ།
 ཡིག་བརྒྱའི་མཁུག་ཏུ། མ་རྟོད་ཡོངས་སུ་སོགས་བཅོད་གསོལ་གྱང་བྱའོ། །
 དེ་རྗེས། ཨོ་ཨྲཱཱཿ་མུཾཤེས་བཟོད་དེ་སེ་གོལ་ཕྱིར་གཏོགས་པས། སྤྱགས་
 སྐྱོང་འཁོར་དང་བཙས་པ་ནམས་ཕྱིར་བཀྱེད་ནས་རང་ལ་ཞལ་སྤྱགས་པར་
 གནས་པའམ། རང་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་བསྐྱུང་
 བར་མོས་པ་གང་བདེ་བྱའོ།།

འདི་ལྟར་སྟོགས་སྐྱོང་ལ་མཆོད་གཏོར་ཕུལ་ནས་ལས་བཅོལ་སོགས་
བྱ་བའི་ཁུངས་ནི། བྱ་བ་ཆེན་ལྷ་ལི་ཏས། ཞ་རྒྱལ་ས་ཀུན་གྱི་གཏོར་མ་ནི། །
འབྲུང་པོ་ལ་སོགས་འཛིགས་ལ་སྦྱིན། །དང་པོ་ལྷ་ལ་བཅོད་པར་གསོལ། །
ཞིང་སྐྱོང་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དགོས་པ་ནི། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྟོམ་པ་ལ། བགལ་ས་ཀྱི་
བར་ཆད་བསྟོག་པ་དང་། མ་ཐུན་རྒྱུན་ཐུན་ཆོག་ས་བསྐྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་

བཅོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཕྱོགས་
སྐྱོང་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཕྱོགས་སྐྱོང་ནམས་ལ་ཐ་མལ་བའི་སྤང་
ཞེན་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དེ་ནམས་ལའང་པན་འདོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
དང་། དེ་དག་ལྟར་གསལ་བ་ལ་མཆོད་གཏོར་ཕུལ་བས་ལྷ་མཉེས་པར་བྱ་བ་
དང་། འབྱུང་པོ་ནམས་ཆིམ་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་བཞི་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

བདག་བསྐྱེད་གི་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་སྤྲོན་འགྲོའི་མཆོད་གཏོར་ཕུལ་ནས། བསྐྱེད་པ་
ལས་བཅོལ། བཟོད་གསོལ། གཤེགས་གསོལ་ནམས་བྱས་རྗེས། བཞི་པ་
བདག་བསྐྱེད་གི་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ནི། རང་གི་མདུན་དུ་ཕུས་
མོ་གཡས་ངོས་གི་ཐད་ནས་མགོ་བརྒྱམས་ཏེ། མཆོད་པ་ཚུ་གཉིས་སྤྲོན་དུ་
འགྲོ་བའི་དྲི་ཆབ་སོགས་ཉེར་སྐྱོད་ལྷ་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་གསུམ་
བཞུམ་མམ། མ་འབྱུང་ན། ཅི་འགྱོར་བཞིན་བཞུམས་ལ། དེར་དམིགས་ཏེ།
བསངས་སྐྱངས་བསྐྱེད་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་སྤྲོན་འགྲོའི་མཆོད་པའི་
སྐབས་ལྟར་བྱ།

སྐབས་འདིར་མཁུལ་ཁུ་འབུལ་བྱེད་པ་ཆོགས་འདོན་གི་ཕྱག་ལེན་ལ་
ཡོད་ཀྱང་། མ་བྱས་པས་ཆོག་ཆད་པའི་སྤྲོན་དུ་མི་འབྱུར་རོ། །འབུལ་སྐྱུའི་

མཁུལ་དེ་ལ་ཆོམ་བྱུང་གྲངས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་
རྒྱལ་འཕགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོམ་བྱ་སོ་བདུན་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལུགས་
ཀྱི་ཆོམ་བྱ་ཉེར་ལྔ་ལ། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ཆོམ་བྱ་དགུ་ལ། མདོ་ལུགས་
ཀྱི་ཆོམ་བྱ་བདུན་མ་རྣམས་སུ་ཡོད། ཆོམ་བྱ་སོ་བདུན་མ་ནི། རི་རབ། སྤྱིང་
བཞི། སྤྱིང་ཐུན་བརྒྱད། རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདོད་
འཛོལ་བ། མ་ཚོས་པའི་ལོ་རྟོག་རྒྱལ་སྤྱིད་སྣ་བདུན། གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ།
སྒྲིག་མོ་སོགས་མཆོད་ལྷ་བརྒྱད། ཉི་ཟླ་གཉིས། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས། རྒྱལ་
མཆོན་རྣམས་སོ། །ཆོམ་བྱ་ཉེར་ལྔ་མ་ནི། གསེར་གྱི་ས་གཞི། ལུགས་རི། རི་
རབ། སྤྱིང་བཞི། སྤྱིང་ཐུན་བརྒྱད། རྒྱལ་སྤྱིད་སྣ་བདུན། གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་
པ། ཉི་མ་ཟླ་བ་རྣམས་སོ། །ཆོམ་བྱ་དགུ་མ་ནི། རི་རབ། སྤྱིང་བཞི། ཉི་མ། ཟླ་
བ། སྤྱི་གཅན། དུས་མེ་རྣམས་སོ། །ཆོམ་བྱ་བདུན་མ་ནི། རི་རབ། སྤྱིང་བཞི།
ཉི་མ། ཟླ་བ་རྣམས་སོ། །སྤྱིར་མཁུལ་ལ། སྤྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
མཁུལ་བཞི་ལས། སྤྱིའི་མཁུལ་ནི། རི་རབ་སྤྱིང་བཞི་སོགས་གོང་གི་ཆོམ་བྱུང་
གྲངས་ཅི་རིགས་ལྟར་སྒྲོས་གསལ་བཏབ་སྟེ། དེ་དག་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱའི་
སྟོང་པོ་ཡལ་གཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་པ་རེ་དེ། ཡལ་གཉི་པ་རེའི་སྟེང་དུ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་
ལུག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་བར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྐྱམས་པ་རེ་
དེ། དེ་དག་རེ་རེའི་སྟེང་ནས་བརྒྱའི་སྟོང་པོ་ཡལ་གཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་པ་རེ་དེ།

ཡལ་ག་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་སྒྲར་དང་འབྲེལ་རེ་རེ་སོགས་ཇི་
མང་ཇི་མང་དུ་སྒྲོས་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་བསམས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
སྟེང་དུ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་
པའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་སྤངས་པར་མོས་ཏེ་འབྲུལ་བའོ། །ནང་གི་མཆུལ་
ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཤ་པགས་སྤྱ་ཆིགས་སོགས་སྒྲོས་སོ་སོར་བཞེགས་ཏེ།
པགས་པ་གསེར་ཀྱི་ས་གཞི། བྲང་ཁོག་རི་རབ། སོག་དབྱི་སྒྲིང་བཞི་སོགས་
སྤྱ་བསྐྱར་བར་མོས་ནས་འབྲུལ་བའོ། །གསང་བའི་མཆུལ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
ལྷན་སྐྱེས་བདེ་ཆེན་རྒྱུ་ཡིག་དུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱུ་དེ་ཡང་རི་རབ་སྒྲིང་བཞི་སོགས་སྤྱ་
བསྐྱར་བར་མོས་ཏེ་འབྲུལ་ལོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆུལ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
བ་དེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྲས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིག་དུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱུ་དེ་ཡང་རི་རབ་སྒྲིང་བཞི་སོགས་སྤྱ་བསྐྱར་བར་
མོས་ཏེ་འབྲུལ་ལོ།

རྫོང་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་བྱ་ཚུལ།

ལྷ་པ་རྫོང་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་བྱ་ཚུལ་ནི། མེད་དུ་མི་རུང་བ་མ་
ཡིན་ཀྱང་། སྤྱབ་ཐབས་དངོས་གཞི་བསྐྱོམ་པའི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་
དང་། སྤྱིག་ལྷང་གི་འཕེལ་ཁ་ཆོད་པ་དང་། དམ་ཆིག་ཉམས་ཆགས་སྤྱོད་བའི་

ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཉི་བར་མཁོ་བ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐྱ་གཅིག་པོ། །པད་དཀར་ཆེ་
བའི་དབྱས་གནས་ཤིང་། །རྫོང་རིམ་བྱ་རྒྱས་སྤྲུམ་པའི། །རྫོང་སེམས་དཔལ་
ལེགས་དམིགས་ཤིང་། །ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཆོག་བཞིན། །ཉི་ཤུ་ཅུ་ནི་རེ་རེ་
བཟླས། །ལྷུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་འགྱུར་བས། །འཕེལ་བ་རུ་ནི་མི་
འགྱུར་ཞེས། གྲུབ་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤའ་བས། །ཐུན་མཆོམས་སུ་ནི་
སྤྱད་པར་བྲ། །འབུམ་ཕྱག་ཏུ་ནི་བཟླས་གྱུར་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་
ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། སྐྱབ་ཐབས་ལྟར་ལ། དེ་ཡང་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་
སྒོན་དུ་བཏང་ནས། རང་གི་སྤྱི་པོར་ཡི་གེ་པོ་དཀར་པོ་ཞིག་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་
བར་བསམས་ལ། སྤྱི་དེ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་དཀར་པོ་འདབ་
མ་བརྒྱད་པ་ལྟེ་བ་གོ་སར་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ། དེའི་ལྟེ་
བར་ཨ་དཀར་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱའི་ལྟེ་བ་དང་ཆོད་
མཉམ་པ། དེའི་སྒྲིང་དུ་སྤྱི་ཡིག་དཀར་པོ་ཁྱུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོང་དཀར་པོ་
ཅེ་ལྟ་བུ་ལྟེ་བ་ལ་སྤྱི་ཡིག་དཀར་པོས་མཆོན་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ།
རྫོང་དེ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲོས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྲས།

འོད་ཟེར་ཚུར་འདུས་ནས་དོ་རྩེ་ལ་ཐེམ། དོ་རྩེ་རྩྱི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་བྱ་བ་
 ལས། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་
 དོ་རྩེ་དང་དེལ་བྱ་འཛིན་པས་ཡུམ་གྱི་སོག་ཕྱག་ཏུ་བསྟོལ་བ། དར་སྒྲ་ཆོགས་
 ཀྱི་ན་བཟའ་གསོལ་བ། ཞབས་དོ་རྩེ་སྐྱེལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་པང་ན་
 ཡུམ་དོ་རྩེ་བསྟེམས་མ་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྱུག་དང་
 ཐོད་པ་འཛིན་པས། ཡབ་ཀྱི་མགུལ་ནས་འབྱུང་བ། ཡུམ་གྱི་ཞབས་གཉིས་
 ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟང་ནས་འབྲིལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་བོར་ཨོ་དཀར་པོ། མགྱེན་པར་ཞུ་ཚུམས་པོ། ཐུགས་པར་རྩྱི་
 སྟོན་བོས་མཆན་པར་མོས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འགྲུག་ཐེམ། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་
 བཏབ་རྣམས་མདོན་རྟོགས་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་
 ཀར་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
 འཁོད་པར་མོས་ལ། དེའི་མཐར་ཆེ་འདིའི་པ་མ་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སའི་དྲེག་པ་བཞིན་སྐྱུག་ཤིག་གོར་འཁོད་པར་བསམ། རང་གི་སྐྱེ་བོའི་
 དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་ལྷ་གདན་ལ་རྩྱི་ཡིག་དཀར་པོ། དེའི་མཐར་
 ཡི་གེ་བརྒྱ་པས་བསྟོར་བ་ལས་འོད་ཟེར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲངས་
 དང་མཉམ་པ་སྟོས་པའི་སྟེ་མོར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་རེ་རྣམས་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་མཆམས་ནས་ཐོན་ཏེ། རང་གི་སྐྱེ་བོ་ནས་ཞུགས། སྟང་

གར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྤྱི་བོར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་
བྱང་རེ་བཞུགས་པར་བསམ། ཡང་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱགས་ཀའི་རྩྱ་
སྒྲགས་འཕྲེང་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་པའི་སྒྲེ་
མོར་མཆོད་ལྷ་མཆོད་རྣམས་སྒྲོགས་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་ཤུལ་ནས། དེ་
ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་ནམ་
པར་བསྐྱས་ཏེ། སྤྱི་བོར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱགས་ཀར་ཐིམ་པས་དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བ་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་པའི་མཐུ་སྟོབས་རུས་པ་གཟི་བརྩིད་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་པར་
བསམ་མོ།

དེ་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་བའི་ཆོ། དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། ཡས་
འདེད་ཀྱི་དམིགས་པ། མས་འདེད་ཀྱི་དམིགས་པ། སྤང་འདེད་ཀྱི་དམིགས་པ་
གསུམ་ལས་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་བས། ཡས་འདེད་ལྟར་ན། རང་གི་སྤྱི་བོར་དོ་
རྩེ་སེམས་པའི་བྱགས་ཀའི་རྩྱ་སྒྲགས་འཕྲེང་དང་བཅས་པ་ལས་བདུད་ཅིའི་
རྒྱན་བབས་ཏེ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་དང་འདྲེས་པ་སྦྱོར་
མཆོམས་ནས་ཐོན། རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས། སྤྱིང་གར་སྒྲེབས་ནས་སྤྱིང་
གའི་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ། རང་དང་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཉེས་ལྟར་
དམ་ཆིག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་ཆའི་ཁུ་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་དབང་
པོའི་སྒོ་དང་བ་སྤྱི་བུ་ག་ནས་སྤྱིར་ཐོན་ཏེ། ལུས་ཤེལ་སྒོར་སྤྱིས་བ་ལྟར་བྱི་
མ་དང་བྲལ་བར་བསམ་ནས་བསྐྱོལ་བའོ། །མས་འདེད་ལྟར་ན། རྫོང་མེམས་
དཔའི་བྱགས་ཀ་ནས་བདུད་ཅི་སྤར་ལྟར་བབས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་རྐང་མཐེལ་ཀྱི་བར་གང་བས། འབྲུ་ཤུན་ཡོད་པའི་སྒོ་དང་ཆུ་
ལྷག་བ་ལྟར་ཉེས་ལྟར་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིས་བཏེགས་ཏེ། དབང་
པོའི་སྒོ་དང་བ་སྤྱི་བུ་ག་ནས་སྒྲིག་ཆའི་ཁུ་བའི་རྣམ་པར་ཐོན་ཏེ་ལུས་སྤར་
ལྟར་བྱི་མ་དང་བྲལ་བར་བསམ་ནས་བསྐྱོལ་བའོ།

ལུང་འདེད་ལྟར་ན། རང་གི་སྤྱིར་གར་གནས་པའི་རང་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་གར་ཉེས་ལྟར་སྒྲིག་སྒྲིབ་
རྣམས་རྒྱལ་ལྷན་ལྟར་སྒོ་དང་ལྟ་བུར་གནས་པར་བསམས་ལ། རྫོང་མེམས་
དཔའི་བྱགས་ཀ་ནས་བབས་པའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་སྒོ་དང་ནག་པོ་དེ་ལ་སོག་
པས། ཆུ་རྒྱན་བྲག་པོས་ཐལ་ལྷན་ལ་སོག་བ་ལྟར་སྒྲིག་སྒྲིབ་ནག་པོའི་སྒོ་དང་
ཉིད་བཞིག་ནས་སྤར་ལྟར་དབང་པོའི་སྒོ་དང་བ་སྤྱི་བུ་ག་ནས་སྤྱིར་ཐོན་
པས་བྱི་མ་དང་བྲལ་བར་བསམ་སྟེ་བསྐྱོལ་བའོ། །ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རང་གི་སྤྱིར་གར་གསལ་འདེབས་མི་བདེ་ན། རང་གི་སྤྱི་བོའི་རྫོང་མེམས་

དཔལ་འཛིགས་ཀའི་རྩྱུ་ལྷགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་ལས། འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྒྲོས་པའི་སྒྲེ་མོར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་རེ་རེ་སྒྲོས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲི་བོར་ཞུགས་ནས་བདུད་ཅི་སྒྲར་ལྟར་བབས་
པའི་དམིགས་པ་གོང་བཞིན་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའོ།

བསྐྱེད་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ལ། ཞོ་ནི་གོང་དུ་བཞག་ཟེན་པ་ལྟར་དང་།
བརྩ་སྐྱེ་ནི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ། ས་མ་ཡ་ནི་དམ་ཚིག་མ་རྩ་སྤྲ་ལ་ཡ་ནི་རྩེ་ས་
སྒྲུ་སྒྲོངས། བརྩ་སྐྱེ་ཏེ་ནི་པ་ནི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ཉེ་བར། ཉིལ་ནི་གནས་
པར་མཛོད། ཉི་ལྟོ་ནི་བཏན་པ། མེ་ནི་བདག་ལྷ་མ་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དུ་
མཛོད། སྒྲ་ཉོ་ཉེ་མེ་ལྷ་མ་ནི་བདག་ལ་ཞེན་ཏུ་དགྱེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
མཛོད། ཡ་རྩ་རྩོ་མེ་ལྷ་མ་ནི་བདག་ལ་རྩེ་ས་སྒྲུ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
མཛོད། སྒྲ་པོ་ཉེ་མེ་ལྷ་མ་ནི་བདག་ལ་ཞེན་ཏུ་དགྱེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
མཛོད། སྐྱ་སྐྱེ་མེ་སྤྲ་ཡ་རྩོ་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་སྦྱལ་དུ་
གསོལ། སྐྱ་ཀམ་སྒྲུ་ཅ་མེ་ནི་བདག་ལ་ལས་ཐམས་ཅད་སྦྱལ་དུ་གསོལ།
ཅི་ཉྱེ་ཡི་ཀྱ་རུ་ནི་སེམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་མཛོད། རྩྱུ་ནི་ཐུགས་དོ་རྩེ་ས་བོན།
ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏེ་ལྷ་ས་ཡེ་ཞེས་ལྷ་མཆོན། ལྷ་ག་མན་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས། སྐྱ་
ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། བརྩ་ནི་དོ་རྩེ། མ་མེ་ནི་
བདག་སྐྱེ་ནི་མ་དོར་ཅིག་བརྩི་ལྷ་མ་ནི་དོ་རྩེ་ཅན་ཀྱི་རང་བཞིན། མཐུ་ས་མ་

ཡ་སང་ནི་དམ་ཆིག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ལྷ་མི་གསུང་དོ་རྗེའི་ས་བོན་ཡིན་
ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཆོན། རྩི་གིས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
མཆོན། བཅ་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་།
དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། བཅ་ནི་འཛོམས་བྱེད་
དགྲར་ཡིན་ཏེ། །ཁོགས་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ།

བཞུས་པའི་མཐར། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་
སྤྱི་བོའི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་མགིན་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མོས་ལ། མངོན་
བརྗོད་ནས་གསུངས་པའི་ཆིགས་བཅད། བདག་ནི་མི་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གང་གི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་
པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་དམ་ཆིག་
ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་གོ། །ཞེས་ལྷང་ལྷང་གསུངས་ནས་
རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ལ་བེམ་པས། རང་གཞན་གྱི་ལུས་
ངག་ཡིད་གསུམ་དང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མི་བྱེད་
པར་གྱུར་པར་བསམ་མོ།

དེ་ལྟར་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་བྱེད་པ་ལ། སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོ་
སྟོབས་བཞི་ཆང་ཚུ་ལ་ནི། སྐབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་བ་རྟེན་གྱི་སྟོབས།

བསྐྱོམ་བཞུས་དངོས་ནི་གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས། བདག་ནི་མི་
ཤེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་
སྟོབས། སྤྱན་ཆད་སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་པར་སྡོམ་སེམས་བྱ་བ་ནི་ཉེས་པ་ལས་
སྤར་སྡོག་པའི་སྟོབས་ཏེ། བྱི་མ་འདི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའོ། །འདི་ཡན་ཆད་
ཐུན་ཀྱི་མགོར་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཐུན་དངོས་གཞིར་རྩི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཐུན་དངོས་གཞི་ལ་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
དང་པོ་སྐྱོར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་ཚུལ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་ཚུལ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་ཚུལ་
དང་གསུམ་མོ།།

སྐྱོར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ། འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་
ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བྱ་ཚུལ། གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་ཉེན་གཞལ་
ཡས་ཁང་བསྐྱེད་དེ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་དོ་རྩེ་
འཛིན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ། སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་
འཛིན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་འཐོབ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྐྱོར་ཚུལ་

དང་བཞིའོ།

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུར་འབྱེད་བའི་ནལ་འབྱོར་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་

དང་བཅས་པ་བྱ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ། སྒྲགས་ལ་སྟོན་པའི་རྟེན་འཛུགས་བྱ་སྒྲིང་པའི་མི་མངལ་
སྐྱེས་ས་ཚུ་མེ་ཚུང་ཅ་ཐེག་ལེ་དུག་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐྱེས་ནས་སྟོང་
འབྱུང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་འདུ་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཆོགས་ཞིང་
ལ་བྱག་མཆོད་སོགས་བྱ་ཚུལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འདུ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འཆི་
བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་སྟོང་
ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ། འབྱུང་བཞིའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་དེ་འགལ་རྒྱུན་འགོག་
པའི་དོན་དུ་བསྐྱུང་འཁོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་གསུམ་མོ།

ཆོགས་ཞིང་སྐྱུན་འབྲེན་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་ཆོགས་ཞིང་སྐྱུན་འབྲེན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཆོགས་
གསོག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟ་སྐྱུན་འབྲེན་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་སྐྱེ་ལས་
གཟུགས་སྐྱའི་རྣམ་པར་སྐྱུན་འབྲེན་པ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་
སྐྱུན་འབྲེན་པའི་ཚུལ་དང་། འོག་མིན་བདེ་བ་ཅན་སོགས་ནས་སྐྱུན་འབྲེན་པ་
ལྟ་བུ་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ནས་སྐྱུན་འབྲེན་པའི་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་།

སྐབས་འདིར་ངེ་ལྟར་སྐྱུན་འབྲེན་པའི་ཚུལ་ནི། ལྷ་ལི་ཏས། རང་གི་

སྙིང་གར་བརྒྱ་ལ། ཉི་མ་ལ་གནས་ཡི་གེ་མཆོག། བྱུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རབ་
བསྐྱོམས་ཏེ། ལྷ་མ་དང་བཅས་སྣ་དམིགས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
དགོས་པས། རང་ཉིད་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པར་གསལ་
བའི་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། རང་ཉིད་འཛིགས་བྱེད་མ་ཉེའི་ཞལ་
ཅན་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་ཡུམ་བཅས་སུ་གསལ་བའི་སྙིང་གའི་ཐད་ཀྱི་
ཅ་དབུ་མར་སྙིང་གའི་ཅ་འཁོར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་སྣ་ཆོགས་བརྒྱ་འདབ་
མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བར། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཁམས་དཀར་དམར་མཆོན་
པར་བྱེད་པའི་ཉི་མའི་སྙིང་དུ། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་མཆོན་པར་བྱེད་
པའི་རྩྭ་ཡིག་མཐིང་ག་གྱེན་དུ་འབྱེང་བ་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་རང་བཞིན་ཅན། འོད་
ཟེར་ཁ་དོག་སྣ་ལྡེ་འཕྲོ་བ་ཞིག་བསམས་ལ། རྩྭ་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་ཀྱི་
ནང་ཐམས་ཅད་གང་། བ་སྤྱིའི་བྱ་གནས་འོད་ཟེར་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ལྷགས་ཀྱའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཕྱོགས་བརྒྱར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་ཏེ། ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་
ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་མཐའ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་གསལ་སིང་སིང་བར་བྱབ་པར་
བྱས་སོང་སྟུང་དུ་མོས་པ་དག་པོ་བྱའོ།

གལ་ཏེ་འོད་ཟེར་གྱིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པ་སྟོ་
ལ་འཆར་མི་བདེ་ན། རང་གི་སྟོའི་རྣམ་ཆད་ཀྱིས་འོད་ཟེར་རི་ཅམ་སྟོས་པ་
དེས་སྟོད་བརྒྱད་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་བྱབ་པར་ཐག་བཅད་པས་ཀྱང་ཆོག་པར་རྗེ་

བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐུགས་ཀའི་རྩི་གི་འོད་ཀྱིས་
ཕྱོགས་བཅུ་འི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱས་པར་མོས་པའི་རྗེས་
སྟུ། ཕྱོགས་བཅུ་འི་ཞིང་ཁམས་དེ་དག་ན་བཞུགས་པའི་རིགས་ལྔ་ལ་སོགས་
པའི་སངས་རྒྱས། རྫོང་རྫོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས། རྫོང་ལྷགས་རྒྱ་
ལ་སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ། སེམས་མ་རྫོང་མ་ལ་སོགས་རིག་པའི་ཚོགས་ཏེ་
མདོར་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་རྫོང་
འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤྲ་མ་
དང་བཅས་པ་རང་གི་མདུན་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁར་སྤྱན་དྲངས་པར་བསམ།

མཐའ་སྐྱོར་དུ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རྫོང་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ནམ་པར་ནམ་མཁའ་གང་བའི་ཚད་དུ་གསལ་འདེབས་
པའམ། སྒོ་ལ་འཆར་མི་བདེ་ན། མཐའ་སྐྱོར་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དེ་
དག་ཀྱང་དབུས་ཀྱི་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་ནས།
འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་
ནམ་པར་གསལ་འདེབས་ཀྱང་རུང་བར་བཤམ། གོང་གི་སྤྲ་མ་དང་བཅས་པ་
ཞེས་པའི་སྤྲ་མ་ནི། ཚོས་འདྲིའི་དབང་བསྐྱར་རྒྱད་བཤམ་མན་ངག་གནང་
བའི་བཀའ་ངོན་གསུམ་ལྡན་ཀྱི་སྤྲ་མའམ། དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཅི་རིགས་
ཐོབ་པའི་སྤྲ་མ་ཡིན་ལ།

སྐབས་འདིར་སླ་མ་ཆོག་མ་ཞིང་དུ་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་
དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགོ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་
དང་། སྐབས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་བས་ཀྱང་སླ་མའི་བ་སྤྱི་བྱ་བ་གཅིག་ལ་མཆོད་པའི་
བསོད་ནམས་ལྷག་པར་ཆེ་བར་རྒྱུད་ཨ་ཟླ་ཏ། སྤྱི་འབྲུལ་བྱ་བ། སྤོམ་འབྲུང་།
རིམ་ལྷ། ཞལ་ལྷ། སླ་མ་ལྷ་བརྩ་བ་སོགས་བཀའ་བསྟན་བཅས་རྣམ་དག་དུ་
མ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། ལེགས་ཆོག་གུན་གྱི་གཞི་དང་
དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། རོན་དེ་ལ་
དགོངས་ནས། ལྷ་ལི་ཏས་ཀྱང་། སླ་མ་དང་བཅས་ལྷ་དམིགས་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སླ་མ་ཆོག་མ་ཞིང་དུ་སྤྱན་འཛེན་དགོས་ཤིང་། སྤྱན་འཛེན་པའི་
ཚུལ་རིམ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སླ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་མོས་
ནས་སྤྱན་འཛེན་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། སླ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་གྱི་དུར་
ཁོང་ན་སེང་ཁྱིའི་སྤྱང་ན་བཞུགས་པར་མོས་ཏེ་སྤྱན་འཛེན་པའི་ཚུལ་གཅིག་
དང་། སླ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་དབྱུག་ཕུག་ཏུ་རིགས་བདག་གི་ཚུལ་
དུ་གནས་པར་མོས་ནས་སྤྱན་འཛེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
ནི། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ལྷ་བ་བས་གསུངས་པའི་

བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་འགའ་ཞིག་གི་ལུགས་དང་། བྱི་མ་ནི་གྱི་རྟོར་དང་།
འཛིགས་བྱེད་སོགས་གྱི་ལུགས་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་ལུགས་བྱི་མ་ལྟར་
བྱ་དགོས་པར་མཁས་པ་དུ་མའི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པ་ལྟར་བྱའོ། །
འོན་ཀྱང་སྤྲོ་མ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙུག་པོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་མོས་ནས་སྐྱུན་
འཛེན་པའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་གསུངས་པའང་ཡོད་པས་
ཞེས་པར་བྱོས་ཞིག

དེས་ན་སྐབས་འདིར་སྤྲོ་མ་སྐྱུན་འཛེན་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོགས་ཞིང་གི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙུག་པོ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཙུ་ཞལ་གྱི་སྙིང་སྟོན་ཞལ་གྱི་
མདུན་དུ་རང་གི་བྲིན་ཅན་ཙུ་བའི་སྤྲོ་མ་རྩོ་རྩེ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
བཞུགས་པར་མོས་ནས་སྐྱུན་འཛེན་དགོས་ཞིང་། སྤྲོ་མ་དེ་ཡང་ཙུ་བརྒྱད་གྱི་
སྤྲོ་མ་གཞན་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མོས་ནས་སྐྱུན་འཛེན་
དགོས་པར་ལྷུང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲིན་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲོ་མ་
དགྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཆོགས་དང་བཅས་པ་སྐྱུན་དངས་པའི་རྩེས་སུ། སྙིང་ག་
ནས་སྟོས་པའི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཚུར་འདུས་ནས་སྙིང་གའི་རྩྱུ་ལ་ཐེམ་པར་
བསམ་པ་གལ་ཆེའོ། །འདིས་མཆོན་ནས་གོང་འོག་རྣམས་སུ་འོད་ཟེར་དང་
ལྷ་མོ་སྟོ་འདུས་སོགས་སྙིང་གའི་རྩྱུ་ལས་བྱེད་པ་དེས། འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་ཅེས་མཆོན་པ་དང་། འཁོར་

འདས་ཀྱི་ཙ་བ་མཐར་ཐུག་རྒྱུ་སེམས་ཡིན་པའང་མཆོན་ཞིང་། སྟོས་པའི་
འོད་ཟེར་སོགས་ཚུར་འདུས་ནས་སྟོང་གའི་སྒྱི་ལ་ཐེམ་པར་མོས་པས།
རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རགས་པའི་རྒྱུ་སེམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་གའི་མི་
ཤེགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐེམ་ནས་འོད་གསལ་འཆར་བའི་སྟེན་བྲེད་ཁྱད་པར་
ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཁས་པ་དུ་མས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་ལྟར་འོད་ཟེར་སོགས་ཚུར་བསྐྱུ་བའི་ཁྱད་པར་གྱུང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། རྒྱུད་
ལས། བརྫོད་ནས་དོ་ཐེ་སྟོ་བ་ནི། རྫོགས་ནས་རབ་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཆོགས་ཞིང་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་ཆོགས་གསོག་བྱ་རྒྱུ་ལ།

དེ་ལྟར་ཆོགས་ཞིང་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་མདུན་དུ་གསལ་བཏབ་རྗེས།
གཉིས་པ་ཆོགས་གསོག་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷ་ལི་ཏས། ཡེ་ཤེས་ལས་
གཞན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར། བྲག་འཆལ་ནས་ནི་བསྟོ་མཐར་ཐུག་ བདུན་རྣམས་
བསགས་ནས་དེ་རྗེས་སུ། ཁོངས་པའི་གནས་བཞི་བསྟོམ་པར་བྱ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པས་ཆོགས་ཞིང་གི་སྒྲ་མ་དང་ལྟ་རྣམས་ལ། བྲག་
འཆལ་བ། མཆོད་པ་འབུལ་བ། སྟོག་པ་བཞགས་པ། དགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ། དགོ་ཙ་བསྟོ་བ། སྐབས་འགྲོ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་བདུན་རྣམ་དག་དང་།
ལུས་འབུལ་བ། ལམ་ལ་བསྟེན་པར་དམ་བཅའ་བ། རིགས་ལྡེའི་སྟོམ་པ་

བཟུང་བ། ཚད་མེད་བཞི་བསྐྱེལ་བ་རྣམས་བྱ་དགོས་ཤིང་། ལུས་འབྲུལ་བ་
 སོགས་ནི་ཡུལ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་
 བར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་གསུངས། དེ་དག་
 ལས་ཐོག་མར་ཕྱག་འཆའ་བ་ནི། གང་གི་དྲིན་གྱིས་བདེ་ཆེན་གནས། །ཞེས་
 སོགས་སྒྲིམ་འབྲུང་ལས་བཤད་པའི་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་སྒྲ་མ་ལ་ཕྱག་བྲ།
 གཟུགས་མཆོག་མཆོག་ཏུ་དྲག་པོ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ལྷ་ལི་ཏས་བཤད་པའི་
 ཞེ་དགུ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་འབྲུང་བའི་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཆོགས་ཞིང་གི་
 ལྷ་ལ་ཕྱག་བྲཱོ། །དེ་ཡང་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། གང་གི་
 དྲིན་གྱིས་ཞེས་པ་ནི། རང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱས་པའི་སྒྲ་མ་གང་
 ཡིན་པ་དེའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཞེས་པ་འོ། །བདེ་ཆེན་གནས་ཞེས་པ་ནི་དོ་རྗེ་
 འཆང་གི་གོ་འཕང་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཐོབ་འགྱུར་བ། །སྒྲ་མ་ཞེས་
 པ་ནི། དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་སྟེ་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཐུང་
 གཅིག་ལའང་འཐོབ་པར་འགྱུར་བར་མཛད་པ་པོ་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན། དེ་ཆེན་ལྷ་བུའི་སྐྱ། །ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྷར་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་
 ཡང་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཐུང་གཅིག་ལ་སྦྱེལ་བར་རུས་པའི་སྒྲ་མའི་སྐྱ་གསུང་
 ཐུགས་ནི། དེ་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྷ་བུ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའི་དོན་དང་། དོ་རྗེ་ཅན་ཞབས་པད་ལ་འདུད། །ཅེས་པའི་དོ་རྗེ་ཅན་ནི་

དོ་རྩེ་འཆང་ཡིན་ལ། དོ་རྩེ་ཅན་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་འབྲའི་བཀའ་
བློན་དང་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་དང་
དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བལྟས་ནས་སྒྲ་མ་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་བློན་པའི་
སྟོན་ས་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུགས་པ་དང་བ་སྦྱ་ལྡང་བའི་ཆད་དུ་དད་གྱུས་
ལྷགས་དག་ཏུ་བསྐྱེད་དེ། སྒྲ་མ་དེའི་ཞབས་ཀྱི་བརྩོལ་འདུད་ཅིང་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དོན་དེ་ལྟར་བློན་བཞེས་སྒྲ་མ་ལ་
ཕྱག་བྱའོ།

ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་པའི་དོན་ལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཟུགས་སྐྱེའི་རྣམ་པར་ཤར་བས་ན། གཟུགས་
མཆོག་ཅེས་པ་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་གནད་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་དང་།
བདུད་དང་གཤེན་རྩེ་མ་རུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཤེན་ཏུ་
ཁྲིས་པའི་སྐྱར་སྟོན་པས་ན། མཆོག་ཏུ་དག་པོ་ཆེ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲིབ་གཉིས་
བདུད་བཞི་སོགས་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བས་ན་
དཔའ་བོ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་ཡོན་
ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོན་
ཡུལ་ཡིན་གྱི། གཞན་གང་གི་འང་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་མཆོག་གི་སྟོན་
ཡུལ་ཅན་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་ཐབས་སྣ་ཆོག་ས་ཀྱིས་འགོ་བའི་དོན་ལ་སྟོན་

བའམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གནས་ལུས་ཡོངས་སྟོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་
སྟོང་པས་ན་མཆོག་གི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཞེས་གྲང་གསུངས། གདུལ་དགའ་
འདུལ་བའི་དོན་མཛད་པ། །ཞེས་པ་ནི། གདུལ་དགའ་བ་ཕྱིའི་ལས་ཀྱི་གཤེན་
ཇི་དང་། རང་གི་གཤེན་ཇི་དུག་གསུམ་དང་། གསང་བའི་གཤེན་ཇི་ཉེར་ཐོབ་
སྟེ་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་གཤེན་ཇི་མ་ལུས་པར་འདུལ་བའི་སྟོན་ས་སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་དུས་རྒྱན་དུ་མཛད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

དོ་ཇི་འཇིགས་བྱེད་ལ་ཕྱག་འཆལ། །ཞེས་པ་ནི། དོ་ཇི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
འཇིགས་བྱེད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་འབྲས་
དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ནི་ངེས་དོན་ཀྱི་དོ་ཇི་འཇིགས་བྱེད་དང་། ངེས་དོན་
ཀྱི་དོ་ཇི་འཇིགས་བྱེད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི། སེམས་
ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་ཞལ་དགུ་ཕྱག་སོ་བཞི་ཞབས་བཅུ་དུག་དང་ལྷན་པ་སོགས་
གཟུགས་སྐྱའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ནི་དང་དོན་ཀྱི་དོ་ཇི་འཇིགས་བྱེད་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལོ།།

ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། འདུད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ར་མཐེས་བྱ་བ་ཕྱག་
འཆལ་བ་དང་། འདུད་པ་གཉིས་ཀའི་སྐད་དོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོ་ག་
ཕྱི་མའི་དོན་དུན་བཞིན་པས་ཚོགས་ཞིང་གི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོ་མ་
དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་དག་བཟོད་པའི་ཆོ། རང་གི་མཐའ་

སྒོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོད་ནས་རང་དང་འབྲ་བར་ངག་ཏུ་བསྟོད་
ཆིག་བརྗོད་ཅིང་། ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་དད་གུས་
ཤུགས་བྱ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་མོས་དགོས་པར་རྩེ་བསྐྱེད་བཟང་ཆུ་མཆོས་
གསུངས་སོ།།

དེ་རྩེས། མཆོད་པ་འབུལ་བ་ནི། རང་གི་སྦྱིང་གའི་ས་བོན་རྒྱ་ཡིག་
མཐིང་གའི་འོད་ཟེར་ལས་ངོ་བོ་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ།
ནམ་པ་ལྟ་མོ་ཅ་ཅི་ཀ་དཀར་མོ། བག་མོ་སྟོན་མོ། དབྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ།
གོ་རི་ལྗང་ཁུ་ནམས་ཡབ་མེད་པ་ཕྱག་ན་བདེ་སྦྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཆོད་
ཡོན་ཞབས་བསེལ་སོགས་སྐབས་གང་ཡིན་ཀྱི་མཆོད་རྩལ་ཐོགས་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ། མདུན་ཀྱི་ཆོགས་ཞིང་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བར་
བསམས་ལ། སྐབས་གང་ཡིན་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕྱལ་ཆར་མ་ཐག་ཏུ་མཆོད་ལྟ་དེ་
ནམས་སྒྲར་སྦྱང་གར་ཐེམ་པར་བསམ་སྟེ་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱའོ། །
མཆོད་ལྟ་སྦྱང་གར་བསྐྱེད་བའི་དགོས་པ་ཡང་། གོང་དུ་ཆོགས་ཞིང་སྦྱན་འཛེན་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

མཆོད་པ་འབུལ་བའི་སྐབས་ནི། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་ལེའུ་བཞི་པ་
དང་། གའོང་བྱག་གི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་མཆོད་སྐབས། ཨོ་རྩི་
ལྷོ་ཆུ་ཐེས་པས་མཆོད་ཡོན་དབུལ། དེའི་སྐབས་དོན་ནི། འཕྲོག་བྱེད་མཆེ་

བ་རྣམ་པར་གཅིགས་པའི་ཞལ་ཅན་ལ། ཞེས་གང་ལ་འབྱལ་བའི་ཡུལ་གྱི་
 བྱང་པར་བརྗོད་པའོ། །ཞོ་རྩྱ་རྩྱ་པའ་ཅེས་པས་ཞབས་བསིལ་འབྱལ། རྒྱགས་
 དོན་ནི། ཐ་མལ་བའི་སྤང་ཞེན་བཅད་པའི་བདེ་སྤོང་གི་རྣམ་འབྱུལ་ཞེས་ངོ་
 བོའི་བྱང་པར་བརྗོད་པའོ། །ཞོ་མི་གི་རྩ་ན་ན་དུའྱོ་སྤྲ་ད་མ་ཀ་ག་མཁམ་མཁམ་ཞེས་
 པས་ངི་ཆབ་འབྱལ། རྒྱགས་དོན་ནི། མ་རུངས་པ་བསྐྱལ་བའི་སྤོང་ཁྲག་ཅེས་
 རྒྱའི་བྱང་པར་བརྗོད་པའོ། །ཞོ་ཀུ་སྤྲ་ར་རྩ་བའི་ཇ་ཇ་སྤྱོ་པའ། ཅེས་པས་མེ་
 ཏྲིག་འབྱལ། རྒྱགས་དོན་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་ཅན། ཞེས་རྣམ་པའི་
 བྱང་པར་བརྗོད་པའོ། །ཞོ་རྩྱ་རྩྱ་པའ། ཅེས་པས་བདུག་སྤོང་འབྱལ།
 རྒྱགས་དོན་ནི། འཕྲོག་བྱེད་དབྱེས་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་དགོས་པའི་བྱང་པར་
 བརྗོད་པའོ། །ཞོ་དིལ་ལོ་ཅ་ན་མི་གི་རྩ་ན་ན་མརྩ་ཨ་རྩ་རྩ་ས་ན་དི་ནི་དིལ་ཡེ་
 སྤྲ། ཞེས་པས་མར་མེ་འབྱལ། རྒྱགས་དོན་ནི། སྤྲ་གི་དབང་པོ་རྒྱས་པའི་
 ཆེད་དུ། ཞེས་པ་ཡུལ་གྱི་གནས་གང་དུ་འབྱལ་བའི་བྱང་པར་བ་ཤད་པའོ། །
 ཞོ་བརྩ་ནི་མི་ཏུ་ཞུ་སྤྱོ་སྤྲ། ཞེས་པས་སྤྲ་བའོས་འབྱལ། ཞོ་བརྩ་ཤུ་
 ཞུ་སྤྱོ། ཞེས་པས་རོལ་མོ་འབྱལ་ལ། ཐ་མ་གཉིས་པོ་འདི་སྤྲ་བའོས་དང་རོལ་
 མོའི་མིང་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་སྤྲ་མ་རྩག་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །གོང་གི་
 རྒྱགས་དོན་དེ་དག་དོན་ཐོབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲ་ཐད་སོར་
 བསྐྱར་ན་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདོ།།

དེ་ལྟར་མཆོད་ཡུལ། མཆོད་པའི་ངོ་བོ། རྒྱ། རྣམ་པ། དགོས་པ། ཡུལ་
དེ་དག་གི་སྐྱེའི་ཆ་ཤས་གང་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྣམས་ཤེས་
པའི་སྒོ་ནས་མཆོད་པ་སྤུལ་ན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པར་བྱུར་ནས་བསོད་
ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛོལ་བར་དག་ནག་གི་འབྲེལ་བར་ཤུཌི་བས་
གསུངས་ཞེས་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གོང་གི་བྱེད་
པར་དེ་དག་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པར་ལྷ་ལྷན་དུ་བྱས་ནས་སྤུལ་བས། ལྷ་མ་
དང་ལྷག་པའི་ལྷ་རྣམས་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆིམ་བར་བསམ་མོ།

བྱེད་པར་ལྷ་ནི། རྩམ། སྤྲལ། བྱག་རྒྱ། ཉིང་ངེ་འཛིན། བསྐྱབ་པའི་
མཆོད་པ་སྤེལ་ལས། མཆོད་ཡོན་སོགས་དངོས་སུ་བཤམས་པ་ནི་རྩམ་གྱི་
མཆོད་པ། མཆོད་སྤྲལ་བཞེད་པ་ནི་སྤྲལ་གྱི་མཆོད་པ། ལག་པས་བྱག་
རྒྱ་བཅའ་བ་ནི། བྱག་རྒྱའི་མཆོད་པ། ཡིད་གིས་བཟང་པོ་དང་མང་པོར་སྤུལ་
པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆོད་པ། མཆོད་ཡུལ། མཆོད་མཁན། མཆོད་རྩམ།
འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་སྒོས་ཟེན་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་
མཆོད་པ་ཡིན་པས། འདི་ལྷ་པོ་ཆང་བར་བྱས་ནས་འབྱུང་དགོས་པར་བཤ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩེ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་སོགས་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་
བྱས་ན་བྱེད་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་པ་སྤུལ་རྩམ། སྤྲལ་པ་བཤགས་ཚུལ་ནི།
ཞེ་དགུ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་གསུངས་པའི་སྤྲལ་པ་རྣམས་ནི་བཤགས་པར་

བྱ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡང་དག་བསྐྱེད། །ཅེས་པའི་བར་རྒྱང་
པ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཐོག་མ་གསུམ་གྱིས་སྡིག་པ་བཤམ་ཆུ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
རང་གི་མཐའ་སྐྱོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོད་པར་མོས་ནས་རང་ཇི་ལྟར་
བཤམ་པ་བཞིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་སྡིག་པ་བཤམ་
པར་མོས་ལ། ཆེ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྡིག་པ་ལ་དུག་ཁོང་
དུ་སོང་བ་ལྟར་འགྲོད་སེམས་དག་པོས། སྡིག་པ་རྣམས་ནི་བཤམ་པར་བྱ། །
ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེའི་མཛུགས་ཏུ། སྐྱེས་ཤིང་ཞེས་པ་ནི། སྤར་འདས་པའི་
དུས་སུ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་སྡིག་པ་དང་། བྱང་བ་ཞེས་པ་ནི། ད་ལྟར་བའི་
དུས་སུ་བྱང་བའི་སྡིག་པ་དང་། རྣམས་ནི་བསལ་ཞེས་པ་ནི། འདས་པ་དང་།
ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་བསགས་པའི་སྡིག་པ་དེ་རྣམས་ནི་སྤར་དུ་བསལ་དུ་
གསོལ། ཞེས་འགྲོད་སེམས་དག་པོ་དང་བཅས་པས་བཤམ་པར་བྱ་བའི་
དོན་ཡིན་པས། དོན་དེ་ལྟར་བསམ་ནས་སྡིག་པ་བཤམ་པར་བྱའོ།

དེ་རྗེས། མི་བྱེད་པར་ཡང་སྤྱན་སྤར་བརྗོད། །ཅེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤར་
བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་རྣམས་འགྲོད་པ་དག་པོས་འཆགས་པར་མ་ཟད། ད་ཕྱིན་
ཆད་ཀྱང་སྡིག་པ་དེ་འདྲ་བ་མི་བྱེད་པར་སྡོམ་མོ། །ཞེས་སྡོམ་སེམས་དང་
བཅས་པས། ཆོགས་ཞིང་གི་སྒྲ་མ་དང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྤར་དམ་བཅའ་
བའི་ཆུ་ལ་དུ་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཡང་ཉེས་པ་བྱི་མ་བྱེད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་ངག་

ཏུ་མི་བྱེད་པར་ཡང་སྐྱུན་སྒར་བཟོད། ཅེས་བཟོད་པ་ནི། སྒར་གྱི་སྡིག་པ་མི་
འདག་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་སྐྱུན་སྒར་བརྩུན་དུ་སྤྲས་པའི་ཉེས་
པ་འབྱུང་བའི་ཉེན་ཆེ་བས། སྡིག་པ་འདི་འདྲ་བ་མ་ཞི་ཚུན་ཆད་དང་། དེ་ལྟར་
མ་རུས་ན། ལོ་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཞག་དང་། དུས་ཆོད་འདི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་
སྡིག་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཡང་དག་པར་སྒྲུལ་མོ་ཞེས་སྒྲུལ་སེམས་བཅས་མིན་གྱིས་
བཟོད་དགོས་ཤིང་། འཕྲལ་དུ་སྟོང་མི་ཐུབ་པ་ནམས་ཀྱང་ཆེ་རབས་འདི་དང་
སྤྱི་མ་ནམས་སུ་སྟོང་རུས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་
པའི་སྟོན་ས་ཀྱང་ཉེས་པ་ལས་སྒྲར་སྟོག་པའི་དོད་ཐུབ་ཙམ་བྱ་དགོས་པར་
ཆོས་སྟོད་རྟོར་བུའི་འཕྲེང་བ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བར་བྱ་ཚུལ་ནི། མདུན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་ལ་སྟོ་
ཐུགས་གཏད་ནས་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། སྡིག་པ་
འདི་དག་བསལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་
བར་བའོ་སྟམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉེན་གྱི་སྟོབས་དང་། སྒར་བྱས་གྱི་
སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་དག་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་ནམ་པར་སུན་འབྲེན་པའི་སྟོབས་
དང་། སྤྱིན་ཆད་གྱི་ཉེས་པ་རང་གི་རུས་ཆད་གྱིས་སྒྲུལ་པ་ནི་ཉེས་པ་ལས་
སྒྲར་སྟོག་པའི་སྟོབས་དང་། སྡིག་པ་བྱེད་པ་པོ་རང་དང་། བྱས་པའི་སྡིག་པ་
དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཏེ་སྡིག་པའི་འཁོར་གསུམ་

རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསམ་པ་ནི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་
ལ། དམིགས་པའི་སྟོན་སྟོབས་བཞི་དེ་དག་ཀྱང་ཆང་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲིག་པ་བཤམས་ཇེས། དགོ་བ་ལ་ཇེས་སྟེ་ཡི་རང་བའི་ཚུལ་
ནི། དེ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཇེས་ཡི་རང་། །ཞེས་ཀྱང་པ་བཞི་པས། སངས་
རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཉན་རང་དང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་བ་དང་།
མདོར་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བསོད་ནམས་ཇི་
སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དགའ་བ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཇེས་སྟེ་ཡི་རང་
བའོ། །དེ་ཡང་ཀྱང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེའི་གོང་དུ་དུས་
གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བཤམས་པ་བཞིན། འདྲིའང་དེ་བཞིན་དུ་དུས་
གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བསོད་ནམས་ལ་ཇེས་སྟེ་ཡི་རང་བའོ། །ཞེས་འབྲེལ་
ལོ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམས་ཚུལ་ཇི་འདྲ་བ་
ཞིག་བྱ་སྟུང་ན། དཔེ་ཆོས་ལས། གཏེར་རྟེན་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བྱ་དགོས་པས། དཔེར་ན་མི་དབྱུང་པོ་ཞིག་གི་བྱས་གསེར་དབྱུང་
སོགས་གཏེར་ཆེན་པོ་རྟེན་ན། བས་ཀྱང་རང་གིས་རྟེན་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་
དགའ་བ་ལྟར། གཞན་གྱིས་དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་ཁྱད་
མེད་དུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། ཡང་། བྱས་རྟེན་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ལ་
པ་ཡང་མཉམ་པོར་ལོངས་སྟོན་པ་བཞིན། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་

བ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་པོར་རང་གིས་ཀྱང་མཉམ་པོར་ཡོངས་སྐྱེད་དུ་རུང་
བའི་བསོད་ནམས་འཐོབ་པར་གསུངས་ལ། སྐྱིར་དགོ་བ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་
བའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་། མདོ་ལས། རྟོར་བྱ་འཆིང་བྱའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
ཡང་། །རིན་ཆེན་བེ་རྒྱུ་གཅིག་དེ་ཀྱན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །དེ་བཞིན་འགྲོ་
ཀྱན་སྐྱིན་པའི་ཕྱང་པོ་རྒྱ་ཆེན་ཀྱན། །རྩེས་སུ་ཡི་རང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེན་ཏུ་གལ་ཆེད།

དེ་རྩེས། དགོ་ཙ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་བདེར་འགྲོ་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོ། །ཞེས་རྟེན་པ་ལྟར་ལ། ཆོགས་ཞིང་ལ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་
བྱས་པའི་བདེར་འགྲོ་སྟེ་དགོ་བས་མཆོན་པའི་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཙ་ཐམས་
ཅད་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །བདེར་འགྲོ་
ཞེས་པ་ནི། མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ནི་དགོ་བ་
ཡིན་པས། དགོ་བ་ལ་བདེར་འགྲོ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པར་གསུངས་
སོ།

དེ་ལྟར་དགོ་ཙ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་ལ། དགོ་བའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་
མེད་དུ་བློ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་བསྐྱོ་བ་ནི་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་
ལྟར་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་དགོ་
ཙ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་ན། དགོ་ཙ་དེ་ཉིད་ཁོང་ཁོ་སོགས་ཀྱིས་འཛོམས་མི་རུས་

ཤིང་། གནས་སྐབས་སུ་དགེ་ཅ་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཇི་ཙམ་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆུད་མི་བཞིང་སྒྲེལ་བར་གསུངས་ཏེ། དཔེ་ཆོས་
ལས། དངོས་པོ་དང་མཆོན་མར་མ་ཞེན་ཅིང་། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
བར་ཤེས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བསྡོམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྒོ་གྲོས་མི་བད་
པའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམ་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་
པོ་ལ་འཇུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་དགེ་བ་བསྡོམ་པའི་རྗེས་སུ་སྐབས་འགོ་བྱ་ཚུལ་ནི། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགོ། །ཞེས་ཀྱང་པ་བྱུག་པས། རང་གི་ཐོབ་བྱར་
གྱུར་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐབས་
སུ་འགོ་བ་དང་། མདུན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་གི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་
བཅོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྐབས་སུ་འགོ་བར་བྱའོ།

སྐབས་བཅོལ་ཚུལ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དེ་ཉིད་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་མཐུ་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། མདུན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་གི་སྒྲ་
མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐབས་སུ་འགོ་
བའོ། །སྐབས་སུ་འགོ་བའི་སྐབས་འདི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་དང་
ཅུང་བད་མི་འདྲ་བ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྗེ་
བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་བཀོད་དོ།

དེ་ལྟར་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན་གྱང་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་སྟེ། མདོ་ལས། སྐྱབས་གསོལ་བསོད་ནམས་དེ་ལ་གཟུགས་ཡོད་ན། །
ནམ་མཁའ་བར་སྒྲུང་འདི་ཡང་སྟོན་དུ་ཆུང་། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་
མཐར་ཐུག་མེད་པ་ལ། །འདོམ་གྱིས་གཞལ་བའི་ཚད་བཟུང་མེད་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །ཡོན་ཏན་དང་ནི་སྤྲིག་པའི་
མཐའ་མི་དཔོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྟོ་ཀ་ཕྱི་མ་འདིས་མཆོག་
གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འང་མ་ཟད་སྤྲིག་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
བསྟན་པ་འོ།

དེ་ཇེས། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་
དགོལ། །བྱང་ཆུབ་གནས་ལ་འགོད་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡང་
དག་བསྐྱེད། །ཅེས་རྟེན་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །དེ་ཡང་དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་འཁོར་བ་དང་ངན་
སོང་གི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ལས་སྟོལ་ཞིང་། སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་ལ་
འགོད་པར་བགྱིའོ། །དེའི་ཆེད་དུ་དབལ་ཇོ་ཇེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་
གཉིས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་ཆེ་འདིར་ཇོ་ཇེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལྟར་དུ་ཐོབ་
པར་བྱའོ། །སྙམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དེ་ལྟར་དུ་བསམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

དེ་རྗེས། ལུས་འབྲུལ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་རྣམས་ལ། །བདག་གི་
ལུས་ནི་འབྲུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་
ཀར་པ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲུལ་བར་བགྱིའོ། །ཆིག་དོན་ནི། ཡོན་ཏན་གངས་དང་
ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བར་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་པའི་ཆོགས་ཞིང་
སྤྱོད་རྣམས་ལ། བདག་གི་ལུས་འདི་ནི་བྲན་དུ་འབྲུལ་གྱི། སྤྱོད་རྣམས་གང་ལ་
དགྱེས་པའི་དོན་དེ་ལ་ལུས་འདི་བཞོལ་དུ་རུང་བར་བཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་དུ་བསམ་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ།

དེ་རྗེས། ལམ་ལ་བརྟེན་པར་དམ་བཅས་པ་ནི། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དང་། །ཞེས་སོགས་གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་
སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ལ། ཆིག་དོན་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བཞོད་
པའི་ལམ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་སོགས་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལམ་ཐེག་པ་ལ།
སྤྱོད་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱོད་དུ། འབྲས་བུ་
ལམ་བུ་དེ་གྱི་ཚུལ་དུ་རབ་དུ་དད་པས་སྤྱོད་རུས་བསྐྱེད་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་སྤྱོད་བ་དག་པོས་རྒྱན་དུ་བསྐྱེན་པར་བགྱི། ཞེས་པའོ།

དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ལམ་བུ་དེ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་སོགས་ལ་བསྐྱེན་པ་ནི།
པར་སྤྱོད་ཐེག་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱོད་

མེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་པར་བྱེན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་
སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུས་
པའི་སྐབས་ཐབས་ལས། རྩོགས་སངས་རྒྱས་བདག་མ་ལུས་ངོ་བོའི་སྒྲོས། །
ཡང་དག་ཉིད་དུ་དཀི་གནས་པར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་གི་
སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྒྲོན་སེམས་བབྱང་ཚུལ་དང་། སྐབས་འདིར་ལམ་ལ་བསྟེན་
པར་དམ་བཅས་པས་འཇུག་སེམས་བབྱང་བར་འགོ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ལམ་ལ་བསྟེན་པར་དམ་བཅས་པའི་རྗེས་སུ། རིགས་ལྔའི་
སྒྲོམ་བབྱང་བྱ་བ་ནི། ལྷ་ལི་ཏའི་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བས་མ་བྱས་
ཀྱང་ཆད་སྒྲོན་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། བྱས་ན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲགས་སྒྲོམ་སྒྲར་མེད་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།
ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་ཀྱང་། སྒྲོམ་པ་སྒྲར་སྐྱེས་ཟིན་པ་
བཟོན་པ་དང་། གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་
མཉེས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་པའི་མཆོད་པར་གྱུར་ནས་ཆོགས་གཉིས་སྒྱུར་དུ་
རྩོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་དགོངས་ནས། ལྷེ་
རྒྱ་ནས་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་སྐབས་ཐབས་སུ་བཤད་པ་དང་། འདུས་པ་སོགས་
ཀྱི་རིགས་འགོས་སྒྱུར་ནས་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་མདུན་ཀྱི་
ཆོགས་ཞིང་གི་སྒྱུན་སྒྲར་རིགས་ལྔ་སྐྱེ་དང་སོ་སོའི་སྒྲོམ་པ་བབྱང་ནས་

བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །སྒྲུལ་དུ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་དག་ཏུ། སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཀྱན། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་སྤྱང་ན་འདས་ལ་འགོད། །
ཅེས་པའི་བར་བརྗོད་ནས་སྤྲུག་སྒྲོམ་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཆོག་དོན་ནི།
སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་པར་
མཛད་དུ་གསོལ། བདག་རིག་པ་འཇིན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བས་དུས་འདི་
ནས་བཟུང་སྟེ། རི་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། རི་ལྟར་དུས་
གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ནི་སྤྲུག་སྒྲོམ་པར་གཞོལ་བར་མཛད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲན་མེད་པ་དང་དམ་པར་གྱུར་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
བདག་གིས་ཀྱང་དེ་འདྲིའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱི། ཞེས་སྤྲུག་སྒྲོམ་
ཀྱི་གཞི་ཏེན་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའོ།

དེ་རྗེས་རིགས་ལྔ་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་ལས། རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་
དམ་ཆོག་བཟུང་ཚུལ་ནི། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་
སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཉེས་སྒྲོད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས། དག་བའི་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་
ཚུལ་བྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་པ་ལས་
མི་འདའ་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དག་འདུན་
ཏེ། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་

དགོན་མཆོག་ བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སོགས་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ རྫོང་རྫོན་པོ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དམ་ཆོག་དུག་པོ་འདི་དག་ནི་རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཡིན་ལ།
སངས་རྒྱས་རྣམ་འབྱོར་ལས་སྦྱེས་པའི། །ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་འབྱོར་
ནི། རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས། མི་བསྐྱེད་པའི་
རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་བཟུང་ཚུལ་ནི། རྫོང་རྫོན་པོ་སོགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་
སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་རྫོང་རྫོན་པོ་སོགས་ཆེན་པོ་དམ་ཆོག་ དེལ་བྱའི་དམ་ཆོག་ ཕྱག་རྒྱའི་
དམ་ཆོག་ སློབ་དཔོན་ཀྱི་དམ་ཆོག་བཞི་བསྐྱེད་བར་ཁས་སྦྲངས་པའོ། །དེ་
ཡང་རྒྱལ་བའི་ཕྱགས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བྱན་པའི་སློན་ནས་རྫོ་
རྫོང་བཟུང་བ་ནི་རྫོང་རྫོན་པོ་སོགས་ཆེན་པོ་སྒྲུང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱན་པའི་སློ་
ནས་དེལ་བྱ་བཟུང་བ་ནི་དེལ་བྱའི་དམ་ཆོག་ རང་ལྟར་བསྐྱོམས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་དང་འབྲུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་བསྐྱོམ་པ་
ལས་མི་འདའ་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཆོག་ རང་གི་རྫོང་རྫོན་པོ་སོགས་ཆེན་པོ་ཡི་དམ་ཀྱི་
སྒྲུང་རོ་བོར་བལྟས་ཏེ། བསྐྱེད་བཀུར་བའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་མི་
འདའ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀྱི་དམ་ཆོག་ དམ་ཆོག་བཞི་པོ་དེ་དག་མི་བསྐྱེད་པའི་
རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གོ།

དེ་ནས། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་བཟུང་ཚུལ་ནི། རིན་ཆེན་
རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ལྷོ་ཀ་གཅིག་གིས་བར་བེད་གི་སྦྱིན་
པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། མི་འཛིགས་པའི་སྦྱིན་པ། བྱམས་པའི་སྦྱིན་པ་བཞི་ཉིན་
མཆོན་དུས་བྱུག་ཏུ་བྱ་བ་ལ་མི་འདའ་བར་ཁས་སྦངས་པའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་
བས་གོས་ནོར་སོགས་གཞན་ལ་གཏོང་བ་ནི་བར་བེད་གི་སྦྱིན་པ། སེམས་
ཅན་གཞན་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་སྟོན་པའམ། རང་གི་དགོ་ཅ་སེམས་ཅན་ཀྱི་
དོན་དུ་རྫོགས་བྱུང་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྡོམ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། སེམས་ཅན་
གཞན་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྟོམས་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་
བཏང་སྟོམས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མི་འཛིགས་པའི་སྦྱིན་པ། སེམས་ཅན་གཞན་བདེ་
བ་དང་དགོ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་བསྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱམས་
པའི་སྦྱིན་པའོ། །དམ་ཚིག་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་དམ་
ཚིག་གོ། །དེ་ནས། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་བཟུང་ཚུལ་ནི།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་སོགས་ལྷོ་ཀ་གཅིག་གིས། རྒྱུད་སྡེ་
བཞིས་བསྐྱུས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཟུང་བ་ལས་མི་འདའ་བར་ཁས་སྦངས་པའོ། །དེ་
ཡང་། ཕྱི་དང་གསང་བ་ཐེག་པ་གསུམ། །ཞེས་པའི་ཕྱི་ནི། བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་
སྦྱོད་པའི་རྒྱུད་གཉིས། གསང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་

གཉིས། ཐེག་པ་གསུམ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཐེག་པ། སར་
ཕྱིན་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་མོ། །རྒྱུད་སྤྱི་བཞི་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བ་དང་། ཐེག་པ་
གསུམ་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བའི་དམ་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་འོད་དཔག་མེད་
ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གོ།

དེ་ནས། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་བརྒྱུད་ཚུལ་ནི། ལས་ཀྱི་
རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས། གོང་གི་རྣམ་
སྤྱང་གི་དྲུག་མི་བསྐྱོད་པའི་བཞི། རིན་འབྱུང་གི་བཞི། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
གཉིས་དེ་དམ་ཆོག་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ། སྤྱི་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
པའི་ལྷ་ཆོག་སྤྱི་མ་ལ། ཕྱི་འཛིན་པའི་ལྷ་ཆོག་ལ། ལྷ་ཆོག་ལྷ་ཆོག་ལ། ལྷ་ཆོག་ལྷ་ཆོག་ལ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བཞི་ཅི་རྒྱས་སུ་སྤྱུལ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་ཁས་
སྤངས་པའོ། །དེ་ཡང་ཉིད་སྐྱོད་ལྷ་སོགས་ནི་ཕྱི་འཛིན་པའི་ལྷ་ཆོག་ལ། སྤྱི་བ་ཐབས་སྤྱང་
ཕྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་ནང་མཆོད་ལྷ་སྤྱི་ལྷ་ཆོག་ལྷ་ཆོག་ལ། ཡབ་ཡུམ་
སྟོམས་པར་ཁྱུགས་པའི་བདེ་བས་ལྷ་རྣམས་ཆོམ་པར་མོས་པ་ནི་གསང་བའི་
མཆོད་ལ། སྟོམས་ཁྱུགས་ཀྱི་བདེ་བ་དེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་
དུ་བྱས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ལྷ་རྣམས་མཉམ་པར་བཞག་
པར་མོས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པའོ། །སྤྱི་མ་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་

སྟེང་དུ་དམ་ཚིག་བཞི་པོ་བསྐྱང་བ་འདི་ནི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གོ། །དེ་ནས། རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་དམ་ཚིག་སྐར་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བཟུང་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྒྲ་ན་མེད། །ཅེས་པ་ནས། བདག་གིས་སྟོམ་པ་མ་ལུས་བཟུང་། །ཞེས་པའི་བར་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱང་བར་ཁས་སྒྲངས་པའོ།།

དེ་ཡང་རིགས་ལྷ་སྤྱིའི་དམ་ཚིག་ལ། ཅ་བའི་དམ་ཚིག་དང་། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་གཉིས་ལས། ཅ་སྐྱང་བཅུ་བཞི་བསྐྱང་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཅ་བའི་དམ་ཚིག་ཡིན། སྟོང་བའི་དམ་ཚིག་ བསྟེན་པའི་དམ་ཚིག་ བཟུང་བའི་དམ་ཚིག་བསྐྱང་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་གོ། །དེ་ཡང་། སྟོག་ཆགས་མི་གསོད་པ་སོགས་ལྟ་བུ་ནི་སྟོང་བའི་དམ་ཚིག་ བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་སོགས་ལྟ་བུ་ནི་བསྟེན་པའི་དམ་ཚིག་ བཟུང་བཏུང་སྐྱངས་ཏོགས་སྐར་གསུམ་བྱས་ཏེ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་བཟུང་བའི་དམ་ཚིག་གོ།

རིགས་ལྷ་སོ་སོའི་དམ་ཚིག་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། རྣམ་སྒྲུང་གི་དུག་མི་བསྐྱེད་པའི་བཞི། རིན་འབྱུང་གི་བཞི། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གཉིས། དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གོ། །རིགས་ལྷ་སོ་སོའི་དམ་ཚིག་ལ་གྲངས་ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་དེ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཀོད། དེ་ལྟར་

རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་དམ་ཆིག་དེ་དག་བཟུང་ཆོ། སློབ་རྒྱས་ན་སློབ་
 པར་ཐག་བཅད་པས་དམ་བཅའ་བ་དང་། མི་རྒྱས་ན། སློབ་འདོད་དུ་སྦྱོང་བའི་
 ཚུལ་དུ་བཟུང་དགོས་ཏེ། རྗེ་ཐང་སག་པས། སློབ་པའམ་སློབ་འདོད་དུ་སྦྱོང་
 བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་དམ་ཆིག་
 བཟུང་ཞིང་བསྐྱང་བ་དེས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། མ་བསྐྱལ་བ་
 རྣམས་བདག་གིས་བསྐྱལ། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས། དོན་བཤད་
 རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་
 སོགས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་མ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་བསྐྱལ་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཉོན་སྐྱེ་བ་ལས་གྲོལ་ཀྱང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་བདག་གིས་གྲོལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱལ་གྱི་དབྱགས་མ་བྱིན་པའི་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྱག་
 བསྐྱལ་དེ་དག་ལས་དབྱགས་དབྱང་པར་བྱ་ཞིང་། མདོར་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲགས་སྒྲོམ་བརྒྱང་རྗེས། ཚད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། སྒྲོམ་
འབྱུང་ལས། གཞན་པན་བསམ་པ་བྱམས་པ་སྟེ། །སྟོང་རྗེས་གཞན་གྱི་སྒྲག་

བསྐྱལ་འཛིན་ས། །གཞན་བདེས་ཆོས་པ་དགའ་བ་སྟེ། །སེམས་ཅན་གཞན་
སྟོམས་བཏང་སྟོམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་ཆད་མེད་བཞིའམ། ཆངས་པའི་
གནས་བཞི་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་
བྱམས་པ་ཆད་མེད། ལྷག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྦྱང་རྗེ་ཆད་མེད། བདེ་
བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་དགའ་བ་ཆད་མེད། ཆགས་སྒྲུང་དང་འཛིག་
ཉེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཉོག་གིས་མི་བསྐྱོད་པའི་བཏང་
སྟོམས་ལ་གནས་པར་འདོད་པའི་བཏང་སྟོམས་ཆད་མེད་བཞི་ཡིན་པས།
བཞི་པོ་དེ་དག་བསྒྲོམ་པ་ལ། དུམ་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟོགས་
རེ་བ་མ་ཡིན་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་ལྡན་
པར་གྱུར་ཅིག་ལྡན་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་
བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སོགས་ལྷག་མ་གསུམ་ལའང་དམིགས་པ་
དང་ངག་འདོན་བརྗེ་བར་བྱའོ།

འཛིག་ཉེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཅེས་པ་ནི། རང་ལ་བས་ནོར་སོགས་ཉིད་
པ་འབྱུང་ན་དགའ་བ། མ་ཉིད་ན་མི་དགའ་བ། ལྷན་པ་ལ་དགའ་བ། མི་སྣན་པ་
ལ་མི་དགའ་བ། བདེ་བ་ལ་དགའ་བ། ལྷག་བསྐྱལ་ལ་མི་དགའ་བ། བསྐྱོད་པ་
ལ་དགའ་བ། སྒྲུང་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་རྣམ་ཉོག་དང་། གཟུང་འཛིན་ཞེས་པའི་
གཟུང་བ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་དང་། འཛིན་པ་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་

ན་བའི་ནམ་ཤེས་སོགས་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། ནམ་ཏྲོག་གིས་མི་བསྐྱོད་པ་ནི།
འཛིག་ཏྲན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དགའ་སྤྱད་གིས་མི་གཡེང་བ་དང་། ཡུལ་
ཅན་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་པས་མི་གཡེང་བའི་དོན་
ནོ། །གོང་གི་བྱམས་པ་སོགས་བཞི་ལ་ཆད་མེད་བཞི་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱམས་པ་སོགས་བཞི་བསྐྱོམས་
པས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་གསོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཆད་མེད་
པའང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆད་མེད་བཞི་ཞེས་བཟོད་པར་གསུངས།
དེ་བཞི་ལ་ཆངས་པའི་གནས་བཞི་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ལྷ་ཆངས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པས་ཆངས་པའི་གནས་སུ་བཞག་པ་
ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་དང་། ཆངས་པ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྲེད་ཀྱི་
ཐབས་སུ་གྱུར་པས་ཆངས་པའི་གནས་སུ་བཞག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལུགས་གཉིས་ལས། འདིར་སྤྱི་མ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ཆོགས་བསགས་ཐེས། ཆོགས་ཞིང་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ནི།
ཆོགས་ཞིང་རང་གནས་སུ་གཤེགས་གསོལ་བྱ་བ། དེ་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་
པར་བསམ་བ། བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ཆེད་དུ་རང་ལ་བསྟེན་ཚུལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟོང་པར་སྟོང་ཚུལ་ནམས་ཡོད་པ་ལས། ལུགས་འདིར་
སྤྱི་མ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལི་ཏས། ལྷ་དང་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱན། །

སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་བསམ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚེགས་གསོག་གི་ཚུལ་འདི་དག་སྤང་གཞི་དང་ཚེས་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། སྤགས་ལ་སྟོང་པའི་ཉེན་འཇམ་བྱའི་སྤིང་གི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་དུ་སྐྱེ་དགོས་ཆོ། དེའི་རྒྱར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་འདུ་བྱ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འདུ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱས་པ་དང་ཚེས་

མཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འདུ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་ཚེས་མཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་ཚུལ་ནི། འཇམ་བྱའི་སྤིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱིས་རགས་པ་ཉེར་ལྷ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོ། ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ཐེམ་པའི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་གསུམ་དང་། འཆི་བ་འོད་གསལ་དངོས་ཤར་བའི་སྤང་བ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་གྱི་སྟོན་ས་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན། དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལའང་། གནས་སྐབས་བརྒྱད་གྱི་སྟོན་ས་བསྒོམ་དགོས་པས། དང་པོར་སྟོང་བརྒྱད་གཞན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ཐེམ་པར་མོས་པ། དེ་རྗེས་རང་ཡང་སྟོང་གའི་རྒྱུ་ལ་ཐེམ་པ། རྒྱུ་དེའི་ཞབས་ཀྱང་ལ་ཐེམ་པ། ཏ་ནི་ཏ་དེའི་མགོ་བོ་ལ་ཐེམ་པ། མགོ་བོ་ནི་ལྷ་ཆེས་ལ་ཐེམ་པ། ལྷ་ཆེས་ནི་ཐེག་ལེ་

ལ་ཐེམ་པ། ཐེག་ལེ་ནི་རྒྱ་ད་ལ་ཐེམ་པ། རྒྱ་ད་དེ་ཡང་འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་
གསལ་ཆོས་སྐྱར་སོང་སྐྱམ་དུ་མོས་པའི་མོས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ས་ཚུ་མེ་
ཚུང་གི་ཏྲགས་བཞི་དང་སྒྲང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་
སྒྲང་བ་བཞི་ཤར་བར་མོས་ཏེ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་
བསྐྱོམ་མོ།

གོང་གི་རགས་པ་ཉེར་ལྟོ་ནི། གཟུགས་སྤང་སོགས་སྤང་པོ་ལྟ།
གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྟ། ས་སོགས་ཁམས་བཞི། མིག་དབང་སོགས་དབང་
པོ་དུག་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་སྟེ་ཉེར་ལྟོ། །དེ་དག་ལས་སྤྱི་མ་ཉི་ཤུ་ནི་གོ་
སྤྱི་ཞིང་། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ནི། ཡུལ་དུ་མ་གཅིག་ཅར་དུ་སྒྲང་བའི་སྒོ་
ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་མོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། བདེ་སྤྱག་བཏང་སྒོམས་ཀྱི་ཆོར་བ་
རིགས་གཅིག་པ་དྲན་པའི་སྒོ་དང་། དོན་གཅིག་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་
དོན་གཅིག་པར་དྲན་པའི་སྒོ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། དག་
གཉེན་སོགས་ཀྱི་མིང་དོན་སོགས་དྲན་པའི་སྒོ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་སོ་སོར་ཏྲིག་
པའི་ཡེ་ཤེས། འཛིག་ཏེན་འདི་དང་སྤྱི་མའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་དང་། དེ་
རྣམས་སྐྱབ་ཚུལ་དྲན་པའི་སྒོ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འབྱུར་རུང་གི་ས་བོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཞི་དུས་
ཀྱི་ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་སོ།

དེ་ཡང་འཆི་བའི་ཆེ་རྟགས་བརྒྱད་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་
ས་ཚུལ་གྲིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་དང་ཡན་ལག་སྤྱོད་པར་འགོ་ཞིང་། འགྲུལ་
བསྐྱོད་དཀར་བ་ལུས་ས་ལ་བྱིང་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འབྱུང་། རང་རྟགས་སུ་
སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་རོ། །ཚུ་མེ་ལ་གྲིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཁ་སྒྲ་ལྟ་
མགྲུལ་སྒྲིམ་ཞིང་། སོ་ལ་དྲེག་པ་ཆགས། རང་རྟགས་སུ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་
འཆར་རོ། །མེ་རྒྱུང་ལ་གྲིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་བྱོད་མཐའ་ནས་སྤྱད་
ཅིང་རྒྱུང་ལག་གྲང་མོར་གྱུར། རང་རྟགས་སུ་མཁའ་སྤང་མེ་བྱིར་ལྟ་བུའི་སྤང་
བ་འཆར་རོ། །རྒྱུང་རྣམ་ཤེས་ལ་གྲིམ་པ་ཚོམ་དུས་སུ་ཕྱི་རྟགས་སུ་དབྱུགས་
ཀྱི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་རང་རྟགས་སུ་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་རོ། །
ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་རྣམས་སྤང་བ་ལ་གྲིམ་པའི་ཆོ། ཟླ་འོད་
ལྟ་བུའི་དཀར་ལམ་ཀྱི་སྤང་བ་འཆར་རོ། །སྤང་བ་མཆེད་པ་ལ་གྲིམ་པའི་ཆོ།
ཉི་འོད་ལྟ་བུའི་དམར་ལམ་ཀྱི་སྤང་བ་འཆར་རོ། །མཆེད་པ་ཉིར་ཐོབ་པ་ལ་གྲིམ་
པའི་ཆོ། སྒོད་ཀྱི་སྒྲག་འཕྱག་པོས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་རོ། །ཉིར་
ཐོབ་འོད་གསལ་དུ་གྲིམ་པའི་ཆོ། ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་
བུའི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །འཆི་
བ་འོད་གསལ་འདི་ལ་མི་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་ཤེས་པལ་ཆེར་ཞག་གསུམ་ཀྱི་
བར་དུ་གནས་པ་དང་། རད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་མནར་བས་བྱུངས་བྱེད་དགས་

པར་རྣམས་ནི་ཞག་མ་སོང་ཙམ་དུ་འང་གནས་པ་དང་། འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ
དང་བསྐྱེ་བར་བསྐྱོམ་རྣམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ནི་ཞག་གྲངས་མང་ཉུང་
མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་འང་ཡོད་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་སོ། །
འཆི་བ་འོད་གསལ་དེ་ལ་མའི་འོད་གསལ་དང་། གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་གྲང་
བཟོད། འཆི་བ་འོད་གསལ་འདི་ནི་སྐབས་འདིའི་སྐྱེ་གཞི་ཡིན། རྩོགས་རིམ་
གི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་དོན་གི་འོད་གསལ་གཉིས་ནི་འཆི་བ་འོད་གསལ་
དེ་ཉིད་སྐྱེ་བྱེད་གི་ལམ་དངོས་ཡིན། སངས་རྒྱལ་གི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ
ནི་སྐབས་འདིའི་སྐྱེ་བྱེད་འབྲས་ཡིན། དེ་འབྲའི་སྐྱེ་གཞི་སྐྱེ་བྱེད་སྐྱེ་བྱེད་
འབྲས་གསུམ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེ་འབྲེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་
བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡང་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་པས་བསྐྱོམ་པའི་ཆོ། སྐྱེ་གཞི་འཆི་བ་འོད་གསལ་སྐྱེ་བའི་
ཆེད་དུ་དང་། དེ་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་འཆི་བ་འོད་གསལ་དེའི་ཆབ་དུ་སྐྱེ་བྱེད་
བྱེད་དཔེ་དོན་གི་འོད་གསལ་གཉིས་འཆར་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དཔེ་དོན་གི་
འོད་གསལ་དེས་གྲང་མི་ངོམས་པར་མཐར་ཐུག་གི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ་
འཕྲོ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། སྒོད་བཅུད་ཅང་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒོད་
བཅུད་ནས་རྒྱ་དའི་བར་རིམ་བཞིན་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་ཆོས་རྣམས་གྱི་

རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་མོ། །དེ་ཡང་རང་སེམས་འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་
གསལ་ཆོས་སྐྱུར་སོང་སྐྱུམ་དུ་མོས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་སེམས་ཡུལ་ཅན་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་
འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་དགོས་སོ། །སྐྱུང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་
སྐྱུངས་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་བྱེད་པར་ཤེས་ནས་བསྒྲོམ་ཚུལ་འདི་འོག་མ་ཀྱུན་
ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།

གཞི་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་སྒྲིག་རྒྱ་ནས་
འོད་གསལ་ཀྱི་བར་གནས་སྐྱབས་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞིན། ལམ་དཔེ་དོན་ཀྱི་
འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལའང་། དེ་འདྲའི་གནས་སྐྱབས་བརྒྱད་ཡོད་
ཅིང་འབྲས་བྱ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལའང་དེ་འདྲའི་གནས་
སྐྱབས་བརྒྱད་ཆ་མཐུན་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པས། སྐྱུང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་
སྐྱུངས་འབྲས་རང་རང་གི་ཐད་ངོ་འཕྲོད་པའི་ཚུལ་དུ་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་ནས།
བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་འཕེན་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི། སྐྱུང་གཞི་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་སྐྱུངས་
ནས། སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་
བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བྱ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱའོ་སྐྱུམ་པའི་འཕེན་པ་
སྟོན་དུ་བཏང་ཇེས།

དངོས་གཞི་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། གཞི་ལམ་ཀྱི་དུས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་

འབྲས་དུས་ཀྱི་དག་པའི་ཆོས་སྐྱེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་། ལོངས་སྐྱེ་
སྐྱེལ་སྐྱེ་དེ་དང་དེ་སོགས་དངོས་ཡིན་པར་མོས་པ་བརྟན་པོས་བསྐྱོམ་དགོས་
སོ། །གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལྷགས་
འབྱུང་གི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་འཆར་བ་ནི་འབྲ་ཡང་། གཞི་ལམ་ཀྱི་འོད་
གསལ་ལས་ཉེར་ཐོབ་སོགས་ལྷགས་ལྡོག་ཏུ་འཆར་བ་ནི་ཡོད་ལ། འབྲས་བྱ་
མི་སྟོབ་པའི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ་ལས་ཉེར་ཐོབ་སོགས་ལྷགས་ལྡོག་ཏུ་
འཆར་བ་ནི་མེད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེན། སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྟོག་
གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུང་མ་བྱད། འབྲས་བྱ་མི་སྟོབ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བྱད་པའི་
བྱིར་དོ།

དེས་ན་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ལས་ནམ་ཡང་མ་གཡོས་བཞིན་དུ།
སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེལ་སྐྱེ་འབད་མེད་དུ་སྒྲུང་བའོ། །དེ་
ཉམས་སྐྱུང་གཞི་སྐྱོང་བྱེད་སྐྱུངས་འབྲས་གསུམ་ངོ་འཕྲོད་པའི་ཚུལ་དང་།
བསྐྱོམ་ཚུལ་སྤྱིའི་གོ་བ་སྟོ་ལ་ཤར་བར་བྱས་ཤིས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
གསོག་ཚུལ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུར་འབྱེར་བའི་ལམ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། རང་
ཉིད་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་ང་རྒྱལ་གསལ་
སྒྲུང་བརྟན་པོ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེལ་

སྒྲུབ་ལྡང་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་ཞིག་བཏང་ནས། རང་གི་
 ཐུགས་ཀའི་རྩྱ་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་སྒྲོན་པོ་འཕ་
 དམར་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུགས་ཀ་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཆམས་
 སོགས་ནས་བྱིར་སྒྲོས་ཏེ། སྒྲོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས་དེ་ཐམས་
 ཅད་བདེ་བའི་ངོ་བོར་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་རང་ལ་ཐིམ་ཞིང་། སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་
 བ་ཤར་བྱང་སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་བྱའོ།

དེ་རྗེས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྒྲོད་སྒྲུབ་རྒྱབ་མདུན་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་མེར་
 གྱིས་ཁྱེན་ས་སྒྲིང་གའི་རྩྱ་ཡིག་ལ་ཐིམ་ཞིང་། དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བ་ཤར་བྱང་
 སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་རྗེས། རྩྱ་གི་ཞབས་ཀྱ་ལྷ་ནི་ཏ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། མཁའ་
 སྒྲུབ་མེ་ཁྲེར་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བ་ཤར་བྱང་སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་རྗེས། ཏ་ནི་
 ཏའི་མགོ་བོ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བ་ཤར་བྱང་སྒྲུབ་
 པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་རྗེས། ཏའི་མགོ་བོ་ནི་ཟླ་ཆེས་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ཟླ་འོད་ལྟ་
 བུའི་དཀར་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཤར་བྱང་སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་རྗེས། ཟླ་ཆེས་
 ནི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ནི་འོད་ལྟ་བུའི་དམར་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཤར་བྱང་སྒྲུབ་
 པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་རྗེས། ཐིག་ལེ་ནི་རྒྱ་ད་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ཐིག་འཕྱག་ལྟ་བུའི་
 རྒྱ་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཤར་བྱང་སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་རྗེས། རྒྱ་ད་ཡང་སྒྲོང་
 པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ཞིང་། ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་

བྱེད་ཉམས་འཆར་ཞིང་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱ་མདོན་དུ་བྱས་སོང་སྟམ་དུ་མོས་
པས་ངག་དྲུ། ཞོ་སྤྱ་བྱ་ལ་སོགས་དང་། ཞོ་ལྷ་བྱ་ཏ་སོགས་དང་། རང་དང་
ཆོགས་ཞིང་ཞེས་པ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། ཞེས་པའི་བར་བརྗོད་ནས་
སྤྲགས་དོན་དང་ཆོག་དོན་ལྟར་རང་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་
ནི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་
ཡུལ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ནི་
ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་སྟམ་དུ་མོས་
པ་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ་དེ་ཡང་འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་
ཆོས་སྐྱ་དངོས་ཡིན་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ། བྱིང་གོད་དང་བྲལ་བར་ཅེ་
གཅིག་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ཆད་ལྡན་དུ་བྱུང་ན། དེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་འགགས་པར་གྱུར་པ་ལ། སྟོད་བཅུད་འོད་དུ་ཁྱབ་བྱས་མ་
བྱས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་ནའང་། སྤྱད་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དང་སྤྲགས་གཉིས་
ཀྱི་དོན་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་ནི་གཉིས་སྤང་སྤྱད་པ་ལ་བྱུང་ཆེ་ཞིང་། ལྷག་པར་སྟོང་
གར་སྤྱད་རིམ་བྱས་པས་སྤང་གནས་དེར་རགས་པའི་རྒྱང་སེམས་ཐམས་
ཅད་ཐེམ་ནས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འཆར་བའི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགོ་བར་
གསུངས་པས། སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་ཚུལ་འདི་ཉིད་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལྷགས་

ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཟབ་གནད་ཡིན་ནོ། །སྒྲགས་དོན་ནི། ཨོ་གྱི་
ཨ་ཨྱ་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱོམ་བྱ་སྐྱོམ་བྱེད་བསྐྱོམ་པའི་ངོ་བོ་བདེན་པར་མེད་
པ་སེམས་གྱིས་བཏགས་ཅམ་དུ་མཆོན། ཡང་མན་སྟེའི་ལྷགས་ལྟར་ན། དེ་
གསུམ་གྱིས་གཞི་ལ་སྦྱབ་པ་པོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཆོན། ལམ་ལ་སྦྱ་
ལུས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྦྱ་གསུམ་མཆོན་པར་ཡང་བཤད། སྙ་བླ་མ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། རྟུང་རྩ་
ནི་རྣམ་པར་དག་པ། སྙ་བླ་མ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད། སྙ་བླ་མ་རྟུང་རྩ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ། ཨ་ཏི་ནི་ངའོ་ཞེས་པའོ། །སྙ་བླ་མ་རྟུང་རྩ་
གཉིས་ལྷབ་པ་ནི། དང་པོས་གཟུང་བས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཉིས་པས་འཛིན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པའོ། །མདོར་ན། གཟུང་
འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
བདག་ཉིད་དེ་པའོ། །ཞེས་པའོ།

སྒྲགས་གཉིས་པའི་དོན་ལ། ཨོ་ནི་སྒྲར་ལྟར་ཡིན་ལ། རྩུ་བྱ་ཏ་ནི་སྟོང་
ཉིད། རྩ་ནི་ཡེ་ཤེས། བཟོ་ནི་དོ་རྩེའམ་མི་བྱེད་པ། སྙ་བླ་མ་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས། ཨ་རྩ་ཀོ་མཐད་ཉིད། ཨ་ཏི་ནི་ངའོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་ཡུལ་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་

ལྷར་དབྱེར་མི་བྲེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ལྷར་དུ་བསམ་ནས་བདེ་སྤང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་
གསལ་ཆོས་སྐུ་ལ་ང་རྒྱལ་ཡུན་རིང་དུ་བཞག་པར་བྱའོ།

འདིའི་སྐབས་སུ་རང་གི་སློང་ར་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་དག་པའི་སྤང་
བ་འཆར་བ་བྲེད་དགོས་ཤིང་། དེའི་མན་ངག་ཏུ་སྤང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ནམ་པ་སློལ་འཆར་དུ་འཇུག་དགོས་པར་གསུངས། ཆོག་
དོན་ལྷག་མ་ནི་རང་དང་མདུན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་ལྷ་སོགས་ཐམས་ཅད་མིང་
བརྒྱས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་
པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། བདག་མེད་པའི་རང་
བཞིན་སྤང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་སློང་རང་ག་བ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་སྤང་སྐྱེས་དུ་ཐག་བཅད་པའི་མོས་པས། རང་སེམས་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་སྤང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་སྤྲ་མོའང་མེད་པར་
ཚུལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྷར་དབྱེར་མེད་མཉམ་པར་བཞག་པར་མོས་ཤིང་། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་ཡང་ངའོ་སྐྱེས་པའི་ང་རྒྱལ་ཤུགས་དྲག་པོ་ཡང་བསྐྱེད་
དགོས་སོ། །གོང་གི་མཐའ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཐའ། གཏན་
ནས་མེད་པའི་མཐའ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་གཏན་ནས་མེད་

པ་ཡང་ཡིན་པའི་མཐའ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ་བཞིའོ། །མཐའ་བཞི་
འདི་དག་ནི་རི་བོང་གི་དྲ་ལྷར་མེད་ངེས་ཡིན་ལ། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡང་
ཡིན། དེ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་སྒོ་བདེན་འཛིན་ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞི་
དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ནི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ་ཡོད་པའང་ཡིན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞི་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ།

སྟོང་ཉིད་བསྒྲུབ་ཚུལ་འདི་ལ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྲེར་བའི་ནལ་འབྲོར་
ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐ་མལ་བའི་འཆི་བ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་སྐྱར་སྐྱར་བྱེད་
གྱི་ནལ་འབྲོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཟོད། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་འཆི་བ་
ཆོས་སྐྱར་འབྲེར་བའི་ནལ་འབྲོར་བསྒྲུབས་པས། རྟོགས་རིམ་གྱི་དཔེ་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་དག་ཅ་སྟེན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་
བཏེན་ནས་བསྒྲུབ་སྟོབས་གྱིས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རང་རྒྱད་ལ་སྟེ།
སྟེས་ཟིན་པའི་འོད་གསལ་དེ་གཉིས་བསྒྲུབས་པས། རྒྱལ་བའི་ཆོས་སྐྱ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྟོགས་རིམ་མ་བསྒྲུབ་པར་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ན་
ལ་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྤྲོད་དོ། །ཡང་བསྐྱེད་རིམ་མ་བསྒྲུབ་པར་རྟོགས་
རིམ་ཁོ་ན་བསྒྲུབས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་རིམ་དེ་ཉིད་དངོས་གནས་པ་ནི་

རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་མི་རུས། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་མ་རུས་པས་རྫོགས་རིམ་ཁོ་ནས་
 གྲུང་སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པ་མི་སྤིང་དོ། །སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཞེས་པ་ནི། སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་སྣ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་སང་དུ་
 གནས་པ་དེ་ཉིད་ནི། སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་སྤེམ་འབྲུབ་པའི་གཞིར་བྱེད་པ་
 བཞིན། འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ནི་འོག་ནས་འབྲུང་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
 དགྱེལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཞེས་བརྗོད་
 པར་བཤད་དོ།།

དེས་ན་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུར་འབྱེད་བའི་རྣམ་འགྱུར་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་ནི།
 གཞི་ལ་འཆི་བ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་ཞིང་རང་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འཆི་བ་ཐ་མལ་
 བ་སྐྱོང་། ལམ་དུས་གྱི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
 དང་ཆོས་མ་ཐུན་ཞིང་འོད་གསལ་དེ་གཉིས་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་དགོ་ཅ་སྟེན་
 བར་བྱེད། འབྲས་དུས་གྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་འཐོབ་བའི་རིམ་བ་དང་ཆོས་
 མ་ཐུན་ཞིང་། དེ་འཐོབ་བའི་རྒྱས་བ་བྱད་བར་ཅན་བསྐྱེད་དོ། །རྟེན་དང་བརྟེན་
 བའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་བའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་འདི་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་ལ་དགོས་
 བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་བ་རྣམས་གསུང་དུ་རྟོགས་བ།
 རྟོགས་གྱུར་བརྗེད་བ་རྣམས་བློ་བས་གསོ་བ། རྟོགས་བློ་མ་བརྗེད་བ་
 རྣམས་གྱུར་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་བསགས་ནས་གོང་

གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ། ཐ་མལ་བའི་སྒྲུབ་ཞེན་སྒྲོང་
བ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲོང་གི་རྣམ་རྟེན་དུ་
བསྟར་བ། དོན་དམ་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་ནས་བགོགས་ཀྱིས་
བརྗེ་བར་མི་རྒྱས་པ་སོགས་དགོས་པ་མང་བར་བཤམ་དོ།

གསུམ་པ་འབྱུང་བཞིའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་དེ་འགལ་སྒྲུབ་འགོག་
པའི་དོན་དུ། དེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཤམ་པ་སྒྲུབ་སྒྲོང་ཉིད་བསྒྲོམས་རྗེས། སྒྲོང་པའི་
ངང་ལས་ཡི་ལས་སྒྲུབ་གི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བའི་མདོག་ཅན་ཞེས་པ་ནས། ཟླ་
བའི་གདན་བྱང་རེ་རེ། ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་བཞི་རིམ་བརྟེན་གས། བསྐྱེད་
འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་གང་དང་གང་གསལ་བཏབ་ཆོ། ཤེས་
པའི་གཙོ་བོ་ཚོས་སྐྱེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས། སྒོའི་བྱར་ཞིག་གིས་གསལ་
འདེབས་བྱེད་ན་ལེགས། མ་རྒྱས་ན། བདག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁོ་ན་ལ་མི་
གནས་པར་གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་ལྡང་བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་འཕེན་པ་
དང་། གང་དུ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་གནས་འབྱུང་བཞི་རིམ་སོགས་མ་དག་པའི་
སྒྲོད་བཅུད་དང་། དེ་ལ་ལོངས་སྒྲོད་པའི་ལས་ངན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
སྐྱེས་ནས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་
བཞི་དང་བཅས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་འཕེན་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས།

ཐོག་མར་འབྱུང་བཞི་རིམ་བརྟེན་གས་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། ལྷ་ལི་ཏས། ཡི་

རི་བོ་ལོ་ཡི་གེ་ལས། །རྒྱ་དང་མེ་དང་ཚུ་དང་ས། །དབང་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་
བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་ཡང་རང་སྤར་གང་དུ་
གནས་པའི་གཞི་དེར། བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་ངང་ལས་ངོ་བོ་བདེ་སྟོང་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་ནམ་པ་ཡི་ཡིག་སྟོ་སྐྱ་བྱེན་འབྲང་ངམ། མགོ་རྒྱབ་སྟོགས་
སུ་བསྟན་ནས་ཉལ་སྟབས་སུ་གནས་པ་ཐོལ་གྱིས་བྱང་བར་བསམ། ཡི་དེ་
ཡང་ཞུ་བ་ལས་རྒྱ་གོ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བའི་མདོག་ཅན་དབྱིབས་གཞུ་ལྟ་བུ་
གཞུ་རྒྱ་འབྲང་བ་མདུན་སྟོགས་སུ་བསྟན་པ་ལེབ་མོ། དེའི་མཆོག་མ་གཉིས་
ཀྱི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཆོན་པ། རྒྱ་དཀྱིལ་དེའི་སྟེང་དུ་རི་ཡིག་
དམར་པོ་ཉལ་འབྲང་གང་རུང་ལས་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམར་པོ། དབྱིབས་
བྱ་གསུམ་པ་བྱར་གཅིག་མདུན་སྟོགས་སུ་བསྟན་པ། རོས་གསུམ་ལ་འབར་
བའི་མེའི་འབྲང་བས་མཆོན་པ། མེ་དཀྱིལ་དེའི་སྟེང་དུ་བོ་ཡིག་དཀར་པོ་ཉལ་
འབྲང་གང་རུང་ལས་ཚུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་མཐུལ་ཁ་
སྟབས་པ་ལྟ་བུ་དབུས་སུ་བུམ་པ་རྩས་གང་བ་རྩ་ནང་དུ་བྱབ་ནས་གནས་
པས་མཆོན་པ། རྒྱ་དཀྱིལ་དེའི་སྟེང་དུ་ལོ་ཡིག་སེར་པོ་ཉལ་འབྲང་གང་རུང་
ལས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སེར་པོ་དབྱིབས་བྱ་བཞི་པ། རོས་གཅིག་མདུན་
སྟོགས་སུ་བསྟན་པ། བྱར་བཞིར་དོ་མེ་ཅེ་གསུམ་པ་བྱེན་འབྲང་གིས་མཆོན་
པ། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་གའང་ངོ་བོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་

ལ། རྣམ་པ་འབྱུང་བཞི་སོ་སོའི་དབྱིབས་མདོག་ཅན་དུ་ཤར་བར་བསྒོམ།
འབྱུང་བཞི་རང་རང་གི་ས་བོན་ཡི་སོགས་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི། འབྱུང་བཞི་
སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་ཆེད་
དུ་དང་། ལྷང་དགྱིལ་དུ་བའི་མདོག་ཅན་དུ་བྱེད་པས་མདོན་སྟོང་གི་ལས་
གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མཆོན་པར་ལྷང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟེན་ཐོ་ལས་གསུངས། དེ་
ཡང་འབྱུང་བཞིའི་ཆེད་ནི། བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་ཆེ་ཆུང་ངེ་ཅམ་བསྒོམ་རྒྱས་པ་
ལ་དཔག་ནས་གསལ་འདེབས་པར་བྱའོ།

འབྱུང་བཞི་རིམ་བཅུགས་འདི་སྐྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཚུལ་
ནི། སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་སྣ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་པར་སོང་བའི་རྗེས་སུ། བྱི་མ་
ཆགས་པའི་ཆོ། ཐོག་མར་ལྷང་དགྱིལ་ནས་མས་རིམ་བཞིན་ཆགས་པ་དང་
ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱང་གཞི་ལ་མེ་དགྱིལ་དངོས་གནས་པ་མེད་
པས། མེ་དགྱིལ་བསྒོམ་པའི་ཆེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཡུལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐྱང་གཞི་ལ་མེ་དགྱིལ་དངོས་གནས་པ་མེད་ཀྱང་། འབྱུང་
བ་གཞན་གསུམ་ལ་མེ་རྩལ་གནས་པས་མཐུན་ཡུལ་ལེགས་པར་ཆང་བར་
རྗེ་དག་འདུན་ཆུ་མཆོ་དང་། བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་བཤའ་བ་ལྟར་
འཐད་པའི་བྱིར།

སྟོར་སྐྱང་གཞི་ལ་མེ་དགྱིལ་དངོས་གནས་པ་ཡོད་པར་གང་ནས་ཀྱང་

མ་གསུངས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་འཁོར་རྒྱད་ལས་མེད་ཀྱི་ལ་དངོས་གནས་
པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བཞི་རིམ་བཅེགས་བསྐྱོམས་
རྩེས། ས་དཀྱིལ་དེའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་སྟོན་པོ་ཉལ་འབྱེད་གང་རུང་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་
བར་བསམས་ལ། དེ་ཞུ་བ་ལས་སྣ་ཚོགས་དོ་རྩེ་རྩ་ཉི་ཤུ་པ། ལྟེ་བ་བྱ་བཞི་
སྟོན་པོ། རྩ་རྣམས་ཤར་དཀར། ལྟེ་སེར། རུབ་དམར། བྱང་ལྗང་། སྣ་ཚོགས་
དོ་རྩེ་དེའི་ལྟེ་བ་ལ་རྩྱུ་སྟོན་པོས་མཆན་པར་མོས་ལ། རྩྱུ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཉི་
འོད་ས་ལ་སོག་པ་ལྟར་འོག་ཏུ་འཕྲོས་པ་ལས་དོ་རྩེའི་ས་གཞི། འོད་ཟེར་
འོགས་སུ་སྒྲོར་སྒྲོར་འཕྲོས་པ་ལས་དོ་རྩེའི་རྩ་བ་རྒྱུ་པོ་སོག་གྱུར་གྱི་སྦྲད་
ལྟ་བུ། འོད་ཟེར་སྟེང་དུ་གདུགས་བཏེགས་པ་ལྟར་འཕྲོས་པ་ལས་དོ་རྩེའི་གྱུར་
སོག་གྱུར་གྱི་སྦྲད་ལྟ་བུ། ཡང་འོད་ཟེར་སྟེང་དུ་འཕྲོས་པ་ལས་གྱུར་གྱི་འོག་
རྩ་བའི་སྟེང་མཆན་སུ་དོ་རྩེའི་སྒྲ་བེ་རྣམས་གྱུར་པར་བསམ། དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་གསེང་ལ་དོ་རྩེ་ཆུང་བ་རྣམས་
གཏམས་པས་བར་མཆན་སྒྲ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་དུམ་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
ལ། བལྟས་ན་དོ་རྩེའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ། རེག་ན་ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མཐོ་དམན་
མེད་ཅིང་འཇམ་པ། བསྐྱལ་པའི་མེ་ཆུང་གིས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་རུས་པའི་
སྒྲ་ཞིང་མཁེགས་པ། དོ་རྩེའི་རྩ་གྱུར་དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བསྐྱལ་པ་འཛིག་དུས་ཀྱི་
མེ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་སྣ་ལྟེ་མེ་དཔུང་གཡས་སྒྲོར་དུ་འབར་ཞིང་སྤྱོགས་བཅུར་

འཕྲོས་པ། མེ་དེའི་ནང་དུ་རྩོ་རྩེ་ཅེ་ལྷའི་མདེའུ་ཅན་གྱི་མདའ་རྣམས་སྟེང་ནས་
འོག་འོག་ནས་སྟེང་། ཕྱི་ནས་ནང་། ནང་ནས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་བྱ་ཡུག་འཚུབ་བ་
ལྟར་འབྱུགས་པས། རྒྱག་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དེར་འོང་བ་ལྟ་ཞོག་ བལྟ་བ་ཅམ་
ཡང་མི་རུས་པ། དཀར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་འཇའ་འོད་དུ་མཐོང་ཞིང་། འབྱུང་
འབྱུག་གེད་རུས་པ་ཞིག་ཏུ་བསམ་པ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱུང་འཁོར་རོ།

ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱུང་འཁོར་འདིའི་དབྱིབས་ནི། བདེ་མཆོག་ལ་གྱུ་
བཞིར་བཤད་ཀྱང་ལུགས་འདིར་ལྷམ་པོ་མདོག་སྟོན་པོར་བཤད། ཚད་ནི་ཨ་
རྩ་ཡས། སྟེང་འོག་མིན་ནས་རྒྱང་དཀྱིལ་གྱི་བར་ཅམ་དང་། ལྷ་བ་པས།
ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ནས་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་བར་ཅམ་དུ་འདོད། རྒྱ་ཚད་
ནི། རྒྱག་པོ་པས། ལུགས་རིའི་བར་ཅམ་དུ་བསྒྲོམ་པར་བཤད་ཀྱང་། རང་
ལུགས་ལ། ལྷུབ་པ་པོའི་སྟོ་དང་འཆམ་པར་རི་ཅམ་བསྒྲོམས་ཀྱང་རུང་བར་
བཤད།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་ནི། ལྷ་ལི་ཏས། དེ་ཡི་དབུས་སུ་
གཞོད་མཛེས་གྱི། །བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ་བསམ་པར་བྱ། །ཅིབས་བརྩུབ་ལ་
རུང་བད་སེར། །ཁོ་བོ་བརྩུབ་ཅས་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། རྩ་བའི་དབུས་སུ་སྒྱི་ལས་བཀའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་སོགས་གྱི་
སྐབས་སུ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྩོ་རྩེའི་རྩ་གྱུར་དེའི་དབུས་སུ་སྒྱི་སེར་པོ་ཞིག་

ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བར་བསམ་ལ། གླིང་ཁུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་
ཅིབས་བཅུ་བ། སྟེང་འོག་གི་ཅིབས་གཉིས་ནི་མདུང་ཉིང་ཁ་སྤྲད་པ་ལྟ་བུ། སྟེ་
བའི་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ། རྩོགས་མཆམས་ཀྱི་ཅིབས་བརྒྱད་ནི་རལ་གྱི་
སོ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་སྟེང་འོག་གི་ཅིབས་འབྲད་མཆམས་ནས་ཡུ་བ་ཐོན་པ་རིང་
བྱུང་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཁྲོན་གྱི་བྱེད་ཅམ་གཡས་སྒོར་དུ་མགྱོགས་པར་འཁོར་བ།
འཁོར་ལོ་སྟེང་འོག་གི་ཅིབས་གཉིས་འབྲད་མཆམས་ཐད་ནང་གི་ཁོང་སྟོང་
ལ་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོའི་གདན། སྟེང་ཅིབས་ཀྱི་སྐབས་སྟོང་ལ་གཙུག་
ཉིང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་གདན་མདུན་རྩོགས་ལ་ཉེ་བ། འོག་ཅིབས་ཀྱི་སྐབས་
སྟོང་ལ་དོ་མེ་ས་འོག་གི་གདན་རྒྱབ་རྩོགས་ལ་ཉེ་བ། རྩོགས་མཆམས་ཀྱི་
ཅིབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མ་རེག་ཅམ་ལ་ཁོ་བོ་གཞན་བརྒྱད་ཀྱི་གདན།
གདན་བཅུ་གཅིག་པོ་རེ་རེ་ཡང་འོག་ཏུ་སྒྲ་ཆོགས་པར། བར་དུ་ཟླ་བ། སྟེང་དུ་
ཉེ་མ་བཅེགས་པ་རེ་བསྐྱོམ་མོ།

དེ་ནས་གདན་དབུས་མའི་སྟེང་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩྱུ་མཐིང་
གའི་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་ཁུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རང་ཉིད་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་
པོ་སྐྱུ་མདོག་མཐིང་ག། ཅུ་ཞལ་མཐིང་ག། གཡས་ཞལ་དཀར། གཡོན་ཞལ་
དམར། དབུ་ཐོད་དང་མགྱིན་པ་གཅིག་ལ། སྒྲ་པན་ཆད་ཞལ་གསུམ་འབྱར་
པོ་གསུམ་དུ་དོད་པ། དབུ་སྐྱ་ཁམ་སེར་གྱེན་དུ་བཟེས་པ། ཞལ་རེ་རེ་ལ་སྐྱན་

གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། གཡས་གཡོན་གྱི་སོག་པའི་ཁ་རེ་རེ་ནས་དབྱང་
མགོ་གསུམ་གསུམ་སྟེང་འོག་ཏུ་གྱེས་ནས་ཐོན་པའི་ཕྱག་དྲུག་པ། ཕྱག་དང་
པོ་གཉིས་གྱིས་རང་འབྲེེ་ཡུམ་ལ་འབྱུང་པ། གཡས་གཉིས་པས་རིན་པོ་ཆེ།
གསུམ་པས་ལྷགས་ཀྱ། གཡོན་གཉིས་པས་པར། གསུམ་པས་ཞགས་པ་
འཛིན་པ། ཞབས་གཡས་བསྐྱམས་ཤིང་གཡོན་བརྒྱངས་པའི་སྟབས་གྱིས་མེ་
དབྱང་འབར་བའི་དབྱས་ན་བཞུགས་པར་བསྐྱེམས་ལ་ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་
བྱ་ཏུ་བསྐྱེད། དེ་ནས། རང་གཞོན་མཛེས་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆོམས་དང་། ཕྱགས་ཀའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཁོ་བོ་བཅུའི་ནམ་པར་སྦྱུན་བྲངས་
ནས་རང་གི་ཞལ་ནས་ཞུགས་པར་བསམ། ཕྱགས་ཀར་སོང་སྐབས་སུ་འོད་
དུ་ཞུ་ནས་ཁོ་བོ་སོ་སོའི་མདོག་ཅན་གྱི་ཐེག་ལེ་བཅུར་གྱུར་པར་བསམ། དེ་
ནས་ཐེག་ལེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་མར་པབ་སྟེ་རང་གི་རྩོ་རྩེའི་བྱ་གནས་བརྒྱད་དེ་
ཡུམ་གྱི་པར་ཞུགས། དེ་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་ཡུམ་གྱི་ཕྱགས་ཀར་སྐྱབས་པ་
རང་རང་གི་མདོག་ཅན་གྱི་རྩྭ་རིང་པོར་བཅུར་གྱུར་པར་བསམ། རྩྭ་དེ་དག་
གྱུར་འོད་དུ་ཞུ་བ་ལས་ཁོ་བོ་བཅུ་ཡུམ་གྱི་ཕྱགས་ཀར་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་
མཆོམས་སུ་མདོན་ཏྟགས་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་འཁོད་པར་བསམ། དེ་ནས། རྩྭ་
ཡུམ་གྱི་པར་ལས་སྦྱོས་ཏེ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤར་མིང་ནས་བརྗོད་པའི་ཁོ་

བོ་དེ་ཡུམ་གྱི་བྱུགས་ཀ་ནས་མར་པབ་སྟེ་ཡབ་ཡུམ་སྦྱོར་མཆམས་ནས་
ཕྱིར་བྱང་སྟེ། རང་གི་གདན་ལ་འཁོད་པར་མོས་པའམ། ཡང་ན། རྩི་ཡུམ་གྱི་
བརྒྱལ་ས་སྦྱོས་ཏེ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤར་མིང་ནས་བརྗོད་པའི་ཁྱོ་བོ་དེ་
ཡུམ་གྱི་བྱུགས་ཀ་ནས་མར་པབ་སྟེ་བརྒྱལ་ས་ཡབ་གྱི་རྫོང་མེ་བྱ་གར་ཞུགས།
དེ་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་ཡབ་གྱི་བྱུགས་ཀར་སླེབས། ཡབ་གྱི་བྱུགས་ཀ་ནས་
ཕྱིར་བྱང་སྟེ་རང་གི་གདན་ལ་འཁོད་པར་མོས་པ་གང་བདེ་བ།

ཁྱོ་བོ་བཅུ་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་སོ་སོ་ལ་བཀོད་ཚུལ་ནི། འཁར་གྱི་
ཅིབས་གྱི་གདན་ལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ། ལྟོར་གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པ་
དཀར་པོ། ལུབ་ཏུ་ཉ་མགོན་དམར་པོ། བྱང་དུ་བདུད་ཅི་འབྲེལ་པ་སྟོན་པོ།
འཁར་ལྟོར་འདོད་རྒྱལ་མཐེང་ག། ལྟོ་ལུབ་ཏུ་དབྱུག་སྟོན་ཅན་སྟོན་པོ། ལུབ་བྱང་
དུ་སྟོབས་པོ་ཆེ་སྟོན་པོ། བྱང་འཁར་དུ་མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོ། སྟེང་དུ་གཙུག་ཏྱར་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལྡང་སེད། འོག་ཏུ་རྫོང་མེ་ས་འོག་མཐེང་ག། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཞལ་དབུས་སུ་ཕྱོགས་པ། དུག་མཆན་དང་རྒྱན་སོགས་མདོན་རྟོགས་
ལྟར་དང་། སྐུ་ལས་ཁྱོ་ཆུ་ཁོལ་མ་དང་། ཁྱོ་བོ་མཆོན་ཆ་ཐོགས་པ་དང་། མེ་
རབ་ཏུ་འབར་བ་རྣམས་རྩ་གྲུར་སོགས་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འང་འཕྲོས་པས་གདུག་
པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆར་གཅོད་པར་བསྐྱོམ་མོ།

དེ་ཡང་འོག་གི་འཁོར་ལོ་མགྱོགས་པར་འཁོར་ཡང་། ཁྱོ་བོ་རྣམས་

གདན་བཅས་མི་འཁོར་བར་རང་རང་སྟོགས་སུ་འཁོད་པར་མོས་དགོས་ཏེ།
འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། མི་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིའི་ཁུངས་སུ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱིར་བཏང་ལ་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་ཅན་
དུ་བྱེད་ཆོ། ཁྱོ་བོའི་ཞལ་གཟིགས་པའི་གནད། འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་གནད།
བསྐྱབ་བྱ་སྤྲ་བའི་གནད། འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་གནད་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱོམ་
དགོས་པ་ལས། ཁྱོ་བོའི་ཞལ་གཟིགས་པའི་གནད་ནི། བར་ཆད་ཀྱི་མཆོན་མ་
ཆེ་ན། རང་ཉིད་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོའི་ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་བཏྲན་པོ་ལ་
གནས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས། མཐའ་སྐྱོར་གྱི་ཁྱོ་བོ་བཅུ་ལ་སྦྱར་ཏུར་གྱིས་
གཟིགས་པར་བསམ་སྟེ། བགོགས་རྣམས་ཁྱག་ལ་ཆོམས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་
བསྐྱོས་པས་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུ་ལས་རང་འབྲའི་སྦྱུ་ལ་བ་མང་པོ་སྦྱོས་ཏེ།
གཞོད་བྱེད་རྣམས་བཀྱག་སྟེ་ཁྱོ་བོ་བཅུ་ལ་གཏད་པའི་ཆེ་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཞལ་
སྦྱིར་གཟིགས་པར་བསམ་པའོ།

འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་གནད་ནི། སྦྱུ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཏད་པའི་
བགོགས་ཀྱི་རྒྱང་བ་ནས་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་མགོ་མཐུག་ལོག་ནས་
འཁོར་ལོའི་ཕྱི་བས་ཀྱི་བར་ལ་བཅུག་པ་དང་འཁོར་ལོ་གཡོན་བསྐྱོར་དུ་བྲག་
ཏུ་འཁོར་བས་གཞོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱི་བོ་ནས་རྒྱང་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་མ་བྱ་

མང་པོར་བཅད་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཁྱོ་བོ་དང་འཁོར་ལོ་ལས་འཕྲོས་པའི་
མེས་ལྷག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་བསམ་ཞིང་། མཐུག་དུ་སྐྱུལ་བ་རྣམས་རང་
རང་གི་སྐྱུལ་གཞིར་ཐིམ། ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཞལ་ནང་དུ་གཟིགས་འཁོར་ལོ་སྤར་
ལྷར་གཡས་སུ་འཁོར་བར་བསམ་པའོ། །ཐང་སག་པའི་ཡིག་ཆར། གཞོད་
བྱེད་བཀུག་ཆེ་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀུག་པ་བཤད།
སྤར་བཤད་སྐྱུལ་པའི་ཁྱོ་བོས་བཀུག་པ་ནི་མཁས་མཆོག་ཡེ་ཤེས་སྐལ་
བཟང་གི་ཡིག་ཆ་ལྷར་ཡིན་ལ། བཀའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་ཡང་
མཐུན་ཏེ། གཞོད་མཛེས་ཀྱིས་ཁྱོ་བོ་བཙུ་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་
པས་ན་བཀའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། བསྐྱེད་བྱ་སྤར་བའི་
གནད་ནི། རང་ག་ཞན་གང་རུང་བསྐྱེད་བར་འདོད་ན། རང་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་
པོར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྭ་ཡིག་མཐིང་ག། དེའི་
ཞབས་ཀྱའི་ནང་དུ་ཟླ་གདན་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དེ་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་པར་འཁོད་
པར་བསམ་མོ།

འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་གནད་ནི། རང་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་
ཁྱོ་བོ་བཙུ་ལ་ལས་མཛད་པར་བཀའ་བསྒྲོས་པས། ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་
ནས་ལྷ་མོ་དཀར་མོ་བུམ་པ་དཀར་པོ་བདུད་ཅི་དཀར་པོས་གང་བ་ཐོགས་པ་
སྒྲོས་ཏེ། བསྐྱེད་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་།

ཕྱི་ཐམས་ཅད་བཀུས། ཉན་དང་སྒྲིག་སྒྲིབ་སོགས་སངས་ཀྱིས་དག ལུས་
ཤེལ་ལྟར་དངས་པར་གྱུར་པར་བསམ་པ་ནི་ནི་བའི་ལས་མཛད་པའི་
དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་མོ་དང་བྱམ་པ་དང་བདུད་ཅི་ཁ་དོག་བསྐྱར་
ཚུལ་ནི། རྒྱས་པ་ལ་སེར་པོ། དབང་ལ་དམར་པོ། དྲག་པོ་ལ་ནག་པོར་བསྐྱར་
ཞིང་། གང་འདོད་ཀྱིས་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཡང་བསྐྱར་
དགོས་ཏེ། རྒྱས་པ་ལ་ཆེ་བསོད་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཤེས་རབ་བཙུན་
འགྲུས་སོགས་རྒྱས་པར་བསམ་པ་དང་། དབང་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་བདུད་
ཅི་དམར་པོའི་ནང་ནས་ལྟ་མོ་དམར་པོ་ལྷགས་གྱུ་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
སྤྱོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་རང་ལ་ཆོས་སྟོན་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ། ཆོས་སྟོན་ཡུལ་གྱི་
སྤོབ་མ། ལམ་བསྐྱོད་པའི་གྲོགས་ལས་རྒྱ། ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཆོ་བ་སྤྱོར་
བའི་ཡོན་བདག་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་སོགས་གང་འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བཀུག་ནས་རང་དབང་དུ་འདུ་བར་བསམ། དྲག་པོ་
ལ་བདུད་ཅི་ནག་པོས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་བྱམ་པ་བཟུང་བའི་ཁྲོ་མོ་ནག་མོ་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནད་གདོན་བགོགས་སོགས་ཤུགས་གི་
རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་ཞལ་དུ་གསོལ་ཞིང་། བསྐྱར་བྱ་སྤར་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་གཞོད་པ་དང་བྲལ་ནས་གཟི་བརྗིད་དང་ལྷན་པར་
བསམ་མོ།

ལས་མཛད་ཀྱི་སྐབས་འདིར། ཐང་སག་པའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། རང་གཞོན་མཛེས་སུ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀ་ནས་མཆོད་ལྟ་པར་སྒྲིས་ཏེ་ཁྱོ་བོ་ལ་མཆོད་པ་དང་། ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ལས་ཀྱི་ལྟ་མོ་ཚུར་སྒྲིས་ཏེ་སྟོང་གའི་བསྐྱེད་བྱ་ལ། དབང་བསྐྱེད་སོགས་སྒྲར་ལྟར་ཀྱི་ལས་བཞི་མཛད་པར་བཤད་ཀྱང་སྒྲ་མ་བདེའོ། །འདི་དག་ནི་རང་གཞོན་མཛེས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་དུས་སུ་བྱ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། བྱིས་སུ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཆེ། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱོ་བོ་བཙུ་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་བ་སོགས་སྒྲར་ལྟར་བྱ་བར་བཤད། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲ་བའི་ཆེ་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་ཁྲད་ཀོར་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་ལ། ཡི་དམ་ཀྱི་སྒྲགས་བརྒྱ་བར་བཤད་པའང་ཡོད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་ཁྱོ་བོ་བཙུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཤེས་པ་བཙུའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ལྟར་སྒྲ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟེན་ཐོ་ལས་གསུངས། དེ་ཡང་འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། ཅིབས་ཀྱན་ལ་ནི་ཁྱོ་བོ་བཙུ། །ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་བཙུ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཤེས་པ་བཙུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་ཤེས། ཇེས་ཤེས། ཐུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ། ཀྱན་འབྱུང་ཤེས་པ། འགོག་པ་ཤེས་པ། ལམ་ཤེས་པ། ཀྱན་ཇོ་བ་ཤེས་པ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ། ཟད་པ་ཤེས་པ། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཙུ་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་དང་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་ནི་རྒྱད་ཕྱེ་
བཞི་ག་ལ་ཡོད་པས་ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱེད་འཁོར་ཞེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལར་བཤད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བསྐྱེད་འཁོར་ཞེས་པའོ།

བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱོམ་པ་སོགས་
ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བགལ་གྱིས་མི་ཚུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱོམས་ཆེས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་
འཁོར་ནི་མ་བསྐྱོམ་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བས་
བགལ་གྱི་གཞོན་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཞེན་དུ་ཉི་བར་མཁོ་བས་བསྐྱོམ་ན་
ལེགས། དེས་ན་ཆོགས་ཞིང་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་
འཁོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདིའི་བར་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱབ་
ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གང་དུ་འཆང་བྱ་བའི་གནས་ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་དེ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་

འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་ཚོ་རྗེ་འཇིན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་གང་དུ་འཆང་བྱ་བའི་གནས་ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་
དེ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་ཚོ་རྗེ་འཇིན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་དུ་འཆང་བྱ་བའི་གནས་ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་

གདན་བཅས་བསྐྱེད་པ་དང་། བར་དོ་ཡོངས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་ནལ་འབྱོར་རྒྱ་
དོ་རྩེ་འཛིན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་
གནས་ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། སྐྱར་བསྐྱེད་
འཁོར་བསྐྱོམས་པ་དེའི་མཐུག་དུ་རང་ཉིད་གཞོད་མཛེས་སུ་གནས་པ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། དབུས་ཀྱི་ལྷ་བ་སྟོན་པོས་བརྒྱན་པ།
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆོས་འབྱུང་། པརྒྱ་སྐྱ་ཆོགས་དོ་རྩེ་ནལས་བསྐྱོམ་དགོས་
པ་ལས། ཐོག་མར་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། བྱབ་ཆེན་
གྱིས། དེ་ནས་བདག་པོ་ཡོངས་གྱུར་ལས། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ནལ་བར་
བསྐྱོམ། །དཀར་དང་མཐིང་ག་དམར་བའི་ཞལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
ཡང་རི་ལྷར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་
ལྷ་བའི་སྐབས་སྟོང་གི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་གཞོད་མཛེས་ཡབ་ཡུམ་དུ་གནས་
པ་དེ་ཉིད་སྟོམས་པར་བྱགས་པའི་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་འོད་དུ་བྱ་བ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་
བྱག་དུག་པ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་དེ་ཡང་སྟོམས་པར་བྱགས་ནས་འོད་དུ་བྱ་བ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་ལས། ཆོས་འབྱུང་དང་། དེའི་ནང་དུ་པརྒྱ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་སྐྱ་
ཆོགས་དོ་རྩེ་ནལས་བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། བྱབ་ཆེན་གྱིས། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་

འབྲུང་གནས་ནི། །དཀར་ཞིང་གྲེན་འབྲང་གནས་པ་ལ། །ཁུ་སྐྱེས་སྣ་ཚོ་གས་
དོ་རྩེ་ཡིས། །རྣམ་པར་བརྒྱན་པར་མཁས་པས་བསམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

ཆོས་འབྲུང་གི་དབྱིབས་ནི། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། འོག་བྱ་བྱ་
བཞི་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གསུམ་སྒྱུར་ནས་གྲེན་དུ་བསྐྱང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་
དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ནང་མཚོད་གྱི་ཐོད་པའི་སྟེགས་གྲེན་དུ་བསྐྱང་བ་ལྟ་བུ་
ཞེས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་གཏོར་མ་བྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
ཞེས་པ་དང་། ཡང་བྱུར་གསུམ་གྱི་བྱུར་གཅིག་འོག་དང་བྱུར་གཉིས་སྟེང་དུ་
བསྟན་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་། ཤེས་རབ་མའི་སྟ་གའི་དབྱིབས་
ཅན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་གང་ལྟར་བསྒྲུལ་ས་ཀྱང་མི་རུང་བར་མེད་དོ། །
ཤེས་རབ་མའི་སྟ་གའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་བྱེད་ན་སྟེང་གི་བྱུར་གཉིས་རྒྱབ་
མདུན་དུ་བསྟན་པར་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཤད། ཁོ་བོའི་རྣམ་ཏོག་ལྟར་ན།
འོག་བྱ་ཁ་གང་མ་གཅིག་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱུར་ཐིག་གཉིས་ལྟར་བཏབ་
ནས། བྱུར་ཐིག་གིས་བཅད་པའི་ངོས་བཞི་ལས་ངོས་གཅིག་ཕྱད་པའི་ཆེད་
དུ། གང་དོར་རྒྱུའི་ངོས་གྱི་བྱུར་གཉིས་ནས་དབྱས་གྱི་བར་བྱ་ཞིང་ངོས་
གཅིག་པོར། ལྷག་མ་ཆེ་འོས་གྱི་བྱ་མཐའ་གཉིས་ཐུག་འཕྲད་དུ་འབྲུང་བ་ལྟ་
བུའི་དབྱིབས་ཅན་འཐད་དམ་སྟུམ།

དེ་འདྲི་སྒྲ་ཆོ་གས་བསྒྲིལ་ཏེ་བར་ཏུ་སྒོན་པོ་ཉལ་འབྲེང་གང་རུང་ཞུ་

བ་ལས་བྱུང་བའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ་གྱུར་པར་བསམ། དེ་ཡང་དབྱིབས་མདོག་
དང་ཆད་ནི། སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་གྲུ་བཞི་བ་སྟོན་པོ། རྩ་ནི་སྟོགས་བཞིར་
གསུམ་གསུམ་མམ། ལྷ་ལྷ་ཡོད་པ། རྩའི་ཁ་དོག་ནི། སྟོགས་མདོག་ཏུ་བཀོད་
བ་ལ་ལྷ་བ་བའི་ལུགས་དང་། རྩ་ཁར་བྱེད་པ་ཨ་ཟུའི་ལུགས་གཉིས་ལས།
ལུགས་འདིར་དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཤར་གྱི་རྩ་རྣམས་དཀར་པོ། ལྷའི་རྩ་
རྣམས་སེར་པོ། རྩབ་གྱི་རྩ་རྣམས་དམར་པོ། བྱང་གི་རྩ་རྣམས་ལྗང་ཁུའོ།

རྩ་ཁར་བྱེད་ན། དབྱས་རྩ་རྣམས་རང་རང་གི་སྟོགས་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་དང་། ལྷེང་རྩ་རྣམས་གཙུ་བའི་ཁ་དོག་དང་། འོག་རྩ་
རྣམས་པར་ངོས་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་དང་། གཡས་གཡོན་གྱི་
རྩ་རྣམས་གཡས་གཡོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་དང་མཐུན་པར་
བཤད་དོ། །རྩ་གསུམ་མ་ནི་ལྷེང་འོག་གི་རྩ་མེད་པའོ། །རྩ་ཆད་ནི། དབྱས་
རྩའི་སྟོམ་ཆད་ཅུ་བར་ཆ་སྟན་གསུམ་ཅེ་མོར་ཆ་སྟན་གཅིག་ དབྱས་གྱི་སྟོམ་
ལ་ཆ་སྟན་བཞི། སྟོང་ལ་ཆ་སྟན་བཅུ་དྲུག་ དབྱས་གྱི་སྟོམ་ནི་སྟོང་གྱི་ཆ་སྟན་
བདུན་གྱི་ཐད་དུ་འོང་། སྟོགས་རྩའི་ཅུ་བར་ཆ་སྟན་གཉིས། ཅེ་མོ་ཆ་སྟན་བྱེད།
དབྱས་གྱི་སྟོམ་ལ་ཆ་སྟན་གསུམ་འདི་ཡང་ཆ་སྟན་བདུན་གྱི་ཐད་དུ་ཡིན་པ་
འདྲ། སྟོང་ལ་ཆ་སྟན་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཀྱང་གྲུག་པའི་དབང་གིས། དབྱས་རྩ་
ལས་ཆ་སྟན་གཉིས་བྱུང་བ། སྟོགས་རྩ་གྲུག་དབྱིབས་ནི། ལྟེ་བ་ལ་བཅད་པའི་

གཡས་རྩེ་རྩ་བའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་གཡོན་གྱི་ཕྱི་མཐའི་བར་ཆ་སྤན་བཅུ་དྲུག
དབུས་རྩེ་སྤིད་ཀྱི་ཆ་སྤན་བཞི་དང་བཞི་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ་གཡས་གྱི་ཕྱི་
མཐའ་ནས་གཡོན་གྱི་ཕྱི་མཐའི་བར་ཆ་སྤན་བྱེད་དང་བཅུ་དགུ་འོ། །དེ་དག་གི་
བར་ཆ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གྲག་པའོ། །རྩ་ལྔ་མ་ལ་སྟེང་འོག་གི་རྩ་འདིས་
རིགས་འགྲོ། བྱོགས་རྩ་རྣམས་ཚུ་སྤོན་གྱི་ཁ་ནས་ཐོན་པའོ། །

ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཚད་ནི། རོས་བཞི་རེ་རེ་ཆ་སྤན་ཞེ་བརྒྱད་ཞེ་བརྒྱད་མཉམ་།
དཔངས་ཚད་ནི། རྩ་གསུམ་མ་ལ་ཆ་སྤན་བཞི། རྩ་ལྔ་མ་ལ་ཆ་སྤན་ཉི་ཤུ།
མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆ་ཆེན་བཞིར་བཤད་ཀྱང་། ལྟེང་འོག་གི་རྩེ་རྒྱ་
ཚད་ལས་ཚུང་བས་མི་མངེས་ཤིང་བསྒྲོམ་ཆེ་འང་འོག་རྩས་སྣ་ཚོ་གས་བརྒྱའི་
ལྟེ་བར་རེག་ནས་དོ་མེ་ལྟེ་བ་བརྒྱའི་ལྟེ་བ་ལ་མ་རེག་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་
འཆར་བས་མི་བདེ་འོ། །འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་
ཀྱང་ཆ་སྤན་ཉི་ཤུར་གསུངས་པས་སྔ་མ་ལྟར་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་བཀའི་འཁོར་
ལོ་སྤྱབས་སྟོང་གི་ནང་དུ་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་སྣ་ཚོ་གས་བརྒྱ།
སྣ་ཚོ་གས་བརྒྱའི་ལྟེ་བར་སྣ་ཚོ་གས་དོ་མེ་རྣམས་བསྒྲོམས་ཆེས།

དེའི་ལྟེ་བར་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་གླི་
ལས་འཁོར་ལོ་གླི་གྱིས་མཆན་པ་ཞེས་པ་ནས། རི་དྲགས་པོ་མོ་དང་བཅས་
པ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། གཞལ་ཡས་ཁང་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་

རྩོགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་ལ་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་ནས་བསྒྲུལ་
དགོས་ཏེ། ལྷ་ལི་ཏས། དེར་ནི་སྤྱི་དང་འཁོར་ལོ་ལས། །རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་
བ་ཡི། །བཏག་པའི་རྒྱལ་པོ་བསྒྲུལ་པར་བྱ། །རྡོ་རྗེ་ལ་གནས་འཁོར་ལོ་ལོ། །དེ་
ལས་བྱུང་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེ་ཡང་རྗེ་ལྷར་བསྒྲུལ་ཞེ་ན། སྤར་གྱི་སྤྱ་ཆོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྷེ་བའི་དབུས་
སྤྱ་སྤྱི་དཀར་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམ་སྤྲང་གི་ཆོགས་འཕྲོ་
ཞིང་འདུ་བ་ཞིག་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བར་བསམ་ལ། དེ་འོད་དུ་བྱུ་བ་ཡོངས་སྤྱ་
གྱུར་པ་ལས་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་རྩིབས་བརྒྱད་པ་ཡུ་བ་དང་བཅས་པ་ཡུ་
བའི་འོག་རྡོ་རྗེ་རྩི་ལྷ་བ་སྤྱེད་ཡོད་པ། ལྷེ་བ་ལ་སྤྱི་གྱིས་མཆན་པ་ཡུ་བ་འོག་ཏུ་
བསྟན་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ། དེ་ཡང་འོད་དུ་བྱུ་བ་ཡོངས་སྤྱ་གྱུར་པ་
ལས་རྣམ་སྤྲང་དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་མངོན་
རྩོགས་ནས་བཤད་པ་ལྷ་སྤྱ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ། རྣམ་སྤྲང་དེ་ཡང་འོད་
དུ་བྱུ་བ་ཡོངས་སྤྱ་གྱུར་པ་ལས། གཞལ་ཡས་ཁང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པར་བསམ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱེབས་ཆད་སོགས་ནི། སྤྱ་
ཆོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྷེ་བའི་སྤྱི་མཐའ་ནས་ཆ་སྟན་བདུན་དོར་བའི་མཆམས་སྤྱ་
རྩིག་པའི་སྤྱི་མཐའ་འོང་། དེ་ནས་ནང་དུ་ཆ་སྟན་གཅིག་དོར་བར་རྩིག་པའི་
ནང་མཐའ་འོང་། རྩིག་པའི་སྤྱི་ནས་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་ལྷ་

ག་བསྐྱོམས་པའི་ཞེང་ལ་ཆ་སྤྲོད་གཅིག དཔངས་སུ་ཆ་སྤྲོད་བཅུ་གསུམ།
ཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཟུར་ནས་ལོགས་སུ་བྱ་བཞི་པའི་ཚུལ་དུ་འཁོར་བའི་སྒྲེ་གར་
སྒྲེབས་ཆད་ནི། ཅེ་ཐིག་དང་ཆངས་ཐིག་སྤྲད་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་སྤྲོད་
གཉིས་གཉིས་དོར་བའི་མཆམས་སུ་སྒྲེབས་ནས། དེ་ནས་བྱིར་ཆ་སྤྲོད་བཞི་
སོང་བ་སྒྲོ་བྱུང། དེ་ནས་ངོས་སུ་ཆ་སྤྲོད་གཉིས་སོང་བ་སྒྲོ་འགྲམ། དེ་ནས་
བྱིར་ཆ་སྤྲོད་གསུམ་སོང་བ་སྒྲོ་ལོགས། འདི་ནི་ཅིག་པའི་ནང་མཐའ་གར་
སྒྲེབས་ཚུལ་ཡིན། ཅིག་པའི་བྱི་མཐའ་གར་སྒྲེབས་ཚུལ་ནི། ཟུར་ནས་ལོགས་
སུ་སྤར་ལྟར་འཁོར་བའི་སྒྲེ་ཆངས་ཐིག་དང་ཅིག་པའི་བྱི་ཐིག་སྤྲད་པའི་
གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་སྤྲོད་གསུམ་གསུམ་དོར་བའི་མཆམས་སུ་སྒྲེབས་ནས།
དེ་ནས་བྱིར་ཆ་སྤྲོད་གཉིས། ངོས་སུ་ཆ་སྤྲོད་གཉིས། བྱི་ཆ་སྤྲོད་བཞི་སོང་ཆེ་
སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཅེ་བད། སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཅེ་འེ་བྱི་རོལ་དུ་སྒྲེ་ཆོགས་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་
ཆ་སྤྲོད་གཅིག་ལུས་པའོ། །སྒྲོ་ལོགས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་ཅེ་འེ་བར་དུ་
སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་བཏང། བཏང་ཚུལ་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་གདོང་གི་ནང་
ངོས་སུ་ག་བསྐྱོམས་སུ་ཆ་སྤྲོད་གཅིག དཔངས་སུ་ཆ་སྤྲོད་བཅུ་གཅིག་པ་
གཉིས་བསྐྱེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་གདུང་སྤྲོད་ཆ་སྤྲོད་བཅུད་སྐྱོམས་སུ་ཆ་
སྤྲོད་གཅིག་པ་བཏང་ལ། དེའི་སྤྲོད་ཅིག་རྒྱན་དཔངས་ཞེང་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་པ་
སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་རྒྱན་དང་མཐོ་དམན་མེད་ཅིང་བར་མཆམས་མེད་པར་

བྱས་ཏེ་བཏང་། ཅིག་གཞིང་དང་ཀ་བའི་བར་མཆམས་ལེགས་པར་བཀག་
དགོས།

དེ་ལྟར་ཅིག་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འཁོར་བའི་དཔངས་ཆ་དེ། སྟོགས་
གང་ནས་གཞལ་ཡང་འོག་དོ་རྩེ་ལྟེ་བ་ནས་ཡར་ཆ་སྤོང་བཅུ་གསུམ་དང་།
ཅིག་པའི་སྟེང་དུ་པ་གྲུ་དམར་པོ་དཔངས་ཆ་སྤོང་གཅིག་ཞེང་ཆ་སྤོང་གཅིག་
གམ་ཆ་སྤོང་དང་གཉིས་ལ་སྟེང་ནི་ཅིག་པ་ལས་སྟེར་ཐལ་བའི་སྟེང་ས་
སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཟུར་གསུམ་པ། གྲུ་བཞི་པ། རྩ་གམ། རྩམ་པོ་ནམས་ཁ་དོག་སྟེ་
ཆོགས་པ་འབྱར་དུ་དོད་ཅིང་སྟེལ་མར་གནས་པ། པ་གྲུ་འི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་
སྟེ་རགས་བཞི་ནི། དཔངས་སུ་བཞི་ག་བསྟོམས་པས་ཆ་སྤོང་གཉིས། ཞེང་ཆ་
སྤོང་གཅིག་ནང་མཐའ་པ་གྲུ་འི་ནང་མཐའ་དང་མཉམ་པ། གསེར་གྱི་སྟེ་རགས་
རེ་རེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་བཅེགས་སུ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དོད་སྟེང་པོ་སྟེག་པའི་
ཀ་བ། དེའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ཏིག་དམར་པོའི་བྲ། དེའི་སྟེང་དུ་སྟེག་གི་གཞུ། དེའི་
མཆོག་མ་གཉིས་གྱི་སྟེང་དུ་ཞེལ་གྱི་ཀ་ཚུང་རེ། དེའི་སྟེང་དུ་བེ་རྩུ་སྟོན་
པོའི་བྲ། དེའི་སྟེང་དུ་དཔལ་གྱི་གཞུ་རེ། དེ་ལྟ་བུ་སྟེ་ནང་དུ་གཉིས་བསྟེགས་
སུ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་སྟེ་རགས་ལེབ་མོ་བཀལ་བ་སྟེ་བདུན་པོ་རེ་
རེའི་དཔངས་ལ་ཆ་སྤོང་གཅིག་བཅུ་བཞིར་བགོས་པ་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ།
བདུན་པོ་བསྟོམས་པའི་དཔངས་ལ་ཆ་སྤོང་སྟེང་ཡོད་པ། དེ་ལྟར་བདུན་

བཅེགས་སུ་བྱས་པ་ལ་གསེར་གྱི་སྐར་རགས་གཅིག་དུ་བཅེས་པའི་གསེར་གྱི་
སྐར་རགས་བཞི་བཅེགས་པའི་དཔངས་ལ་ཆ་སྟོན་གཉིས་སོ། །ཀ་བ་བྲེ་གཞུ་
དུག་པོ་བཅེགས་པ་དེ་དག་ཆ་སྟོན་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་བར་དང་བཅས་པ་མང་པོས་
བསྐོར་ཞིང་། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བྱར་གྱི་ཐད་དུ་སླེབས་ཆོ། རྫོང་སྤྱིང་པོ་
སྤྱག་པོའི་ཀ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱ་ཏིག་དམར་པོའི་བྲེ། དེའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱག་གི་གཞུ་
བསྐོར་ལ་མ། དེའི་མཆོག་མ་བཞིའི་སྤྱིང་དུ་ཤེལ་གྱི་ཀ་ཚུང་རེ་རེ། དེ་དག་གི་
སྤྱིང་དུ་བྷི་རྩུབ་པའི་བྲེ་རེ་རེ། དེ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་དཔལ་གྱི་གཞུ་འབྲེག་པོར་
བཏང་བ་ནི་བྱད་པར་བཤོ། །དེ་ལྟར་ཅིག་པའི་དཔངས་སུ་ཆ་སྟོན་བཅུ་གསུམ་
པ་གྲུ་ཆ་སྟོན་གཅིག་གསེར་གྱི་སྐར་རགས་ཆ་སྟོན་གཉིས། ཐམས་ཅད་
བསྐོར་པའི་དཔངས་སུ་ཆ་སྟོན་བཅུ་དུག་ཡོད་པ་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
ནང་གི་རྒྱ་བྱེད་དང་མཉམ་པས། རྒྱ་བྱེད་དཔངས་མཉམ་གྱི་ཚུལ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །པ་གྲུ་དང་གསེར་གྱི་སྐར་རགས་གཉིས་ཀྱང་ཅིག་པ་གར་
སླེབས་ཀྱི་སར་མ་ཆད་པར་གནས་པའོ། །གསེར་གྱི་སྐར་རགས་དེའི་སྤྱིང་དུ་
ལུས་སྒྲི་བྲེ་མ་རྣམས་ཆ་སྟོན་གཅིག་བྲེར་ཐོན་པ་ནི་ཚུ་སྤྱིན་གྱི་མགོའི་
དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ། ཚུ་སྤྱིན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ནས་བྲེ་བྲེ་བྱེད་འབྱུང་བ། ལུས་
སྒྲི་བྲེ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བྲེ་འདབ་འདི་སྐོ་ལོགས་ཀྱི་བྲེ་རོས་སུ་མེད་པ་
འདྲ། བྲེ་འདབ་རེ་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི། ལུས་སྒྲི་ལས་ཆ་སྟོན་གཅིག་བྲེར་ཐལ་

བའི་ཅེ་འི་འོག་ངོས་ནས་ཤར་བུ་རེ་འཕྱང་བ། བྱ་འདབ་གྱི་སྟེང་དུ་མདའ་ཡབ་
ནི་བྱ་འདབ་གྱི་ལྷམ་སྟེ་ལས་ནང་དུ་ཆ་སྟན་གཉིས་དོར་བའི་མཆམས་ནས་
བསྐྱོར་བའོ། །འདི་དག་གི་དབྱིབས་ཚད་འོག་ཏུ་ཞིབ་པར་འཆད་པར་འདོད།

འདི་ཡན་ཆད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཚད་སོགས་
བཤད་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་དུ་མའི་བཞེད་པ་པལ་ཆེར་མཐུན་ཡང་། འདི་མན་
ཆད་ཀ་བ་བསྐྱང་ཚུལ་གདུང་བཏང་ཚུལ་ལྷམ་འགལ་ཚུལ། ཐོག་འབྲུབ་ཚུལ་
སོགས་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། ལྷགས་འདིར་
སྐབས་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་
གྱི་ལེགས་བཤད་ལ་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེར་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཆད་
ལྷན་གཞན་གྱི་ལེགས་བཤད་ནས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་བརྗོད་ཚུལ་ནི། ལྷ་ལི་ཏས།
དེ་ཡི་དབྱས་སུ་འཁོར་ལོ་ནི། །རེ་ལྷ་མིག་དགུ་པ་རྒྱུ་པོར་བྲ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རེ་ལྷ་མིག་དགུ་བྲ་བ་ལ། ཆངས་ཐེག་དང་ཅིག་པའི་ནང་
ཐེག་འཕྱད་མཆམས་ནས་ནང་དུ་ཆ་སྟན་གཉིས་དོར་ནས་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོར་བ་
ནི་དོར་འཕྱེང་གི་ཕྱི་མཐའ་དང་། དེ་ཡི་ནང་དུ་ཆ་སྟན་གཉིས་དོར་ནས་རྒྱུ་
པོར་བསྐྱོར་བ་ནི་དོར་འཕྱེང་གི་ནང་མཐའ་ཡིན་ལ། དེར་དཔངས་ཞེད་གཉིས་
ཀ་ཆ་སྟན་གཉིས་པའི་གོར་མོ་ཞིག་གི་སྟེང་ངོས་ལ། གསེར་གྱི་དོར་འཕྱེང་ཅེ་
གསུམ་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོར་བའོ། །ཡང་ཆངས་ཐེག་གི་དབྱས་ནས་

ཕྱོགས་བཞིར་ཆ་སྒྲན་བཞི་དང་ཆ་སྒྲན་གཅིག་གི་གསུམ་ཆ་རེ་གཞལ་བའི་
ཕྱི་ངོས་སུ་དབངས་ཞེང་གཉིས་ཀ་ཆ་སྒྲན་གཅིག་བའི་སྒྲུལ་བྱ་བྱང་པོ་བཞི་
བསྐྱོལ་མར་བཏང་བའི་སྟངས་ལ་གསེར་གྱི་རྩོར་འབྲེང་ཅེ་གསུམ་བ་ཡོད་
པ། དེའི་སྟེ་མོ་བརྒྱད་གྱི་རྩོར་འབྲེང་ལྷུ་པོ་ལ་ཁད་མཉམ་བའི་ཐབས་སུ་
བྱས་ཏེ་བཀལ་བ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རེ་འུ་མིག་དགུ་འབྱུང་ངོ། །རེ་འུ་མིག་
གི་སྒྲུལ་བྱ་བྱང་པོ་བཞིའི་སྟེ་མོ་བརྒྱད་གྱི་སྟེང་ནས་ཀ་བ་བརྒྱད་དབྱིབས་བྱ་
བཞི་པ། སྒྲུལ་སྤྱི་ཆ་སྒྲན་གཅིག་བ་ངོས་རེར་རང་ཕྱོགས་གྱི་བདེ་གཤེགས་
མཆན་མའི་རི་མོ་ཅན་ཕྱོགས་མདོག་དབངས་སུ་ཆ་སྒྲན་བཅུ་གཉིས་བ་
བཅུ་གས་བའི་སྟངས་དུ། བྲེ་གཞུ་བྱང་གཞུ་རིང་རྣམས་བསྒྲུལ་སྤྱི་བའི་དབངས་
ལ་ཆ་སྒྲན་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་འཁོར་དང་གདུང་རིང་བསྐྱོལ་མ་བཞི་
སོ་སོའི་དབྱིབས་ཆད་འོག་གི་རེ་འུ་མིག་གི་རྩོར་འབྲེང་ལྷུ་པོ་དང་སྒྲུལ་བྱ་
བྱང་པོ་བཞི་དང་འབྲེང་བ་བཏང་། དེ་དག་གི་འོག་ངོས་སུ་རྩོར་འབྲེང་སྤྱིར་འབྲེང་
ཡོད་པ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོག་གཞི་ནས་གདུང་འཁོར་འདྲིའི་སྟེང་ངོས་གྱི་
བར་ཆ་སྒྲན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པས། གསེར་གྱི་སྒྲི་རགས་དང་ཁད་མཉམ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འོག་གི་རེ་འུ་མིག་གི་སྒྲུལ་བྱ་ཆ་སྒྲན་གཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་ཀ་
བ་ཆ་སྒྲན་བཅུ་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་བྲེ་གཞུ་བྱང་གཞུ་རིང་རྣམས་བསྒྲུལ་སྤྱི་
པས་ཆ་སྒྲན་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་འཁོར་ཆ་སྒྲན་གཅིག་བསྒྲུལ་སྤྱི་པས་

ཆ་སྒན་བཅུ་དྲུག་གོ། །མཁས་པ་སྤྲུལ་དག་གིས་ཀ་བ་ཆ་སྒན་བཅུ་གསུམ་
བཤད་ཀྱང་ཀ་བའི་རྩ་བ་ནས་ཆ་སྒན་གཅིག་འོག་གི་སྤྲུལ་བྱ་ལ་རྒྱབ་ནས་
ཡོད་པར་བཅིས་ནས་བཤད་པས་འདི་དང་དོན་གཅིག་གོ།

སྒོ་ཁྱད་ཀྱི་གདུང་བཏང་ཚུལ་ནི། སྒོ་ཁྱད་ཀྱི་ཅིག་གདོང་ནང་མའི་སྟངས་
དུ་གདུང་གཅིག་དང་། སྒོ་ཁྱད་ཀྱི་ཅིག་གདོང་ཕྱི་མའི་སྟངས་དུ་འང་གདུང་གཅིག་
གདུང་གཉིས་ཀའང་སོ་སོར་དཔངས་ཞིང་ཆ་སྒན་གཅིག་མཉམ་པ། སྟོང་དུ་
ཆ་སྒན་དྲུག་པ། གདུང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་བཞི་ནི་གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་འོག་མ་
གཉིས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བཀལ་ཞིང་། སྟངས་གཉིས་ལ་རྒྱབ་ནས་ཁད་མཉམ་པའི་
ཚུལ་དུ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་གདུང་འཁོར་གདུང་རིང་
བསྐྱེལ་མ་བཞི། སྒོ་ཁྱད་ཀྱི་གདུང་ཐུང་བརྒྱད་ཆང་བར་བཏང་ཇེས། ལྷུ་མ་
འགོལ་ཚུལ་ནི། ཐུར་ལྷུ་མ་ཁྲོ་བོ་བཞི་དཔངས་སུ་ཆ་སྒན་སྟོང་པ། ཞིང་དུ་ཆ་
སྒན་གཅིག་པ། སྟོང་དུ་ཆ་སྒན་སྟོང་དང་བཙེ་ལྷ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ། ཕྱི་སྒྲེ་ཐུར་
ཀྱི་གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བཀལ་བའི་སྒྲེ་མོ་ཕྱིར་ཆ་སྒན་སྟོང་དང་
གཉིས་ཐལ་བ་ནི་ཚུ་སྟོན་གྱི་མགོ་དེ་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ། ནང་སྒྲེ་ནི། ཐུར་ཐད་
ཀྱི་གདུང་འཁོར་གྱི་སྟངས་དུ་བཀལ་བའི་སྒྲེ་མོ་གདུང་འཁོར་ལས་ནང་དུ་ཆ་
སྒན་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ཐལ་བ་ལ་ནོར་བུ་དགའ་འབྲིལ་ཡོད་པའོ།

ཕྱི་ཁྱམས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་དེ་ལྷུ་མ་ནི་ཕྱོགས་དེ་ལ་ཉེར་བརྒྱད་རེ།

དཔལ་ལྷན་ཞེས་སོ་སོར་ཆ་སྟན་བྱེད་བྱེད་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་ནང་སྡེ་ལ་ལ་ནི།
གདུང་འཁོར་གྱི་བྱེད་ལ་བཀལ་ཞིང་། ནང་སྡེ་ལ་ལ་ནི། ཟུར་ལྷུ་མ་གྱི་བྱེད་ལ་
རྒྱབ་ནས་ཁད་མཉམ་པའི་ཐབས་སུ་བྱས་ཏེ་བཀལ་བའོ། །ལྷུ་མ་དེ་དག་གི་བྱེ་
སྡེ་རྣམས་སྒོ་ཁྱུང་གྱི་གདུང་ནང་མ་དང་གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་ལ་བཀལ་ཞིང་།
སྒོ་ཁྱུང་གྱི་གདུང་ནང་མ་ལ་བཀལ་བའི་སྡེ་མོ་རྣམས་བྱེར་མ་ཐོན་པ། གསེར་
གྱི་སྐྱ་རགས་གྱི་སྟེང་དུ་བཀལ་བའི་སྡེ་མོ་རྣམས་བྱེར་ཆ་སྟན་གཅིག་རེ་ཐོན་
པ་ཚུ་སྟོན་གྱི་མགོ་འདྲི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་ནི་གོང་དུ་འང་བཤད་ཟིན། ལྷུ་མ་དེ་
དག་གི་བར་སྟོང་ཆ་སྟན་བྱེད་ཅུ་མ་ཡོད་པའོ། །རེ་ལྷུ་མིག་དབྱུས་མ་མ་
གཏོགས་སྟོགས་མཆམས་བརྒྱད་ཀྱི་རེ་ལྷུ་མིག་ལ་ལྷུ་མ་འགའ་ཚུ་ལ་ནི། ལྷུ་མ་
དཔལ་ལྷན་ཞེས་སོ་སོར་ཆ་སྟན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་སྡེ་རྣམས་གདུང་འཁོར་གྱི་
བྱེད་ལ་བཀལ། ནང་སྡེ་རྣམས་རང་རང་ཐད་ཀྱི་གདུང་དང་པོ་ལ་བཀལ། དེ་
ཡང་སྟོགས་བཞིའི་རེ་ལྷུ་མིག་གི་ལྷུ་མ་སྡེ་ནང་མ་རྣམས་ནི་དབྱུས་ཀྱི་རེ་ལྷུ་
མིག་གི་གདུང་ལས་ནང་དུ་ཆ་སྟན་གྱི་བཞི་ཆ་ཐོན་པ་ལ་ནོར་བུ་དགའ་འབྱེལ་
འོད་འབར་བ་རེ་རེ་ཡོད་པ། མཆམས་བཞིའི་རེ་ལྷུ་མིག་གི་ལྷུ་མ་སྡེ་ནང་མ་
རྣམས་ནི་རང་ཐད་ཀྱི་གདུང་དང་པོ་ལ་བཀལ་བའོ། །ལ་ལ་འདི་ནང་སྡེ་ཟུར་ལྷུ་མ་
ལ་བཀལ་བའོ།

སྒོ་བཞིའི་ཁྲོ་ཁང་གི་ལྷུ་མ་འགའ་ཚུ་ལ་ནི། སྒོ་ཁྱུང་གྱི་གདུང་གཉིས་ཀྱི་

བར་དུ་ལྷམ་གཉིས་སམ་བཞི་དཔངས་ཞིང་ཆ་སྤན་སྤྱད་རེ་ཡོད་པ། མིང་དུ་
 ཆ་སྤན་དུག་ཡོད་པ། སྒྲེ་མོ་གཉིས་སྒོ་ཁྱུད་གཡས་གཡོན་གྱི་སྤྱང་དུ་འབྱེད་ལ་
 བཀལ་བའོ། །སྒོ་ཁང་གི་ལྷམ་འགལ་ཚུལ་ནི། ལྷམ་དཔངས་ཞིང་ཆ་སྤན་སྤྱད་
 རེ་ཡོད་པ། མིང་དུ་ཆ་སྤན་ལྷ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་རྣམས་ནི་སྒོ་ལོགས་གྱི་
 གདུང་ཅིག་རྒྱན་པ་གྲུ་གསེར་གྱི་སྒྲ་རགས་རྣམས་བཅིགས་བའི་སྤྱང་དུ་
 བཀལ་ཞིང་སྒྲེ་མོ་རྣམས་ཆ་སྤན་གཅིག་སྤྱར་ཐལ་བ་ལ་ཚུ་སྤྱོད་གྱི་མགོ་ཡོད་
 པ། རང་སྤྱོད་རྣམས་ནི་སྒོ་ཁྱུད་གྱི་གདུང་སྤྱི་མ་དང་སྒོ་འགམ་གཡས་གཡོན་
 གཉིས་ལ་བཀལ་བའོ། །ལྷམ་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་སྤན་སྤྱད་ཅམ་གྱི་བར་དང་
 བཅས་བའོ། །སྒོ་ལོགས་གཡས་གཡོན་གྱི་སྤྱང་དུ་ལྷམ་ཐུང་རྣམས་དཔངས་
 ཞིང་ཆ་སྤན་སྤྱད་རེ་བད་ཤུར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཅུགས་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་རྣམས་གཡས་
 གཡོན་གྱི་ཆ་སྤན་གཅིག་རེ་ཐལ་བའི་སྒྲེ་མོ་རྣམས་ཚུ་སྤྱོད་གྱི་མགོ་འི་
 དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ། ལྷམ་འདི་དག་ཀྱང་ཆ་སྤན་སྤྱད་གྱི་བར་དང་བཅས་བའོ། །
 དེ་ལྟར་ནང་གི་གདུང་འཁོར་གྱི་ལྷམ་དང་། སྤྱི་བྱམས་གྲུ་བཞི་བའི་ལྷམ་དང་
 ཁོ་ཁང་དང་སྒོ་ཁང་གི་ལྷམ་རྣམས་བཀལ་རྗེས། དེ་དག་གི་སྤྱང་དུ་རིན་པོ་
 ཆེའི་རྩེས་མ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོག་འདམ་གཉིས་བསྐྱོམས་བའི་དཔངས་སུ་
 ཆ་སྤན་སྤྱད་པ་ལེགས་པར་བཀལ། འོན་ཀྱང་ལྷམ་སྤྱི་སྤྱོད་རྣམས་གཞལ་
 ཡས་ཁང་ལས་སྤྱར་ཐལ་བའི་སྤྱང་དུ་ཐོག་འདམ་མེད་བའི་རྩེས་མ་བཀལ་

དགོས་ཤིང་། དེས་མ་དེའི་སྟངས་དུ་འོག་གི་ལྷུ་མ་དེའི་ཐད་དུ་བྱ་འདེད་རེ་
དཔངས་ཞེང་ཆ་སྤྲོད་ཀྱི་བཞི་ཆ་བྱ་འདེད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་སྟེ་རྣམས་ནི་ལྷུ་མ་སྟེ་
རྣམས་ལས་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་རེ་ཕྱིར་ཐལ་བ། རང་སྟེ་རྣམས་ནི་ལྷུ་མ་སྟེ་རྣམས་
ལས་རང་དུ་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་རེ་འོང་ཞེང་། ཟུར་ལྷུ་མ་བཞིའི་སྟངས་གི་བྱ་འདེད་
བཞི་ནི་ཕྱིར་ཆ་སྤྲོད་སྟེ་དང་གཉིས་ཐལ་བ་དང་། རང་དུ་འང་ཆ་སྤྲོད་
གཉིས་འོང་བ་ནི་ཁྱད་པར་བཤོ། །བྱ་འདེད་དེའི་སྟངས་དུ་དེས་མ་དང་དེའི་སྟངས་
དུ་ཐོག་འདམ་ཡང་སྤར་བཞིན་བཟུམ། དེ་ལྟར་ན་ལྷུ་མ་སྟེའི་སྟངས་གི་དེས་མ།
དེའི་སྟངས་གི་བྱ་འདེད་དེའི་སྟངས་གི་དེས་མ། དེའི་ཐོག་འདམ་བཞི་པོ་བསྟོམས་
པའི་དཔངས་ལ་ཆ་སྤྲོད་ཡོད་པ་འདྲའོ། །བྱ་འདེད་ཀྱི་སྟངས་གི་མདའ་ཡབ་
ནི་བྱ་འདེད་ཀྱི་ཕྱི་སྟེ་ལས་རང་དུ་ཆ་སྤྲོད་གཉིས་དོར་བའི་མཆམས་ནས་
བསྐྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཅིག་རྒྱན་པ་གྲུ་གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་གང་དུ་འཁོར་
བ་ལྟར་འཁོར་བཤོ།

མདའ་ཡབ་དེའི་དབྱིབས་ཆད་ནི། དབྱིབས་པད་འདེད་སྟེ་པ་དཀར་
པོ་གྲེན་དུ་བསྐྱངས་པ་ལྟ་བུ། དཔངས་ཆད་དང་རྒྱར་ཆ་སྤྲོད་རེ་རེ་ཡོད་པ།
ཞེང་དུ་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་པའམ་སྟེ་པ་མང་པོས་བསྐྱོར་བཤོ། །འདོད་ཡོན་གྱི་
སྐྱམ་བུ་དམར་པོ་ནི་ཅིག་པའི་ཕྱི་ངོས་ཀྱི་འོག་གི་མཐར་འབྲམ་སྟེགས་ཀྱི་
རྣམ་པར་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ལ། སྐོ་ལོགས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མེད་

ཅིང་འདོད་སྣམ་དམར་པོའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེའི་སྟེ་བ་ཆ་སྤན་ལྷ་
ལུས་པའོ། །དེ་ཡང་འདོད་སྣམ་གྱི་ཞིང་ལ་ཆ་སྤན་གཉིས་དཔངས་སུ་ཆ་སྤན་
སྤྱད་དམ་ཆ་སྤན་གཅིག་གམ། ཆ་སྤན་གཉིས་གང་དུ་བཞག་ཀྱང་། ཆ་སྤན་
གཉིས་ནི་འཐད། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྤྱི་ནས་ཡར་གཞལ་
ན། འདོད་སྣམ་ཆ་སྤན་གཉིས། དེའི་སྟེང་གི་ཅིག་པ་ཆ་སྤན་བཅུ་གཅིག་ས་གྲུ་
ཆ་སྤན་གཅིག་གསེར་གྱི་སྐར་གས་ཆ་སྤན་གཉིས། ལྷམ་བྱ་འདབ་ཅེས་མ་
ཐོག་འདམ་དང་བཅས་པའི་དཔངས་ཆ་སྤན་གཅིག་མདའ་ཡབ་ཆ་སྤན་
གཅིག་སྟེ། བསྐྱེམས་པས་ཆ་སྤན་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ནང་ནས་ཡར་གཞལ་ན།
ཅིག་པ་ཆ་སྤན་བཅུ་གསུམ། ས་གྲུ་ཆ་སྤན་གཅིག་གསེར་གྱི་སྐར་གས་ཆ་
སྤན་གཉིས་ཏེ་བསྐྱེམས་པས་ཆ་སྤན་བཅུ་དྲུག་གོ།

སྟེང་གི་རྒྱ་ཕིབས་སྤྱབ་ཚུལ་ནི། སྟེང་གི་རེ་བྱ་ཕིག་དབྱས་མའི་ཟུར་
བཞིའི་སྟེང་དུ་ཀ་བ་རེ་རེ། དེ་དག་གི་ཞིང་ཆ་སྤན་གཅིག་རེ། དཔངས་སུ་གཞུ་
ཟུང་གཞུ་རིང་དང་བཅས་པ་ཆ་སྤན་ལྷ་རེ། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་
གྲུ་བཞིར་བཏང་བའི་གདུང་བཞི་གའང་དཔངས་སུ་ཆ་སྤན་རེ། སྤྱིད་དུ་ཆ་སྤན་
བཅུ་གཉིས་དང་ཆ་སྤན་གཅིག་གི་སྤུམ་ཉིས་རེ། དེ་ཡང་ཆ་སྤན་བརྒྱད་
གསུམ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ནི་ཀ་བའི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། ཆ་སྤན་གཉིས་
ནི་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་གནས་པ་ཆ་སྤན་ལྷག་མ་གཉིས་ནི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་

སྒྲ་གཅིག་རེ་ཀ་བ་ལས་སྒྱིར་ཐལ་བའོ། །གདུང་བཞི་དེ་ལྟར་བཏང་མེས། ལྟོ་
བྱང་གི་གདུང་གཉིས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཀ་ཚུང་སྒྲོམས་སུ་ཆ་སྒྲ་གཅིག་དབངས་
སུ་ཆ་སྒྲ་གཉིས་པ་རེ་བྱལ། ཀ་ཚུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གདུང་སྒྲོམས་སུ་ཆ་
སྒྲ་གཅིག་སྟོང་དུ་ཆ་སྒྲ་བཅུ་གཉིས་དང་ཆ་སྒྲ་གཅིག་གཅིག་གི་གསུམ་
གཉིས་པ་བཏང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཤར་བྱལ་ཀྱི་ལྷམ་རྣམས་འོག་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་
བཀལ། དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་ལེབ་ཞེང་ཆ་སྒྲ་གསུམ་པ། དབངས་སུ་ཆ་སྒྲ་
གཉིས་སྟོང་དུ་ཆ་སྒྲ་བཅུ་བཞི་དང་ཆ་སྒྲ་གཅིག་གི་གསུམ་གཉིས་ཡོད་པ་
ཞིག་སྟེ་མོ་གཉིས་ལྟོ་བྱང་དལ་རྒྱགས་སུ་བཏང་། གདུང་དེའི་སྟེ་མོ་ནི་གཡས་
གཡོན་དུ་ཆ་སྒྲ་གཉིས་རེ་ཐལ་བ་ལ་བྱ་བྱུང་ངམ་ཚུ་སྟོན་ཀྱི་མགོ་བོ་ཡོད་
པ། ལ་ལས་པ་ཉེ་ཡང་བྱ་བར་བཤད། གདུང་ལེབ་དེའི་སྟེང་གི་དབུས་སུ་
འཛིགས་བྱེད་འདིའི་རྩ་རྒྱུད་བཤད་རྒྱུད་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་པོ་
ཏི་བཞུགས་པའི་གསེར་ཀྱི་ཁང་སྒྲོམ་སྟོང་ཞེང་སོ་སོར་ཆ་སྒྲ་གསུམ་
མཉམ་པ་དབངས་སུ་ཆ་སྒྲ་གཉིས་དེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱ་ཆ་སྒྲ་གཅིག་དེའི་སྟེང་
དུ་ཉོར་བྱ་འབར་བ་ཆ་སྒྲ་གཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་དོ་མེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་ཆ་སྒྲ་
གཅིག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་འོག་གི་ས་གཞི་ནས་གདུང་འཁོར་ཀྱི་སྟེང་ངོས་ཀྱི་བར་ཆ་
སྒྲ་བཅུ་བྱལ། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཆ་སྒྲ་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་

གྲུ་བཞི་པ་ཆ་སྤན་གཅིག་ དེའི་སྟེང་དུ་སྟོ་བྱང་གི་ཀ་ཚུང་ཆ་སྤན་གཉིས། དེའི་
 སྟེང་དུ་གདུང་འོག་མ་ཆ་སྤན་གཅིག་ དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་ལེབ་ཆ་སྤན་གཉིས།
 དེའི་སྟེང་དུ་ཁང་སྟོམ་ཆ་སྤན་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་པར་ཆ་སྤན་གཅིག་ དེའི་
 སྟེང་དུ་ཁོར་བུ་ཆ་སྤན་གཅིག་ དེའི་སྟེང་དུ་རྩེ་ཆ་སྤན་གཅིག་སྟེ་བསྟོམས་
 པས་ཆ་སྤན་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་རྒྱ་ཆད་དང་
 མཉམ་པས་དེ་ལ་རྒྱ་དཔངས་མཉམ་པའི་ཚུལ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས།

རྒྱ་མིབས་ཀྱི་ལྷམ་བཀལ་ཐབས་ནི། སྟེང་གི་རེ་འུ་མིག་དབུས་མའི་
 ཟུར་བཞིའི་སྟེང་དུ་སྤར་བཅུགས་པའི་ཀ་བ་བཞིའི་སྤྱི་རོལ་དུ་སྟོགས་བཞིར་
 ཆ་སྤན་སྟེང་བཅས་གསུམ་དོར་ནས་གྲུ་བཞིར་གདུབ། དེའི་སྤྱི་རོལ་དུ་འང་ཆ་
 སྤན་སྟེང་རེ་དོར་ནས་སྤར་བཞིན་གྲུ་བཞིར་བཏབ་ལ། གྲུ་བཞི་སྤྱི་མ་ཆ་སྤན་
 སྟེང་ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་ཀ་བ་གེ་གཞུ་དུག་བཅེགས་སུ་བྱས་པས་གྲུ་བཞིར་
 བསྐྱོར་བ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འོག་དུ་རྩེ་སྟེག་པའི་
 ཀ་བ། དེའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ཉིག་དམར་པའི་གེ། དེའི་སྟེང་དུ་སྟེག་གི་གཞུ། དེའི་
 མཆོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཞེལ་ཀྱི་ཀ་ཚུང་རེ། དེའི་སྟེང་དུ་བེ་རྒྱུ་སྟོན་
 པའི་གེ་རེ། དེའི་སྟེང་དུ་དཔལ་ཀྱི་གཞུ་རེ་ནམས་སྟོགས་བཞིར་གྲུ་བཞིའི་
 ཚུལ་དུ་འཁོར་མར་ཡོད་པའི་དཔངས་ཆ་སྤན་བཞི་ཞེང་ཆ་སྤན་སྟེང་། སྟེང་དུ་
 སྤྱི་རོལ་རེ་ལ་ཆ་སྤན་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཆ་སྤན་གཅིག་གི་གསུམ་གཉིས་རེ།

དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་བཞི་ཡང་སྒར་སྒར་གྱུ་བཞིར་བཏང་། གདུང་དེ་དག་གི་
ཆ་དང་གྲང་དཔངས་ཆ་སྒན་བྱེད་ཞིང་ཡང་ཆ་སྒན་བྱེད། སྟེང་དུ་ཆ་སྒན་ཉི་ཤུ་
དང་ཆ་སྒན་གཅིག་གི་གསུམ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་སྟེ་མོ་རྣམས་བསྟོལ་
མཆམས་ནས་སྟེར་ཆ་སྒན་གཅིག་རེ་ཐལ་བའོ། །དེ་དག་ལ་རྒྱ་ཕྱི་བས་ཀྱི་
ལྷམ་འགོལ་ཚུལ་ནི། ཟུར་ལྷམ་ཁྲ་བོ་བཞི་སོ་སོར་དཔངས་སུ་ཆ་སྒན་གཅིག་
ཞིང་ཆ་སྒན་གཅིག་སྟེང་དུ་ཆ་སྒན་དགུ་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་སྟེ་རྣམས་
ནང་གི་ཟུར་བཞིའི་གདུང་བསྟོལ་མཆམས་ཀྱི་འོག་དུ་ཟུག་ བྱི་སྟེ་རྣམས་སྟེའི་
ཟུར་བཞིའི་གདུང་བསྟོལ་མཆམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀལ། དེའི་སྟེང་དུ་སྟེ་གཉིས་
མཐོ་དབུས་ཆ་ཉག་ཐབས་སུ་སྒྲན་ཞིང་། བྱི་སྟེ་དེ་དག་སྟེར་ཆ་སྒན་བྱེད་དང་
གཉིས་ཐལ་བ་ལ་ཚུ་སྟོན་ཀྱི་མགོ་ཡོད་པའོ།

སྟོགས་བཞིའི་ལྷམ་འགོལ་ཚུལ་ནི། ལྷམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་དཔངས་
ཞིང་ཆ་སྒན་བྱེད་རེ་ཡོད་པ། གངས་ནི་སྟོགས་རེ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པ།
དེ་དག་གི་སྟེང་ཆ་དང་འགོལ་ཚུལ་ནི། འཤར་རུབ་ཀྱི་ལྷམ་རིང་འཁྱོག་པོ་
རྣམས་སྟེང་དུ་ཆ་སྒན་བརྩ་གཅིག་ཙམ་གངས་སྟོགས་གཉིས་སུ་བརྩ་ཙམ་རེ་
དང་། འགོལ་ཚུལ་ནང་སྟེ་རྣམས་གདུང་འོག་མ་ལ་བཀལ་བ། བྱི་སྟེ་རྣམས་
སྟེའི་གྱུ་བཞི་པའི་གདུང་ལ་བཀལ་ཞིང་། དབུས་ཀྱི་འཁྱོག་ཆ་ནི་ནང་གི་གྱུ་
བཞི་པའི་གདུང་ལ་གནས་པའོ། །ལྷམ་རིང་འཁྱོག་པོ་དེ་དག་གི་གཡས་

གཡོན་དུ་ནང་ནས་རིམ་གྱིས་ཐུང་བའི་ལྷམ་ཐུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་སྡེ་རྣམས་ནི་
 ཟུར་ལྷམ་ཁ་བོའི་སྡེ་ལ་རྒྱབ་ཐབས་སུ་བཀལ། སྡེ་སྡེ་རྣམས་སྡེའི་གྲ་བཞི་
 པའི་གདུང་ལ་བཀལ། ལྷོ་བྱང་གི་ལྷམ་རིང་རྣམས་ནི། སྡིད་དུ་ཆ་སྤྲོད་བྱས་
 ཅིང་། གངས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བཅུ་ཅམ་རེ་དང་། འགལ་ཚུལ་ནང་སྡེ་རྣམས་
 གྲ་བཞི་ནང་མའི་གདུང་ལ་བཀལ། སྡེ་སྡེ་རྣམས་གྲ་བཞི་སྡེ་མའི་གདུང་ལ་
 བཀལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་གཡས་གཡོན་དུ་ནང་ནས་རིམ་གྱིས་ཐུང་བའི་ལྷམ་
 ཐུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་སྡེ་རྣམས་ཟུར་ལྷམ་ཁ་བོའི་སྡེ་ལ་རྒྱབ་ཐབས་སུ་བཀལ།
 སྡེ་སྡེ་རྣམས་གྲ་བཞི་སྡེ་མའི་གདུང་ལ་བཀལ་བའོ། །ཕྱོགས་བཞིའི་ལྷམ་སྡེ་
 སྡེ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྡེར་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་ཐལ་བ་ལ་ཚུ་སྡིན་གྱི་མགོ་བོ་ཡོད་
 པའོ། །དེ་ལྟར་ལྷམ་ཐམས་ཅད་བཀལ་ཇེས། དེ་དག་གི་སྡེར་དུ་སྡོན་པོ་འཕ་
 གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕྱིབས་བཀལ། ལྷམ་སྡེ་སྡེ་མ་སྡེར་ཐལ་བའི་རྒྱ་ཕྱིབས་ཀྱི་སྡེར་
 དུ་བྱ་འདབ་རེ་སྡེ་མོ་པད་འདབ་སྡེད་པ་ལྟ་བུ་སྡིད་དུ་ཆ་སྤྲོད་གཉིས། དཔངས་
 ཞིང་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་རེ། སྡེ་སྡེ་རྣམས་ལྷམ་སྡེ་ལས་སྡེར་ཐལ་བར་
 བཀལ། ཐལ་ཆད་ནི། ཟུར་བཞིའི་བྱ་འདབ་བཞི་ཆ་སྤྲོད་དང་གཉིས་ཐལ་
 ཞིང་། ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་འདབ་རྣམས་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་ཐལ་བའོ། །བྱ་འདབ་དེ་དག་
 གི་སྡེར་དུ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕྱིབས་དང་། སྡེར་གི་རེ་བྱ་མིག་དབུས་མའི་སྡེར་
 དུ་འདབ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕྱིབས་བཀལ་བའོ། །ལྷམ་གྱི་སྡེ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་

སྲིན་གྱི་ཁ་ནས་དྲ་བ་དྲ་བྱེད་དང་། བྱ་འདབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣེའི་འོག་ངོས་
ནས་ཤར་བྱ་རེ་འབྱུང་བའོ། །སྟང་གི་གདུང་ལེབ་ཆེ་བའི་སྣེ་མོ་གཡས་གཡོན་
གྱི་བྱ་ཁྲུང་ངམ་ཚུ་སྲིན་གྱི་རྩའི་བར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་ཡོད་པ། ཁ་
ནས་རིན་པོ་ཆེའི་དྲ་བ་དྲ་བྱེད་དེའི་ཚུང་དང་བཅས་པ་ཐུར་དུ་འབྱུང་བས་སྟོ་
བྱང་གི་ཏར་སྟོང་ཁེབས་པར་བྱས་པ། སྟང་འོག་གི་དྲ་བ་དྲ་བྱེད་རི་ལྟར་བྱ་
ཚུ་ལ་ནི། ལྷམ་སྣེའི་ཚུ་སྲིན་གཅིག་གི་ཁ་འགྲམ་ནས་གཅིག་ཤོས་གྱི་ཁ་འགྲམ་
དུ་བརྟུག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲེང་བ་གསུམ་བཤེབས་པ་ཁྲུག་པ་ཅན་ནི་དྲ་བ་
ཡིན། ཚུ་སྲིན་གྱི་ཁའི་དབུས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲེང་བ་གསུམ་བཤེབས་པ་
སྣེ་མོ་གསུམ་ཐུར་དུ་འབྱུང་བ་ནི་དྲ་བྱེད་ཡིན།

དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དྲ་བའི་ཁྲུག་པ་འོག་མའི་དབུས་སུ་ཞོར་བྱ་
སྟོམ་པོ་ཆེ་བ་གཅིག་སྟོ་གཉིས་ནས་གསེར་གྱི་པ་ཌས་བརྟམས་པ། གཡས་
གཡོན་དུ་ཞོར་བྱ་དེ་ལས་ཚུང་ཅམ་རེ་རེ། ཚུ་སྲིན་གྱི་ཁའི་འགྲམ་དུ་ཉེ་བར་
ཞོར་བྱ་ཆེ་བ་རེ་རེ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལས་ཚུང་ཅམ་རེ་རེ། དྲ་བའི་ཁྲུག་པ་སྟང་
མའི་དབུས་སུ་ལ་ལར་ལྷ་བྱེད་དོ་ཐེ། ལ་ལར་རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ་ཆ་དགྲུ་པ།
ལ་ལར་དོ་ཐེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་གྱེན་དུ་འགྲེང་བ་སྤེལ་མར་གནས་པ། དྲ་བྱེད་
གྱི་སྣེ་མོ་དབུས་མ་ལ་ཞོར་བྱ་སྟོམ་པོ་ཆེ་བ་གཅིག་སྟོང་འོག་ནས་གསེར་གྱི་
པ་ཌས་བརྟམས་པ། དེའི་འོག་ཏུ་གསེར་གྱི་དེའི་ཚུང་། དེའི་ཚུང་གི་ལྷུར་རྩ་

ཡབ་དཀར་པོ་འབྱུང་བ། ང་ཕྱེད་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ཡང་
དབྱས་མ་ལས་ཅུང་ཟད་ཆུང་བའི་ནོར་བུ་དེ་ལ་ཆུང་རྒྱུ་ཡབ་རྣམས་སྤར་འདྲ་
ཡོད་པ། ང་བ་ང་ཕྱེད་ཐམས་ཅད་མར་ཆ་སྒྲན་གཉིས་འབྱུང་བའོ། །འཇམ་
བཞད་རིན་པོ་ཆེས་བཤའ་བ་ལྟར་ན། ང་ཕྱེད་ནི་ལྷ་བཞེབས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡང་དབྱས་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ང་ཕྱེད་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་གོས་སྒྲ་
ཆོགས་ཀྱི་ང་ཕྱེད། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ང་ཕྱེད། ལྷ་
གའི་འོག་དུ་དེ་ལ་ཆུང་སྒྲེ་ཕྱེད་རྒྱུ་ཡབ་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་བཤའ། བྱ་འདབ་ཀྱི་
སྒྲེའི་འོག་ངོས་ནས་འབྱུང་བའི་ཤར་བུ་ནི། མདོག་དཀར་པོ། དབྱིབས་སྒྲི་
ཟུགས་མཆུ་མེད་པ་མགོ་མཐུག་ལོག་ནས་བསྒྲིགས་པ་ལྟར་ཆད་ཆ་སྒྲན་
གཅིག་པའི་རིན་པོ་ཆེའོ།

ད་ནི་སྒྲོ་སོ་སའི་ཡ་ཐེམ་མ་ཐེམ་འགམ་པ་པན་ཚུན་སྒྲོ་སྒྲེགས་རྣམས་
བྱ་ཚུལ་ནི། སྒྲོ་ཁུད་ཀྱི་གདུང་ཕྱི་མའི་འོག་གི་ཐད་ཀྱི་ས་གཞིར་མ་ཐེམ་གྱ་
བཞི་པ་ངོས་བཞིར་ཆ་སྒྲན་ཕྱེད་རེ། ཟུག་ཆ་མ་གཏོགས་སྤིང་དུ་ཆ་སྒྲན་
བཞིའི་སྒྲེ་མོ་གཉིས་གཡས་གཡོན་དུ་བསྒྲན་པ། དེའི་སྒྲེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་
འགམ་པ་པན་ཚུན་གཉིས་གྱ་བཞི་པ། ངོས་རེར་ཆ་སྒྲན་ཕྱེད་རེ། དཔངས་སུ་
ཟུག་ཆ་མ་གཏོགས་ཆ་སྒྲན་བཅུ་གཉིས་རེ། འོག་གི་སྒྲེ་མོ་གཉིས་མ་ཐེམ་ལ་
བཅུགས་པ། དེའི་སྤྲིང་དུ་ཡ་ཐེམ་ནི་དབྱིབས་ཆད་མ་ཐེམ་དང་འདྲ་བ། འགམ་

བ་མན་ཚུན་གྱི་སྒྲེ་མོ་གོང་མ་གཉིས་ཡ་ཐེམ་ལ་བཅུ་གས་པ། རུ་བཞི་དེ་གའི་
ཏར་སྟོང་ལ་སྒྲོ་སྒྲེགས་གཉིས་གཡས་གཡོན་གྱི་ཞེང་ལ་ཆ་ཐུན་སྟེང་དང་
གཉིས་རེ། ལེབ་ཞེང་ལ་ཆ་ཐུན་གྱི་བཞི་ཆ་དབངས་སུ་བྱག་ཆ་མ་གཏོགས་
ཆ་ཐུན་བཅུ་གཉིས་རེ། སྒྲོ་འབྲེད་སྒྲོམ་གྱི་ཐབས་ནང་ནས་བྱེད་པ། བྱེ་ཆེ་
བྱེར་བྱེས་ནས་འགོ་བ་ཞིག་བྲ། རུ་བཞི་སྒྲོ་སྒྲེགས་དང་བཅས་བ་སྟོགས་
མདོག་ ཡ་ཐེམ་གྱི་སྟེང་དུ་ལུས་པའི་ཏར་སྟོང་དེར་རིགས་བཞི་འཛུགས་
བྲ། དེ་ཡང་འཁར་སྒྲོའི་ཡ་ཐེམ་གྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་
དུ་སྟོར་རིན་པོ་ཆེ་སེར་པོ་བརྒྱད། ལྷག་དུ་བརྒྱ་དམར་པོ་བརྒྱད། བྱང་དུ་སྒྲ་
ཆོགས་རྩོམ་འཛིག་ རལ་གྱི་ལྷང་ཁུ་བརྒྱད་ནམས་སྟེང་འོག་དུ་ཉིས་བཅེགས།
གཡས་གཡོན་དུ་བཞི་བསྒྲིགས་སུ་བྲ་སྟེ། མཚན་མ་རེ་རེའི་དབངས་ཆ་ཐུན་
གཅིག་རེ་ཡོད་པའོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། སྒྲོ་ལོགས་གྱི་གདུང་འོག་
དུ་འང་སྒྲོ་སྒྲེགས་མེད་པའི་རུ་བཞི་བྲ་བར་བ་འདྲ་བྱང་། འཇམ་བཞད་རིན་པོ་
ཆེ་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་མ་གསུངས།

བྱེའི་རྒྱན་སོགས་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བྱར་བཞི་འཛུགས་ཡབ་གྱི་
སྟེང་དུ་སྒྲེ་ལྷ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་བ་བཞིས་བཟུང་བའི་གདུགས་བཞི། གདུགས་
དེ་དག་གི་ཆ་དེ་ནི་ཉོག་ཡུ་བ་དང་བཅས་བ་ཆ་ཐུན་གསུམ། དེ་ལ་གཡོགས་
པའི་ཁེབས་དཀར་པོ་འཁར་བྲ་དམར་པོ་དང་བཅས་བ་ཆ་ཐུན་གཉིས། དེའི་བྱེ་

ངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲ་བ་བྲ་ཕྱེད་ཉི་ལི་ལི་འབྱུང་བ། དེའི་ཏྲོག་ནི་ཆེ་ཕྱེད་
 དཀར་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་རྫོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་
 པའོ། །སྟོགས་བཞིའི་སྒྲིའི་གཡས་གཡོན་གྱི་མདའ་ཡབ་གྱི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་
 བུམ་པ་ནས་ཐོན་པའི་བ་དན་དང་རྒྱལ་མཆན་རྣམས་ནི། སྟོགས་རེ་རེ་ལ་སོ་
 སོར་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བསྒྲུམས་པས་བ་དན་བརྒྱད། རྒྱལ་མཆན་བརྒྱད་པན་
 ཚུན་གྱི་བར་ཆ་སྟན་དུག་དང་ཆ་སྟན་གཅིག་གི་ལྷ་གསུམ་ཙམ་དུ་གནས་པ།
 དེ་དག་གི་དབྱིབས་ཆད་ནི། འོག་གི་གསེར་བུམ་ཆ་སྟན་གཅིག་ དེའི་ནང་
 རས་ཐོན་པའི་ཡུ་བ་ཆ་སྟན་གསུམ། དེའི་སྟེང་གི་ཆེ་ཕྱེད་དཀར་པོ་རིན་པོ་ཆེ་
 དམར་པོ་རྫོ་རྩེ་སྟོན་པོ་རྣམས་བཅེགས་པའི་ཏྲོག་ཆ་སྟན་གཅིག་ དེ་ལ་
 བཏགས་པའི་དར་ཡུག་གཅིག་པ་རི་ལྷར་འཆམ་པའི་འོག་དུ་དར་ལྷེ་གསུམ་
 ཁ་དོག་ཅི་མཛེས་རིང་ལུང་འཆམ་པ་སྟེ་མོ་གསུམ་ལ་གསེར་གྱི་དྲིལ་ཆུང་
 ཡོད་པ། ཆུང་གིས་བསྐྱོད་པས་གསུམ་འབྲེགས་སུ་གཡོ་ཞིང་སྟན་པའི་སྒྲ་
 འབྲིན་པའོ།

དེ་དག་གི་བ་དན་དང་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དར་ལྷེ་གསུམ་ལ་
 སྟོག་ཆགས་གསུམ་གྱི་མཆན་མ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་མཆན་དང་། དེ་གསུམ་
 མེད་པ་ལ་བ་དན་ཟེར། སྟོག་ཆགས་གསུམ་ནི། སེང་གེ་རྒྱང་པ་བརྒྱད་པ། ༩
 སྟེ་རྒྱས་པ། ངང་པ་སྟེ་བ་གསུམ་དུ་བཤད། འོན་ཀྱང་འདི་གསུམ་ཁོ་ནར་མ་

ངེས་ཤིང་སློབ་ཆགས་གཞན་བཤད་པའང་ཡོད། སང་གི་རྐང་པ་བརྒྱད་པ་
ནི། སང་གི་དང་མཁའ་ལྗེ་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། སང་གི་སྤྲུལ་མོ་
བཞི། མཁའ་ལྗེ་གི་སྤྲུལ་མོ་གཉིས་དང་གཤོག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་རྐང་པ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ཤིང་། མགོ་ནི་སང་གི་གདོང་ལ་མཁའ་ལྗེ་གི་མཆུ་
ཡོད་པའོ། །ཉ་སྟུ་རྒྱས་པ་ནི། ཉ་དང་སྤྲུལ་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། ཉའི་
མགོ་བོ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་མཆེ་བ་དང་མཐུག་མའང་ཡོད་པའི་ཉ་སྟུ་ཅན་ཞིག་གོ། །
དུང་དང་ཆུ་སྤོན་འདུས་པ་ལས་དུང་གི་ལུས་ལ་ཆུ་སྤོན་གྱི་མགོ་ཡོད་པའི་
སློབ་ཆགས་ཤིག་ལ་སློབ་ཆགས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་བཤད། དང་པ་སྟུ་བ་
བ་ནི་རི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་བཤད་ཚུལ་མ་མཐོང་། རྒྱལ་མཆོན་ནི་དར་ལྗེ་ལ་
མིའམ་ཅི་ཕོ་མོ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བཤད་པ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་དང་། སྟུ་བ་བ་དང་། ཉ་སྟུ་རྒྱས་པ་དང་། ཆུ་སྤོན་གྱི་མཆོན་མ་ཡོད་པ་ཞེས་
བཤད་པའང་ཡོད་པས། གོང་གི་སློབ་ཆགས་གསུམ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ། །
ཡང་བྱ་འདབ་ཀྱི་འོག་ནས་གསེར་གྱི་མེ་ལོང་ལ་བཏགས་པའི་གོས་ཀྱི་འཕན་
རེ་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་མེ་ཉླ་གི་འཕྲེང་བ་རེ་རེ་འཕྱང་བར་ཐང་
སག་པའི་འབྲིད་ཡིག་ཏུ་བཤད། ཡིག་ཆ་གཞན་མང་པོ་ལས་མ་བཤད་པས་
མ་བྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་།

འདོད་སྤྲུལ་དམར་པོའི་སྟེང་དུ་མཆོད་པའི་སྟུ་མོ་བཙུ་བྱག་འཁོད་ཚུལ་

ནི། མྱོ་སོ་སའི་གཡས་སུ་གཉིས་གཉིས་དང་གཡོན་དུ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་
ཕྱོགས་རེ་ལ་བཞི་རེ། བསྐྱམས་པས་བཅུ་དྲུག་ནི། ཅུ་གཉིས་ཉེར་སྟོད་རོལ་
མོ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད། འདོད་ཡོན་གྱི་ལྷ་མོ་ལྔ། དེའི་ཉེར་དུ་སྟུ་མ།
གར་མ། འདོད་མ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཁ་ནང་དུ་བལྟ་བ། ཕྱག་ན་རང་རང་གི་
མཆན་དང་མཐུན་པའི་མཆོད་པ་བཟུང་བ། ཁ་དོག་ནི་ཕྱོགས་མདོག་གམ།
དམར་སྟུ་སོགས་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པ་གར་སྟབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་གནས་ཤིང་
མཆོད་པ་བྱེད་བཞིན་པའོ། །སྟོའི་ཕྱིའི་མཆམས་དང་སྟོ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིའི་
མཆམས་དང་ཅིག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འོག་བྱར་རྣམས་སུ་ཆེ་བྱེད་དཀར་པོ། རིན་
པོ་ཆེ་དམར་པོ། རྩེ་སེར་པོ་སུམ་བཅུགས་ཀྱི་དཔངས་ཆ་ཕྱན་བྱེད་ཡོད་
པས་སྟུས་པའོ།

སྣ་ཆོགས་རྩེ་རྩེའི་ཐེམ་སྐྱས་བྲ་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་བཞིའི་སྣ་ཆོགས་རྩེ་
རྩེའི་རྩེའི་བར་བར་ན་རིན་པོ་ཆེའི་འཛིམ་པས་བཅུགས་པའི་ཐེམ་སྐྱས་རིམ་
པ་ལྔ་བ། རིམ་པ་རེ་རེའི་དཔངས་སུ་ཆ་ཕྱན་བཞི་རེ། ཞེང་ལ་ཆ་ཕྱན་གསུམ་
རེ། སྟོད་ལ་ཆ་ཕྱན་བཅུ་དྲུག་རེ། སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆེ་བ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལའང་
སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆུང་བའི་རི་མོ་བཞི་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས། ཆོད་འདི་
བཞིན་བྱས་ན་ཐེམ་སྐྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པའི་དཔངས་ཆ་ཕྱན་ནི་ཤུ་
ཡོད་པས་རྩེ་རྩེའི་ལྷེ་བའི་དཔངས་དང་མཉམ་བ། ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པའི་

ཞེང་ཆ་སྤན་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པས་ཐེམ་སྐྱས་འོག་མ་ནི་ཆངས་ཐིག་གི་ཐད་དུ་སྒྲ་
ཆོགས་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ཆ་སྤན་གཅིག་ལུས་པའི་མཆམས་སུ་སྤྱེབས་ཤིང་། ཐེམ་
སྐྱས་འོག་མའི་གཡས་གཡོན་གྱི་བྱར་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་བྱད་མཆམས་
སུ་མ་སྤྱེབས་ཅམ་དུ་གནས་དགོས་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ།

ཡང་ན་ཐེམ་སྐྱས་བྱ་ཚུལ་ལུགས་གཅིག་ལ་ནི། སྒྲིའི་ཐད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོགས་
དོ་རྩེའི་ལྟེ་བ་ནས་བཅད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་བང་རིམ་ལྔ་པ་སྟོང་མ་དོ་རྩེའི་ལྟེ་བ་
དང་མཉམ་པ། བང་རིམ་སྟོང་མའི་ཞེང་ཆ་སྤན་བཞི། སྤིད་ལ་ཆ་སྤན་བཅུ་དྲུག་
དཔངས་སུ་ཆ་སྤན་བཞི། བང་རིམ་ལྷག་མ་བཞི་ནི། ཞེང་ཆ་སྤན་གཅིག་རེ་
དང་། སྤིད་དུ་ཆ་སྤན་བཅུ་དྲུག་རེ། དཔངས་སུ་ཆ་སྤན་བཞི་རེའོ། །བང་རིམ་
ལྔ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རིམ་པ་བཞི་བཞིའི་རི་མོ་ཡོད་པ་བྱ་བར་བཤད། ཆད་འདི་
བཞིན་བྱས་ན་བང་རིམ་ཐམས་ཅད་བསྒྲམས་པའི་དཔངས་ལ་ཆ་སྤན་ཉི་ཤུ་
ཡོད་པ་ནི་ལུགས་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཞེང་ཆ་ད་ཀྱན་བསྒྲམས་པ་ལ་ཆ་སྤན་
བཅུ་དྲུག་ཡོད་པས། ཐེམ་སྐྱས་འོག་མ་ནི་བྱར་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་དབུས་རྩེ་
བྱེད་ཐད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྤྱེབས། ལུགས་གཉིས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཐེམ་སྐྱས་
ཕྱོགས་མདོག་ ཐེམ་སྐྱས་དང་རྩ་ནམས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་
སྤྱིབ་པ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲོམ།

རྟ་བབས་སྒྲམ་བུ་བཅུ་གཅིག་བྱ་ཚུལ་ནི། སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་ཐེམ་སྐྱས་

གོང་མའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བཞིན་གསེར་རམ་རིན་པོ་ཆེ་གང་རུང་ལས་བྱས་པའི་
བྱམ་པ་བཞི་དཔངས་ཆ་ཐོན་ཕྱེད་པ་རེ། བྱམ་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀ་བ་
ཕྱོགས་མདོག་དཔངས་སུ་ཆ་ཐོན་ཕྱེད་དང་བཞི། དབྱས་སྟོམ་ལ་སྟེ་མོ་
གཉིས་ཕྱ་བ་རྩ་ལྟ་བུ། པརྒྱའི་རི་མོ་ཅན་བཞི་ཐོན་པ། ཀ་བ་དེ་དག་གི་སྟེ་མོ་
གོང་མ་གསེག་ཁ་རྒྱ་གྲམ་དུ་བྱས་པའི་གསེབ་ཏུ་གདུང་བཞི་བཀལ་བ། བྱམ་
པ་ཀ་བ་གདུང་དང་བཅས་པའི་དཔངས་ཆ་ཐོན་ལྷ། གཡས་གཡོན་དུ་ཏལ་
རྒྱགས་སུ་བཀལ་བའི་གདུང་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་ལ་ཆ་ཐོན་བཅུ་བཞི། སྟེ་
ནང་དུ་ཏལ་རྒྱགས་སུ་བཀལ་བའི་གདུང་བྱང་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་ལ་ཆ་ཐོན་
བཞིའམ་གསུམ། འདིས་འོག་གི་བྱམ་པ་བཀོད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས།

གདུང་གྲུ་བཞི་པ་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲམ་བྱ་བཅུ་གཅིག་བཀོད་ཚུལ་ནི། སྒྲམ་
བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང་ཆ་ཐོན་བཞིའམ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། བྱང་པར་ལ་གསེར་
སྒྲམ་སེར་པོ་དཔངས་སུ་ཆ་ཐོན་གཅིག སྲིད་དུ་ཆ་ཐོན་ཕྱེད་དང་གསུམ།
གཡས་གཡོན་དུ་གདུང་བྱང་ལས་ཆ་ཐོན་གཅིག་རེ་སྟེར་ཐལ་བར་བཏང་།
གསེར་སྒྲམ་ཀྱི་འོག་ངོས་ནས་གོས་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་ལ་
ཀ་རྒྱན་ཟེར་བ་འདི་སྟེ་ནང་གཉིས་བསྒྲིགས་སུ་ཡོད། དེའི་སྟེང་དུ་ཤར་བྱ་ནི་
དཔངས་སུ་ཆ་ཐོན་གཅིག སྲིད་ལ་ཆ་ཐོན་གསུམ། སྟེར་གསེར་ལས་ཆ་ཐོན་
གཅིག་ཐལ་བ། མདོག་གཞི་སྟོན་པོ་ལ་སྟེ་སྒྲགས་མཆུ་མེད་པ་དཀར་པོ་བྱུང་

དུ་ལྷ་བ་ལྷ་བུའི་རི་མོ་དཀར་པོ་ཅན་ནམ། འབྱར་དུ་དོད་པ་ལས་སྒྲུལ་བུ་གོང་
མ་ལ་འབྱར་བ་གང་རུང་བྲ། དེའི་སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དཔངས་སུ་ཆ་སྒྲན་གཅིག
སྲིད་ལ་ཆ་སྒྲན་གསུམ། བྱི་མཐའ་ཤར་བུ་དང་མཉམ་བ། གཞི་དམར་པོ་ལ་
རིན་པོ་ཆེ་བྱར་གསུམ་པ་དང་བྱུ་བཞི་པ་སོགས་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་འབྱར་
དུ་དོད་པས་སྒྲུལ་བ། དེའི་སྟེང་དུ་མིག་པ་ནི། དཔངས་སུ་ཆ་སྒྲན་གཅིག་སྲིད་
དུ་ཆ་སྒྲན་ལྷ། བྱི་མཐའ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་བ། ཁ་དོག་མངེས་ཆོན་ནམ།
ལྡང་ཁུ་ལ་ཉའི་མིག་རིས་ནག་པོ་ཡོད་བ། དེའི་སྟེང་དུ་བྱན་སྒྲུལ་ནི། སྒྲུལ་བུ་
གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་བར་སྟོང་ཡིན་ལ་དཔངས་སུ་ཆ་སྒྲན་བྱེད་དང་གཉིས།
སྲིད་ལ་ཆ་སྒྲན་བྱེད་དང་ལྡར་བཅི་བ། བྱེད་དང་བཞིར་བཅི་བ། བྱེད་དང་
གསུམ་དུ་བཅི་བའི་ལུགས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། བཅི་ཚུལ་མ་གཏོགས་བྱ་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། ལུགས་དང་པོ་ལ་སྒྲུལ་བུ་བའི་བྱི་མཐའ་ནས་
བྱན་སྒྲུལ་ལ་བཅི། ལུགས་གཉིས་པ་ལ་བྱན་སྒྲུལ་གྱི་ཀ་བའི་བྱི་མཐའ་ནས་
བཅི། ལུགས་གསུམ་པ་ལ་བྱན་སྒྲུལ་གྱི་ཀ་བའི་ནང་མཐའ་ནས་བཅི་བའི་
བྱིར། འདི་དག་ནི་སྒྲུལ་བུ་ལྷ་པའི་སྟེང་ངོས་ཀྱི་བཅི་ཚུལ་ཡིན་ལ། འོག་ངོས་
ཀྱི་བཅི་ཚུལ་ནི། ལུགས་རང་རང་གི་སྟེང་ངོས་ཀྱི་བཅི་ཚུལ་ལས་ཆ་སྒྲན་
ཕྱིས་ནས་བཅི་འོ།

དེས་ན་སྒྲུལ་བུ་ལྷ་པ་བྱན་སྒྲུལ་བྱ་ཚུལ་དངོས་ནི། སྒྲུལ་བུ་བཞི་པའི་

སྟེང་དུ་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཆ་སྟོན་གཉིས་དོར་བའི་སར་ཀ་བའི་ཕྱི་མཐའ་བཞག་
 སྟེ་ཀ་བ་གཉིས་ཕྱི་ནང་གཉིས་བསྐྱེགས་སུ་བྱུག་པ་ཅམ་མོ། །དེའི་ཀ་བའི་
 དཔངས་སུ་ཆ་སྟོན་བྱེད་དང་གཉིས། ཞེང་ངོས་རེར་ཆ་སྟོན་གཅིག་རེ། དབྱེབས་
 གྲུ་བཞི་པ་ཕྱོགས་མདོག་གོ། །ཀ་བ་བཞི་འདི་དག་གི་འོག་ཐད་དུ་སྒར་གྱི་བུམ་
 པ་ནས་ཐོན་པའི་ཀ་བ་བཞི་ཐད་བྱང་དུ་ཡོད་དགོས་སོ། །ལུན་སྒྲམ་གྱི་ཀ་བ་
 དེའི་སྟེང་དུ་ཤ་རུ་ནི། དཔངས་སུ་ཆ་སྟོན་གཅིག་སྟེང་དུ་ཆ་སྟོན་གྲ། ཕྱིར་
 ལུན་སྒྲམ་གྱི་ཀ་བ་ལས་ཆ་སྟོན་གཅིག་ཐལ་བ། མདོག་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་
 པའམ། དཀར་པོ་ལ་ལྷེ་འབྲུག་གི་རི་མོ་ཅན་ནམ། རི་མོ་བྱར་གསུམ་པ་ཅན་
 ནམ། འབོལ་རིས་ཅན་གང་རུང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལུན་སྒྲམ་ནི། སྒྲམ་བྱ་གོང་འོག་
 གི་བར་སྟོང་ཡིན་ལ། དཔངས་སུ་མཐའ་ལ་ཆ་སྟོན་བྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་།
 དབྱེབས་དཔངས་སྒྲང་རྒྱབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་སྟོན་བྱེད་ཡོད་ཅིང་གཡས་གཡོན་
 བན་ཚུན་འབྲེལ་བའོ། །འདིའི་སྟེང་ཆད་ནི། བཙེ་ཚུལ་ལུགས་གསུམ་སྒར་
 ལྟར་ལས། ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་ན། སྟེང་ངོས་ལ་གཡས་ཀྱི་ཀ་བའི་ནང་
 མཐའ་ནས་གཡོན་གྱི་ཀ་བའི་ནང་མཐའི་བར་ཆ་སྟོན་བཅུ། འོག་ངོས་ལ་ཀ་
 བའི་ནང་མཐའ་ནས་སྒྲང་རྒྱབ་ལ་བྱུག་གི་བར་ཆ་སྟོན་གཉིས། འདིས་བཙེ་
 ཚུལ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་སྟོན།

སྒྲང་རྒྱབ་ནི་འོག་དུ་འཆད། དེས་ན་སྒྲམ་བྱ་བདུན་པ་དངོས་བྱ་ཚུལ་

བེ། ལྷམ་བྱ་བྱུག་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་མཐའ་ནས་ཆ་སྟོན་གཉིས་དོར་བའི་སར་ཀ་
 བའི་སྤྱི་མཐའ་བཞག་སྟེ་ཀ་བ་གཉིས་སྤྱི་ནང་གཉིས་བསྐྱེགས་སུ་བྱུག་པ་ཙམ་
 མོ། །དེའི་ཀ་བའི་དབངས་སུ་ཆ་སྟོན་སྤྱི་དང་གཉིས། ཞེང་ངོས་རེར་ཆ་སྟོན་
 གཅིག་རེ། དབྱིབས་བྱ་བཞི་བ་སྟོགས་མདོག་གོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ཤར་བྱ། དེའི་
 སྟེང་དུ་རིན་པོ་ཆེ། དེའི་སྟེང་དུ་ཆིག་པ་གསུམ་གའི་དབངས་ཆ་སྟོན་གཅིག་
 རེ། གསུམ་གའི་སྤྱི་དུ་ཆ་སྟོན་བཅུ་བཞི་རེ། གཡས་གཡོན་དུ་བར་མ་ཆད་
 བ་མདོག་དབྱིབས་རི་མོ་རྣམས་འོག་གི་ཤར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཆིག་པ་གསུམ་
 དང་འབྲེལ། །དེའི་སྟེང་དུ་མདའ་ཡབ་ནི་དབངས་སུ་ཆ་སྟོན་གཅིག་སྤྱི་དུ་ཆ་
 སྟོན་བཅུ། ཁ་དོག་དཀར་པོ་གཡས་གཡོན་དུ་བར་མ་ཆད་པའོ། །དེ་ཡང་
 བསྐྱེགས་ཚུལ་ནི། དབངས་དང་ཞེང་ཆ་སྟོན་གཅིག་རེ། འབྲུག་རྩམས་ཆ་སྟོན་
 སྤྱི་དང་། དབྱིབས་པད་འདབ་སྤྱི་དང་པ་ལྷ་བྱ་སྤྱི་ནང་དུ་བཅུ་རེ། གཡས་གཡོན་
 དུ་གཉིས་སམ་གསུམ་རེ་བསྐྱེགས་པ་རྣམས་བསྟོམས་པས་སྤྱི་དུ་ཆ་སྟོན་
 བཅུ། ཞེང་ལ་ཆ་སྟོན་གསུམ་མམ་བཞིར་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་བསྐྱེགས་པའི་
 རྩ་གི་བར་སྟོང་ལ་ལྷམ་བྱ་དཀར་པོས་ཁེབས་ནས་མདའ་ཡབ་དང་ཁད་
 མཉམ་པར་བྱ། སྤང་བྱ་བྱ་ཚུལ་ནི། གསེར་ལྷམ་གྱི་ནང་སྟེའི་སྤྱི་དང་ནས་ཆ་
 སྟོན་སྤྱི་དང་པའི་ཤོག་པོ་ཐོན་ཏེ། ལྷམ་བྱ་རྣམས་གྱི་ནང་མཐའ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དེ་
 ལྟར་དུ་ཤོག་པོར་བྱས་ཏེ་ལྷམ་བྱ་བྱུག་པའི་ནང་མཐའ་ནས་ཡང་ཆ་སྟོན་

གཅིག་སོང་ལ་དེ་ནས་ཚངས་ཐིག་གི་ཐད་དུ་དང་པོར་སོང་ནས་ངོས་གཅིག་
ཞོས་དང་འཕྲད་པར་བྱས་ཤིང་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྤ་བཏབ་བྲ།

སྤྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྟ་བབས་ལ། གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་གྱི་རྟ་
བབས་དང་། ལྷ་མཉམ་གསུམ་མཉམ་གྱི་རྟ་བབས་གཉིས་ལས། འདི་ནི་
གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་གྱི་རྟ་བབས་དང་། སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མའི་ལུགས་དང་།
སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མའི་ལུགས་གཉིས་ལས། སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མའི་ལུགས་སུ་
བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཤད་པའི་སྒྲ་མ་བུ་བཅུ་གཅིག་གི་སྤྱིང་མདའ་ཡབ་
གྱི་སྒྲ་མ་བུའི་དབུས་སུ་པར་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་ དེའི་སྤྱིང་བར་ཆེ་གདན་ཆ་སྤྲོད་གྱི་
གསུམ་ཆ། དེའི་སྤྱིང་དུ་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའམ་ཅིབས་བཅུ་
གཉིས་པ་ལྷ་བ་དང་བཅས་པའི་དཔངས་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་གྱེན་དུ་འགྲེང་བ།
འཁོར་ལོའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་སྤྲོད་སྤྱིང་སྤྱིང་གྱི་མཐར། རི་དྲགས་པོ་མོ་
གསེར་མདོག་སྤྱིང་དུ་ཆ་སྤྲོད་གཉིས། གདོང་འགྲེང་ཞིང་འཁོར་ལོའི་ཅི་མོ་ལ་
བལྟ་བ། ལུས་གྱི་འོག་གཞི་ནས་གདོང་མགྱིན་པ་དང་བཅས་པའི་དཔངས་ཆ་
སྤྲོད་གཅིག་གམ་སྤྱིང་དང་གཉིས། དེ་གཉིས་གྱི་མཇུག་མ་གཉིས་གྱི་མཐར་
མདའ་ཡབ་དཀར་པོ་གཉིས་རེ་དབྱིབས་ཆད་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྷ་བུ་ཡོད་པའོ།
།རྟ་བབས་གྱི་རྒྱུན་ནི། ལྷ་མ་བུ་བཞི་པ། དྲུག་པ། བཅུ་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་
སྤྱི་མོ་དྲུག་གི་སྤྱིང་དུ་བ་དན་དང་རྒྱལ་མཆན་རེ། ལྷ་མ་བུ་བཅུ་གཅིག་པའི་

སྟེང་གི་རི་བླ་གསུམ་པོ་མེད་མཐུག་མའི་སྟོགས་སུ། མདའ་ཡབ་གཉིས་རེ་སྟེ་
བཞི་ཡོད་པའི་སྟེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བ་དན་དང་རྒྱལ་མཆན་རེ་རེ་རྒྱལ་ས་
སྟེ་ལ་མར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསེར་གྱི་བུ་མ་པ་ནས་ཐོན་ཞིང་།
དབྱིབས་སོགས་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རི་བླ་གསུམ་པོ་མེད་མཐུག་
སྟོགས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་ནང་མ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟེ་ཕུ་
གཉིས་འཁོར་ལོ་ལ་བལྟས་ཏེ་བཟུང་བའི་གདུགས་གཉིས་དེ་ལྟར་ན། ཏྲ་
བབས་རེ་ལ་བ་དན་བཞི་རེ། རྒྱལ་མཆན་ཡང་བཞི་རེ། གདུགས་གཉིས་རེ་
ཡོད།

ཡིག་ཆ་ལ་ལར། ལྷ་མ་བུ་བཞི་པ་བླ་པ་བཅུ་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྟེང་གི་བ་
དན་དང་རྒྱལ་མཆན་རྒྱལ་ས་སྟེ་ནང་གཉིས་བསྐྱེད་སྟེ་ཡོད་པར་བཤད་
པའང་ཡོད། ཡང་ཐུན་ལྷ་མ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཀ་བའི་གཞོགས་ནང་ངོས་སུ་
སེང་གོ། །སེང་གོ་རྒྱང་པ་བརྒྱད་པ། མ་བྲ། མིའམ་ཅི་པོ་མོ་རྒྱལ་ས་བཅེགས་པ་
ཁ་རྩོད་རྩོད་ལ་སྟོགས་པ། ཏྲ་བབས་སོ་སོའི་སྒྲང་རྒྱུ་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྒྲ་བྲེ་སྟེང་
དུ་ཆ་སྟོན་བླ་པ་ཞེང་ཆ་སྟོན་གསུམ་མམ་བཞི། འོག་ངོས་ནས་དར་གྱི་ཤམ་བུ་
འཕྱང་བའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤམ་དང་དོ་ཤམ་སྟེང་པ་འཕྱང་བ།
ལྷ་མ་བུ་བརྒྱད་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟེ་སྟེ་དང་། ལྷ་མ་བུ་བཞི་པ་ལྷ་མ་བུ་
བླ་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ནང་སྟེ་རྒྱལ་ས་སུ་ཅི་པ་འའི་ཁ་ནས་བ་བ་བླ་པ་འཕྱང་བར་

འགའ་ཞིག་ལས་བཤད། ཀ་རྒྱ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྤང་པོ་ཆེ་རེ། སྤང་
པོ་ཆེ་འི་སྤྲེང་དུ་སེང་གི་སྤར་མོ་གཅིག་སྤང་པོ་ཆེ་འི་མགོ་བོར་བཞག་ནས།
སྤར་མོ་གཅིག་གསེར་སྒྲིམ་ལ་འཛིག་པ། ཏྟ་བབས་སྒྲིམ་བུ་བཅུ་གཅིག་འདྲིའི་
དཔངས་ཆ་ད་བསྒྲེམས་པ་འོག་ནས་གཞལ་ན། ཏྟ་བབས་བཏེགས་པའི་ཀ་བ་
སྤྲེང་གི་གདུང་། འོག་གི་བུམ་པ་དང་བཅས་པ་ཆ་སྤན་ལྷ། སྒྲིམ་བུ་བཅུ་གཅིག་
བསྒྲེམས་དཔངས་སུ་ཆ་སྤན་བཅུ་གཉིས། སྒྲིམ་བུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྲེང་གི་
གཡས་གཡོན་ཀྱི་མདའ་ཡབ་བཞི་དང་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་དཔངས་ཆ་སྤན་
གཅིག་ བསྒྲེམས་པས་དཔངས་ཆ་སྤན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་ཕྱིའི་དཔངས་དང་མཉམ་མོ། །འདྲི་ནི་ཏྟ་བབས་ཀྱི་འོག་གི་སྤྲེགས་བུ་
གྱུ་བཞི་པ་དང་། སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ཐེམ་སྐྱས་གོང་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བུས་
པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད།

ཁྱིད་ཡིག་ལ་ལར། ཐེམ་སྐྱས་གོང་མའི་སྤྲེང་དུ་སྤྲེགས་བུ་གྱུ་བཞི་པ་
གཞན་ཞིག་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྤྲེགས་བུ་བུམ་པ་ཀ་བ་རྣམས་བསྒྲེམས་པའི་
དཔངས་ཆ་སྤན་ལྷ་ཡིན་པས་ཏྟ་བབས་ཀྱི་དཔངས་བསྒྲེམས་ཀྱང་སྤར་དང་
འབྲེལ། །དེ་འབྲེལ་ཏྟ་བབས་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་
བར་དུ་བར་སྤྲོང་ཆ་སྤན་གཅིག་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལྷན་པའི་འཁོར་མ་ཐེར། ཡང་
ཏྟ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་འདོད་སྒྲིམ་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་སྤྲེ་བ་

ཆ་སྐྱོན་ལྡན་པའི་སྟངས་དུ། གསེར་བྱམ་དཔངས་ཞིང་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་སྐྱོན་
བཞི་རེ་ཡོད་པ། བྱམ་པ་དེའི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ནི་
དཔངས་ཆ་སྐྱོན་བཞི། རྒྱ་གསེར་རམ་རིན་པོ་ཆེ་གང་རུང་ལས་སྐྱེས་པ།
དབྱུས་སྟོང་པོ་གཅིག་ལ་མཐར་ཡལ་ག་ཟུག་ཡོད་པ། ཡལ་ག་རྣམས་ལས་སྐྱ་
རྩལ་གྱི་གོས་སྒྲ་ཆོགས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྟངས་བ་དུ་མ་འབྱུང་བ། དེ་འབྱུང་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་སྟོགས་རེ་ལ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཡོད། ཤིང་རེ་ལ་རིན་
པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ཆང་མ་རེ་ཡོད་པ་ནི། སྟོང་པོ་དབྱུས་མ་ལ་བྲིམ་བདག་དམར་
པོ་མཛོད་ལྡན་ཁ་ནང་དུ་བལྟ་བ། ལ་ལས་འདི་དམར་སྐྱ་ཐལ་མོ་སྐྱར་བའི་
བར་དུ་ནོར་བུ་འཛིན་པར་བཤའ།

མཐའི་ཡལ་ག་ཟུག་ལ་སྐྱག་མ་ཟུག་འཁོར་ཚུལ་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་
གི་སྟོགས་ནས་གཡས་སྒློར་དུ་རིམ་པ་བཞིན། འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཕྱི་བས་
བརྒྱད་པ། བྱད་མེད་སྟོང་བསང་ལོ་བཅུ་ཟུག་མ། སྤང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་
ཟུག་ལྡན། དམག་དཔོན་ནག་པོ་འཕ་སྟོང་སྐྱ་གོ་ཁབ་ཅན་རལ་གྱི་དང་ཕུབ་
ཐོགས་པའམ། རལ་གྱི་དང་མདུང་ཐོགས་པའམ་རལ་གྱི་གཅིག་ཐོགས་པའང་
བཤའ། ཏྲ་མཆོག་ཅང་ཤེས་ལྡང་ཁུའམ་སྟོན་པོ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སེར་
པོ་འཕ་སྟོན་པོ་བྱར་བརྒྱད་པའམ་བྱར་ཟུག་པ། ཡང་ན་རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ་
ཆ་དགུ་པའམ་ཞེས་པའང་བཤའ། ཕུགས་གཅིག་ལྟར་ན། དབྱུས་སྐྱ་འཁོར་

པོ། ཡལ་ག་གཞན་ལ་ནང་ནས་རིམ་བཞིན་ནོར་བུ། བཅུན་པོ། བྱིས་བདག་
 སྤང་པོ། ཏྲ་མཆོག་དཔག་དཔོན་ཞེས་གོ་རིམ་མཛད། ཡང་ལ་ལས། དབུས་
 སུ་བྱིས་བདག་དང་། ནང་ནས་སྤང་པོ་ཆེས་མགོ་བྱངས་པའི་གོ་རིམ་ཡང་
 བཤད་པས། ལྷགས་དེ་དག་ལས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་། གོང་གི་དེ་ནི་
 འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་བྱས་སོ། །དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དེ་
 དག་གི་ཅེར་མ་རེག་ཅམ་སྟེང་དུ་གྲུབ་ཆེན་རེ་རེ་རང་སྟོགས་གྱི་བདེ་
 གཤེགས་རྣམས་སྤང་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན། དེ་དག་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་
 སྤྲིན་གྱི་གསེབ་ནས་ལྷས་བྱེད་ཐོན་པའི་ལྷའི་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་མེ་ཏྲོག་གི་
 འཕྲེང་བ་བཟུང་ནས་མེ་ཏྲོག་གི་ཆར་འབབས་ཤིང་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་
 སྟོགས་ནས་དགྱིལ་འཁོར་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའོ།

དེ་ལྟ་བུའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་སྟེང་དང་འོག་གི་ས་གཞི་ཐམས་
 ཅད་ཤར་དཀར། ལྷོ་སེར། ལྷུང་དཔར། བྱང་ལྗང་། དབུས་སྤྲོན་པོ་ཡིན་ལ།
 དཀར་པོ་རྣམས་འཁོར་ལོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ། སེར་པོ་རྣམས་ནོར་བུའི་རྩལ་སྤྲ་
 རབ། དཔར་པོ་རྣམས་པརྒྱའི་རྩལ་སྤྲ་རབ། ལྗང་ཁུ་རྣམས་རལ་གྱིའི་རྩལ་སྤྲ་
 རབ། སྤྲོན་པོ་རྣམས་རྩྭ་རྩེའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་བེམ་རྩས་
 མ་ཡིན་པར་གཟུགས་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་
 ཉིད་གཟུགས་སུ་ཤར་བ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་

གཞལ་ཡས་ཁང་སྒར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་མདོག་ཅན། སྒང་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པ་གསལ་ཞིང་དྲངས་ལ་འཆེར་བ། སྤྱི་བལྟས་ནང་གསལ། ནང་
བལྟས་སྤྱི་གསལ་བ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲེལ་མོ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྤྱི་
རོལ་ཏུ་དུར་ཁྱོད་རྩ་བ་བསྒྲེལ་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་དོར་རྩའི་ནང་དུ་བསྒྲེལ་ཡུགས་
གཅིག་དང་དོར་རྩའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་བསྒྲེལ་བའི་ཡུགས་གཉིས་ལས་འདིར་སྤྱི་མ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་འབྱུང་འབྱུར་གསར་མ་ལས། དོ་རྩེ་རྩ་བ་ནང་དུ་སྤྱོད། དུར་
ཁྱོད་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲེལ་དགོས་པའི་
སྤྱིར། བསྒྲེལ་ཚུལ་དངོས་ནི། དོ་རྩེའི་རྩ་བ་མེ་རི་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་
ཞེས་པ་ནས། དོ་མཆར་བར་བྱེད་པའི་དུར་ཁྱོད་ནམས་ཀྱིས་བསྒྲོར་བའི་ཞེས་
པའི་བར་ཆོ་གའི་ཆིག་རིས་ལྟར་བསྒྲེལ་མོ།

དེ་ཡང་དོ་རྩེའི་རྩ་བ་མེ་རི་དང་བཅས་པ་ཞེས་པའི་དོ་རྩེའི་རྩ་བ་ནི།
སྒར་བསྒྲེལས་ཐེན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་དོ་རྩེའི་རྩ་བ་ཡིན་ལ།
མེ་རི་ཞེས་པའང་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་རྩ་གྲུང་དེ་ལས་འསྐྱོས་པའི་མེ་ཡིན་པས།
བསྒྲེལ་ཆེ་མེ་རི་ལ་ཆད་མ་གསུངས་ཀྱང་། འབྲི་བྱ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱའི་འདབ་
མ་ཆ་ཐན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་དོར་རྩ་ཆ་ཐན་གཉིས་ལ་དོ་རྩེ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི།
དེའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་མེ་རི་ཆ་ཐན་བཞི་ཁ་དོག་སྒྲ་ལ། དེའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་
ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཆ་ཐན་བཞི་ལ་དུར་ཁྱོད་འཆད་འབྱུར་ལྟར་འབྲི་བར་གསུངས་

པས། དུར་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའི་བར་ཆ་སྒན་བརྒྱ་དང་བཞིའོ། །དེ་
ཡང་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་དོད་ཤམ་སྒྲ་ན་ཞེས་པ་ནི། རོ་གནས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་
པ་ཡིན་པས། རོ་གནས་པ་དང་རོ་གནས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་དུར་ཁྱོད་
ཅས་བྱ་བ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། རོ་མགོ་མེད་ཀྱིས་འཆག་པའི་བྱ་
བ། དབྱངས་པས་ལངས་པའི་བྱ་བ། འབྲེལ་བས་ཉལ་བའི་བྱ་བ། གསལ་
ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པས་འདུག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོང་ལམ་ནམ་བཞི་ཆང་
བའོ། །དེས་ན་དེ་འབྲའི་གནས་ནི་དུར་ཁྱོད་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གནས་པའི་
ཤིང་སོགས་ནི་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟོ་རྩེའི་རྩ་བ་མེ་རི་
དང་བཅས་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོང་ལམ་ནམ་བཞི་ཆང་བའི་
དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་ཤིང་བརྒྱད་སོགས་ཆོ་གའི་
ཆོག་རིས་ལྟར་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱོམ་མོ།

དེ་ཡང་དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ནི། ཤར་དུ་གཏུམ་བླ་གློ་ཀོང་རུས་ཅན།
རུབ་ཏུ་རྟོ་རྩེ་འབར་བ་ཅན། བྱང་དུ་ཆང་ཆིང་འབྲིག་པ། བྱང་ཤར་དུ་མི་བཟང་
བཞད་པའམ་ཏ་ཏར་གློད་པའམ་བླ་ཏུ་གློད་པ། ཤར་གློ་ར་བཟ་ཤེས་མཆོག་
གམ་བཟ་ཤེས་ཆལ། གློ་རུབ་ཏུ་ཐུན་པ་བླ་པོ་ཅན། རུབ་བྱང་དུ་ཀི་ལི་ཀི་
ལིའི་སྐྱ་ཅན་ཏེ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། གློ་མ་འབྱུང་ལས། གཏུམ་བླ་དེ་བཞིན་ཆང་
ཆིང་དང་། རྟོ་རྩེ་འབར་བ་ཀོང་རུས་ཅན། །དབང་ལྷན་དུ་ནི་མི་བཟང་བཞད། །

བྱིན་ཅ་རུ་ནི་བཟ་གིས་མཆོག་ ལུན་པ་བླ་པོ་བདེན་བཤམ་དུ། རྒྱུང་ཕྱོགས་
གི་མི་གི་མི་འི་སྒྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དུར་ཁོང་དེ་བརྒྱད་ལ་གནས་
པའི་ཤིང་བརྒྱད་ནི། ཤར་དུ་བྱེད་ཤིང་ངམ་རྒྱ་ག་གེ་སར། ལྷོར་ཅུ་ཉའམ་ཨ་
མའི་ཤིང་། རུབ་ཏུ་གི་རྒྱ་ལའམ་ཅུ་ཤིང་། བྱང་དུ་ཨ་ཤུ་ཟ། བྱང་ཤར་དུ་པ་
ཀའམ་ཅུ་གོ་ཉ། མེར་ག་རུ་ཤིང་ཤིང་། ལྷོ་རུབ་ཏུ་མ་ཀའམ་སེར་ཤིང་ཤིང་། ཡང་
འདི་ལ་པ་ཀ་བརྒྱའི་ཤིང་ཞེས་བཤམ་པའང་ཡོད། རུབ་བྱང་དུ་པར་ཐེ་པ་
ལའམ་ཨ་རྒྱ་ན་ཏེ་ཤིང་བརྒྱད་དོ། །ཤིང་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་བར་ཕྱོགས་སྒྲིང་
བརྒྱད་དང་། ཅེ་མོར་ཞིང་སྒྲིང་བརྒྱད་ཤིང་གི་ཡལ་གའི་གསེབ་ནས་ལུས་
བྱེད་ཐོན་ཡོད་པ་ལས། ཕྱོགས་སྒྲིང་བརྒྱད་ནི། ཤར་དུ་རྒྱ་ག་གེ་སར་གྱི་ཤིང་
གི་ཅ་བར་དབང་པོ་སེར་པོའམ་དཀར་པོ། སྒང་ཆེན་དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པ།
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། ཡུམ་དང་བཅས་པ། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཐལ་མོ་
སྒྱུར་པ། གཡས་འོག་མས་དོ་ཐེ་འཛིན་པ། གཡོན་འོག་མས་ཐོད་པ་འཛིན་
པས་ཡུམ་ལ་འབྱུང་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷོར་གཤེན་ཐེ་སྒོན་པོ། མ་ཏེ་ལ་ཞོན་
པ། གཡས་འོག་མས་དབྱུག་པ་འཛིན་པ། རུབ་ཏུ་ཅུ་ལྟ་དཀར་པོ་གདེངས་ག་
བདུན་དང་ལྟན་ཞིང་། ཅུ་སྟེན་ལ་ཞོན་པ། གཡས་འོག་མས་སྒྲུལ་ཞགས་
འཛིན་པ། བྱང་དུ་གཞོད་སྒྲིན་སེར་པོ་མི་ལ་ཞོན་པ། གཡས་འོག་མས་རིན་
པོ་ཆེ་སྒྱུག་པའི་ནེ་ཏུ་ལེ་འཛིན་པ། བྱང་ཤར་དུ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དཀར་པོ་

སྒྲང་ལ་ཞོན་པ། གཡས་འོག་མས་ཅེ་གསུམ་འཛིན་པ། འར་ལྷོ་མེ་ལྷ་དམར་
པོ་ར་སྐྱེས་ལ་ཞོན་པ། གཡས་འོག་མས་འབྲེང་བ་སྤྱི་སྒྲུགས་དང་བཅས་པ་
འཛིན་པ། ལྷོ་རུབ་ཏུ་སྤོང་པོ་སྤོང་པོ་མི་མགོ་འཛིན་པ་འཛིན་པ་འཛིན་པ་འཛིན་པ་
ལངས་ལ་ཞོན་པ། གཡས་འོག་མས་རལ་གྱི་འཛིན་པ། རུབ་བྱང་ཏུ་སྤོང་ལྷ་
དུད་ཁ་འབ་ལ་ཞོན་པ། གཡས་འོག་མས་བ་དན་སེར་པོ་འཛིན་པ། བདུན་
གའང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། ཡུམ་དང་བཅས་པ། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཐལ་
མོ་སྐྱར་པ། གཡོན་འོག་མས་ཐོད་པ་འཛིན་པས་ཡུམ་ལ་འབྱུང་ཅིང་། རང་
རང་སྤྱོགས་ཀྱི་ཤིང་གི་རྩ་བར་འཁོད་པའོ། །ལ་ལས་སྤྱོགས་སྐྱོང་འདི་བརྒྱད་
ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་སོགས་གོང་གི་སྤྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔ་འཛིན་པ་ཆོན་ཀྱི་དེ་དང་འབྲེང་
བར་བའད་ཀྱང་། འདི་ཉིད་གྲགས་ཆེའོ།

ཞིང་སྐྱོང་བརྒྱད་ནི། རང་རང་སྤྱོགས་ཀྱི་སྤྱོགས་སྐྱོང་གི་བཞོན་པའི་
གདོང་ཅན་དུ་གསུངས་པས། འར་དུ་རྒྱ་ག་གི་སར་ཀྱི་ཤིང་ཅིར་སྒྲང་པོ་ཆེའི་
གདོང་པ་ཅན་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་གཡས་གཏོར་མ་དང་
གཡོན་ཐོད་པ་འཛིན་པ། དེ་བཞིན་དུ། ལྷོར་མ་ཉིད་གདོང་ཅན་ནག་པོ། རུབ་
ཏུ་སྤོང་ལྷ་གྱི་གདོང་ཅན་དཀར་པོ། བྱང་དུ་མིའི་གདོང་ཅན་སེར་པོ། བྱང་
འར་དུ་སྒྲང་གདོང་ཅན་དཀར་པོ། འར་ལྷོར་ར་སྐྱེས་གདོང་ཅན་དམར་པོ།
ལྷོ་རུབ་ཏུ་རོ་ལངས་གདོང་ཅན་ནག་པོ། རུབ་བྱང་དུ་འབ་འཛིན་གདོང་ཅན་ལྷང་

ཁྱ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡས་གཏོར་མ་དང་
གཡོན་ཐོད་པ་འཛིན་པ། རྩ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་པ་དྲག་ཅིང་གཏུམ་པ། རང་རང་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཤིང་གི་ཅེ་མོར་ཤིང་གི་ཡལ་གཏི་གསེབ་ནས་ལུས་ཀྱི་སྟོང་ཅམ་
ཐོན་ཡོད་དུ་འཁོད་པའོ། །ཡང་ཕྱོགས་མཆམས་བརྒྱད་དུ་བྱགས་རྩེའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཚུ་བརྒྱད་ཡོད། ཚུ་བརྒྱད་དེ་ལ་གནས་པའི་སྤྱ་བརྒྱད་ནི། འཤར་གྱི་
ཚུ་ལ་ནོར་རྒྱས་དཀར་པོ་གདེངས་ཀ་ལ་ཡུལ་སྟོན་པོས་མཆན་པ། ལྟའི་
ཚུར་པརྒྱ་དཀར་པོ་དབུ་ལ་ཐིག་ལེ་དམར་པོས་མཆན་པ། རུབ་གྱི་ཚུར་ཀ་ཤོ་
ཏ་སྟོན་པོ་མགོན་པར་རི་མོ་གསུམ་པ། བྱང་གི་ཚུར་འཛོག་པོ་དམར་པོ་
གདེངས་ཀ་ལ་དཔལ་བེ་ལུས་མཆན་པ། བྱང་འཤར་གྱི་ཚུར་པརྒྱ་ཆེན་པོ་
དཀར་པོ་གདེངས་ཀ་ལ་ཅེ་གསུམ་གྱིས་མཆན་པ། འཤར་ལྟའི་ཚུར་དུང་སྟོང་
སེར་པོ་གདེངས་ཀ་ལ་ཐིག་ལེས་མཆན་པ། ལྟའི་རུབ་གྱི་ཚུར་རིགས་ལྟན་
དཀར་པོ་གདེངས་ཀ་ལ་ཆེ་བྱེད་དཀར་པོས་མཆན་པ། རུབ་བྱང་གི་ཚུར་
མཐའ་ཡས་སྤྱ་ཆོགས་མདོག་ཅན་མགོ་ལ་པརྒྱས་མཆན་པ། བརྒྱད་ཀའང་
སྟོང་མི་འདྲ་བ་ལ། སྤང་སྤུལ་མཐུག་ཏུ་འབྲིལ་བ། ཕྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྤར་
བའི་བར་དུ་ནོར་བུ་ཐོགས་ནས་གཙོ་བོ་ལ་འདུད་པའོ། །སྤྱ་བརྒྱད་ཀྱི་འཁོད་
རིམ་འདི་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཡིན་ལ། མཁས་མཆོག་
བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་སྤུལ་བཟང་གཉིས་ཀྱིས་མེ་རླུང་གཉིས་ཀྱི་

ལྷ་འདི་ལས་གོ་ལྷོག་ཏུ་བཤད། སྤྱི་མ་འདི་བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་ཆོག་ལས་
བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ།

ལྷ་དེ་དག་གི་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་བརྒྱད་ནི། འཤར་དུ་སྤྱོད་གས་པ།
སྤྱོར་གཡོ་བ། ལུབ་ཏུ་བྲག་པོ། བྱང་དུ་ཆེར་སྤྱོད་གས་པ། བྱང་འཤར་དུ་བརྟན་པ།
འཤར་སྤྱོར་གང་བ། ལྷོ་ལུབ་ཏུ་འབེབས་པ། ལུབ་བྱང་དུ་གཏུམ་པོ། བརྒྱད་
ཀའང་སྤྱོད་འཕྲེང་འཁྲུག་པ། འཁྲུག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ། དཀར་དམར་སོགས་ཁ་དོག་
སྤྱོད་ཆོགས་པ། ལ་ལ་ནི་ཆར་གྱི་རྒྱན་ཅན་ནོ། །ཡང་སྤྱོད་གས་མཆོམས་བརྒྱད་
དུ་རི་བརྒྱད་ཡོད། རི་རེ་རེ་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་རེ་རེ། མཆོད་རྟེན་རེ་རེ། གྲུབ་
ཆེན་རེ་རེ་སྟེ། བརྒྱད་ཆོན་གསུམ་ཡོད་པའི་རི་བརྒྱད་ནི། འཤར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་
སྤྱོད་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷན་པོ། ལྷོར་མ་ལ་ཡ་སེར་པོ། ལུབ་ཏུ་ཀེ་ལ་
འཤར་དཀར་པོ། བྱང་དུ་མཚན་རྒྱུ་ལྷང་ལ། བྱང་འཤར་དུ་དབང་ཆེན་ནག་པོ། འཤར་
སྤྱོར་སྤྱོས་ངད་ལྷན་སེར་པོ། ལྷོ་ལུབ་ཏུ་གངས་ཅན་དཀར་པོ། འདིའི་ཆ་བ་ཏུ་
གདོངས་ཅན་དཀར་པོ། ཞེས་བཤད་པའང་མཐོང་། ལུབ་བྱང་དུ་དཔལ་གྱི་རི་
སྤྱོན་པོ་ལོ། །རི་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ནི། བརྒྱད་ཀའང་
མདོག་དཀར་པོ་ལ་དབྱེབས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ལྷ་བྱའོ། །ཡང་
འཤར་དུ་དོ་ཇེ་དཀར་པོ། ལྷོར་དོ་ཇེ་ནག་པོ། ལུབ་ཏུ་དོ་ཇེ་ཆགས་པ་དམར་པོ།
བྱང་དུ་དོ་ཇེ་འདུས་བྲས་སེར་པོ། བྱང་འཤར་དུ་ཐུགས་དོ་ཇེ་དཀར་པོ། མེར་

སྐྱོ་དོ་རྩེ་དཔལ་པོ། ལྷོ་ལུ་ཁུ་རིན་ཆེན་དོ་རྩེ་ནག་པོ། ལུ་བ་བྱང་དུ་ཆོས་དོ་རྩེ་
ལྷང་ཁུ་ཞེས་བཤད་པའང་ཡོད་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་སྤྲ་མ་བརྒྱད་པོ་གྲགས་
ཆེད།

ཡང་རི་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ནི།
བཙེམ་ལྷན་འདས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ། གཅེར་བུ་སྤྲ་བ་ཞིག་ལ། དབུ་རྒྱ།
སྤྲ་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། གདུ་བ། སེ་རལ་ཁ་སྟེ་རུས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་
བརྒྱན་ལ། ཅང་ཉེ་ཏུ་དང་། ཐོད་པ་དང་། ཁ་རྒྱ་ག་འཛིན་ལ། ཐོད་པས་སྤྲི་བོར་
བརྒྱན་ལ། ཏ་ཏ་ཞེས་ཁོད་ཅིང་དུར་ཁོད་དུ་འཇུག་པ་བཞུགས་སྟབས་སྤྲ་
ཆོགས་དང་སྤྲོད་ལམ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གནས་པའོ། །གཞན་ཡང་གོང་གི་རི་
དང་། ལྷ་དང་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་བར་མཆོམས་སོགས་སུ། ཀེང་རུས་དང་། རོ་
མགོ་མེད་དང་། གསལ་ཞིང་གིས་ཕྱག་པའི་རོ་དང་། ཞིང་ལ་དབྱངས་པའི་
རོ་དང་། བྱ་ཁྱི་སོགས་ཀྱིས་བ་བར་བྲེད་བཞིན་པའི་རོ་དང་། མེར་བསྐྱེད་
བཞིན་པའི་རོ་དང་། མདུང་སོགས་མཆོན་ཀྱིས་ཕྱག་པའི་རོ་དང་། རུས་པ་
རྣམས་སོ་སོར་གྱིས་ཞིང་འཐོར་བ་དང་། ཡང་བྱ་རོག་ ཏུག་ལ། བྱ་ཁོད། ལྷ་
འོལ་བ་སོགས་ཤུ་བའི་བྱ་དུ་མ་དང་། སེང་གི་ །སྟག་ ལྷེ་སྤྲང་། ཁྱི་སོགས་
གཙན་གཟན་དུ་མ་དང་། སྤྲལ་བ་སྤྲང་གི་མགོ་ཅན་དང་གཞོང་གཉིས་པ་
སོགས་སྟོག་ཆགས་གདུག་པ་ཅན་དུ་མ་དང་། ཅ་ཅོ་སྟོགས་པའི་རོ་ལངས་

དང་། ཀེ་ལི་ཀེ་ལི་འི་སྒྲ་སྒྲིགས་པའི་གཞི་ད་སྒྱིན་དང་། གཞན་ཡང་སྒྱིན་པོ་དང་།
འབྱུང་པོ། ཡི་དྲགས་ཤ་བ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་རྣམས་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་པ།
ལ་ལ་ནི་རྒྱགས་སྟབས་དང་། ལ་ལ་ནི་འཕྱོངས་སྟབས་ལ་སོགས་རྣམས་འབྱུར་
དུ་མ་སྒྱོན་པའོ། །དེ་འབྲེལ་དུ་ཁོད་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་སྒོ་ལ་འཆར་དུ་
བཅུག་སྟེ་མཚོན་དོན་བྲན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།

དེ་འབྲེལ་དུ་ཁོད་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲོར་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་
སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་གདན་བཀོད་ཚུལ་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་རེ་བྱ་མིག་
དགྲུ་པའི་དབུས་སུ་ཞེས་པ་ནས། གདན་བྱང་རེ་རེ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚོ་
གའི་ངག་འདོན་ལྟར་གསལ་བཏབ་སྟེ་བསྒྲོམ་དགོས། དེ་ཡང་ལྷ་ལི་ཏས།
དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་ཏུ་མེ་དང་རྒྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞལ་ཡས་ཁང་
གི་ནང་གི་རེ་བྱ་མིག་དགྲུ་པའི་དབུས་སུ། ཡི་ཡིག་དམར་རམ། སྒོ་སྒྲ་ཞིག་
ཐོལ་གྱིས་བྱང་བར་བསམ། ཡི་དེ་ཡང་མེར་གྱིས་ཁྱབ་ལས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་ནག་ལ་ཐུང་བད་དམར་བ་མེ་རྒྱང་འབྲེས་པ་ལྟ་བུའི་མདངས་ཅན།
དབྱིབས་རྒྱུ་པོ། རབ་ཏུ་གཡོ་ཞིང་བྲག་ཏུ་འཁྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་
པར་བསམ། རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་དུ་གཙོ་བོའི་གདན་སྒྲ་ཚོགས་
པརྒྱའི་སྟེ་བར་ཉི་མ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་དང་བྱབ་དང་། བྱང་གི་རེ་བྱ་མིག་གསུམ་
གྱི་ནང་དུ་འང་སྒྲ་ཚོགས་པརྒྱའི་སྟེ་བར་ཉི་མ། སྒོ་བཞི་ལ་འང་སྒྲ་ཚོགས་པརྒྱའི་

ཉེ་བའི་མ་ཉེ། བད་ཉིད་གདན་བརྒྱད། འཤར་གྱི་རེ་འུ་མིག་གི་ནང་དུ་སྒྲ་
ཆོག་ས་བསྐྱེད་ཉེ་བར་སྒྲ་བ། དེ་བཞིན་དུ་འཤར་སྒྲིའི་རེ་འུ་མིག་སོགས་ནང་གི་
གྲ་བཞི་ལའང་། སྒྲ་ཆོག་ས་བསྐྱེད་ཉེ་བར་སྒྲ་བ། རེ་འུ་མིག་སྒྲུ་མ་པོ་ཕྱི་ལྷོ་གྲ་
བཞི་ལའང་སྒྲ་ཆོག་ས་བསྐྱེད་ཉེ་བར་སྒྲ་བ་ཉེ་བད་སྒྲིའི་གདན་དགུ་གསལ་
བཏབ་ཉེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སྒྲ་བརྒྱ་གསུམ་དང་ཐོད་པ་བཞི་ལ་གདན་གྱི་གངས་ནི། བད་
གདན་བརྒྱ་བདུན། ཉི་གདན་བརྒྱད། སྒྲ་གདན་དགུ་ཉེ་སོ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་
མ་བརྒྱ་བདུན་ནི། སྒྲ་མ་བརྒྱ་བདུན་གྱི་ཉེ་བར་གནས་པས་གདན་བྱང་རེ་རེ།
ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གི་མཆོན་དོན་དང་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ། ཆོས་འབྱུང་རྫོ་
རྫོ་སེམས་དཔལ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཆོས་འབྱུང་གིས་འབྲས་
དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པ་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་རྫོ་རྫོ་སེམས་དཔལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་
པའོ། །དེ་ཡང་མཆོན་ཚུལ་ནི། ཆོས་འབྱུང་གི་ཕྱི་དཀར་བས་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་སྟོང་ཉིད་མཆོན། རང་དམར་བ་དང་ཤེས་རབ་མའི་རྣ་གའི་དབྱེབས་
སྒྲ་ཡོད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན། ཟུར་གསུམ་གྱིས་སྟོང་བ་
ཉིད། མཆོན་མ་མེད་པ། སྟོན་པ་མེད་པ་ཉེ་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་
མཆོན། འོག་ཏུ་སྒྲ་ཞིང་སྟོད་ཡངས་པས་སྒྲོ་བྱར་དེ་བལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་

གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མཆོན། དུལ་སྟོང་ཉིད་དང་དུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཆོས་འབྱུང་གི་མཆོན་དོན་དུ་ཆང་བས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོན། དེ་འབྲེལ་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
ཐམས་ཅད་ཚུད་པར་བསྒྲིམས་པས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་བསྒྲིམ་པ་ལས་འཐོབ་
དགོས་པ་མཆོན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་བྱད་འཇུག་གི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པའང་མཆོན།

དེས་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་འབྱུང་གཅིག་གི་ནང་དུ་
ཚུད་པར་བསྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་གནས་ལུས་ལོངས་
སྟོང་མཛད་པ་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲིམ་པ་ལས་འབྱུང་བར་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་དང་། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་
ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྲིམ་པ་ནི་གནད་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གོར་
མ་ཆག་གོ་སྟམ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། དུར་ཁྱིད་གྱི་རོ་དང་
བྱ་ཁྱི་ཚུན་ཆད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུགས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་རོ་བོར་མོས་དགོས་སོ།

ཡང་སྟོན་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་རྒྱད་གསུངས་པའི་ཆོ། དོ་རྗེ་བཙུན་མའི་
ནྟ་གའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་དབུས་སུ་ཚུད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་

སྤྱལ་ཏེ་དེའི་ནང་དུ་གསུངས་པས། རྟོན་བྱང་རྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་རྩེས་འཇུག་
གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་དང་སྦྱར་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འབྲེལ་ཆོས་
འབྱུང་གི་ནང་གི་བརྒྱས་ཏེན་དང་བཏེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་འཁོར་
བའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པ་མཆོན་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་གང་ལ་
དམིགས་པ་གནད་དུ་བསྐྱོན་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་ཡང་མཆོན།
སྣ་ཆོགས་དོ་རྩེས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་
མཆོན། འཕྲིན་ལས་བཞི་མཆོན་པར་བཤད་པའང་ཡོད། སྣ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་
ལྷ་བར་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམས་པས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་པོ་དེ་ཏེན་དང་བཏེན་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་མཆོན། གཞལ་ཡས་ཁང་རྣམ་སྣང་ལས་
བསྐྱེད་པས་གཟུགས་ལུང་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྣང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་
མཆོན། ཡང་དཔལ་འཛིན་གྱི་གཤེད་དམར་གྱི་དགྱིལ་ཆོག་ལས་བཤད་པའི་
མཆོན་དོན་ནི། སྣ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་བྱར་བཞི་དང་། ལོགས་བཞིས་རྣམ་ཐར་
བརྒྱད་མཆོན། རྩ་ཉི་ཤུས་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་
པ་མཆོན། རྩ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སྤངས་པ་མཆོན།
གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་པས་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་དོན་
དམ་པར་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་མཆོན། སྒོ་བཞིས། རྟན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ།
ཡང་དག་པར་སྤོང་བ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱང་པ། དད་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་

མཆོན། ཏྲ་བབས་བཞིས་བསམ་གཏན་བཞི་མཆོན། འདོད་སྣམ་བཞིས།
དཔའ་བར་འགོ་བ། རྣམ་མཁའ་མཛོད། གི་མ་མེད་པ། སེང་གི་རྣམ་པར་བཅེ་
བ་སྟེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་མཆོན། འདོད་སྣམ་གྱི་སྟེང་གི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོས་
ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། རོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། སྟོབས་
པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། དེས་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་
མཆོན། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རེ་བ་སྐྱོང་བར་
བྱེད་རྒྱས་པ་མཆོན། བ་དན་དང་གི་ལ་བྱས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཆོན།
བ་བ་བ་བྱེད་དང་མེ་ཏྲོག་འཕྲེང་བ་རྩ་ཡབ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་རྣམས་མཆོན། རྟོ་རྟེ་འཕྲེང་བས་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་ཏྲག་ཏུ་
བསྐྱོར་བ་མཆོན། ཡང་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རོ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པས། རོས་
བདག་མེད་མཆོན། ཀེང་རུས་འཐོར་བ་སོགས་ཀྱིས་འཆི་བ་མི་ཏྲག་པ་དང་།
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། རྣམ་པར་རུལ་བ་སོགས་མི་སྦྱག་པའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱོམས་པ་སོགས་མཆོན། ཆུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བརྒྱན་
དང་མི་འབྲལ་བ་མཆོན། དེ་ལ་གནས་པའི་སྤྲ་རྣམས་ཀྱིས་པར་བྱེན་རྣམས་
མཆོན། སྤྲ་རྣམས་ཀྱི་ལག་གི་ཁོར་བྱས་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་མཆོན།
མེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་ཏྲོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་ཉོན་མོངས་པའི་
བྱད་ཤིང་བསྐྱེག་པ་མཆོན། མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྦྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་མཆོན།

གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་མཆོན།
དུར་ཁོང་གི་མཆོན་དོན་འདི་དག་ནི་ཐུན་མོང་བ་མཆོན་ཚུལ་ལོ།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཚུལ་ནི། ཞིང་རྣམས་ཀྱིས་ཅ་དབུ་མ་
མཆོན། དེའི་ཅ་བར་གནས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་གིས་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུ་མཆོན།
ཅེ་མོའི་ཞིང་སྐྱོང་གིས་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་མཆོན། རི་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་
འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྟག་གིས་མི་གཡོ་བའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྟགས་པའི་
ཞེས་རབ་དང་ཟུང་འཇུག་མཆོན། རི་ལ་གནས་པའི་མེས་གཏུམ་མོའི་མེ་
མཆོན། སྤྲོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་མཆོན། ཞིང་སྟོགས་
བརྒྱུད་ཆོན་དུ་བྱས་པས་ཡས་བབས་མས་བཏྲན་གྱི་དགའ་བ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་
དགོས་པ་མཆོན། གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་
བས། དེས་དོན་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་དགོས་པ་མཆོན། གཙུ་བོའི་གདན་གྱི་འོག་གི་རྒྱུ་དཀྱིལ་
དམར་ནག་གིས་དབང་དུ་གི་ལས་དང་གཏུམ་མོའི་མེ་ཡང་མཆོན་པའོ། །དེ་
འབྲེལ་ཆོས་འབྱུང་པར། ལྷ་ཆོགས་དོ་མེ་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་
པ་རྣམས། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཚུལ་ནི། གཞི་ལ་རི་
སྤྱིང་སྟོགས་ཆགས་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན། ལམ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་
དག་མ་དག་པའི་རྒྱ་ཕུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱལ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་རྣམ་

པ་མ་ཐུན། འབྲས་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་ལས་གྲུབ་པའི་
གཞལ་ཡས་ཁང་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན། དེ་ལྟར་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་
རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམས་པས། གཞི་དུས་ཀྱི་རང་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ལས་
ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ལ་སྐྱོད་པའི་རུས་པ་
ངན་པ་སྐྱོང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་ཡས་ཁང་འགྲུབ་
པའི་དགོ་ཅ་སྟོན་པར་བྱེད། འབྲས་བུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དག་པའི་
ཞིང་ཁམས་འགྲུབ་པའི་རུས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འཇོག།

དེས་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞི་མ་དག་པའི་
ཞིང་ལ་སྐྱོད་པའི་ལས་ངན་བད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དང་། ལམ་དང་འབྲས་
བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་
དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བསྐྱོམ་བྱའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ཉིད་ས་
རྩོ་ཤིང་སོགས་བེམ་རྩལ་རང་འགའ་བ་ལས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་
གྲུབ་པའི་དག་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་ཡིན་པར་མོས་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ནི་
འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡིན་པས། བར་སྟོན་ཐེག་པའི་
ལུགས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་ཆེས་སྦྱར་བའི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་
གསུངས། དེ་ལྟར་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པ་ལའང་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་

གཉིས་ཀ་དགོས་ཏེ། ང་རྒྱལ་ནི། བསྐྱོམ་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ཉིད་སྤང་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པ། བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཕོ་བྲང་དངོས་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཐག་བཅད་བའི་རྒྱན་མ་བརྗེད་པར་
བྱས་པ་དང་། གསལ་སྤང་ནི། དེ་དག་གི་ཆད་དབྱིབས་མདོག་རྒྱན་ཆེ་ཕྱ་
སོགས་གོང་དུ་བཞག་པ་སྙམ་སྒྲོ་ལ་ཡག་པོར་ཤར་བར་བྱས་ཏེ་དྲངས་
གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསམ་བའི་རྒྱན་མ་བརྗེད་པར་བྱས་པའོ། །
གལ་ཏེ་བརྗེད་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་སྤར་སྤྱན་ཏེ་འཛོག་པ་སོགས་
སྐབས་འདི་དང་གོང་འོག་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཆོས་འབྱུང་།
སྣ་ཆོགས་པར། སྣ་ཆོགས་དོ་མེ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུར་ཁྱོད་གདན་བཅས་
བསྐྱོམ་ཚུལ་བཞག་ཟིན་ཏོ།

གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྤྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་དོ་མེ་འཛིན་
པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་མཐུན་ཚུལ་ཤེས་
ནས་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་། བར་དོ་ལོངས་སྤྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་
འབྱོར་ཅེས་པ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོ་སྤྱོད་བྲེད་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུས་
གཉིས་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བྲེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་བར་དོ་
ལོངས་སྤྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེས་བྱའོ།

རྒྱ་དོ་མེ་འཛིན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོ་འབྱུང་བ་

དང་མཐུན། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་གཉིས་འགྲུབ་པ་དང་མཐུན། འབྲས་དུས་
ཀྱི་ལོངས་སྐྱུ་འགྲུབ་པ་དང་མཐུན་པའོ། །མཐུན་ཚུལ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་
དོ་བ་དེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་པ་གཉིས་
དཔེ་དོན་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས། འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱུ་སྒོ་བ་པ་མཐའི་
དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས། དེ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་
པ་འདི་ནི་སྤར་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འཁྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་སྒོད་
བརྟུང་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་ལས་ད་ལྟ་བཞེངས་པ་ལྟར་བསྒོམ་
པའོ། །དེ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་བསྒོམས་པས། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོ་སྦྱོང་
བ་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་གཉིས་འགྲུབ་པའི་དགེ་ཅ་སྟེན་པ་དང་། འབྲས་
དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱུ་འགྲུབ་པའི་རྣམས་པ་འཛོལ་གོ།

དེ་ཡང་མཐུན་ཡུལ་ཞིབ་པར་མ་ཤེས་ན། མཐུན་ཚུལ་ཞིབ་པར་ཤེས་
མི་རྣམས་པས། སྐབས་འདིར་མཐུན་ཡུལ་བར་དོ་འགྲུབ་ལུགས་བཤའ་བ་ལ།
གོང་དུ་བཤའ་བ་ལྟར་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུད་གི་ཏྲགས་
བཞི་དང་། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་རིམ་
བཞིན་ཤར་རྩེས་བར་དོ་འགྲུབ་ལུགས་ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་
གྱུར་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉིར་ལེན་བྱས་ཤིང་། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་
ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤར་གྱི་འཆི་བ་འོད་གསལ་

དེ་ལས་སྤྱད་གཡོས་པའི་ཆེ། སྤྱད་སེམས་དེ་ཉིད་སྦྱང་གའི་ཁམས་དཀར་
དམར་གྱི་དབྱས་ནས་སྤྱིར་ཐོན། སྦྱང་གའི་ཁམས་དཀར་པོ་བྱུང་དུ་བབས་
ནས་ཉག་གི་ཅེར་སྤྱིར་འབྱུང་ཁམས་དམར་པོ་གྱེན་དུ་སོང་ནས་སྒྲོ་སྒྲོ་ནས་
སྤྱིར་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་འགགས་པ་བར་དོ་འབྱུང་བ།
ལྷགས་ལྷོག་གི་ཉིར་ཐོབ་ནག་ལམ་འཆར་བ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ངོ་། །
དེ་རྗེས་མཆེད་པ་དམར་ལམ་འཆར། དེ་རྗེས་སྤྱང་བ་དཀར་ལམ་འཆར་བ་
སོགས་སོ། །བར་དོ་བ་དེ་ཡང་མཛོད་ལས། དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་ཐོགས་མེད་
རྒྱ། །ལས་ཀྱི་རྩ་འབྱུང་ལྷགས་དང་ལྷན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་པོ་
ཀྱན་ཆང་བ། ཡན་ལག་ཉིང་ལག་གཅིག་ཆར་རྩོགས་པ། རི་རབ་སོགས་ལ་
མ་ཐོགས་པར་ཐོལ་བྱུང་དུ་འགོ་རྒྱས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་
རྒྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྩ་འབྱུང་དང་ལྷན། གང་དུ་སྦྱེ་འབྱུར་གྱི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་
དང་འབྲུ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན། བྱེད་པར་དུ་འཛུལ་བྱ་བྱིང་གི་མིར་སྦྱེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། གྱིས་པ་ལོ་ལྷ་དུག་ལོན་པའི་ཐོངས་ཆོད་ཀྱི་ལུས་ཅན་དུ་
འབྱུང་བར་མཛོད་ལས་གསུངས། དེ་ཡང་ངན་འགྲོའི་བར་དོ་འབྱུང་ན་མཆན་
མོ་ཐུན་ནག་གིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་བ་དང་། བདེ་འགྲོའི་བར་དོ་འབྱུང་ན་
མཆན་མོ་ལྷ་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་བ་དང་། སྤྱམ་བྱ་དཀར་པོ་
བརྒྱུངས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་བ་འབྱུང་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས། ཡང་

དཔྱལ་བའི་བར་དོ་སྒྲོང་དུ་མ་མེས་ཆིག་པ་ལྟ་བུ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་བར་དོ་ཚུ་ལྟ་
བུ། དུད་འགྲོའི་བར་དོ་དུ་བ་ལྟ་བུ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་དང་མིའི་བར་དོ་
གསེར་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བར་དོ་དཀར་པོ་འབྱུང་བར་མངལ་འབྱུག་
གི་མདོ་ལས་གསུངས། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་མི་འབྱུང་།
གཟུགས་མེད་ལས་འཕོས་ཏེ་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་འབྱུང་། ངན་
འགྲོའི་བར་དོ་སྐྱེ་བོས་ཚུགས་ནས་འགྲོ། མིའི་བར་དོ་ཐད་ཀར་འགྲོ། ལྷའི་
བར་དོ་གྲེན་དུ་འགྲོ་བ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས།

ཆེ་ཆད་ནི་སྐྱེ་གནས་རྟེན་ན་ཞག་བདུན་གྱི་མཐར་ཡང་བར་སྲིད་
འགགས་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན། མ་རྟེན་ན་ཞག་བདུན་རེ་ལ་འཆི་ཡང་སྤར་བར་དོའི་
ལུས་འབྱུག། བར་དོ་རི་ལྟར་འབྱུངས་ཀྱང་ཞག་ཞེ་དགུ་ཚུན་ལ་སྐྱེ་བ་ཞིག་
ངས་པར་ལེན་དགོས། སྐྱེ་གནས་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་རི་ཅམ་འཆི་ཚུལ་བྱས་
ཀྱང་བར་སྲིད་ལ་བསྐྱེད། །སྲིད་པ་བཞི་ནི། འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ནི་བར་སྲིད། སྐྱེས་ནས་འཆི་བ་ལ་མདོན་དུ་སྐྱོགས་
པའི་བར་ནི་སྒྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་
དུས་ནི་འཆི་སྲིད། ཉིང་མཆམས་སྐྱར་མ་ཐག་པ་ནས་མ་བཅས་བར་ནི་སྐྱེ་
སྲིད་དུ་བྱེད་པར་གསུངས། ཡང་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཛོག་པར་བཤད་པ་ཡོད། རྟེན་ངན་པའི་བར་དོ་གྲུབ་ཟེན་

ནས་རྟེན་བཟང་པོར་མི་བསྐྱོག་པ་དང་བསྐྱོག་པར་གསུངས་པ་མཛོད་དང་
ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན། འོན་ཀྱང་བར་དོའི་སེམས་ཅན་ནི་ཚུ་ནང་གི་གོ་
བ་ལྟར་བསྐྱུར་སྤྲོ་བར་བཤའ་བའང་ཡོད་པས། སྤྲེལ་དེ་བསྐྱུར་ཐབས་མ་བྱས་
པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ། ཡང་སྤྱིར་བཏང་ལ་བར་དོ་བ་དེས་རང་གི་སྤྲེལ་མའི་
ལུས་རྟེན་རྟིང་པ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་མི་འཇུག མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆད་པས་ལུས་སྤྲེལ་དེར་
འཇུག་འདོད་ཀྱི་སྤྲོ་མི་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་སའི་དངོས་གཞི་
ལས་གསུངས། འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ལ་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བས་ཤི་
བའི་རྩིས་ཀྱི་བར་དོ་བ་དེ་རྒྱུ་མཐུ་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་ལོག་སྟེ་ལུས་རྟིང་པ་ལ་
འཇུག་པའི་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲེལ་སྟོད་འགའ་ཞིག་ལས་
གསུངས་ཡང་བར་དོ་བ་དེས་ཚུར་རང་གི་ཉི་འབྲེལ་སོགས་མཐོང་ནས་ཆིག་
ཅི་ལབ་ཀྱང་མི་ཐ་མལ་བ་ལྟ་བུའི་མིག་གིས་བར་དོ་བ་དེ་མཐོང་མི་རུས། བར་
དོ་རིགས་མཐུན་པ་དག་གིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མཐོང་རུས་
པར་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ།།

ཡང་གོང་དུ་བཤའ་བ་དེ་དག་ལས་མིར་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཉི་གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་བཛོད་ན། འདི་ལྟར་འཆི་བ་འོད་གསལ་འགགས་པ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་ལུགས་སྟོག་གི་ཉིར་ཐོབ་འཆར། དེ་རྩིས་མཆེད་པ། དེ་རྩིས་སྤང་བ།

དེ་རྗེས་རྟོག་པ་རགས་པ་གཡོས་ནས་རྒྱང་མེ་ཚུ་སའི་རྟགས་བཞི་སོགས་
ཡུལ་འབྲུལ་སྤངས་སྤོ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས། དེས་འགའ་འཇིགས་སྐྱབ་དངངས་
གསུམ་བྱེད་པ། དེས་འགའ་དགའ་ཞིང་སྟོ་བ། དེས་འགའ་ངོ་མཆར་བ། དེས་
འགའ་ཡི་ཆད་ཅིང་སྟོ་བ་སོགས་ཆགས་སྤང་གི་ནམ་རྟོག་སྤོ་ཆོགས་འབྱུང་།
དེ་ནས་བྱི་དང་སྟེ་གནས་འཆོལ་བ་ལ་རྒྱག། དེའི་ཆེ་གང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་དེས་
ཀྱི་པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གཉིས་ལ་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཉལ་ཕོ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་།
དེའི་ཆེ་ཕོར་སྟེ་བ་ཡིན་ན་ཕོ་ལ་སྤང་བས་འབྲུལ་འདོད་ཀྱི་སྟོ་དང་། ཕོ་ལ་
ཆགས་པས་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་སྤང་བ་འབྱུང་། ཕོར་སྟེ་བ་ཡིན་ན་ཕོ་ལ་སྤང་
བས་འབྲུལ་འདོད་དང་། ཕོ་ལ་ཆགས་པས་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་སྤང་བ་འབྱུང་།
འབྱུང་པར་བརྩམ་པ་དེ་མ་ཐག་དུ་ཕོ་ཕོ་གཉིས་མི་སྤང་བར་ཕོ་མཆན་ཕོ་
མཆན་གཉིས་ཅམ་ཡོད་པར་མཐོང་། དེ་ལ་རང་འདོད་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ལ་
ཁྲིས་ནས་བརྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེ། ས་
ཚུ་མེ་རྒྱང་གི་རྟགས་བཞི་དང་། སྤང་བ་དཀར་ལམ། མཆེད་པ་དམར་ལམ།
ཉར་ཐོབ་ནག་ལམ། འོད་གསལ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་
ནམས་ནི་སྤར་གྱི་འཆི་བའི་གནས་སྐྱབས་ལས་ཡུན་བྱང་བ་ཞིག་འཆར།
སྐྱབས་འདིར་འོད་གསལ་འགགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བར་སྟིད་འགགས་
པ། མངལ་དུ་སྟེ་སྟིད་ལེན་པ་ལུགས་སྟོག་གི་ཉར་ཐོབ་འཆར་བར་དུས་

མཉམ་པའི་ཚུལ་དུ་པ་མའི་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུ་ནམ་
ཤེས་ཞུགས། དེ་ནས་སྐྱེ་བའི་འཕེལ་རིམ་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་འབྱུང་།

དེས་ན་བར་དོའི་ས་མཆམས་ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་ཤར་
བའི་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉར་ཐོབ་ནས་སྐྱེ་སྤིང་ཐོབ་ཁ་མའི་འོད་གསལ་གྱི་བར་
རོ། །བར་དོ་བ་དེའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ལ། སྤི་བ། སྤིང་པ་བར་མ། ཡིད་ལས་
བྱུང་། སྤིང་འཆོལ། སྤི་བའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བར་
དོ་འགྱུབ་ལུགས་ཤེས་ནས། དེ་དང་མཐུན་པར་རྒྱ་དོ་ཐེ་འཛིན་པ་བསྐྱོམ་
ཚུལ་ནི། སྒར་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་དེ་ནང་དུ་ལྷ་བཙུག་གསུམ་དང་ཐོད་པ་
བཞིའི་གདན་རྫོགས་པར་བསྐྱོམས་ཐེས། གདན་དབྱས་མའི་སྟེང་དུ་ཨ་ཡིག་
དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་ནས་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོ་གའི་ཆིག་རིས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་
དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་རང་ལ་མ་འོངས་པ་ན་
འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བར་དོ་སྦྱངས་ནས། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་དང་། འབྲས་དུས་
ཀྱི་འོངས་སྐྱེ་རིམ་བཞིན་མངོན་དུ་བྱའོ་སྟུང་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས།
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་རེ་བྱ་མིག་དགྲུ་པའི་གདན་དབྱས་མའི་སྟེང་དུ།
རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱངས་བཙུ་བྱུག་གི་དང་པོ་ཨ་ཐུང་དུ་དཀར་པོ་ཞིག་
ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བར་བསམ། ཨ་དེ་ཡང་འོད་དུ་ཞུ་བ་ལས་རྒྱ་དགྱིལ་དཀར་པོ་

ཉ་གང་བ་འོད་ཟེར་སྟེང་དུ་འཕྲོ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ་ལ། དེ་ལ་ངའོ་སྟམ་
པའི་ང་རྒྱལ་བཞག། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་དབུས་སུ་ཚུ་ལས་ཚུ་བྱར་
བརྗོལ་བའི་ཚུ་ལ་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་མཁུན་རབ་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མི་
ཕྱེད་པའི་ངོ་པོ་རྒྱུ་མེད་པོ་སྐྱེས་ལྷན་ཞིག་འོད་ཟེར་འབར་བར་བྱུང་བར་མོས་ལ།
དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག། རྒྱུ་མེད་པོ་དེ་ཡང་ཁྱེ་བ་ལས་རལ་གྱི་སྟོན་པོ་སོ་གཉིས་
མ་ཡུ་བ་གསེར་གྱི་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་ཕྱེད་པས་བྱས་པ། ལྷར་གྱི་ཟླ་དཀྱིལ་གྱི་
སྟེང་དུ་གྱེན་དུ་འབྱེད་བ། རལ་གྱི་དེའི་རྩ་བའམ་ཡུ་བར་རྒྱུ་མེད་པོས་མཆན་
པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ།

རལ་གྱི་རྒྱུ་མེད་མཆན་པ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། སྟོགས་བཅུའི་
རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྷའི་རྣམ་པའམ་རྒྱ་དོ་
རྩེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྦྱན་དངས་ཏེ་རལ་གྱི་རྒྱུ་མེད་བཅས་པ་ལ་ཐེམ་པར་
བསམ་མོ། །འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྷའི་རྣམ་པ་ནི་གཡོན་ཐམས་ཅད་པོ་ཏེ་
འཛིན་པ་ནི་འབྲ་ཡང་། གཡས་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རིགས་ལྷའི་ཕྱག་
མཆན་སོ་སོར་འཛིན་པ་དང་། མདོག་ཀྱང་སྟོན་པོ་སེར་པོ་སོགས་རིགས་
ལྷའི་ཁ་དོག་དང་མཐུན་པའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱན་དངས་པའི་ལྷ་རྣམས་རལ་གྱི་
རྒྱུ་མེད་བཅས་པ་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམས་རྗེས། རལ་གྱི་རྒྱུ་མེད་བཅས་པ་དེ་
ཡང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་སྐྱེ་མདོག་

གསེར་གྱི་རི་བོ་ལ་ཉི་མ་འབྱུང་གྱི་མདངས་སོག་པ་ལྟར་འཆོར་ཞིང་འབར་བ་
གཞོན་ཀྱུ་བཙུ་བྱུག་ལོན་པའི་ཉམས་ཅན། སྒྲིན་མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུས་སུ་ཁྱོ་
གཉིར་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་ཤིང་ཡིད་ཅམ་ཁྱོས་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྒྱུན་
གསུམ་པ། ཕྱག་གཡས་དོ་ཇེ་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་རལ་གྱི་སོ་གཉིས་མ་མེ་འབར་བ་
འབྱར་ཞིང་། ཕྱག་གཡོན་སྒྲིགས་མཇུ་བ་ཀྱིས་སྒྲེགས་བམ་ཐུགས་ཀར་
བསྐྱམས་པ། ཞབས་དོ་ཇེ་འཛི་སྐྱེལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། མཆོན་སོ་གཉིས་
དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པ། སྒྱུན་དཀྱུས་རིང་ཞིང་ཅུང་ཟད་གདངས་
པ། རལ་པའི་ཟུར་ཕྱད་ལྔ་དང་ལྔན་པ། ཟུར་ཕྱད་ལྔ་ནི། དབྱུས་ཀྱི་ཁྱག་སོ་
གཅིག་དེའི་གཡས་ཀྱི་ཁྱག་སོ་རྣམ་གཉིས། གཡོན་གྱི་ཁྱག་སོ་རྣམ་གཉིས་ཏེ་
ལྔ་འོ།

དེ་ཡང་དབྱུ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་ནང་དུ་བཙུག་སྟེ་བཀྱག་པའི་ཅེ་མོར་
ནོར་བུ་འབར་བས་མཆོན་པའི་གསེར་གྱི་སྒོག་ཤིང་བཙུགས་ལ་འབྱུང་མོས་
བསྐྱམས་པ་ནི་དབྱུས་ཀྱི་ཁྱག་སོ་བྱ་ཚུལ་ཡིན། དབྱུས་ཀྱི་ཁྱག་སོ་དེའི་
འབྱུང་མོའི་འོག་གཡས་གཡོན་དུ་ཁྱག་སོ་རེ་རེ་བྱས་ནས་འབྱུང་མོས་སྒར་
བཞིན་བསྐྱམས་པ། འབྱུང་མོ་དེའི་འོག་གཡས་གཡོན་དུ་འང་ཁྱག་སོ་རེ་རེ་
བྱས་ནས་སྒར་བཞིན་འབྱུང་མོས་བསྐྱམས་པའོ། །དེ་འདྲའི་ཟུར་ཕྱད་ལྔ་དང་
ལྔན་ཞིང་། དབྱ་རྒྱ། སྒྱན་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། ཕྱག་གཏུབ། ཞབས་གཏུབ།

དོ་ལལ། མེ་མོ་དོ་འག་པག་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ། །
སྐྱེ་སྟོང་ལྷ་རྩལ་གྱི་གོས་གྱི་ག་ལ་དང་། སྐྱེ་སྟོང་ལྷ་རྩལ་གྱི་གོས་གྱི་སྟོང་
གཡོགས་གསོལ་བ། ཤེན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་པ། བ་མལ་
བའི་མིག་གིས་མཐོང་མི་རུས་པ། རྣངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྐྱེ་
ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་སྐྱ་ལྷ་འཕྲོ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱན་
གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྐྱེ་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་འཇམ་
དཔལ་ང་ཡིན་ནོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྟངས་ཐོབ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་འབད་
པས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ཉིད་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་
མཐུན་ཚུལ་ནི། ཨ་ཡིག་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་
ནི་གཞི་དུས་གྱི་བར་དོའི་སྐབ་གཞི་ཤེན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་དང་མཐུན།
ལམ་དུས་གྱི་སྐྱེ་ལུས་པ་གཉིས་གྱི་སྐབ་གཞི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་
སེམས་དང་མཐུན། འབྲས་དུས་གྱི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་དངོས་རྒྱ་
སྟོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱང་སེམས་དང་
མཐུན། ཟླ་དཀྱིལ་དེའི་སྟངས་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྩི་ཕྱིག་ནི་གཞི་དུས་གྱི་བར་དོའི་
ངག་དང་མཐུན། ལམ་དུས་གྱི་སྐྱེ་ལུས་པ་གཉིས་གྱི་གསུང་དང་མཐུན།
འབྲས་དུས་གྱི་ལོངས་སྐྱེའི་གསུང་དང་མཐུན། རྩི་ཕྱི་ལས་བྱུང་བའི་རལ་གྱི་

སྒྲིམ་མཆན་པ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོའི་ཡིད་དང་མཐུན། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་
ལུས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱགས་དང་མཐུན། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱེའི་བྱགས་
གཉིས་སྐྱ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་མཐུན། རལ་གྱི་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེན་དངས་ཏེ་ཐིམ་པ་རྣམས་ནི་གཞི་དུས་
ཀྱི་བར་དོའི་འཁྲུལ་སྒྲུང་སྒྲ་ཆོགས་པའི་བྱ་བ་དང་མཐུན། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་
ལུས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་མཐུན། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱེའི་མཛད་པ་
དང་མཐུན། རལ་གྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སྐྱ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་རྒྱ་དོ་མེ་འཛིན་
པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོའི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་གྱི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་དང་མཐུན། ལམ་
དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།
འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱ་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་འབྱུང་བ་
དང་མཐུན། འཇམ་དཔལ་གྱི་བྱགས་ཀའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་གཞི་དུས་
ཀྱི་འོད་གསལ་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་ཚུལ་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་། ལམ་དུས་
ཀྱི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱེའི་བྱགས་འོད་
གསལ་མཐར་བྱུག་གི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལི་ཏས།
རྣམ་ཏྲོག་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ཡི། །བྱགས་ཀར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། །
འོད་གསལ་བ་ཡི་ཡེ་ཤེས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཡང་ཉི་མ་དེ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཐུགས་ཀར་བསྐྱེམས་པས་སྒོ་བ་པ་
 དང་མི་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་ཐུགས་གཉིས་རོ་བོ་
 གཅིག་དུ་ཆོགས་པ་མཆོན། ཉི་འོད་ཀྱིས་ལྷན་པ་སེལ་བ་ལྟར། ལམ་དུས་ཀྱི་
 འོད་གསལ་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་སེལ་རུས་པ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་
 ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་བསལ་བེན་པའང་མཆོན་པར་བཤད། འཇམ་དཔལ་གྱི་
 ཐུགས་ཀར་ཉི་མ་བསྐྱེམ་པ་དེ་ཉིད་ནི། ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་བར་དོ་ལོངས་
 སྐྱར་འབྱེར་བའི་ནལ་འབྱོར་དུ་གཏོགས་པར་བཤད། འཇམ་བཞད་རིན་པོ་
 ཆེ། སྐབས་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་སྐྱེ་བ་
 སྐལ་སྐྱར་འབྱེར་བའི་ནལ་འབྱོར་དུ་གཏོགས་པར་བཤད། ཐུགས་གཉིས་
 གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད་པས། འདིར་ཐུགས་བྱི་མ་ལྟར་བྱས་སོ། །
 དེ་ལྟར་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དང་མཐུན་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས།
 རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེམ་པའི་ཆེ་མཐུན་ཚུལ་དེ་དག་བྱན་པའི་སྒོ་ནས།
 གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོ་སྦྱངས་ནས། ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱེ་སྐྱེ་ལུས་གཉིས་
 རིམ་བཞིན་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་རྒྱན་བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འབྲས་
 དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱེ་དངོས་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་ནས་འབྲས་བྱ་ལམ་
 བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེམ་དགོས་སོ། །འབྲས་བྱ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེམ་
 ཚུལ་ནི། ད་ལྟ་ནས་རང་ཉིད་སྒྲིབ་གཉིས་བྱད་པར་སྦྱངས་པའི་ལོངས་སྐྱེ་

མཐར་ཐུག་དངོས་ཡིན་པ་མོས་པས་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་གཞི་
དུས་ཀྱི་བར་དོ་སྦྱོང་བྱེད་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྦྱ་ལུས་གཉིས་འབྲུབ་པའི་དགོ་
ཅ་སྒྲིན། འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྦྱ་འཕྲོལ་པའི་ཐབས་མཁས་བྱེད་པར་ཅན་དུ་
འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་ཉིད་གཞོན་མཛེས་སུ་གནས་པ་ལོངས་སུ་གྱུར་པ་
ལས། ཞེས་པ་ནས། རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས།
བར་དོ་ལོངས་སྦྱར་འབྲེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བཞུགས་
ཟེན་ཏོ།།

སྐྱེ་བ་སྦྱལ་སྦྱར་འབྲེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་འབྲས་བྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་

བསྐྱོམ་ཚུལ།

གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་སྦྱལ་སྦྱར་འབྲེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་འབྲས་བྱ་དོ་རྩེ་
འཛིན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལའང་སྒྲར་ལྟར་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དང་མཐུན་
ཚུལ་ཤེས་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་སྦྱལ་སྦྱར་འབྲེར་བའི་རྣལ་
འབྱོར་ཅེས་པ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བྱེད་
དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྦྱ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རགས་པའི་སྦྱལ་སྦྱ་བཟུང་སྟེ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་དགོ་ཅ་སྒྲིན་བྱེད་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་
སྦྱས་སྦྱལ་སྦྱ་སྦྱལ་ཏེ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དོན་མཛད་པའི་རུས་པ་བྱེད་
པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་སྐྱེ་བ་སྦྱལ་སྦྱར་འབྲེར་བའི་རྣལ་

འགྱོར་ཅེས་བྲལ། །འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་དང་མཐུན། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་སྐྱེ་རགས་པ་
བཟུང་བ་དང་མཐུན། འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱས་གདུལ་བྱ་བྱན་མོང་བ་ལ་
སྒྲུང་རུང་གི་སྐྱེ་སྐྱེ་རགས་པ་བསྐྱོར་བ་དང་ཡང་མཐུན་པའོ།།

དེ་ཡང་མཐུན་ཡུལ་ཞིབ་པར་མ་ཤེས་ན། མཐུན་ཚུལ་ཞིབ་པར་ཤེས་
མི་རུས་པས། སྐབས་འདིར་མཐུན་ཡུལ་སྐྱེ་སྤྱིད་འགྲུབ་ལུགས་མིར་སྐྱེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མངལ་དུ་སྐྱེ་སྤྱིད་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྐྱེ་སྤྱིད་ལེན་
ཚུལ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བར་སྤྱིད་ཀྱི་འཆི་བ་འོད་གསལ་འགག་པ།
ལུགས་ལྟོག་གི་ཉིར་ཐོབ་འཆར་བ། མངལ་དུ་པ་མའི་ཁུ་ཁག་གི་དབུས་སུ་
བར་སྤྱིད་པའི་རྣམ་ཤེས་ལུགས་པ་གསུམ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་
ཆང་དགོས་པ་དང་། ཉེས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་དགོས་ཤིང་། ཆོས་གསུམ་ནི།
མ་ནི་མངལ་ཁུར་འཐོབ་པ་ལ་གཞོད་པའི་ནད་མེད་ཅིང་། ཟླ་མཆན་དང་ལྡན་
པ་དང་། བར་སྤྱིད་པས་མ་དེ་ལ་ཉེ་བར་འཁོར་བ་དང་། པ་མ་གཉིས་ཆགས་
ཤིང་འཕྲད་པ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་ཆང་དགོས།

ཉེས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་ཚུལ་ནི། པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཁག་སྐྱེ་བྱིར་
བབས་པའི་སྐྱོན་ནམ་དུས་མཉམ་དུ་བབས་ཀྱང་རུལ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ།

མའི་མངལ་ནི་གོ་བ་མའི་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུའམ། ར་མོང་གི་ཁ་ལྟ་བུའམ། ཉན་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་དང་བལ་བ། བར་སྒྲིག་པ་དེས་ཕོ་མོ་གཉིས་དེ་ཉིད་རང་གི་ཕ་
མར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པ་དང་། ཕོ་མོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བར་
སྒྲིག་པ་དེ་རང་གི་བྱར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པའི་སྒྲིག་དང་བལ་བ་སྟེ་
གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་གསུམ་ཆང་ཞིང་ཉེས་པ་གསུམ་དང་བལ་བའི་
སྐབས་སུ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་ཆེ། བར་སྒྲིག་པ་དེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
སྟེ་གནས་ལ་ཁྲིས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཤི་ནས་རྒྱང་སེམས་མངལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་
སྟེ་སྒྲིག་ལེན་པའོ།

དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་གང་ནས་འཇུག་པའི་སྒྲིག་ནི། ཕ་མ་གང་རུང་གི་སྟེ་བོ་
ནས་འཇུག་པ་མན་སྟེ་དང་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་ལུགས། པའི་ཁ་ནས་འཇུག་
པ་རྒྱུད་རྩོད་འབྲེང་དང་སྒྲིམ་འབྲུང་དང་ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེའི་ལུགས། མངལ་
སྒྲིག་ནས་འཇུག་པ་མངོན་པའི་ལུགས་ཏེ་སྒྲིག་གསུམ་བཤད། དེ་དག་ལས་
མཁས་པ་མང་པོའི་བཞེད་པ་ནི། པའི་ཁའམ་སྟེ་བོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་མང་དུ་
བཤད་པས། ཕོ་མོ་གཉིས་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་ཁའམ་སྟེ་བོ་ནས་རྣམ་ཤེས་
ཞུགས་ཏེ་པའི་རྩ་བ་དུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་ནང་ནས་བབས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མའི་མངལ་དུ་སྟེབས། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མའི་
ཁམས་དམར་པོ་ཡང་མར་བབས་ཏེ་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་སྟང་

མཚམས་སུ་རྣམ་ཤེས་གནས་པའོ། །དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་ལས་སྟོག་རྒྱུ་
གཡོས་པས་སྤྲུག་གཉིས་འདྲེས་ཤིང་འཕེལ་བའོ།།

འཕེལ་རིམ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན། ཁམས་དཀར་
པོའི་འཕེལ་རིམ་ལ། མེར་མེར་པོ། ལྟར་ལྟར་པོ། གོར་གོར་པོ། འབྲང་འབྲུར།
རྒྱུ་ལག་འབྲུས་པ་ལྟ་དང་། དམར་པོའི་འཕེལ་རིམ་ནི། ལྷ་བ། དམར་པོ།
གོང་བ། འབྲང་འབྲུར། ཡང་དག་པར་འདྲེས་པ་ལྟའོ། །དེ་ཡང་མེར་མེར་པོ་
དང་ལྷ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དེ་སྤྲིས་མ་ལྟར་བྱི་
ཅུང་ཟད་སྐྱ་ཡང་ནང་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའོ། །ལྟར་ལྟར་པོ་དང་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་
ཆེ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཞོ་ལྟར་ཅུང་ཟད་སྐྱ་བར་འབྲུར་བའོ། །གོར་གོར་པོ་དང་
གོང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཤར་བྲུར་ཀྱང་མནན་མི་བཟོད་པ་ལྟ་བུར་འབྲུར། འབྲང་
འབྲུར་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཤར་འབྲུར་ཞིང་ཅུང་ཟད་མནན་བཟོད་པ་ལྟ་བུར་འབྲུར།
ཡན་ལག་འབྲུས་པ་དང་ཡང་དག་པར་འདྲེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཡན་ལག་ལྟའི་
འབྲུར་པོ་དོད་པའོ།།

དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བས་ཞག་བདུན་ཐལ་སོ་ལྟའི་བར་དུ་སྤང་
ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་རྣམས་དང་སྐྱ་དང་སེན་མོ་སོགས་
ལུས་དང་། དག་སྤྲི་གནས་ལྟེ་རྒྱ་དང་། ཡིད་ཤེས་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་བླ་
པ་རྣམས་རྫོགས་སོ། །དེ་ཡང་བྱ་སོ་ཡིན་ན་མའི་རྒྱལ་ལ་ཁ་སྤྲོགས་ཏེ་དགྲ་

གཡས་ལ་ཕོ་བའི་འོག་མོང་ཀའི་སྟེང་དུ་དང་། བྱ་མོ་ཡིན་ན་མའི་མདུན་ངོས་
 སུ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ་དཀྱ་གཡོན་ལ་གནས་པའོ། །ཡང་མཆེ་མར་སྐྱེ་ན་ནམ་ཤེས་
 བ་དད་པ་གཉིས་ཁྱུགས་ཇེས་རྒྱང་གཡོས་ཏེ་ཁྱ་ཁྱག་གཉིས་འདྲེས་པ་ཆ་
 གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་སྒར་ལྟར་སོ་སོར་འཕེལ་ནས་དཀྱ་གཡས་གཡོན་གཉིས་
 ལ་གནས་པ་དང་། མ་ནིང་ཡིན་ན་དཀྱ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་
 དབྱས་སུ་གནས་པ་འཆོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལས་བཤད། བཞུགས་སྟབས་
 བེ་རྐང་ལག་བསྐྱམས་ཏེ་སྤོན་ལག་གཉིས་སྒྲིའི་བྱ་གར་བརྟུག་ཅིང་ལག་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བཀབ་སྟེ་གནས་པ་ཡང་བཤད། ཡང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
 མའི་མངལ་དུ་དུད་འགྲོའི་ལུས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་
 ཁྱུགས་ནས་ཁྱ་ཁྱག་འདྲེས་ཇེས་རྒྱང་གཡོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱ་ཁྱག་གི་
 དབྱིབས་སྒྲུལ་གྱི་ལ་སོགས་གང་གི་ལུས་ལེན་དགོས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་བཅོས་
 པར་བཤད། དེ་ལྟར་མའི་མངལ་ན་གནས་པའི་སྐྱབས་སུ་མས་ཐོས་པའི་བས་
 བརྟུད་ཀྱི་དྲངས་མའི་རྒྱས་པ་ནི་མངལ་བུའི་ལྟེ་བའི་བྱ་གནས་ཁྱུགས་ཏེ་
 གསོས་ཤིང་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ།

མངལ་དུ་གནས་པའི་སྐབས་དེར་མས་བས་སྒོམ་ཏེ་ཅང་ཆ་བ་བསྟེན་
ན་ལུས་ལ་མེ་མ་ཐུར་སྒྲགས་པ་ལྟར་ཆ་བས་གཟེར་བའི་སྒྲག་བསྐལ་འབྱུང་།
བས་སྒོམ་ཏེ་ཅང་གང་བ་བསྟེན་ན་འབྲགས་རོམ་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ལྟར་གང་།

བས་ཉེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་། ཁུར་ལྷེ་བ་ཁུར་ན་རི་བོས་མནན་བ་ལྟ་བུ་
དང་། མཆོངས་བ་དང་རྒྱག་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་གཡང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་
ལོག་སྤྱད་ཆེ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཆིར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱལ་སྣ་
ཆོགས་སྟོང་བའོ། །སྦྱིར་བཏང་ལ་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་མའི་མངལ་དུ་ཞག་
བདུན་ཕྱག་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པར་བཤད་པ་ལས། བདུན་ཕྱག་སོ་
ལྷའི་བར་དུ་མངལ་དུ་ཕྱང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཚོགས། བདུན་ཕྱག་སོ་དྲུག་བ་
ལ་ཕྱིར་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྦྱེ། བདུན་ཕྱག་སོ་བདུན་བ་ལ་མངལ་གནས་ལ་
དྲི་མི་ཞིམ་བ་དང་མི་གཙང་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་། བདུན་ཕྱག་སོ་བརྒྱད་བ་ལ་
ལས་ཀྱི་རྒྱང་གིས་མགོ་ཐུར་དུ་ཁ་སྐྱོགས་ཤིང་རྐང་ལག་བརྒྱངས་ཏེ་ཕྱིར་
བཙའ་བར་བཤད།

ཡང་ལྷགས་གཅིག་ལྟར་ན། ཞག་བདུན་ཕྱག་སོ་བརྒྱད་འདས་པའི་
རྗེས་སུ། ལས་ཀྱི་རྒྱང་གིས་མགོ་ཐུར་དུ་ཁ་སྐྱོགས་ཏེ་ཞག་བཞི་ལོན་ཆེ་ཕྱིར་
བཙའ་བར་བཤད། དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ཟླ་བ་དགུའམ། ཟླ་བ་བཅུ་ངོ་མཐོང་ཅམ་
དུ་གནས་པ་ནི་སྦྱིར་བཏང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས། ཁ་ཅིག་ནི་ཟླ་བ་
བརྒྱད་དང་བདུན་དང་དྲུག་གི་བར་གནས་པའང་ཡོད། ལ་ལ་ནི་མ་བུ་གཉིས་
ཀའི་ལས་ངན་གྱིས་ལོ་མང་པོར་མངལ་དུ་གནས་པ་ཡོད་པར་ཡང་བཤད།
མངལ་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཙའ་བའི་ཆེ་འཇུར་མིག་ནས་བྱངས་པའམ། བ་སྦྱང་གི་

པགས་པ་དམར་བུས་བྱས་པ་ལ་ཤ་སྒྲང་གིས་སོས་བཏབ་པ་ལྟར་སྒྲུག་
བསྐྱལ་བྲག་པོ་སྤྱོད་བཞིན་བྱིར་བཅའོ། །དེའི་ཆེ་བཅེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཚུ་རོ་
འཇམ་གྱིས་བགྱས་ཀྱང་ཁོ་ཚུ་ཁོལ་མ་སྒྲུགས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་།
ལག་པ་འཇམ་པོས་སྒྲངས་ཀྱང་ཁས་བྱེད་འབྱེད་བུ་བྱ་དང་། འཇམ་པའི་
གོས་སུ་བཞག་ཀྱང་ཆེར་དོང་དུ་བཅུག་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་བྲག་པོ་འབྱུང་།
དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བྱིས་པ། གཞོན་བྱ། དར་མ། བཞན་པོ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་།

མཐུན་ཡུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར། སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་
འབྱེད་བའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། དེའི་བྱགས་ཀར་ཞུམས་བྱུང་
བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཞེས་པ་ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་རྫོང་ཡིག་
མཐིང་ག་འོད་ཟེར་ལྡ་འཕྲོ་བ། ཞེས་པའི་བར་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆིག་རིས་ལྟར་
བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་འཕེན་པ་བཏང་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་ཐ་མལ་
བའི་མིག་གིས་མཐོང་མི་རུས་པའི་སྐྱེ་ལུས་འདི་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་རྫོགས་པར་བྱ་མི་རུས་པས། རགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་བཟུང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་
པ་དང་། བར་དོ་བ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེ་
ཡང་སྐྱུང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས། རང་ཉིད་འཇམ་དཔལ་དུ་
གསལ་བ་དེའི་བྱགས་ཀར་ཞུམས་པ་ལྟར་པོ་ཞིག་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བར་
བསམ། ཞུ་མེ་ཡང་འོད་དུ་བྱེད་པ་ལས་འོད་གསལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་

བཞིན་ཅན་གྱི་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་
པ་ཞིག་བསྒྲུལ། ཉི་མ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོགས་བཅུར་འཕྲོས་པ་སྟོགས་བཅུའི་
རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་རྒྱའི་ལྷ་ཞེ་དགུ་མའི་རྣམ་པར་སྤྱན་དངས་
བའམ། ཡང་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྡེའི་རྣམ་པའམ།
ཐམས་ཅད་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྤྱན་དངས་པར་བསམ།

དེ་ཡང་རྒྱའི་ལྷ་ཞེ་དགུ་ནི། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྷ།
དོ་རྩེ་ཚོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས་སོ་གཉིས། དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱུ་ལ་
སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ་བརྒྱད། སེམས་མ་དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མ་བཞི་
ཉི་ཞེ་དགུ་འོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ནི། གཏི་ལྷག་དོ་རྩེ། སེར་སྤྲོད་དོ་རྩེ། འོད་
ཆགས་དོ་རྩེ། སྤག་དོག་དོ་རྩེ། གཙོ་བོ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་ཉི་ལྡེའོ། །བྱང་
སེམས་སོ་གཉིས་ནི། དོ་རྩེ་ཚོན་པོ། རལ་གྱི། བྱམས་པ། འཇམ་དཔལ། ཡེ་
ཤེས་སྤྱུ། རག་གི་སྤྱུ། ཟླ་བའི་འོད། ཡེ་ཤེས་མཛོད། ལྷ་ཆོགས། གཞོད་སྤྱིན།
ཁུ་ཚུར། ཆོས། བསྐྱར་བ། ཚོན་པོ། རྒྱ། བཟུང་འོད། ལྷ་བ། སེམས་དཔལ།
རྒྱལ་པོ། ཆགས་པ། ལེགས་པ། རིན་ཆེན། ཉི་མའི་འོད། དཔལ། བཞད་པ།
སྤྲོས་གྱི་སྤང་པོ། ཡེ་ཤེས་ཏོག་ཐམས་ཅད། ཐབས་གྱིས་འགོ་བ། རྒྱ་མཆོའི་
སྤྲོ་བོས། སྤྲོ་བོས་མི་བད། བདུད་ཅི་འོད་དེ་སོ་གཉིས་སོ། །ཁྲོ་བོ་བརྒྱད་ནི།
ལྷགས་ཀྱུ། ཞགས་པ། ལྷགས་སྤྱོད། རིལ་བྱ། གཞོད་མཛོས། གཙུག་ཏོར། རྩྱ་

མཛད། གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །རིག་པ་བཞི་ནི། སེམས་མ་རྩོ་
རྩོ་མ། ཚོས་རྩོ་རྩོ་མ། རིན་ཆེན་རྩོ་རྩོ་མ། ལས་ཀྱི་རྩོ་རྩོ་མ་སྟེ་བཞི་པོ། །འདི་
དག་གི་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆན་ནི། འཤར་དང་འཤར་སྟོ་པ་རྣམས་སྐྱེ་མདོག་སྟོན་
པོ། གཡས་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ། སྟོ་དང་སྟོ་ཐུབ་པ་རྣམས་སྐྱེ་མདོག་སེར་པོ།
གཡས་རིན་པོ་ཆེ། ཐུབ་དང་ཐུབ་བྱང་པ་རྣམས་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ། གཡས་
པ་རྣམས་བྱང་དང་བྱང་འཤར་པ་རྣམས་སྐྱེ་མདོག་ལྗང་གུ་གཡས་སྐྱ་ཚོགས་རྩོ་རྩོ་
དང་། ཐམས་ཅད་གྱིས་ཕྱག་གཡོན་པས་པོ་ཉི་འཛིན་པའམ། རིམ་བྱ་དཀྱར་
བརྟེན་པའོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེན་བྱངས་པའི་སྐྱ་ཚོགས་དེ་རྣམས་རང་
ཉིད་འཇམ་དཔལ་དང་བཅས་པ་བདེ་བའི་ངོ་བོ་མེར་གྱིས་ཁྱུ་ནས། སྤར་
ཐུགས་ཀར་བཀོད་པའི་ཉི་དཀྱིལ་དེ་ལ་ཁྱུགས་པ་ལས། ཉི་དཀྱིལ་དེ་ཉིད་
སྤར་ལས་འོད་ཟེར་ཆེས་འབར་ཞིང་། འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་བས་དཔག་ཆད་སྟོང་
ཕྱག་བརྒྱར་ཁྱབ་པ། འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་རིག་དུས་མཐའི་མེ་ལྟ་བུས་གདུག་པ་
ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ་ལ།

དེ་ལ་ངའོ་སྐྱེ་མདོ་དུང་རྒྱལ་བཞག་ནས་བསྐྱོམ། དཔག་ཆད་ནི། རྒྱུད་
ལས་གསུངས་པའི་ལུགས་གཅིག་ལྟར་ན། རྩལ་སྤར་དང་། རྩལ་སྤོར་དང་།
རྩལ་ཆུང་དང་། ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་དང་། རི་བོང་གི་རྩལ་དང་། ལུག་རྩལ་དང་།
སྤང་རྩལ་དང་། སྟོ་མ་དང་། འེག་དང་། རས་དང་། སོར་ཚོགས་རྣམས་སྤར་མ་

སྒྲ་མ་ལས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བདུན་འགྲུར་གྲིས་ཆེ་བ་དང་། སོར་ཆིགས་བཅུ་
གཉིས་ལ་མཐོ་གང་། མཐོ་དོ་ལ་ཁྱ་གང་། ཁྱ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་། འདོམ་སྟོང་
ལ་རྒྱང་གྲགས། རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་ཅེས་གསུངས།
མཛོད་ལུགས་ལྟར་ན། སྒྲ་རབ་དང་། རྩལ་སྒྲ་དང་། ལུགས་རྩལ་དང་། རྩལ་
རྩལ་དང་། རི་བོང་གི་རྩལ་དང་། ལུག་རྩལ་དང་། སྒྲང་རྩལ་དང་། ཉི་ཟེར་
རྩལ་དང་། སྟོ་མ་དང་། ཞིག་དང་། རས་དང་། སོར་མོ་རྣམས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་
ལས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་རྣམས་བདུན་འགྲུར་གྲིས་ཆེ་བ་དང་། སོར་མོ་ཉིར་བཞི་ལ་
ཁྱ་གང་། ཁྱ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་། འདོམ་སྒྲ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་རྒྱང་
གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ།

དེ་འདྲིའི་འོད་ཟེར་དཔག་ཆད་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱར་བྲབ་པའི་ཉི་མའི་
དཀྲིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་དུ། རྩྱ་ཡིག་མཐེང་ག་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བ་གདུག་པ་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་སྒྲ་སྒྲ་འཕྲོ་བ། རྩྱ་གི་སྒྲ་བྲག་པོ་འབྲུག་
སྟོང་ལྗེར་བ་ལྟར་སྒྲིགས་པ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བར་བསམ་ལ། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་
ནས་བསྒྲོམ། དེ་རྗེས། རྩྱ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲིགས་བཅུར་འཕྲོས་པས། སྒྲིགས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྒྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུའི་ལྷ་ཞེ་དགུའི་རྣམ་པའམ།
དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱན་བྲངས་ཏེ། རྩྱ་ལ་ཐིམ་པར་བསམ། རྩྱ་དེ་
ཡང་ཞུ་བ་ལས་ཁྱོ་བོ་དོ་རྗེ་ནག་པོ་ཅེ་དགུ་པ་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཅེ་མོ་ཆངས་པའི་

འཛིག་རྟེན་དུ་སླེབས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གདངས་པ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མེད་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་སྣ་ལྔ་དང་ལྡན་པ། དེའི་སྟེ་བའི་དབུས་
སུ་རྩྱུ་ཡིག་མཐིང་ག་སྒྲར་ལས་ཀྱང་འོད་ཟེར་ཆེས་འབར་ཞིང་རྩྱུ་གི་སྒྲ་ཡང་
སྒྲར་ལས་ཆེར་སྒྲོགས་པས་མཆོན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་པར་བསམ།

དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་འབྲོས། འོད་ཟེར་གྱི་སྟེ་མོ་ལས་དོ་རྩེ་
ལྷ་མོའི་གཟུགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས། འབྲོས་པའི་དོ་རྩེ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཁྱོ་བོ་སོགས་སེམས་ཅན་གང་ལ་
གང་འདུལ་གྱི་སྐྱེ་རྣམས་པ་དུ་མ་དང་། གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་
བཅས་ཡུམ་མེད། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས།
དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྔ་པ་སོགས་ཕྱག་མཆོན་ཉི་གཏན་ལ་
གནས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཉིལ་གྱི་
གང་བུ་བཞིན་དུ་གང་བ། བན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་འཆར་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཡུམ་
བཅས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་སྟོམས་པར་བྱགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་དབང་བསྐྱར་བས་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་
སྦྱངས་ནས་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུར་གྱུར་པར་བསམ། ཡུམ་མེད་པ་དང་
ཕྱག་མཆོན་རྣམས་ལས་ནི་འོད་ཟེར་འབྲོས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རེག་པ་
ཙམ་གྱིས་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྦྱངས་ནས་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུར་གྱུར་པར་

བསམ། ཡང་ནི་བས་འདུལ་མི་རྒྱས་པའི་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་དྲག་པོ་དོ་
རྗེ་ཆེ་ཆུང་ཅི་རིགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ་གདུག་པ་ཅན་དེ་དག་ལ་ཐོག་
བས་ལུས་སྒོག་རྒྱལ་དུ་བརྒྱག་ཅིང་རྣམ་ཤེས་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་གོ་
འཕང་ལ་བཀོད་པར་བསམ། དེ་རྣམ་པར་སྒྲོས་པའི་ལྷ་དང་ཕྱག་མཆོན་
རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚུར་བསྐྱས་ཏེ་སྤར་གྱི་དོ་རྗེ་ཅེ་དགྲ་པ་ཆེ་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལ་
ཐེམ་པར་བསམ། དེ་རྗེས། སྤར་གྱི་ཟླ་བ་དང་། དེའི་སྤྲེང་གི་ཉི་མ་དང་། དེའི་
སྤྲེང་གི་ཁོ་བོ་དོ་རྗེ་ཅེ་དགྲ་པ་དང་། དེའི་སྤྲེ་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིག་རྣམས་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་དཔལ་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་སྐྱེ་
མདོག་མཐིང་ནག་ཞལ་དགྲ། ཕྱག་སོ་བཞི། ཞབས་བཅུ་དྲུག་པ། གཡས་
བསྐྱམས་ཤིང་གཡོན་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་སེམས་དཔའ་སུམ་
བཅེགས་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པར་མོས་ཏེ་ང་རྒྱལ་གསལ་
སྤར་བཏུན་པོ་ཐོབ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

སྤྱིར་རྒྱུད་སྤེ་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། མདོན་བྱང་ལྔའི་
བསྐྱེད་ཆོག དོ་རྗེ་བཞིའི་བསྐྱེད་ཆོག །ཆོ་ག་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་ཆོག །སྐད་
ཅིག་གིས་དགྲོངས་སུ་བསྐྱེད་ཆོག ལྷ་དྲུག་གི་བསྐྱེད་ཆོག་རྣམས་ཡོད་པ་
ལས། ལྷགས་འདིར་མདོན་བྱང་ལྔས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད། དེ་ཡང་གདན་

དབུས་མའི་སྟེང་དུ་ཨ་ཡིག་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཆེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་
བསྐྱོམ་བ་ནི། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་དང་།
དེའི་དབུས་སུ་ཆུ་ལས་ཆུ་བྱར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཞེས་པ་ནས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱར་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གྱུར། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་མཉམ་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉི་མ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྩྱ་
ཡིག་མཐེང་ག་ཞེས་པ་ནས། རྩྱ་ལ་ཞུགས་པ་ལས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོར་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུང་ས་བོན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཁོ་བོའི་
དོ་མེ་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཞེས་པ་ནས་དོ་མེ་ལ་ཐིམ་བར་གྱུར། ཅེས་པའི་བར་
གྱིས་བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཕྱགས་ཕྱག་མཆོན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་
དང་། ཆེ་བའི་ཉི་མ་དོ་མེ་རྩྱ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། ཞེས་པ་ནས།
གཡས་བསྐྱམས་ཤིང་གཡོན་བརྒྱངས་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་པ། ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་
བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་བཤད། མདོན་བྱང་ལྷ་བྱ་ཚུལ་འདི་ནི། རྩེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་
མཚོ། བཤའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་སོགས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ལགས།

ཡང་ཁ་སྐྱོར་ལས་གསུངས་པའི་མདོན་བྱང་ལྷ་ནི། ཆེ་བའི་མེ་ལོང་ཡེ་
ཤེས་ལྷན། །དེ་བཞིན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །རང་སྟོང་ས་བོན་ཕྱག་མཆོན་

ནི། །སོ་སོར་རྟོག་པར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་བྱ་ནས་ཏན། །
གཟུགས་ཅན་རྫོགས་པ་དག་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ས་བོན་དང་།
ཕྱག་མཆན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་ནས་ལྷན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
གདན་དབྱས་མའི་སྟངས་ཏུ་ཨ་ཡིག་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་བའི་དགྲིལ་
ལའོར། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་བ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའམ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་
ཆུབ་པའི་ཚུལ་བཤད། དེའི་དབྱས་སུ་ཆུ་ལས་ཆུ་བྱར་གྱི་ཚུལ་ཏུ་ཞེས་པ་
ནས། འོད་ཟེར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱར་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་
ཏུ་གྱུར་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཉི་མ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའམ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
ལས་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་སྟངས་ཏུ་རྩྭ་ཡིག་མཐེང་ག་འོད་ཟེར་ལྷ་དང་
ལྷན་པ་ཞེས་པ་ནས་ཁོ་བོ་དོ་རྩེ་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཅེ་དགྲུ་པ་རྩ་ཤིན་ཏུ་གདེངས་
པ་སྟེ་བ་ལ་རྩྭ་ཡིག་གིས་མཆན་པ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ས་བོན་དང་ཕྱག་
མཆན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའམ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའི་
ཚུལ་དང་། དེ་ལས་དོ་རྩེ་ཕྱ་མའི་གཟུགས་སྟོས་པས་ཞེས་པ་ནས་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་འདུས་ཏེ་དོ་རྩེ་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་ལམ་མན་སྟེའི་
ཕྱགས་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་བ་
ཉི་མ་དོ་རྩེ་རྩྭ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ནས་གཡོན་བརྒྱངས་པའི་སྐབས་གྱིས་

བཞུགས་པ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱེ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་པའམ་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ།

སྤྱི་མ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ལུགས་ལྟར། ས་བོན་ཕྱག་མཆོན་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་
ནས་ལྷར་བྱ་ཚུལ་འདི་ནི། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ། ལྷར་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་དག་
དབང་སློ་བཟང་ཆོས་ལྡན། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། བད་དཀར་འཇིན་པ་
བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་པ་ལྟར་བཀོད་དོ། །དེ་ནས་
ལུགས་སྤྱི་མའི་ས་བོན་ཕྱག་མཆོན་སོ་སོར་བགྱང་བ་དེ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་
དགོངས་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པ་མང་
པོས་ཀྱང་བཞེད། ལུགས་སྤྱི་མ་འདི་ཁ་སྦྱོར་རྩ་འབྲེལ་དང་མཐུན་ཞིང་མཁས་
གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་པས་ལུགས་
གཉིས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་བས་འདིར་གཉིས་ཀ་བཤད་དོ། །ཡང་རྒྱ་
འབྲས་གྱི་དོ་ཐེ་འཇིན་པའི་སྐྱབས་འདིར་གདུལ་བྱ་འདུལ་ཚུལ་ལྷ་བཤད་པ་
ལས། རྒྱ་དོ་ཐེ་འཇིན་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་སྐྱབས་སུ་ཞི་བས་འདུལ་
རུང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཞི་བས་འདུལ་བ་ནི་དང་པོ་དང་། དེར་ཞི་བས་མ་
འདུལ་བའི་གདུག་པ་ཅན་ཚུང་དུ་རྣམས་འོད་ཟེར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱར་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཟིར་བར་བསྐྱོམ་པ་ནི་དག་པོས་
འདུལ་ཚུལ་ཚུང་དུ་སྟེ་གཉིས་པ་དང་། དེས་ཀྱང་འདུལ་མ་རུས་པའི་གདུག་

པ་ཅན་འབྲིང་ནམས་རྩྱ་ཡིག་མཐིང་ག་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྒྲ་འབྲུག་ལྟར་
 སྒྲིགས་པས་འདུལ་བར་བསྒྲིམ་པ་ནི་དག་པོས་འདུལ་ཚུལ་འབྲིང་པོ་སྟེ་
 གསུམ་པ་དང་། དེས་ཀྱང་མ་འདུལ་བའི་གདུག་པ་ཅན་ཆེན་པོ་ནམས་ཁྲོ་བོ་
 རྡོ་རྗེ་ཅེ་དགུ་པ་ལས་འསྐྱོས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཆེ་ཆུང་དུ་མས་དུལ་དུ་བརྒྱག་པར་
 བསྒྲིམ་པ་ནི་དག་པོས་འདུལ་ཚུལ་ཆེན་པོ་སྟེ་བཞི་པ་དང་། དེས་ཀྱང་མ་
 འདུལ་བའི་མ་རུངས་པའི་གདུག་པ་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནམས་འཛིགས་བྱེད་
 ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཞེངས་ཏེ་འདུལ་བར་བསྒྲིམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 དག་པོས་འདུལ་ཚུལ་ཏེ་ལྷ་པའོ། །འདུལ་ཚུལ་ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་
 མི་བསྐྱེད་རྡོ་རྗེའི་མན་ངག་ཡིན་པར་བཤད།

རང་ཉིད་དེ་འདྲའི་མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་
 དངོས་ཡིན་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་བསྒྲིམ་དགོས་ཤིང་འདིར་མ་ཟད་
 གོང་གི་ཆེ་བ། ཉེ་མ། ས་བོན། ཕྱག་མཆོན་ནམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། དེ་ནི་དེ་
 དང་དེར་སོང་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་བཞག་པ་ནི་གནད་དམ་པ་ཡིན་པར་
 གསུངས་ཀྱི། ཚུར་ངོས་ནས་པར་ངོས་སུ་གནས་པ་ལ་བལྟ་བུ་བྱའི་ཚུལ་
 དུ་བསྒྲིམ་པ་ནི་མི་འཐད་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་མི་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་ང་
 རྒྱལ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། གསལ་སྒྲུང་འདོན་པའང་ཤིན་ཏུ་དགོས། གསལ་སྒྲུང་
 འདོན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་པའང་དགོས།

དེས་ན་རང་ཉིད་འབྲས་བུ་དོ་མེ་འཛིན་པ་དཔལ་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་དུ་
བསྐྱོམ་པའི་ཞལ་ཕྱག་མདོག་ཕྱག་མཆོན་རྒྱན་སོགས་རིམ་གྱིས་གསལ་
བཟབ་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་འབྲས་བུ་དོ་མེ་འཛིན་པ་དཔལ་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་
ཆེན་པོའི་སྐུ་མདོག་ནི་ཆར་སློན་ལྟར་ནག་པོ་འཕ་མཐིང་ནག་གང་རུང་དུ་
བཤལ་བས་དེ་གཉིས་ལས་སྒོ་ལ་གང་འཆར་བ་དེ་ལྟར་གསལ་འདེབས་
དགོས། སྐུའི་བོངས་ཆོད་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཆེ་བའམ་སྒོ་ལ་འཆར་མི་བདེ་ན་རང་གི་
སྒོ་དང་འཆམ་པར་བསྐྱོམ། ཞལ་དགུ་ནི། དབུས་ཀྱི་ཅ་ཞལ་མ་ཉིའི་གདོང་
ཅན། དེའི་གཡས་སུ་ཁྱོ་ཞལ་གསུམ། གཡོན་དུ་འང་ཁྱོ་ཞལ་གསུམ། ཅ་ཞལ་
ཀྱི་ཉིང་དུ་སློན་ཞལ། དེའི་ཉིང་དུ་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་ཞལ་ཏེ་དགུ་ལས། ཅ་ཞལ་
དང་གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཞལ་དུག་སྟེ་བདུན་ནི། མགྱིན་པ་དང་། དབུ་ཐོད་
གཅིག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲན་པན་ཆད་ཞལ་བདུན་འབྱར་པོ་བདུན་དུ་དོད་པ། སློན་
ཞལ་ནི་ཅ་ཞལ་ཀྱི་ཆངས་བྱག་གི་རྒྱབ་ངོས་སུ་མགྱིན་པ་དང་བཅས་པ།
འཇམ་ཞལ་ནི་སློན་ཞལ་ཀྱི་ཆངས་བྱག་གི་རྒྱབ་ངོས་སུ་མགྱིན་པ་དང་
བཅས་ཕྱག་སོ་བཞིའི་གྲུ་ཚུལ་ལ། རྩ་ཕྱགས། སྐྱོ་ཕྱགས། ཞང་ཕྱགས།
རང་ཕྱགས་སྐྱ་ལི་ཏའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་མེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱགས་
དང་བཞི་ལས། རྩ་ཕྱགས་པ་རྣམས་ནི། གྱི་གྲུག་འཛིན་པ་སོགས་ཕྱག་
གཡས་བཞི་དང་། ཐོད་ཁྲག་འཛིན་པ་སོགས་ཕྱག་གཡོན་བཞི་སྟེ་ཕྱག་

བརྒྱད་ལ་མདུན་ཕྱག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་བརྒྱད་ལ་ཅ་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 གྲང་བྱས། ལྷག་མ་ཉེར་དྲུག་གི་བཅུ་གསུམ་ནི་གཡས་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱག་དང་།
 བཅུ་གསུམ་ནི་གཡོན་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། སྤང་ལྷགས་འཛིན་པའི་
 ཕྱག་ཐ་མར་འདོད། སྤྱི་ལྷགས་པ་རྣམས་ནི། རྒྱབ་མདུན་དུ་གཉིས་ཆོན་མ་
 བསྐྱེགས་པར་གཡས་སུ་ཕྱག་བཅུ་བདུན་སྟེང་འོག་ཏུ་བསྐྱེགས་པ་དང་།
 གཡོན་དུའང་ཕྱག་བཅུ་བདུན་སྟེང་འོག་ཏུ་བསྐྱེགས་པར་འདོད་ཅིང་སྤང་
 ལྷགས་འཛིན་པའི་ཕྱག་སྤར་ལྷར་ཐ་མར་འདོད། ཞང་ལྷགས་པ་རྣམས་ནི།
 སྟེང་འོག་ཏུ་མ་བསྐྱེགས་པར་གཡས་སུ་ཕྱག་བཅུ་བདུན་མདུན་ནས་རྒྱབ་
 ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེགས་པ་དང་། གཡོན་དུའང་ཕྱག་བཅུ་བདུན་མདུན་ནས་རྒྱབ་
 ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེགས་པར་འདོད།

རང་ལྷགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་ཚུལ་ལ། ཕྱག་སོ་བཞི་ནི། གཡས་
 སུ་སོག་པ་གཅིག་གི་དཀར་ཡོལ་ནས་ཕྱག་བཅུ་བདུན་དང་། གཡོན་དུའང་
 སོག་པ་གཅིག་གི་དཀར་ཡོལ་ནས་ཕྱག་བཅུ་བདུན་གྱིས་ལ། དེ་ཡང་བརྒྱད་
 ནི་མདུན་ངོས་སུ་སྟེང་འོག་ཏུ་བསྐྱེགས་ལ། བརྒྱད་ནི་རྒྱབ་ངོས་སུ་སྟེང་འོག་
 ཏུ་བསྐྱེགས་ལ། གཅིག་ནི་བརྒྱད་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་མའི་མཆོམས་ནས་ཐོན་
 པ་སྟེ་བཅུ་བདུན་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་འདྲའོ། །ཞབས་བཅུ་དྲུག་ནི། དེ་
 གཡས་པའི་འཁོར་མིག་གཅིག་ནས་ཐོན་པའི་གཡས་ཀྱི་ཞབས་བརྒྱད་

མདུན་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲིགས་ནས་ཞབས་སོར་གཡས་སུ་བསྟན་པ།
དབྱི་གཡོན་པའི་འཁོར་མིག་གཅིག་ནས་ཐོན་པའི་གཡོན་གྱི་ཞབས་བརྒྱད་
ཀྱང་མདུན་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲིགས་ནས་ཞབས་སོར་གཡོན་དུ་བསྟན་
པ་ཞབས་གཡས་བརྒྱད་བསྐྱམས་ཤིང་། གཡོན་བརྒྱད་བརྒྱདས་པའི་སྟབས་
ཀྱིས་བཞུགས་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྟིང་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་རང་གི་
མཐོ་ལྷ་ཡོད་པ། ཁམས་གསུམ་ན་དབང་བསྐྱུར་བའི་མཐུ་དང་ལྷན་པས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དབང་པོ་སོགས་ཀྱང་ཞབས་འོག་དུ་
མནན་པས་གཞན་དག་སྟོས་ཅི་དགོས་ཞེས་པའི་བརྟེན་པས་ན་ཁམས་
གསུམ་པོ་བར་ནུས་པ་ཞེས་པའོ།

ཅེ་ཞལ་ནས་ཏ་ཏ་ཞེས་སྒྲིགས་པའམ། དབྲ་ནག་གི་འགྲེལ་པ་ནས་
བཤད་པའི་དཔལ་པོའི་གད་མོ་བརྒྱད་དམ། ལྷ་བ་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་
བཞད་པ་བརྒྱད་གང་རུང་སྒྲིགས་པ། དེ་ཡང་དང་པོ་བརྒྱད་ནི། བསྒྲིགས་པའི་
གད་མོ་ཏ་ཏ་གཉིས། དབྲེས་པའི་གད་མོ་ཏེ་ཏེ་གཉིས། སྒྲིག་པའི་གད་མོ་ཏེ་
ཏེ་གཉིས། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་གད་མོ་ཏོ་ཏོ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ཕྱི་མ་
བརྒྱད་ནི། ཏ་ཏ་ཏེ་ཏེ་ཏོ་ཏོ་ཏེ་ཏེ་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ཁོ་ཞལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁ་ནས་
ལྷགས་འདྲིལ་བ་ནི་སྟོག་འབྲུག་པ་ལྷ་བྱ། མཆེ་བ་རྣམ་པར་བཅིགས་པ་ནི་
གངས་རི་ལྷ་བྱ། སྒྲིན་མཆམས་སུ་ཁོ་གཉེར་ཤིན་དུ་བསྐྱུས་པ། ཁོ་གཉེར་དེའི་

འགམ་དུ་སྒྲིན་མ་དང་སྒྲུན་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་འཛིག་དུས་ཀྱི་མེ་ལྷར་ལྷབ་
ལྷབ་དུ་གཡོ་ཞིང་འབར་བ། ཁོ་ཞལ་བརྒྱད་ཀྱི་དབུ་སྐྱེ་ཁམ་སེར་གྱེན་དུ་
བརྗེས་པ། ཅ་ཞལ་ཀྱི་རྒྱབ་དུ་སྒྲིས་པའི་སྐྱེ་མེར་སྐྱེ་ཡོད་པར་བཤད། ཕྱག་
གཡོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་གདོན་བགོགས་སོགས་རྣམས་ལ་
བསྒྲིགས་པའི་སྒྲིགས་མཛུབ་དང་། ཕྱག་གཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལྷ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་བསྒྲིགས་པའི་སྒྲིགས་
མཛུབ་བྱེད་པ། དེ་ལྷར་བསྒྲིགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
རྣམས་ལ་བསྒྲིགས་བརྟུན་པས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྐྱུར་དུ་སྒྲེལ་བར་
བསྐྱལ་བ། གདོན་བགོགས་རྣམས་ལ་བསྒྲིགས་པས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་བར་ཆད་
ཅོམ་པ་པོ་རྣམས་ཆར་གཅོད་ཅིང་དམ་ལ་བཞག་པའོ།

དེ་ཡང་གཡོན་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིགས་མཛུབ་གན་རྒྱལ་དུ་སྒྲིགས་
ཞིང་ཅེ་མོ་འོག་དུ་བསྐྱར་བ། གཡས་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིགས་མཛུབ་ཁ་འོག་དུ་
སྒྲིགས་ཞིང་ཅེ་མོ་གྱེན་དུ་བསྐྱར་བ། སྒྲིགས་མཛུབ་ནི། མཐེ་བོང་གིས་གྲུང་
སྒྲིན་གཉིས་བཀྲལ་བ་མནན་ཏེ་མཛུབ་ཆུང་གཉིས་ཀེར་བའོ། །འཛིག་རྟེན་ན་
མཐུ་སྟོབས་དང་དབང་ཆེ་བའི་ཆངས་པ་དང་དབང་པོ་སོགས་འཛིགས་སུ་
རུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཞབས་འོག་དུ་མནན་ནས་འཛིགས་པར་མཛད་པ། ཐེ་ཀ་
རའི་སྒྲི་ནི། སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྱིས། ཐེ་སྐྱེ་ཞལ་རྣམས་ཀྱན་ནས་

སྒྲོགས་པ། ཞེས་ཞལ་གྱུན་ལས་སྒྲོགས་པ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། མཁས་པ་དུ་
མས། ཙུ་ཞལ་གྱི་སྒྲིང་གི་སྒྲིན་ཞལ་དམར་པོའི་ཁ་ནས་ཕྱི་ཀ་ར་ཞེས་པའམ།
ཕྱི་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་འབྲུག་སྒྲིང་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲིར་བ་ལྟར་སྒྲོགས་པས་
མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དབང་དུ་སྤྱད་པར་བཤད། དེ་ཡང་ཕྱི་ནི་མཁའ་འགྲོ་
རྣམས་གྱི་སྒྲིང་པོའམ་མཁའ་འགྲོ་འབོད་པའི་སྒྲར་བཤད། ཀ་ར་ནི་བྱེད་པ་སྒྲེ་
མཁའ་འགྲོ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པར་བཤད་དོ།

མིའི་ཁྱལ་དང་། ཁྱལ་ལ་ཆགས་པའི་ཞག་དང་། རྒྱ་མཐའ་དང་། ཆོས་
བྱ་ཆམས་བ་བས་གཞོན་སྤེད་གདུག་པ་ཅན་ཆམས་སྐྱག་པར་སྤེད་པ། ཁོ་ཞལ་
བརྒྱད་གྱི་དབུ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་མི་རུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་རེ་རེ།
ཐོད་སྐྱམ་ལྗེའི་དབུ་རྒྱན་ཡང་རེ་རེ། དེ་ཡང་སྤྱི་བོའི་འཁོར་ལོ་ཆམས་གྱི་
མདུན་ཅིབས་གསུམ་དང་། གཡས་གཡོན་གྱི་ཅིབས་གཉིས་ཏེ་ཅིབས་ལྗེའི་
ཅེ་མོ་ཆམས་གྱི་སྟེང་དུ་བདུད་དང་གཤེན་རྩེ་དང་སྤྲིན་པོ་ཆམས་གྱི་མགོ་ཐོད་
སྐྱམ་པོ་ལྗེ་མིག་ཤོང་ཆེ་ཞིང་། འཛིགས་སུ་རུང་བ་མཆེ་བ་རིང་པོ་བསྒྲོལ་བ།
དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་རུས་པའི་བ་ཏུས་བསྐྱོར་བའི་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྗེའི་སྐུ་
འབྱུང་དུ་དོད་པའི་ཅེ་ཐུན་ཡོད་པའོ། །ཐོད་སྐྱམ་ལྗེའི་ཁ་ནས་རུས་པའི་བ་
བ་སྤེད་ཅིལ་ཆུང་དང་བཅས་པ་སྤྲིན་དབུས་མའི་ཐད་དུ་སྟེབས་ཤིང་འབྱུང་
བའོ།།

མི་མགོ་ཚྭ་པ་ལྲ་བཅུ་ཉེ་དོ་ཤལ་ནི། ལྷན་ས་ཐག་པར་བརྒྱས་པའམ།
ལྷ་དང་ཁ་གཉིས་ཀ་ནས་ཐག་པར་བརྒྱས་པའམ། མི་དེ་རྒྱ་མར་བརྒྱས་པ་
བརྒྱ་ཉེ་ཕྱ་སྒྲིལ་གྱི་མཆའ་ས་སུ་སྒྲིབ་པར་འཕྱང་བ། ལྷལ་ནག་པོ་དེ་མཆོད་
ཕྱིར་ཐོགས་ནི། ལྷལ་ནག་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐག་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲིབ་ནས་མཆོད་འོག་གཡོན་གཡས་གཉིས་སུ་ཐོན་པར་དགྱིས་པས་རྒྱབ་
མདུན་གཉིས་སུ་བསྒྲེལ་མ་བྱས་ཏེ་ལྷལ་གཉིས་ཀྱི་མགོ་མདུག་བཞི་མདུན་
ངོས་སུ་གནས་པའོ།

མི་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་ན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་རུས་པའི་རྒྱན་གྱིས་
བརྒྱན་པ། ཞེས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོད་སྐྱམ་དང་
བཅས་པ་སྟེ་དབུ་རྒྱ། སྒྱན་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། གདུ་བྲ། ལྷ་རགས། རུས་
པའི་ཐལ་ཆོམ་སྟེ་རུས་རྒྱན་དུག་དང་། རུས་པའི་སེ་རལ་ཁ་རྒྱམས་ཀྱིས་
བརྒྱན་པ། རྒྱན་དེ་དག་གི་དབྱིབས་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཙ་
ཞལ་གྱི་དབུ་འཁོར་ལོ་ནི་སྒྲིན་ཞལ་གྱི་མདུན་དང་། སྒྲིན་ཞལ་གྱི་དབུ་འཁོར་
ལོ་ལོ་ནི་འཇམ་ཞལ་གྱི་མདུན་དུ་ཡོད་པའོ། །ཙ་ཞལ་གྱི་སྒྱན་རྒྱན་ནི།
སྒྱན་དགྱིས་པའི་ཚུལ་དུ་བརྒྱན་པར་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད། ཁྱོ་ཞལ་གཞན་
བདུན་གྱི་སྒྱན་ཤལ་ནས་འཕྱང་བར་བཤད། ཤིན་ཏུ་ཁྱོས་པས་གསུས་པ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། རོ་ཆ་ཁྱེལ་ཡོད་ཀྱི་གོས་དང་ལྷན་པས་འདོམས་དགྱིས་ཅམ་

ཡང་མེད་པའི་གཙུག་རྒྱུག་གསུམ་ཅན། ཁོ་ཞལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྲོ་
རོས་སྐྱེས་པའི་སྤྲོ་མ་དང་། སྐྱེས་སྐབས་ཀྱི་ཁའི་རྗེ་མ་དང་ཁ་འགུམ་
གཡས་གཡོན་གྱི་སྤྲོ་ར་དང་ཡ་མཚུ་དང་གོས་གོའི་ཨག་ཆོམ་དང་། སྐྱེས་སྐབས་
གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་བ་སྐྱེས་པའི་རྣམས་ཀྱང་མདོག་ཁམ་སེར་གཟེ་བརྗེད་
དང་ལྷན་པ་ལས་བསྐྱེས་པའི་མེ་ལྷན་མེ་སྐྱེས་ཁོམ་ཁོམ་དུ་འབར་ཞིང་འཕྲོ་བ།
ཅ་ཞལ་ནི་ནག་པོ་ཡིན་ལ། བདེ་མཆོག་གི་ཁྱ་གདོང་མ་སོགས་ལྷ་བྱ་གདོང་
དབྱིབས་ཅམ་མིན་གྱི། དབྱ་རིལ་པོ་མ་ཉིད་གདོང་ཅན་དུ་བཤད། རྣམ་འགྱུར་
ནི་ཤིན་ཏུ་ཁོས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་ཁོ་བོའི་ཉམས་ལ། བྱང་སྤྱོད་ཁོས་པ། གཞོད་
སྐྱེས་ཁོས་པ། གཤེན་རྗེ་ཁོས་པ། སྤྲོ་པོ་ཁོས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་མང་དུ་བྲས་པ་
ལས། འདིར་གཤེན་རྗེ་ཁོས་པའམ་སྤྲོ་པོ་ཁོས་པ་ལྷན་ཤིན་ཏུ་ཁོས་པས་
དབྱལ་བར་མ་ཟད་ཤངས་ལའང་ཁོ་གཉེར་མང་པོ་བསྐྱེས་པའོ།

བྱང་སྤྱོད་ཁོས་པ་ནི། བདེ་མཆོག་དང་དབྱེས་རྡོར་ལྷ་བྱ་སྐྱེས་ཅུང་ཟད་
སྐྱེས་པའི་ཉམས་ཅན་དང་། གཞོད་སྐྱེས་ཁོས་པ་ནི། མགོན་པོ་བྲག་རྒྱག་པ་
ལྷན་ཡན་ལག་རགས་ཤིང་སྤྱོད་ལ་ལྷོ་བ་འབྱུང་ཞིང་བརྗེད་པའི་ཉམས་ཅན་
དུ་བཤད། རྣ་གཉིས་ནི་སྤྱོད་སངས་རྣོ་བ་རྩེ་མོ་ལས་མེ་འབར་བ། ཅ་ཞལ་དེའི་
སྤྲོ་མ་རྣ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སྐྱེས་ཁོས་ཞལ་དམར་པོ་རབ་དུ་འཛིགས་པའི་ཞལ་
ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོན་པའི་ཁྱག་གསུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྤྲོ་པའི་

མཆོན་བྱེད་དུ་སྒྱུར་འཇག་པ། སྤེན་ཞལ་དེའི་སྤྱིང་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་
 སེར་པོ་ཡིད་ཅམ་ཁྲོས་པས། སྤེན་མཆམས་སུ་ཁྲོ་གཉེར་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པ་
 རལ་པའི་སློག་ཤིང་གི་ཉོག་དང་སྤྱན་གོང་དུ་གཞོན་ཅུའི་རྒྱན་ཞེས་པ་མེ་
 ཉོག་གི་འཕྲེང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་བོར་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་
 བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་ན་ཆས་ཀྱང་བརྒྱན་པ། སྤྱི་
 བོར་རལ་པ་ལྷ་ནི་གོང་དུ་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བཤའ་པ་ལྟར་བྱས་
 པའི་ཁྱུག་སོ་ལྷ་དང་ལྷན་པ། དེ་ལྟར་ན་ཅ་ཞལ་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་སྤེན་ཞལ་
 དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་འཇམ་ཞལ་སུམ་བཅེགས་སུ་གནས་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་
 དབུ་དབུ་གའི་མགོན་པ་གཅིག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། མཁས་པ་དུ་
 མས་དབུས་གྱི་ཞལ་གསུམ་འདི་སོ་སོར་མགོན་པ་དང་བཅས་པར་བཤའ་
 རོ།

ཞལ་ལྷག་མ་དབུ་གི་འཁོར་ཚུལ་ནི། རྩ་ལུགས་པས་བཅེགས་ཞལ་དུ་
 འདོད་པའི་ལུགས་དང་། སྤྱི་ལུགས་པས་མཐར་ཆགས་སུ་འདོད་ཀྱང་ཞལ་
 མདོག་གི་གོ་རིམ་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་མཁས་པ་དུ་མས་
 བཤའ་ཅིང་། ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཁུངས་ཀྱང་མེད་པར་ལྷང་སྤྱི་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཐེན་ཐོ་ལས་བཤའ། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ལྷ་ལི་ཏའི་དགོངས་
 དོན་དེ་མ་མེད་པའི་རྩེས་སུ་འབྲང་སྟེ་རྩེ་ཅོང་ཁ་པས་སྤྱབ་ཐབས་སུ་བཤའ་པ་

ལྷ་ཡིན་ནོ།

རྩ་ལུགས་པས་བཅེགས་ཞལ་དུ་འདོད་ཚུལ་ནི། རྩ་གཡས་པའི་རྩ་
བར་ཞལ་སྒྲིན་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་དམར་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་སེར་པོ་སྐྱམ་བཅེགས་
སྐྱ་འདོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་གཡོན་པའི་རྩ་བར་ཞལ་དཀར་པོ། དེའི་སྟེང་
དུ་དུད་ཁ། དེའི་སྟེང་དུ་ནག་པོ་སྐྱམ་བཅེགས་སྐྱ་འདོད་པའོ། །སྐྱོ་ལུགས་པ་
མཐར་ཆགས་སྐྱ་འདོད་ཚུལ་ནི། རྩ་ཞལ་གྱི་གཡས་སྐྱ་ཞལ་སྒྲིན་པོ། དེའི་
གཡས་སྐྱ་དམར་པོ། དེའི་གཡས་སྐྱ་སེར་པོ་གསུམ་མདུན་ནས་རྒྱབ་སྟོགས་
སྐྱ་བསྐྱེགས་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་ཞལ་གྱི་གཡོན་དུ་ཞལ་དཀར་
པོ། དེའི་གཡོན་དུ་དུད་ཁ། དེའི་གཡོན་དུ་ནག་པོ་གསུམ་ཡང་མདུན་ནས་
རྒྱབ་སྟོགས་སྐྱ་བསྐྱེགས་པར་འདོད། རང་ལུགས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་
ནི། གྲུབ་ཆེན་ལྷ་ལི་ཏའི་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལི་ཏས། རྩ་ཡི་
གཡས་གྱི་ཞལ་གསུམ་ནི། །དང་པོ་མཐིང་ག་གཡས་དམར་པོ། །གཡོན་སེར་
ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཡོན་གྱི་རྩ་བའི་ཞལ། །དཀར་པོ་དུད་ཁ་དེ་
བཞིན་དུ། །ནག་པོ་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིད།
ཁ་ཅིག་གིས། རྩ་བའི་ལས། རྩ་ཡི་གཡས་སྐྱ་ཞལ་གསུམ་དང་པོ་མཐིང་ག་
གཉིས་པ་དམར་པོ། གསུམ་པ་སེར་པོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་
ལུགས་དེ་རྩ་བའི་བའུ་ཀྱི་ལུང་འདི་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་བར་ཐལ།

ལུང་འདི་ཉིད་གྱིས་དང་པོ་མཐིང་ག་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས་གཡས་ཞལ་གསུམ་
གྱི་དབྱས་མ་ལ་དང་པོ། དེའི་གཡས་ཞལ་ལ་གཉིས་པ། དབྱས་མའི་གཡོན་
ཞལ་ལ་གསུམ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་ལི་ཏས་ལུང་དེའི་
དགོངས་པ་བཀལ་བའི་ཚུལ་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་ལི་ཏའི་སྐབ་ཐབས་ཚུང་བ་ལས། རྩ་ཡི་གཡས་གྱི་
ཞལ་གསུམ་ནི། །དང་པོ་མཐིང་ག་གཡས་དམར་པོ། །གཡོན་སེར་ཤིན་ཏུ་
ཁྲིས་པ་འོ། །ཞེས་སོགས་སྒར་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱི་ཞལ་གསུམ་གྱི་དབྱས་མ་དམར་པོར་འདོད་པ་
ལྟར་ན། གོང་གི་ཚེས་འབྱུང་གི་སྐབས་གྱི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་སྐྱེ་ལུས་
དཀར་ལ་དབྱས་ཞལ་མཐིང་གའམ། སྐྱེ་ལུས་དང་དབྱས་ཞལ་གཉིས་མཐིང་
ག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་ལི་ཏས། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །དཀར་
དང་མཐིང་ག་དམར་བའི་ཞལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
སྐྱེ་ལུས་དང་དབྱས་ཞལ་གཉིས་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་མ་
ཟད་ཞལ་གསུམ་གྱི་དབྱས་མ་ལ་དང་པོར་བརྩི་བ་འདུས་པ་སོགས་ལས་
ཀྱང་མང་དུ་བཤད་པས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག། སངས་རྒྱས་གཅིག་གཤུལ་བྱ་
དུ་མ་ལ་མདོག་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་སྒྲུང་བའང་ཡོད་པས། རྩ་སྐྱོའི་
ལུགས་དེ་དག་ལ། དགག་སྤོང་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒར་བས་པ་འགའ་ཞིག་

གི་རྩོམ་སྤྱི་འབྲང་སྟེ་རྩོམ་པོ་ཆེའི་ལུགས་ལ། ཐེ་ཚོམ་ཐ་མཁན་འབྲང་དུ་
དོགས་ནས་ཚོད་སྟོང་ཅུང་ཟད་བྱས་སོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཅ་ཞལ་གྱི་
རྩ་གཡས་པའི་ཅ་བར་ཡོད་པའི་ཞལ་ནི་ལྷུན་ལ་སྟོན་པོ་ལྷུང་སྟོན་པོ། དེའི་
གཡས་ཞལ་ཏེ་ལྷག་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་བའི་ཞལ་ནི་གྱི་རུ་ལྷུང་དམར་པོ། ཞལ་
སྟོན་པོ་དེའི་གཡོན་དུ་ཅ་ཞལ་ལ་ཉེ་བའི་ཞལ་ནི་ཡུང་བ་ལྷུང་སེར་པོ། ཞལ་
དམར་པོ་དང་སེར་པོ་འདི་གཉིས་པོ་ནི་ཞལ་སྟོན་པོ་དེ་ལས་གཡས་གཡོན་
དུ་གྱེས་པ་ལྷ་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་ཅ་ཞལ་གྱི་རྩ་གཡོན་པའི་ཅ་བར་ཡོད་པའི་
ཞལ་ནི་དུང་ལྷུང་དཀར་པོ། དེའི་གཡས་ཞལ་ཏེ་ཅ་ཞལ་ལ་ཉེ་བའི་ཞལ་ནི་
དུད་ཁམས་ཁམ་ནག ཞལ་དཀར་པོ་དེའི་གཡོན་དུ་ལྷག་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་
བའི་ཞལ་ནི་སོལ་བ་ལྷུང་ནག་པོ་ཞལ་དུད་ཁ་དང་ནག་པོ་གཉིས་འདི་ཡང་
ཞལ་དཀར་པོ་ལས་གཡས་གཡོན་དུ་གྱེས་པ་ལྷ་བྱ། སྟེང་ཞལ་མ་གཏོགས་
པའི་ཞལ་འོག་མ་བརྒྱད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཁྲིས་པ། ཞལ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་སྦྱན་ཉར་བདུན་དང་ལྷན་པའོ།

ཕྱག་མཆན་འཛིན་ཚུལ་རིམ་ལྔ་བྱ་ཞེ་ན། གཡས་གྱི་མདུན་ཕྱག་བརྒྱད་
དང་རྒྱབ་ཕྱག་བརྒྱད་ཆན་གཉིས་གྱི་སྟེང་མའི་མཆམས་ནས་ཐོན་པའི་ཕྱག་
ནི་གཡས་ཕྱག་བརྒྱ་བདུན་གྱི་དང་པོ་ཡིན་ལ། ཕྱག་དེ་ཉིད་གྱིས་སྤང་པོ་ཆེའི་
པགས་པ་རྫོན་པའི་ལག་པ་གཡོན་པའི་པགས་པ་ནས་འཛིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་

གཡོན་ལའང་འབྲས་ལྷོ། གཡོན་ཕྱག་བཟུ་བདུན་གྱི་དང་པོ་དེས་སྒར་གྱི་སྒང་
ལྷགས་དེའི་རྒྱང་པ་གཡོན་པའི་བགས་པ་ནས་འཛིན་པ། སྒང་ལྷགས་དེའི་
ནི་ཁྱག་ལྷན་ཡིན་ལ་མདོག་སྒྲི་སྒྲུའམ་དཀར་པོ། མགོ་གཡས་དང་སྒྲི་ཕྱིར་
བསྟན་ཅིང་བརྒྱངས་ཏེ་རྒྱབ་ཏུ་གྱུན་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པའོ། །འོ་ན་རྟོག་
བདུན་དང་། སྒྲི་ཁ་ལས། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གྱི་ཐོད་འཛིན་པར་བཤད་
པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སྒང་ལྷགས་འཛིན་པའི་ཕྱག་མ་གཏོགས་
ལྷག་མ་གཡས་པ་བཟུ་དྲུག་དང་། གཡོན་པའི་བཟུ་དྲུག་སྟེ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱག་སོ་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་དགོངས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། ལྷག་མ་རྒྱབ་ཕྱག་མདུན་ཕྱག་གྱིས་
པའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སྒང་ལྷགས་འཛིན་པའི་ཕྱག་གཉིས་ཕྱག་སོ་
བཞིའི་དང་པོར་བཞེད་པ་ནི། རྒྱབ་ཆེན་ལྷ་ལི་ཏའི་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་
ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལི་ཏས། གཡས་གཡོན་དང་པོའི་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས། །སྒང་ཆེན་
ལྷགས་པ་རྫོན་པ་འཛིན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཡས་ཀྱི་
ཕྱག་མཆན་གཞན་ནམས་ནི་ལྷག་མ་ཕྱག་གཡས་བཟུ་དྲུག་གི་དང་པོ་ཡང་
ཡིན་ལ་གཡས་པའི་མདུན་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱག་དེས་
ཡུམ་གྱི་མཆན་འོག་གཡོན་ནས་འབྱུང་དེ་སོག་ལྷག་ཏུ་དོ་རྗེ་ཅེ་སྒྲི་པའི་ཡུ་བ་

ཅན་གྱི་གི་གྲག་འཛིན་པའོ།།

འོ་ན། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཙུ་བྱུག་ནི། །བརྟེན་ཅིང་འཛོམས་པའི་
མཆོན་ཆ་གདེངས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
ཏེ། དེ་ནི་དབལ་འཛོམས་གཅིག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། བཙུ་གསུམ་མ་
འདིར་སྒར་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟེན་ཐོ་ལས། དབལ་
འཛོམས་གཅིག་པ་ལ་སྒྲང་སྒྲགས་འཛིན་པ་ལས་གཞན་པའི་བཙུ་བྱུག་ནམས་
གདེངས་པར་བྱེད། དུམ་ཡོད་པ་ལ་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་འབྱུང་བ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་པ་ན་གླེ་གླེ་པ་ལ་ནི། མདུང་ལྟར་ལེབ་
པའང་མ་ཡིན་ཐེག་ཤིང་ལྟར་གྲུ་བཞི་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། ལྷགས་དབྱུག་རྒྱུ་
པོ་ཡུ་བ་སྤ་ཞིང་ནོ་བའི་སྒྲོམ་མགོར་སྐབས་སྟོང་ཡོད་པའི་ནང་དུ་མ་བྱའི་སྒྲོ་
ཚུན་བཙུགས་པའི་གསོར་མདུང་ངམ་འཕང་མདུང་ཞིག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
གསུམ་པ་ན་གཏུན་ཤིང་ནི། རྟེན་པ་སྤ་ཞིང་སྒྲེ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་འབྲས་འབྲུ་བའི་
ཤིང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བཞི་པ་ན་ཚུ་གི་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ཚུ་བ་ནམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
འཛིན་པའི་གི་མོན་གྱི་ཤེལ་རྩོལ་བྱ་བྱེད་ཞེས་བཤད། དེ་ཡང་རྩོལ་མོ་རྩོལ་མོ་
ནས་མར་རིམ་གྱིས་དབྱུང་མགོ་རྒྱས་པ། རྟེན་པ་ནས་མར་རིམ་གྱིས་སྤ་བ་
ཡུ་བའི་རྩ་བ་རྒྱས་པའི་གི་རྩོལ་བ་ཞིག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ། ལྷ་པ་ན་ཀ་ཏ་ཡ་ནི།
མདུང་སྐྱང་ལ་ཞགས་པ་བཏགས་པའི་མདུང་ཞགས་འདི་ལ་བཏགས་པའི་

ཞགས་པ་ནི་རྒྱ་མའི་ཞགས་པ་ཡིན་པར་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད། དེའི་འོག་
ཏུ། རྒྱག་པ་ན་དག་ལྟ་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟ་རེ་ཡིན་ལ་ཡུ་བའི་ཅེ་ལ་དོ་རྩེ་
བྱེད་པ་ཡོད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ། བདུན་པ་ན་མདུང་གི་ཡུ་བ་རིང་པོ་ཡོངས་
གྲགས་ལྟར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ། བརྒྱད་པ་ན་མདའ་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སོག་
མདའ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །གཡས་པའི་རྒྱབ་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་སྟེ། དགུ་
པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་ནི། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ཡིན་ལ་ཡུ་བ་རིང་བའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
བཅུ་པ་ན་དབྱུག་ཏོ་ནི་མི་མགོ་འཛིན་དབྱུག་ དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་གཅིག་པ་ན་ཁ་
རྒྱ་གཞི། མར་སྟེ་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་པའི་དབྱེབས་ཅན་ཀྱི་ཡུ་བ་དཀར་པོ། དེའི་
སྟེང་དུ་བྱམ་པ་སེར་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ཚོགས་དོ་རྩེ་སྟེ་བ་སྟོན་པོ། མདུན་རྩ་
དཀར། གཡས་རྩ་སེར། རྒྱབ་རྩ་དམར། གཡོན་རྩ་ལྗང། དེའི་སྟེང་དུ་མི་མགོ་
ཚོན་པ་ནག་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་མགོ་སྟེང་པ་དམར་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་ཐོད་སྐྱམ་
དཀར་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་ཚང་མ་ནག་པོ་གྱེན་འབྲེང་གིས་མཚན་
པ། བྱམ་པའི་ཅ་བ་ནས་དྲིལ་ཆུང་དང་དར་འཕན་ཅི་མཛེས་སུ་འབྲུང་བའོ། །

ཁ་རྒྱ་གཞི་འཛིན་པའི་ཕྱག་དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་གཉིས་པ་ན་འཁོར་ལོ་ནི།
ལུ་ལྷུད་མེད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རལ་གྱི་སོ་གཉིས་མ་ལྟ་བུའི་ཅིབས་
ཅན་ཅིབས་ཅེ་ནམས་ཤིན་ཏུ་ནོ་བ། དོ་རྩེ་བྱེད་པའི་ཡུ་བ་ཅན་ཞིག་གོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་བཅུ་གསུམ་པ་ན། དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱ་

གསེར་ལས་བྱུང་བའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་བཞི་པ་ན་དོ་མེ་ཐོ་བཞི་མགོ་ལ་དོ་
མེ་ཅེ་ལྷ་པ་བྱེད་པས་མཆན་ཞིང་། ཡུ་བའི་མར་སྒྲེར་དོ་མེ་ཅེ་ལྷ་པ་བྱེད་པ་
ཡོད་པའོ། །འདི་ལ་རྩ་ཉི་ལྷུ་པ་བཤད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་མཁས་པ་དུ་
མས་སྡེ་མ་ལྟར་བཞེད། དེའི་འོག་ཏུ་བཅོ་ལྷ་པ་ན་རལ་གྱི་ནི་དོ་མེ་ཅེ་ལྷ་པ་
བྱེད་པས་ཡུ་བ་བྱས་པའི་རལ་གྱི་སོ་གཉིས་མའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་དྲུག་པ་
ན་ཅང་ཉེ་ཏུ་ནི་ཐོད་པའི་ཅང་ཉེ་ཏུ་བཤད། དེའི་དབྱིབས་སོགས་ལྷགས་
འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ནམས་སྤྱ་གསལ་ཁ་མ་གསུངས་ཀྱང་། སི་བྱ་ཏ་དང་སྐྱ་བ་
ཁ་སྐྱོར་སོགས་ལས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་ན། ཐོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་པ་སྤྱད་
པར་བྱས་ཏེ། ཁའི་མཐར་ཐུད་མོས་བསྐྱོར་བ་ལ་སྤྱེའུའི་བགས་པས་
གཡོགས་པ། ཐུད་མོ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱག་པ་དྲུག་རེ་བྱས་པར་མའི་སྐྱ་སྐྱད་
བསྐྱོལ་མར་བརྒྱས་པ། མགུལ་ཆེངས་དར་འཕན་ཅུ་སྐྱར་གྱི་རྒྱ་རུས་ཀྱི་
རྒྱ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཞིག་གོ།

གཡོན་གྱི་བྱག་མཆན་གཞན་ནམས་ནི། སྤང་སྤགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཡོན་
པ་ནས་བཟུང་བའི་བྱག་མ་གཏོགས་སྤག་མ་བྱག་གཡོན་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་
ཡང་ཡིན་ལ། གཡོན་པའི་མདུན་བྱག་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱག་
དེས། ཡུམ་གྱི་མཆན་འོག་གཡས་ནས་འཐུད་དེ་སོག་སྤག་ཏུ་ཐག་གིས་གང་
བའི་ཐོད་པ་འཛིན་པ། དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་པ་ན་ཆངས་པའི་མགོ་བོ་ནི། གདོང་

བཞི་པ་སེར་པོ། དེའི་འོག་ཏུ་གསུམ་པ་ན་ཕུབ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཕུབ་
འངག་ལྷ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཞི་པ་ན་རྒྱང་པ་ནི་མིའི་རྒྱང་པ་ཡ་གཅིག་
ཕུས་མའི་ཆོག་ས་ཀྱི་འོག་ཙམ་ནས་བྲེགས་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ལྷ་པ་ན་
ཞགས་པ་ནི་སྒྲེ་མོ་གཉིས་སུ་དོ་རྗེས་མཆན་པའི་ཞགས་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
བྲག་པ་ན་གཞུ་ནི། རྩ་ལས་བྲས་པའི་གཞུ། དེའི་འོག་ཏུ་བདུན་པ་ན་རྒྱ་མ་ནི་
མིའི་རྒྱ་མ་རྫོན་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ལ་དེལ་བུ་ནི་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་ཕྱེད་
པས་ཡུ་བ་བྲས་པའི་དེལ་བུའོ། །གཡོན་པའི་རྒྱབ་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་སྟེ།
དགུ་པ་ན་ལག་པ་ནི་མིའི་ལག་པ་མཐིག་མ་ནས་བཅད་པ་ཞིག་གོ། །དེའི་འོག་
ཏུ་བཅུ་པ་ན་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རས་ནི་མི་རོ་ལ་བཀབ་པའི་རས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
བཅུ་གཅིག་པ་ན་སྐྱེས་བུ་གསལ་ཤིང་ལ་བཅུ་གས་པ་ནི་མི་གསོན་པོ་
འཕོངས་ནས་སྐྱེ་བོའི་བར་རམ་སྐྱེད་པ་ནས་སྐྱེད་པར་ཕྱག་པའི་གསལ་ཤིང་
ངོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་གཉིས་པ་ན་མེ་ཐབ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་མེ་ཐབ་བྲུ་གསུམ་པ་
ཡིན་ལ། གཏོར་མ་རྩུར་གསུམ་ཀྱི་ནང་འོག་ནས་བྲས་པ་མགོ་མཇུག་ལྗོག་
སྟེ་བརྩུང་བ་ལྟ་བུའི་ནང་ནས་མེ་འབར་ཞིང་ངོས་གསུམ་ལའང་རྒྱང་འཇུག་
པའི་བྲག་པ་གསུམ་ཡོད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་གསུམ་པ་ན་ཐོད་ཚལ་ནི་
མགོ་རིལ་པོ་ཡང་མ་ཡིན། ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ཡང་མ་ཡིན། མིའི་མགོ་རྫོན་སྐྱ་
བཅས་ཀྱི་སྐྱོན་མཆམས་ནས་བཅད་པའི་ཀ་སྤ་ལ་ནང་དུ་ཐྲག་སྐྱགས་པ་མེད་

པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་བཞི་པ་ན་སྡིགས་མཚུ་བ་ནི་མིའི་ལག་པ་སྡིགས་
མཚུ་བ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གྲུང་སྡིན་གཉིས་བཟུག་པའི་རྒྱབ་ནས་
མཐེ་བོང་གིས་མནན་ཏེ་མཚུ་བ་ཆུང་གཉིས་ཀེར་བའི་ལག་པ་མཐིག་མ་ནས་
བཅད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་ལྔ་པ་ན་འཕན་ཅེ་གསུམ་པ་ནི་མདུང་ཅེ་གསུམ་
པ་ལ་བཏགས་པའི་འཕན་དར་ཅེ་གསུམ་པའམ། ཡང་ན་ཡུ་བ་གསུམ་འབྲོག་
གི་ཅེ་མོར་ལྷ་བྲེད་རྩོམ་མཚན་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྟོང་དར་ཡུག་གཅིག་
ཡིན་ལ་སྦྱང་དར་ལྷེ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་དར་འཕན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་
དྲུག་པ་ན་རྒྱང་རས་ནི། དར་སྟོག་ཁ་བོ་བྱར་གསུམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཞིང་
ལ་བཏགས་པའི་རས་ཁ་བོ་བྱར་གསུམ་པའོ།

བྱག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐིལ་རྣམས་ནི་ཁྲག་རྩོན་བྱགས་པ་ལྟར་དམར་
ཞིང་བྱག་ཞབས་ཀྱི་སེན་མོ་རྣམས་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ལྟར་གྲུག་ཅིང་རྩོ་བ། ཞབས་
ཀྱིས་སྟོག་ཆགས་མནན་ཚུལ་ནི། ཞབས་གཡས་བརྒྱད་ཀྱི་མདུན་མ་དང་
པོར་བྱས་པའི་ཞབས་གཡས་དང་པོས་མི། གཉིས་པས་མ་ཏེ། གསུམ་པས་
སྒང་། བཞི་པས་བོང་བྲ། ལྔ་པས་རྩ་མོང་། དྲུག་པས་བྲི། བདུན་པས་ལྷག་
བརྒྱད་པས་ཕ་སྟེ། གཡས་ཀྱི་སྟོག་ཆགས་འདི་བརྒྱད་ཀའང་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་
འབྲེལ་པའི་མགོ་བོ་གཡས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱབ་ནས་མནན་པའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཞབས་གཡོན་བརྒྱད་ཀྱི་མདུན་མ་དང་པོར་བྱས་པའི་ཞབས་དང་པོས་བྲ།

གོད། གཉིས་པས་ཁྱུ་པ། གསུམ་པས་བྱ་རོག་བཞི་པས་ནི་ཙོ། ལྷ་པས་ཁ་
 ནི་བོང་ཁ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཁ་ཞིག་གོ། །དུག་པ་བྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི།
 འོལ་བའམ་ནི་ལེ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལུས་ནག་ལ་མགོ་དང་མཚུ་
 དཀར་བའི་བྱ་ཞིག་གོ། །འདི་ཁྱུང་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་པར་འཇམ་བཞད་རིན་
 པོ་ཆེས་གསུངས། བདུན་པས་བྲིམ་བྱ་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བྲིམ་བྱ་འདི་མ་
 ཡིན་ཀྱི་ས་རི་ཞེས་འབོད་པའི་བྱ་ཞིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆོང་པ་རྣམས་
 ཀྱི་སྒོ་གོང་དུ་སྒོད་སྒྱུད་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་འཛོག་པའི་བྱ་ལུས་ནག་ལ་མཚུ་
 སེར་བ། །འདི་སྒོ་སྒོར་ཅན་མི་སྐད་སྒྲ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། བརྒྱད་
 པས་བཞད་ནི། སྒྲ་མདོག་དཀར་ཞིང་མཚུ་ལེབ་སེར་པོ། མགུལ་ཁ་པོ། ལུས་
 ལུག་གི་བོངས་ཆོད་ཅམ་ཡོད་པའི་བྱ་ཞིག་སྟེ། གཡོན་ཀྱི་སྒོག་ཆགས་འདི་
 བརྒྱད་ཀའང་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་གནས་པའི་མགོ་གཡོན་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱབ་ནས་
 མནན་པའོ།

གཡས་ཀྱི་སྒོག་ཆགས་བརྒྱད་ཀྱི་འོག་ཏུ། ཆོངས་པ་ནི་གདོང་བཞི་
 མཐར་ཆགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་སེར་པོ། དབང་པོ་ནི་སེར་པོའམ་དཀར་པོ།
 ཁྱབ་འཇུག་ནི་ནག་པོ། དུག་པོ་ནི་སེར་པོའམ་དཀར་པོ་མགིན་སྒོན་ཅན།
 བཞི་གའང་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་བྱས་ཤིང་མགོ་བོ་གཡས་སུའམ་མདུན་དུ་བསྟན་པའོ། །
 གཡོན་ཀྱི་སྒོག་ཆགས་བརྒྱད་ཀྱི་འོག་ཏུ་གཞོན་ཏུ་གདོང་དུག་ནི། དམར་པོ་

གདོང་བྱག་མཐར་ཆགས་སུ་འཁོད་པ། ལོག་འབྲེན་ནི་དཀར་པོ་སྤང་པོ་ཆེའི་
གདོང་པ་ཅན། ཟླ་བ་ནི་དཀར་པོ། ཉི་མ་ནི་དམར་པོ། བཞི་གའང་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་
བྱས་པའི་མགོ་བོ་གཡོན་དུ་འཕ་མདུན་དུ་བསྟན་པའོ།

དེ་ལྟར་སློག་ཆགས་བཅུ་བྱག་ལྟ་ཆེན་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་
བྱས་ཏེ། ཞབས་བཅུ་བྱག་གི་འོག་ཏུ་མནན་ནས། སྐྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
གི་མེ་དཔུང་སློགས་མཆོམས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟབ་སྟབ་ཏུ་འབར་ཞིང་
འབྲུགས་པའི་སྤོང་དགྱིལ་ན། རང་ཉིད་གོང་དུ་བཤལ་བ་ལྟར་གྱི་དཔལ་དོ་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་ཞལ་བྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲོ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པས་
བཞུགས་པར་བསམ་སྟེ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་བསྒྲོམ། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་
འཛིགས་བྱེད་དུ་བསྒྲོམས་པ་ནི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་ནི། འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་ལྟ་བུ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
དམར་པོ། བདེ་མཆོག་ལ་སྟོན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
དཀར་པོ། གཤེད་དམར་ལ་བྱག་མཆོན་དབྱུག་པ་དཀར་པོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔར་བྱེད་པ་སོགས་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལས། ལྷགས་འདིར་འཇམ་
དཔལ་སེར་པོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔར་བཤལ་པས། རང་ཉིད་དེ་འདྲའི་དམ་
ཚིག་སེམས་དཔའ་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དུ་གསལ་བའི་བྱགས་ཀར་ཟླ་
བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཤེས་དཀར་གྱི་མཐུལ་ཁ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤོང་དུ། ཤེན་ཏུ་

སྤྱ་བའི་རྒྱུད་གི་རོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་ཏུ་རྒྱུར་པ་
ཞེས་པ་ནས་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོ་གའི་ཆིག་
རིས་དང་བསྟུན་ཏེ་གོང་གི་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་རིམ་བཞིན་གསལ་བཏབ་སྟེ་
དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་བསྒྲོམ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འཇམ་དཔལ་དེའི་
ཐུགས་ཀར་ཨ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མན་ཤེས་གྱི་མཐུལ་ཁ་
སྤྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྒྲོམས་ལ། དེའི་དབྱས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་རོ་
བོ་རྩྱུ་ཡིག་མཐིང་ག་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་མར་མེ་འབར་བ་ལྟར་གསལ་
ཞིང་འཆོར་བ་གྱུན་འགྱུར་དུ་འཁོད་པར་བསམ་སྟེ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་
བསྒྲོམ། རྩྱུ་ཡིག་དེ་ཉིད་ཁ་མདུན་ངོས་སུ་བསྟན་པའམ་གཡས་སུ་བསྟན་པ་
འདམ་ང་ཅན་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། མདུན་ངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་འཆར་བའོ།

དེ་ལྟར་སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་སུ་བསྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་ནི།
གཞིའི་སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་ཀྱི་ངོ་མ་སྦྱངས་ནས། ལམ་གྱི་སེམས་
དཔལ་སུམ་བཅེགས་སུ་བསྦྱར་ཏེ་འབྲས་བུའི་སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་
སྦྱར་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲོམ་མོ། །གཞིའི་སེམས་དཔལ་གསུམ་ནི།
གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་རགས་པ་གཞིའི་དམ་ཆིག་སེམས་དཔལ། གཉུག་
མའི་ལུས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱུད་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་
བའི་གཉུག་མའི་སེམས་གཞིའི་ཏིང་འཛིན་སེམས་དཔལ། །ལམ་གྱི་སེམས་

དབལ་གསུམ་ནི། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱི་བ་མ་ཏྱིག་ལྟ་བུའི་ལུས་
རགས་པ་ལམ་ཀྱི་དམ་ཆོག་སེམས་དབལ། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་གཉིས་
ལམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབལ། ལམ་དུས་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལམ་
ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དབལ། །འབྲས་བུའི་སེམས་དབལ་གསུམ་ནི། འབྲས་
དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་སྐྱུ་འབྲས་བུའི་དམ་ཆོག་སེམས་དབལ། མི་སློབ་པའི་བྱང་
འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་སྐྱུ་ལུས་འབྲས་བུའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབལ། དེའི་ཡ་གྲུལ་
འོད་གསལ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་འབྲས་དུས་
ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དབལ།

སེམས་དབལ་གསུམ་ཀྱི་སྐྱེད་རྩིས་ནི། ཡེ་ཤེས་པ་པར་སློབ་དང་། ཚུར་
འདུ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་དམ་ཆོག་ཅེས་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་སེམས་
པས་ན་སེམས་དབལ་ཞེས་བརྗོད་པར་བཤད། དམ་ཆོག་གི་སྐྱེད་དོན་ས་མ་
ཡ་ཞེས་པ་ལ་ངས་ཆོག་བསྐྱེད་པས་ས་མ་ཏྱི་ཞེས་པར་གྱུར་པ་འགྲོ་བ་དང་
འདུ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དང་ཡང་མཐུན་པའོ། །ཡང་ན་དམ་ཆོག་གི་སྐྱེད་རྩིས་
སྒྲུབ་དང་འབྲས་ལ། སེམས་དབལ་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཐ་སྙད་
བཏགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་སེམས་དབལ་ཞེས་བརྗོད་པར་བཤད་པའང་
ཡོད་དེ། དེ་ཡང་མན་སྟེ་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་རོ། །ཡེ་ཤེས་

སེམས་དཔའ་ནི། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་པའི་སྤྱང་དང་
བཅས་པ་ལྟའི་སྐྱར་ཤར་བས་ན་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བཤད། དེ་ཡང་སྟོན་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ།།

 ཉིང་ངེ་འཇིན་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་དོན་ནི། དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
དམིགས་ནས་བསྐྱེམས་པས་ཉིང་ངེ་འཇིན་མཆོག་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་
དགོས་པས་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་སེམས་དཔར་བརྗོད་ཅེས་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་
བསྐྱེམ་ཚུལ་བཤད་ཅིན་ལ།

 ད་ནི་དེ་དག་གི་མཐུན་ཚུལ་མཆོན་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞི་དུས་དང་
མཐུན་ཚུལ་ནི། སྤར་བསྐྱེམས་པའི་ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རིགས་འབྲའི་
རྒྱུན་ནི། གཞི་ལ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་དང་ཆོས་མཐུན། འཇམ་
དཔལ་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཉི་དགྱིལ་ནི། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དམར་པོ་དང་
ཆོས་མཐུན། དེའི་འོད་གྱིས་སྐྱེ་བྱངས་པའི་ལྷ་ཆོགས་འཇམ་དཔལ་དང་
བཅས་པ་ཉི་མ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གི་དབུས་སུ་བར་དོའི་རྣམ་
ཤེས་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། འོད་ཟེར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐྱག་བརྒྱར་ཁྲབ་
པའི་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པ་ནི། པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་

པ་འདྲེས་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན། དེའི་སྟེང་གི་རྩྱ་ཡིག་ནི་མངལ་གྱི་གནས་
སྐབས་ན་ངག་སྒྲ་བ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། ངག་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་དང་བྲེད་པ་སྟེ་
ཀན་སོགས་འགྲུབ་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན། རྩྱ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་ནི་མངལ་
གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཚོས་མ་ཐུན། དེ་ལས་དོ་རྩེ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་
སྟོས་པ་ནས་དོ་རྩེ་ལ་ཐིམ་པའི་བར་ནི་མངལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་
པའི་ཕྱད་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་དབང་པོ་དང་།
སེམས་མའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་ཁོ་བོའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཡན་
ལག་སོགས་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མ་ཐུན། ཟླ་བ་ཉི་མ་དོ་རྩེ་རྩྱ་དང་བཅས་པ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྲེད་ཀྱི་སྐར་གྱུར་པ་ནི་མངལ་
དུ་ལུས་རྫོགས་ནས་བྱིར་བཅས་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་ནོ།།

ལམ་དུས་དང་མ་ཐུན་ཚུལ་ནི། འཇམ་དཔལ་དང་བཅས་པ་ཉི་མ་ལ་
ཞུགས་པ་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་དེ་ཕྱད་པོ་ཉིང་པ་ལ་ཞུགས་པའམ་སྐྱལ་སྐྱེ་
གཞན་འཛིན་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན། རྩྱ་ཡིག་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་དེའི་
གསུང་དང་ཚོས་མ་ཐུན། དོ་རྩེ་ནི་དེའི་ཐུགས་དང་ཚོས་མ་ཐུན། དེ་ལས་དོ་རྩེ་
སྤྱོད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སྟོས་པ་སོགས་ནི་སྐྱལ་སྐྱེ་དེའི་མཛད་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན།
དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྲེད་ཀྱི་སྐར་གྱུར་པ་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་དངོས་དང་
ཚོས་མ་ཐུན། འབྲས་དུས་དང་མ་ཐུན་ཚུལ་ནི། སྐར་བངས་པའི་སྟེ་འཇམ་

དཔལ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་སྤྱི་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་པའི་
གདུལ་བྱ་ལྷན་མོང་བ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་རགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟུང་བ་
དང་ཆོས་མཐུན། སྤྱི་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་དེའི་གསུང་དང་ཆོས་མཐུན། རྟོ་རྟོ་དེའི་
ཐུགས་དང་ཆོས་མཐུན། རྟོ་རྟོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་མཛད་པ་
དང་ཆོས་མཐུན། དཔལ་རྟོ་རྟོ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ནི་འབྲས་དུས་
ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་དངོས་དང་ཆོས་མཐུན་པའོ།

སྤྱོད་མདོག་མཐེང་ནག་གིས་ཐུགས་སྤྱོད་བྱམས་པས་བརྒྱན་པའམ་
ཆོས་དབྱིངས་མི་འགྱུར་བ་མཆོན། ཞལ་དགུས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་
མཆོན་པ་རྟོ་རྟོ་འགྱུར་པའི་འབྲེལ་པའི་ཐུགས་དང་། མཐར་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་
འཇུག་དགུ་མཆོན་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་འབྲེལ་པའི་ཐུགས་དང་། ལྷན་ཆོད་དགུ་
དང་། གཟའ་དགུ་དང་། སྤྱི་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཛིན་ཏུ་སྤྱོད་
བའི་སྤྱོད་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་དགུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་བྱེད་
མ་གཏོགས་པའི་རྩ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡན་ལག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་དགུ་
རྣམ་པར་དག་པའང་མཆོན་པ་ལྷ་མི་ཏའི་གཞུང་ཞེ་དགུ་མའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
ཐུགས་དང་། ཐུག་སོ་བཞིས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱོད་སྤྱོད་
བཅུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་སོ་བཞི་མཆོན་པ། མི་བསྐྱོད་རྟོ་རྟོ་
ཐུགས་དང་། ཡང་ན་ཐུག་སོ་བཞི་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུགས་ཏེ་སོ་བདུན་ཀྱིས་

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མཆོན་པ་དོ་རྩེ་གྲུབ་པའི་ལུགས་དང་། ཡང་ན་ཕྱག་སོ་
བཞི་དང་རྩ་གཉིས་ཏེ་སོ་དྲུག་གིས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡར་ངོ་བཅུ་གཉིས་མར་
ངོ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་པ་སོ་དྲུག་ནམ་པར་དག་པ་དང་། ཡང་འཕོ་ཆེན་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་འཕོ་ཆུང་ཉེར་བཞིའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་སོ་དྲུག་ནམ་པར་
དག་པའང་མཆོན་པ་ལྷ་ལི་ཏའི་ལུགས་དང་། ཞབས་བཅུ་དྲུག་གིས་སྟོང་ཉིད་
བཅུ་དྲུག་མཆོན་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་དོ་རྩེ་གྲུབ་པའི་ལུགས་དང་། ཡང་ཟླ་བ་
བཅུ་གཉིས་དབྱར་དགུན་སྟོན་དབྱིད་དུས་བཞི་དང་བཅས་པ་བཅུ་དྲུག་ནམ་
པར་དག་པ་དང་། ཡང་འཕོ་ཆེན་ཀྱི་རྒྱང་བཅུ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་
རྒྱང་དང་བཅས་པ་བཅུ་དྲུག་ནམ་པར་དག་པའང་མཆོན་པ་ལྷ་ལི་ཏའི་ལུགས་
སོ།།

གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་སྦྱད་པས་ཁམས་གསུམ་པོ་བ་
བར་རུས་པ་ཏ་ཏ་ཞེས་སོགས་གང་མོ་བརྒྱད་སྟོག་ཅིང་ལྷགས་འདྲིལ་བས་
མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་བྱེད་པ། མཆེ་བ་བཞི་ནམ་པར་གཅིགས་
པས་བདུད་བཞི་འཛོམས་པ། ཁྲོ་གཉེར་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པས་གདུག་པ་ཅན་
འཛོམས་པ། སྟོན་མ་དང་སྦྱན་མེ་ལྟར་འབར་བས་གདུག་པ་ཅན་སྟེག་པར་
བྱེད་པ། སྐྱེ་ཁམས་ལོར་བྱེད་དུ་བརྩེས་པས་མ་རུངས་པ་འདུལ་ཞིང་ཕྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ཡང་སྟོན་པར་མཆོན་པ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་

སྒྲིགས་མཛུབ་བྱེད་པས་གཞི་དྲེད་ཐམས་ཅད་ཚར་གཅོད་པ། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལྷ་ལ་སྒྲིགས་མཛུབ་བྱེད་པས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་དངོས་གྲུབ་
སྐྱར་དུ་སྦྱོལ་བར་བསྐྱལ་བ། སྤིང་འདིར་གཞན་དག་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་
བྱེད་པའི་ཚངས་པ་སོགས་ཀྱང་ཞབས་འོག་དུ་མནན་ནས་འཛིགས་པར་
མཛད་པས་མ་རུངས་པ་གཞན་དག་སྤྲ་བཞོང་བར་བྱེད་པ། ཐེ་ག་རའི་སྤྲ་
ཆེན་པོ་འབྲུག་ལྷ་རྒྱལ་སྤྲོགས་པས་མཁའ་འགྲོ་དབང་དུ་སྤྱད་པ། མིའི་ཁྲག་དང་
ཞག་དང་རྒྱུ་དང་ཆེལ་བྱ་བ་བས་གདུག་པ་ཅན་སྤྲོག་པར་བྱེད་པ། གཞན་
ཡང་ཐོད་སྐྱམ་ལྷས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོན་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་གཟུགས་
སྐྱར་བཞེངས་པ་མཆོན། མགོ་ཆོན་ལྷ་བརྒྱས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ལྷ་
བརྒྱ་དག་པ་མཆོན། སྤྱལ་ནག་པོའི་མཆོད་སྤྱར་ཐོགས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་
དག་པ་མཆོན། མི་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་རྒྱན་ལྷས་རིགས་ལྷ་རྣམ་པར་
དག་པ་མཆོན། གསུམ་པ་ཆེ་བས་ཤིན་དུ་ཁྲོས་པ། གཅེར་བུའི་གཟུགས་
ཀྱིས་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་གོས་དང་ལྷན་པ་མཆོན། སྤྲོན་མ་དང་རྩི་མ་དང་སྤྲ་
ར་དང་བ་སྤྲ་རྣམས་བསྐྱལ་པའི་མེ་ལྷ་ར་འབར་བས་གདུག་སེམས་སྤྲོག་པར་
བྱེད་པ། ཅ་ཞལ་ཤིན་དུ་ཁྲོས་པའི་མ་ཉིའི་གདོང་ཅན་དུ་ཡོད་པས་གཤིན་རྩི་
འཛོམས་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པའང་མཆོན།

དུ་རྟོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཤའ་བ་མ་ཟད་ཀྱན་རྩི་བ་སྤྲ་ལུས་དང་

དོན་དམ་འོད་གསལ་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་མཆོན་པ། སྒྲིན་ཞལ་དམར་
པོས་གཞན་དག་དབང་དུ་སྦྱད་པའི་ལས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། འགྲོ་ཀྱན་བཙེ་
བས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའང་མཆོན། དེའི་ཞལ་ནས་བྱུང་བའི་ཁྲག་གིས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན། ཁྲག་དེ་འཇག་པས་ཡེ་ཤེས་དེས་འགྲོ་བ་
ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཆོན། འཇམ་ཞལ་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་ཡིན་པ་
མཆོན། གཞོན་ཀླུའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པས་གཞོན་ཀླུའི་གཟུགས་འཛིན་པ་
མཆོན། རལ་བ་ལྲས་མཛོན་བྱང་ལྔ་མཆོན། སྦྱར་གསུམ་གྱིས་དུས་གསུམ་
གཟིགས་པ་མཆོན། སྦྱར་ཉེར་བདུན་གྱིས་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་དང་། ཅ་ཉེར་
བཞི་རོ་རྒྱང་དབྱུ་མ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཉེར་བདུན་ཡང་མཆོན། ཕྱག་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་ཕྱགས་ཆིག་པ་འཛིན་པས་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པ་མཆོན། ལྷག་མ་གཡས་ཀྱི་ཕྱག་
མཆོན་བཙུ་བྱག་གིས་ཡུལ་ཅན་དགའ་བ་བཙུ་བྱག་མཆོན། ལྷག་མ་གཡོན་
ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་བཙུ་བྱག་གིས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱག་མཆོན།

ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ། སྤང་ཕྱགས་ཀྱིས་གཏི་ཐུག་གི་ཐུན་པ་བཤུས་པ་
མཆོན། གྱི་གྲུག་གིས་མ་རིག་པ་གཙོད་པ་མཆོན། རྗེ་རྗེ་པ་ལས་གཟུང་
འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་འཕྲིགས་པ་མཆོན། གཏུན་ཤིང་གིས་བྲན་པ་ཉམས་པ་
འཇོམས་པ་མཆོན། རྩ་གྱིས་སྤིད་པ་གཙོད་པ་མཆོན། ཀ་ཏ་ཡས་སྒྲོ་གསུམ་

གྱི་ཉེས་པ་འཛོམས་པ་མཆོན། དབྱ་སྟེང་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་འཛོམས་པ་
མཆོན། མདུང་གིས་ལྷ་ངན་འབྱེད་པ་མཆོན། མདས་ནམ་ཉིག་གི་ཟུག་
རྩུབ་བསྐྱུན་པ་མཆོན། ལྷགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་པ་དང་གདུག་པ་ཅན་ཡང་
འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་མཆོན། དབྱུག་ཏོས་ལས་སྒྲིབ་འཛོམས་པ་མཆོན། ཁ་
རྒྱུ་ཀས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཆོན། འཁོར་
ལོས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་མཆོན། རྩ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པས་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པ་མཆོན། རྩ་རྩེ་ཐོ་བས་སེར་སྒྲིབ་པ་འཛོམས་པ་མཆོན། རལ་
གྲིས་རལ་གྱི་སོགས་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཉེར་བ་མཆོན། ཅང་ཉེ་ལྷས་མཆོག་
ཏུ་དགའ་བའི་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་ནམས་བསྐྱུལ་བ་མཆོན།

ལྷག་མ་གཡོན་ཀྱི་དང་པོའི་ཐོད་ཁག་གིས་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆགས་
སྐྱོང་བ་མཆོན། ཆངས་མགོས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་མཆོན།
ཕུབ་ཀྱིས་བདུད་ལས་རྒྱལ་བ་མཆོན། ཀླང་པས་སྒྲུབ་པ་པོས་སངས་རྒྱས་
སར་འགྲོ་བ་མཆོན། ཞགས་པས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱད་འཁོར་བ་
མཆོན། གཞུས་ཁམས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བ་མཆོན། རྒྱ་མས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཉོགས་པ་མཆོན། རྩེ་ལ་བྱས་ཤིང་ཕྱིན་ཀྱི་སྒྲིབ་
སྐྱོགས་པ་མཆོན། ལག་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་མཆོན། དུར་ཁྲིད་ཀྱི་
རས་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་གཡོགས་སེལ་བ་མཆོན། རྒྱེས་བྱ་གསལ་ཤིང་

ལ་བཙུགས་པས་ཚས་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཕྱ་ཐག་ཚད་དེ་མངོན་སུམ་
དུ་ཉོགས་པ་མཆོན། མེ་ཐབ་ཀྱིས་ཚས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་མཆོན། ཐོད་ཚལ་གྱིས་སྙིང་རྗེའི་བདུད་ཅིས་གང་བ་མཆོན།
སྒྲིགས་མཛུབ་བྱས་པའི་ལག་པས་བདུད་ལ་བསྒྲིགས་པ་མཆོན། འཕན་ཅེ་
གསུམ་པས་སྒོ་གསུམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཉོགས་པ་མཆོན། ལྷུང་
རས་ཀྱིས་ཚས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཉོགས་པ་མཆོན་པའོ།།

ཞབས་ཀྱི་སྒོག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོན་ཚུལ་ནི། ཞབས་གཡས་ཀྱི་འོག་
དུ་མནན་པའི་མི་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་མཆོན།
ཞབས་གཡོན་ཀྱི་འོག་དུ་མནན་པའི་བྱ་མོད་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་དབང་ཕུག་
བརྒྱད་མཆོན་པ་དོ་མེ་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལྷགས་དང་། ཡང་ཞབས་ཀྱི་
སྒོག་ཆགས་བཙུ་བྱུག་གིས་བདེན་འཛིན་བཙུ་བྱུག་སྔོང་བ་མཆོན་པ་མི་
བསྐྱོད་པའི་འགྲེལ་པའི་ལྷགས་དང་། ཡང་དེ་བཙུ་བྱུག་གིས་ལྷ་བའི་དཀར་ཆ་
བཙོ་ལྗེའི་སྙིང་དུ་སྒོས་བཙོས་ནས་བཞག་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་བཙུ་བྱུག་དང་།
མར་ངོ་ལའང་ནག་ཆ་བཙོ་ལྗེའི་སྙིང་དུ་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་བཙུ་
བྱུག་ནམ་པར་དག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འཕེལ་ཆ་
ནམ་པར་དག་པ་མཆོན་པ་ནམས་ནི་ལྷ་ལི་ཏའི་སྐྱབ་ཐབས་ཆེ་བའི་ལྷགས་
སོ།།

ཚངས་པ་སོགས་ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་མནན་པས་གདུག་པ་ཅན་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་རྒྱས་པའི་བདེ་ལྷན་པ་དང་། ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གོང་དུ་
འཕགས་པར་སྟོན་པའོ། །མེ་དབྱང་རབ་ཏུ་འབར་བའི་དབྱས་ན་བཞུགས་
པས་ནང་གི་སྒྲིབ་གཉིས་དང་། ཕྱི་དེ་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་
རྒྱས་པ་མཆོན་པའོ། །ཡང་དམ་ཆིག་སེམས་དཔས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་
ནམ་པར་དག་པ་སྐྱེལ་སྐྱར་གས་པ་མཆོན། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔས་གཉུག་
མའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་ནམ་པར་དག་པ་ལོངས་སྐྱེ་མཆོན། ཉིང་ངེ་
འཛིན་སེམས་དཔས་གཉུག་མའི་སེམས་ནམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་ཆོས་
སྐྱེ་མཆོན། འདི་ཡན་ཆད་སྐྱེང་གཞི་དང་སྐྱར་བ་ཡོད་ཅིང་། འདི་མན་ཆད་
སྐྱེང་གཞི་དང་འབྲེལ་ཆོས་འགྲིག་པ་ཅམ་ནི་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བའི་
སྟོན་སྐྱེང་གཞི་སྐྱོང་བྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་མཛད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། །དེས་ན། དེའི་
ཐུགས་ཀར་ཞུས་སྐྱེང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་འོད་གྱིས། ཞེས་པ་
ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལྟུ་ཡིག་མཐེང་ག་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ། ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་སྐྱར་འབྱེར་བའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དེ་
དག་གི་མཆོན་དོན་སོགས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་གྱིས་

འཛོལ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྒྲོར་ཚུལ།

བཞི་བ་དེ་འདྲི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱིས་ཐོབ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དེའི་བང་ན་ཞེས་
བ་ནས་ཨྲཱ་ཀོལྟྟ། ཞེས་པའི་བར་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། རིག་མ་
དང་སྒྲོར་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྟན་བྱའི་བྱ་བ་ལ་ཡེ་ཆུ་དང་། ལས་ཆུ་
གཉིས་ལས། ཡེ་ཆུ་ནི། རང་གི་ཡིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བཅོས་ནས་མི་མོའི་རྣམ་པ་
བསྐྱོམ་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཆུ་ཞེས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རུ་མ་
སོགས་ཕྱང་པོ་རགས་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་ལས་ཆུ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་གཉིས་ལས་གང་ལ་བསྟན་ཚུལ་ནི། ད་ལྟའི་སྐྱབ་པ་པོ་པལ་ཆར་ཡེ་
ཆུ་ལ་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡེ་ཆུ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུགས་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཐོག་མ་ནས་རང་ཡབ་ཡུམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་དང་། རང་
ལྟར་བསྐྱེད་ནས་དེ་རྗེས་རང་རིགས་ཀྱི་མི་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིད་ཀྱིས་
བཅོས་ནས་དམིགས་པ་གཅིག་དང་། རང་ལྟར་བསྐྱེད་རྗེས་རང་གི་སྦྱང་ག་
ནས་རང་རིགས་ཀྱི་མི་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རིག་མ་བྱང་བར་མོས་པ་གཅིག་
སྟེ་ལུགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་། གོང་དུ་ཡབ་ཡུམ་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཀྱང་། འདིར་ཡུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ལྟར་རིམ་གྱིས་
གསལ་འདེབས་དགོས། རང་རིགས་ཀྱི་མི་མོ་ཞེས་པ་ནི། སྐྱབ་པ་པོ་མི་

བསྐྱོད་པའི་རིགས་ལ་གདོལ་བའམ་སྒྲེ་ཤ་ཅན་གྱི་བྱ་མོ་དང་། རྣམ་སྒྲུང་གི་
རིགས་ལ་བཙོ་སྒྲག་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་དང་། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ལ་འབྲེང་
བརྒྱད་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ལ་གར་མཁན་གྱི་བྱ་
མོ་དང་། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ལ་བཟོ་བྱེད་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་ཡིན་པར་བཤམས།
དེས་ན་དོ་རྒྱུ་འཇིགས་བྱེད་སྐྱབ་པ་པོ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཡིན་པས་དེའི་
རིག་མ་ནི་གདོལ་བའམ་སྒྲེ་ཤ་ཅན་གྱི་བྱ་མོ་འོ།

དེས་ན་ལུགས་སྤྱི་མ་ལྟར་ན། བདག་གིས་ཆགས་ཅན་གྱི་སྐྱོད་པས་
འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྒྲུབ་པའི་འཕེན་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། རང་གི་སྒྲིང་
ག་ནས་གདོལ་བའམ་སྒྲེ་ཤ་ཅན་གྱི་བྱ་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་སྤྱང་བར་མོས་
ལ། བྱ་མོ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རྒྱུ་ཡིག་སྒྲོན་པོ་འམ་བུ་ཡིག་སྒྲོན་
པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ། ས་བོན་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་
འཇིགས་བྱེད་དུ་གསལ་བའི་པང་ན་ཡུམ་དོ་རྒྱུ་རོ་ལངས་མ་ཡབ་ལས་སྐྱུ་
བོངས་ཅུང་ཟད་ཅུང་བ་དྲག་མོའི་རྣམ་པ་ཅན། སྐྱུ་མདོག་སྒྲོན་མོ་ཞལ་གཅིག་
ཕྱག་གཉིས་མ་གཡས་དོ་རྒྱུ་ཅེ་ལྷ་པའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་གྱི་གྲུག་འབྱར་བ།
གཡོན་པས་ཐོད་པ་ཁྲག་གིས་བཀང་བ་བཟུང་ནས་ཡབ་ཀྱི་མགུལ་གཡས་
ངོས་ནས་འབྱུང་བ། ཡབ་ཀྱི་གྱི་ཐོད་འཇིན་པའི་ཕྱག་ནི་ཡུམ་གྱི་མཆན་འོག་

ནས་འབྱུང་དེ་སོག་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱོལ་བའོ། །ཡུམ་ལ་ཐོད་སྐྱམ་ལྔ་འི་དབུ་རྒྱན་
དང་། མི་མགོ་སྐྱམ་པོ་ལྔ་བཅུ་འི་དོ་ལལ་དང་། ཐལ་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་མི་
རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། སྟན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། གདུ་བྲ། སྐར་གས་ཏེ་རུས་པའི་
ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་ས་བརྒྱན་པ། ཞབས་གཡས་ནི་ཡབ་ཀྱི་ཞབས་གཡོན་དང་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་བརྒྱངས་པ། ཞབས་གཡོན་ཡབ་ཀྱི་བརྒྱ་གཡས་པའི་སྟེང་ནས་འབྲིལ་
ཏེ་འབྱུང་པར་བསྐྱོམ་མོ། རྟོག་བདུན་དང་། སྐ་སྤྱ་ཏེ། འཛིགས་བྱེད་ལ་
ཡུམ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། བཤད་རྒྱུ་རྟོག་གསུམ་དང་དག་
ནག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིགས་བྱེད་ལ་ཡུམ་ཡོད་པར་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པར་
ཆད་ལྟན་དུ་མས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་ཡུམ་ཇོ་མཆོ་རོ་ལངས་མར་བྱེད་པ་ནི། ཡ་མོ་རྩ་བརྩ་ས་མཛད་
པའི་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་དགུ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་སྤང་འཁོར་གྱི་གཙུག་པོ་
འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་རྒྱག་པ་ལ་ཡུམ་ཇོ་མཆོ་རོ་ལངས་མ་སྟོན་མོ་གྱི་
ཐོད་འཛིན་པས་འབྱུང་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལམ་འདིར་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་ཡུམ་ཇོ་
མཆོ་རོ་ལངས་མར་བྱེད་པར་གསུངས། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། ཡུམ་དེའི་
དབུ་ལ་མགྱེན་སྟེང་སྟེ་གསང་གཙུག་རྣམས་སུ་ཨོ་ཨྲཱཱྃ་ཏོ་སྐྱུ་རིམ་པར་
བཀོད་པར་བཤད་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་དུ་མར་མ་བཤད་ཅིང་སྐྱབ་ཐབས་སུ་
ཡང་མ་བྱུང་བས་བཞག

སྐབས་འདིར་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་དུ་རུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡུལ་རྟེན་
གཉིས་ཀ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་སྐབས་སུ། ལས་རྒྱ་བརྟེན་དུ་རུང་ཡང་། དུས་
འདིར་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན་པས་སྐྱབ་པ་
པོ་པལ་ཆེར་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་རིགས་ཤིང་། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀའི་མཆོན་ཉིད་
ཆང་ཚུལ་ཇི་སྟ་བུ་ཞེ་ན། མདོར་བྱས་ལས། སྟེ་ཤ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཆོ། །བྱ་
མོ་ཟུངས་མཐེང་གའི་མདོག་ །མིག་ཡངས་དམ་པ་རྟེན་ནས་ནི། །མཉམ་པར་
བཞག་ཅིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་
ཀའང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྐྱུངས་པ། དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ།
འབྱུང་པ་དང་འོ་བྱེད་པ་སོགས་འདོད་པའི་རྒྱ་རྩལ་ལ་སྐྱུངས་པ། ལྷའི་རྣལ་
འབྱོར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ། བཟ་ཡིག་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བྱང་སེམས་
ཕྱིར་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་བྱས་པ། ཆོས་རྣམས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་ཏེ་བདེ་
སྟོང་སྐྱར་ནས་བསྟོམ་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཆང་དགོས་
ཤིང་། དེ་འབྲའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་བར་ལས་རྒྱ་བརྟེན་ན་ཉིས་དམིགས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཏེ་རུ་ཀའི་མདོན་འབྱུང་ལས། རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་རྣལ་
འབྱོར་ཆོས། །ཕྱག་རྒྱ་ལ་ནི་བགྱོད་འགྱུར་དང་། །ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་
ཚུལ། །དཔྱལ་བར་འགྲོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཆངས་སྟོད་སྐྱུང་བ་པོ་རྣམས་གྱིས་བག་ཡོད་པར་བྱོས་ཤིག

གལ་ཏེ་ཡུལ་ཏེན་གཉིས་ཀ་ལ་གོང་དུ་བཤམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཆང་
བས་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་ན། སྐབས་འདིར་ལས་རྒྱ་བསང་
སྒྱུངས། སྟོང་པའི་ངང་ལས་རྒྱ་ངམ་བེ་ལས་ཡུམ་དོ་ཇེ་རོ་ལངས་མར་མཛོན་
ཏོགས་ལྟར་བསྐྱེད། འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་མཁའ་གསང་བྱིན་རྒྱབས་
སོགས་བྱས་ཏེ། འདྲ་ཤེས་གསུམ་དང་ལྟན་པས་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ལྟར་
སྟོམས་འཇུག་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། འཛིག་ཏེན་པལ་བའི་ལུགས་དང་འདྲ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དུས་མཐའ་འདིར་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་དུ་རུང་བ་ནི་ཉིན་
སྐར་ཅུ་ལས་མེད་པས་བདག་འདྲའི་ལས་དང་པོ་བ་པལ་ཆེ་བ་དག་གོང་དུ་
བཤམ་པ་ལྟར་ཡེ་རྒྱ་ལ་བསྐྱེད་རིགས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཡེ་རྒྱ་དང་ལས་རྒྱ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོར་བད་ལ་ཐ་
མལ་གྱི་སྒྲིང་ཞེན་བསལ་ཏེ་སྟོང་པར་སྒྱུངས་ཏེ་འོད་དུ་ཁྱེ་བ་ལས་ཡབ་རང་
གི་གསང་གནས་རྒྱ་ཡིག་སྟོན་པོ་ཞེག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ། རྒྱ་དེ་ཡང་འོད་དུ་
ཁྱེ་བ་ལས་དོ་ཇེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་སྤྱི་དབྱིབས་པོ་མཆན་གྱི་རྣམ་
པ་ལ་ནང་དོ་ཇེ་ཅེ་ལྟ་བུར་སྒྲིང་བ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་
བསྐྱིབས་པ་ཞེག་ཏུ་བསམ། ཏྲགས་དེའི་ནོར་བུ་ནི་ཨོ་ལས་བྱུང་བར་མོས་ལ།
ནོར་བུ་དེའི་ནང་དུ་དོ་ཇེ་ཅེ་ལྟ་བུའི་དབུས་རྩ་ནི་སྤྱི་གྲུ་ཁོང་གསང་ཅན་ཏེ་
བར་སྒྲིང་བའི་བྱ་ག་པའ་སེར་པོ་མགོ་ནང་དུ་བསྐྱེད་པས་དམ་པོར་བཀག་

པར་བསམ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་འོད་དུ་ཁྱེ་བ་ལས་ཞུ་རྒྱུ་མར་
པོའམ། རྩི་ཡིག་དམར་པོ་ཞིག་དུ་གྱུར་པར་བསམ། རྩི་ཡིག་དེ་ཡང་འོད་དུ་
ཁྱེ་བ་ལས་སྤྱི་དབྱིབས་ལྷ་གའི་དབྱིབས་ལ་ནང་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་
བརྒྱད་པ་སྐབས་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ། སྐབས་སྟོང་གི་རྣམ་
པ་ཅན་དེའི་ནང་དུ་ཞུམས་བྱུང་བའི་ཟེ་ཏུ་འབྱུ་སེར་པོའི་དབུས་སུ་ཏ་རེ་བར་
སྒྲུང་བའི་བྱ་ག་པར་སེར་པོ་མགོ་ནང་དུ་བསྟན་པས་སྒྲུང་ལྷ་དམ་པོར་
བཀག་པར་བསམ་ཞིང་པར་ཡིག་དེ་གཉིས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གསལ་སྒྲུང་
བརྟན་པོ་ཡག་པོར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

པཱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། ཡབ་ཀྱི་ཁོར་བུའི་ཅེར་ཨོ་གྱིས་མཆན་པ་དང་
ཡུམ་གྱི་བརྒྱའི་ཟེ་ཏུ་འབྱུ་ལ་ཞུམས་མཆན་པར་བཤད། དེ་མེས། འཁྱུད་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱེད་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པས། ཡབ་ཡུམ་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་
ཆགས་པར་མོས་ཏེ། ཨོ་སར་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ཨ་རུ་རྩ་ག་ཏ་བཟོ་སྐྱུ་ཐ་ཨ་རྩ་
གོ་ཉྱུ་ ཞེས་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་སྒྲགས་བརྗོད་ནས་སྒྲགས་དོན་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་དོ་རྗེ་བདག་ཉིད་ངའོ། །ཞེས་
རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ། རང་ཡབ་ཡུམ་ལྟར་གསལ་བར་དམིགས་
པ་ལྟའི་འདུ་ཤེས། མཁའ་གསང་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་པར་ཡིག་བསྒྲོམ་པ་
སྒྲགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། ཐབས་འདི་ལ་བརྟན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མཛོན་དུ་

བྱའོ་སྐྱམ་དུ་བསམ་བ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་གསུམ་དང་ལྡན་པས་
སྐྱམས་པར་ཁྱགས་པར་མོས་ལ། རྗེས་ཆགས་ཀྱི་དགའ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ།
བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་རིམ་པར་པབ་པས་སྤྱིར་མ་འཕོས་པར་བབྱང་བས་
དགའ་བ་བཞི་བྱངས་ཏེ་ལྡན་སྤྱིས་ཀྱི་བདེ་བའི་དུས་སུ། ལྡན་སྤྱིས་ཀྱི་བདེ་
བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། དུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དུལ་
སྟོང་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་དེ་དཔོ་སྐྱམ་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་མོས་བ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་གྱང་ཅི་
རུས་སུ་བསྐྱོམ་མོ།།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་ནི་སྤྱི་གསུམ་ཀྱི་གོ་འཕང་སྤྱར་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གོང་གི་སྤྲགས་དོན་ནི། ཨོ་
ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། སར་ནི་ཐམས་ཅད། ཏ་ཐ་ནི་དེ་བཞིན། ཨ་ག་ཏ་ནི་
གཤེགས་པ། ཨ་རུ་ནི་རྗེས་སུ། ར་ག་ཏ་ནི་ཆགས་པ། བར་ནི་རྩོམ་སྤྱི་སྤྱི་ཐ་
ནི་རང་བཞིན། ལྷན་གོ་ནི་བདག་ཉིད། ཨ་ཏི་ནི་དཔོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་གོང་གི་
ཨ་ག་ཏ་ནི་ཨ་ནི་ཐའི་ཨ་དང་མཚུངས་འདྲ་བས་ཨ་ཕྱིས་ནས་ཐུ་རིང་
པོར་གྱུར། ཨ་ཏི་གི་ཨ་ནི་གོའི་རྗེས་སུ་བྱང་བས་སྤྱི་ཏར་སོང་ནས་ཏི་ལུས་
སོ། །དེ་དག་ཐེལ་ཏེ་གོ་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་ལྟར་ཡུམ་དང་སྤྱར་བའི་དགོས་པ་ནི། ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་ཏེ་

བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་ཆེད་དུ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བའི་ཆེད་དུ་དང་།
རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་ལས་འདས་པའི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདེན་
འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དེས་རྒྱུད་སྒྲིན་
པར་བྱས་པའི་རྫོགས་རིམ་སྐབས་སུ་ལས་རྒྱ་དང་ཡེ་རྒྱ་བསྟེན་པ་ལས་བྱུང་
བའི་བདེ་སྟོང་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པར་གསུངས། དེ་དག་གི་མཆོན་དོན་ནི། དུམ་དང་སྒྱུར་བས་ཐབས་བདེ་བ་
ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཤིང་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་འདུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པར་མཆོན།
རྒྱ་དང་ལྷ་ཡིག་གིས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་མཆོན། ཡབ་
གྱི་གསང་གནས་དོ་རྩེ་རྩེ་ལྔ་པར་བསྒྲོམས་པས་ཡབ་གྱི་ནོར་བུའི་དབུས་གྱི་
རྩ་འདབ་བཞི་རྒྱ་ཉི་དང་བཅས་པ་མཆོན། དུམ་གྱི་གསང་གནས་པད་འདབ་
བརྒྱད་པར་བསྒྲོམས་པས་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་གྱི་ནང་གི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་
མཆོན། དམའ་ཡིག་སེར་པོ་གཉིས་གྱིས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ཐུར་སེལ་གྱི་
རྒྱང་སེར་པོ་མཆོན། དམའ་ཡིག་གཉིས་གྱིས་བུ་ག་གཉིས་བཀག་པར་
བསྒྲོམས་པས། ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་བཅིངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་ཕྱི་རོལ་
དུ་མི་འཕོ་བར་གནས་པ་མཆོན་པའོ།

རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གཉིས་གང་ལ་སྦྱད་ཀྱང་རུང་བར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་
གསུངས། འདིར་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ས་བཅད་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པར་བྱས་ཏེ་
བཤད། དེས་ན་འདི་ཡན་ཆད་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་།
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་
བསྐྱོམ་དགོས་པས་དང་པོ་ཞེས་བ་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྦྱོར་
བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་སྦྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་
རང་ཉིད་འཛིག་སྤྱད་དུ་གསལ་བའི་ཞེས་བ་ནས་ཨ་རུ་རྩ་ག་ཏུ་བཟླ་སྦྱ་
མ་ཨུ་རྩ་གོ་ཉེ་ཉི། ཞེས་བའི་བར་གྱིས་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་
ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ལ་
གསུམ། ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་ཅིང་སྦྱོས་ཏེ་མཛད་པ་
མཛད་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ། སྦྱེ་མཆེད་དང་སྦྱ་གསུང་
ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་
གདབ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་ཅིང་
སྦྱོས་ཏེ་མཛད་པ་མཛད་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་ཚུལ་ནི། གསང་འདུས་

ལྷ་བྱ་ལ་སྒོ་བདུན་དང་འཇིགས་བྱེད་འདི་ལ་སྒོ་ལྷ་ལྷན་གྱིས་བྱ་བར་བཤད་
པ་ལས། སྒོ་བདུན་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ། བྱིར་སྐྱོས་པའི་སྒོ།
སྐྱི་སྒོས་གྱི་མཛད་པ་མཛད་པའི་སྒོ། སྐྱལ་པ་ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བའི་སྒོ།
ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པའི་སྒོ། རིགས་བདག་གི་བྱང་སེམས་གྱིས་
དབང་བསྐྱར་བའི་སྒོ། རང་རང་གི་གནས་སུ་འགོད་པའི་སྒོ་སྟེ་བདུན་ནོ།

སྒོ་ལྷ་ནི། གོང་གི་སྒོ་བདུན་ལས་ལྷ་པ་དང་དྲུག་པ་དོར་བའི་ལྷག་མ་ལྷ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་བྱགས་ཀའི་རྩྭ་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་ལྷགས་གྱུས་ཞེས་
པ་ནས་མིའི་ཐོད་པ་བདུད་ཅིས་གང་བ་བཞིར་གྱུར་ཅིས་པའི་བར་ནི་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ། རྩི་རྩྭ་སྒོགས་རང་རང་གི་འབྲེན་ལྷགས་བརྗོད་པ་
ནས་བྱིར་འཕྲོས་ཞེས་པའི་བར་ནི་བྱིར་སྐྱོས་པའི་སྒོ། ལྷགས་བཅུར་
གཤེགས། ཞེས་པ་ནས་བཀོད་ཅིས་པ་དང་སྐྱངས་ཞེས་པ་ལྷ་བྱའི་བར་ནི་སྐྱི་
སྒོས་གྱི་མཛད་པ་མཛད་པའི་སྒོ། གཅིག་ཏུ་འདུས་ཞེས་པ་ནི་སྐྱལ་པ་ནམས་
གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་སྒོ། ཐེམ་པར་གྱུར་ཅིས་པ་དང་གདན་ལ་འཁོད་ཅིས་པ་ལྷ་
བྱ་ནི་རང་རང་གི་གནས་སུ་འགོད་པའི་སྒོ་སྟེ་ལྷ་བྱ་ཚུ་ལ་བསྐྱར་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་བསྒོམ་ཚུ་ལ་ངེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་བྱགས་ཀའི་རྩྭ་
ཡིག་གི་འོད་ཟེར་ལྷགས་གྱུས་ཞེས་པ་ནས། དམ་ཆོག་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་
ལ་ཐེམ་པར་གྱུར། ཅིས་པའི་བར་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བསྒོམ་པ་

ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོར་
མཆམས་དང་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་
སྟོན་པོའམ་དམར་པོ་ཐུགས་རྩྭ་ལྟ་བུས་སྟངས་འོག་སྟོགས་མཆམས་ཐམས་
ཅད་གྱི་མཁའ་ལ་བྱུང་བར་སྟོས་ཏེ། སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་བཅས་
ཐམས་ཅད་འཛིགས་བྱེད་འབྲས་བུའི་སྣ་ཞེ་དགུ་མའི་རྣམ་པར་བཀྱག་པའམ།
ཡང་ན། བཅུ་གསུམ་མའམ། གཙུ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྦྱོར་བྱངས་ཏེ་
རང་གི་རྩ་ཞལ་ནས་ཞུགས་པར་བསམ། འབྲས་བུའི་སྣ་ཞེ་དགུ་ནི། གཙུ་བོ་
འཛིགས་བྱེད་ཞལ་ཐུག་ཡོངས་རྫོགས། དེའི་སྟོགས་བཞིར་དོ་རྩེ་མགོ་བོ། རྩེ་
རྩེ་ལག་པ། རྩེ་རྩེ་རྒྱ་མ། རྩེ་རྩེ་རྒྱ་མ། མཆམས་བཞིར་དོ་རྩེ་ཐོད་པ་མ། རྩེ་
ཐོད་ཆལ་མ། རྩེ་རྩེ་ཁོང་གི་རས་མ། རྩེ་རྩེ་མཐུང་ཅེར་བསྟོན་མ། དེའི་སྟོ་
རོལ་ཤར་བྱེད་དོ་རྩེ་གི་གུག རྩེ་རྩེ་མཆོན་ཅེ་གཅིག་པ། རྩེ་རྩེ་གཏུན་ཤིང་། རྩེ་
རྩེ་རྩེ་གི། རྩེ་རྩེ་ཀ་ཏུ་ཡ། རྩེ་རྩེ་ཐུགས་རྩྭ། རྩེ་རྩེ་མ་ཏེ། རྩེ་རྩེ་བ་སྤང་བརྒྱད་
དང་། སྟོར་དོ་རྩེ་སྟེ། རྩེ་རྩེ་མདལ། རྩེ་རྩེ་དབྱུག་པ། རྩེ་རྩེ་ཁ་ལྷོ་ཀ། རྩེ་
མཆོན་ཆའི་འཁོར་ལོ། རྩེ་རྩེ་ཞགས་པ། རྩེ་རྩེ་པག རྩེ་རྩེ་ཐོང་བྱ་བརྒྱད་དང་།
ཁུབ་ཏུ་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ། རྩེ་རྩེ་ཅང་ཏེ་ལ། རྩེ་རྩེ་ཐུག རྩེ་རྩེ་གཞུ། རྩེ་རྩེ་བེལ་བྱ། རྩེ་
རྩེ་རྒྱང་རས། རྩེ་རྩེ་རྩ་མོང་། རྩེ་རྩེ་བྱི་བརྒྱད་དང་། བྱང་བྱེད་དོ་རྩེ་སྟོགས་མཐུ་བ།
དོ་རྩེ་འཕན་ཅེ་གསུམ་པ། རྩེ་རྩེ་སྤང་སྟོགས། རྩེ་རྩེ་ཐོ་བ། རྩེ་རྩེ་མཐུང་། རྩེ་

མེ་ཐག་ རྡོ་རྗེ་ལུག་ རྡོ་རྗེ་མ་བརྒྱད་དང་། སྒོ་བཞི་ལ་རྡོ་རྗེ་བྱ་གོད། རྡོ་རྗེ་ལུག་
པ། རྡོ་རྗེ་བྱ་རོག་ རྡོ་རྗེ་ནེ་ཙྰ་བཞི་དང་། མཚམས་བཞིར་རྡོ་རྗེ་བྱ་ཆེན། རྡོ་རྗེ་
ཁ། རྡོ་རྗེ་ཁྱིམ་བྱ། རྡོ་རྗེ་བཞད་པ་བཞི་སྟེ་ཞེ་དགའོ།

དེ་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་ནི། གཙུ་བོ་འཛིགས་བྱེད་གོང་འབ་
ཞིང་། འཁོར་ཞེ་བརྒྱད་ནི། ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མདོག་མཐིང་ག་མ་ཉིད་གདོང་ཅན།
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་མིང་དང་
མཐུན་པའི་ཕྱག་མཚན་འཛིན་ཅིང་། གཡོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོད་ཁྲག་འཛིན་
པའོ། །ཞལ་དུ་བཅུག་པའི་སྟེ་དེ་དག་ཕྱགས་ཀར་སྟེབས་པ་ན་ཆགས་པ་ཆེན་
པོའི་མེས་ཞུས་ནས་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་གྱུར་པར་བསམ།
ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་བརྒྱད་དེ་པཎྜི་ཡིག་གི་བྱར་ཅུང་བད་སྟེ་བའི་
མཚམས་ནས་ཐོན་ཏེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱའི་ནང་དུ་ཞུགས་པར་བསམ། ཡུམ་གྱི་
བརྒྱའི་པཎྜི་ཡིག་གི་བྱར་ཀྱང་ཅུང་བད་སྟེ་ནས་ཡར་སོང་ནས། ཡུམ་གྱི་ཐེག་
ལེ་དང་འདྲེས་ཤིང་ཕྱགས་ཀར་སྟེབས་པ་ན། ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་ཆ་གཉིས་སུ་
གྱུར་པར་བསམ། ཆ་གཅིག་ནི་རྒྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་གཅིག་དུ་གྱུར་ཅིང་། རྒྱུ་དེ་
ཡང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། གཞལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞི་སྒོ་བཞི་པ་སོགས་
གོང་དུ་བཞད་པ་སྟར་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གདན་དང་བཅས་པ།
ཤར་སྒོ་ཡབ་རང་ལ་བསྟན་པ། ཆེ་ཆུང་རང་གི་སྟོང་དང་འཚམ་པའམ། ཡུམ་གྱི་

སྟོ་བ་ཆུང་དུར་གཞལ་ཡས་ཁང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ།

དེ་ཡང་ཁབ་མིག་ཆུང་དུའི་ནང་ནས་བལྟས་པས། རི་ཆེན་པོ་ཡང་
མཐོང་རུས་པ་ལྟ་བུས་དཔེར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་ན་སྒྲོར་འཆར་བདེ་བར་
གསུངས། དེ་ཡང་བྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་རྩལ་སྤར་གཅིག་གི་སྟེང་
དུ་ཡང་སྟོགས་བཅུའི་འཛིག་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྟེད་དང་མཉམ་པའི་
གཟུགས་སྐྱུ་གནས་པར་སྟོན་ཀྱང་། དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་གོ་
ས་མི་ཁེགས་པར་སོ་སོར་སྒྲུང་རུས་པར་གསུངས་པས། ད་ལྟ་ནས་འབྲས་བུ་
ལམ་བུ་དེ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་འདིར་ཡུམ་གྱི་སྟོ་བ་ཆུང་དུའི་ནང་
དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟེང་གསུམ་ལྟར་ཆེ་བ་ཞིག་མོས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་
བསྐྱོམ་ན། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་བྱུང་པར་
ཅན་དུ་འབྱུང་རོ།

དེ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་སྟོ་བར་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
ནང་དུ་གདན་བཅུ་བདུན་ཆོན་གཉིས་གསལ་བཏབ་རྗེས། སྤར་གྱི་ཐིག་ལེ་ཆ་
གཅིག་ནི་གདན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་བཅུ་བདུན་དུ་གྱུར་པར་བསམ། ཐིག་
ལེ་དེ་དག་ལས་ལྟ་བུ་སྐྱེད་ཚུལ་ནི། སྐབས་འདིར་ཆོ་ག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་
པར་གསུངས། ཆོ་ག་གསུམ་ནི། ས་བོན་བསྐྱེད་པ། དུག་མཆོན་བསྐྱེད་པ།
སྐྱ་ཡོངས་རྩོགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། སྤར་གྱི་ཐིག་ལེ་ཆ་བཅུ་བདུན་དེ་དག་

ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ས་བོན་བཅུ་བདུན་དུ་གྱུར་པར་བསམ། ས་བོན་
བཅུ་བདུན་ནི་དབུས་སུ་རྒྱ་ཡིག་སྟོན་པོ། འཤམ་གྱི་རེ་བྱ་མིག་གི་ནང་དུ་ཞེ་
ཡིག་དཀར་པོ། ལྟོར་མ་ཡིག་སེར་པོ། རུབ་ཏུ་མེ་ཡིག་དམར་པོ། བྱང་དུ་ད་
ཡིག་ལྗང་ཁ། འཤམ་སྟོར་ཡ་ཡིག་སྟོན་པོ། ལྟོ་སྟོར་ཅ་ཡིག་དཀར་པོ། རུབ་
སྟོར་ནི་ཡིག་དམར་པོ། བྱང་སྟོར་ར་ཡིག་ལྗང་ཁ། འཤམ་ལྟོ་རེ་བྱ་མིག་ཏུ་ང་
ཡིག་དཀར་པོ། ལྟོ་རུབ་ཏུ་ས་ཡིག་སྟོན་པོ། རུབ་བྱང་དུ་དོ་ཡིག་དམར་པོ།
བྱང་འཤམ་དུ་རུ་ཡིག་ལྗང་ཁ། འཤམ་ལྟོ་རེ་བྱ་མིག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཏ་ཡིག་
དཀར་པོ། ལྟོ་རུབ་ཏུ་ཡོ་ཡིག་དཀར་པོ། རུབ་བྱང་དུ་ནི་ཡིག་དཀར་པོ། བྱང་
འཤམ་དུ་ར་ཡིག་དཀར་པོ་རྣམས་གྲེན་དུ་འགྲེང་བའོ།

དེ་འདྲའི་ས་བོན་བཅུ་བདུན་གྱི་སྔ་མ་བཅུ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
ལས། རྒྱག་མཆན་བཅུ་གསུམ་དུ་གྱུར་པར་བསམ། རྒྱག་མཆན་བཅུ་གསུམ་
ནི། དབུས་སུ་ཁོ་བོའི་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྔ་པ་གྲེན་འགྲེང་གི་ལྟེ་བར་རྒྱ་ཡིག་
སྟོན་པོས་མཆན་པ། འཤམ་གྱི་རེ་བྱ་མིག་ཏུ་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་
པའི་ལྟེ་བར་ཞེ་ཡིག་དཀར་པོས་མཆན་པ། ལྟོར་རིན་པོ་ཆེ་སེར་པོ་ཆ་དབྱུ་
པའི་དབུས་སུ་མ་ཡིག་སེར་པོས་མཆན་པ། རུབ་ཏུ་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་
བརྒྱད་པའམ་འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྟེ་བར་མེ་ཡིག་དམར་པོས་མཆན་པ།
བྱང་དུ་རལ་གྱི་ལྗང་ཁ་སོ་གཉིས་པའི་ཡུ་བའི་སྟེང་མཆ་མས་སུ་ད་ཡིག་ལྗང་

ཁུས་མཆན་པ། འཁར་སྒྲོར་ཐོ་བ་སྒྲོན་པོ་རྩ་ཉི་ཤུ་པ་ནི་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་རྒྱ་གམ་
དུ་བྱས་པའི་སྒྲོགས་གཅིག་གི་དབྱས་རྩ་ནས་ཡུ་བ་ཐོན་པའི་ཐོ་བ་ཡིན་ལ་དེ་
ལ་ཡ་ཡིག་སྒྲོན་པོས་མཆན་པ། ལྷོ་སྒྲོར་དབྱུག་པ་དཀར་པོ་དོ་རྩེ་བྱེད་པའི་
ཅེ་མོ་ཅན་ལ་ཅ་ཡིག་དཀར་པོས་མཆན་པ། ལུབ་སྒྲོར་པར་དམར་པོ་འདབ་
མ་བརྒྱད་པའི་ལྷེ་བར་ནི་ཡིག་དམར་པོས་མཆན་པ། བྱང་སྒྲོར་རལ་གྱི་ལྷང་
ཁུ་སོ་གཉིས་མ་ར་ཡིག་ལྷང་ཁུས་མཆན་པ། འཁར་སྒྲོའི་རེ་ལུ་མིག་ཏུ་འཁོར་
ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་ཇ་ཡིག་དཀར་པོས་མཆན་པ། ལྷོ་ལུབ་ཏུ་དོ་རྩེ་
སྒྲོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་ས་ཡིག་སྒྲོན་པོས་མཆན་པ། ལུབ་བྱང་དུ་པར་དམར་པོ་
འདབ་མ་བརྒྱད་པ་དོ་ཡིག་དམར་པོས་མཆན་པ། བྱང་འཁར་དུ་རལ་གྱི་ལྷང་
ཁུ་སོ་གཉིས་མ་རུ་ཡིག་ལྷང་ཁུས་མཆན་པ། རྒྱག་མཆན་བཅུ་གསུམ་དེ་
དག་ལས་རང་རང་གི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྒྱག་མཆན་ཆུང་དུ་འོད་ཟེར་དང་།
ཏ་ཡོ་ནི་རའི་ཡི་གེ་བཞི་ལས་ཐོད་པ་ཆུང་དུ་འོད་དབྱིབས་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱིར་འཕྲོས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཅིང་། ཆུར་
འདུས་པས་རང་རང་གི་སྒྲོ་གཞི་ལ་ཐིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྒྲིམ། དེ་འདྲའི་
རྒྱག་མཆན་བཅུ་གསུམ་ཏ་ཡོ་ནི་རའི་ཡི་གེ་བཞི་དང་བཅས་པ་བཅུ་བདུན་པོ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཐོད་པ་བཞི་དང་བཅས་པ། བཅུ་
བདུན་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་བསམ་ལ་རིམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་ལྟར་

གསལ་གདབ་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་གཙུག་པོ་འཛིགས་བྱེད་ལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཐོད་པ་བཞི་དང་
བཅས་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ཁུངས་ནི། བཤད་རྒྱུ་རྟོག་གསུམ་གྱི་
འབྲུལ་འཁོར་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་འཆད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། སོ་
ན་ཕྱི་གཉིས་ཀས། ཡི་གེ་སྟེ་ནི་གཏི་ཐུག་བཟོད། །ཡི་གེ་མ་ནི་སྤ་མར་
གསུངས། །མེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རིམ་བཞིན་
གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། དབྱ་ནག་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལྷ་བཅུ་
གཉིས་ཐོད་པ་བཞི་དང་བཅས་པས་བསྐྱོར་བར་བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཐོད་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བཅུ་བདུན་པོ་ཡུམ་
གྱི་སྟོ་བའི་ནང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་རང་རང་གི་གདན་ལ་དུས་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་བསྐྱོམས་ཆེས། མདོན་རྟོགས་ལྟར་རིམ་གྱིས་གསལ་
འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། དབྱས་གྱི་གདན་ལ་དཔལ་རྩེ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་
ཐུག་ཡོངས་རྩོགས་ཡུམ་དང་བཅས་པ། ཡུམ་ཡབ་ལས་ཕྱང་བཟང་ཚུང་བ། སྐྱེ་
མདོག་ཐུག་མཆན་སོགས་སྤར་དང་འབྲ་བར་བསྐྱོམ་ཞིང་། ཁྱད་པར་ནི་
ཐུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་གཉིས་
དོར་བའོ། །འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གསལ་གདབ་ཚུལ་ནི། ཤར་གྱི་རེ་བྱ་མིག་ཏུ།
གཏི་ཐུག་གཤེན་རྩེ་དེ་གཤེད་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ། རྩ་ཞལ་དཀར། གཡས་

ཞལ་སྒྲོ། གཡོན་ཞལ་དམར་བའི་ཞལ་གསུམ་ཅན། བྱག་བྱག་གི་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་གཡས་བས་གི་གྲག་དང་། གཡོན་བས་ཐོད་ཁྲག་བཟུང་སྟེ་རང་
འདྲའི་ཡུམ་ལ་འབྱུང་བ། རང་འདྲའི་ཡུམ་ཞེས་བ་ནི་ཞལ་བྱག་གི་གངས་དང་
སྐྱ་མདོག་བྱག་མཆན་རྒྱན་པལ་ཆེར་རང་རང་གི་ཡབ་དང་འདྲ་བའོ། །བྱག་
ལྟག་མ་གཡས་གཉིས་བ་ན་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་བ། གསུམ་བ་
ན་རལ་གི་སོ་གཉིས་མ། བྱག་ལྟག་མ་གཡོན་གི་གཉིས་བ་ན་ནོར་བུ་ཆ་དགུ་
བ། གསུམ་བ་ན་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་བ་འཛིན་བ། ཡབ་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་
གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱུད་པ། ཡུམ་ཀྱི་ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་ས་ཤིང་།
གཡོན་བས་ཡབ་ཀྱི་བརྒྱ་གཡས་བའི་སྟེང་ནས་འབྲིལ་ཏེ་འབྱུང་བར་བསྐྱོམ་
སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྟོའི་རེ་འུ་མིག་ཏུ་སེར་སྣ་ག་ཤིན་ཟེའི་ག་ཤེད། ལུབ་ཀྱི་
 རེ་འུ་མིག་ཏུ་འདོད་ཆགས་ག་ཤིན་ཟེའི་ག་ཤེད། བྱང་གི་རེ་འུ་མིག་ཏུ་སྤྲུག་
 དོག་ག་ཤིན་ཟེའི་ག་ཤེད། ཤར་སྟོར་སྟོ་བ་ག་ཤིན་ཟེའི་ག་ཤེད། སྟོ་སྟོར་དབྱུག་
 བ་ག་ཤིན་ཟེའི་ག་ཤེད། ལུབ་སྟོར་པར་ག་ཤིན་ཟེའི་ག་ཤེད། བྱང་སྟོར་རལ་གྱི་
 ག་ཤིན་ཟེའི་ག་ཤེད། དེ་བདུན་ག་འང་ཞལ་སྤྲུག་མདོག་སྤྲུག་མཆན་རང་རང་
 གི་མདོན་རྟོགས་ལྟར་དང་། རང་འདྲའི་ཡུམ་དང་བཅས་པ། ཞལ་སྤྲུག་གི་གོ་
 རིམ་སྤྲུག་མཆན་འདྲིན་ཚུལ་སོགས་གོང་གི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་ཤེས་པར་

བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ། ཡབ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབྱ་རེ་རེ་ལ་ཐོད་སྐམ་ལྔ་
ལྔས་བརྒྱན་པ། མགྲུལ་ནས་མི་མགོ་ཚོན་པ་ལྔ་བཅུ་འདི་དོ་ཤལ་འཕྱང་བ།
ཞལ་རེ་རེ་ལ་དམར་ལ་ལྷུ་མ་པའི་སྤྱན་གསུམ་གསུམ་སྟོག་ཉྱར་འབྲུག་པ།
མཆེ་བ་རྣོན་པོ་བཞི་བཞི་གཅིགས་པ། ལྷགས་དམར་པོ་རྣམ་པར་བྲིལ་བ།
བདུད་དང་བགོགས་ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་མེའི་འོད་ཟེར་སྟོགས་
བཅུར་འཕྲོ་བ། རུས་པའི་འཁོར་ལོ། རྣ་ཆ། མགྲུལ་རྒྱ། གདུ་བྱ། སྐར་གསལ།
ཐལ་ཆེན་ཏེ་རུས་རྒྱ་བྱག་གིས་བརྒྱན་པ། ལྷ་མཐའ་ཡས་སྟོན་པོ་སྤྱལ་
གཟུགས་ཅན་གྱིས་དབྱ་སྒྲ་བཅིངས་པ། དེ་བཞིན་དུ་འཛོག་པོ་དམར་པོས་རྣ་
རྒྱ། རིགས་ལྷན་ཁ་བོས་དཔུང་རྒྱ། དུང་སྐྱོང་མེར་པོས་ལག་གདུབ། པར་
དཀར་པོས་མགྲུལ་རྒྱ། ལྷོ་བས་རྒྱ་ལྔ་ཁུས་མཆོད་སྤྱིར་ཐོགས། རོར་རྒྱས་
ཀྱི་བྱ་བདུད་ཅིའི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱ་སྟེ་དཀར་པོས་སྐར་གསལ། པར་ཆེན་པོ་དཀར་
པོས་ཞབས་གདུབ་བྱས་པ་སྟེ་སྤྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། རྒྱ་གྱི་སྤྱ་
བརྒྱད་དེ་དག་གི་ཁ་ནས་ཕྱད་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྟོག་ཅིང་། ཁ་ནང་ནས་ལྷེ་གཉིས་
སྟོག་ཉྱར་གཡོ་བ། དུག་གི་ཁ་རྒྱངས་ན་བྱན་ཉྱར་འཐེབས་པ། མཆེ་བ་བྱག་
ལྷན་གཅིགས་པའོ། །སྤྱལ་རྒྱ་དེ་དག་ཡུམ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པར་ལྷང་སྤྱ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཟེན་ཐོ་ལས་གསུངས། ལྷུ་བ་ཐབས་དང་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་སུ་མ་
གསུངས་སོ།།

ཡབ་བརྒྱད་དེ་དག་ལ་འབྱུང་པའི་ཡུམ་བརྒྱད་ནི། ཐལ་ཆེན་མ་
གཏོགས་པའི་རུས་རྒྱུ་ལྔ་ལ་བརྒྱུན་པ། ཐོད་སྐྱམ་ལྔའི་དབྱ་རྒྱུ་དང་། མི་
མགོ་སྐྱམ་པོ་ལྔ་བརྒྱའི་དོ་ཤལ་ཅན་ནོ། །རང་རང་གི་ཡབ་ལས་སྐྱེ་ཅུང་ཟད་
ཅུང་བ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེམ་མོ། །ནང་གི་ཤར་སྒྲིའི་རེ་ལུ་མིག་ཏུ། ཅ་ཅི་ཀ་དཀར་མོ་
སྐྱེ་ཤ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེམ་ཞིང་དག་ཏུ་ཁྲིས་པ། ལྷོ་རུབ་ཀྱི་རེ་ལུ་མིག་ཏུ་ཕག་མོ་སྒྲོན་
མོ་གཡོན་ཞལ་ཕག་གཏོང་ཅན། སྐྱེ་སྐྱེམ་ཞིང་ཐུང་ལ་གསུམ་པ་འཕྱང་བ།
རུབ་ཐུང་གི་རེ་ལུ་མིག་ཏུ་དཔྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ་ཞི་ཞིང་འཇུ་མ་པའི་རྣམ་
པ་ཅན། ཐུང་ཤར་ཀྱི་རེ་ལུ་མིག་ཏུ་གྲོ་རྩི་ལྔ་ལ་སྐྱེམ་ཞིང་ཐུང་ལ་གསུམ་པ་
འཕྱང་བ། ཡུམ་བཞི་དེ་དག་གཏན་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་ཚུར་བལྟས་ཏེ་འཁོད་པ་ལ་ཡབ་
བཞི་པར་བལྟས་ཏེ་འབྱུང་བ། ཡུམ་བཞིའི་ཕྱག་མདོག་གི་གོ་རིམ་དང་ཕྱག་
མཆན་འཛིན་ཚུལ་སོགས་མདོན་རྟོགས་སྟར་གོང་གི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱ། ཡུམ་བཞི་གའང་ཐོད་སྐྱམ་ལྔའི་དབྱ་རྒྱུ་དང་། སྐྱམ་པོ་ལྔ་
བརྒྱའི་དོ་ཤལ་ཅན། ཐལ་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་ལ་བརྒྱུན་པ། མའི་
འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་དབྱས་ན་གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱངས་པའི་
སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་པ། དེ་དག་ལ་འབྱུང་པའི་ཡབ་བཞིའི་མདོག་དང་ཞལ་
ཕྱག་ཕྱག་མཆན་སོགས་རང་རང་གི་ཡུམ་དང་འབྲེལ་བ། བཞུགས་སྟབས་
ཞབས་གཡས་བརྒྱངས་པ་དང་། ཞབས་གཡོན་ཡུམ་ཀྱི་བརྒྱ་གཡས་པའི་

སྟེང་ནས་འབྲིལ་བ། རྒྱུ་གི་ཁྱད་པར་ལ་དོ་ཤལ་ནི་མགོ་ཚེན་དང་། རུས་
རྒྱུ་དུག་ཚང་མས་བརྒྱན་པའོ། །འཁོར་ལྷ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱ་རྒྱུ་ལས་ནི་
གཙོ་བོའི་ལྷ་བའི་ཐད་ཅུ་དུ་སྟེབ་བ། ཡབ་དགའའི་ཡུམ་ནི་རང་རང་གི་ཡབ་
ལས་ཅུང་ཟད་ཅུང་བ། ཡུམ་བཞིའི་ཡབ་ནི་རང་རང་གི་ཡུམ་ལས་ཅུང་ཟད་
ཆེའོ། །འཁོར་བཅུ་གཉིས་པོའི་ཞལ་གཙོ་བོ་ལ་སྟོགས་པར་བསྒྲུལ་མོ། །ཡུམ་
བཞིའི་རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་གྲ་བཞིའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་མའི་ཐོད་པ་དཀར་པོ་
བདུད་ཅིས་གང་བ་བཞི་གསལ་བཏབ་ཅིང་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ། །འཁོར་ལྷ་དང་
ཐོད་པ་བཞི་དེ་དག་ལའང་རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་དེ་དང་
དེར་གྱུར་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་བཏན་པོ་བྱ་དགོས་སོ།།

སྟེང་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཡུམ་བཅུ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཉེར་དུག་ཡིན་
ཀྱང་། ལྷ་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཡབ་དགའའི་ཡུམ་རྒྱུ་ལས་ཅ་ཅི་སོགས་
ཡུམ་བཞི་དང་དོན་གཅིག་པ་དང་། ཡུམ་བཞིའི་ཡབ་རྒྱུ་ལས་གཏི་ཐུག་གཤེན་
ཇིའི་གཤེད་སོགས་བཞི་དང་དོན་གཅིག་པས་ལྷ་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱེད་པར་
གསུངས། དེ་ཡང་རྗེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། གཏི་ཐུག་གཤེན་ཇིའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་
ཐོ་བ་གཤེན་ཇིའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས་ནི་ཅ་ཅི་ཀ་དང་དོན་གཅིག་ སེར་སྟེ་
གཤེན་ཇིའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་དབྱུག་པ་གཤེན་ཇིའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་།
གཙོ་བོའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་ནི་ཕག་མོ་དང་དོན་གཅིག་ འདོད་

ཆགས་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་བརྒྱ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས་ནི་དབྱངས་ཅན་མ་དང་དོན་གཅིག སྤྱག་དོག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་རལ་གྱི་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས་གོ་རྗེ་དང་དོན་གཅིག དེ་བཞིན་དུ་ཅ་ཅི་ཀའི་ཡབ་ནི་གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་དོན་གཅིག བག་མོའི་ཡབ་ནི་སེར་སྒྲ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་དོན་གཅིག དབྱངས་ཅན་མའི་ཡབ་ནི་འདོད་ཆགས་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་དོན་གཅིག གོ་རྗེའི་ཡབ་ནི་སྤྱག་དོག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་དོན་གཅིག་པར་གསུངས། ཡང་གདན་ཟུང་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་གཅིག་ལས་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་རེ་བསྐྱེད་པས་ལྷ་བཙུ་གསུམ་དུ་བྱེད་པར་ཡང་གསུངས།

གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆ་ནས་གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དུ་བཏགས་པ་སོགས་གཞན་རྣམས་ལའང་འདྲ་བར་གསུངས། ཡང་དགྱེལ་འཁོར་འདིའི་གཙོ་བོ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་རིགས་བཞི་དང་བཅས་པ་ལྷ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་རིགས་ལྷ་སྟེ་ལྷ་ཆོན་གཉིས་ནི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་དང་དོན་གཅིག དགྱེལ་འཁོར་འདིའི་རོ་ལངས་མ་དང་། འདུས་པའི་རིག་བྱེད་རྗེ་མ་གཉིས་ནི་སྤྱི་འགྲོའི་སྤྲ་མ་གཤེད་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་དང་དོན་གཅིག འདིའི་ཡུམ་བཞི་དང་འདུས་པའི་སྤྲ་མ་སོགས་བཞི་ནི་སྤྱི་འགྲོའི་གཤེད་གསུམ་

མ་བཞི་དང་དོན་གཅིག་ འདིའི་སྒོ་བ་བཞི་དང་། འདུས་པའི་སྒོ་བ་བཞི་ནི་སྤྱི་
འགྲོའི་མཐར་བྱེད་བཞི་དང་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་ཤིང་། འདིའི་ཤར་སྤྱོད་
ཐོད་པ་གཟུགས་དོན་མ་དང་། སྤྱི་དོན་མའི་ངོ་བོ། གཞན་གསུམ་ནི་རིམ་བ་
བཞིན། སྒྲ་རོ་རིག་བྱ་དོན་མའི་ངོ་བོ་དང་། ཐོད་པ་བཞི་གའང་ཆོས་དབྱིངས་
དོན་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དཀྱིལ་འཁོར་
གཉིས་ཀྱི་ལྷ་དེ་དག་པན་ཚུན་དོན་གཅིག་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་གཏི་ལྷག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་སེར་
སྒྲ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ལྷ་བྱ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་གཅིག་མ་
ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དོན་གཅིག་ཅེས་པ་དེ་ཡང་
མི་བསྐྱོད་པ་ནི་ཡིད་དང་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་བཞིན།
དཀྱིལ་འཁོར་འདིའི་གཙོ་བོ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱང་ཡིད་དང་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་དོན་
གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྷ་བྱ་
པན་ཚུན་བྱུང་པ་མཉམ་པའི་དོན་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲོའོ།

རྒྱུད་གཅིག་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ལ་ལྷ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་གཅིག་ལུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན་པས། དེ་དག་

ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་པར་བཤད། དེ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་ལྟོ་བར་རྟེན་གཞལ་
ཡས་ཁང་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་ཐོད་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་།
ལེགས་པར་གསལ་བཏབ་སྟེ་བསྐྱོམས་རྗེས། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་
འཁོར་དེ་དག་སྤྱིར་དབྱུང་སྟེ་མཛད་པ་མཛད་ནས་དགྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་
ཚུལ་ནི། སྤྱིར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དུ་མས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཞེ་སྒྲུང་གིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཉེས་དམིགས་དེ་དག་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་པའི་
སྤྱིར་རྗེ་ཤྲུགས་དྲག་པོ་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་དེ། འཕེན་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི།
བདག་གི་མ་དག་པའི་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་ཐམས་ཅད་སྤྱང་བར་
བྱའོ། །བྱད་པར་དུ་ཞེ་སྒྲུང་གིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྒྲུང་
སྤྱངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། །སྟེ་དུ་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གི་འཕེན་པ་བཏང་རྗེས་དག་ཏུ་ཨོ་ཨྲོ་ཨྲོ་ཨྲོ་ཨྲོ་ཨྲོ་ཨྲོ་ཨྲོ་
ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། ཡུམ་གྱི་ལྟོ་བའི་ནང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གཙུག་པོ་
འཛིག་སྤྱོད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མིང་ནས་བོས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱིས་ཤིག་
ཅེས་གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པར་བསམ།

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱིས་གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་
མར་པབ་སྟེ་པར་ནས་རང་གི་རྩོམ་པ་དུ་ཡར་བརྒྱུད་ནས་རང་གི་ཐུགས་

ཀར་བྱོན་ཏེ། རང་གི་བྱགས་ཀ་ནས་སྤྱིར་ཐོན་པའམ། ཡང་ན་ཡུམ་གྱི་བྱགས་
 ཀ་ནས་མར་པབ་ཇེས་ཡབ་གྱི་རྡོ་རྗེའི་ལམ་དུ་མར་ཞུགས་པར་ཡུམ་གྱི་བརྒྱ་
 ནས་སྤྱིར་ཐོན། སྤྱིར་ཐོན་པ་དེ་ལས་རང་འདྲའི་སྦྱལ་པ་གཉིས་གཉིས་ལས་
 བཞི། བཞི་ལས་བརྒྱད་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་དང་
 མཉམ་པར་འཕྲོས་ནས་སྤྱོད་པ་བཅུར་གཤེགས་པར་བསམ། འཕྲོས་པ་དེ་
 དག་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་རེ་འཁོད་དེ་སྟོམས་པར་
 ཞུགས། སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆམས་ནས་འོད་ཟེར་སྤྱིར་འཕྲོས་
 ཏེ་མ་དག་པའི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས། སྟོད་
 ཀྱི་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་སྟོད་ཐམས་ཅད་དག་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
 གྱུར་པ་དང་། སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆམས་ནས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་
 ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་མར་པབ་སྟེ། གང་གི་སྤྱི་བོར་འཁོད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་
 དག་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བས། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཉོན་
 མོངས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་ཞེ་སྒྲིབ་གི་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ། སེམས་
 ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ལུས་
 རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱར་གྱུར་པར་མོས་ཤིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱུང་
 པར་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གྲུབ་བྱུང་སྟམ་པའི་དགའ་བ་ཡང་བསྐྱོམ་པར་
 གསུངས། འཕྲོས་པའི་སྟེ་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཇེས། གཅིག་ལ་

གཅིག་ཐིམ་པའི་ཚུལ་དུ་ཚུར་འདུས་ནས། རང་ལ་ཉེ་བ་ན་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་
ཡུམ་བྱུང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཡབ་རང་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ཡུམ་རང་གི་ཡུམ་ལ་ཐིམ་
པར་བསམ་མོ། །འདི་དག་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་
ལ། འཁོར་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲོའོ།

དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་དག་པའི་སྒོ་ད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིན་ཐམས་
ཅད་སྐྱུང་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སྒྲིའི་འཕེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེལ་ཞིང་། བྱེ་
བྲག་གི་འཕེན་པ་ནི། བྱུང་པར་དུ་ཡང་གཏི་མུག་གིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་གཏི་མུག་སྐྱུངས་ཏེ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པར་བྱའོ་
སྙམ་དུ་བསམ་པ་སོགས་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཐོད་པ་བཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་སོ་
སོ་ལ་དག་འདོན་ལྟར་དམིགས་པ་བརྗེས་ནས་འཕེན་པ་བཏང་ཆེས། དག་ཏུ་
ཨོ་ཱི་ན་ཱི་ག་ཅེས་སོགས་སོ་སོའི་འབྲེན་སྒྲགས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ཡུམ་ཀྱི་སྟོ་
བའི་ནང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་གཏི་མུག་གཞིན་རྗེའི་གཞིན་
སོགས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཀྱི་ལྟའི་མིང་ནས་བོས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་
བྱོས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤར་ལྟར་བྱུང་སྟེ་སྒྲིའི་མཛད་པ་
སྤར་ལྟར་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཛད་པ་ནི་བྱུང་པར་དུ་གཏི་མུག་གི་དེ་མ་སྐྱུངས་
ཏེ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པར་བསམ་པ་སོགས་འཁོར་བཅུ་
གཉིས་སོ་སོ་ལ་དག་འདོན་ལྟར་དམིགས་པ་བརྗེས་ནས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་

དག་རེ་རེའི་མཐར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱུང་པར་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གྲུབ་
བྱུང་སྟམ་པའི་དགའ་བ་བསྒྲོམ། འཕྲོས་པའི་ལྷ་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཛད་རྗེས། གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་པའི་ཚུལ་དུ་ཚུར་འདུས་ནས། རང་རང་
གི་འཁོད་ས་ལ་ཉེ་བ་ན། གཏི་ཐུག་ག་ཤིན་རྗེའི་ག་ཤེད་སོགས་སྐབས་སུ་གང་
བསམ་གྱི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཤར་གྱི་རེ་འུ་མིག་གི་གདན་
སོགས་རང་རང་གི་གདན་ལ་ཞལ་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱོགས་པར་འཁོད་པར་བསམ་
པ་སོགས་སོ་སོའི་ངག་འདོན་ལྟར་དམིགས་པ་བརྗེས་ནས་བསྒྲོམ། ཐོད་པ་
བཞི་ནི། འཕེན་པ་བཏང་རྗེས། ཨོ་ཨྲཱཱྃ་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྒར་ལྟར་བསྐྱལ་
བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཕྱིར་སྐྱུང་སྟེ། དེ་དག་ལས་ཐོད་པ་མང་བོ་ཕྱོགས་བཅུར་སྒྲོས་
པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འོད་ཟེར་དང་བདུད་ཅི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་སྟེ་སྟོད་
བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་དང་བྱུང་
པར་དུ་གཟུགས་མི་མངོས་པ། སྒྲ་མི་སྟན་པ། དི་མི་ཞིམ་པ། རོ་མི་མངར་པ།
རེག་བྱ་མི་འཇམ་པ། ཆོས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེ་ཡུལ་དུག་གི་དི་མ་སྐྱུངས་
པར་བསམ་པ་དང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ལ་ཞེན་པ་སོགས་ཀྱང་སྐྱུངས་པར་
བསམ། དེ་རྗེས་སྒར་ལྟར་དགའ་བ་བསྒྲོམ། སྒྲོས་པའི་ཐོད་པ་དེ་དག་སྒར་
ལྟར་འདུས་ཏེ། བཞིར་གྱུར་ནས་ཤར་སྟོ་སོགས་ཕྱིའི་བྲ་བཞིའི་གདན་ལ་
འཁོད་པར་བསྒྲོམ། སྒྲོང་བྱེད་ཐོད་པ་བཞི་དང་སྐྱུང་བྱ་ཡུལ་དུག་གངས་མང་

ཉུང་དུ་གྱུར་པ་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་། ཚོས་ནི་
གཞན་བཞིའི་ངོ་བོར་བྱལ་པས་གངས་མང་ཉུང་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྒྲིན་མེད་པར་
གསུངས་པའི་བྱིད།

གཞལ་ཡས་ཁང་ནི། སྒར་ལྟར་འཕེན་པ་བཏང་རྗེས། ཡོ་ཞུ་ཚུ་བརྗོད་
ཅིང་སྒར་ལྟར་བསྐྱལ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་བྱིར་བྱུང་སྟེ་དེ་ལས་སྒར་ལྟར་མང་པོ་
སྒྲིས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྒྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་མ་དག་
པའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གསེག་རྩལ་མི་གཙང་བ་སོགས་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་
སྐྱེས་ཏེ། དག་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ལ། དགའ་བ་ཡང་
སྒར་ལྟར་བསྒྲོམ། དེ་རྗེས་སྒྲིས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་དག་སྒར་ལྟར་འདུས་
ཏེ་གཅིག་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཚིག་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟེ། རང་གིས་སྒར་
བསྒྲོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ལ་ཐེམ་པར་བསྒྲོམ་མོ། །དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་ནས་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བར་རེ་རེ་ལའང་གོང་དུ་བཤད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་
ཚིག་ལ་ཤར་བ་ཅིམ་དུ་མ་སོང་བར་མོས་པ་དཔག་པོ་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་
དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་ན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལའང་ཚིགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
རྩོགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་འདག་པ་དང་། བར་བྱིན་ཐེག་པ་
པས་བསྐྱལ་པར་ལམ་བསྒྲོམ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེར་ལྷག་པའི་ཐབས་མཁས་བྱུང་
པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་པ་

གཉིས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྤྱལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེའི་དགོ་ཙ་སྒྲིན་བྱེད་ཁྱད་
པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིན་དང་
བཟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱལ་ནས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལའང་སེམས་ཅན་མཐའ་
ཡས་པ་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཛད་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་
དུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་འབྲུབ་པའི་
རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཛོག་པར་གསུངས་སོ།།

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱང་
ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། དུམ་གྱི་མངལ་དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་བསྐྱེད་པ་ནི་གསུང་
ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དེ་ལས་ཕྱག་མཆོན་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐུགས་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་
རྒྱ། དེ་ལས་སྐྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། མངལ་
ནས་སྒྲོས་ཏེ་མཛད་པ་མཛད་པ་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་བཞིས་རྒྱས་
འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུད་འདིར་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་སོགས་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་ཚུལ་མ་བཤད་
པས། རྒྱས་འདེབས་བཞི་ཆང་བའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་ཚུལ་མེད་ཀྱང་།
ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་ཚུལ་ལེགས་པར་ཆང་བའི་ཁྱད་པར་ཅན་པ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ལས་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མེད་ན་ངེ་ལྟར་ན་ཕྱག་རྒྱ་
བཞིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ལྟའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པར་གྱུར། ཞེས་པའི་ལན་དུ། བཀའ་
སྩལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པས་བརྒྱན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
ལྟའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའོ། །བཙུན་མོ་ནི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱའོ། །སྤྲལས་
ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །གཟུགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་བསྐྱབ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བཙུན་མོ་ནི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ནི། བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཙུན་མོའི་མིང་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པས། དེ་མཆོན་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལའང་བཙུན་མོའི་མིང་དུ་བཏགས་པར་བཤད། དེས་
ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྣ་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྦྱོས་ཏེ་མཛད་པ་
མཛད་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བསྐྱབ་གཞི་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གང་ལའང་སྐབས་འདིར་སྤྲལས་
སྟོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱགས་གཅིག་དང་། བསྐྱབ་གཞི་དང་འབྲེལ་ཆེ་མཆོམས་
འདིར་སྤྲལས་སྟོང་བསྐྱེད་ཀྱང་། བདག་བསྐྱེད་རྒྱུད་པ་བསྐྱོམ་ཆེ་མཆོམས་
འདིར་སྤྲལས་སྟོང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱགས་དེ་
གཉིས་ལས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱགས་སྤྲེལ་དེ་ནི་
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཨེ་ཨྱི་དུ་བདག་བསྐྱེད་རྒྱུད་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་འང་

ཕྱོགས་སྐྱོང་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
ལྷགས་ཕྱི་མ་དེ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་མཛད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་དངོས་
སུ་མ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་རག་དབང་མོ་བཟང་
ཆོས་ལྷན་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་ལྷགས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འདྲིས་པས་ལྷགས་གཅིག་ཤོས་ལ་
སྐྱོན་དུ་མ་འཛིན་ཅིག དེས་ན་མཆམས་འདིར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བསྐྱེད་པའི་
ལྷགས་ལྟར་བྱས་ན། གོང་གི་སྐྱོན་འགྲོའི་གཏོར་མགོན་བསྐྱེད་ཚུལ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས། རྒྱས་པའི་ལྷགས་ལྟར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཀྱག་སྟེ་
དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆམས་བརྒྱད་དུ་འཁོད་པ་ལ་ལྷར་གདབ་
ཆོ་ག་གོང་ལྟར་བྱས་པས་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱང་རུང་། བདག་བསྐྱེད་རྒྱང་པའི་ཆེ་
མ་བྱས་ཀྱང་ཆོ་ག་ཆད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་མ་བཟད་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལེགས་
བཤད་བ་མ་ཏོག་དང་མཐུན་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི།
སྐྱིར་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་གཙོ་བོ་གཅིག་ཕུ་ལ་འགོད་པའི་ལྷགས་དང་། གཙོ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་ལ་འགོད་པའི་ལྷགས་གཉིས་ལས། ལྷགས་འདིར་གྲུབ་ཆེན་
དཔལ་འཛིན་གྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་འགོད་
པ་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷའི་ས་བོན་

ཙམ་འགོད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་ཡབ་རྒྱུ་འགོད་པའི་
ལུགས་གཅིག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་དུ་འགོད་པའི་
ལུགས་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཡབ་
རྒྱུ་གི་ལྷ་འགོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཇོ་རིན་པོ་ཆེས་འཇིགས་བྱེད་
བཅུ་གསུམ་མའི་སྐབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ས་བོན་ཙམ་བཀོད་པ་ནི་
ཇོ་རིན་པོ་ཆེས་དབའ་བོ་གཅིག་པའི་སྐབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
བཅུ་གསུམ་མའི་སྐབས་འདིར་ཡུམ་བཅས་བསྐྱེད་ཀྱང་རུང་ཞིང་། བསྐྱེད་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ལྷ་འི་ས་བོན་གྱི་སོགས་དགོད་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། ཇོ་ཇོ་མིག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གྱི་སོགས་བཀོད་དེ་
མིག་དབང་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ་པའམ་ཞེས་ས་བོན་དང་ལྷ་ཡུམ་བཅས་
ཡུམ་མེད་འདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་ལུགས་དང་། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས་ལུགས་འདིར་བྱི་མ་ལྟར་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་ལྷ་འི་ས་བོན་ཙམ་དགོད་པའི་ལུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་ཡབ་རྒྱུ་
དགོད་པའི་ལུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་ཡུམ་བཅས་དགོད་པའི་ལུགས་
གསུམ་ལས། ལུགས་གཉིས་པ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོང་

དུ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་འཁོར་བཅས་
དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ལ་དགོད་པ་དང་། གོང་དུ་ཕྱོགས་སྐྱོང་མ་བསྐྱེད་ན། དགྲིལ་འཁོར་
པའི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བགོད་པའོ།

དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལ་ཞལ་དགུ་ཡོད་ཀྱང་། ཅ་ཞལ་གཅིག་ཕྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ལ་ལྷ་དགོད་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཞལ་གཞན་བརྒྱད་ལ་དགོད་མི་དགོས་ཤིང་།
དེ་ཡང་ཅ་ཞལ་ལའང་སྒྲུབ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་དགུས་མ་གཉིས་ལ་བགོད་
པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་དབུས་མ་ལ་དགོད་མི་དགོས་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་
འཁོར་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲོའོ།

དེ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་དངོས་ནི། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མིག་གཉིས་སུ་ཀློ་དང་འཁོར་ལོ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དེ་དག་
གི་མིག་འབྲས་གཉིས་མེ་ལོང་ལྟར་དྲངས་ཤིང་ནག་པོར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་
གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་ཀློ་དཀར་པོ་རེ་རེ་བྱུང་བར་བསམ། ཀློ་དེ་
གཉིས་ཁྱེ་བ་ལས་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་ཀློ་གྲིས་མཚན་པ་རེ་
རེ་གྱུར་པར་བསམ། འཁོར་ལོ་དེ་གཉིས་ཁྱེ་བ་ལས་མིག་དབང་དང་། རོ་བོ་
དབྱེར་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ་མིག་དཀར་པོ་ཞལ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲུབ་པ། དེ་
བཞིན་དུ་ན་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་གཤི་ཕུགས་སུ་རྩི་སྟོན་པོ་གཉིས་ལ་རྡོ་རྗེ་སྟོན་

པོ་ཅེ་ལྷ་པ་གཉིས་ཇི་གྱིས་མཆོན་པ། དེ་གཉིས་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས་ན་བའི་
དབང་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་དོ་མེ་ན་བ་ནག་པོ་ཞལ་གཡས་གཡོན་དུ་
བསྟན་པ། ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་མ་འདྲི་བྱ་ག་གཉིས་ལྷ་ཁྱི་སེར་པོ་ལས་
རིན་པོ་ཆེ་སེར་པོ་ཆ་དགྲུ་པ་ཁྱི་གྱིས་མཆོན་པ། དེ་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས་དོ་མེ་
ལྷ་སེར་པོ་ཞལ་ལྷ་སྒོ་ལ་ཕྱོགས་པ། ལྷ་བྱག་གཉིས་ལྷ་ཞེས་མེ་འཇམ་བཞད་
རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁས་མཆོག་དག་དབང་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
ལྟར་ན། ལྷ་འཕྲི་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་ཡང་གཉིས་བསྒྲོམ་དགོས་སམ་སྟེ། ལྷ་འཕྲི་ཅ་
བའམ་དཀྱིལ་དུ་རྩི་དམར་པོ་ལས་བསྐྱེད་དམར་པོ་འདབ་མ་བསྐྱེད་པ་རྩི་གྱིས་
མཆོན་པ། དེ་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས་ལྷ་དབང་གི་ངོ་བོ་དོ་མེ་ལྷ་དམར་པོ་ཞལ་
མདུན་ཕྱོགས་ལྷ་བསྟན་པ། དཔྱལ་བར་ཀྱི་ལྷ་ཁྱུ་ལས་རལ་གྱི་ལྷ་ཁྱུ་སོ་
གཉིས་པ་ཀྱི་གྱིས་མཆོན་པ། དེ་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས་ལྷ་ས་དབང་གི་ངོ་བོ་དོ་མེ་
ལྷ་ས་ལྷ་ཁྱུ་ཞལ་མདུན་ཕྱོགས་ལྷ་བསྟན་པ། ལྷ་ས་ཀྱི་ལྷ་འཕྲི་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་འདྲི་
དཔྱལ་བར་འགོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ལྷ་ས་ལྷ་ས་དབང་ལྷ་ས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྱབ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་ས་ཁམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ལྷ་ས་བོར་
གནས་པའི་གནད་ཀྱིས་ལྷ་ས་ཀྱི་ལྷ་འཕྲི་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་དཔྱལ་བར་བསྐྱེད་པར་
གསུངས།

ལྷ་བའི་བྱ་གཉི་ཐད་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྲི་དཀར་པོ་ལས་དོ་མེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་

བ་སྟོ་གྲིས་མཚན་པ། དེ་འོད་དུ་ཞུ་བ་ལས་ཡིད་དབང་གི་ངོ་བོ་རྩོམ་ཡིད་
དཀར་པོ་ཞལ་མདུན་སྟོགས་སུ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་
གི་ལྟ་རྒྱུ་ལས་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་པ། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གི་གྲུག་དང་
ཐོད་པ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ། གདན་པད་ཆེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་འབྲ་
ལ། ཅུ་ཞལ་གྱི་མདོག་རང་རང་གི་སྐྱེ་མདོག་དང་མཐུན་པ། རྩོམ་མིག་གི་
ཞལ་གསུམ་གྱི་མདོག་སྐྱབ་ཐབས་སུ་དཀར་སྟོང་དམར་བའི་ཞལ་གསུམ་ཞེས་
པ་ནི། ཅུ་ཞལ་དཀར། གཡས་ཞལ་སྟོ། གཡོན་ཞལ་དམར་པོ་ཡིན་པའི་གོ་
རིམ་ཡིན་པས། གཞན་རྒྱུ་ཀྱང་གང་དང་པོར་སྟོས་པ་ཅུ་ཞལ། གཉིས་
པར་སྟོས་པ་གཡས་ཞལ། གསུམ་པར་སྟོས་པ་གཡོན་ཞལ་གྱི་མདོག་ཏུ་
ཞེས་པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་མཚན་ནི། ཕྱག་དུག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་
མཚན་གོང་དུ་བཞུགས་ཅིན། ཕྱག་ལྟག་མ་བཞེས་ཕྱག་མཚན་འཛིན་ཚུལ་སྐྱབ་
ཐབས་སུ་ལྟག་མ་གཡས་གཉིས་འཁོར་ལོ་དང་རལ་གྱི། གཡོན་གཉིས་ནོར་
བྱ་དང་བརྒྱ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་གཉིས་པས་འཁོར་ལོ་དང་
གསུམ་པས་རལ་གྱི་དང་། གཡོན་གྱི་ཕྱག་གཉིས་པས་ནོར་བྱ་དང་གསུམ་
པས་བརྒྱ་འཛིན་པ་གོ་རིམ་ལྟར། གཞན་རྒྱུ་ཀྱང་རིགས་འགྲེལ། །འདི་
རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཕྱགས་སོགས་གཉི་ལྷག་གཞིན་རྩེ་གཞིན་སོགས་ཡབ་

བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་དང་འབྲ་བར་བཤད། ལུགས་འདིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་རྩོ་
རྩེ་མིག་སོགས་ནི་འདུས་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་ས་སྙིང་སོགས་དང་དོན་
གཅིག་པར་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ལྷ་རྣམས་མངོན་རྟོགས་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་ང་
ཀྱུ་ལ་གསལ་སྤང་བཞག་རྩེས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུ་ལ་ནི།
ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་དང་ལྷ་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་ཡིག་རེ་རེ་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བར་བསམ།
རྩྱུ་དེ་དག་ཞུ་བ་ལས་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་རེ་རེ་བྱེན་དུ་འབྱེད་བའི་ལྷ་བར་
རྩྱུ་སྟོན་པོ་རེ་རེ་གྱུར་བར་བསམ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩྱུ་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
གྱུར་བ་ལས་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་རེ་རེ་གྱུར་བར་བསམ། དོ་རྩེ་དེ་དག་
ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཐུགས་དོ་རྩེ་ནག་པོ་ནག་དཀར་དམར་བའི་ཞལ་
གསུམ་ཐུག་དུག་སོགས་མངོན་རྟོགས་ལྟར་བསྐྱོམ། དེ་ཡང་རང་གི་ཐུགས་
ཀའི་ཐུགས་དོ་རྩེ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མདུན་ནས། ཉིང་རེ་འཛིན་
སེམས་དཔའི་མདུན་དུ་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་དག་དུ་བསྐྱོམ་པ་མི་བདེ་ན། ཡེ་
ཤེས་སེམས་དཔའི་གོ་སར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
ཚུ་ལ་དུ་བསྐྱོམས་ཀྱང་རུང་བར་གསུངས། མགྱིན་པའི་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་ཐང་
ནང་དུ། ལྷ་རྣམས་པོ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་སྙིང་

[illegible]

དེ་སྟར་རང་དང་སྟ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་གསུམ་དུ་རྡོ་རྗེ་
 གསུམ་ཀྱི་སྟ་རྣམས་བསྐྱེམས་རྗེས། དེ་དག་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་ཚུལ་ནི།
 རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་དང་། རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཀྱི་སྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཐུག་
 མཆན་ས་བོན་བཀོད་པ་ཡོད་ན་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འོད་ཟེར་སྟོགས་བརྟར་
 འཕྲོས་ཏེ། སྟོགས་བརྟའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟར་བསྐྱེམས་པ་
 དང་འབྲ་བའི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཀྱི་སྟའི་རྣམ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱར་བྲངས་པ་དེ་
 རྣམས་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པར་མོས་ལ། རང་གི་སྦྱིང་གའི་རྩྭ་ལས་མཆོད་

པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ལག་ན་མཆོད་ཡོན་སོགས་འབྲུལ་རྒྱུའི་མཆོད་རྫས་ཐོགས་
པ་མང་བ་སྟོས་ཏེ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བཞུགས་པའི་ལྷ་དེ་དག་ལ་མཆོད་
པ་ཕྱུལ་བར་མོས་ལ། ཨོ་མྱོ་མྱོ་མྱོ་སོགས་གྱིས་མཆོད།

དེ་ནས། ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་སྟོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནམ་
མཁར་བཞུགས་པའི་ཐུགས་དོ་རྩེའི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཚུར་བཀྱག་ནས་ལྷ་
རྣམས་གྱི་སྒྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ཐུགས་ཐུགས་ཀའི་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལ་ཐེམ་པར་བསམས་
ནས། ཨོ་སྐྱ་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ཅི་ཏ་བཟླ་སྐྱ་མ་ཡུལ་གོ་ཉྱུ་ཞེས་བཟླ་དེ་ཅིང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུགས་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་
ངའོ་སྐྱ་ཏ་དུ་ང་རྒྱལ་འཛིག་ ཡང་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་སྟོས་པའི་འོད་ཟེར་
གྱིས་ནམ་མཁར་བཞུགས་པའི་གསུང་དོ་རྩེའི་ལྷ་ཆོགས་དང་། སྐྱ་དོ་རྩེའི་ལྷ་
ཆོགས་རྣམས་རིམ་བུ་བཞིན་སྒྲར་ལྷར་ཚུར་བཀྱག་སྟེ། ལྷ་རྣམས་གྱི་སྒྱི་བོ་
ནས་ཞུགས་མགྱོན་པའི་གསུང་དོ་རྩེ་དང་། སྒྱི་བོའི་སྐྱ་དོ་རྩེ་ལ་རིམ་བུ་བཞིན་
སོ་སོར་ཐེམ་པར་བསམས་ནས། ཨོ་སྐྱ་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་མ་ཀ་དང་། ཀུ་ཡ་བཅུག་
སྒྲགས་རིམ་བཞིན་སྒྲར་ལྷར་བཟླ་དེ་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་གསུང་དང་། སྐྱ་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ངའོ་སྐྱ་ཏ་དུ་ང་རྒྱལ་
འཛིག་པ་སོ་སོར་སྒྲར་ལྷར་བྱ།

སྒྲགས་དོན་ནི། ཨོ་ནི་གོང་ལྷར་བཀྱ་ཤེས་པའི་དོན་དང་། སྐབས་

འདིའི་འཁོར་གསུམ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱང་མཆོན། སམ་ནི་ཐམས་ཅད།
 ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཅི་ཏྲ་ནི་སེམས་སམ་ཐུགས། ཨ་ག་ནི་
 གསུང་། ཀྲ་ཡ་ནི་སྒྲ། བཟླ་ནི་དོ་རྩེ། སྤ་ཐུ་ཨ་ནི་རང་བཞིན། ལྷ་ཐུ་ཀོ་ནི་བདག་
 ཉིད། ཉཱ་ནི་རའོ་ཞེས་པའོ།

ཐུགས་འདིར་ཐུགས་དོ་རྩེ་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འཇམ་
 དཔལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལས་
 ཡིད་དུ་གཏོགས་ཤིང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་དངོས་གྲུབ་
 སྒྲོལ་བའི་ཆེ་ཡང་། ཐོག་མར་སེམས་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཤེས་རབ་
 རྒྱས། དེ་རྩེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་
 ངག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་། དེ་རྩེས་མཁས་པ་དེའི་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་
 འབར་བས་ལུས་ཀྱི་གཟི་མདངས་རྒྱས་ཤིང་མང་པོའི་དབུས་སུ་འཛིགས་པ་
 མེད་པར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྒྲིའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱོན་
 ཏེ་ཐུགས་དོ་རྩེ་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། མཆོད་པའི་ཆེ་དྲི་ཆབ་
 སྒྲོན་དུ་འབྱུལ་བ་ཡང་འདི་དང་འབྲ་བར་གསུངས། དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ལྷ་དེ་དག་
 སྙིང་ག་མགྱིན་པ་སྒྲི་བོ་གསུམ་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཐུགས་དོ་རྩེ་
 ནི་ཡིད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་བྱེད་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྙིང་གར་
 ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐུགས་དོ་རྩེ་སྙིང་གར་བཀོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

གསུང་དོ་མེ་ནི་ངག་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་བྱེད་དང་། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་པའི་ངག་
རྣམས་མ་བྱིན་པའི་ཙུ་འཁོར་ན་ཡོད་པས་གསུང་དོ་མེ་མ་བྱིན་པར་བཀོད་པ་
དང་། སྐྱོད་དོ་མེ་ལུས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་བྱེད་དང་། ལུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཁམས་
དཀར་པོ་སྤྱི་བོར་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱོད་དོ་མེ་སྤྱི་བོར་བཀོད་པར་
གསུངས།

སྤྱི་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དགོས་པ་ནི། མིག་སོགས་ལ་ཐ་
མལ་བའི་སྒྲང་ཞེན་བསལ་ནས་སྤྱི་ལོ་བོར་འཆར་བའི་ཆེད་དུ་དང་། མིག་
སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུས། སྒོ་ག་
ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དོ་མེ་ལྟར་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་
པའི་མངོན་ཤེས་འབྱུང་བ་དང་། དབང་པོ་སོ་སོ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱང་དབྱ་མར་
ཐེམ་པའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པ་ནི། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཐ་མལ་བའི་སྒྲང་ཞེན་བསལ་
ནས་དོ་མེ་གསུམ་གྱི་སྒྲང་ཞེན་བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་དང་། དེ་བརྟན་པས་དོ་མེ་
གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་དགོ་ཙུ་
བྱེད་པར་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཅིང་དབང་བསྐྱུར་རྒྱས་གདབ་བྱ་བ་ལ།
ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་གཞུག་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི། བདག་དང་ཡེ་ཤེས་པ་ཐ་དད་

དུ་རྟོག་པ་འགོག་པ་དང་། དབྱེར་མེད་གྱི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་
 རྫོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དང་ཡེ་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་
 རྟོག་པའི་སྤང་ཞེན་བསལ་ནས་དབྱེར་མེད་གྱི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པ་དང་། ཆེ་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷག་པའི་ལྷས་རྗེས་སུ་འཛིན་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
 དང་། དམ་ཆིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་པས་རྒྱས་ལྷན་དུ་བྱ་བ་དང་། རང་གི་
 ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་
 བ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པས། རང་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་ཉིད་དང་བདག་ཉིད་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་མོས་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ཡང་ཡེ་
 ཤེས་པ་སྦྱོར་འབྲེན་པའི་ཆེ། རྒྱས་པ་ལ་སྦྱོར། འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན་མ་
 ལྷགས་དང་བཅས་པ་དང་། བསྐྱུ་ན། འཛིགས་བྱེད་གྱི་ལེ་ལུ་བཞི་བ་ནས་
 གསུངས་པའི་སྒྲགས་ཨོ་རྩྭ་རྩྭ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་དེ་སྦྱོར་འབྲེན་བྱ།

འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན་མའི་ཆིག་དོན་ནི། རྗེ་བརྟན་འཇམ་དཔལ་
 དབྱུངས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱུ་འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེན་བ། དེའི་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱུ་འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་བ་ནི་དུས་གྱི་ཁམས་དང་འབྲེན་བ། དེའི་
 སྦྱལ་སྦྱུ་འགྲོ་འོང་བྲལ་བ་ནི་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲེན་བ། དེ་
 ལྟར་འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་བ་ཡང་གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་དུས་ལ་བབ་
 ཆེ་དེ་དང་དེར་འབད་མེད་དུ་སྤང་བ་ནི་ཚུ་ནང་གི་ཆོག་གཟུགས་དང་འབྲེན་བའི་

ཚུལ་རྣམས་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱན་འབྲེན་བའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྫུ་ཞེས་
བ་ནི་དགྲུག་བའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེར་བཤད། འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན་ཞེས་
བ་ནི། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་བར་མེད་བ་ཞེས་བ་སྟེ་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཞེས་བའོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་
དངོས་ཞེས་བ་ནི། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱབ་བ་
ཞེས་བའི་དོན་དང་། གནས་མེད་ཅེས་བ་ནི། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱབ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེས་མ་བྱབ་
བའི་གནས་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བའི་དོན་དང་། འགྲོ་འོང་བྲལ་བ་ནམ་
མཁའ་བཞིན། །ཞེས་བ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་
བྱབ་ཅིན་པས་སྤར་མ་སྤྲེགས་བའི་གནས་གཞན་ད་ལྟ་འགྲོ་བའོ་ཞེས་བ་དང་།
ད་ལྟ་འོང་ངོ་ཞེས་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ལོ་ཞེས་བའོ། །ནམ་
མཁའ་དང་མཚུངས་ཚུལ་རིམ་བྱུ་ཞེ་ན། ཐོགས་རེག་དང་བྲལ་བའི་ནམ་
མཁའ་དེ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་སྟངས་དུ་བྱབ་བ་ནི་སྤར་སྤྲེགས་
གཞན་ནས་སྒོ་བྱར་དུ་དེར་འོང་བའང་མ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་སྤྲེགས་གཞན་དུ་འགྲོ་
བའང་མ་ཡིན་བ་བཞིན་ཞེས་བའོ། །འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་བའི་
འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་ཚུལ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་བའི་འགྲོ་འོང་

དང་བྲལ་ཚུལ་ལ། དུས་ཀྱི་ཁམས་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་འགྲོ་འོང་བྲལ། །ཞེས་པ་
ནི། དབྱར་སྟོན་དགུན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་
ཚུལ་གཅིག་དང་། ས་ཚུ་མེ་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་དུས་ཏེ་ཁམས་རྒྱག་གི་ཡ་གྲལ་
དུ་གྱུར་བའི་དུས་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་ཚུལ་གཅིག་སྟེ་ལུགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་སྐྱར་ན། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་དབྱར་འབྱུང་ཆེ་དབྱར་དེ་ནི་ཞིང་
གཞན་ནས་སྤྱིང་འདིར་འོང་བའང་མ་ཡིན་པ་དང་། དབྱར་དེ་ཉིད་སྤྱིང་འདིར་
འགགས་ཟིན་པའི་ཆེ་ཞིང་གཞན་དུ་འགྲོ་བའང་མ་ཡིན་པ་བཞིན། རྗེ་བཙུན་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱུང་བས། སྐྱར་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་མ་བྱུང་བའི་སེམས་
ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ད་ལྟ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་
ཞེས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། བརྗོད་མ་ཐག་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་
དང་འབྲེལ་ཞེས་པའོ།

འོ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ངན་སོང་སོགས་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་
བའི་སེམས་ཅན་མཐའ་གྲས་པ་ཡོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་
དང་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་
ཅན་རང་ངོས་ནས་སྤྱིབ་པ་དག་མ་དག་དང་། ཆོགས་བསགས་མ་བསགས་

ཀྱི་བྲེད་པར་དང་། དགོ་སྒྲིག་ལ་སྒྲུང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྲེད་མི་བྲེད་ཀྱི་བྲེད་
པར་དང་། མཆོག་གསུམ་དང་ལས་འབྲས་ལ་དད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྲེད་པར་
ལས། ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སེམས་ཅན་རང་རང་
གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་ཆེ་སྤྱོད་ཆུང་སྤྱོད་བཞི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱལ་པར་རང་
ངོས་ནས་ཡིན་གྱི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེད་
ལ་སྤྱོགས་རིམ་སྤྱོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དཔེར་ན། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྱུ་རྒྱལ་མ་ངོས་ལྷ་བྱས་འཇམ་གླིང་འདིར་
གྲུ་ཆར་འཇམ་པོ་སྤྱོགས་རིམ་མེད་པར་བྲེད་པར་བབས་ཀྱང་། ས་བོན་རུལ་
མ་རུལ་དང་། ས་གཞི་ལ་ཅི་ཞིང་ལོ་ཏྲོག་བསྐྱེད་ངེས་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་མི་རུང་
གི་བྲེད་པར་གྱིས། ས་གཞི་ལ་ལར་ཅི་ཞིང་ལོ་ཏྲོག་མང་པོ་འབྱུངས་པ་དང་།
ལ་ལར་ཉུང་བྱ་འབྱུངས་པ་དང་། རྩོ་སྤྱོད་འབྲས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། ཐལ་ཕྱང་བྲེ་
ཕྱང་ལྷ་བྱ་ལ་ལར་ཅི་ཞིང་ལོ་ཏྲོག་སོགས་གཏན་ནས་མ་འབྱུངས་པ་མངོན་
སུམ་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། ལྷ་ཡི་
རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་། །ས་བོན་མི་རུང་མི་འབྱུངས་ལྟར། །སངས་རྒྱས་
ནམས་ནི་བྱུང་བྱུར་ཀྱང་། །སྐྱལ་པ་མེད་པས་བཟང་མི་སྤྱོད་། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །ཡང་དུས་ཀྱི་ཁམས་བཞིན་ཞེས་པའི་དུས་དེ་ནི་མདོ་ས་ལུ་ལྷང་
པའི་ལུགས་ལྟར་གྱི་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་དུས་ཏེ་ཁམས་བྲུག་གི་ཡ་གྲལ་

དུ་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས་ལ་སྒྲུབ་ནས་བཤའ་བའང་དོན་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་
ཅིང་ལེགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཞིང་ལ་ས་བོན་བཏབ་རྗེས་སྒྲུ་གྲུ་གསར་དུ་སྒྲེ་
བཞིན་པའི་སྐབས་ལ་སྒྲུ་གྲུ་སྒྲེ་བའི་དུས་ཞེས་པ་དང་། སྒྲེས་ཟིན་ནས་མ་
ཞིག་པའི་བར་ལ་གནས་པའི་དུས་ཞེས་པ་དང་། ཞིག་པའི་སྐབས་ལ་འཇིག་
པའི་དུས་ཞེས་བཏགས་ཀྱང་དུས་དེ་གསུམ་སྒྲུ་གྲུ་འི་སྟེང་དུ་གང་ནས་ཀྱང་
འོང་བ་མ་ཡིན་ལ། མཐར་གང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན། རྗེ་བཙུན་གྱི་
ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་ཚུལ་ནི། སྤར་བརྗོད་མ་
ཐག་པ་དེ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་ཚུལ་ལོ།།

སྤྱལ་སྒྲུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་ཚུལ་ལ། སྤྱལ་བ་འགྲོ་
འོང་བྲལ་བ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་
སྐལ་པ་དང་འཆམ་པའི་སྒྲུར་སྒྲུང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་མཛད་པ་ལ་འབད་ཚོལ་
ལ་མ་བསྟོས་པར་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འགའ་
རེར་སྤྱལ་སྒྲུ་སྒྲུང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཆེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གཞན་དུ་སྤྱལ་སྒྲུའི་སྒྲུང་བ་སྟོན་མི་རུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་འབད་ཚོལ་གྱིས་རེས་མོས་སུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་

པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུའི་བཞིན་རས་དང་མེ་ལོང་གཡལ་
དག་གཉིས་སྤང་ཆོ། བཞིན་རས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་དེར་འབད་མེད་
དུ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། བཞིན་རས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་སྤང་ཆོ།
བཞིན་རས་དངོས་གནས་པ་མི་སྤང་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་བཞིན་རས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་མེ་ལོང་གི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་རེས་མོས་སུ་འགྲོ་འོང་
བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལོ། །འགྲོ་དང་འོང་བའི་མཆན་ཉིད་མི་
མངའ་ཡང་། །ཁྱ་ལྟ་བཞིན་དུ་གར་དམིགས་དེར་སྤང་བས། །ཞེས་པ་ནི། དེ་
སྤང་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་དང་། ཡེ་ཞེས་ཆོས་སྐྱེད་དང་། སྐྱལ་སྐྱེད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནའང་འབད་ཚུལ་གྱིས་པར་འགྲོ་བ་དང་ཚུར་འོང་བའི་མཆན་ཉིད་མི་མངའ་
ཞིང་། འབད་ཚུལ་ལ་མ་བཟྱོས་པར་རྩེ་བཅུན་གྱི་ཐུགས་རྩེ་དང་བྱིན་རྒྱལས་
གྱིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན།
ད་ལྟ་སྐྱེན་འཛེན་ཁུ་བ་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། དགོས་ཏེ། རྩེ་བཅུན་རང་ངོས་ནས་
འབད་ཚུལ་གྱིས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་མི་མངའ་ཡང་། སྐྱུ་བ་པ་པོ་
རང་ངོས་ནས་སྐྱེན་འཛེན་ཁུ་བ་དང་། ཐུག་མཆོད་བྱ་བ་སོགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷ་བ་ཤར་ན། ལྷ་བ་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ས་
ལ་གནས་པའི་སྒོ་ད་ཚུ་བཅས་ཚུ་མེད་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་
བྱུང་། སྒོ་ད་ཚུ་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་ཚུ་ལྷ་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། སྒོ་ད་ཚུ་མེད་

ཀྱི་ནང་དུ་མི་འཆར་རོ།།

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོགས་རིས་མེད་པར་བྱལ་གྱིང་། གདུལ་བྱ་དད་ལྡན་
གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ཐུག་མཆོད་སོགས་བྱེད་པས་རྗེ་བཙུན་གྱི་
བྱིན་རྒྱལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱང་གི་དད་པ་མེད་པ་དང་
ཆོགས་མ་བསགས་པ་སོགས་སྐལ་བ་དམན་པ་དག་གིས་མི་སྦྱང་རོ། །རྒྱ་
མཚན་དེའི་སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཚུ་ཟླ་ལྷ་བྱ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་འདུག་
པར་འདོད་ན། སྟོན་གཙང་མའི་ནང་དུ་ཚུ་དྲངས་མ་སྟུགས་པ་ལྷ་བྱའི་དད་
པས་སྦྱོར་འདྲེན་ཞུ་བ་དང་། ཐུག་མཆོད་བྱེད་པ་སོགས་གྱིང་དགོས་ཤིང་།
སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱས་དད་པས། སྦྱོར་འདྲེན་པའི་ཆེ་ཡང་ཉེན་
འབྱེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་བྲན་པ་དང་ལྡན་
པས་སྦྱོར་འདྲེན་པ་གཤམ་ཆེ། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཚུལ་རྗེ་ལྷ་
བྱ་ཞེ་ན། ཟླ་བེར་ཕོག་སར་སྟོན་ཚུས་བཀའ་བ་བཞག་ན། དེའི་ནང་དུ་ཚུ་ཟླ་
ཤར་བ་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱུ་བ་བཞིན་དུ། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱས་དད་
པ་དང་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱོར་འདྲེན་ན།
དེར་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྦྱལ་སྦྱེ་ངེས་པར་འོང་སྟེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་ནི་ནམ་ཡང་
མི་བསྐྱུ་བའི་ཉེན་འབྱེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་

ལེགས་པར་བསྐྱེད་དེ། དེང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་
གསུམ་མའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སློས་དམིགས་ཤིང་བསྐྱེད་
པའི་དམ་ཚིག་གི་འཁོར་ལོ་འདིར་སྦྱར་འབྲེན་པ་ལྟར་གཤེགས་སུ་གསོལ་
བའི་ལྟ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་དོན་དམ་པར་ཁྲིས་པ་མེད་ཀྱང་། བྱི་རོལ་གྱི་གདུག་པ་ཅན་འདུལ་
བའི་བྱིར་སྐྱ་མའི་སྤོང་པོ་ཁྲིས་པ་ལྟར་ཁྲིས་པའི་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་གཉི་
ཐུག་གཤེན་རྩེའི་གཤེད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་། ལས་བཞི་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་སྦྱལ་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་འཛིན་པའི་གཤེན་རྩེ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་དམ་ཚིག་གི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་འདིར་གཤེགས་ལ་བདག་
ལ་ཐུགས་རྩེས་དགོངས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་
གསོལ། ཞེས་པའོ།

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་ལེ་འུ་བཞི་པ་ནས་གསུངས་པའི་སྐྱགས་ཨོ་
མྱེ་མྱེ་སོགས་ཀྱི་དོན་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཨོ་ཚུར་
སྦྱོན་ཚུར་སྦྱོན་ཁོ་ཆེན་གྱི། །བདག་གི་མཆོད་པ་སོ་སོར་བཞེས། །འདིར་
བདག་བདག་ལ་བཀའ་བློན་སྦྱོལ། །རྩྱ་སྦྱར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་རྟེན་པ་སྦྱ་མ་
གཉིས་སྦྱར་དང་འབྲེན། འདིར་བདག་སྦྱོ་དང་ལྡན་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་།
ཡང་། ཨོ་ཚུར་སྦྱོན་ཚུར་སྦྱོན་མཐུ་ཆེན་གྱི། །བདག་གི་མཆོད་པ་སོ་སོར་

བཞེས། །འདིར་བདག་ལྷ་ཡི་བཀའ་ངེན་མཛོད། །རྩྱ་སྤྲུ་ཞེས་དང་། །ཡང་
 ཀར་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་སྤར་དང་འདྲ་ལ། །ཕྱི་མ། །འདིར་བདག་སྒོ་དང་ལྷན་པར་
 མཛོད། །ཅེས་དང་། །ཡང་། །ཞོ་ཚུར་སྒྲོན་ཚུར་སྒྲོན་ཁོ་ཆེན་གྱི། །བདག་གི་
 མཆོད་པ་སོ་སོར་བཞེས། །འདིར་བདག་ལྷ་ཡིས་བཀའ་ངེན་མཛོད། །རྩྱ་
 སྤྲུ་ཞེས་དང་། །ཡང་། །ཞོ་རྩྱ་མེ་མ་ཁོ་ཆེན་གྱི། །ཚུར་གཤེགས་ཚུར་
 གཤེགས་བདག་ལས་ནི། །རབ་དྲངས་མཆོད་པ་བཞེས་སུ་གསོལ། །བདག་
 གྲང་སྒོ་དང་ལྷན་པར་མཛོད། །སྤྲུ་ཞེས་དང་། །ཡང་། །ཞོ་འཕྲོག་བྱེད་ཨེ་མ་
 གྱི་ཁོ་བོ། །ཆེན་པོ་ཚུར་སྒྲོན་ཚུར་སྒྲོན་ཏེ། །བདག་གི་མཆོད་པ་རབ་རྩ་
 བཟུང་། །བདག་ལ་སྒོ་དང་བཀའ་ངེན་མཛོད། །སྤྲུ་ཞེས་དང་། །ཡང་། །ཞོ་
 འཕྲོག་བྱེད་མད་བྱུང་ཁོ་ཆེན་གྱི། །ཚུར་གཤེགས་ཚུར་གཤེགས་བདག་ལས་
 ནི། །སོ་སོར་མཆོད་པ་བཞེས་ནས་སུ། །བདག་ལ་གསལ་བའི་སྒོ་ལྷན་མཛོད། །
 སྤྲུ་ཞེས་དང་། །ཡང་། །ཞོ་འཕྲོག་བྱེད་མད་བྱུང་ཁོ་ཆེན་ཁྱོད། །ཀྱ་ཡེ་ཚུར་
 གཤེགས་ཚུར་གཤེགས་ནས། །བདག་གི་མཆོད་པ་རབ་རྩ་བཞེས། །བདག་
 ལ་དྲངས་པའི་སྒོ་ལྷན་མཛོད། །སྤྲུ་ཞེས་བསྐྱུར། །ཆིག་བྱར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
 མཐོང་བ་དེ་དག་དོན་ལ་ཆེས་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་མི་འགལ་ཏེ། །དེ་དག་གི་
 དོན་ངེས་ན་ཚུར་གཤེགས་པར་གསོལ་བ། །མཆོད་པ་བཞེས་པར་གསོལ་བ།
 དངོས་གྲུབ་སྒྲོལ་བར་གསོལ་བ་གསུམ་ལས་མི་འདྲའ་བའི་བྱིར།

དེས་ན་ཨོ་མྱོ་མྱོ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་ཆོ། དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི།
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཁྲོ་བོ་གཤེན་རྩེའི་གཤེད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་གནས་
འདྲིར་གཤེགས་ནས། མཆོད་པ་བཞེས་ལ་བདག་ལ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་
གི་དངོས་བྱུང་སྐྱལ་དུ་གསོལ་སྐྱེས་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་
པས་ཆོག་གོ། །དེ་ནས་ལྷགས་ཀྱའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ། རང་གི་ཐུགས་
ཀའི་རྩྭ་ལས་འོས་ཟེར་འཕྲོས། ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་ཆོ། རང་གི་ཐུགས་
ཀའི་རྩྭ་ཡིག་མཐིང་ག་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་
ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ཆོས་སྐྱའི་ངང་ལས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའམ། ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་ཤིང་བལ་ལྷགས་ཀྱས་བྱངས་པ་ལྟར་ཐོགས་
མེད་དུ་སྐྱེན་བྱངས་ཏེ། མདུན་གྱི་རྣམ་མཁར་འཁོད་པར་མོས་ལ། ཨོ་
མྱོ་མྱོ་མཆོད་ཆོ། རང་གི་སྙིང་ག་ནས་ཁྲོ་བོ་གཤེན་རྩེའི་གཤེད་གྱི་ཐོད་འཛིན་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་པའི་རྩེས་སུ་འབྱང་བའི་བགོགས་
རྣམས་ཕྱིར་བསྐྱད་པར་བསམ། དེ་རྩེས། ཨོ་མྱོ་མྱོ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་
པའི་ཆོ། རང་གི་སྙིང་ག་ནས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་མཆོད་པ་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ། རྣམ་མཁར་བཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་

འབྲུལ་བར་བསམ། དེ་རྗེས། ཨོ་མུད་ག་རྩ་ཇ་ཕེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། འཤར་སྒྲིའི་
ཐོ་བ་ག་ཤིན་རྗེའི་ག་ཤེད་ཕྱག་གི་ཐོ་བ་འཕྱར་བའི་བརྗོད་བྱས་པས། ཁང་བཟང་
གི་སྟེང་ཁང་བཟང་བཅེགས་པ་ལྟར། དམ་ཆིག་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྟེང་
དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བཅེགས་པ་དང་མའི་སྤྱི་བོར་མི་གནས་པ་
ལྟར་དམ་ཆིག་པའི་ལྷ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཤེས་པའི་ལྷ་སོ་སོ་ཁ་བལྟ་བ་དང་
ཕྱོགས་མ་ཐུན་པར་བཅེགས་ཏེ་གནས་པར་བསམ། ཨོ་དམྱ་ཏྲུ། ཞེས་བརྗོད་
པའི་ཆོ། ཨོ་སྒྲིའི་དབྱུག་པ་ག་ཤིན་རྗེའི་ག་ཤེད་ཕྱག་གི་དབྱུག་པ་འཕྱར་བའི་
བརྗོད་བྱས་པས། ཚུའི་ནང་དུ་འོ་མ་སྒྲགས་མ་ཐག་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་
དམ་ཆིག་པ་སོ་སོ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཅུང་མ་འདྲེས་པ་ཞིག་ཏུ་བསམ། ཨོ་བརྩ་
པ། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ལུབ་སྒྲིའི་བརྩ་ག་ཤིན་རྗེའི་ག་ཤེད་ཕྱག་གི་བརྩ་
འཕྱར་བའི་བརྗོད་བྱས་པས། འོ་ཚུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་འདྲེས་པ་ལྟར་རམ།
ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་དམ་ཡེ་གཉིས་སྤྱན་གྱི་དཀར་ནག་དང་། ཕྱག་ཞབས་
གྱི་སེན་མའི་རྩལ་སྤར་བ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་དབྱེར་མེད་འོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་
བསམ། ཨོ་ཁརྩ་ཏོ་ཕེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། བྱང་སྒྲིའི་རལ་གྱི་ག་ཤིན་རྗེའི་ག་ཤེད་
ཕྱག་གི་རལ་གྱི་འཕྱར་བའི་བརྗོད་བྱས་པས། ཡེ་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་མི་དབྱེས་
པ་མེད་པར་དབྱེས་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པར་བསམ། དེ་ཡང་
དུར་ཁྲོད་མེ་རི་དོ་རྩ་ཚུན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་ཐེམ་པའི་མོས་པ་བྱ་

དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་བྲ།

དེ་རྗེས། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་བྲ་ཚུལ་ལ། དབང་བསྐྱར་བའི་
དགོས་པ་ནི། བགེགས་དང་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་སྤྱོད་
བ་དང་། ཐེག་དམན་སེལ་བ་དང་། བསྐྱོམ་བཞུས་ཀྱི་སྒོ་དང་དུ་བྱང་བ་དང་། ཞི་
སོགས་ཀྱི་ལས་འགྲུབ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་པ་གསོ་བ་དང་།
དམ་ཆིག་ཉམས་པ་སྐྱོང་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་སུ་
དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པའི་དགོ་ཅ་སྤྱོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་སྟེ།
དགོས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་རྫོ་བོ་ཆེན་པོས་བཞེད་ཅེས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེས་གསུངས།

རྒྱས་འདེབས་པའི་དགོས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་གཙུག་ཏྱར་འགྲུབ་
པའི་རྒྱར་འགྲུར་བ་དང་། རིགས་བདག་གང་གིས་བྱེད་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་
པ་དང་། ལྷ་གང་དང་གང་རིགས་བདག་དེ་དང་དེའི་རིགས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་
ལས་མི་འདའ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས། སྤྱིར་རྒྱས་བཏབ་
པ་ལ། མི་བསྐྱོད་པས་རྫོ་རྩེ་སེམས་དབའ་ལ་རྒྱས་འདེབས་ལྟ་བུ་ནི། འབྲས་
བུས་རྒྱ་ལ་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་། རྫོ་རྩེ་སེམས་དབས་མི་བསྐྱོད་པ་
ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་།
མི་བསྐྱོད་པས་གཤེགས་པ་གཞན་བཞི་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི། རིགས་ཀྱིས་

རིགས་ཅན་ལ་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་། རིགས་ངོ་མི་ཤེས་པའི་ལྷ་གང་
ལའང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འམ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་དགོས་པར་
སྒྲགས་རིམ་ལས་གསུངས། ཡང་རྒྱབ་བཏབ་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱས་བཏབ་བྱ་དེས་
རྒྱས་འདེབས་བྱེད་དེ་ཉིད་རང་གི་སྤྱི་བོར་གྲུས་པས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་མི་
གྲུས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་འདེབས་བྱེད་དེས་ཀྱང་རྒྱས་བཏབ་བྱ་ལ་ཆིམ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གདུང་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་བཏབ་ཀྱི་དགོས་པ་དང་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་
ནས། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་བཏབ་དངོས་བྱ་ཚུལ་ནི། ཞོ་རྩི་རྩི་རྩི་སོགས་
སྒྲགས་བརྗོད་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲར་ལྟར་བྱས་པས། སྒྲར་ཡང་རང་གི་ཕྱགས་
ཀའི་རྩི་ལས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་ཆེ། རང་གི་ཕྱགས་ཀའི་རྩི་ལས་འོད་
ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྤྱན་དངས་བཞུགས་པར་
བསམ་ལ། ཞོ་རྩི་རྩི་རྩི་སོགས་ཀྱིས་སྒྲར་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་
མཆོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་ལ་མཛོན་པར་དབང་
བསྐྱར་དུ་གསོལ། ཞེས་སྤྱན་དངས་པའི་ལྷ་དེ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་
པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོངས་པ་
མཛོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀའི་རྩི་སྤྱོད་པའི་ལྷ་མོ་ཅ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་

རྣམས་ཀྱིས་རོལ་མེད་སྐྱོ་སྐྱོག་མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབབས། བཟ་ཤིས་ཀྱི་སྒྲ་
དབྱངས་ཀྱིས་ཤིས་པ་བརྗོད་པ་སོགས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས། སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་བརྗོད་བཞིན་དུ། ཕྱག་ན་བུམ་པ་
དཀར་པོ་ཡེ་ཤེས་ལྗེ་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་ཅི་ལྡན་བཀའ་བ་བཟུང་ནས།
རང་དང་འཁོར་ལྷ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོར་བུམ་ཆུ་སྒྲགས་ཏེ་དབང་
བསྐྱར་བར་བསམ། ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་
ཅིས་གང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྤྱ་ཆུ་དག་པོས་རྩ་སྐྱར་དེད་
པ་ལྟར་སངས་ཤིང་དག་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་བར་བསམ་མོ།

ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྤྱིས་མ་ཐག་ཏུ་ལྟ་
རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་ཁྱས་ཆབ་སྤལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
བདག་དབང་ལྟ་རྣམས་ལས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དག་པ་ལྟ་ཡི་
ཆུ་སྟེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆུས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་
བྱེད་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་རོ། །ཞེས་པའོ། །རྒྱས་བཏབ་ནི། དེ་ལྟར་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཆུས་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་བ་ལས་ལྷག་མ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་
ཡར་ལུད་པ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་གཙོ་བོ་རང་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཙ་
ཞལ་མ་ཉེད་གདོང་གི་ཆངས་བུག་གི་སྟེང་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་སྒྲོན་པོ་ཞལ་
གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་གཡས་དོ་མེ་དང་གཡོན་བྲིལ་བུ་འཛིན་པས་ལུམ་སྒྲ་

མ་གྲི་སྒོན་མོ་གི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་ཡབ་
རྒྱུ་གཡལ་ས་གཞོན་དང་། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། མི་བསྐྱོད་
པ་འདི་རྩ་ཞལ་གྱི་ཐོད་སྐྱམ་ལྗེའི་དབྱས་མའི་སྟེང་དུ་བཀོད་པར་བཤའ་བའང་
མཐོང་བས་གང་བདེར་བྱའོ། །ཤར་དང་ཤར་སྟོ་བ་སྟེ་གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་
གཤེད། ཐོ་བ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། ཅ་ཅི་ཀ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ཞལ་གྱི་དབྱ་ལ། རྣམ་
སྟངས་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡལ་ས་འཁོར་ལོ་དང་གཡོན་རྗེའི་
བྱ་འཛིན་པས་ཡུམ་སྒྲུན་མ་དཀར་པོ་གི་ཐོད་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བའམ། ཡབ་
རྒྱུ་གཡལ་ས་ཆོས་འཆད། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། སྟོ་དང་སྟོ་
རྒྱབ་པ་སྟེ་སེར་སྒྲ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། དབྱས་པ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། བག་
མོ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ཞལ་གྱི་དབྱ་ལ་རིན་འབྱུང་སེར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
པ་གཡལ་ས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གཡོན་རྗེའི་བྱ་འཛིན་པས་ཡུམ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་
སེར་མོ་གི་ཐོད་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བའམ། ཡབ་རྒྱུ་གཡལ་ས་མཆོག་སྒྲིན།
གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན།

རྒྱབ་དང་རྒྱབ་བྱང་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། བརྒྱ་
གཤེན་རྗེའི་གཤེད། དབྱངས་ཅན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ཞལ་གྱི་དབྱ་ལ་འོད་དཔག་
མེད་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་གཡལ་ས་བརྒྱ་དང་། གཡོན་རྗེའི་བྱ་
འཛིན་པས་ཡུམ་གོས་དཀར་མོ་དམར་མོ་གི་ཐོད་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བའམ།

ཡབ་རྒྱུ་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། བྱང་དང་བྱང་ཤར་པ་
སྟེ་ཕྱག་དོག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། རལ་གྱི་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། གོ་རྒྱུ་རྣམས་
ཀྱི་ཙུ་ཞལ་གྱི་དབུ་ལ་དོན་བྱུང་ལྡང་ཁུ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡས་
རལ་གྱི་དང་གཡོན་རིལ་བུ་འཛིན་པས་ཡུམ་དམ་ཆིག་སྒྲོལ་མ་ལྡང་ཁུ་གྱི་
ཐོད་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བའོ། ཡབ་རྒྱུ་གཡས་སྐྱབས་སྦྱིན་གཡོན་མཉམ་
གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་ཡུམ་བཅས་ཡུམ་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་། རིན་
པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན་སྟན་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། དར་གྱི་ན་བཟའ་ལྟ་
ལྟ་བུ་གསོལ་བ་སོགས་ལོངས་སྤྱིའི་ཆ་བྱང་ཅན། འོད་སྟོར་གྱི་དབུས་སུ་
བད་ཆེའི་གདན་ལ་དོ་ཐེའི་སྦྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་ཤིང་། རང་གི་རྒྱས་
བཏབ་བྱ་རྣམས་ཆིམ་པར་བྱེད་པར་བསམ་མོ།

དེ་ཡང་ཡུམ་བཅས་བསྒྲོལ་ཆོ། རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆམས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་བྱང་སེམས་
དཀར་དམར་གྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་ནས་རང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཞུགས་པས་དགའ་བདེས་ཆིམ་པར་མོས་ཀྱང་ཆོག་པར་བསྐྱལ་རྒྱུ་རིན་པོ་
ཆེས་གསུངས་སོ། །རྒྱས་བཏབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁར་བཞུགས་པའི་དབང་
ལྷ་དེ་རྣམས་རང་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་མོ། །དེས་ན། རང་གི་ཕྱགས་ཀའི་རྩྱ་
ཡིག་གི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་མཁར་བྱུང་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་

ཅེས་པ་ནས། དབང་གི་ལྷ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར་ཅེས་པའི་བར་
དགྱེལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཇིན་བསྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལ།
དགྱེལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཅེས་པ་ནི་དགྱེལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱའི་འཁོར་ལ་
ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད་པས་ན་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བར་
གསུངས་སོ།།

ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཇིན་བསྐྱོམ་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཇིན་བསྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པ་
ལ་བཞི། མཆོད་བསྟོད་བྱ་ཚུལ། བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་རགས་བསྐྱོམ་ཚུལ། དག་པ་
བྲན་ཚུལ། བཟླས་པ་བྱ་ཚུལ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་ན། མཆོམས་འདིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ།
འབུལ་ཚུལ་ནི། རས་བྱིས་སོགས་བསྐྱབ་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བདག་
བསྐྱེད་རྒྱུར་པ་བསྐྱོམ་ཆོ། རང་གཙོ་བོ་ལས་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱེ་
མི་དགོས་ཤིང་། རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་མཆོད་ལྷ་རྣམས་སྟོས་ཏེ་ཚུར་དགྱེལ་
འཁོར་པ་ལ་མཆོད་པར་མོས་ཏེ། མཆོད་སྤགས་རྒྱུར་པའམ། ཆོགས་བཅད་
མཆོད་སྤགས་དང་བཅས་པ་བརྗོད། རས་བྱིས་སོགས་བསྐྱབ་གཞི་དང་
འབྲེལ་བའི་ཆོ་ག་ལྟར་བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་འདུག་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱོམ་
ཆོ། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཕྱེ་ནས་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་

འཁར་སྒྲིལ་ཐད་ཀྱི་དུར་ཁོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཁོད་པའི་སྒྲིང་ག་ནས་མཆོད་ལྷ་
རྣམས་སྒྲིལ་ཏེ་མཆོད་པར་མོས་ནས། མཆོད་སྒྲགས་རྒྱང་པའམ། ཆོག་ས་
བཅད་མཆོད་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་
གསུངས། རག་དབང་བྱམས་པས་འཁར་སྒྲིལ་ནང་ཙམ་ནས་འབྱལ་བར་
གསུངས། མཆོད་པ་ནི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་གཉིས་ལས་
གཞན་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། རག་པོ་སྒྲིལ་པས་མཛད་པའི་དབྱ་ནག་
གི་དཀར་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཕྱི་དང་ནང་དང་གསང་བ་དང་སྒྲན་མེད་པའི་
མཆོད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པ་
དུ་མས་མཆོད་པ་བཞི་ག་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། མཆོད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི།
དངོས་བྱུང་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བཤད་པའང་མཐོང་།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་འབྱལ་རྒྱུ་མཆོད་པ་བཞི་ནི། ལུ་གཉིས་ཉིར་
སྒྲིལ་ལྷ་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ལྷ། རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲོ་བདུན་
རྣམས་ནི་ཕྱི་བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་དང་། འགྲེལ་བདུད་ཅི་ལྷ་
རྒྱངས་ཏྟགས་སྒྲར་གསུམ་བྱས་ནས་འབྱལ་བ་ནི། རང་གསང་དབང་དང་
འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་དང་། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བ་མཉམ་
པར་སྐྱར་བས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ། བདེ་བ་དེས་རང་དང་
རྒྱུད་གཅིག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་གསང་བ་ཤིང་དབང་དང་

འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་དང་། བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུལ་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྱི་མཆོད་པ་སྟེ་དབང་བཞི་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ཡིན། མཆོད་པ་བཞི་
 དེ་དག་ལས། བྱིའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ལ། སྒྲགས་རྒྱུ་པས་འབྲུལ་བ་དང་།
 ཆིགས་བཅད་སྒྲགས་དང་བཅས་པས་འབྲུལ་བ་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་།
 སྒྲགས་རྒྱུ་པས་འབྲུལ་ཆེ་འང་། རྩི་རྩྭ་རྩྭ་སོགས་ཀྱིས་འབྲུལ་བ་དང་། ཡ་
 ལྷན་ཏ་ཀ་ཨ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་འབྲུལ་བ་དང་། ཡ་ལྷན་ཏ་ཀ་ས་སྤ་རི་ཕ་ར་ཨ་རྒྱུ་
 སོགས་ཀྱིས་དབྲུལ་བའི་སྒོལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་མི་རུང་བ་མེད་
 ཅིང་ཆིགས་བཅད་སྒྲགས་དང་བཅས་པས་ཆུ་གཉིས་ཉེར་སྟོད་རོལ་མོ།
 འདོད་ཡོན་སྣ་ལ། རྒྱལ་སྤེད་སྣ་བདུན་འབྲུལ་བ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་དུ་མར་
 གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ལྷགས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་གི་ཁུངས་བཅའ་ན་
 རང་བཟོས་བསྐྱེད་པ་མེད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་མཁས་པ་དག་གི་ཡིག་ཆར་
 ཡོད། དེས་ན་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་དག་འདོན་གྱི་ཆིག་བྱར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་
 དང་། དབྱངས་འཐེན་གདངས་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་དང་། འབྲུད་དགོལ་འགྲིགས་
 ལམ་མི་འདྲ་བ་ཅུ་མ་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་གཞོད་པས། གཞན་ལྷགས་མི་འདྲ་
 བ་དེ་དག་ལ་མི་སྤང་བར་སྟོ་ག་བྱ་བོར་གནས་ན་རང་རྒྱུད་འདུལ་ཐབས་སུ་
 ཡོང་ཆེ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་གྲུབ་པས། སྟོས་ཆོས་མཛད་
 ཡོངས་ལ་དག་སྤང་སྟོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེས་ན་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ལ། སྒྲགས་རྒྱུ་པ་དང་ཆོགས་བཅད་དང་
བཅས་པས་འབྲུལ་བ་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། ཆོགས་ཞིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་
པ་ལྟར་བྱད་པར་ལྷ་ཆོང་བར་བྱས་ཏེ་སྤུལ་ན་ས་ཆོད་ཆེ་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་
ནག་པོ་པས་བཞེད་པ་ལྟར་བྲལ་བ་བཞི་ལྟན་གྱི་བསམ་པས་འབྲུལ་བའང་
གལ་ཆེའོ།

བྲལ་བ་བཞི་ནི། རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བ། དེས་ཤེས་དང་བྲལ་བ། དངོས་
པོར་བལྟ་བ་དང་བྲལ་བ། རེ་བ་དང་བྲལ་བ་བཞི་ཡིན་ལ། རྟོགས་པ་དང་བྲལ་
བ་ནི། མཆོད་པ་འདི་འབྲུལ་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་། འདི་སྤུལ་བས་ལྷ་མཉེས་
པར་འགྱུར་ངམ་མི་འགྱུར་སྟམ་པའི་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེས་ཤེས་དང་
བྲལ་བ་ནི། མཆོད་པ་དེ་དག་ཐ་མལ་བར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ནས་ངོ་མོ་བདེ་
སྟོང་ཡེ་ཤེས་སུ་མོས་པའོ། །དངོས་པོར་བལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི། བདེན་པར་
འཛིན་པ་དང་བྲལ་ནས་མཆོད་བྱེད་མཆོད་ཡུལ་མཆོད་པ་སྟེ་འཁོར་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་བལྟ་བ་བྲན་པའོ། །རེ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི། མཆོད་པ་སྤུལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ནད་གདོན་ཞི་བ་དང་ཆེ་བསོད་རྒྱས་པར་
འདོད་པ་སོགས་རང་དོན་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་དང་
བྲལ་བའོ། །དེ་ལྟར་བྱད་པར་ལྷ་ལྟན་དང་། བྲལ་བ་བཞི་ལྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཆོད་
པ་འབྲུལ་བ་ལ། ཆོགས་བཅད་དང་བཅས་པས་འབྲུལ་ན། ཆོགས་བཅད་ཀྱི་

དོན་ནི། རྒྱལ་བ་སྟེ་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཁྱི་མ་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་པས་གཙང་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་གཙང་པར་གྱུར་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྟེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ་མི་མངའ་ཡང་། བདག་
ཅག་སྟེ་ཁྱའི་ཚུལ་གྱི་ཡོན་ཆབ་སྟེ་ཁྱས་ཆབ་གཙང་མ་འདིས། མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་ཆེན་པོར་ག་ཞེགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཁྱས་
གསོལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་དྲན་བཞིན་པས། ཨོ་ཡ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་
ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ། བྲུ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ།
ལོ།

དེ་ཡང་ཨོ་ཞེས་བཟོད་ནས་སེ་གོལ་བྱིར་བསྟན་ཏེ་གཏོགས་ཆོ། སྟེང་
ག་ནས་མཚོད་པའི་ལྷ་མོ་ཁ་དོག་དམར་སྐྱ་སོགས་ལྷ་གངས་དང་མཉམ་པ་
སྟོས་པར་བསམ། ཡ་ལྷ་རྣམས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ།
ཆོ། མཚོད་ལྷ་དེ་དག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཚོད་ཡོན་ཐོགས་པར་བསམ།
ཨོ་ཞེས་བཟོད་ནས་བྱུ་རྒྱ་འཛིང་ཆོ། དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་
ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ། བྲུ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ། བྲུ་ལ་ཡོན་
ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ། བྲུ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ། བྲུ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་
བར་བསམ། བྲུ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ། བྲུ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བར་བསམ།
བསམ།

སྤྱི་གསལ་དོན་ལ། ཡོ་ནི་གོང་དུ་རྩོམ་རིམ་གྱི་རྒྱ་བས་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་
བཤུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡ་ལྷན་ཀ་ནི་གཤེན་རྩེ་གཤེད་དམ་གཤེན་རྩེ་
མཐར་གྱེད་ཅེས་པའོ། །ས་སྤྱི་རི་སྤྱི་རི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཞེས་པའོ། །
ཡལྱི་ནི་མཆོད་ཡོན་ཞེས་པའོ། །སྤྱི་རྩོམ་ནི་སོ་སོར་བཞེས་ཞེས་པའོ། །སྤྱི་ནི་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོད་པའོ། །སྤྱི་རྩོམ་ནི་གཤེན་ཆུགས་ཞེས་པའོ། །ཞབས་བསེལ་
ཀྱི་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མན་ཆད་བུ་བར་བསམ། རི་ཆབ་འབྲུལ་
བའི་ཆོག་སྤྱི་བཅད་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱལ་བ་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་སྤྱི་རྩོམ་སྤྱི་
སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་མཐར་གྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་གི་སྤྱི་ཅན་ཡིན་ལ། རྒྱལ་
ཞེས་སྤྱི་རྩོམ་པར་དག་པའི་རི་དང་ཅན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་མ་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཐོག་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱེད་ཞིང་། རྒྱལ་གཉིས་
དང་བྲལ་བས་སྤྱི་བུར་རྩོམ་དག་དང་། བདེན་པར་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྩོམ་
པར་དག་པ་སྤྱི་དག་པ་གཉིས་སྤྱི་ཡིན་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རི་མ་དང་
རྒྱལ་ཀྱིས་མ་གོས་པ་སྤྱི་མི་མངའ་ཡང་། བདག་ཅག་སྤྱི་ཞུ་གུས་པའི་རྒྱལ་
ཀྱིས། གཙང་མར་བཤུངས་པ་སྤྱི་གྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་རི་ཆབ་སྤྱི་བས།
བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སྤྱི་རྩོག་སྤྱི་བར་
གྱུར་ཅིག་གུ་ཞེས་སྤྱི་ལམ་བཏབ་པའི་རྒྱལ་ཀྱིས་རི་ཆབ་སྤྱི་གསལ་ཀར་
འབྲུལ་ལོ། །མཆོད་སྤྱི་དང་སྤྱི་གསལ་དང་སྤྱི་གྱུ་རྒྱ་རྩོམ་སྤྱི་གོང་སྤྱི་རིགས་འབྲེ་

བ་འོག་མ་རྣམས་ལའང་འདྲའོ།།

མེ་ཏོག་འབྲུལ་བའི་ཆིགས་བཅད་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་
ཡན་ལག་སྟེ། རྒྱ་སྤྱི་བོ་ནས་དབྱུ་མའི་ནང་ནས་བབ་པའི་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་སྟེ་
བྱང་སེམས་དཀར་པོ་དང་། དེ་ལས་བྱང་བའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བས་ཐུགས་
རྒྱུད་ཆིམ་པ་སྟེ་མཛེས་པ་ཞེས་པའོ། །བདུག་སྟོས་ལ། ཡེ་ཤེས་པོ་བྱང་སྟེ་སྟེ་
བའི་སྦྱུལ་པའི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་ཚངས་པའི་མེ་སྟེ་གཏུམ་མོའི་མེས་སྤྱི་
བོའི་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གི་སྟོས་དང་དང་ལྷན་པ་
ཞེས་པའོ། །སྤང་གསལ་ལ། མ་རིག་པའི་ལྷན་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་བརྟེན་པ་ཞེས་པའོ། །ཞལ་བས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དད་པ་དང་།
གཏོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་དང་། རོ་ཆ་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་གྱིས་ཐུག་ཅིང་། ཆོག་ཤེས་པ། ཟག་
མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་བདུད་ཅིའི་བས་མཆོག་བརྟེན་པ་ཞེས་པའོ། །
ཆིགས་བཅད་གཞན་རྣམས་གོང་ལྟར་རིགས་འགྲེ་སྟའོ། །རོལ་མོ་འབྲུལ་བའི་
ཆིགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ནི། ལྷ་མེད་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གསུང་དབྱངས་སུ་ཤར་ནས་
ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱངས་ཞེས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་

གསུང་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱངས་དེའི་རྩེ་མ་འགོ་སྟེ། དེ་དང་མཐུན་པར་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྒྱན་དུ་སྒྲིག་པར་བྲེད་པའི་རོལ་མའི་སྐྱ་དབྱངས་འདི།
དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འབྱུང་ལོ།

དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། མི་བསྐྱེད་བདུད་ཀྱི་ཆོགས་ཏེ་
འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྱུང་བར་བྱ། དོན་གྱི་དབྱིངས་
ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་བ་
ཁྱེད་དག་རོལ་མའི་སྐྱ་འདི་ཉིད་སྟོན་གྱི་ཡུལ་དུ་དང་དུ་བཞེས་ཤིག་ཅེས་
པའོ།

འདོད་ཡོན་ལྡན། རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བྷཱུའི་འོད་སྟོན་པོ་
སོགས་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་དང་། བྱ་བཞི་རྒྱུ་པོ་སོགས་དབྱིབས་ཀྱི་
གཟུགས་དང་། མདོར་ན་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་མཆོག་འབྲིང་
དམན་གསུམ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་དཀར་མོ་ཕྱག་
གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་མཐའ་དག་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་མེ་
ལོང་དམར་པོ་ངོས་གཉིས་པ་འཛིན་པར་གྱུར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ།
དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་མཆོད་པ་འབྱུང་བར་
བསམ་སྟེ་སྐྱགས་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པས་སྒྲར་སྟོན་མཆོད། སྐྱ་ལ་དབང་
པོས་མ་བེན་པ་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་

དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དབང་པོས་ཟེན་པའི་སྐྱ་དང་དེ་རེ་རེ་
ལའང་བཟོད་བྱ་སྟོན་པའི་སྐྱ་དང་། བཟོད་བྱ་མི་སྟོན་པའི་བཟོད་བྲལ་གྱི་
དབྱངས་དང་། མདོར་ན་འཛིག་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་
འདུས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། སྐྱ་དོ་རྗེ་མ་སེར་མོ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་བི་
ཤང་བརྒྱུང་བའི་སྐྱ་སྟོན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་འགྲོངས་པར་མཛད་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྟོས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་
བར་བསམ་སྟེ་སྒྲགས་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པས་མཆོད། ཅི་ལ། ག་བྱར། ཨ་ཀ་
རུ། ར་ཏི་ལྷ་བྱ་སོ་སོའི་དེ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་དང་། དེ་དག་འདུས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་སྐྱར་སྟོས་ལྷ་བྱའི་དེ་ནི་སྐྱར་བྱུང་གི་དེ་དང་། མདོར་ན་འཛིག་ཏེན་
ཁམས་ཀྱི་དེ་མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།
དེ་དོ་རྗེ་མ་དམར་མོ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་དྲུང་ཆོས་དེ་བཟང་གིས་བཀའ་བའི་
དེས་སྟོང་གསུམ་འགྲོངས་པར་མཛད་པ་འཛིན་པར་གྱུར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
སྟོས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འགངས་ལ་དེའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་བར་
བསམ་སྟེ་སྒྲགས་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པས་མཆོད།

རོ་ནི། ལུས་ཀྱི་བྱུངས་མཆོག་ཏུ་ཏྲས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་བྱེད་
པའི་རོ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པའི་བདུད་ཅིའི་བས་དང་དེ་ལ་རོ་བརྒྱ་ཆང་ཚུལ་ནི།
མངར་བ། སྐྱར་བ། ཁ་བ། བསྐྱ་བ། ཆ་བ། ལན་ཚུ་བ་སྟེ་ཅ་བའི་རོ་བྱུག་བྱུག་

པོ་རེ་རེ་ལ་མངར་བའི་མངར་བ་སོགས་བྱུག་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བའི་སོ་བྱུག་སོ་བྱུག་
དེ་ཡང་གསུམ་ཆོན་དུ་ཡོད་དེ། ལྷེ་ཤེས་ཀྱིས་མྱེད་ས་ཆེ་དབང་པོ་ལ་པན་
འདོགས་པའི་རོ་སོ་བྱུག་ ཐོས་རྗེས་འདྲུ་བར་སྤྱོད་ས་ཆེ་ལུས་ལ་མི་གཞོད་
པའི་རོ་སོ་བྱུག་ འདྲུ་བའི་ཆེ་ལུས་ལ་པན་པའི་རོ་སོ་བྱུག་སྟེ་བསྐྱོམས་པས་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡིན་ཀྱང་། བརྗོད་པ་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་རོ་བརྒྱ་ཞེས་སུ་གྲགས།
དེ་འདྲའི་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའི་བས་སོགས་མདོར་ན་འཛིག་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་རོ་
མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་འདྲུས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རོ་རྫོང་ཆེ་མ་
དམར་མོ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་ཞལ་བས་རོ་བརྒྱ་བས་བཀང་
བ་འཛིན་པར་གྱུར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱི་ལྷགས་ལ་རོའི་མཆོད་པ་འབུལ་བར་བསམ་པ་སྟེ། སྤགས་ཕྱག་རྒྱ་དང་
བཅས་པས་མཆོད། དེག་བྱ་ནི། གང་གི་ལུས་ལ་དེག་པ་ཅ་མ་ཀྱིས་བདེ་བ་
སྟེར་བྱས་པ། དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་གོས་ཏེ་དཔག་བསམ་ཀྱི་ཤིང་ལས་
སྐྱེས་པའི་གོས་དང་། སྤབ་ཅིང་ཡང་བ། འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ། ལྷེབ་ན་སེན་
མའི་གསེབ་ཏུ་འང་ཆུད་པ། བརྒྱུད་ས་ན་རི་རབ་ཀྱང་གཡོགས་བྱས་པའི་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་གོས་སོགས་མདོར་ན་འཛིག་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་དེག་བྱ་མཆོག་འབྲིང་
དམན་གསུམ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། དེག་བྱ་རྫོང་ཆེ་མ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་ན་
བཟའ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འཛིན་པར་གྱུར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་ཏེ།

དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེལ་རེག་བྱའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་བར་བསམ་
སྟེ། སྒྲགས་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པས་མཆོད།

མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་དེ་དག་ཀྱང་བཞིན་མཛེས་ཤིང་འཇུག་པ། མིག་ཟུར་
གྲིས་བལྟ་བ། མཆུ་སྒྲོས་ཤིན་ཏུ་དམར་བ། ཆེམས་འཆར་ཞིང་དཀར་བ། ལུ་
མ་འབྲུར་བ། ལུ་བར་དོག་པ། སྐད་པ་སྤ་བ། རོ་སྤྲད་རྒྱས་པ། ཉམས་སྒྲིག་པ།
འགྲོས་དལ་བ། དིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་དར་སྒྲ་ཆོགས་གྲིས་བསྐྱབས་པ། ཡང་
ལྷ་མོ་དེ་དག་གི་གཟུགས་མཛེས་པ། སྐྱ་སྒྲན་པ། ལུས་ལ་དྲི་ཞིམ་ཆོར་བ། ལྷེ་
མཆུ་མངར་བ། རེག་བྱ་འཇམ་པ་སྟེ་ནང་གི་འདོད་ཡོན་ལྷའང་ཆང་བའོ།

རྒྱལ་སྤྲོད་སྒྲ་བདུན་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་དིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་འཁོར་ལོ་དིན་
པོ་ཆེ་ནི། རྒྱ་འཇམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་བྱུབ་པ། ཆོད་དཔག་ཆོད་ལྷ་
བརྒྱར་བྱུབ་པ། ལྷེ་བ་ལྷ་བྱུང་དང་བཅས་པ། ཅིབས་སྟོང་དང་ལྷན་པ། ཉི་མ་
གཉིས་པ་ལྷ་བྱའི་འོད་གྲིས་ལྷན་པ་སེལ་ཞིང་མཁར་འཕགས་ཏེ་འགྲོ་བ་
སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའོ། །ཞོར་བུ་དིན་པོ་ཆེ་ནི། དབྱིབས་ཟུར་བརྒྱད་
པའམ་ཟུར་དྲུག་པའམ་ཆ་དགུ་པ་ཅི་རིགས། མདོག་སྒྲོན་པོའམ་སེར་པོའམ་
དམར་པོ་གང་རུང་། དགོས་འདོད་སྒྲ་ཆོགས་སྟེར་རུས་པ། འོད་གྲིས་དཔག་
ཆོད་བརྒྱར་བྱུབ་པར་བྱེད་པ། ཆོ་བས་གདུངས་པ་ལས་བསིལ་བར་བྱེད་པ་

སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ནི། བུད་མེད་ཐ་མལ་
བའི་སྒྲོན་སྤངས་པ། མདོག་སྡོ་བསང་ག་ཟུགས་མངེས་པ། བཏྲ་ན་སྤྱག་པ།
སྒྲོད་ཚུལ་བཟང་པ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱ་འཇམ་པ། ལུས་དང་ཁ་ནས་ཟུངས་ལའི་
ངི་ཞིམ་བྱོ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །སྒྲོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འབྲུར་
པས་སྤྱག་པ། མདོག་དམར་པོ། ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་དང་།
དགོས་པ་མ་བསྐྱོས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ། ཡིད་གཞུང་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
པའོ། །སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། དཀར་པོ་ཅང་ཤེས་པ། མཁའ་ལ་འགོ་རྒྱས་པ།
ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ། བཀའ་ཉན་པ། བ་རོལ་གྱི་སྡེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་
པ། སྤང་པོ་པལ་བ་སྒྲོང་གི་སྒྲོབས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །
རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ནི། དཀར་པོ་འམ་ལྷང་ཁུའམ་སྒྲོན་པོ། ལུས་དབྱིབས་
དང་དབང་པོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། ཉིན་གཅིག་ལ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ལན་གསུམ་
བསྐྱོར་རྒྱས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི།
ནག་པོ་འམ། སྡོ་སྒྱ། དཔུང་རྣམས་འགོ་སྡོག་གནས་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
ལ་མཁས་པ། བ་རོལ་གྱི་དཔུང་འཇོམས་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པའོ།

དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དམ་འབྲུག་གྲིས། འཛམ་བུའི་
སྤྱི་འདི་དང་ལྷན་འཕགས་སོགས་སྤྱི་གཞན་དག་དང་། མདོར་ན་སྟོང་།

གསུམ་གྱི་ཞིང་ཀུན་མ་ལུས་པར་བཀང་སྟེ། སྤྲ་མ་དང་དགྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་
ག་ཤིན་རྗེའི་ག་ཤེད་གྱི་ལྷ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་པ་ལ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་
བསམ་པ་ཁྱུ་མ་པ་མེད་པ་དང་བཅས་པས་འབྲུལ་ལོ་སྣམ་དུ་བསམ་སྟེ།
སྒྲགས་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པས་འབྲུལ།

ནང་མཆོད་འབྲུལ་བ་ལ། སྤྲ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ནང་མཆོད་
འབྲུལ་བའམ། ཡང་ན་མཚམས་འདིར། སྤྲ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འབྲུལ་
བར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད། དེས་ན་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ།
འབྲུལ་ཚུལ་ནི། རང་གི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་ཡུམ་གྱི་བརྒྱ་དང་། སྤྲ་
ལག་ཡབ་གྱི་རྩྭ་རྩེར་མོས་ནས་དེ་གཉིས་བསྐྱབས་པའི་སྦྱོར་མཚམས་ནས་
བདུད་ཅི་འབྱུང་བར་བསམས་ནས། མཐེབ་སྤྲ་སྤྲ་བས་ནང་མཆོད་གྱི་
ནང་ན་གཡས་སྒྲོར་དུ་ལན་གསུམ་དགྲགས་རྗེས། རོ་བོ་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་བདུད་ཅི་ཡུལ་བས་མགོན་རྣམས་
ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆོམ་པར་མོས་ནས་ནང་མཆོད་འཐོར།

འཐོར་ཆེའང་། ཅུ་བའི་སྤྲ་མ་ལ་འབྲུལ་ཆོ། སྤྲི་གཙུག་གི་ཐད་ནས་དང་།
བརྒྱུད་པའི་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་སྤྲིན་མཚམས་གྱི་ཐད་ནས་དང་། དགྱིལ་འཁོར་
པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྲིང་གའི་ཐད་ནས་
དང་། ཆོས་སྦྱོར་རྣམས་དང་། ཡུལ་ཉེར་བཞི་སོགས་གྱི་དཔའ་བོ་རྣམ་འབྱོར་

མ་རྒྱལ་ལ་ལྟེ་བའི་ཐད་ནས་དང་། གཞི་བདག་དང་རིགས་ཕྱག་གི་སེམས་
ཅན་ལ་ལུས་མའི་ཐད་ནས་མཆོག་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་འཐོར་ཏེ་འབྲུལ་བར་
གསུངས། ཡང་ན། གཞན་ཐམས་ཅད་སྒར་དང་འདྲ་བ་ལས། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་
སྟོ་ཆོགས་ལ་འབྲུལ་ཆོ། རང་གི་གནས་གསུམ་དུ་ཐིག་ལེ་བྱ་བར་བཤད། དེ་
ཡང་རྩ་བའི་སྤྲ་མས་བསྟན་པའི་ཡི་དམ་ལ་འབྲུལ་བར་མོས་ནས་སྦྱི་བོར་
ཐིག་ལེ་དང་། བརྒྱད་པའི་སྤྲ་མས་བསྟན་པའི་ཡི་དམ་ལ་འབྲུལ་བར་མོས་
ནས་མགྱོན་པར་ཐིག་ལེ་དང་། རང་གིས་བསྟན་པའི་ཡི་དམ་ལ་འབྲུལ་བར་
མོས་ནས་སྦྱིང་གར་ནང་མཆོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཆོ་གནས་
གསུམ་དུ་ཐད་སོ་སོའི་ཡི་དམ་དེ་དག་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་
བཞིན་འཁོད་པར་མོས་ཏེ་དེ་དག་ལ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་ཐིག་ལེར་བྱ་བར་
བཤད་པས། ལུགས་གཉིས་གང་སྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་། ནང་མཆོད་འབྲུལ་
ཡུལ་གྱི་མགྱོན་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲ་མ་རྒྱལ་ལ་ལྟེ་བའི་གང་དུ་དམིགས་ནས་འབྲུལ་
ཞེ་ན། དེ་ལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྩ་ཞལ་གྱི་སྦྱང་གི་རིགས་
བདག་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ཉིད་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མོས་
ནས་དེ་ལ་འབྲུལ་བའོ། རིགས་བདག་དེའི་ཕྱགས་ཀར་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་
བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་སྤྲ་གདན་ལ་གནས་པའི་སེང་ཁྲིའི་སྦྱང་དུ་པད་སྤྲེའི་
གདན་ལ་བྱིན་ཅན་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་རྒྱལ་པ་ཅན་ལ། མདུན་ནས་

གཡས་སྒོར་དུ་འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་བཅས་ལྷ་ལི་ཏ་བཟླ་སོགས་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་
མཇལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བར་གསལ་བཏབ་ནས་འབྲུལ་བའམ། ཡང་ན་
རང་གི་མདུན་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁར་སྒྲར་ལྷ་རྒྱུ་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོམ་
བའམ། མཐོ་བཅེགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསལ་བཏབ་སྟེ་འབྲུལ་བར་གསུངས་
པས། ལུགས་དེ་དག་ལས་སྒོ་ལ་གང་འཆར་བདེ་བ་ལྷར་བྱ།

དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་ནི་སྒྲར་བསྒྲོམས་ཟེན་པས་དེ་ལ་
དམིགས་ནས་འབྲུལ། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་ཅིག་གིས་
མདུན་དུ་གསལ་བཏབ་སྟེ་འབྲུལ་བའམ། གནས་གསུམ་དུ་ཐེག་ལེ་བྱེད་
ལུགས་ལྷར་ན། གནས་དེ་དག་ཏུ་གསལ་བཏབ་ནས་འབྲུལ། ཆོས་སྦྱོང་དང་
དཔའ་ལོ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དོ་རྩའི་ནང་དུའམ། རང་རང་གི་གནས་སུ་
བཞུགས་པར་མོས་ནས་འབྲུལ། སྟོགས་སྦྱོང་དང་ཞིང་སྦྱོང་དང་སྒྲ་རྣམས་
དུར་ཁྱོད་ཀྱི་སར་དམིགས་ཏེ་འབྲུལ། གཞི་བདག་གཉེན་མར་གནས་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་ས་ལའམ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་དམིགས་ཏེ་
འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ཡུམ་བཅས་སུ་གསལ་བཏབ་ལ་
འབྲུལ། ནང་མཆོད་འཐོར་ཆེ་དམིགས་པ་ནི། རང་གི་སྦྱོང་ག་ནས་རེག་བྱ་དོ་
རྩེ་མ་ཐོད་པ་འཛིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ། དྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ནང་
མཆོད་ནས་ཐོད་པས་བརྩས་ཏེ་འབྲུལ་བར་མོས་པར་བསྐྱེད་རིམ་འགའ་ཞིག་

ལས་གསུངས། དེ་ལྟར་ནང་མཆོད་འབུལ་ཆོ། མགོན་དེ་དག་གི་ལྷགས་རྩི་
ལས་སྐྱེས་པའི་དོ་ཐེ་ཆེ་གཅིག་པ་འོད་ཀྱི་སྐུ་གུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེས་སྤུལ་བའི་
ནང་མཆོད་ལ་བྱུག་ནས་སྤིལ་སྤིལ་བྲངས་ཏེ་གསོལ་བས་བྱག་མེད་ཀྱི་བདེ་
བས་བྱུགས་རྒྱུད་ཆོམ་པར་བསམ་མོ། །དེ་དག་གི་ཆེ་མཆོད་བྱ་མཆོད་བྱེད་
མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསམ་པ་གལ་ཆོ།

མགོན་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་མཆོད་སྤུལ་རྗེས། རང་གི་བྱུགས་ཀའི་རྩི་
ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། རྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་
གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེན་བྲངས་ནས། རང་གི་ལུས་ལ་ཐིམ་པར་
བསམ། རྩི་རྩི་མཆོད་ནས་ནང་མཆོད་སྤེལ་ཐོག་དུ་བཞག་པས་རང་གི་ལུས་ལ་
གནས་པའི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གྱུར་བྱག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་
མཉེས་ཤིང་ཆོམ་པར་བསམ་མོ། །དེ་རྗེས། སྤར་གཙོ་བོ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་
བར་དམིགས་པ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དགྱེལ་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་
གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་གྱུར་པར་མོས། གསང་བའི་མཆོད་པ་ནི། ཡབ་ཀྱི་
གསང་གནས་མི་དམིགས་པ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་འཁོར་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སྦྲུམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་བདེ་བས་དགྱེལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་བསམ་མོ། །འདིར་
གཙོ་བོ་རང་གཅིག་ལུང་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སྦྲུམས་པར་

ཞུགས་པའི་བདེ་བ་མྱོང་ཆོ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་པས་འཁོར་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལའང་བདེ་བ་མྱོང་བར་བསྐྱེད་རིམ་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་
གསུངས་པས་དེ་ལྟར་དམིགས་ཀྱང་རུང་ལ། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཁའ་གསང་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སོགས་ནི་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆའི་ཡིག་
ཆར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ལགས། འཁོར་རྣམས་ཡུམ་ཅན་ཡིན་པས་
ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དེས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྲན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
དང་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་སྟམ་དུ་
ཡུན་མི་ཐུང་བར་བསྐྱོམས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་བར་སོས་པའོ།

བསྟོད་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་མཆོད་པའི་ལྟ་མོ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྟོས་ཏེ། ཚུར་རང་གཙོ་བོ་ལ་བསྟོད་ཆོ། འཁོར་རྣམས་ཀྱང་ལྟ་མོ་དེ་
དག་དང་མགྱོན་གཅིག་ཏུ་གཙོ་བོ་ལ་བསྟོད་པར་བསམ་སྟེ། གཉིས་མེད་ཐུན་
མོང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་དགུས་གཙོ་བོ་ལ་བསྟོད། དེ་རྗེས། གཙོ་བོ་དང་
མཆོད་ལྟས་འཁོར་རྣམས་ལ་བསྟོད་པར་བསམས་ནས། ག་ཤིན་རྗེའི་ག་ཤེད་
པོ་རབ་འཛིགས་པ། །ཞེས་སོགས་སྟོ་ག་དང་པོས་ཤར་དང་ཤར་སྟོ་པ་རྣམས་

ལ་བསྟོད། དེ་ནས། སྒྲོ་ཀ་གཉིས་པས་སྟོ་དང་སྟོ་རུབ་པ་དང་། གསུམ་པས་
 རུབ་དང་རུབ་བྱང་པ་དང་། བཞི་པས་བྱང་དང་བྱང་ཤར་པ་རྣམས་ལ་བསྟོད།
 ཡང་འཁོར་དང་མཆོད་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ལ་བསྟོད་པར་བསམས་ནས།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁྱོད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད་པའོ། །བསྟོད་པ་
 དེ་དག་གི་ཆེ་ལང་། རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྟ་བ་བླ་ཉེ་བྲག་ཆའི་
 དབྱངས་བཞིན་དུ་བསྟོད་པར་བསམ་དགོས་སོ།།

བསྟོད་པའི་ཆོག་དོན་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་
 དང་། སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པས་ན་གཉིས་མེད་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཞེས་བ་དང་། འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནི། བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གསུངས། ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ནི་དུས་ཏྲག་ཏུ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་
 མེད་དུ་བཞུགས་པའོ། །ཁྱབ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེ་
 སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་བདེ་
 སྟོང་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པའོ། །རྐང་བ་གཉིས་པའི་
 དོན་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་གཟིགས་
 པའི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་ཀུན་ལ་སྟོམས་མཛད་ཅེས་བ་དང་། དེ་
 འདྲའི་ཐབས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྲོན་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་

བསྐྱེད་པར་མཛད་པས་ན་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་ཅེས་པའོ། །ཀླང་པ་གསུམ་
 པའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་དང་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་དག་པ་གཉིས་
 ལྷན་གྱི་ཚོས་དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
 སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པས་ན། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་གྱུར་རྒྱལ་
 བ་ཀུན་གྱི་ཡུམ། །ཞེས་པའོ། །ཀླང་པ་བཞི་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་སྤངས་ཏོགས་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བེན་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་སྤྲས་
 གཞོན་ནུའི་ཚུལ་བཟུང་བས་ན། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
 སྤྲས། །ཞེས་པའོ། །ཀླང་པ་ལྔ་པའི་དོན་ནི། །བྱུག་འཆའ་ལོ་ཡུལ་གང་ལ་ཞེ་
 བ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡབ་དང་ཡུམ་དང་སྤྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་
 བར་བཞི་ལྷན་གྱི་འཇམ་དཔལ་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤངས་
 ཏོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱོད་པའོ། །ཞེས་འབྲེལ་ལོ།

ཆོགས་བཅད་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི། ཚོས་གྱི་སྐྱེལ་ས་ནམ་ཡང་
 གཡོ་བ་མི་སྤྲིད་པས་འགོ་བ་ཀུན་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་བྱམས་སྤང་གི་མཆན་
 མ་མི་མངའ་ཡང་། སྤྲིད་པ་གསུམ་གྱི་གདུག་པ་ཅན་མ་ལུས་པ་འདུལ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱིས་ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱར་སྐྱུལ་ཏེ་
 བསྐྱར་པ་འཇིགས་བྱེད་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་།
 གཤེན་རྗེ་གཤེད་པོ་རབ་འཇིགས་པ། །གཏི་ལུག་འཇོམས་པའི་དོ་རྗེ་སྟེ་མེ་

ལོང་ལྷ་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁྱོད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སྐུ་རི་རང་
བཞིན་དུ་བལྟས་ནས། དོ་མེ་རི་སྐྱ་སྟེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྐྱ་དང་ལྷན་པ་དོ་མེ་འཆང་གི་ངོ་བོ་གཏི་ཐུག་ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་པོ་རབ་འཇིགས་པ། །སྤྲ་མ་སེར་
སྐྱ་དང་རྒྱལ་འཛོམས་པའི་དོ་མེ་སྟེ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁྱོད།
དོ་མེ་ཐུགས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དང་རབ་ཏུ་མཚུངས་པ་
སྟེ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དོ་མེ་རང་བཞིན་དུ་བལྟས་ནས་རིན་
ཆེན་དོ་མེ་སྟེ་སེར་སྐྱ་ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་དང་།
འདོད་ཆགས་འཛོམས་པའི་དོ་མེ་སྟེ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཁྱོད། ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་པོ་རབ་ཏུ་འཇིགས་པ་འདོད་ཆགས་ག་ཤིན་མེད་
གཤེད་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་སོགས་བྱེད་རྣམས་དོ་མེ་
གསུང་སྟེ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དོ་མེ་དང་རབ་ཏུ་མཚུངས་པར་
བལྟས་ནས་དོ་མེ་གསུང་སྟེ་འདོད་ཆགས་ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཐུག་དོག་འཛོམས་པའི་དོ་མེ་སྟེ་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁྱོད་ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ལས་
ཀྱན་མཛད་པ་པོ་ཡང་ཡིན། ཐུག་དོག་ག་ཤིན་མེད་ཀྱི་གཤེད་སོགས་བྱེད་རྣམས་
དོ་མེ་སྐྱ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དོ་མེ་དང་རབ་ཏུ་མཚུངས་པར་

བལྟས་ནས་ཕྱག་དོག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཕྱག་ན་རལ་གྱི་འཛིན་པ་སྤྱོད་ལ་
 ཕྱག་འཆལ་བསྟོད། ཅེས་དང་། རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་དག་ཡིན་པས།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་དོ་བོ་སྤྱོད། ཅེས་དང་། རིགས་སྤྱུག་པ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་དོ་
 བོ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གཅིག་བསྐྱས་པ། ཁྱེས་དང་། རིགས་
 ལྷ་སོགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱལ་
 གྱི་གཙོ་བོའི་གཙོ། ཁྱེས་དང་། གཏི་ཕྱག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་སོགས་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཁོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དཀྱིལ་འཁོར་
 གཙོ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བསྟོད། ཅེས་པའོ། འཁོར་ལྷའི་བསྟོད་ཆིག་ལ། ལྷོན་པ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན། ཁྱེས་དང་། དོ་རྗེ་ཕྱགས་དང་རབ་མཚུངས་པ།
 ཁྱེས་དང་། དོ་རྗེ་གསུང་དང་རབ་མཚུངས་པ། ཁྱེས་དང་། དོ་རྗེ་སྐྱ་དང་རབ་
 མཚུངས་པ། ཁྱེས་པ་རྣམས་ནི་འཁོར་ལྷ་དེ་དག་རིགས་སྤྱུག་པ་དོ་རྗེ་འཆང་
 གི་རང་བཞིན་དུ་ལྷོན་པའི་ཆིག་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྤྱང་འོད་དཔག་མེད། མི་
 བསྟོད་པ་ལྷ་བྱའི་རིགས་སོ་སོ་ལ་མི་སྦྱོར་བར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བེན་
 བྲིས་ལས་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་མཆོད་བསྟོད་བྱས་པས་ཆོགས་བྱེད་པར་ཅན་རྗེ་གས་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་བྱའི་སྐྱབས་སུ་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་སྐྱལ་ཆོ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་

བས་དེའི་ལག་རྒྱུ་འཛིག་པར་གསུངས། དེ་ཡང་འཁོར་གྱིས་གཙོ་བོ་ལ་
བསྐྱེད་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཆོ། གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱེད་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། གཙོ་བོས་འཁོར་ལ་
བསྐྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དེས་འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་
པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ། བསྐྱོམ་བྱ་དང་།
བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་དགོས་པས།
དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱ་རགས་ཀྱི་བྱང་པར། ཐ་མལ་གྱི་སྤྱང་བ་དང་ཞེན་པའི་
བྱང་པར། ལྟའི་གསལ་སྤྱང་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་པར། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པའི་
བྱང་པར་སོགས་ཐོག་མར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟའི་གསལ་སྤྱང་དང་ང་
རྒྱལ་ལ་ཡིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་།
རང་གི་ཅ་ཞལ་གྱི་སྤྱ་ཅེར་ཕྱག་མཆོན་དོ་མེ་དང་། གསང་གནས་ཀྱི་ནོར་བུའི་
ཅེར་ཕྱག་མཆོན་དོ་མེ་འཕྲུལ་ལེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཡིད་གཏོང་པ་ནི། བསྐྱེད་
རིམ་སྤྱ་མོ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡིན།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྱང་
གཞི་ཐ་མལ་བའི་འཆི་བ་དང་། བར་དོ་དང་། སྤྱེ་བ་གསུམ་སྤྱིང་བའི་ཆེད་དུ་
དང་། དེ་གསུམ་སྤྱིང་བ་ཅ་མ་དུ་མ་ཟད། དེ་གསུམ་གྱི་དོད་དུ་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་

ལམ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་མ་དག་པའི་སྒྲུ་ལུས་དང་། སྒྲོབ་པའི་
བྱང་འབྲུག་གི་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གསུམ་འབྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དང་། དེས་ཀྱང་མི་ངོམས་
པར་དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱན་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱངས་འབྲས་མཐར་ཐུག་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་སྒྲུ་དང་། འོངས་སྒྲུ་དང་། སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཆེད་
དུ་བསྒྲོམ་མོ། །དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་མ་བསྒྲོམ་པར་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ན་བསྒྲོམས་
པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲུ་གསུམ་འཐོབ་མི་རུས་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམས་པས་ལམ་
དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དགོ་ཅ་སྒྲིན་པར་བྱེད།
དེའི་མཐུས་རྫོགས་རིམ་བསྒྲོམ་ཆེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་དངོས་རྒྱད་ལ་
སྒྱེ། དེ་སྒྱེས་པའི་རྒྱན་བསྒྲོམས་པས། འབྲས་བུ་སྒྲུ་གསུམ་འཐོབ་པོ། །ཡང་
བྱེ་བྲག་གི་དགོས་པ་ནི། གྲུར་ལས། ཐ་མལ་སྒྲུང་བ་གཞོམ་དོན་དུ། །ཡང་དག་
བསྒྲོམ་པར་རབ་བསྐྱུགས་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐ་མལ་སྒྲུང་བའི་
གཉེན་པོར་ལྟའི་གསལ་སྒྲུང་བསྒྲོམ་དགོས་པ་དང་། ཐ་མལ་ཞེན་པའི་གཉེན་
པོར་ལྟའི་ང་རྒྱལ་བསྒྲོམ་དགོས། འདི་དག་ནི་རགས་པ་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་
བསྒྲོམས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། སྤ་བ་ཐུག་མཆན་དང་ཐིག་ལེ་བསྒྲོམ་པའི་
དགོས་པ་ནི། བྱིང་རྒྱུ་གྱི་དཔལ་གཞོམ་པའི་དོན་དུ་དང་། དམིགས་པ་ལ་
སེམས་བརྟན་པོར་གནས་པ་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དང་། ཞི་གནས་སྒྱུར་དུ་
འབྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་གྱི་རྫོགས་པ་བྱུང་པར་

ཅན་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་གསུངས། འདི་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་
འཆད།

ཐ་མལ་བའི་སྣང་བ་ནི། དཔེར་ན་རང་གི་སྒོ་ལ་རང་ཉིད་མི་ཐ་མལ་བའི་
གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་ལྟའི་གསལ་སྣང་བསྐྱོམ་
ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་མི་ཐ་མལ་བའི་གཟུགས་སུ་ཡིད་ངོར་འཆར་བ་དེ་བཀག་
ནས། དེའི་དོད་དུ་རང་ཉིད་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཡིད་ངོར་ཤར་བར་
བྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་གོམས་པར་བྱེད་པའོ།

ཐ་མལ་བའི་ཞེན་པ་ནི། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་རང་ཉིད་ལས་ཉོན་
ཀྱི་འཆིང་བ་དང་ལྡན་པའི་མི་ཐ་མལ་བར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་
ལྟའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་ལས་ཉོན་ཀྱི་འཆིང་བ་དང་ལྡན་པའི་མི་
ཐ་མལ་བར་ཞེན་པ་ཡིད་ངོར་འཆར་བ་དེ་བཀག་ནས། དེའི་དོད་དུ་རང་ཉིད་
སྐྱོན་ཀྱན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྩོགས་པའི་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་
དངོས་ཡིན་ནོ་སྣང་བའི་སྒོ་ལྷགས་དག་ཏུ་བསྐྱེད་པའོ། །ཐ་མལ་བའི་སྣང་
ཞེན་ཡིད་ངོར་འཆར་བ་དེ་འགོག་ཐབས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
བ་དཔྱད་ཏེ་འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམས་པས་དེ་འགོག་པར་
བྱེད་པའོ། །ཐ་མལ་ཀྱི་སྣང་ཞེན་དེའི་དོད་དུ་ལྟའི་གསལ་སྣང་དང་ང་རྒྱལ་
བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ལྟོང་པའི་ངང་ལས་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

སྒྱུ་ཅན་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་ལྡང་བར་མོས་ཏེ། གསལ་སྒྲུང་སྒོ་ལ་ཤར་
བར་བྱས་ལ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་
ཤར་བ་ང་ཡིན་ནོ་སྒྱུ་མ་པའི་ང་རྒྱལ་ཤུགས་ཟག་ཏུ་ཡིད་ལ་འདྲིས་གོམས་སུ་
བྱེད་པའོ།

དེ་ཡང་སྟའི་གསལ་སྒྲུང་དང་ང་རྒྱལ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསྐྱོམ་
ཚུལ་དང་། དེ་སྟར་བསྐྱོམས་པའི་སྟེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་སྒྱུ་
མ་སྟེ་ཡིན་ནོ་སྒྱུ་མ་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ཟབ་མའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡིན། དེ་གཉིས་
ལ་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅེས་ཀྱང་བཟོད་དེ། དམིགས་པ་
སྟའི་སྒྱུ་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་
བསྐྱོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་ཅེས་པའོ། །བསྐྱོམ་བྱའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་དེ་སྟར་ཡིན་པས། བསྐྱོམ་
ཆེ་སྟའི་གསལ་སྒྲུང་དང་ང་རྒྱལ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟེ་བ་གསུམ་ག་
དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གསལ་སྒྲུང་འདོན་པ་ལ་ནི་རང་གི་སྒོ་དང་བསྐྱོམ་བྱའི་
ཡུལ་གཉིས་ཡང་ཡང་འདྲིས་སུ་བཅུག་དགོས། ང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་འཛིན་
སྒྲུངས་ཀྱི་ཤུགས་ཟག་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེད་དགོས། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟེ་
བ་ལ་ནི་དབྱེད་སྐྱོམ་གྱིས་བསྐྱོམ་བྱའི་བཏགས་དོན་བཅའ་ཏེ་མ་རྟོད་པས་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁོ་ཐག་བཅད་དེ་དེའི་དོན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་

དགོས།

འདིར་དབྱུང་སྒོམ་དང་འཛོག་སྒོམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། ལྷའི་སྐུ་མདོག་
བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོད་ན། སྒོམ་ལྷའི་སྐུ་མདོག་མཐིང་ནག་ཏུ་གསལ་
འདེབས་པ་ནི། དབྱུང་སྒོམ་དང་། དེ་ལྟར་གསལ་བཟབ་པས་ལྷའི་སྐུ་མདོག་
མཐིང་ནག་ཏུ་སྒོ་ལ་ནམ་ཤར་བ་ན། དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏོང་བ་ནི་
འཛོག་སྒོམ་ཡིན། དེས་གཞན་ལ་འང་བསྐྱེད། །དམིགས་ཡུལ་དེ་ལས་སེམས་
གཞན་དུ་མ་གཡེང་བར་གནས་པ་ནི་གནས་ཆ་ཡིན། སེམས་གཞན་དུ་
གཡེངས་ན་གནས་ཆ་ཤོར་བ་ཡིན་པས། སྤྲར་སེམས་བཀྲག་སྟེ་དམིགས་པ་
ལ་སྒྲན་དགོས། སེམས་གཞན་དུ་མི་ཡེངས་ཀྱང་། ལྷའི་སྐུ་མདོག་སྤྲར་གསལ་
བཟབ་པ་ལྟར་མཐིང་ནག་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ན། གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་
ཆ་ཤོར་བ་ཡིན་པས་སྤྲར་གསལ་འདེབས་དགོས། རང་གི་སྒོའི་འཛིན་སྐྱངས་
ཀྱི་ཤུགས་ཞན་པར་སོང་ན་བྱིང་བ་ཡིན་པས། སེམས་གཟེངས་བསྟོད་
དགོས། སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་པ་ནི་འཕྲོ་ཁྲོད་ཡིན་
པས་སྤྲར་བསྐྱས་ཏེ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲན་དགོས། འདི་དག་ནི་ཅུང་ཟད་ཅུང་
བཤད་ལ། བྱིང་སྐྱགས་འཕྲོ་ཁྲོད་སྤྲར་གསལ་དང་། དེ་དག་སེལ་ཐབས་སོགས་
ཞིབ་པར་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་
ལ། དམིགས་ཡུལ་སྒོ་ལ་གསལ་བར་ཤར་བའི་གསལ་ཆ་དེ་ལ་སེམས་གནས་

པར་བྱེད་པའི་གནས་ཆ། གསལ་ཆ་དང་གནས་ཆ་དེ་གཉིས་འཛིན་པ་ལ་
གྲིམ་པའི་སྒོའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ངར་ཆ་གསུམ་ལྷན་དུ་བྱས་པས། དམིགས་
ཡུལ་གྱི་གསལ་ཆ་ཐེ་གསལ་ཐེ་གསལ་དུ་འགོ་བ་དང་། གནས་ཆ་ཐེ་རིང་ཐེ་
རིང་ཐེ་བརྟན་ཐེ་བརྟན་དུ་འགོ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་གནས་ཆ་ནི། ཐོག་མ་
ནས་ཤིང་ལ་ལྷགས་གཟེར་བཏབ་པ་ལྟར་བརྟན་པོ་མི་འོང་བས། འདམ་ལ་
ཤིང་ལྷར་བཏབ་པ་ལྟར་འཕྲོ་གོད་ཀྱིས་རྒྱན་གཙོད་པ་དང་། འདམ་ལ་ལྷགས་
ལྷར་བཏབ་པ་ལྟར་བྱིང་བས་རྒྱན་གཙོད་པ་ལ་ཡི་ཆད་མི་བྱེད་པར་བསྐྱོམ་
དགོས་སོ།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་ཡང་ཡང་བལྟ་རྟོག་བྱས་ཏེ། སྒོ་ལ་
ཆགས་སུ་ཚུད་ཐེས། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། རགས་
པ་དང་། སྤྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ལྷག་ཐབས་ཀྱི་མགོ་ནས་མཆམས་འདིའི་བར་དུ་སྐབས་གང་
ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་སྤར་ཆོ་གའི་ཆོག་རིས་ལྟར་དལ་བྱས་གསལ་
བཏབ་ཆོ། ལས་དང་པོ་བ་དག་གིས་རང་གི་སྒོའི་རྒྱས་ཆད་ལ་དཔག་སྟེ་
མངོན་རྟོགས་ལ་དུམ་བུ་མང་པོར་བཅད་དེ་བསྐྱོམ། དེ་ཡང་དུམ་བུ་སྤྱ་མའི་
དམིགས་པ་སྒོ་ལ་མ་ཤར་བར་བྱི་མ་གསལ་མི་འདེབས། སྤྱ་མའི་དམིགས་
པ་སྒོ་ལ་ཤར་ནས་བྱི་མ་གསལ་འདེབས། བྱི་མ་གསལ་འདེབས་པའི་ཆོའང་།

ལྷ་མའི་དམིགས་པ་མ་བཟུང་བའི་ངང་ནས་ལྷ་མའི་སྟེང་དུ་བསྒྲོན་གྱིན་
 གསལ་འདེབས་དགོས་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་དུ་གསལ་འདེབས། དཔེར་ན།
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་མ་ཤར་བར་གདན་གསལ་མི་འདེབས།
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་ཤར་ན་དེ་རྗེས་གདན་གསལ་འདེབས།
 གདན་གསལ་འདེབས་ཆེ་འང་། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་ཤར་བ་མ་
 བཟུང་བའི་ངང་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དེའི་ནང་དུ་བསྒྲོན་གྱིན་གསལ་
 འདེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་གཞན་ལ་འང་འགྲེའོ།།

ཚུལ་འདི་ལྟ་བུས་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད་ཆར་ནས་
མཚམས་འདིར་སླེབས་པ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སློ་ངོར་
ཡོངས་རྫོགས་ཤར་བར་བྱས། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་ཅིང་། སེམས་གཞན་དུ་མི་
གཡེངས་པར་ཅི་རུས་སུ་མཉམ་པར་བཞག། གཡེངས་ན་སྤར་སྤོན་པ་སོགས་
གོང་དུ་བཤའ་བ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤར་གསལ་བཏབ་པ་དེ་ཡལ་ནས། ད་ལྟ་
སློ་ལ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ན་ངི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་འོད་འཕྲེང་ནས་གཙོ་བོའི་
བར་སྤར་ལྡབ་སྟེ་གསལ་འདེབས། དེ་ཡང་སྤར་མའི་རྣམ་པ་སློ་ལ་མ་ཤར་བར་
བྱི་མ་གསལ་མི་འདེབས་པ་སོགས་སྤར་ལྟར་བྱ་ཞེང་། དེས་ཀྱང་གསལ་བར་
མ་ཤར་ན། དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནས་འོད་འཕྲེང་གི་བར་གསལ་འདེབས་པ་
སོགས་སླེལ་མར་བྱས་ཏེ་གསལ་འདེབས། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གསལ་སྤང་མ་

ཤར་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་གཙོ་བོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ཙམ་
ལ་དམིགས་ནས་གསལ་སྒྲུབ་དང་ད་རྒྱལ་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ཡང་ཞལ་ཕྱག་
རྒྱ་སོགས་རེ་རེ་ནས་གསལ་བར་མ་ཤར་ན། སྐྱེ་དབྱིབས་རགས་སྐྱེ་ཙམ་
ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་པར་གསུངས། ཡང་སྐྱེ་ཉིལ་པོའི་དབྱིབས་
མདོག་ཤར་མ་བྱུང་ན། མ་ཉེའི་གདོང་ཞལ་ལྟ་བུ་སྐྱེའི་ཆ་ཤས་གང་གསལ་
བདེ་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་གསལ་སྒྲུབ་དང་ད་རྒྱལ་བསྐྱབ།

དེ་རྗེས། སྒྲ་མ་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས་སྒྲ་མ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་
སྐྱེའི་ཁོག་པ་དང་། ཕྱག་གཉིས་སྒོ་ལ་ཤར་བར་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ། དེ་དག་ལ་
གསལ་སྒྲུབ་དང་རྒྱལ་བསྐྱབ་ན། སྒྲར་གྱི་དེ་དག་མ་ཡལ་པའི་ངང་ནས་བསྒྲོམ་
པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་སྒྲུབ་དང་། ཞབས་གཉིས་སྒོ་ལ་ཤར་བར་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ། དེ་
ལྟར་སྐྱེ་ཉིལ་པོའི་གསལ་སྒྲུབ་དང་། ད་རྒྱལ་སྒོ་ལ་ཤར་ན་རིམ་བཞིན་སྤོང་
ཞལ་དམར་པོ་འཇམ་ཞལ་སེར་པོ་སོགས་ཞལ་གཞན་དང་། ཕྱག་གཞན་དང་།
ཞབས་གཞན་དང་། ཕྱག་མཆོན་རྣམས་དང་། ཐོད་སྐྱམ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་ཕྱ་
རྣམས་བསྒྲོམ་གྱིན་གསལ་བྱུང་། དེ་ནས་ཡུམ་དང་། མདུན་ཐད་གྱི་གཏི་
ཕྱག་གཞིན་རྗེའི་གཞེད་སོགས་འཁོར་དང་། ཐོད་པ་བཞི་དང་། གཞལ་ཡས་
ཁང་དང་། སྒྲ་ཆོགས་རྡོ་རྗེ་དང་། པར་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་། རྡོ་རྗེའི་རྩ་གྲུར་
དང་། དུར་ཁོད་སོགས་གྱི་དབྱིབས་མདོག་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་དབྱིབས་

མདོག་མེ་འོད་སོགས་གསལ་འདེབས་པ་ལ། སྤྲུལ་རྣམས་མ་ཡལ་བའི་ངང་
ནས་སྤར་ལྟར་བསྐྱོན་གྱིན་བསྐྱོམ་པའི་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་ཐོབ་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་སྤྲུལ་ལྟ་བུ་དང་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ་མོ།

དེ་ཡང་གཙུག་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆེ། གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་
ནམ་པ་ལྟ་བུ་ཤར་ན། གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ལ་སྤྲུལ་བར་བསམ་ནས་
སྤར་གྱི་དམིགས་པ་དོར་ལ་གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་
བུ་དེ་མི་བྱའོ། །ཡང་སྤར་ལྟར་སྤྲུལ་སྐྱེའི་བོངས་ཆོད་རྗེ་ཙམ་གསལ་བཏབ་པ་དེ་
ལས་ཆེ་ཆུང་དང་མདོག་དང་དབྱིབས་དང་ཉམས་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ཏུ་སོང་ཡང་
དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་ངོ། །ཡང་ཐོག་མ་ནས་སྐྱེའི་དབྱིབས་མདོག་གསལ་
བར་མ་ཤར་བར་སྐྱེའི་དབྱིབས་དོན་སྤྱི་རགས་ཙམ་ཤར་ཡང་། དེ་ཞིག་ཆོག་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཏོད་ཚུལ་ཅི་རུས་སུ་འབད་པས་གནས་
ཆ་ཐོག་མར་རྟེན་དགོས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྐྱེའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་ཐུག་
མཆན་སོགས་རྗེ་གསལ་རྗེ་གསལ་དུ་བཏང་ནས་གོམས་པར་བྱའོ། །མདོར་
ན་ཐོག་མར་གནས་ཆ་མ་རྟེན་ན་གསལ་ཆ་མི་རྟེན་པས། ཐོག་མར་གནས་ཆ་
རྟེན་ཐབས་སུ་གཙུག་པོར་འབད་པར་བྱ། གནས་ཆ་ཆུང་བད་རྟེན་རྗེས། གནས་
ཆ་དེ་མ་ཡལ་བའི་ངང་ནས་གསལ་ཆ་རྟེན་ཐབས་སུ་གཙུག་པོར་འབད། དེ་

ལྷར་འབད་པས་གསལ་ཆ་དང་གནས་ཆ་གཉིས་ཀ་རྟེན་ན། དེ་ལ་གསལ་སྒྲུང་
དང་ང་རྒྱལ་འཛོག་པའི་འཛོག་སྒྲོམ་གཙུག་པོར་བྱ།

གལ་ཏེ་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་ངམ་མ་གཡེངས་ཀྱང་། དམིགས་རྟེན་
མི་གསལ་ན། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་ཚོད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་རིག་ནས་འབྲལ་
དུ་བཀག་སྟེ་སྒྲུང་གསལ་འདེབས་བ་དང་། གཡེངས་སེམས་སྒྲུང་བསྐྱས་ཏེ།
དམིགས་རྟེན་ལ་གཏད་པ་སོགས་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱ། དེ་ལྷར་བྱས་པས་གསལ་
ཆ་དང་གནས་ཆ་སྒྲུང་ལྷར་ཤར་ནས་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་གནས་ན་སྒྲུང་
ལྷར་དེ་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་ང་རྒྱལ་འཛོག་པའི་འཛོག་སྒྲོམ་གཙུག་པོར་བྱ། དེ་
ལྷར་དབྱེད་དགོས་ཆེ་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་། འཛོག་དགོས་ཆེ་འཛོག་སྒྲོམ་གཙུག་
པོར་བྱ་དགོས་བ་ཡིན་གྱི། འཛོག་སྒྲོམ་མི་བྱེད་པར་དབྱེད་སྒྲོམ་ཁོ་ན་དགས་
ན་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་གནས་མི་རུས། དབྱེད་སྒྲོམ་མི་བྱེད་པར་འཛོག་
སྒྲོམ་ཁོ་ན་དགས་ན་ལྷའི་རྣམ་པར་གསལ་བར་འཆར་མི་རུས་སོ། །དེ་ལྷར་
བསྒྲོམས་པས་ལྷའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བཟོན་པོ་གཉིས་སྟོ་ཡུལ་དུ་
དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ནི་རྣམ་གསལ་འདེབས་ཆེ་དེ་བཞིན་འཆར་བ་དང་།
གསལ་འདེབས་མི་འདོད་པའི་ཆེ་མི་འཆར་བ་དང་། ལྷའི་ཆོད་དབྱེབས་
སོགས་རི་ལྷར་བསྒྲོམ་པ་བཞིན་འཆར་བ་དང་། བསྒྲོམ་པའི་དམིགས་རྟེན་ལ་
སེམས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་སོགས་བྱེད་ན་བསྒྲོམ་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

གལ་ཏེ་རི་ལྟར་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྐར་ཁུང་མེད་པའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ལྟའི་སྐྱེ་འབྲས་
བཞག་པ་ལ་བལྟ་བུ་གསལ་བར་མ་ཤར་ན།

ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་གི་མན་ངག་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྒོ་ཁང་གི་ཤར་ངོས་
ལྟ་བུ་ལ་སྐར་ཁུང་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱ། ལུ་བ་ངོས་སུ་ཡི་དམ་གྱི་བྱིས་སྐྱེ་བཟུམ། ཉི་མ་
ཤར་མ་ཐག་པའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་སྐར་ཁུང་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ལ་བྱིས་སྐྱེ་ལ་ཁ་
བསྐྱས་ཏེ་འདུག། རང་གི་མདུན་ཐད་དུ་བྱིས་སྐྱེ་ལས་ཅུང་ཟད་དམར་བ་ཞིག་
གི་གཞིར་མེ་ལོང་གཡའ་དག་པ་ཆེ་བ་ཞིག་རང་ལ་བསྟན་པ་བཞག། རང་གི་
རྒྱབ་དུ་རང་མགོ་ལས་ཅུང་ཟད་མཐོ་བ་ཞིག་གི་གཞིར་མེ་ལོང་གཡའ་དག་པ་
ཆེ་བ་ཞིག་བྱིས་སྐྱེ་ལ་ཁ་བསྟན་པ་བཞག། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྐར་ཁུང་ནས་
ལོང་བའི་ཉི་ཟེར་བྱིས་སྐྱེ་ལ་ཕྱག་པས་ནམ་པ་དབྱིབས་མདོག་གསལ་དུ་
བཏང་། བྱིས་སྐྱེ་གཟུགས་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ལོང་དུ་འཆར་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ལོང་ནང་གི་
གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མདུན་གྱི་མེ་ལོང་ལ་འཆར་ལ། དེ་ནས་
མདུན་གྱི་མེ་ལོང་ལ་ཤར་བའི་ལྟའི་སྐྱེ་བརྟན་ལ་མིག་ཡིད་ལེགས་པར་གཏད་
དེ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་དབྱིབས་མདོག་ཕྱག་མཆན་སོགས་ནི་དེ་འབྲས་
བ་ཞིག་འདུག་སྟུང་དུ་མིག་ཡིད་ལ་གོམས་འདྲིས་སུ་བཅུག། དེ་ཆེའང་མེ་
ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་བཞིན་བསྐྱོམ་
བྱའི་ལྟ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་།

དུ་བླ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མིག་ཡིད་ལ་འདྲིས་སུ་བརྟུག་པས། མིག་བརྩམས་
ཀྱང་སྒར་མཐོང་བ་ལྟར་ཡིད་ལ་གསལ་བར་ཤར་ན། མེ་ལོང་ལ་མི་བལྟ་བར་
བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བླ་པར་བའི་སྒོ་ནས། སྟོད་བརྟུད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་བྱུ་ནས་
རང་ལ་ཐིམ་བར་མོས། རང་ཡང་སྟོད་སྒྲིད་ནས་རིམ་གྱིས་འོད་དུ་བྱུ་ནས་འོད་
གསལ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་བར་བསྐྱོམ་པ། འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་ལ་ང་རྒྱལ་ཅི་
རུས་སུ་བཞག་ཇེས། སྟོང་བའི་ངང་ལས་རང་ཉིད་སྒྲིང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་
དྲངས་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་རྟོ་རྟེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུར་ལྡང་བར་མོས་
ཏེ། སྒར་མེ་ལོང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་ལྟའི་དབྱིབས་མདོག་སོགས་རང་ལ་ཤར་
བར་བྱས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་གསལ་སྒྲིང་ཅི་རུས་སུ་འཇོག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱུ་
ཉིལ་པོའི་གསལ་སྒྲིང་མ་ཤར་ན། ཐོག་མར་མ་ཉེའི་ཞལ་དང་། དེ་རྗེས་སྐྱུ་
སྟོད་སོགས་རིམ་གྱིས་བསྒྲོན་ཚུལ་སྒར་ལྟར་བྱ།

ཡང་ན་མདུན་གྱི་མེ་ལོང་གི་ཆབ་ཏུ་སྟོད་ཚུས་བཀང་བར་བཞག་པ་
དང་། རྒྱབ་གྱི་མེ་ལོང་གི་ཆབ་ཏུ་ཚུའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་མེ་ལོང་ངམ་རལ་
གྱི་བཏགས་པར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་
བྱང་། དེ་ལྟར་ཐབས་དུ་མ་དང་། འབད་པ་དུ་མས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པས།
རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་དབྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་ལ་ཤར་བའི་

གསལ་སྒྲིང་ཉིད་རྒྱས་ཤིང་། གསལ་སྒྲིང་དེས་ཀྱང་མ་ངོམས་པར་ང་རྒྱལ་
ལྷགས་དྲག་ཅན་ཉིད་པ་ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། གསལ་སྒྲིང་དང་ང་རྒྱལ་གཉིས་
ལས་ང་རྒྱལ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གཞུང་ལས་ཁང་
ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དངོས་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པ་དང་།
དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྒྲིན་ཀྱན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
རྫོགས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ལྷ་དངོས་ཀྱི་སྐྱར་ཐག་བཅད་པ་དང་། རང་གི་ངག་
སྟའི་གསུང་དངོས་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པ་དང་། རང་གི་ཡིད་སྟའི་ཐུགས་
དངོས་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པའི་ང་རྒྱལ་ལྷགས་དྲག་ཅན་བཞག་དགོས། དེ་
སྐྱར་བསྒྲོམས་པས་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིང་ཞེན་མི་མངོན་པར་སྟའི་གསལ་སྒྲིང་དང་
ང་རྒྱལ་བརྟན་པོ་གཉིས་བཅས་མིན་དུ་བྱུང་ལ། དེ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་
དུག་ཆར་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་ན། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་
པར་འཛོག། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིང་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་མགོ་མནན་
པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།

དེས་ཀྱང་མི་ངོམས་པར་རྒྱན་དུ་གོམས་པས་རིགས་བདག་དང་། རྒྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། རྒྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟའི་སྐྱན་གྱི་དཀར་ནག་དང་། ཐུག་མཚན་
རྒྱན་ཚུན་ཆད་ཡིད་ངོར་དུས་གཅིག་ཏུ་འཆར་བ་དང་། སྟའི་ང་རྒྱལ་བཅས་
མིན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་འབད་ཚོལ་གསར་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་གི་ངང་

གིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡིད་ངོར་ཤར་ཞིང་། དེ་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་ང་རྒྱལ་ལོ་ཟླ་
སོགས་ཇི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་འཛོག་ཀྱང་ང་རྒྱལ་གསལ་སྒྲུང་མ་ཡིས་བར་
གནས་ན། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་གསུངས་སོ།།

མདོར་ན་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ལྟའི་གསལ་སྒྲུང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་གསུམ་དེལ་
དུ་བྱ་དགོས་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐ་མལ་བའི་སྒྲུང་བ་འགོག་པ་ལ་བྱུང་ཆེ།
གཉིས་པ་ནི། ཐ་མལ་བའི་ཞེན་པ་འགོག་པ་ལ་བྱུང་ཆེ། གསུམ་པ་ནི། འཁོར་
བའི་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་གཙོད་པ་ལ་བྱུང་ཆེ་ལོ། །དེ་ཡང་ས་སྐྱ་པཱི་ཏ་ས།
གསང་སྒྲགས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ལྟ་བའི་བྱུང་པར་བཤད་པ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དང་། ཟླ་
མེད་གྱི་ལུགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་བསྐྱོམ་
ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་རང་ལྟར་བསྐྱོམ་རྒྱ་
མེད་པས། སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཆེ་དམིགས་པ་ལྟའི་སྐྱུ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་
ཚུལ་ནི་མེད། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ལྟའི་སྐྱུ་ལ་དམིགས་
ནས་ནམ་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་པས། ཟབ་གསལ་
གཉིས་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་སྟོང་སྐྱར་ནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི་
མེད། ཟླ་མེད་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱར་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཟབ་གསལ་

གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ནི། སྤྲོ་མེད་ཁོ་ནའི་ལམ་
ཡིན་པས། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་།
སྦྱོར་རྒྱུ་འཛིན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་དངོས་གནས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་
རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། རང་ལ་འབྱུང་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཡུམ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པའི་དམིགས་པ་བརྟན་པོ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་
བོར་སོང་བ་དེས། རྟོན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐག་བཅད་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་
དགོས། རང་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་མ་སོང་ཡང་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་སྟམ་
པའི་མོས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤར་ལྟར་བྱུང་བར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་མོས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱོམས་པས།
སྒྲིག་སྒྲིབ་མང་པོ་འདག་པ་དང་། ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གསོག་པ་དང་། བདེ་
བ་ཅི་ཙམ་ཆེ་ན་ཐ་མལ་ཀྱི་སྤྲང་ཞེན་སོགས་རྣམ་རྟོག་གཞན་དེ་ཙམ་དུ་ཡལ་
བ་དང་། དེའི་མཐུས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་རིམ་བརྟེན་དུ་འགྲོ་བ་
དང་། དེའི་མཐུས་བདེན་འཛིན་ལ་གཞོད་པ་རིམ་བྱུར་དང་། དེའི་མཐུས་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རིམ་བྱུར་རིམ་བྱུར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལམ་དུས་
ཀྱི་རྟོན་དང་བརྟེན་པ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྟོན་དང་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱར་དུ་འབྲུབ་པའི་དགོ་ཅ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེན་པར་བྱེད་པའི་

དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པས། བདེ་སྟོང་སྐྱར་ནས་བསྐྱེམ་ཚུལ་
འདི་ནི་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་མེད་པའི་སྒྲ་མེད་ཁོ་ནའི་སྐྱར་བྱད་ཅན་གྱི་
ཟབ་ཆོས་སོ།།

སྐྱར་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱེམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་
བས་བཞིར་གསུངས་ཏེ། བཞི་ནི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་ཅུང་ཟད་
འབབས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་
པར་དབང་བ་བཞི་ལས། ཕྱི་མ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཁོ་ནའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་
ཡིན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་སྒྲ་མ་གསུམ་ཡོད་པས། དེ་གསུམ་གྱི་
བྱད་པར་ནི། ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྐྱབ་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སོགས་ལྷ་ཞོག། །རགས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
ཅ་མ་ལའང་གསལ་སྒྲ་མ་ཐོབ་པའི་བར་ནི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། རགས་པའི་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཅ་མ་ལ་གསལ་སྒྲ་མ་ཐོབ་པ་ནས། རགས་
པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བར་སྒྲ་རྒྱས་ཤིང་། སྐྱབ་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སོགས་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བར་སྒྲ་མི་རྒྱས་པར་རིམ་གྱིས་
གསལ་འདེབས་དགོས་པའི་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་པ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་དང་།
རགས་པ་ལྷ་ཞོག་སྐྱབ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སོགས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་
བར་སྒྲ་རྒྱས་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ཡིན་པར་

གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཡེ་
ཤེས་པ་ཅུང་ཟད་འབབས་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ་བྱེད་ཆོད་ཀྱི་དབལ་གཞོམ་
པའི་ཆེད་དུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བའི་
སྐབས་སུ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་རགས་པ་ལྟའི་རྣལ་འབྱེད་སྐྱེམ་
བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་ཆོད་བྱུང་ན་ལྟའི་རྣལ་འབྱེད་བསྐྱེམ་པ་དེ་རེ་ཞིག་
འཕྲོ་བཅད་དེ། སྤྱོད་ཚུལ་འབྱེད་འདི་བསྐྱེམ་དགོས། བསྐྱེམས་པས་བྱེད་
ཆོད་ཞི་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་བསྐྱེམ་པར་བཞག་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱེད་
གཙོ་བོར་བསྐྱེམ་དགོས། དེ་ལྟར་ལྟའི་རྣལ་འབྱེད་བསྐྱེམ་པའི་བར་བར་དུ་
ཅུང་ཟད་རེ་བསྐྱེམ་སོ།།

བསྐྱེམ་ཚུལ་དངོས་ལ་བྱེད་བཤགས་ཆེན། སྟེང་གི་སྒྲ་ཅེར་བསྐྱེམ་ཚུལ་
དང་། ཆོད་པ་ཤས་ཆེན་འོག་གི་གསང་ཅེར་བསྐྱེམ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དབང་ལས་ཇོ་མཆོ་སྟོན་པོ་ཅེ་
སྤྱོད་པ་ཆེད་ཡུངས་ཀར་ཅམ་ཞིག་བྱེད་དུ་སྟོན་ཏེ། རང་གི་ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་ཅེར་
ཟླ་གདན་སྟོན་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་གྱི་སྟེང་དུ་བྱེད་འབྱེད་གི་རྣལ་པར་
གནས་པར་བསམ་ལ། དེ་ལྟར་པའི་སྟོན་ཇོ་མཆོ་རྣལ་པར་ཤར་བར་མོས་ཏེ་དེ་

ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་ཅེར་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་
འབྲས་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཅ་དབྱ་མའི་སྒྲེའི་ནང་དུ་བསྒྲེམ་པ་ཐང་
སག་པས་གསུངས། དེས་བྱིང་བ་སངས་པ་དང་། སྒར་གྱི་སྒྲེའི་ནང་འབྱོར་
བསྒྲེམ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་པ་ཤས་ཆེན། རང་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་
སྒྲེམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། རང་ཡབ་ཀྱི་བྱགས་ཀ་
ནས་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་སྒྲ་མོ་ཞིག་མར་དང་། ཡུམ་གྱི་བྱགས་ཀ་ནས་ཐེག་ལེ་
དམར་པོ་སྒྲ་མོ་ཞིག་རེ་མར་སོང་སྟེ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འབྲས་མཆོམས་སུ་
ཐེག་ལེ་གཉིས་བྱག་འབྲས་དེ། རང་སྒྲེགས་དཀར་པོ་དང་ཡུམ་སྒྲེགས་དམར་
པོ་གཟུ་ཁ་སྒྱར་བ་ལྟ་བུ་ཆད་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་མམ། ཡང་ན་ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་
ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ། ཆད་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་ངོ་བོ་མི་བསྒྲོད་པ་སྟེ་བྱེད་པར་གསུམ་
ལྷན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་ཀྱང་རུང་། གང་ལྟར་ཡང་ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་ལ་
སེམས་འཛིན་པའོ།

དེས་རྒྱུ་པ་ཞི་ཆེ་སྒར་གྱི་སྒྲེའི་ནང་འབྱོར་བསྒྲེམ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་
རྒྱུ་འབྲས་མཆོམས་ནི། ཡབ་ཀྱི་ཞོར་བུའི་བུ་གའི་ནང་དུ་ཡིན་གྱི་སྒྲེ་ཅེར་མ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡབ་ཀྱི་ཞོར་བུ་ནི་ཡུམ་གྱི་བསྒྲེའི་ནང་དུ་ཚུད་ཆེ་
ཡུམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འབྲས་མར་སྒྲེ་ནི་ཡབ་ཀྱི་ཞོར་བུའི་ནང་དུ་ཚུད་དགོས་པས་སོ། །

ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྒྲེ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་པ་ལ་གྲགས་པའི་བྱ་ལེ་
 ཞེས་པ་དེ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་ནང་དུ་འཇག་མ་སྒྲོམ་ཞོས་ཅ་མ་འདྲ་
 བ་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེའོ། །འོག་སྒྲོར་ཐིག་ལེ་བསྒྲོམ་ཚུལ་འདི་ནི་
 གསང་བ་འདུས་པ་ལས་བཤད་ཀྱང་། འཛིགས་བྱེད་འདིར་ཡང་རུང་བར་
 ཚད་ལྡན་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པས་ལེགས་སོ། །ཟ་མ་ཏོག་ནས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ན་འོག་སྒྲོར་ཡང་དོ་མེ་སྒྲོན་པོ་ཟླ་གདན་ལ་གནས་པ་ལ་སེམས་
 འཛིན་པར་གསུངས་པས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འདྲོ།

དེ་ལྟར་རགས་པ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་བོར་བསྒྲོམ་པའི་བར་བར་དུ་
 གྱིང་གློད་སེལ་ཆེད་དུ་སྤ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་ལྟའི་
 གསལ་སྒྲུང་དང་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་པ་ཞིན་ཏུ་བརྟན་པར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་
 དག་པ་བྱུང་ཅིང་སྤགས་ཀྱི་གྲངས་བསྟེན་ཚོགས་པར་བྱས་ནས་རྩ་དང་
 སྤགས་ལ་བརྟན་པའི་ཞི་རྒྱས་དབང་དག་གི་འཕྲུལ་འཁོར་སོགས་ཆོ་ག་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་བསྐྱབ་ན། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱུང་ནས་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་
 དེས་པར་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་རགས་པ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་ན། གཉིས་པ་
 ཡེ་ཞེས་ལ་རུང་བྱད་དབང་བའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤ་
 ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་བོར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྤགས་ཀའི་ཏིང་ངེ་

འཛིན་སེམས་དཔལ་ལས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་སྟོན་པོ་ཡུངས་འབྲུ་ཅམ་སྟོས་ཏེ། ཅ་
 ཞལ་གྱི་སྒྲ་ཅེར་ལྷ་གདན་ལ་གྱེན་འབྲེང་དུ་གནས་པར་བསམ་ལ། དེ་ལ་
 སེམས་བཟུང་། བརྟན་པ་ན་དེ་ལས་དོ་རྩེ་སྤྱོད་གཅིག་སྟོས་པར་གསལ་
 བཏབ་སྟེ་སྒྲར་ཚུར་བསྐྱས་པ་ལ་སེམས་བཟུང་དེ་ཡང་བརྟན་པ་ན། སྒྲར་གྱི་
 སྟེང་དུ་གཅིག་བསྒྲན་ནས་གཉིས་སྟོས་པ་དང་བསྐྱས་པ་ལ་སེམས་བཟུང་།
 དེ་ཡང་བརྟན་པ་ན། ཡང་གཅིག་བསྒྲན་ནས་གསུམ་སྟོས་པ་དང་བསྐྱས་པ་ལ་
 སེམས་བཟུང་བ་སོགས་རིམ་གྱིས་རྩེ་མང་རྩེ་མང་དུ་བཏང་སྟེ། གདོང་
 ཁེབས་ཅམ་སྟོ་བསྐྱ་དང་། དེ་བརྟན་པ་ན་ལུས་ཀྱི་མདུན་ཁེབས་ཅམ་དང་། དེ་
 བརྟན་པ་ན། དེ་ལས་ཆེ་བ་སོགས་སྟོའི་རུས་ཆད་དང་བསྐྱན་ནས་རྩེ་རྒྱས་
 བཏང་སྟེ་མཐར་ནམ་མཁའ་བྲབ་པ་ཅམ་སྟོས་པ་དང་བསྐྱས་པ་ལ་སེམས་
 བཟུང་ཞིང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གཅིག་སྟོས་པ་ནི། ཅ་བའི་དོ་རྩེ་ལ་
 བསྐྱ་བ་དང་། གཉིས་སྟོས་པ་ནི། གཅིག་གིས་གཅིག་ཤོས་ལ་བསྐྱ་རྩེས།
 གཅིག་ཤོས་དེ་ཡང་ཅ་བའི་དོ་རྩེ་ལ་བསྐྱས་པ་དང་། གསུམ་སྟོས་པ་སོགས་
 ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་། གསུམ་པ་གཉིས་པ་ལ་དང་། གཉིས་པ་དང་པོ་ལ་དང་།
 དང་པོ་དེ་ཡང་ཅ་བའི་དོ་རྩེ་ལ་བསྐྱ་བ་ལྟ་བུ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་བསྐྱའོ།
 །ཐུན་འཛིག་ཁར་ཅ་བའི་དོ་རྩེ་ཡང་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལ་བསྐྱ་བར་གསུངས་
 པའང་ཡོད། དེ་ལྟར་སྟོས་པའི་རྩེས་སུ་བསྐྱ་བ་དང་། བསྐྱ་བའི་རྩེས་སུ་སྟོ་བ་

སོགས་སྒེལ་མར་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ། ཐུག་མཆན་སློབ་སྦྱུང་དམིགས་པ་བརྟན་
པ་ན། དེ་ཉིད་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱུར་ཏེ། སློབ་སྦྱུ་སྤར་
ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དམིགས་གྲང་ལེགས། ཡང་འོག་སྒྲོར་ཐིག་ལེ་
བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། རང་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྟོམས་པར་བྱགས་པ་ལ་
གསལ་བར་དམིགས་ནས། རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་དང་།
ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་སྤྲ་མོ་རེ་མར་བབས་ཏེ་ཡབ་ཡུམ་
གྱི་རྩྭ་རྒྱུ་འབྲས་མཆམས་སུ་སྤར་ལྟར་གཏུ་ཁ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་བུའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ། དེ་ནམས་
གསལ་ཞིང་གནས་པ་བརྟན་པ་ན། བུའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམས་པའི་འཛིགས་བྱེད་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྩྭ་རྒྱུ་མར་སྒྲེ་འབྲས་མཆམས་སུ་ཐིག་ལེ་སྤྲ་མོའི་ནང་དུ་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཆ་བོའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ། དེ་ཡང་
བརྟན་པ་ན། ཡང་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནམས་སྤར་ལྟར་རོ།

ཐུན་འཛོག་ཁར་བུ་ཆ་ཡང་ཆའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་པ་དེ་དག་ནང་ནས་
རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་ཏེ་དོ་རྩེའི་ལམ་ནས་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལ་བསྐྱུ་བ་བསྐྱེད་
རིམ་འགའ་ཞིག་ལས་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་བྱིང་གོད་སྤྲ་མོའང་
མེད་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་ཆར་མཉམ་པར་འཛོག་བྱས་ན་བསྐྱེད་
རིམ་སྤྲ་མོ་བརྟན་པའི་ཆད་དང་། དེ་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་རྟོད་ཅིང་ལོ་

ཟླ་སོགས་ཇི་ཙམ་འཛོག་ཀྱང་བྱིང་གོད་མེད་ཅིང་གསལ་ལ་བརྟན་པར་
གནས་པ་ན། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་དངས་དངས་ཏེ་ཞི་གནས་གྲུབ་ཅིང་བསྐྱེད་
རིམ་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་འདིས་རྩ་ས་སྤྲུགས་ལ་
མི་བསྟོས་པར་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་རུས་
ཤིང་། ཟླ་གཤམ་མེད་པའི་གནས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམས་པས་ཚུ་ཐུབ་པ་
དང་། ཚུ་ལ་བཅས་པ་བསྐྱོམས་པས་མི་བྱིང་བར་འགོ་བ་དང་། མཁའ་ལ་ཐེམ་
སྐས་བསྐྱོམས་པས་འཛོག་སྟེ་འགོ་རུས་པ་སོགས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་སྤྲུག་ཐིག་
གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་དམིགས་ཏེན་གྱི་གནད་གྱིས་པར་ཕྱིན་ཐེག་
པའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལས་དུས་སྤྱིར་བར་ཞི་གནས་འབྱུབ་པ་དང་། སྟོ་བསྐྱུ་ལ་
བསྐྱབས་པས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་བས་དབྱེད་སྐྱོམ་གྱིས་སྤྲུག་མཐོང་བསྐྱབས་
པ་ལས་ཆེས་སྤྱིར་བར་སྤྲུག་མཐོང་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུབ་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་
གྱི་ལུས་དབེན་གྱི་རྩོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱིར་དུ་འབྱུབ་པ་དང་། འབྲས་བྱའི་
དུས་སུ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་ནང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
འཛོག་པའི་དགོ་ཅ་སྟེན་པར་བྱེད་པ་སོགས་དགོས་པ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་གནས་
སྐབས་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྤྲུག་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། གནས་
སྐབས་གསུམ་པ་ལ་སྤྲུག་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་གཉིས་ནི་བསྐྱོམ་
གནས་དང་དམིགས་ཏེན་རགས་པ་ཙམ་ནི་འདྲ་ཡང་། བསྐྱོམ་པའི་དུས་མི་

འདྲ་བ། བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་གནད་མི་འདྲ་བ། བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་
སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་
རགས་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་འདིར། ཉེས་པ་ལྔ་སྟོང་ཚུལ། འདུ་བྱེད་བརྒྱད་
བརྟེན་ཚུལ། སྒྲིམ་སྟོང་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ། ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་རྟགས་ཤིན་
སྤངས་སྟེ་ཚུལ་སོགས་བྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐབས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་
པས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེས་ན་སྤྱི་རགས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་པ་
ནི་སྤྱང་གཞི་སྟེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མ་བྱུན་པར་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ལྟའི་
རྣལ་འབྱོར་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པས། དེ་
ལྟར་དུ་བརྫོད་པར་བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མོ་ལས་དམིགས་ཏེན་རགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྫོད་ཅིང་།
སྤྱི་བ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལས་དམིགས་ཏེན་སྤྱི་ཞིང་རྟོག་པས་
བརྟགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྫོད་པར་
གསུངས། དེ་ལྟར་གསལ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་འབྲས་དུས་
གྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ་པ་གསུམ་ཅིལ་དུ་
བྱས་ན། དེས་ཅིས་ཟིན་པས་མ་བསྐྱོམ་པའི་ཆོའང་། ལུང་མ་བཟླས་གྱི་ལུས་
གྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད་དང་། ངག་གི་སྤྱི་བརྫོད་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ་དང་།

སྒྲགས་བཟུངས་པ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོབ་པར་གསུངས་
ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་ལས། ཡན་ལག་གིས་ནི་བསྐྱོད་པ་དང་། །ཆོག་གི་རབ་འབྲམས་
རི་སྟེང་པ། །དེ་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་གསང་སྒྲགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

༥ གསུམ་པ་དག་པ་བློ་ཚུལ་ནི། རིན་ཆེན་འབར་བ་ལས། བསམ་
གཏན་མི་རུས་ནལ་འབྱོར་གང་། །དེས་ནི་དག་པ་རྗེས་སུ་བློ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱོམས་པའི་སྟེང་སྐྱེ་ཆ་ཤས་སོགས་འདི་
དང་འདི་ནམས་ནི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་འདི་དང་འདི་མཆོན་པའི་སྒྲིབ་དུ་
བསྟན་པར་འདུག་སྟུང་དུ་བློ་པ་ལ་དག་པ་བློ་པ་ཞེས་ཟེར་བས་དེ་ལྟར་
ཤེས་ནས་དག་པ་བློ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་པ་ཅི་རུས་སུ་
ཡུན་མི་ཐུང་བར་བསྐྱོམས་རྗེས། སྐྱོན་དག་པ་བློ་པར་གསུངས་སོ། །དག་
པའི་མཆོན་དོན་དེ་ལའང་། སྐྱོབ་དཔོན་མི་བསྐྱོད་དོན་རྗེས་སུ་གསུངས་དང་། ལྷ་མི་
ཏའི་སྐྱབ་ཐབས་ཆེ་བའི་ལུགས་དང་། དོན་རྒྱུ་པའི་འབྲེལ་པར་བཤུད་པའི་
ལུགས་གསུམ་ལས། སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤུད་པ་ནི་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཞལ་དགུས་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་མཆོན་པར་འདུག་སྟུང་དུ་བློ་པ་
སོགས་སྟག་མ་ནམས་ལའང་འདྲའོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ནི། མདོའི་
སྟེ། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྟེ། ཆོགས་སུ་བཅད་
པའི་སྟེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྟེ། བློ་གཞིའི་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ། མད་དུ་

བྱུང་བའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་དབལ་བའི་སྒྲུབ་དང་དགུ་ལོ། རྩོམ་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་འདིར་ཆང་མ་མི་འདུའམ་ཞེ་ན། མི་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྩོག་སྤྱི་བ་བཟོད་བའི་སྒྲུབ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྒྲུབ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བའི་སྒྲུབ་སྤྱི་བ་
སྤྱི་བ་གཞིའི་སྒྲུབ་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཡན་ལག་དགུ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་
ན་ཆེད་བཟོད་དང་རྩོག་སྤྱི་བཟོད་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བབས། སྤྱི་བ་
རབས་ནི་སྤྱི་བ་གཞིར་བསྐྱེད། ཆོག་སྤྱི་བཅད་དབྱེད་སྤྱི་བཟོད་ལ་བསྐྱེད་ཏེ།
ཡན་ལག་དགུ་བྱས་བབས་བར་བཞག་པ་ལྟར་རོ།

དེ་གཉིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐུན་མོང་བ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་ནི། གུན་རྩོམ་བདེན་པ་
དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཡིན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། གུན་རྩོམ་སྤྱི་
ལུས་དང་དོན་དམ་འོད་གསལ་གཉིས་ཡིན་པས། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མཆོན་ཞིང་། བྱུང་པར་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་
དོན་གཙོ་བོར་བྱས་པར་བྱའོ།

ཕྱག་སོ་བཞི་དང་སྤྱི་བཟོད་ཐུགས་ཏེ་སོ་བདུན་གྱིས་ནི། ཉམས་ལེན་
གྱི་ལམ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱི་བཟོད་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་མཆོན་པ་ཡིན་ལ་སོ་བདུན་
ནི། ལུས་བྱུང་པ་ཉི་བར་བཞག་པ། ཆོར་བ་བྱུང་པ་ཉི་བར་བཞག་པ། ཆོས་བྱུང་
པ་ཉི་བར་བཞག་པ། སེམས་བྱུང་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། མི་དགེ་བ་

སྐྱེས་པ་སྤྱོད་བའི་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་
ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ། དགེ་བ་སྐྱེས་པ་སྤྱེལ་བའི་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ། དགེ་
བ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་སྤྱེལ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་བཞི་
དང་། འདུན་པའི་རྩ་འབྲུལ། བཙུན་འབྲུལ་གྱི་རྩ་འབྲུལ། སེམས་དཔའི་རྩ་
འབྲུལ། དཔྱེད་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཏེ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་པ་བཞི་དང་། དད་པའི་
དབང་པོ་དང་། བཙུན་འབྲུལ་གྱི་དབང་པོ། དཔྱེད་པའི་དབང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དད་པའི་སྟོབས། བཙུན་འབྲུལ་
གྱི་སྟོབས། དཔྱེད་པའི་སྟོབས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཤེས་རབ་གྱི་སྟོབས་
ཏེ་སྟོབས་ལྟ་དང་། དཔྱེད་པའི་ཡན་ལག་ ཚེས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་
ལག་ བཙུན་འབྲུལ་གྱི་ཡན་ལག་ དགའ་བའི་ཡན་ལག་ ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ བཏང་སྟོམས་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཡན་ལག་བདུན་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། དག་གི་
ལས་དག་པ། ལས་གྱི་མཐའ་དག་པ། འཆོ་བ་དག་པ། སྟོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་
ཚོལ་བ། ཞི་གནས་གྱི་རྒྱུན་མ་བརྟེན་པའི་དཔྱེད་པ། མངོན་ཤེས་སོགས་བསྐྱེད་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། བསྟོམས་
པས་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ནོ།།

ཞབས་བཅུ་དྲུག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་རྟོགས་བྱ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་

པ་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། ཞབས་བཅུ་དྲུག་གིས་སློབ་ཆགས་བརྒྱུ་པ་ནི། སྟོང་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྩོག་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་བཅུ་དྲུག་
གཞོན་པ་དང་། ཆངས་པ་དང་ལྷ་ཆེན་རྣམས་ལས་གོང་དུ་འཕགས་པར་
བསྟན་པ་འང་མཆོན། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི། རང་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད།
སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་
བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། དོར་བ་མེད་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད།
ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བཅུ་དྲུག་གོ། །སྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ཕྱི་སྟོང་དང་ནང་སྟོང་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་འདུ་ཞིང་། དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་འདུ་ལོ།

ཡུམ་དང་སྦྱོར་བས་ནི། ཕྱིའི་ཐབས་རིག་མ་དང་ནང་གི་ཐབས་ཉིང་དེ་
འཛིན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་འདུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ཅིན་པ་དང་བྱེད་
དགོས་པར་མཆོན། ཞབས་གཡས་འོག་གི་མི་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་
གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་མཆོན། དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ནི། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྲུ་བ་ལས་

བཤད་པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་དང་། གྲུར་ལས་བཤད་པའི་དངོས་གྲུབ་
བརྒྱད་ཚན་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་བརྒྱད་ནི། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྱེ་བ་ལས། རི་ལུ་
མིག་སྒྲན་དངོས་གྲུབ་དང་། །ས་འོག་རལ་གྱི་དངོས་གྲུབ་དང་། །ནམ་མཁའ་
འཕྱར་དང་མི་སྒྲང་དང་། །ཞི་བ་མེད་དང་ནད་འཛོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྷར་བརྒྱད་དོ།

གཉིས་པ་བརྒྱད་ནི། གྲུར་ལས། མིག་སྒྲན་དང་ནི་རྒྱང་མགྱོགས་དང་།
རལ་གྱི་དང་ནི་ས་འོག་སྐྱབ། །རི་ལུ་དང་ནི་མཁའ་སྐྱོད་ཉིད། །མི་སྒྲང་བ་དང་
བརྒྱད་གྱི་ལེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ལས་རི་ལུ་འི་
དངོས་གྲུབ་ནི། རི་ལྷར་བཤད་པའི་ཆོ་ག་ལྷར་བྱ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་
རིལ་བྱ་དེ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱན་ལྷན་དུ་ཐོས་ན། ལུས་གཟི་བརྗིད་དང་ལྷན་
པ་དང་། འཛམ་བུ་ཚུ་བོའི་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་པ་དང་། དག་བ་ལ་སྤྱོ་
ཤུགས་དག་པོའི་བཙོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་དང་། རི་ལྷར་འདོད་པའི་སྤོན་
ལམ་སྐྱར་དུ་འགྲུབ་པ་སོགས་པན་ཡོན་འབྱུང་བར་གསུངས། མིག་སྒྲན་གྱི་
དངོས་གྲུབ་ནི། ཆོ་ག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་དུད་པ་སོགས་མིག་སྒྲན་ལ་
བསྐྱས་ན། རང་མི་སྒྲང་བ་དང་། ས་འོག་གི་གཏེར་མཐོང་བ་དང་། བལྟས་པ་
ཅམ་གྱིས་མཐོང་ཆད་གྱི་འགོ་བ་དབང་དུ་སྤྱད་ཀྱས་པར་གསུངས། ས་འོག་
གི་དངོས་གྲུབ་ནི། ཚུལ་ཉི་མ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ས་ལ་མ་བྱག་པར་པར་ཚུར་ཡར་

མར་འགོ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའོ། །རལ་གྱིའི་དངོས་གྲུབ་ནི། རལ་གྱི་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱག་མཆོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཆོ་ག་ལྟར་བསྐྱབས་ནས་ལག་ཏུ་
བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་མཁའ་སྐྱོད་དང་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་སོགས་སྤྲོད་ཅིག་གིས་
བཟོད་རྒྱས་པར་གསུངས། གཞན་ནམས་ནི་རང་མིང་ལྟར་ཤེས་སྟེ།

ཡང་བསྐྱེད་རིམ་འགའ་ཞིག་ལས། དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་དེའི་མིང་ལ།
མིག་སྒྲན། རིལ་བྲ། རལ་གྱི། གསེར་འབྱུར། བཅུད་ལེན། ཀང་མགྱོགས། ས་
འོག་མཁའ་སྐྱོད། ཅེས་བརྒྱད་དུ་བགྲང་བའང་མཐོང་། ཞབས་གཡོན་འོག་གི་
བྱ་ཁྲོད་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དབང་
ཕྱག་བརྒྱད་ནི། རྒྱུ་གསལ་ལས། རྒྱ་ཡི་དབང་ཕྱག་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་
དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། །རྩ་འབྱུལ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་
དབང་ཕྱག་དང་། །ཅི་འདོད་འཕྲིན་ལས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པ་འོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཡི་དབང་ཕྱག་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་ ཐུགས་ཀྱི་དབང་
ཕྱག་ རྩ་འབྱུལ་གྱི་དབང་ཕྱག་ ཀུན་འགོའི་དབང་ཕྱག་ ཅི་འདོད་འབྱུང་བའི་
དབང་ཕྱག་ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ཕྱག་སྟེ་བརྒྱད་དོ།

ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གི་ཆ་བ་ཏུ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཅེས་
བཤད་པའང་ཡོད། ཡིག་ཆ་ལ་ལར། རྒྱ་དང་། གསུང་དང་། ཐུགས་དང་། རྩ་
འབྱུལ་དང་། ཀུན་འགོ་དང་། ཅི་འདོད་དང་། རྐྱེད་བྲེད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་

དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅེས་བཤད་པའང་ཡོད་ཀྱང་སྔ་མ་འདི་སྒྲིན་གསལ་ལས་
བཤད་དོ། །ཀྱན་འགྲོའི་དབང་ཕྱག་ནི། ཡུལ་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
ཁྱབ་ཀྱས་པ་དང་། ཅི་འདོད་འབྱུང་བའི་དབང་ཕྱག་ནི། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་
གང་འདོད་པ་དེ་འབད་ཚུལ་མེད་པར་བསྐྱབ་ཀྱས་པར་གསུང་། ལྷག་མ་
རྣམས་ཤེས་སྒྲོ། །གཅེར་བྱས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་གཡོགས་མེད་
པར་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་མཆོན། སྐྱ་གྱེན་དུ་བརྗེས་པས་ནི། སྒྲིབ་
གཉིས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་སྒྲིན་པའོ། །ཐོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་
པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་འཕེལ་བ་ལས་
བྱུང་བའི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་ནམ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བའང་
མཆོན་པར་གསུང་།

དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན། རྫོང་བྱེད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགྲ།
བརྫོང་བྱ་བདེན་པ་གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ལམ་བྱང་སྒྲོགས་སོ་
བདུན། དེའི་རྟོགས་བྱའི་གཙུག་པོ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དེ་ཡང་རྟོགས་པ་ཐབས་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པ། ལམ་དེས་བསྐྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་
ལ་ཐུན་མོང་བའི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་
ཡོད་པ་མཐའ་དག་ནི་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་སོགས་འདི་དག་
གིས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་མཆོན་པར་འདུག་སྟུམ་དུ་བྲན་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་

འབྲས་བུ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པའི་མྱང་འདས་གཙོ་བོར་མཆོན་པར་འདུག་སྟེ་དེ་དཔྱད་
ཞིང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པར་མཆོན་པ་
ཡིན་པས། ཡི་དམ་འདིའི་ལམ་ལ་བསྐྱབས་ན་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་
དེ་དག་གཞོན་མི་ཟ་བར་འགྲུབ་འདུག་སྟེ་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །དག་པ་བྱ་ཚུལ་འདི་རྒྱས་པར་བསྟོམ་འདོད་ན། ལྷ་མི་ཏའི་སྐྱབ་
ཐབས་ཆེ་བ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་རྣམ་དག་པ། དུས་ནི་དཔལ་བོ་ཆེན་པོའི་
གཟུགས། །ཞལ་བརྒྱད་ཐུན་ཆོད་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། །ཞལ་དགུ་ཐུན་ཆོད་སྤྱི་
ཡིན་ནོ། །ཕྱག་དང་རྩ་ནི་ཆེ་བ་དང་། །ཆེ་བ་བྱེད་དང་ཡང་དག་སྦྱར། །ཞལ་ནི་
གཟའ་དགུ་དག་ཏུ་ཤེས། །སྤྱན་ནི་རྒྱ་སྐར་དག་དང་སྦྱར། །གཞོན་པར་བཅུ་
དྲུག་དུས་དང་ནི། །ཆེ་བ་ཡི་ནི་ཞག་ཏུ་ཤེས། །ཞབས་ནི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་
དང་། །དུས་བཞི་ཡི་ནི་གངས་སུ་ཤེས། །མཆོན་ཆ་བཅུ་དྲུག་སྟོང་པ་དང་། །
སྟོང་ཇེ་བཅུ་དྲུག་དག་དང་སྦྱར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་
འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་མཆོན་དོན་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་དོན་རྣམས་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཡང་དཔལ་
འཛིན་གྱིས་གཤེད་དམར་གྱི་དགྱིལ་ཆོག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཡེ་
ཤེས་ལྔ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། གཤེན་རྗེའི་གཤེད་རིགས་ལྔའི་དག་པ་དང་།

བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་སྟོབས་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྟོ་བ་བཞིའི་དག་པ་
དང་། ཁམས་བཞི་དང་ཆོད་མེད་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡུམ་བཞིའི་དག་པ་
དང་ཡུལ་དྲུག་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཐོད་པ་བཞིའི་དག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་རྣམས་ཀྱང་བྲན་པར་བྱའོ།།

༥ བཞི་པ་དག་པ་བྲན་པས་སྟོ་ན་བཞེས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། ཨ་བྱས། སྟོ་ན་
དེ་ཡི་གསང་སྟགས་བཞེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལྷ་སོ་སོའི་
སྟགས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་སེམས་མ་གཡེང་བར་བཞུ་བར་བྱའོ། །
སྟགས་བཞེས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེ་ཉིད་རང་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་
པའི་ཆོད་དུ་དང་། དེའི་མཐུས་སྟོག་སྟོབ་ཟད་ཅིང་དག་ཅུས་ལྷན་དུ་བྱ་བ་དང་།
ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་སོགས་ལྷུང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་
རྫོང་བཞེས་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་ཅུས་པ་
འཛོག་པ་སོགས་དགོས་པ་དང་། བན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། བྱངས་ནི། ཅེ་མོ་ལས།
སྟགས་ནི་ཀུན་ནས་ཐམས་ཅད་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཞགས་པ་རྣམས་ནི་
འདུས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་སྦྱོར་འདྲན་བྱེད། །ཅེས་དང་། གྱུར་ལས་
ཀྱང་། སྟགས་ནི་སྟོན་གསན་འདེབས་པར་བརྗོད། །དཔེར་ན་སྟོས་བྱ་ལ་ལ་
ཞིག །སྐད་ཅིག་ང་རོས་བོས་པ་ན། །མདོན་སུམ་དུ་ནི་འོང་བར་གྱུར། །དེ་
བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀུན་གཤེགས། །ཞེས་དང་། སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།

སྐྱགས་གྱིས་ལྟ་ཀྱན་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ། །སྐྱགས་པས་གང་ཞིག་རབ་བཞུས་ན། །
དེས་ནི་མཆོག་སྟོལ་འབྱུང་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་ལྟར་སྐྱགས་བཞུ་བ་ལ་ཐོག་མར་འཕྲེང་བ་བྱིན་གྱིས་བཞུ་བ་པར་
རྒྱུད་དོར་འཕྲེང་སོགས་ལས་བཤད། བྱིན་གྱིས་བཞུ་བ་བྱེད་འཕྲེང་བའི་རྒྱ་ནི་
སྐྱུ་ཁ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ལས་སོ་སོ་དང་བསྐྱུན་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད། འོན་
ཀྱང་སྐབས་འདིར་རྟོག་བདུན་ལས་དུང་ཆེན་གྱི་འཕྲེང་བ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
བྱས་ན་ལེགས། དུང་ཆེན་གྱི་འཕྲེང་བ་ནི་མི་རུས་གྱི་འཕྲེང་བ་ཡིན། དེ་ནས་
འཕྲེང་བ་བྱིན་གྱིས་བཞུ་བ་ཚུ་ལ་ནི། རྒྱས་པ་སྐྱགས་རིམ་ལྟར་རམ། བསྐྱུ་ན་
ལས་སོ་སོའི་འཕྲེང་བ་རམ། བོ་ཏི་ཅེ་རམ། མི་རུས་གྱི་འཕྲེང་བ་བསངས་
སྐྱེད་སྤྱོད་པའི་དང་ལས་འཕྲེང་དོག་ནམས་རེ་རེ་ནས་འདོད་ཆགས་གཤེན་
ཟེའི་གཤེད་རེ་རེ་སྐྱབ་ཐབས་ལྟར་ཆོ་ག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད། སྐྱེ་མཆེད་དང་
གནས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བཞུ་བ་པར་རམ། གནས་གསུམ་ཅམ་བྱིན་གྱིས་
བཞུ་བ། ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་གཞུག་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་འདེབས། མཆོད་བསྟོད་
བཞུས་པ་བྱས་ཟེས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དོ་མེ་འོ་འོ་འདོད་
ཆགས་གཤེན་ཟེའི་གཤེད་ཁུ་བ་ལས་རྒྱུང་བའི་བགྲང་འཕྲེང་གི་ནམ་པར་
ཀྱུར་པར་མོས།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་འཇམ་དབྱངས་ཞི་བའི་སྐྱགས་བཞུ་བར་འདོད་ན།

རིན་པོ་ཆའི་འབྲེང་བའི་རྣམ་པ་འགྱུར་བར་ཀུན་དའི་དགའ་སྟོན་ལས་བཤད་
ཅིང་། ལྷ་མ་དམ་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་ཐོས་པས་དེ་ལྟར་དུ་མོས་ཀྱང་ལེགས།
བསྐྱེད་རིམ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པ་ནི། ཞི་ཁྱོ་སྤྲགས་སྤྱབ་མི་
བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ།

ཞི་ཁྱོ་སྤྲགས་སྤྱབ་བྱས་ནས་བཞུས་པའི་ཆེ་དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི།
ཐུགས་ཀའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་ཉི་གདན་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་
འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་དུག་པ་ལྟེ་བ་ལུ་ཁུད་དང་བཅས་པ་གྱུར་པའི་ལྟེ་
བར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལྟུ་ཡིག་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཐར་སེར་འོད་འབར་བ་
བྱེན་འབྲེང་གི་རྣམ་པར་གྱུར་པར་བསམ་ལ། དེའི་མཐར་མདུན་ནས་གཡས་
སྐོར་དུ་ཅིབས་རེ་ལ་ཨོ་ཨ་ར་བ་ཅ་ན་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་རེ་རེ་གསལ་ཞིང་
འཆེར་བ་མར་མའི་འབྲེང་བ་ལྟར་འཁོད་པར་བསམ་ལ། རྒྱུ་ཡིག་སྤྲགས་
འབྲེང་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་འཕྲོས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་། ཐོག་མེད་ནས་
བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲི་དང་ཁུད་པར་དུ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཚོངས་པའི་
མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལུན་ཁུང་ལ་ཉི་ཟེར་ཞུགས་པ་བཞིན་སྟོ་གོས་ཀྱི་སྤང་
བ་རྒྱས་པར་གྱུར་པར་བསམ། འོད་ཟེར་བ་སྤྲིའི་སྟོན་སྤྲིར་འཕྲོས། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲི་དང་ཁུད་པར་དུ་མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པ་

ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་གྱི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད། འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲེ་ལས་
མཆོད་ལྷ་དབག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཉེས་པའི་མཆོད་
པ་འབྲུལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱེན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་དང་། ཐུགས་ས་བོན་
རྒྱུན་དངས། ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་སྤྲགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་ལ་ཐེམ་པས།
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་སོགས་གང་ལ་ཡང་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཆེ་ཞིང་གསལ་བ་སྦྱར་ཞིང་ཟབ་པ་རྒྱད་ལ་
སྦྱེས་པར་གྱུར་པར་བསམ། ཨོ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་རྒྱེ་ཞེས་ཅི་རུས་སུ་བཟློའོ། །
སྤྲགས་དོན་ནི། འགྲོ་རྣམས་སྦྱིན་བྱེད་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཅེས་སོ།།

ཡང་། མི་ཤེས་གཙོད་ཅིང་མ་དག་འབྱུང་། །སྐྱེ་ཡིས་ཆེ་ཞིང་གསུང་
གིས་གསལ། །ས་བོན་སྦྱར་ཞིང་སྤྲག་མཆོན་ཟབ། །སྤྲགས་བམ་རལ་གྱི་
སྤྲགས་རལ་གྱིས། །འཆད་དང་ཅོད་དང་ཅོམ་པ་འོ། །ཞེས་པའི་མན་ངག་ལྟར་
བཟླ་ཚུལ་ནི། ཐུགས་ཀའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
ལས་ཉི་གདན་ལ་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་རལ་གྱི་སོ་གཉིས་མའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་
ཅིབས་དུག་པ་སྟེ་བ་དེལ་བུ་གཡེར་ཁའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་རལ་གྱི་སོ་
གཉིས་མ་གྱེན་དུ་འབྲེང་བ་ཡུ་བ་དོ་ཐེ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ། ཡུ་བའི་སྟངས་

རལ་གི་ཙ་བར་རྒྱུ་ཡིག་དམར་སེར་གྱེན་དུ་འགྱེད་པ། ཅི་བས་བྲུག་ལ་ཅུང་
 ཟད་མ་རེག་ཙམ་དུ་ཨོ་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་བྲུག་དང་། ཅི་བས་བྲུག་གི་མཆམས་སུ་
 རྒྱུ་གྲུག་ རྒྱུ་བྲུས་མའི་གི་གྱུ་འི་ནང་དུ་རང་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན། དེའི་
 མཐའ་སྐོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོད་པར་གྱུར་པར་མོས་ལ། སྒྲགས་
 བཟུང་བའི་ཆོ། འཁོར་ལོ་གཡས་སྐོར་དང་ཅི་བས་སྟེང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་གཡོན་
 དུ་འཁོར་བས། གི་གྱུ་འི་ནང་གི་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བ་སྟུང་སྟོན་ས་དེ་
 དག་གི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་སྟུང་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཉི་ལ་ཉི་ལ་ཐོན་ཏེ་ལྷུང་བ་རྣམས་འཁོར་ལོའི་ཅི་བས་
 ཀྱིས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་གཏུབས་པའི་སྤེམ་རྣམས་ཉི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷུང་
 བས་བྱ་སྟོ་མེར་བཅུག་པ་བཞིན་གཞོབ་ཐུལ་དུ་བསྒྲེགས་ཤིང་། ཐལ་བ་
 རྣམས་རྒྱུང་གིས་དེད་ནས་འོག་སྟོ་སོགས་ནས་ཕྱིར་འཐོན་པར་གྱུར་པར་
 བསམ་པ་སྟེ་འདི་ནི་མི་ཤེས་པ་གཅོད་པའི་མན་ངག་གོ། །མ་དག་པ་འབྱུང་
 པའི་མན་ངག་ནི། ཐུགས་ཀའི་ས་ཐོན་སྒྲགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་ལས་ལྷ་མོ་
 དཀར་མོ་བུམ་པ་དཀར་པོ་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ། རང་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བས། སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་པར་གྱུར་པར་
 བསམ་པ་འཕམ། ཐུགས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་
 བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཐུགས་ཀར་བཀུག ལྷ་དེ་དག་གི་ཐུགས་ཀ་

ནས་ལྷ་མོ་སྤྱོད་ཏེ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བས། དེ་དག་གི་
ནད་གདོན་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་པར་གྱུར་པར་མོས་པ་དང་། ཡང་
རྒྱུ་ཡིག་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པའི་འོད་ཟེར་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕོག་པས་དེ་དག་གི་ནད་གདོན་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་པར་གྱུར་པར་
མོས་པ་གཉིས་རེས་མོས་སུ་བྱའོ།།

སྐྱེ་ཡིས་ཆེ་ཞིང་ཞེས་པའི་མན་ངག་ནི། ཞེས་རབ་ཆེ་བ་འདོད་ན།
ཐུགས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིག་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྤྱོད་ཏེ། རྩོག་སྤྱོད་བཅུ་ལྔ་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཁུན་པའི་ཡེ་ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་པར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་
བྱངས། རང་ལ་ཐེམ་པས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཞེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱི་འོད་ཞེན་ཏུ་གསལ་བས་གང་། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་དོན་
འབྱེད་ཀྱས་པའི་ཞེས་རབ་ཆེ་བ་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པར་གྱུར་པར་བསམ་མོ།།

གསུང་གིས་གསལ་ཞེས་པའི་མན་ངག་ནི། ཞེས་རབ་གསལ་བར་
འདོད་ན། ཐུགས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིག་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་ཏེ། རྩོག་སྤྱོད་བཅུ་ལྔ་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཁུན་པའི་ཡེ་ཞེས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་གསེར་ཁྱེན་མའི་རྣམ་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་བྱངས། རང་ལ་ཐེམ་པས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་

ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་གང་། གསུང་རབ་ཀྱི་
དགོངས་དོན་སྤྱི་བཞིན་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་རྒྱས་པའི་ཤེས་
རབ་གསལ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་པར་བསམ་མོ། །ས་བོན་སྦྱར་ཞིང་ཞེས་པའི་
མན་ངག་ནི། ཤེས་རབ་སྦྱར་བར་འདོད་ན། ཐུགས་ཀའི་རྩི་མིག་སྤྲུགས་
འབྲེང་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ། ཐུགས་བཅུའི་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩི་མིག་དང་
འབྲུག་སྦྱུང་དང་། དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་གསེར་ཁྱུ་མའི་རྣམ་པར་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་སྦྱར་བྱངས། རང་ལ་ཐེམ་པས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་གང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་
གང་ལའང་བལྟས་པ་ཅུ་མ་གྱིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་
སྦྱར་བ་ཐོབ་པར་བསམ་མོ།

ཐུག་མཚན་ཟབ་ཅེས་པའི་མན་ངག་ནི། ཤེས་རབ་ཟབ་པར་འདོད་ན།
ཐུགས་ཀའི་རྩི་མིག་སྤྲུགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ། ཐུགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐུག་མཚན་རལ་གྱི་དང་སྤྲེགས་བཅ་གྱི་རྣམ་པར་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་སྦྱར་བྱངས། རང་ལ་ཐེམ་པས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་གང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་

གང་ལའང་གཏུགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་བླ་བ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་
པར་བསམ་མོ།།

སྤྲེགས་བམ་ཞེས་པ་དང་འཆད་ཅེས་པའི་མན་ངག་ནི། སྟོབ་མ་ལ་
ཆོས་འཆད་པའི་སྟོབས་པ་འདོད་ན། གཞན་རྣམས་སྤར་ལྟར་ལ། སངས་རྒྱས་
བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲེགས་བམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་།
རལ་གྱི་ཞེས་དང་རྩྱེད་ཅེས་པའི་མན་ངག་ནི། རྟོལ་བ་ངན་པ་ཆར་གཙོད་པར་
འདོད་ན། རལ་གྱི་རི་རྣམ་པ་དང་། སྤྲེགས་རལ་གྱི་ཞེས་པ་དང་། རྩྱེད་པ་ཞེས་
པའི་མན་ངག་ནི། བསྟན་བཅོས་རྩྱེད་པར་འདོད་ན། སྤྲེགས་བམ་དང་རལ་གྱི་
གཉིས་ཀའི་རྣམ་པར་བསམ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་སྤར་དང་འདྲའོ། །ཤོང་གི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཚུལ་མང་དུ་བྱས་ན། སྟོག་རྒྱུད་གི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་ལས་
དང་པོ་པ་དག་ལན་རེ་གཉིས་ལས་མང་དུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་
དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་ཅི་འགྲུབ་བརྒྱས་རྗེས། རང་གི་
ལྷའི་རྩ་བར་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དམར་སེར་མགོ་གེ་ཕུགས་སུ་བསྟན་པར་བསམ་ལ།
དབུགས་ཐེངས་གཅིག་ལ་རྒྱུ་མེད་རྩ་བ་རྒྱུད་འདྲེན། དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་ནི།
རྒྱུ་མེད་བརྗོད་ཆེ་ལྷའི་རྩའི་རྒྱུ་མེད་སྤྱི་ཆད་ནས་སྤྱིར་གཤི་རྒྱུ་མེད་ཐེམ་པར་མོས་
ཤིང་། མཇུག་ཏུ་ལྷའི་རྩའི་རྒྱུ་མེད་ཡང་སྤྱིར་གཤི་རྒྱུ་མེད་ལ་ཐེམ་པར་བསམས་
ནས། མཆིལ་མ་སྤྱོད་པ་ཞིག་མེད་པས། མར་མའི་སྤྱིར་དུ་མར་སུ་རུང་བཤད་

སྤྲུགས་པ་ལྟར་སྤྲུགས་ཀའི་རྩི་ཡིག་སྤྲུགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་
ཟེར་ཆེས་ཆེར་འབར་དེ་ནད་གདོན་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲངས་
ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་པར་བསམ་མོ།

ཡུམ་གྱི་ཞི་ཁོ་སྤྲུགས་སྤྲུབ་བྱ་བར་འདོད་ན། རྡོ་རྗེ་རོ་ལངས་མའི་
སྤྲུགས་ཀར་པད་དཀར་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷེ་བར་ཟླ་གདན་ལ། དབྱངས་ཅན་
མ་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ། ཞལ་འཇུ་མ་པའི་ཉམས་ཅན། ཕྱག་
གཉིས་ཀྱིས་པི་མང་རྒྱད་མངས་བསྐྱེད་ཞིང་འབྱིང་བག་དང་བཅས་པ། རིན་
པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་དར་གྱི་ན་བཟས་བསྐྱབས་པ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་པད་དཀར་
འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷེ་བར་ཟླ་གདན་ལ་པི་མང་མགོ་གཡས་སུ་བསྟན་ནས་གན་
རྒྱལ་དུ་གནས་པ། དེའི་སྤྲོང་དུ་པད་དཀར་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷེ་བར་ཟླ་གདན་
ལ་རལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་དུག་པ་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་དབྱས་ཀྱི་རལ་གྱིའི་ཡུ་བའི་
མཆམས་སུ་རྩི་ཡིག་དཀར་པོ། ཅིབས་དུག་ལ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་རྩི་རྒྱུག་དང་།
ཅིབས་མཆམས་དུག་ལའང་རྩི་རྒྱུག་པད་འདབ་བརྒྱད་ལ་ནང་བསྐྱོར་དུ་
དབྱངས་ཡིག་བཅུ་དུག་གཉིས་རེ་དང་། ཕྱི་བསྐྱོར་ལ་གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་
བསྐྱེགས་པར་གསྤྲངས་པ་ལྟར་མོས་ལ། འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཚུལ་དང་དམིགས་
པ་སྤར་ལྟར་བྱས་ནས། ཨོ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་རྩི་ཤེས་བཟླ་ཞིང་ཁྱད་པར་ནི།
སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲ་པི་མང་ལས་སྤྲོག་པར་མོས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཞི་བའི་སྤྲུགས་

བཟླ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཁོ་བོའི་སྒྲགས་བཟླ་ཚུལ་ནི། རྩ་ལུགས་པ་རྣམས་
ཅ་སྒྲགས་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་པས་མན་ངག་དང་མི་ལྟན་པར་སྟོང་གར་
འགོད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། མན་ངག་གྱང་རང་གི་སྟོང་གར་འཁོར་ལོ་ཅིབས་
བརྒྱད་དང་། དེའི་ནང་དུ་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་བསམ་ལ་སྟེ་བར་རྩྱ་ཡིག་དང་།
འདབ་མ་རེ་ལ་ཡ་མ་རྩ་ཇ་ཞེས་སོགས་ཡི་གེ་བཞི་རེ་བཀོད་ཅིང་སྟོང་དུ་ཨོ་
དང་། འོག་ཏུ་རྩྱ་རྩྱ་པཌ་ཅེས་སོགས་བཀོད་ནས་བཟླ་བར་འདོད་ཅིང་། དགོ་
ལུགས་པ་དག་གིས་དེ་རང་ལུགས་སུ་མི་འདོད་པས། སྐབས་འདིར་རང་
ལུགས་ནི། རིན་པོ་ཆའི་འབྲེང་བ་དེ་ཉིད་འོད་དུ་བྱུ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས།
ཁྱེད་འཇག་པའི་མི་མགོའི་འབྲེང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ལ།
རང་གི་སྟོང་གའི་འཁོར་ལོ་རྩྱ་ཡིག་སྒྲགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་བྱུ་བ་
ལས་ཉི་གདན་གྱི་སྟོང་དུ་དོ་མེ་ཅེ་ལྷ་པའི་སྟེ་བར་ཉི་གདན་ལ་ཉིང་རེ་འཇིན་
སེམས་དཔལ་རྩྱ་ཡིག་སྟོན་པོ་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྷ་འཕྲོ་བ་བྱེན་དུ་འབྲེང་བ། དེའི་
མཐར་ཉི་སྟོང་ཆར་གཅིག་གམ་ཆར་གསུམ། དེའི་མཐར་སྟོང་པོ་ཆར་གཅིག་
གམ་ཆར་གཉིས། དེའི་མཐར་ཅ་སྒྲགས་ཆར་གཅིག་ཉལ་འབྲེང་གང་བདེ་
བས་བསྐྱོར་བར་མོས་ལ། ལུགས་ཀའི་རྩྱ་ཡིག་སྒྲགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་
ལས་དོ་མེ་འཇིགས་བྱེད་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ།
དབུགས་སྐྱེར་དབྱེང་བ་དང་ལྟན་དུ་ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བྲག་གཡས་ནས་ཐོན།

སྒྲོར་མཚམས་ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དབང་བསྐྱར་བས། དེ་དག་གི་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྦྱངས། རྫོང་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་གོ་
འཕང་ལ་བཀོད། དབྱགས་རྩབ་པ་དང་སྒྱུན་དུ་ཅ་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བྱག་གཡོན་ནས་
ནང་དུ་ཞུགས། ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ཡིག་སྒྲགས་འཕྲེང་དང་བཅས་པ་ལ་ཐིམ་པར་
གྱུར་པར་བསམ་ལ་ཅ་སྒྲགས་སོགས་བསྒྲུའོ། །ཡང་དབྱགས་ཐེངས་གཅིག་
ལ་སྒྲོ་བསྐྱེད་དམིགས་པ་ཚར་མ་རུས་ན། ཐེངས་གཉིས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་
ཡུན་ལའང་སྒྲོ་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་གསུངས། ཡང་སྒྲོ་བསྐྱེད་ལྟེན་པར་བྱེད་མི་
བདེ་ན་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པར་བསམས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད། ཡང་སྐབས་
འགར། ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ཡིག་སྒྲགས་འཕྲེང་དང་བཅས་པ་ལས་མེ་འོད་ཚ་ཞིང་
སྒྲིག་པ་འཕྲོས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་། ནད་གདོན་སྒྲིག་སྒྲིབ་
ཐམས་ཅད་བྱ་སྒྲོ་མེ་ལ་བརྟག་པ་བཞིན་བསྒྲིག་པར་གྱུར་པར་བསམ། མེ་
འོད་ཤངས་བྱག་གཡོན་ནས་སྒྱུར་འཕྲོས། རང་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་
དགྲ་བགོགས་ཐམས་ཅད་བསྒྲིག་པར་གྱུར་པར་མོས། ཡང་རེས་འགའ་
ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ཡིག་སྒྲགས་འཕྲེང་དང་བཅས་པ་འོད་ཟེར་འབར་བ་ལ་
སེམས་གཏད་ནས་གཞན་དུ་མ་གཡེངས་པའི་ངང་ནས་བསྒྲུའོ།

ཡང་འཕྲེང་རྫོག་འགྲུག་པའི་ཚེ། འཕྲེང་རྫོག་རེ་མི་མགོའི་རྣམ་པར་
གསལ་བའི་དབྱལ་བའི་དབྱས་སུ། འཛིགས་བྱེད་བརྟག་གསུམ་མའི་རྟེན་དང་

བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་རེ་གསལ་བཏབ་ནས། རང་གི་ལག་
པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་ལྷགས་རྒྱར་བསམ་ལ་འབྲེང་རྟོག་རེ་བབས་པ་དང་
མཉམ་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་བཀྲག་སྟེ་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལ་
ཐིམ་པར་མོས་པའང་བྱའོ།།

སྤྲགས་གང་བཞུས་ཀྱང་ཏ་ཅང་སྦྱར་བུལ་དང་། ཏ་ཅང་གསལ་མི་
གསལ་དང་། རིང་ཐུང་གོ་ལྟོག་དང་། གཏམ་གཞན་གྱིས་བར་ཚད་པ་དང་།
སེམས་གཞན་དུ་གཡོངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བར་བཞུ་ཞིང་། རང་
གཙོ་བོའི་ཞལ་དགྲ་དང་། འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤྲགས་
ཀྱི་སྦྱ་ཁུར་ཁུར་སྦྱོགས་པར་མོས་ན། དེ་སྦྱོང་གིས་འགྱུར་བྱད་འབྱུང་བ་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱ། བཞུས་པའི་སྦྱ་ཆེ་ཆུང་རི་ལྟར་འཆམ་པ་ནི། དཔལ་
འཛིན་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་མི་ཐོས་ཞིང་། རང་གིས་ཐོས་
ཙམ་ཆད་དུ་བཞུའོ། །ཅ་སྤྲགས་བཞུས་ཐེན་ཆོ། ཐུགས་ཀའི་ཅ་སྤྲགས་དེ་ཉིད་
སྦྱང་པོ་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་ནས་སྦྱང་པོ་བཞུ་བར་བྱ་སྟེ་དམིགས་པ་ནི་གོང་
ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱང་པོ་བཞུས་ཐེན་ཆོ། སྦྱང་པོ་དེ་ཉིད་ཉེ་སྦྱང་ལ་ཐིམ་
པར་བསམ་ནས། ཉེ་སྦྱང་བཞུ་བར་བྱ་སྟེ་དམིགས་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །དེ་
ལྟར་ཉེ་སྦྱང་བཞུས་རྗེས་ཉེ་སྦྱང་དེ་ཡང་རྩྭ་ཡིག་ལ་བསྐྱའོ།།

ཡང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞུས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་

བཟླས་པ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱད་པར་ནི། སྒྲགས་བཟླ་བའི་ཆེ་ཐོག་
མར་རྩ་ཞལ་ནས་མགོ་འདྲེན་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ་ཞལ་ལྷག་མ་རྣམས་
ཀྱིས་བཟླ་བར་མོས་པ་ནི་དང་པོ་དང་། ཐོག་མར་སྟོན་ཞལ་ནས་མགོ་འདྲེན་
ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཞལ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཟླ་བར་མོས་པ་ནི་ཕྱི་
མ་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ཡང་ཐོག་མར་མགོ་འདྲེན་པ་ལ་ནི་སྟོ་གཅིག་པ་
དབྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལ་ནི་ལྷག་མ་ཡོངས་སུ་
བཅད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སོ། །འཁོར་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་བཟླ་ཚུལ་ནི། འཁོར་
ལྷ་རང་རང་གི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་རང་རང་གི་ཕྱག་མཆན་དང་། རང་
རང་གི་ས་བོན་ཀྱིས་མཆན་པའི་མཐར་རམ། རང་རང་གི་ཕྱག་མཆན་རྒྱང་
པའི་མཐར་རམ། རང་རང་གི་ས་བོན་རྒྱང་པའི་མཐར་རམ། རྩུ་ཡིག་གི་མཐར་
རང་རང་གི་སྒྲགས་རང་རང་གི་མདོག་ཅན་ཉལ་འབྲང་གང་རུང་གིས་གཡས་
སུ་བསྐྱོར་ཏེ་འཁོད་ཅིང་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་པར་ཅན་དུ་དམིགས་ལ་ལྷ་
སོ་སོའི་སྒྲགས་བཟླ་བར་གསུངས། གྲུབ་ན། སྟོ་བསྐྱུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་
གསུངས། དེས་ན་ཡུམ་ཀྱི་སྒྲགས་བཟླ་བའི་ཆེ། རྗེ་རྗེ་ལངས་མའི་ཐུགས་
ཀར་ཉི་གདན་ལ་རྗེ་རྗེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་བྱེན་འབྲང་གི་སྟེ་བར་རྩུ་ཡིག་སྟོན་
པོས་མཆན་པའི་མཐར་རང་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་འཁོད་པར་གྱུར་པར་མོས་ལ། ཨོ་བཟླ་བེ་ཏུ་སྟེ་སོགས་བཟླའོ། །དེ་

རྗེས། གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་སྐྱགས་བཟླ་བའི་ཆོ། གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་ཅ་ཅི་ཀའི་ཡབ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་ལྟེ་བར་སྟེ་ཡིག་དཀར་པོས་མཆོད་པའི་མཐར་རང་སྐྱགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཁོད་པར་གྱུར་པར་མོས་ལ། ཇི་ན་ཇི་ཀ་བཟླའོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྩ་རྩྭ་ཀྱི་བཟླ་བའི་ཆོ། སེར་སྐྱ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་ཕག་མོའི་ཡབ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། ཨ་རོ་ལི་ཀ་བཟླ་བའི་ཆོ། འདོད་ཆགས་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་དབྱངས་ཅན་མའི་ཡབ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། བརྩ་རྩྭ་ཀྱི་བཟླ་བའི་ཆོ། ཕག་དོག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་དང་གོ་རིའི་ཡབ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། ཐུན་རྩྭ་ཀྱི་བཟླ་བའི་ཆོ། ཐོ་བ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། དུལ་རྩྭ་ཀྱི་བཟླ་བའི་ཆོ། དབྱུག་པ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། པར་རྩྭ་ཀྱི་བཟླ་བའི་ཆོ། པར་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། ཁར་རྩྭ་ཀྱི་བཟླ་བའི་ཆོ། རལ་གྱི་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། མོ་ཏ་ར་ཏི་བཟླ་བའི་ཆོ་ཅ་ཅི་ཀ་དང་གཏི་ཐུག་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་། ཐོ་བ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་སྐྱགས་ཀར་དང་། དེ་རྗེས། དེ་ཏ་ར་ཏི་བཟླ་བའི་ཆོ། ཕག་མོ་དང་སེར་སྐྱ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་

ཡུམ་དང་། དབྱུག་པ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་གྱི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་ཀར་དང་།
དེ་རྗེས། རྩ་གར་ཏི་བཟླ་བའི་ཆོ། དབྱངས་ཅན་མ་དང་འདོད་ཆགས་གཤེན་
རྗེའི་གཤེད་གྱི་ཡུམ་དང་པཱི་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་གྱི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་
ཀར་དང་། དེ་རྗེས། བཟླ་རྩ་ཏི་བཟླ་བའི་ཆོ། གོ་རི་དང་ཐག་དོག་གཤེན་རྗེའི་
གཤེད་གྱི་ཡུམ་དང་རལ་གྱི་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་གྱི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་
ཀར་ཉི་གདན་ལ་རང་རང་གི་ས་བོན་གྱི་མཐར། རང་རང་གི་ཐུགས་གྱིས་
བསྐྱོར་བ་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཁོད་པར་མོས་པ་བཟློ། །
བཟླས་པའི་གངས་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ལས་རུང་གི་བསྟེན་པ་ལ།
གཙོ་བོའི་ཅ་ཐུགས་དང་། སྒྲིང་པོ་གང་རུང་འབྱུམ། འཁོར་ཐུགས་རྣམས་ཁྲི་
ཐག་རེ། ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་ཐུགས་ཁྲི། མཐུག་ཏུ་ཁ་སྐྱོང་གི་སྒྱིན་བསྐྱེད་
བྱ་བར་གསུངས། ཡེ་ཤེས་འབེབས་ཐུགས་ནི། རྩི་ལྷོ་མེ་མཐར་རྩི་
ཏུ་མཆོག་ཤེས་པའོ། །ཡང་འདི་ལས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཡེ་ཤེས་འབེབས་
ཐུགས་བཟླ་བའི་ཆོ། རང་གི་ཐུགས་ཀར་རྩི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་ཐུགས་
བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཇམ་དཔལ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་གྱི་རྣམ་པར་
སྐྱོན་དངས་ཏེ་རང་གི་ལུས་ལ་ཆར་འབབས་པ་བཞིན་ཐེམ་པར་བསམ་སྟེ་
བཟློ།

ཞི་རྒྱས་དབང་དུག་གི་ལས་རབ་འབྱུམས་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་སྒྲིན་

དུ་བྱ་བའི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟེན་གངས་ནི། རྟོག་པ་གསུམ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
 བ། ཅ་སྒྲགས་འབྲུམ་སྤྱག་གཅིག་གམ། ཡང་ན་རྟོག་པ་བཞི་པ་ལས་བཤད་པ་
 ལྟར་འབྲུམ་སྤྱག་གསུམ་བཞེས་ན་ལེགས། ལས་སྒྲགས་ཀྱང་ཡིན་སྟེང་པོ་
 ཡང་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་བརྩ་པ་འབྲུམ་སྤྱག་གསུམ། ཉེ་སྟེང་ཡི་གེ་བདུན་པ་ཡིག་
 འབྲུམ་དུ་བཞེ་བར་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ལས་གསུངས། ཡང་སྟོབ་དཔོན་རྩྭ་ན་
 ཀ་རས། སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱེ་བའམ། མཆན་མ་ཐོབ་ནས་ལས་རྣམས་
 བརྩམས་པར་གསུངས། རི་སྐད་གསུངས་པའི་སྒྲགས་གངས་དེ་རྣམས་དེང་
 སང་བཞི་འགྱུར་དང་། ཁ་སྟོང་གི་ཞི་བའི་སྦྱིན་བསྐྱེད་དང་། ལས་ཐམས་ཅད་
 པའི་ཐབ་དམར་པོའི་ནང་དུ་རུས་པ་བསྐྱེད་པའི་བརྩ་ཆའི་སྦྱིན་བསྐྱེད་ཀྱང་
 བྱ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གི་ཆེ་ལྗས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཆན་མ་དང་དངོས་གྲུབ་
 ལས་རིང་བའི་ལྗས་སོགས་དང་། ཞི་ཁྱས་དབང་འག་གི་བརྒྱས་པའི་
 དམིགས་པ་ཁ་བསྐྱར་བ་སོགས་གཞུང་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱ། ཐུན་
 དངོས་གཞིར་སེམས་གཞན་དུ་མ་གཡེངས་པར་བརྒྱས་པ་རྣམས་མ་
 གཏོགས། སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་པས་བརྒྱས་པ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སྲུ་
 བརྒྱས་པ་སོགས་ནི་གངས་སྲུ་མི་བཙུངོ། །འོན་ཀྱང་བགེགས་བརྒྱེག་པ་དང་།
 ལྗས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ལྗས་ཀྱི་རྣམས་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་

དགོས་པ་ཆེ་བས། ཐུན་མཚམས་དང་། སྲོད་ལམ་ནམས་སྤངས་སྤྲུགས་བཟུང་།
དགོས་པར་གསུངས། བཟུངས་པའི་མཐར། གཙུག་ལོན་ནམས་ཀྱི་སྲི་བོའི་
རིགས་བདག་གི་ཐུགས་ཀར་ཟླ་གདན་ལ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོའི་མཐར་ཡིག་
བརྒྱ་ཁ་དོག་དཀར་པོས་བསྐྱོར་བ་ལས་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་བབས།
གཙུག་ལོན་ནམས་ཀྱི་སྲི་བོ་ནས་ཞུགས་སྤྲུགས་ཆད་ལྷག་སོགས་ལས་བྱུང་
བའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དུད་ཁུ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པར་བྱིར་དེད་ནས་བཟུ་བར་
བསམ་ལ། ཡིག་བརྒྱ་བཟོད། གོང་གི་སྤྲུགས་དོན་བཤད་པ་ལ།

ཅ་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་ནི། གང་དུ་གཤེན་རྗེའི་རྒྱལ་པོ་རྟག་པར་བདག །
འདྲེན་པ་གང་ཞིག་བདག་ལ་རིང་དུ་བཅེ། །ལྷག་པར་གཞོད་སྦྱིན་མིན་གང་
བཅེ་བ་གང་། །དེ་དག་ནད་མེད་སྦྱོལ་མཛད་གཞོད་སྦྱིན་ལ་འོ། །ཞེས་པ་ཡིན་
ལ། དོན་འགྱུར་ནི། གཤེན་རྗེའི་རྒྱལ་པོས་རྟག་དུ་བདག་དང་། །གཤེན་རྗེའི་
གཞོད་པས་གསུངས་པའི་འགྲོ་བ། །གང་ཡིན་སྦྱེ་གནས་བདེ་མེད་འཛིགས་
མེད། །མཆོག་སྦྱིན་ངེས་པར་སྦྱོལ་ཅིག་བཅེ་བས། །ཞེས་པའོ།

རྩི་རྩི་མཁུར་ནི། དཔག་པོའི་མཆེ་བ་གཅིགས་པར་བྱེད་པའི་མདོག་
ཅན། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དོན་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དུལ་ཅན་ལྷན་སྦྲེས་
ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། དུལ་སྦྱོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་རོལ་པར་
བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མ་ལུས་པ་བྱི་ནང་གསང་བའི་

གཤེན་རྗེ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་སྤྲོད་པོ་དག་ཏུ་ཁྱོས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱར་སྟོན་པ་
ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མ་ལུས་པ་ཆོམས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །
ཡ་སྐྱེད་ཀའི་འགྱུར་ནི། གཤེན་རྗེ་མཐར་བྲེད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། རྡོ་འགྱུར་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན། ཕྱི་ནང་གསང་བའི་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་
གསང་བའི་གཤེན་རྗེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཆོམས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །ཡུམ་གྱི་
སྐྱགས་དོན་ནི། རྡོ་རྗེ་རོ་ལངས་མ་ཚུར་སྟོན་ཚུར་སྟོན་ཞེས་པ་དང་། རྩམས་
པ་དགྲུག་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། འཁོར་སྐྱགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་
དང་། རིན་ཆེན་འཆང་དང་། འཁོར་བ་མ་ལུས་པ་ལས་འདས་པ་དང་། ཤེས་
རབ་འཆང་དང་། རྩོ་བ་འཆང་དང་། དབྱུག་པ་འཆང་དང་། བརྒྱ་འཆང་དང་
རལ་གྱི་འཆང་དང་། གཉི་ལྷག་དགའ་མ་དང་། ཞེ་སྤང་དགའ་མ་དང་། འདོད་
ཆགས་དགའ་མ་དང་། རྡོ་རྗེ་དགའ་མ་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་ལས། ཅ་སྐྱགས་ནི།
རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྲེད་ལ་འཛིག་ཉེན་པའི་དེགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་
སྟོག་གི་སྟོང་པོ་ཕུལ་བ་དེ་དག་ཅ་སྐྱགས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་། བདུད་རྒྱལ་གྱི་བ་མགོ་རིང་གིས། །སྟོག་གི་ཡི་གེ་ཡ་ཕུལ་ལོ།

དེ་ནས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ནི། །མ་ནི་ཡུམ་ཆེན་ཅ་ལྷུནྱེས། །གཤེན་རྗེས་
རྒྱ་དང་བཅས་ཀྱིས་རྒྱ། །ཞོར་རྗེས་ནག་འཛོམས་ས་ཕུལ་བེར། །མིག་དམར་
དོད་སྤྲོད་སྤྲོད་པོས་མ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱིས་ཡ་ཕུལ་ལོ། །རྒྱ་དང་པོའོ། །

དམུ་ཡིས་ཡ་དང་སྒྲིབ་ཀྱི་མེ། རེ་འུ་རང་དོ་དང་ལྷགས་མཆུས་རུ། ལྷ་ཆེན་
 དུག་གིས་ཁ་ཕྱལ་ལོ། ཆོགས་བདག་ཡོ་དང་བདུད་གྱིས་ད། དག་ལྷ་ནམས་
 གྱིས་ཡ་ཕྱལ་ལོ། ཀླང་པ་གཉིས་པའོ། ཡུལ་ལྷས་ཡ་དང་གཤེན་རྗེས་ད། ཀླུ་
 ལ་པོས་ཡོ་དང་ཡ་བ་ཉིས། བེ་ཕྱལ་གཟའ་ཡིས་ར་ཕྱལ་ལོ། གནས་སྒྲས་
 ཡ་དང་ཕྱ་སངས་གྱིས། གྲེ་དང་གཞོད་སྒྱིན་ནམས་གྱིས་ཡ། ཀླང་པ་གསུམ་
 པའོ། ལྷ་བདུད་ཡ་དང་རལ་པ་ཆར་དགུས་གྲེ། འབྱུང་འགོང་ཡ་དང་བཅན་
 གྱིས་ཆུ་ཕྱལ་ལོ། ལྷ་ཡིས་ནི་དང་ཉལ་པས་རྩ་ཕྱལ་ལོ། མ་མོས་མ་དང་
 འགོང་པོས་ཡ་ཕྱལ་ལོ། ཀླང་པ་བཞི་པའོ། ཞེས་པ་ལྷར་ཕྱལ་བར་གསུངས།
 ལྷ་པོ་ཡི་གེ་བཅུ་པ་ནི། ཆངས་པ་སོགས་གྱིས་ཕྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཨོ་
 བེ་ཆངས་པ་བཅུ་གྱིན་རྗེ། གཤེན་རྗེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་ལྷ་ཡིས་མེ། གཞོད་སྒྱིན་གྱི་
 དང་མེ་ལྷས་རྒྱ། སྒྱིན་པོ་རྩུང་ལྷས་ན་ན་ཕྱལ། རྩྱི་ནི་འབྱུང་པོ་མ་མོས་པའ། ལྷ་
 ཅས་པ་ལྷར་རོ། ཅུ་ལྷགས་ཡི་གེ་སོ་གཉིས་དེ་ཡང་སྒྲོན་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
 ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་དེགས་པ་ཅན་ནམས་གྱི་སྒོག་ཡིག་དུ་བཤད་ཀྱང་།
 དེས་དོན་ལ་རིགས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཁྱོ་བོ་དང་། སེམས་དཔའ་དང་། སེམས་མ་
 རྣམས་གྱི་ས་བོན་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་ཡི་གེ་བཅུ་བདུན་དུ་བསྐྱས་པ་ན།
 ལྷ་བཅུ་གསུམ་དང་ཐོད་པ་བཞི་འེ་ས་བོན་དུ་ཡང་གྱུར་པར་གསུངས། ཅུ་
 ལྷགས་ལ་ཡི་གེ་རིང་ལྷང་རི་ལྷར་ཡོད་པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་སོ་

གཉིས་ལ། །རིང་པོའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་གཅིག་དང་། །ཐུང་ཡིག་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་
ཡོད། །འ་བཏགས་གསུམ་དང་ན་རོ་བཞི། །འགྲེང་བྱ་བཞི་དང་བརྒྱ་གཅིག་གོ །
ཞེས་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འ་བཏགས་གསུམ་ནི། རྩ་རྩ་རྩ་གསུམ་མོ། །ན་
རོ་བཞི་ནི་དོ་ཡོ་དོ་ཡོ་བཞི་འོ། །འགྲེང་བྱ་ཅན་བཞི་ནི། མེ་མེ་ཤེ་ཤེ་བཞི་འོ། །
འདི་རྣམས་བསྟོམས་བས་རིང་པོའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་གཅིག་གོ །ཐུང་བའི་ཡི་གེ་
ཉེར་གཅིག་ནི། ཡ་མ་ས་ཡ་ཡ་རུ་ཏ་ད་ཡ་ཡ་ད་ནི་ར་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ་རྩ་ནི་མ་ཡ་
རྣམས་སོ།།

ལྷ་ཕྱེ་བསྐྱེམས་པས་ཡི་གེ་སོ་གཉིས་ཀྱི་མགོར་ཨོ་དང་མཐར་རྩྱུ་རྩྱུ་
 བཅུ་བཅུ་སྐྱུ་ བསྐྱེམས་པས་ཡི་གེ་སོ་དགུ་ཡོད། སྒྲིང་པོ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ལ་ནི།
 ཡི་གེ་རིང་བ་ལྷ་དང་། ཐུང་བ་ཡང་ལྷ་ལས། རིང་བ་ལྷ་ནི། ཨོ་རྩྱུ་རྩྱུ་རྩྱུ་
 རྣམས་སོ། །ཐུང་བ་ལྷ་ནི། མེ་གི་ན་ན་པཅུ་རྣམས་སོ། །ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་འདི་སྟོག་
 ཡིག་བརྒྱ་ཡིན་པས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པར་བཤད་ཀྱི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་གངས་ལྟར་
 བཅི་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་སྒྲིང་ལ་ནི་རིང་བ་གསུམ་དང་ཐུང་བ་བཞི་ཡོད་དེ།
 རིང་བ་གསུམ་ནི། ཨོ་མཎྟ་རྩྱུ་རྣམས་སོ། །ཐུང་བ་བཞི་ནི། ཡ་ཏ་ཀ་པཅུ་
 རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྷགས་དོན་དང་ཡི་གེ་རིང་ཐུང་གི་བྱད་པར་སོགས་
 ཞེས་ནས་ལྷག་ཆད་དུ་མ་སོང་བར་བཟླ་དགོས་ཤིང་། ལྷག་ཆད་བྱུང་ནའང་
 ཡིག་བརྒྱས་ཁ་བསྐྱང་ཞིང་བརྟན་པར་བྱས་ཇེས། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བར་

མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་པ་སྤྲུག་སྐྱེས་ཀྱི་དང་བཅས་
པས་འབྱུང་། འབྱུང་ཆེ་སྟར་ལྟར་མཆོད་ལྷ་སྟོས་ཏེ་མཆོད་པར་བསམ་ལ།
ནང་མཆོད་ཀྱང་འབྱུང་། བསྟོད་པ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་བྲ། དེ་ལྟར་ལས་
རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མཆོད་བསྟོད་བྲ་བ་ནི། སངས་
རྒྱལ་འཛིན་ཏེན་དུ་བྱོན་ཆོ། གདུལ་བྲ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་བསྟོད་བསྤྲུགས་
པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན། བླ་ཐེག་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་དང་མཐུན། སྤྲུགས་
བཟངས་པ་ནི། གསུང་གི་མཛད་པ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
པས། དེ་དག་གི་སྟོན་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ།

ལས་རྒྱལ་མཆོག་དངོས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་ལ་ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ཤིང་། བསྟོན་པ་མཐར་བྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། རྣམ་དང་སྤྲུགས་
དང་འཕྱུལ་འཁོར་ལ་བཏེན་ནས་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་རབ་འབྱུལས་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་ཚུལ་རྒྱད་ཉོག་པ་གསུམ་པ་སོགས་དང་། མཁས་
གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་འཕྱུལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེན་པོ་སོགས་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེས་ན་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་བེན་ལ། ཅུ་བའི་
ས་བཅད་གཉིས་པ་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྲ་ཚུལ་ཡང་བཤད་བེན་ཏོ།

བྱན་གྱི་མཚུག་ཏུ་དི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།

གསུམ་པ་བྱན་གྱི་མཚུག་ཏུ་དི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ནི། གཏོར་མ་འབུལ་བ་
དང་། ཉེར་བསྐྱ་བསྐྱོ་སྒྲོན་བྱ་བ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མངོན་སྲོད་སྒྲ་མ་
ལས། ཆོ་ག་དེ་ཡི་རིམ་པ་ཡིས། །བྱན་མཆམས་བཞི་དུ་སྒྲིན་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱན་བཞི་གའི་མཐར་རམ། མ་གྲུབ་ན། བྱན་ཐ་མའི་མཐར་
གཏོར་མ་འབུལ་དགོས་པར་གསུངས། འབུལ་བའི་དགོས་པ་ནི། མི་བྱབ་ཟླ་
བས། བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉེར་ཞིའི་ཕྱིར། །གཏོར་མ་རྒྱན་དུ་སྒྲིན་པར་བྱ། །
ཞེས་དང་། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། སྒྲོས་བྱེད་གཏོར་མ་མེད་པར་ལས། །སྒྱར་དུ་
འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །གཏོར་མའི་
བསྐྱགས་པ་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བར་ཆད་ཐམས་ཅད་
ཞི་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དངོས་གྲུབ་སྒྱུར་དུ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་འབུལ་བའོ། །དེ་
ནས་གཏོར་སྒྲོན་ཐོད་པ་དང་། གཞོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ། གཏོར་མའི་
རྩིས་ཁ་སྒྱོར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟན་དང་། སྒྲན་མ་དང་། འ་དང་ཉ་འ་
དང་། ཆན་བྱག་དང་། སྒར་བ་དང་། ཆང་དང་། རྩ་དང་། སྒོག་སྒྱུ་དང་འོ་མ་
ནམས་དང་། སྒད་པར་རྒྱད་འདིར་བཤམ་པའི་སྒོག་ཆགས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་
འཕམ། དེ་དག་གི་འཕ་མ་ཆང་ན་འཕ་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་མོས་པའམ།
སྒོག་ཆགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གཟུགས་བྱས་ལ་དེ་དག་གི་འཕ་མོས་པའམ།

ཡང་ན་ཟན་དང་ཚུ་གཙང་མ་ཙམ་མཁ། གཏོར་རྩམ་གྱི་གཙུག་པོ་ཆང་ལྷ་བྱས་
བཀའ་ལ་མཆོད་པའང་བཤམ། མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ།

གཏོར་མ་ཡང་ནང་མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། གཏོར་
མ་གྲོན་བསྐྱེད་ཚུལ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གང་རུང་བ་མ་ཏོག་ལྟར་
བྱས་ནས། ཡི་དམ་དང་། རྩོགས་སྦྱོང་དང་། ལས་གཤེན་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་
ལྟར་འབྲུལ། བྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ། འབྲིན་བཙུག་ཡིག་བརྒྱ།
བཟོད་གསོལ་གཤེགས་བསྐྱེད་རྣམས་བྲ། གཏོར་མ་འབྲུལ་ཚུལ་འདི་ནི་བདག་
བསྐྱེད་རྒྱུ་པའི་ལུགས་ཡིན། གཏོར་མ་འབྲུལ་བའི་དམིགས་པ་ནི། རྩྱུ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་ཆོ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་གས་རྩྱུ་ལས་སྦྱེས་པའི་དོ་རྩེ་ཅི་གཅིག་པ་
དཀར་པོ་འོད་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ལ། རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་ལྷ་
མོ་ཐོད་པ་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱོས་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
གཏོར་མའི་བདུད་ཅི་ནས་ཐོད་པས་བརྒྱས་ཏེ་སྤུལ་ཆོ། མགྲོན་རྣམས་ཀྱི་
ལྷ་གས་འོད་ཀྱི་སྐུ་གྲུ་ཐོད་ནང་དུ་བྱུག་ནས་སྤེལ་སྤེལ་བྲངས་ཏེ་གསོལ་བས་
ཐུགས་རྒྱུད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆིམ་པར་བསམ་མོ།

བཟོད་གསོལ་གྱི་ཡིག་བརྒྱའི་དམིགས་པ་ནི། བརྒྱས་པའི་མཐུག་གི་
དེ་དང་འབྲེལ། །གཞན་རྣམས་གོ་སྒྲ། གཏོར་མ་འབྲུལ་ཚུལ་འདི་ནི་བདག་
བསྐྱེད་རྒྱུ་པའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་སོ། །རས་བྱིས་སོགས་བསྐྱེད་པ་གཞི་དང་

འབྲེལ་བའི་ཚོ་གས་བདག་མདུན་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན།
གཏོར་མགོན་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པར་དགྱིལ་འཁོར་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
ལ་འབྲེལ་བར་གསུངས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི། མཆོད་གཏོར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ལ། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་
དུ་དབལ་འོ་ཇེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཆོད་གཏོར་གྱི་ལས་ལ་གནས་པར་གྱུར་པར་
བསམ་ལ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ། དགྱིལ་འཁོར་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲོང་དང་
ལས་གཤེན་རྣམས་ལ་སྤར་སྤར་འབྲེལ་ལ་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱས་ཏེ།
རང་ཉིད་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་གྱུར་
པར་མོས།

དེ་ནས་ཉེར་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། རང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་
ནི་འཁོར་ལོ་བཞུགས། །འཁོར་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རང་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་། རང་
འོད་གསལ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐུན་བཞི་
གའི་མཐར་བྱ་དགོས་ཤིང་། བྱ་ཚུལ་ནི། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་དང་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། དུར་ཁོང་སྤང་འཁོར་དང་

བཅས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་འོད་གསལ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱུ་
བའམ། བགོགས་གྱི་བར་ཆད་ཆེ་བར་དོགས་ན། བསྐྱུང་འཁོར་མི་བསྐྱུ་བར་
དུར་ཁྲོད་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་བྱས་ནས། འོད་གསལ་ཆོས་
སྐྱུའི་ངང་ལ་གོང་དུ་བཞག་པ་ལྟར་ཅི་རྒྱས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་ཇེས། ལྟོང་
པའི་ངང་ལས་སྐྱར་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་བྱག་ཡོངས་རྫོགས་སམ། ཞལ་གཅིག་
བྱག་གཉིས་པ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པར་མོས་ལ། སྐྱེ་མཆེད་
གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་འགོད་ཅིང་སྒྲིན་ལམ་ཤིས་བརྗོད་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཉར་
བསྐྱུ་བྱས་ཏེ་སྐྱར་ལྟ་སྐྱར་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ་འོད་
གསལ་ལས་བར་དོའི་ཡིད་ལུས་འབྱུང་བ་སྐྱོང་བ་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་འོད་
གསལ་ལས་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་
གསལ་ཆོས་སྐྱེ་ལས་གཟུགས་སྐྱར་ལྟ་བུའི་དགོས་ཅ་སྒྲིན་པ་སོགས་དགོས་
པ་ཆེད།

བྱན་མཆོམས་སྐྱེ་དེ་ལྟར་བྱ་ཆུལ།

༺ བཞི་པ་བྱན་མཆོམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི། རང་ཉིད་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ང་
ཆུལ་དང་མ་བྲལ་བའི་ངང་ནས་སྐྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཟས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་དང་། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྟངས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷན་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལའང་ཐ་མལ་བའི་སྐྱང་ཞེན་དོར་ནས་རྒྱུད་ལས་

གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ།

སྦྱོང་ལམ་གྱི་རྣམ་འབྱེད།

དེ་ཡང་སྦྱོང་ལམ་གྱི་རྣམ་འབྱེད་ནི། མཐོང་ཆོད་འདི་དག་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་ལྷ། །རྣ་བར་ཐོས་ཆོད་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་དབྱངས། །འཛུགས་ལྷ་
འདི་དག་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་དངོས། །ལུས་ཀྱི་འགྲུལ་བསྦྱོང་ཐམས་ཅད་
ཐུག་རྒྱ་གར། །དག་གི་སྤྱད་དང་སྤྱོད་ཆོད་སྤྲུགས་ཀྱི་གདངས། །ཡིད་ཀྱི་བློ་རྟོག་
བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཡིན། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་གྱུར། །
ཀུན་རྫོབ་བདེ་ཆེན་སྐྱེ་མའི་གར་དུ་རོལ། །ཞེས་དག་ཏུ་བརྫོད་ནས་དོན་ཡིད་
ལ་བློ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གྱུར་མི་འགལ། ཆོག་དག་
ཏུ་མ་བརྫོད་གྱུར་དོན་ཡིད་ལ་བློ་བའི་སྒོ་ནས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །དེ་ལྟར་
བདེ་སྟོང་གི་ཅིས་ཟིན་ན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལུས་དག་གི་ལས་རྣམས་གྱུར་
ཐུག་རྒྱ་འཛིང་བ་དང་། སྤྲུགས་བསྐྱེད་བ་ལྟར་དགོས་སྦྱོར་དུ་འགྲོ་བར་བཞག་དེ།
སྦྱོང་པོ་རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུག་ན། །ལུས་ཀྱི་ཅི་ཅམ་
བསྦྱོང་བ་དང་། །ཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་རྣམས། །དེ་དག་སྤྲུགས་དང་ཐུག་
རྒྱུར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཟས་གྱི་རྣམ་འབྱེད།

ཟས་གྱི་རྣམ་འབྱེད་ནི། བཟའ་བཏུང་ནང་མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་

བའམ། བསྐྱ་ན། རིགས་ལྡ་ཡབ་ཡུམ་ས་བོན་ལས་བྱང་བའི། །དངོས་གྲུབ་
 དགྲུག་གསལ་ཤ་ལྡ་བདུད་ཅི་ལ། །ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་སྦྱངས་ཏོགས་སྦྱར་
 བྱས་བས། །བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་འི་རྒྱ་མཆོར་གྱུར། །བར་མོས་ལ།
 ཨོ་ཨྲཱཾ་གིས་བྱིན་བརྒྱབ། དེ་ནས་ཁ་ཐབ་ཁུང་དང་། ལག་བ་གཉིས་དགང་
 ལྷག་ བཟའ་བཏུང་བསྐྱེད་རྣམས་སྦྱ་མོས་ནས། སྙིང་གའི་རྩྭ་ཡིག་ལྷ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ངོ་བོར་མོས་ལ་དེ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་དུའམ། ཡང་ན་རྩྭ་གི་སྒྲིང་གོར་
 གྱི་ནང་དུ་སྙིང་གི་ཆར་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལྷ་
 ཆོགས་སོགས་མཆོད་ཡུལ་རྣམས་གསལ་བཏབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་འབྲུལ་བར་
 མོས་ལ། རང་སེམས་རྩྭ་ཡིག་རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་དང་། །རང་ལུས་ཡི་དམ་
 དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཆོགས་ལ། །ཟག་མེད་བདེ་ཆེན་བདུད་ཅི་འི་མཆོད་པ་
 འབྲུལ། །བཞེས་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ཆོམ་ཞིང་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །ཞེས་བརྗོད་
 ཅིང་ལོངས་སྟོང་པར་བྱའོ། །དེའི་ཆེ་གཏུམ་མའི་མེ་སྤར་ཏེ་བས་རྣམས་ཁྱེ་
 བར་བྱེད་པའི་དྲངས་མ་རྣམས་ནི་སྙིང་གའི་སྒྲ་མ་ལྷས་གསོལ་ཞིང་། སྙིགས་
 མ་རྣམས་ཐལ་བར་གྱུར་ནས་འོག་སྒོ་ནས་འཕྱོར་བར་བསམ་མོ། །འདིའི་
 སྐབས་སུ་གསང་གནས། རྟེ་བ། སྙིང་ག་མགྱོན་པར་རིམ་བཞིན། རྒྱང་། མེ།
 ས། རྩའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་བསམ་པ་སོགས་བཤམ་པ་ལྟར་དམིགས་གྱང་
 མི་རུང་བ་མེད་ནའང་། སྤྲ་མ་དེ་སྟོལ། །ཟས་རུང་བད་ཁྱེས། རྟེ་བའི་རྒྱང་

བྱམ་པ་ཅན་འཛིན་པར་གསུངས་པས། དེ་འཛིན་ཚུལ་ནི། ལྷ་བྱག་གཉིས་
ནས་རྒྱང་དལ་བྱས་ནང་དུ་རྩལ། དེ་ལྟེ་བར་སྤེབས་པ་དང་མཉམ་དུ་མཆིལ་
མ་མིད། འོག་རྒྱང་ཡར་འབྲེན་ཆེད་དུ་འོག་སྒོ་ནང་དུ་བཙུམས་ནས། ལྷང་འོག་
གི་རྒྱང་གཉིས་ལྟེ་བར་ཁ་སྐྱར་བར་མོས་ཏེ་རྒྱང་ནང་དུ་ཅུང་ཟད་བཟུང་།
བཟུང་མི་རྒྱས་པའི་མཆམས་ནས་ཁ་ནས་མ་ཞོར་བར་ལྷ་བྱག་ནས་དལ་
བྱས་དབྱུང་བར་བྱ། ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ནམ་ཟས་ཟ་བ་རེ་བཞིན་བྱས་ན།
དུས་མིན་ཀྱི་འཆི་བ་དང་། རྒྱན་དང་། དམུ་ཚུ་དང་། དུག་གིས་མི་ཚུགས།
དགོར་དང་ལོག་འཆོའི་སྤྲིག་པ་མི་གསོག་པ་དང་། ཟས་ཟ་བ་རེ་བཞིན་དུ་ལྷ་
དང་སྤྲ་མ་ལ་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བར་བཤད་དེ། གདན་གཞི་ལས།
གང་ཞིག་བཟའ་བུང་ཅུང་ཟད་རྣམས། །བསྐྱོ་བ་བྱས་ནས་བཟའ་བར་བྱ། །
འདི་ལྟར་སྦྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །བྱ་ལོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར།

ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཇིལ་བྱ་པས། ཐིག་ལེ་རྒྱ་དཔེ་བར་བསྐྱས་ལ། །
དེ་ཡང་མི་དམིགས་གཉིད་ལ་འརྩལ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ཐུགས་
ཀའི་རྒྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འསྐྱོས། སྦོད་བཙུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས། སྦོད་
ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བཙུད་ཐམས་ཅད་ལྟར་གྱུར། དེ་ཐམས་

ཅད་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་རང་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་སྒར་ལྷར་བསྐྱས་ནས་འོད་གསལ་
སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསམ་སྟེ་ཉལ་བའོ།

ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར།

ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། ཚད་མེད་བཞི་ཡིས་
བསྐྱལ་བ་ཡིས། །སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྗེས་བྲན་ནས། །སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོར་བ་
ཡི། །ཉིང་འཇིན་རིམ་པར་ལྷང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་མོ་རྣམས་
ཀྱིས་སྐྱེད་བྱངས་དང་ཁ་མ་བུའི་སྐྱས་བསྐྱལ་བས་སད་པར་བསམ། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཟུགས་སྐྱར་ལྷང་བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སྟོས། འཇིགས་བྱེད་
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་ང་རྒྱལ་གསལ་སྒྲུང་བྲན་བཞིན་ནས་ལྷང་རོ། །
ཁྱས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཁྱས་བྱེད་གྱི་ཚུ་དེ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་
ལ། ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་ཁྱགས་བྱས་ཏེ་དེ་ཁྱ་བ་ལས་བྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཚུར་མོས་ལ། ཁྱས་བྱེད་ཆོ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
རིགས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་བྱོན་པའི་ཐུགས་ཀ་ནས་ལྷ་མོ་རྣམས་སྟོས་
ཏེ་རང་ལ་བུམ་ཚུ་སྐྱུག་ཅིང་། རི་ལྷར་བསྐྱམས་པ་སོགས་ཆོགས་བཅད་དང་།
ཨོ་སར་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ཨ་ཉི་ཤི་ཞེས་སོགས་སྐྱགས་བརྗོད་བཞིན་དབང་བསྐྱར་
བར་བསམ་སྟེ་ཁྱས་བྱའོ། །དེ་དག་དག་འདོན་དུ་བཀོད་ན། ཡོན་ཆབ་རྩྱུ་ལས་
མི་བསྐྱོད་ཡབ་ཡུམ་གྱུར། །ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱན་བྱངས་དེ་ལ་ཐིམ། །དེ་ཉིད་

ཁྱེ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། །ཡེ་ཤེས་དག་གི་བདུད་ཅིའི་ཚུ་བྱུར། །
ཅེས་བརྗོད་བ་ལྟར་མོས།

ཁྱེ་བ་ཁྱེ་རྣམ་འབྱོར།

དེ་རྩོམ་ཁྱེ་བ་ཁྱེ་ཆེ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་ཆོག་གས། །
རིག་སྒྲ་ཡབ་ཡུམ་རྣམ་པར་འཁོད་བ་ཡི། །ཐུགས་ཀ་ནས་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྟ་
མོ་རྣམས། །རང་ལ་བུམ་ཚུ་སྒྲག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་གྱུར། །པར་མོས་ཏེ། ཞོ་
སར་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ཨ་ཞེ་ཤེ་ཀ་ཏ་ས་མ་ཡ་བྱེ་ཡེ་ཨྲ་ཞུ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ཁྱེ་བ་
བྱ། མདུག་ཏུ། དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་ལུས་གང་ཤི་མ་དག །ཚུ་ལྟག་སྒྲི་གཙུག་
གནས་བ་ཡོངས་གྱུར་ལས། །མི་བསྐྱོད་བ་ཡིས་དབུ་བརྒྱན་དབང་ལྟ་རྣམས། །
རང་ལ་ཐེམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་གྱུར། །པར་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་སྒྲུབ་བ་པའི་ལུས་སྟོབས་ཚུང་གྱུར་ན། ཏས་པར་གྱེད་
ཚུ་ལ་ནི། མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས། སྒྲི་བོར་སྒྲ་བར་ཞོ་རྒྱན་ཅན། །དམ་པའི་
སེམས་གྱི་ཚུ་འཛག་པས། །སྒྲི་གསུང་ཐུགས་ནི་ཆེ་མ་གྱེད་པ། །ཆོ་ག་བཞིན་
དུ་དབང་བསྐྱར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་སྒྲི་
བོར་མཐོ་གང་ཅམ་དུ་ཨ་ཡིག་དཀར་པོ་ཞིག་བསམ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་
ལས་སྒྲ་བའི་དགྱེལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྩོག་སྤྱི་བ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲོམ། དེའི་འོག་ཏུ་
ཞོ་ཡིག་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་བསམ་སྟེ། སྒྲ་བ་ཞོ་ཡིག་དང་བཅས་

པ་ལས་རིགས་ལྷན་པོ་ཐོ་བདུད་ཅི་ཁ་དོག་སྣ་ལྷན་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་
བབས་པས་རང་གི་སྤྱི་བོར་ནས་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུ་མཐེལ་གྱི་བར་གང་སྟེ་ལུས་
གཟི་བཞིན་དང་ལྷན་པར་བསམ་པ་ཡང་ཡང་བྱས་པས་ཆེ་རིང་ཞིང་། ནད་མི་
འབྱུང་། སྐྱོད་ཀར་དང་། གཉེར་མ་སོགས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ།།

སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆེདས་བཤད་པ།

དཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆེདས་བཤད་པ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་འདི་ལ་ཉིང་
འཛིན་གསུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཚང་བར་བཤད། ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་
ནི། དང་པོ་སྐྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་
འཛིན། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་སོ། །རྣལ་འབྱོར་བཞི་ནི།
རྣལ་འབྱོར། རེས་སུ་རྣལ་འབྱོར། ཤེན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་
དང་བཞི་འོ།།

དེ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་དུ་འདུ་ཚུལ་ནི། ཆོགས་ཞིང་གི་མགོ་
ནས་བཟུང་སྟེ་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་བར་ནི། དང་པོ་སྐྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཡིན། དུམ་གྱི་མངལ་དུ་ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་བཏབ་གྱི་བར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན། མཆོད་པའི་མགོ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཏོར་འབུལ་གྱི་བར་ནི་
ལས་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་འདུ་ཞིང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་དངོས་ནི་ནི་སོགས་ལས་

སྐྱུ་བ་པའི་ཆོ་གའོ།།

ནལ་འབྱོར་བཞིར་འདུ་ཚུལ་ནི། ཆོགས་ཞིང་གི་མགོ་ནས་བཟུང་སྟེ་
རྒྱ་དོ་མེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པའི་བར་ནི་ནལ་འབྱོར་དུ་འདུ་ཞིང་ནལ་འབྱོར་
དངོས་ནི་རྒྱ་དོ་མེ་འཛིན་པའི་ནལ་འབྱོར་རོ། །འབྲས་བུ་དོ་མེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་
པ་ནི་རྗེས་སུ་ནལ་འབྱོར་རོ། །ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཞག་པའི་བར་ནི་
ཤིན་ཏུ་ནལ་འབྱོར་རོ། །སྟེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
གཏོར་འབུལ་གྱི་བར་ནི་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལམ་དང་སྟོར་ཚུལ་ནི། ཆོགས་ཞིང་གི་མགོ་ནས་
ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པའི་བར་ནི་ཆོགས་ལམ་དང་མཐུན། སྐྱུ་བ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་བསྐྱོམས་པ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐྱུ་བ་ཀར་ཉི་མ་བསྐྱེད་པའི་བར་
ནི་སྟོར་ལམ། ཉི་མ་དེ་ལས་འོད་འསྟོ་བ་ནས་དཔག་ཆད་སྟོང་སྟག་བརྒྱར་
ཁྲུ་བ་པའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བར་ནི་མཐོང་ལམ། དེའི་སྟོང་དུ་
རྩྱ་ཡིག་མཐོང་ག་བསྐྱེད་པ་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་དོ་མེ་ལ་ཐིམ་པའི་བར་
ནི་སྐྱོམ་ལམ། འབྲས་བུ་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུར་བཞེངས་པ་ནི་མི་སྟོབ་
ལམ་དང་། སྟོར་ཚུལ་དེ་དག་གི་སྐྱུར་གཞི་ལམ་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་ནི། འགྲོ་བ་
བཟང་པོར་སྟེ་འགྱུར་གྱི་ལས་གསོག་པའི་ཐོག་མ་ནས་འཆི་བའི་སྤྲ་ལོགས་

ཀྱི་སྒྲིག་རྒྱ་འཆར་ཁ་མའི་བར་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ། འཆི་དུས་ཀྱི་
སྒྲིག་རྒྱ་ནས་བར་དོ་བས་མངལ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་འོད་གསལ་ཀྱི་བར་ནི་
གཞི་དུས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ། མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་ལུགས་སྒྲོག་གི་ཉིར་
ཐོབ་ནས་མངལ་དུ་གནས་པའི་སྒྲ་བ་དང་པོ་མ་རྗེས་བར་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ། མངལ་དུ་གནས་པའི་སྒྲ་བ་གཉིས་པ་ནས་སྤྱིར་མ་བཅས་ཀྱི་
བར་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ། སྤྱི་རོལ་ཏུ་བཅས་པ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་
ལམ་མོ།

བསྐྱེད་རིམ་སྒྲགས་ལུགས་ཀྱི་ས་བཅུ་བཞི་དང་སྐྱར་ཚུལ་ནི། ཚོགས་
ཞིང་གི་མགོ་ནས་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཉི་མ་བསྐྱེད་པའི་བར་ནི་ས་
དང་པོ་མོས་སྒྲོད་ཀྱི་ས་དང་སྐྱར། ཉི་མ་དེ་ལས་འོད་འཕྲོ་བ་ནས་འོད་ཟེར་
དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱར་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བར་
ནི་ས་གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་མཐིང་ག་བསྐྱེད་
པ་ནས་དོ་རྗེའི་ལྷོ་བ་ལ་རྩྱུ་ཡིག་གིས་མཆན་པའི་བར་ནི་གསུམ་པ་དྲི་མེད་
དང་། བཞི་པ་འོད་བྱེད་དང་། ལྷ་པ་འོད་འཕྲོ་བ་དང་། ཐུག་པ་སྐྱང་དགའ་དང་།
བདུན་པ་མདོན་གྱུར་དང་། བརྒྱད་པ་རིང་དུ་སོང་བ་དང་། དགུ་པ་མི་གཡོ་བ་
དང་། བཅུ་པ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིན་ནམས་
དང་། སྐྱར་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེ་ལས་དོ་རྗེ་སྤྱི་མོའི་གཟུགས་སྒྲོས་པ་ནས་ཚུར་མ་

བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ནི་བཅུ་གཉིས་པ་དཔེ་མེད་ཀྱི་ས་དང་། འོད་ཟེར་དེ་རྣམས་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་དོ་རྩེ་ལ་ཐིམ་པ་ནི་བཅུ་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་གྱི་
ས་དང་། འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་བཞེངས་པ་ནི་བཅུ་
བཞི་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་དོ་རྩེ་འཛིན་ས་དང་སྐྱེད་བར་གསུངས།

སྐྱེད་གཞི་ས་བཅུ་བཞིར་འཛོག་ཚུལ་ནི། འགྲོ་བ་བཟང་པོར་སྐྱེ་འགྱུར་
གྱི་ལས་གསོག་པའི་ཐོག་མ་ནས་བར་དོ་བས་མངལ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་འོད་
གསལ་གྱི་བར་ནི་གཞི་དུས་གྱི་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་དང་པོ་དང་། མངལ་དུ་
ཞུགས་མ་ཐག་པའི་ལུགས་སྒྲོག་གི་ཉིར་ཐོབ་ནས་མངལ་དུ་གནས་པའི་ལྷ་བ་
དང་པོ་མ་རྩོགས་གྱི་བར་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་སྐབས་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་གསུམ་པ་དེ་མེད་
དང་། ལྷ་བ་གསུམ་པ་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་བཞི་པ་དང་། ལྷ་བ་བཞི་པ་ནི་གཞི་
དུས་གྱི་ས་ལྷ་པ་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་པ་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་དྲུག་པ་དང་། ལྷ་བ་དྲུག་
པ་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་བདུན་པ་དང་། ལྷ་བ་བདུན་པ་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་
བརྒྱད་པ་དང་། ལྷ་བ་བརྒྱད་པ་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་དབྱུ་པ་དང་། ལྷ་བ་དབྱུ་པ་
ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་བཅུ་པ་དང་། ལྷ་བ་བཅུ་པ་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་བཅུ་གཅིག་
པ་དང་། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་མགོ་འཇུག་བསྐྱེད་བ་ནས་སྤྱིར་མ་འཕུལ་
བའི་བར་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ས་བཅུ་གཉིས་དང་། མངལ་ནས་སྤྱིར་འཕུལ་བ་

ནས་སྤྱིར་མ་བཅས་ཀྱི་བར་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ས་བཙུ་གསུམ་པ་དང་། སྤྱིར་
བཅས་པ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ས་བཙུ་བཞི་པ་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡང་སྤྱིར་གཞིའི་ལེན་པ་པོ་ནི་འཛམ་བུ་སྤྱིར་པའི་མི་མངལ་སྤྱིས་
ཁམས་དུག་ལྡན་ཀྱི་མིར་སྤྱི་འགྱུར་ཀྱི་འཛམ་བུ་སྤྱིར་པ་དེས་ལུས་ཅི་འདྲ་བ་
ཞིག་གི་སྤྱི་བ་ལེན་ན། དལ་འབྱོར་ཀྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཞིང་ཁམས་
དུག་ལྡན་ཀྱི་མིར་སྤྱི་བ་ལེན། གནས་གང་དུ་སྤྱི་བ་འཛིན་ན། སྤྱི་ལྷགས་རི་
ནས་དབུས་ཀྱི་སྤྱིར་གི་བར་ཏེ། དངོས་སུ་ན་འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་དབུས་སྤྱིར་
འདིར་རོ། །ལས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསགས་པས་སྤྱི་བ་ལེན་པ་ནི། ཞིང་ཁྱད་
པར་ཅན་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་མིའི་ལུས་
སྤྱི་མ་ལེན་པ་ལ། སྤྱི་མའི་ཕུང་པོ་མ་དོར་བར་མི་ཕུང་བས། འཆི་བ་འོད་
གསལ་ཀྱི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་ཞེན་ཞི་བར་བྱས་ནས་ལེན་ནོ། །སྤྱི་མའི་ཕུང་
པོ་དོར་ནས་སྤྱི་མའི་ལུས་ཐོབ་པའི་བར་དེར་བར་དོ་མེད་པར་མིར་མི་སྤྱི་
བས། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞིན་ཏུ་སྤྱི་བ་སྤྱིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཅན་ཀྱི་བར་དོ་འཛིན། བར་དོ་བ་དེས་ལུས་རགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས།
ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལྟར་འཛམ་བུ་སྤྱིར་པའི་དལ་འབྱོར་ཀྱི་ལུས་རགས་པ་
ཐོབ་འོང་། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བསྐོས་པ་ལ་སྤྱིར་ན། འདིར་ཡང་སྤྱིར་བྱེད་
ལམ་ཀྱིས་སྤྱི་བ་ལེན་པ་ནི་ལམ་བསྐོས་པའི་སྤྱི་གས་པ་དེས་ལུས་ཅི་འདྲ་བ་

ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། སྐྱལ་སྐྱེ་འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་སྐྱེ་བ་ལེན།
གནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་འཇིན་པ་ནི། རྫོང་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་ཀྱི་
བར་ཏེ། དངོས་སུ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་དབུས་མའི་སྟེང་དེར་རོ།

ལས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསགས་པས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། ཞིང་བྱང་པར་ཅན་
ལ་དམིགས་ནས་བྱག་མཆོད། སྟོམ་བཟུང་ཆོགས་ཞིང་ལ་ཆོགས་བསགས་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟེ་ལུས་བྱང་པར་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཐ་
མལ་གྱི་ཡུང་པོ་མ་དོར་བར་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བས། ཇེས་གཞིག་གི་སྐྱེད་རིམ་
དང་སྟེང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཐ་མལ་བའི་སྦྱང་ཞེན་ཞི་
བར་བྱས་ནས་ལེན་ནོ། །སྦྱ་མའི་ཐ་མལ་བའི་ཡུང་པོ་དོར་ནས། བྱི་མའི་ལྟ་སྐྱེ་
བྱང་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པའི་བར་བར་མ་དོའི་ལམ་མེད་པར་ལྟ་སྐྱེར་མི་སྐྱེ་བས།
སྟེང་པ་བསྐྱོམས་པའི་འོག་འབྲས་བུ་དོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་མ་ཇོགས་གོང་དུ་རྒྱ་
དོ་ཇེ་འཇིན་པ་ལ་ལོངས་སྐྱར་ལྡང་བ་དགོས། སྐྱེ་ཐ་མལ་བའི་མིག་གི་སྟོང་
ཡུལ་དུ་མ་རྒྱར་པ་དེ། ཡིད་དོར་རགས་པའི་ལྟ་སྐྱེ་ཁོ་བོའི་དབང་པོ་སྐྱལ་སྐྱེ་དོ་
ཇེ་འཇིགས་བྱེད་དུ་ལྡང་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ།

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་ཆེ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་སྟན་བཞིར་
བཅད་དམ། སྟན་གསུམ་བཅད་ནས། རྒྱན་ལྡན་དུ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱོམ་པ་ན་
ལོ་གཅིག་ལས་མི་རིང་བར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བཤད། སྟན་བཞིར་

བཅད་ནས་རྒྱན་ལྷན་དུ་བསྐྱོམ་ཆོ། ཐུན་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཡོང་སྐབས་ཡོད་ན་
ཐུན་བཞི་ག་ལ་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱས་པ་རེ་བསྐྱོམ་པ་གྲུབ་ཆེན་ཇ་ལྷན་རེ་པས་
བཤད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན། ཐུན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱས་ལ། བར་པ་གཉིས་
བསྐྱབ་བ་བྲེད་པ་གྲུབ་ཆེན་སྐྱན་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རམ། ཐུན་དང་པོ་
རྒྱས་ལ་ཐ་མ་གསུམ་བསྐྱབ་བ་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་བཞེད་པ་
ལྟར་རམ། བྲེལ་བ་བྱུང་ན་བཞི་ག་ལ་བསྐྱབ་བ་བྲེད་པའི་ཆོ་ག་ཨ་བྱ་ཀ་རས་
བཤད་པ་གང་རུང་གྲ། ལས་དང་པོ་པའི་ཆེ་ཆོགས་ཞིང་ནས་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེད་པ་གནད་དུ་ཆོ། སྤྱིར་དེ་དག་བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་བཞིར་བསྐྱོམ་ན་སྐྱེ་ཤི་
བར་དོ་གསུམ་སྐྱུངས་ཏེ། རྫོགས་རིམ་གྱིས་སྐྱེན་བྲེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
གཞན་ཡང་ལྷག་པའི་ལྷས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་།
བདུད་གྱི་བར་ཆད་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་
དང་། ལས་གྱི་སྐྱེབ་པ་འདག་པར་བྲེད་པ་དང་། ལམ་འདྲིའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
འཆི་ཆེ་ལྷ་དང་དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བསུས་ནས་བྱི་ནང་གི་མཁའ་སྐྱོད་དུ་
འཁྲིད་པ་དང་། ཞི་སོགས་གྱིས་ལས་རབ་འབྲུམས་མཐའ་ལས་པ་ཇི་ལྟར་
འདོད་པ་འགྲུབ་ཅིང་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་འགྲུབ་པ་སོགས་པན་ཡོན་བསམ་གྱིས་
མི་བྲུབ་པ་ཡོད་ཅིང་བྲུད་པར་དུ་འཛིགས་བྲེད་ལ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་བྲུད་པར་
ལྷ་སོགས་དང་། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པ། འདྲིའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་བྲས་

བ་ལ་ཡང་བདུད་དང་བདུད་རིགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་།
འདིའི་རྒྱུད་ནས་བཞད་པའི་ལས་རབ་འབྱམས་དག་ཀྱང་བསྟེན་སྐྱབ་རབ་
འབྱེད་ཅི་རིགས་ཅམ་བྱས་པས་ཀྱང་སྦྱར་དུ་འབྱུང་བ། འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་དག་
ལ་ཐོས་བསམ་ཆེར་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱན་ཤེས་པ་སྦྱར་དུ་འབྱུང་།
ལྷ་གཞན་ལས། གྱེན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་ལི་ཏ་
སོགས་ནས་བརྒྱུད་པར་མ་བཟད། འདིར་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆོན་པོ་ལ་ལྷ་ཞི་
ཁོ་གཉིས་ཀས་མདོན་སུམ་དུ་དབང་བསྐྱར་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབས། གདམས་པ་
མ་ལུས་པ་བསྟན། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གྱེན་རྒྱབས་ཀྱི་དང་མ་ཡལ་བར་གྲུབ་
ཐོབ་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཡིན་པས། ད་ལྟ་འདི་ལ་བསྟེན་
སྐྱབ་ཅུང་བཟད་རེ་ཅམ་བྱས་པས་ཀྱང་གྱེན་རྒྱབས་ཀྱི་མཆོན་རྟགས་མདོན་
སུམ་དུ་འོང་བ་ཕྱོང་བས་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་པན་ཡོན་བྲན་པས་མི་
སྟོག་པའི་དད་པ་ཆོན་པོ་བསྐྱེད་དེ། དབང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོར་ཞུགས།
དམ་ཆིག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱར་བ་གཞིར་བྱས་ཏེ་ལྷ་འུ་རྣལ་འབྱོར་འདི་མཐར་
འབྱུང་བར་བྱས་ནས་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་ཏེ། དག་ལེགས་ཀྱི་མཆོན་མས་
སྟོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་མཆོག་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པས་བཞད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ།།

དེ་ལྟར་དཔལ་རྫོང་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཆོན་པོའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་བཟུང་།

མའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཅུ་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། རྩོགས་རིམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་བྱར་དུ་འཆད་
པར་འདོད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་སྟོབས་བཞི་ཆད་མེད་བཞི། །བདེ་ཆེན་སྐྱེ་
མའི་སྒྲིན་པོ་ཁོ་སྐྱར་ཤར། །དཔལ་ཆེན་རྩི་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི། །
རིམ་པ་དང་པོའི་ལམ་འབྲིད་བཤད་ཟེན་རྟོ། །ཞེས་དཔལ་རྩི་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་
ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱེ་གསུམ་ཞོར་བྱའི་བར་མཛོད་ཅེས་བྱ་
བ་འདི་ནི། དཔྱེད་ལྷན་དར་ཏན་དགོ་སྒོར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་། དད་ལྷན་
ནང་ཆེ་དགོ་སྒོར་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཞིང་། རང་གི་དད་པས་ཀྱང་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རྩི་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གསལ་
བའི་སྒོན་མེ་དང་། བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆན་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་དང་། ཡང་དེས་མཛད་
པའི་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་སྟོང་པོ་དང་། ལྷ་ཨི་པའི་
ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ལྷ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་སྒོ་
བཟང་ཆོས་ལྷན་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་
རིམ་དང་། ཡང་དེས་མཛད་པའི་ཟེན་ཐོ་རྒྱས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་འཇམ་དཔལ་
མཉེས་བྱེད་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩི་རྩེ་ས་
མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྐལ་བཟང་འཇུག་འོགས་དང་། ཐང་སག་པ་རིན་པོ་ཆེ་

དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། བད་དཀར་འཇིན་པ་
བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད་དང་།
མཁས་མཆོག་དག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་བཅ་མ་
ཉོག་གི་སྙིང་པོ་དང་། དོ་ཇེ་འཆང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དབལ་འབྱོར་
དབལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་གཟིངས་དང་། མཁས་
དབང་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀུན་འཛིན་དགའ་སྟོན་
སོགས་ལ་ཞིབ་དུ་ལྟ་རྟོག་བྱས་ཤིང་། གཅིག་ལས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བ་གཅིག་
ཤོས་ལས་ཁ་བསྐྱངསྟེ། སྒྲ་མ་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་རྒྱལ་སྤྱི་བོར་བསྟེན་པའི་
མཐུས། ལམ་འདིའི་ཉམས་ལེན་ལ་མོས་པ་མི་དམན་པའི་ཤྲུག་བཙུན་སྟོ་བཟང་
སྟོན་གྲུབ་བཅ་མིང་གཞན་སྟེག་པའི་དོ་ཇེ་ཞེས་བྱ་བས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་
དད་བཙུན་ཤེས་རབ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དགོ་སྟོང་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་བོ། །
འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཅོང་ཁ་པའི་མདོ་སྒྲགས་
ཀྱི་བསྟན་པ་སྟོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་སྟོས་སུ་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཉེ་ལམ་འདི་
ལ་བཏེན་ནས་སྒྲ་མ་འཇིགས་མཛད་དོ་ཇེའི་གོ་འཕང་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་
ཅིག། །

དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པ་

རྩོགས་རིམ་སྐྱ་གསུམ་གྲེམ་སྐྱས་བཞུགས་སོ།།

དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པ་རྩོགས་རིམ།

བཅོད་བྱ། དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་མོ་ཕྱ་ཡ། རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་རབ་གཅིག་
བསྐྱས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །མ་རུངས་བདུད་དབྱང་འཛོམས་མཛད་
གཤེན་རྩེ་གཤེད། །དེ་ཉིད་མི་གཟུགས་ཤར་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས། །དབྱེར་
མེད་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་ལ་འདུད་དོ། །ཁྱད་ཆོས་ལྷ་ལྷན་འཛིགས་མཛད་དོ་རྩེ་ཡི། །
བབ་ལམ་གཉིས་པ་རྩོགས་རིམ་ཉམས་ལེན་ཚུལ། །རྒྱུད་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་སྒྲ་
མའི་མན་ངག་བཞིན། །གསལ་བར་འཆད་དོ་ལས་ཀྱི་གཤེན་རྩེས་སྦྱངས།།

འདིར་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་ནམས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སར་བདེ་
སྒྲག་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་ལམ་བབ་མོ་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི་རྒྱས་པར་བུར་དུ་བཤད་བཞིན་ལ། ད་ནི་གཉིས་པ་
རྩོགས་རིམ་འཆད་པ་ལ། ས་བཅད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་རིམ་ལྷ་བསྐྱས་གསལ་ལས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལམ་དང་ནི། །
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་

སེམས་སྤྲ་བ་ཡིན། སྟོང་བ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་
སྤྲ་བའི་སེམས་ཡིན། རགས་པའི་ལུས་སེམས་ཆོགས་པ་ཅ་མ་ནི་རགས་པའི་
ལུས་སེམས་སྤྲ་མོང་བ་ཡིན། འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་ལུས་སེམས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ནི་སྤྲ་བའི་ལུས་སེམས་སྤྲ་མོང་བ་
ཡིན།

ཡང་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་སེམས་གཉིས་དང་། གཉུག་མའི་ལུས་
སེམས་གཉིས་ཏེ་མུ་བཞིར་ཡོད་པའང་ཤེས་དགོས་ཤིང་། གནས་སྐབས་
པའི་ལུས་ནི་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་ཆེ་འདོར་ལེན་བྱེད་
པའི་ལུས་དེ་ལ་རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་ཞེས་པ་དང་། གནས་
སྐབས་པའི་སེམས་ནི་སྒོ་ལྡེའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཅ་ཉོན་དྲུག་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་དང་།
རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྣམས་དང་།
སྒྲིང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་རྣམས་སོ། །སྤྲ་བ་གཉུག་
མའི་ལུས་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་
བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྤྲ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་ཡིན་པས་མ་བྲལ་སྟེ། སྒྲིང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་གྱི་བཞེན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་
ཀྱང་གཉུག་མའི་ལུས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་དང་འབྲལ་དུ་མི་རུང་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་དེ་

ལ་གཉུག་མའི་ལུས་ཞེས་བརྗོད། གཉུག་མའི་ལུས་དེས་གཞིའི་དུས་སུ་
འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད། ལམ་གྱི་དུས་སུ་གཟུགས་སྐྱེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་
སྟོན་ལས། སྤྱིང་པོར་གྱུར་པ་རང་སྟོག་ལས། །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གཞན་
མེད་དེ། །སྐྱ་མའི་རྒྱུ་གི་ཁམས་གསུམ་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉུག་
མའི་ལུས་སུ་གྱུར་པའི་ཞེན་ཏུ་སྤྱ་བའི་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་མི་ཞེགས་
པའི་རྒྱུ་། མི་ཞེགས་པའི་ཐིག་ལེ། འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུ་། ལྷན་སྐྱེས་གྱི་རྒྱུ་།
དེས་དོན་གྱི་ཨ་ལུང་ཞེས་བརྗོད། དེ་ཡང་རྒྱུ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོམ་དུ་མེད་
པས་མི་ཞེགས་པའི་རྒྱུ་དང་། མི་ཞེགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་
སེམས་རགས་པ་རྣམས་སྟོག་འཛིན་ཞེན་ཏུ་སྤྱ་བ་འདི་ལ་ཐིམ་ནས་འོད་
གསལ་འཆར་བས་ན་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་པ་དང་། ཞེན་ཏུ་སྤྱ་བའི་
སེམས་དང་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་པས་ན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་པ་དང་།
ཨ་ལུང་མིང་ཚིག་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཞེན་
ཏུ་སྤྱ་བ་འདི་ནི་ངག་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུ་དེ་གྱི་རྒྱུ་གཞན་
ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ན་དེས་དོན་གྱི་ཨ་ལུང་ཞེས་བྱའོ།

མདོར་ན་སངས་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དེས་
དོན་གྱི་ཨ་ལུང་ལས་འབྱུངས་པར་གསུངས་ཏེ། མཆན་བརྗོད་ལས། རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་དོན་གྱི་ཨ་

ཐུང་དེ་ཡི་གཏེ་གཟུགས་དང་ཚིག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་
 སྤངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚིག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་
 ལས་ཐུང་བའི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་དབྱངས་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་མགིན་
 བར་སླེབས་པ་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པ་ཀུན་
 གྱི་རྒྱ་ཡི་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་མི་ཞིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་
 དུས་ཏྲག་ཏུ་མི་ཞིགས་པ་དང་། རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་མི་ཞིགས་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི་བཞད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་སྤྱིང་གའི་ཁམས་
 དཀར་དམར་རོ། །གཉེན་མའི་སེམས་ནི་ཞིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ངོ་བོ་
 གཅིག་པའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཞིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 གཉེན་མའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་
 བན་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་ཞིང་། འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པར་གསུངས་
 སོ།།

དེ་ལྟར་རྗོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་དུ་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་
 འདི་དག་ཞེས་དགོས་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ཅ་རྒྱུང་ཐེག་ལེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་ལེགས་པར་ཞེས་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་དོར་འཕྲེང་ལས། ཅ་ཡི་རིམ་མེད་
 དེས་པར་ནི། །ཐུང་པོ་ལ་སོགས་མི་འབྱུང་ཞིང་། །ཐུང་པོ་མེད་ན་ཡེ་ཞེས་ཆེ། །
 རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྒྱུང་གི་མཆོན་ཉིད་མི་ཞེས་

པས། །འཛིག་རྩོམ་གསུམ་ནི་རྣམ་པར་འཁོར། །ཞེས་དང་། རིམ་ལྡེའི་རྣམ་
བཤད་ལས། རྩ་ལ་གནས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བའང་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྩའི་རྣམ་
གཞག་ལ། རྩོམ་འབྲེང་ལས། ལྷ་ལ་ན་དང་ས་ར་ན། །ཨ་མ་རྩུ་ཉིའི་ཞེས་བྱའི་
མིང་། །དེ་རྣམས་སྟོས་པའི་སྟོར་བ་ཡིས། །རིམ་གྱིས་སྤུན་ནི་བརྒྱད་དུ་
འབྱུང་། །གསུམ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིར་འགྲོ། །ཐིམ་དང་ལོངས་སྟོང་བདག་པོའི་
ཕྱིར། །རིམ་གྱིས་གངས་ནི་བདུན་ཅུ་གཉིས། །སྤྱར་ཡང་དེས་སྟོ་སྟོར་བ་
ཡིས། །རེ་རེ་སྟོང་སྟོང་བྱེ་བ་ཡི། །རྩ་ཏུ་གངས་ཉིད་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་
ཐལ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། མཉམ་སྟོར་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཅ། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དམ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྟོམ་འབྱུང་
ལས། ཉི་ཤུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཡིས་ནི། །རྩ་ཡི་གཙོ་བོ་བརྩོན་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྩ་གསུམ་
ཞེས་པ་དང་། སྟོང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྩ་ལྷ་ཞེས་པ་དང་། སྟོང་གར་
ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྩ་བརྒྱད་ཅེས་པ་དང་། ཡང་སྟོང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་
ཅེས་པ་དང་། དུལ་ཉེར་བཞིའི་རྩ་ཞེས་པ་དང་། བྱང་སེམས་འབབ་པའི་རྩ་སོ་
གཉིས་ཞེས་པ་དང་། རྩ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་། རྩའི་གཙོ་བོ་བརྩོན་

དང་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་དང་། ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་ལྔ་ཅེས་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་ཅ་ཞེས་ཐ་སྙད་མང་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་གོ་དགོས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་ཅ་
འཁོར་བཞི་ཞེས་པ་དང་། ཅའི་འཁོར་ལོ་ལྔ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཅ་འཁོར་ཆེ་
བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཅེས་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གནས་
ཚུལ་ཆགས་རིམ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་སོ།།

དེ་དག་ལས་སྟོང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་གསུམ་ནི། སྟོང་གའི་
ཐད་ཀྱི་རོ་མ་རྒྱང་མ་དབུ་མ་གསུམ་སོ། །སྟོང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་
ལྔ་ནི་སྐྱ་མ་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་དུ་ཤར་གྱི་གསུམ་སྟོར་མ། ལྟའི་འདོད་མ་གཉིས་
བསྒྲན་པས་ལྔ་འོ། །སྟོང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་བརྒྱད་ནི། ལྔ་མ་ལྔ་འི་
སྟོང་དུ་རུབ་གྱི་ཁྲིམ་མ། བྱང་གི་གཏུམ་སོ། དབུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བདུད་
བྲལ་མ་གསུམ་བསྒྲན་པས་བརྒྱད་དོ། །སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ནི་སྐྱར་
བཤད་པའི་ཤར་གྱི་གསུམ་སྟོར་མ། ལྟའི་འདོད་མ། རུབ་གྱི་ཁྲིམ་མ། བྱང་གི་
གཏུམ་སོ་བཞི་འི་སྟོང་དུ། གསུམ་སྟོར་མ་ལས་གྲེས་པའི་ཤར་ལྟའི་ཅ་འདབ།
འདོད་མ་ལས་གྲེས་པའི་སྟོ་རུབ་གྱི་ཅ་འདབ། ཁྲིམ་མ་ལས་གྲེས་པའི་རུབ་
བྱང་གི་ཅ་འདབ། གཏུམ་སོ་ལས་གྲེས་པའི་བྱང་ཤར་གྱི་ཅ་འདབ་བཞི་བསྒྲན་
པས་བརྒྱད་དོ། །སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག་པའོ།།

དེས་ན་སྙིང་གར་ཆགས་པའི་ཙ་བརྒྱད་དང་། སྙིང་གའི་ཙ་འདབ་
གཉིས་འདྲན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སྙིང་གའི་ཐད་ཀྱི་རོ་མ་རྒྱང་མ་དབུ་མ་བདུད་
བྲལ་མ་བཞི་ནི་སྙིང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཙ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་
ཀྱང་། སྙིང་གའི་ཙ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་པའི་སྟེར། དེ་བཞིན་དུ་
སྙིང་གའི་ཙ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མཆོམས་ཀྱི་ཙ་འདབ་
བཞི་ཡང་བསྟེན།

གནས་ཉེར་བཞིའི་ཙ་ནི། སྙིང་གའི་ཙ་འདབ་བརྒྱད་རེ་རེ་ལས་གསུམ་
གསུམ་གྱེས་པའི་ཉེར་བཞིའོ། །གསུམ་གསུམ་གྱེས་པའི་དེ་དག་གི་བརྒྱད་
ཆོན་གཅིག་ལས་གཙོ་བོར་རྒྱང་བབ། བརྒྱད་ཆོན་གཅིག་ལས་གཙོ་བོར་
ཐག་བབ། བརྒྱད་ཆོན་གཅིག་ལས་གཙོ་བོར་ཁུ་བ་བབ་བོ། །སྙིང་གའི་ཙ་
འདབ་ལས་གསུམ་གསུམ་གྱེས་པ་དེ་དག་གནས་ཉེར་བཞིར་གནས་པའི་
མིང་ནི། སྒྲ་མཆོམས་སྟེ་མི་སྟེད་མ། སྟེ་བོར་སྟེ་བྱུག་མ། རྟ་བ་གཡས་ལ་
གཙོ་བ་མ། ལྟག་པར་གཡོན་པ་མ། རྟ་བ་གཡོན་ལ་བྱང་དུ་མ། མིག་དབུས་
སྟེ་དུས་སྟེ་ལ་སྟེ་མ། མིག་གཉིས་ལ་སྟོ་མ། སྟེ་བ་གཉིས་ལ་དབང་མ་འདི་
བརྒྱད་ལས་གཙོ་བོར་རྒྱང་བབ་བོ། །མཆོན་ཁུང་གཉིས་ལ་སྟོན་ལྟོན་མ། ལུ་
མ་གཉིས་ལ་འཇུག་མ། སྙིང་ལ་གཞོལ་མ། ལྟེ་བར་རྒྱ་མ་མ། སྟེ་ཅེར་མཆོན་
མོ་མ། ཁ་ལ་བསིལ་བྱེན་མ། མཁྱེན་པ་ཆ་བ་མ། འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་རངས་

མ་འདི་བརྒྱད་ལས་གཙོ་བོར་ཁྲག་བབ་པོ། །རྟགས་ཀྱི་ཅེར་ཤིན་ཏུ་བཟང་མོ། །
བཤའ་ལམ་ལ་སྤྱི་བ་མ། བརྒྱ་གཉིས་ལ་རྒྱད་གྲིན་མ། གྲིན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་
བྲལ་མ། སོར་མོ་བཙུ་བྲལ་ལ་སྦྱག་ཅིག་མ། བོལ་གོང་ལ་ཁུ་བ་མ། མཐེ་བོང་
བཞི་ལ་འཆོད་པ་མ། སྤུས་མོ་གཉིས་ལ་ཡིད་བཟང་མ་འདི་བརྒྱད་ལས་གཙོ་
བོར་ཁུ་བ་བབ་པོ། །བྱང་སེམས་བབ་པའི་རྩ་སོ་གཉིས་ནི། གནས་ཉེར་བཞིའི་
རྩའི་སྟོང་དུ། སྟོང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྩ་བརྒྱད་བསྒྲན་པས་སོ་གཉིས་
སོ། །འདི་ལ་ཡུལ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་གྲང་བྲགས། རྩ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་
ཞེས་པ་ནི། གནས་ཉེར་བཞིའི་རྩ་རེ་རེ་ལས་གསུམ་གསུམ་གྲེས་པས་བདུན་
ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །རྩ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཞེས་པ་ནི། བཤའ་མ་ཐག་པའི་རྩ་
བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་རེ་རེ་ལས་སྟོང་སྟོང་དུ་གྲེས་པའོ། །སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
རྩ་ཞེས་པ་ནི། རྩ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཤས་ཆེར་
འབབ་པའི་རྩ་རྣམས་ལ་སྦྱའི་རྩ་དང་སྟོང་སྟོང་གི་རྩ་ཞེས་དང་། དམར་པོ་
ཤས་ཆེར་འབབ་པའི་རྩ་རྣམས་ལ་གསུང་གི་རྩ་དང་རྩལ་གྱི་རྩ་ཞེས་དང་།
རྒྱང་ཤས་ཆེར་འབབ་པའི་རྩ་རྣམས་ལ་ཐུགས་ཀྱི་རྩ་དང་ཐུན་པའི་རྩ་ཞེས་
བཏགས་སོ། །

རྩ་འཁོར་བཞི་ནི། སྦྱི་བོར་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་
པ། མགྲིན་པར་ལོངས་སྦྱོད་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཙུ་བྲལ་པ། སྟོང་གར་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ། ལྷེ་བར་སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་
རེ་བཞི་པ་ཡོད་པ་དེའོ། །རྩ་འཁོར་ལྔ་ནི། སྤྲ་མ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གསང་གནས་
སྤྱ་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་ཡོད་པ་བསྒྲན་པས་རྩ་འཁོར་
ལྔ་ཞེས་སོ། །ཡང་རྩ་འཁོར་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཅེས་པ་ནི།
སྤྲ་མ་ལྔའི་སྟེང་དུ་སྟོན་མའི་དབུས་སྤྱ་རྒྱུད་འཁོར་རྩ་འདབ་དུག་པ། མགོན་
སྟེང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མེ་འཁོར་རྩ་འདབ་གསུམ་པ། རོར་བུའི་དབུས་ན་རྩ་
འཁོར་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཡོད་པ་རྣམས་བསྒྲན་པས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་
འཁོར་མེ་འཁོར་ནི་རོར་འབྲེང་ལས་བཤའ་ཅིང་། རོར་བུའི་འཁོར་ལོ་མན་སྟེ་
ལས་བཤའ་དོ། །རྩའི་གཙོ་བོ་བརྒྱ་ཉི་ལྷུ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་
འདབ་སོ་གཉིས། མགོན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཅུ་དུག་སྟེང་གའི་རྩ་
འཁོར་གྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱད། ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་རྣམས་
བསྒྲེམས་པས་བརྒྱ་དང་ཉི་ལྷུའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་
གཙོ་བོར་འབབ་པས་ན་རྩའི་གཙོ་བོར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལས་བསྐྱུས་ན། ཡུལ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་གཙོ་བོ་དང་། དེ་ལས་གྲང་
བསྐྱུ་ན། གནས་ཉེར་བཞིའི་རྩ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སོ་དང་སེན་མོ་བསྐྱེད་པ་
སོགས་ཁམས་ཀྱི་ཉེན་བྲེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལས་བསྐྱུ་ན། རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་
གསུམ་གཙོ་བོ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དབུ་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རོ་རྒྱུད་

གི་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་
གསལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་ལའང་སྙིང་གའི་
ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་འབྱུག་གནས་འཕོ་གསུམ་
དེ་ནས་བྱེད་ཅིང་། ལམ་ལའང་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྙིང་གའི་དབུ་མའི་
ནང་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་མཆོད་པའི་རྩ་ཞེས་པ་དང་། འགོག་པའི་རྩ་དང་དུས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་
པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མཆོད་པའི་རྩ་ཞེས་པ་ནི། སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་
ལས་སྟོགས་ཀྱི་རྩ་འདབ་བཞི་ལ་མཆོད་པའི་རྩ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་འདབ་དེ་
བཞིའི་ནང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱང་རྒྱ་ཞིང་། གཟུགས་སྒྲིབ་རོ་རེག་བྱ་
རྣམས་འབབ་པས་ན་མཆོད་པའི་རྩ་ཞེས་པ་དང་། ཡུལ་ལྔ་འབབ་པའི་རྩ་ཡང་
ཞེས་བྱའོ། །འགོག་པའི་རྩ་དང་དུས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་
བདུད་བྲལ་མའི་མིང་ཡིན། དེ་ཡང་གཞི་ལ་འཆི་དུས་མ་གཏོགས་བདུད་བྲལ་
མའི་ནང་ནས་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་མི་འབབ་པར་མ་བཟད། རྩ་གཞན་གྱི་ནང་
ནས་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་འབབ་པ་ལ་བགེགས་བྱེད་པས་ན་འགོག་པའི་རྩ་
ཞེས་པ་དང་བདུད་བྲལ་མ་ཞེས་བརྗོད། འོ་ན་བྱང་སེམས་མི་འབབ་པའི་རྩ་ལ་
བྱང་སེམས་འབབ་པའི་རྩ་སོ་གཉིས་ཀྱི་བྱངས་སུ་བབྱང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
ལམ་གྱི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་འབབ་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས། འཆི་བའི་

དུས་སྐབས་དེའི་ནང་ནས་རྒྱུ་དང་བྱུང་སེམས་འབབ་པས་ན་དུས་ཀྱི་ཚ་ཞེས་
བྱའོ། །སྙིང་གའི་མཆོམས་བཞིའི་རྩ་འདབ་ཀྱི་ནང་ནས་བཤའ་གཅི་ཁྱ་ཁྱག་
བད་ཀན་ལྷ་འབབ་པས་རྩ་འདབ་དེ་བཞི་ལ་བདུད་ཅི་ལྷ་འབབ་པའི་རྩར་
གྲགས་སོ།།

ཡང་རོ་མའི་ནང་ནས་ཁྱག་བབ་ཅིང་མའི་རྒྱུ་རྒྱ། རྒྱུ་མའི་ནང་ནས་
ཁྱ་བ་བབ་ཅིང་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་རྒྱ། རོ་རྒྱུ་རེ་རེ་ནས་སློག་ཐུར་གཉིས་ཀ་རྒྱ་
བར་བཤའ། གཞི་ལ་འཆི་དུས་མ་གཏོགས་དབུ་མའི་ནང་ནས་རྒྱུ་རྒྱ་བ་
མེད་དེ། རོ་རྒྱུ་གི་མདུད་པ་དམ་པོས་བསྐྱམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྩ་འཁོར་
གཞན་ཡོད་སར་མདུད་པ་རེ་རེ་དང་། སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་མདུད་པ་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོར་འབྲེང་ལས། དེ་ལ་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི། །
དབུས་སྐབས་མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་དགྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་
འཆི་བའི་དུས་སྐབས་དབུ་མའི་ནང་ནས་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། དབུ་མ། ཨ་
ཕ་རྒྱ་ཏི། ཐུགས་ཀྱི་ཅ། ཐུན་པའི་ཅ། སྒྲ་གཅན་གྱི་ཅ། ཐེམ་པའི་ཅ། གཉིས་
སྒངས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་པ་དང་། རོ་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རོ་མ། ར་ས་ན།
གསུང་གི་ཅ། འཛིན་པའི་ཅ། ཉི་མའི་ཅ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ། འོངས་སྐྱོད་ཀྱི་ཅ།
རྩལ་གྱི་རྩ་ཞེས་དང་། རྒྱུ་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རྒྱུ་མ། ལྷ་ལ་ན།

སྒྲིའི་ཅ། གཟུང་བའི་ཅ། རྩ་བའི་ཅ། ཐབས་ཀྱི་ཅ། བདག་པོའི་ཅ། སྒྲིང་སྒྲོབས་
ཀྱི་ཅ་ཞེས་བཤད་དོ།

ཅའི་ཆགས་རིམ་ནི། རོག་མར་པ་མའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དྲངས་
མ་ཁུ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུ་ནམ་ཤེས་ཞུགས་པ་དེའི་སྤྱི་ནས་སྤྱིས་མ་ལྟ་
བུ་གཅིག་ཆགས་ཤིང་། དེ་ལས་རིམ་གྱིས་སྒྲིང་གའི་ཐད་ཀྱི་རོ་རྒྱུང་དབྱ་མ་
གསུམ་ཆགས། དེའི་རྗེས་སྒྲིང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
ཤར་གྱི་གསུམ་སྒྲོར་མ། ལྷའི་འདོད་མ་གཉིས་ཆགས། དེའི་རྗེས་ལྷ་གྱི་
ཁྲིམ་མ། བྱང་གི་གཏུམ་མོ། དབྱ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བདུད་བྲལ་
མ་གསུམ་ཆགས། དེ་རྗེས་སྒྲིང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་མཆམས་བཞིའི་ཅ་འདབ་
བཞི་ཆགས། དེ་ནས་སྒྲིང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ལས་གསུམ་གསུམ་དུ་གྲུས་
པའི་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཅ་དང་ཅ་འཁོར་གཞན་རྣམས་དང་། ཅ་ཉེར་བཞི་ལས་
གྲུས་པའི་ཅ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དེ་དག་ལས་གྲུས་པའི་ཅ་བདུན་ཁྲི་
ཉིས་སྒྲིང་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཆགས་པའོ།

ཅ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་ཤེས་དགོས་པ་ནི།
དབྱ་མ་རོ་རྒྱུང་གསུམ་དང་། ཅ་འཁོར་ཆེ་བ་ལྔ་རྣམས་བསྐྱར་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་
བཤད་པ་ལ། དབྱ་མ་ནི། སྒྲོམ་ཆད་གྲོ་སོག་ཙམ། མདོག་སྤྱི་སྤྱི་ནང་དམར་
ལུས་ཀྱི་དབྱས་དྲང་ཐད་དུ་སྐལ་ཆིགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་གནས་པ། ཡར་

ལྷོ་ནི་སྤྱི་བོར་སྤེལས་ནས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་དུད་དེ་སྤོན་མཆམས་ཀྱི་དབྱས་
 ཐད་དུ་གནས་པ། མར་སྤོན་ནི་རྟགས་ཀྱི་བྱ་ག་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་གནས་པའོ། །
 རོ་མ་ནི། དབྱ་མའི་གཡས་སུ་འབྱར་ཞིང་སྒྲོམ་ཆད་གོ་སོག་ཙམ། མདོག་
 དམར་པོ། ཡར་སྤོན་ནི་སྤྱི་བོར་སྤེལས་ནས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་དུད་དེ་སྤོན་བྱ་ག་
 གཡས་པའི་རྩ་བར་བྱག མར་སྤོན་ནི་རྟགས་ཀྱི་བྱ་ག་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་གནས་
 པའོ། །རྒྱང་མ་ནི། དབྱ་མའི་གཡོན་དུ་འབྱར་ཞིང་སྒྲོམ་ཆད་གོ་སོག་ཙམ།
 མདོག་དཀར་པ། ཡར་སྤོན་ནི་སྤྱི་བོར་སྤེལས་ནས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་དུད་དེ་སྤོན་
 བྱ་གཡོན་པའི་རྩ་བར་བྱག མར་སྤོན་ནི་རྟགས་ཀྱི་བྱ་ག་དང་ཁ་ད་ཆད་དུ་
 གནས་པའོ། །དེ་ཡང་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་དབྱ་མ་ལ་མདུད་པ་དགེས་ཚུལ་ནི།
 གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐད་ཀྱི་དབྱ་མ་ལ་རོ་མས་གཡས་ནས་གཡས་
 གློར་དུ་ལན་ཅིག་དགེས་པ། རྒྱང་མས་གཡོན་ནས་གཡོན་གློར་དུ་ལན་ཅིག་
 དགེས་པ། དེ་ནས་བྱང་པོར་ཡར་སོང་སྟེ། ལྷོ་བའི་འཁོར་ལོའི་ཐད་ཀྱི་དབྱ་མ་
 ལ་རོ་མས་གཡས་ནས་གཡས་གློར་དུ་ལན་ཅིག་དགེས་པ་དང་། རྒྱང་མས་
 གཡོན་ནས་གཡོན་གློར་དུ་ལན་ཅིག་དགེས་པ་དང་། དེ་ནས་ཡར་བྱང་པོར་
 སོང་སྟེ་སྟོང་ཁའི་འཁོར་ལོའི་ཐད་ཀྱི་དབྱ་མ་ལ་རོ་མས་གཡས་ནས་གཡས་
 གློར་དུ་ལན་གསུམ་དགེས་པ་དང་། རྒྱང་མས་གཡོན་ནས་གཡོན་གློར་དུ་
 ལན་གསུམ་དགེས་པ། དེ་ནས་བྱང་པོར་ཡར་སོང་སྟེ་མགྱིན་པའི་འཁོར་ལོའི་

ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་མས་གཡས་ནས་གཡས་སྒྲོར་དུ་ལན་གཅིག་དགེས་པ་
དང་། རྒྱང་མས་གཡོན་ནས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་ལན་གཅིག་དགེས་པ་དང་། དེ་
ནས་དང་པོར་ཡར་སོང་སྟེ་སྟེ་བོའི་འཁོར་ལོའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་མས་
གཡས་ནས་གཡས་སྒྲོར་དུ་ལན་གཅིག་དགེས་པ་དང་། རྒྱང་མས་གཡོན་
ནས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་ལན་གཅིག་དགེས་པའི་མདུད་པ་རྣམས་ཡོད་ཅིང་། མདུད་
པ་དེ་དག་གིས་དགེས་ཚུལ་ནི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་བོའི་སྟེང་ཙམ་ནས་
རོ་མས་དགེས་པ་དང་། འོག་ཙམ་ནས་རྒྱང་མས་དགེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་
ཀྱི་བར་ཐད་ནས་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་གྲེས་པ་དང་། གྲེས་ཆེ་འང་རྩ་
འདབ་འགའ་ཞིག་ནི་རོ་རྒྱང་གཉིས་ལ་ཐལ་བྱུང་དུ་སོང་བ་མཁས་གྲུབ་རྗེ་
སོགས་ཀྱིས་བཤད། རོ་རྒྱང་གཉིས་ལ་རྒྱང་གང་བས་དབུ་མ་ལ་བཙུང་ཞིང་།
དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱང་རྒྱང་བས་ཞར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་ཞིག་ཐ་
མལ་བའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྩ་ལམ་སྦྱོང་བ་སོགས་
བསྒྲོམ་དུས་སུ་རྩ་མདུད་རྣམས་སྟོད་དེ་གྲོལ་བར་བསམ་པ་དང་། རོ་རྒྱང་
གཉིས་ཞར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། དབུ་མ་རྒྱ་མ་བྱས་པ་ལྟར་ཁོང་སྟོང་མ་
ཞར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསལ་འདེབས་དགོས་སོ།།

ཡང་སློག་རྩ་ཞེས་པ་ནི། རྩ་དབུ་མ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྩ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།
སློག་རྩ་དེའི་དབྱིབས་དང་གནས་ཚུལ་ནི། མགོ་བོར་གྲུ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ།

མགྲིན་པར་གཞོན་ཀླུ་མའི་ཀླུ་མ་འདྲ་བ་དང་། སྙིང་གར་བ་ཡི་མིག་འདྲ་བ་དང་།
ཉྩེ་བར་བརྒྱ་འདྲ་བ་དང་། གསང་གནས་ན་རྡོ་རྗེ་འདྲ་བ་དང་། རྣོ་བུའི་ཆེ་ན་
ཟར་མའི་མེ་ཏོག་དང་སྤྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུལ་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ངོས་ལ་
བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་ཡིན། དབུ་མ་རོ་རྒྱང་གསུམ་གཤང་སྟོག་ཅ་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
གནས་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་བཤད། གོང་དུ་བཤད་པའི་བདུད་བྲལ་
མ་ནི། དབུ་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་ཤིང་། མར་སྟེ་ཉྩེ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་བྱུག་
ཡར་སྟེ་མགྲིན་པའི་ཐད་དུ་བསྐྱེད་བས་ནས་ཕྱང་ཟད་གྲུག་པར་གསུངས་སོ།།

སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་བདེ་ཆེན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། ལྷན་རྒྱ་དང་ཐོད་པའི་བར་
ཅ་མ་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་ལུ་གུ་རྒྱད་དུ་དགྲིས་པའི་མཆོམས་
ནས་གྲེས་པའི་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་ལས་བཅུ་དྲུག དེ་ལས་
སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས། ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ། སྟོམ་ཕྱ་འཇག་མ་སྟོམ་ཤོས་ཅ་མ།
ཉྩེ་བ་གྲུ་གསུམ་པ། དབྱིབས་གདུགས་སྤྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་
ལོངས་སྟོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། མགྲིན་པར་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་ཐད་ཅ་མ་དུ་རོ་རྒྱང་
གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་མདུད་མཆོམས་ནས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད།
དེ་ལས་བཅུ་དྲུག ཁ་དོག་དམར་པོ། ཉྩེ་བ་རྒྱུ་པོ། དབྱིབས་གདུགས་མགོ་
མཇུག་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། ཀླུ་མ་
གཉིས་ཀྱི་བར་དབུས་ཐད་དུ་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་གསུམ་དགྲིས་

པཱི་མཆམས་ནས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། ཁ་དོག་དཀར་པོ། ལྷ་བ་
 གྲུ་གསུམ་པ། དབྱིབས་གདུགས་ཕུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་བའི་རྩ་འཁོར་སྤྲུལ་པའི་
 འཁོར་ལོ་ནི། ལྷ་བའི་བྲག་པའི་ཐད་དུ་རོ་རྒྱུང་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུ་མ་དབྱིས་
 པཱི་མཆམས་ནས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་ལས་བཅུ་དྲུག་དེ་ལས་
 སོ་གཉིས། དེ་ལས་རེ་བཞི། ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ། ལྷ་བ་ལྷུམ་པོ། དབྱིབས་
 གདུགས་མགོ་མཐུག་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །གསང་བའི་རྩ་འཁོར་བདེ་སྦྱོང་གི་
 འཁོར་ལོ་ནི། འདོམས་ཀྱི་སྤྱ་དཀར་ནག་གི་མཆམས་ཀྱི་ཐད་དུ་དབྱུ་མ་ལ་རོ་
 རྒྱུང་གིས་མདུད་མཆམས་ནས་ཀྱིས་པཱི་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད།
 དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ། མཆམས་ཀྱི་བཞི། ཀྱིས་གཞིའི་
 བརྒྱད་དེ་སོ་གཉིས། ཁ་དོག་དཀར་པོ། ལྷ་བ་གྲུ་གསུམ་པ། དབྱིབས་
 གདུགས་ཕུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མ་ལ་
 ཟུག་ དེ་ཡང་རོ་རྒྱུང་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་རོ་རྒྱུང་གཉིས་ལ་ཐལ་བྱུང་
 དུ་ཕྱག་སྟེ་དབྱུ་མ་ལ་ཟུག་པར་བཤད།

རྩ་འཁོར་དེ་དག་ལས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་ལ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 ཞེས་པ་ནི། བདེ་བའི་རྟེན་ཀྱུན་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་སྤྱི་བོར་གནས་
 པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད། མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་ལ་ལོངས་སྦྱོང་གི་འཁོར་ལོ་
 ཞེས་པ་ནི། རོ་དྲུག་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པའི་གནས་མགྱིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་

བརྗོད། སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་མཆན་གྱི་རྟེན་མི་ཤེས་པའི་ཐེག་ལེ་སྙིང་གར་གནས་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་
ལོ་ཞེས་པ་ནི། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་གཞི་གཏུམ་མོའི་མེ་གཙུག་པོར་ལྟེ་བར་
གནས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད། གསང་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་བདེ་སྦྱོང་གི་འཁོར་ལོ་
ཞེས་པ་ནི། ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་གི་ལྟན་སྦྱེས་བདེ་བ་གཙུག་པོར་གསང་
གནས་ནས་སྦྱོང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ།

རྒྱུ་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་རྩ་དེ་དག་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གི་དབྱེ་བ།
མགོན་རྒྱུ་། ཁམས། ཁ་དོག་། སྦྱེ་ཚུལ། རྒྱ་ཚུལ། གནས་ཚུལ། བྲེད་ལས་
རྣམས་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དབྱེ་བ་ནི། སྦྱོམ་འབྱུང་ལས། འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་བཞོན་
པ་སྟེ། །ལྡེ་ཡི་བདག་ཉིད་བཅུ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་རྣམ་ཤེས་བཞོན་པ་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་འོང་
བྲེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་། དཔེར་ན་ཁ་བོ་མིག་ཅན་ལོང་
བ་རྒྱུ་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར། །ལྡེ་ཡི་
བདག་ཉིད་བཅུ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྩ་བའི་རྒྱུ་ལྡེ་
དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྡེ་བཅུ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན། རྩ་བའི་རྒྱུ་ལྡེ་ནི།
སྟོག་འཛིན། ཐུར་སེལ། བྱེན་རྒྱ། མཉམ་གནས། བྲུབ་བྲེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ་རྒྱུ་

ལྷོ། །ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷོ། རྒྱ་བ། རྣམ་པར་རྒྱ་བ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ།
 རབ་ཏུ་རྒྱ་བ། དེས་པར་རྒྱ་བ་སྟེ་ལྷོ། །རྒྱང་བཅུའི་མིང་འདི་དག་ནི་དོ་རྩེ་
 སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན། རྒྱད་རྫོང་འབྲེང་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ཀྱི་
 ལུགས་ལ། ཅ་བའི་རྒྱང་ལྷོའི་མིང་སྤར་དང་འབྲེང་ཡང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷོ་
 ལ། ལྷ་དང་རུས་སྤལ་ཅངས་པ་དང་། །ལྷས་བྱིན་དང་ནི་གཞུ་ལས་རྒྱལ། །
 ཞེས་པ་སྟར་མིང་དུ་བཏགས། ཡང་རྫོང་འབྲེང་ལས། བཏང་གཟུང་སོགས་
 གཟུང་བའི་རྒྱང་ང་བཞི་དང་། འཛིན་པའི་རྒྱང་ང་བཞི་སྟེ་རྒྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 གསུངས་ཀྱང་། ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་བཅུ་པོ་འདིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་
 བཤད་དོ། །ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷོ་དང་སྟོག་འཛིན་རགས་པ་སྟེ་རྒྱང་རྒྱག་ལ་
 རྣམ་ཞེས་ཆོགས་རྒྱག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་འཛིན་པའི་རྒྱང་རྒྱག་
 ཅེས་པ་དང་། ཡུལ་རྒྱག་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཆ་ནས་བཟུང་བའི་རྒྱང་རྒྱག་
 ཅེས་འཛོག་པར་རྒྱད་རྫོང་འབྲེང་ལས་བཤད།

མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱང་ཡིན་པ་ནི། སྟོག་འཛིན་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱང་།
 ཐུར་སེལ་རིན་འབྲུང་གི་རྒྱང་། གྱེན་རྒྱ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱང་། མཉམ་
 གནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱང་། རྒྱབ་བྱེད་རྣམ་སྤང་གི་རྒྱང་དུ་བཤད། ཡན་ལག་གི་
 རྒྱང་ལྷོ་མགོན་པོ་གང་གི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི། །ཁ་དོག་གི་སྟོན་ས་
 འཛོག་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། མཁས་མཆོག་བསོད་ནམས་

གྲགས་པ་ནི་རྒྱ་བ་རྣམ་སྣང་། རྣམ་པར་རྒྱ་བ་རིན་འབྱུང་། ཡང་དག་པར་རྒྱ་
བ་འོད་དཔག་མེད། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་དོན་གྲུབ། དེས་པར་རྒྱ་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་
རྒྱང་དུ་བཤད། ཁམས་ནི། སློག་འཛིན་ཟུ། ཐུར་སེལ་ས། བྱེན་རྒྱ་མེ། མཉམ་
གནས་རྒྱང་། འབྲེལ་བྱེད་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤྱ་བཤད། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྗེ་
ཁམས་ནི། རྒྱ་བ་ས། རྣམ་པར་རྒྱ་བ་ཟུ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་མེ། རབ་ཏུ་རྒྱ་
བ་རྒྱང་། དེས་པར་རྒྱ་བ་རྣམ་མཁའི་ཁམས་སྤྱ་བསོད་གྲགས་པས་བཤད།
ཁ་དོག་ནི། སློག་འཛིན་དཀར་པོ། ཐུར་སེལ་སེར་པོ། བྱེན་རྒྱ་དམར་པོ།
མཉམ་གནས་ལྗང་ནག །འབྲེལ་བྱེད་སློན་པོ། རྒྱ་བ་དམར་པོ། རྣམ་པར་རྒྱ་བ་
སློན་པོ། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་སེར་པོ། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་དཀར་པོ། དེས་པར་རྒྱ་
བ་ལྗང་ཁུར་བཤད་དོ།

ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་བཅུ་ལྟེ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། མའི་མངལ་དུ་ཉིང་
མཚམས་སྤྱར་མ་ཐག་པ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། ལྷ་བ་དང་པོ་ལ་སློག་འཛིན་
ལྷ་བ་ལས་སློག་འཛིན་རགས་པ་སྐྱེ། དེའི་ཆེ་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་
ཉིའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། ལྷ་བ་གཉིས་པ་ལ་སློག་འཛིན་རགས་པ་ལས་ཐུར་
སེལ་སྐྱེ། དེའི་ཆེ་རྒྱང་ལག་བཞི་དང་མགོའི་འབྱུར་པོ་དོད་པས་རུས་སྤལ་ལྟ་
བུར་ཡོད། ལྷ་བ་གསུམ་པ་ལ་ཐུར་སེལ་ལས་མཉམ་གནས་སྐྱེ། དེའི་ཆེ་ཡན་
ལག་ལྷ་ཆང་ལ་རྒྱང་ཟད་སྤྱར་བ་ཐག་གོད་ལྟ་བུར་ཡོད། ལྷ་བ་བཞི་པ་ལ་

མཉམ་གནས་ལས་གྲེན་རྒྱ་སྒྲུབ། དེའི་ཆེ་ལུས་སྟོང་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་སེང་གའི་
ནམ་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། ཟླ་བ་ལྷ་པ་ལ་གྲེན་རྒྱ་ལས་ཁྲབ་བྱེད་སྒྲུབ། དེའི་ཆེ་ལུས་
མིའུ་ཐུང་གི་ནམ་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། ཟླ་བ་དྲུག་པ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ལས་རྒྱ་བ་དང་
འབྲུང་བ་ས་ཡང་སྒྲུབ། ཟླ་བ་བདུན་པ་ལ་རྒྱ་བ་ལས་ནམ་པར་རྒྱ་བ་དང་འབྲུང་
བ་རྒྱ་ཡང་སྒྲུབ། ཟླ་བ་བརྒྱད་པ་ལ་ནམ་པར་རྒྱ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་
དང་འབྲུང་བ་མེ་ཡང་སྒྲུབ། ཟླ་བ་དགུ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་ལས་རབ་ཏུ་
རྒྱ་བ་དང་འབྲུང་བ་རྒྱང་ཡང་སྒྲུབ། ཟླ་བ་བཅུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་ལས་ངེས་པར་
རྒྱ་བ་དང་འབྲུང་བ་ནམ་མཁའ་ཡང་སྒྲུབ། དེའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་སྤྱབས་སྟོང་ནམས་
འབྲུང་ངོ་།

དེ་དག་གི་རྩ་བའི་གནས་ཚུལ་ནི། སྟོག་འཛིན་སྟོང་ག། །ཐུར་སེལ་
གསང་གནས། གྲེན་རྒྱ་མགྱིན་པ། མཉམ་གནས་སྟེ་བ། ཁྲབ་བྱེད་ལུས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པར་གནས་པར་བཤད། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷའི་རྩ་བའི་
གནས་ནི། སྟོང་གའི་སྟོགས་ཀྱི་རྩ་འདབ་བཞི། བདུད་བྲལ་མ་སྟེ་ལྷ་ཡིན་པར་
གསུངས་ཀྱང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་པོ་དེ་དག་སྟོང་གའི་རྩ་འདབ་ལ་བརྒྱད་
དེ་སྟོ་ལྷར་གནས་པར་བཤད་དོ། །རྒྱ་བ་ནི་མིག་དང་། ནམ་པར་རྒྱ་བ་ན་བ་
དང་། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་སྣ་དང་། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་སྟེ་དང་། ངེས་པར་རྒྱ་བ་
ལུས་ལ་ཁྲབ་པར་གནས་པར་བཤད་དོ།

ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་བཅུ་ལྟ་ཆུང་ལ་ནི། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་
བའི་ཆོ། རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀ་ནས་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀར་མཉམ་དུ་བར་མ་ཆད་
པར་དགུ་བརྒྱ་ཐག་གཅིག་དལ་བར་རྒྱ་བའོ། །ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ།
རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀ་ནས་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀར་བར་མ་ཆད་པར་དགུ་བརྒྱ་ཐག་
གཅིག་དག་ཏུ་རྒྱ་བའོ། །ཁྱེན་རྒྱ་ལྟ་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ། རོ་མ་ནས་སྣ་བྱག་གཉིས་
པར་དགུ་བརྒྱ་ཐག་གཅིག་བར་མ་ཆད་པར་དག་ཏུ་རྒྱ་བའོ། །མཉམ་གནས་
གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ། རྒྱང་མ་ནས་སྣ་བྱག་གཉིས་པར་དགུ་བརྒྱ་ཐག་གཅིག་
བར་མ་ཆད་པར་དལ་བར་རྒྱ་བའོ། །ཁྱེན་ཁྱེད་གྱི་རྒྱང་ནི། དུས་འཁོར་གྱི་
ཐུགས་ལ་སྣ་སྟོར་རྒྱ་ཆུང་ལ་རྒྱང་གཞན་དང་འབྲེལ་བར་བཞག་ཏུང་། ཐུགས་
འདིར་འཆི་དུས་མ་གཏོགས་གཞིའི་དུས་སུ་སྣ་སྟོར་སྟོན་མི་རྒྱ་བའོ། །ཡན་
ལག་གི་རྒྱང་ལྟ་ལས། རྒྱ་བ་མིག་སྟོར་རྒྱ། རྣམ་པར་རྒྱ་བ་ན་བའི་སྟོར་རྒྱ།
ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་སྣ་སྟོར་རྒྱ། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་སྟེ་ལ་རྒྱ། དེས་པར་རྒྱ་བ་སྟེ་
མཆེད་ལ་རྒྱ་བའོ། །རྒྱང་བཅུ་མངལ་དུ་ཆགས་པར་བཞག་ཏུང་། མ་བཙས་
གྱི་བར་དུ་སྣ་སྟོར་འབྱུང་འབྱུག་མི་བྱེད་ཅིང་། བཙས་མ་ཐག་པ་ནས་སྣ་སྟོར་
འབྱུང་འབྱུག་བྱེད་པར་བཞག་དོ།

གོས་དཀར་ལ་སོགས་བཟས་བཤད་པ། །བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ། །
 བཞི་པོ་ལེགས་པར་བསྐྱེས་པ་ཡིས། །སྦྱོར་བཞིས་བསྐྱེས་པས་བརྒྱ་ཕྱག་
 དགྲ། །དགྲ་བརྒྱ་དག་ཏུ་གང་བསྟན་པ། །ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་ནི། །དེ་
 ནས་སོ་སོར་བྱང་བ་ལས། །ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལོ། །ཞེས་དང་། གོས་
 དཀར་ལ་སོགས་རིམ་བཞིན་དུ། །སྟོང་དང་བསེག་མ་ཐད་ཀ་འོག། །མེ་དང་
 རྒྱང་དང་དབང་ཆེན་དང་། །ཚུ་སྟེ་སོ་སོའི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱང་
 རྫོང་འབྲེང་ལས། །གཡས་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །མེ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཁ་དོག་དམར་ཞིང་གསལ་བ་འདི། །བརྒྱ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་ལོ། །
 གཡོན་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །རྒྱང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བྲ་བ། །
 ལྗང་སེར་དག་ཏུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་ལོ། །གཉིས་ཀ་ལས་ནི་
 འབྱུང་བའི་ཁམས། །གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །དབང་ཆེན་གྱི་ནི་
 དགྲིལ་འཁོར་ཉིད། །རིན་ཆེན་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་ལོ། །དལ་ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་
 ཁམས། །དག་ཅིང་ཤེལ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི། །ཚུ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །
 རྫོང་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་ལོ། །ལུས་ཀྱན་ལ་ནི་གནས་པའི་རྒྱང་། །བྲ་བ་ཀྱན་ལ་
 འདུག་པ་ལོ། །འདི་ནི་རྣམ་སྒྲུང་ངོ་བོ་སྟེ། །འཆི་བའི་ལུས་ལས་འབྱུང་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཀའ་བའི་ཚུལ་དུ་བཤད་པར་བྲ་སྟེ། །དེ་
 ཡང་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཐོ་རངས་ནས་གྲེན་རྒྱ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱང་གཙོ་

ཐོར་བྱས་པ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐོག་མར་མེད་མེ་
གོས་དཀར་མེད་རྒྱ་བྱངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ནི་སྣ་བྱག་གཡས་པའི་སྟེང་
ངོས་ནས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །དེའི་རྩིས་མེད་རྒྱ་སྟོང་མེད་རྒྱ་བྱངས་ཉིས་བརྒྱ་
ཉེར་ལྔ་ནི་སྣ་བྱག་གཡས་པའི་ལོགས་ལས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །དེའི་རྩིས་མེད་ས་
སྟེན་མེད་རྒྱ་བྱངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ནི་སྣ་བྱག་གཡས་པའི་དབྱས་ཐད་
ནས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །དེའི་རྩིས་མེད་ཚུ་སྣ་མ་གཤིང་རྒྱ་བྱངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་
ནི། སྣ་བྱག་གཡས་པའི་ལོག་ངོས་ནས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །འདི་བཞི་གཤིང་རྒྱ་
བྱངས་བསྟོམས་པས་དགྲ་བརྒྱ་ཐུག་གཅིག་ནི། གྲེན་རྒྱ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
རྒྱ་རྒྱ་ཚུ་ལ་ཡིན་པས་བཞི་གཤིང་གཡས་ནས་དག་ཏུ་རྒྱ་བའི་འབྲེལ་དང་། སྣ་
བྱག་གི་སྟེང་དང་ལོགས་དང་དབྱས་དང་ལོག་ངོས་ནས་རྒྱ་བ་བཞི་ལྟ་མོ་
བཞིའི་དབྱེ་བས་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་ལུང་བྲངས་པའི་སྟེང་དང་བསེག་དང་ཐད་
ཀ་ལོག་ཅས་པའི་དོན་ནོ། །ལོག་མ་རྣམས་ལའང་འགྲེལ།

གྲེན་རྒྱ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དགྲ་བརྒྱ་ཐུག་གཅིག་དེའི་རྩིས་སྟེ།
མཉམ་གནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་གཙོ་ཐོར་བྱས་པ་རྒྱ་ཚུ་ལ་ནི། ཐོག་མར་རྒྱ་
གི་རྒྱ་སྟོང་མེད་རྒྱ་བྱངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ནི་སྣ་བྱག་གཡས་པའི་
ལོགས་ནས་དཔ་བར་རྒྱུ་ལོ། །དེ་རྩིས་རྒྱ་གི་ས་སྟེན་མེད་རྒྱ་བྱངས་ཉིས་
བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ནི། སྣ་བྱག་གཡས་པའི་དབྱས་ཐད་ནས་དཔ་བར་རྒྱུ་ལོ། །དེ་རྩིས་

ཆུང་གི་ཚུ་མ་མ་གཤི་ཆུང་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཡོན་པའི་
འོག་ངོས་ནས་དལ་བར་རྒྱུ་ལོ། །དེ་རྗེས་ཆུང་གི་མེ་གོས་དཀར་མའི་ཆུང་
གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཡོན་པའི་སྤྲོད་ངོས་ནས་དལ་བར་
རྒྱུ་ལོ།

དེ་རྗེས་ཐུར་སེལ་རིན་འབྲུང་གི་ཆུང་གཙོ་བོར་བྱས་པ་རྒྱ་ཚུལ་ནི།
ཐོག་མར་སའི་ས་སྤྱན་མའི་ཆུང་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཉིས་
ཀའི་དབུས་ཐད་ནས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །དེ་རྗེས་སའི་ཚུ་མ་མ་གཤི་ཆུང་གངས་
ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀའི་འོག་ངོས་ནས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །དེའི་
རྗེས་སའི་མེ་གོས་དཀར་མའི་ཆུང་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་
གཉིས་ཀའི་སྤྲོད་ངོས་ནས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །དེ་རྗེས་སའི་ཆུང་སྒྲོལ་མའི་ཆུང་
གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀའི་འོག་ས་ནས་དག་ཏུ་རྒྱུ་ལོ། །
དེའི་རྗེས་སྒོག་འཛིན་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆུང་གཙོ་བོར་བྱས་པ་རྒྱ་ཚུལ་ནི། ཐོག་
མར་ཆུའི་ཚུ་མ་མ་གཤི་ཆུང་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀའི་
འོག་ངོས་ནས་དལ་བར་རྒྱུ་ལོ། །དེ་རྗེས་ཆུའི་མེ་གོས་དཀར་མའི་ཆུང་གངས་
ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀའི་སྤྲོད་ངོས་ནས་དལ་བར་རྒྱུ་ལོ། །དེ་
རྗེས་ཆུའི་ཆུང་སྒྲོལ་མའི་ཆུང་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཅི་ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀའི་
འོག་ས་ནས་དལ་བར་རྒྱུ་ལོ། །དེ་རྗེས་ཆུའི་ས་སྤྱན་མའི་ཆུང་གངས་ཉིས་བརྒྱ་

ཉིར་ལྷ་ནི་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀའི་དབྱས་ཐད་ནས་དལ་བར་རྒྱུ་ལོ།

དེ་ཡང་གྲུན་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱང་གཙོ་བོར་བྱས་ཆོ། དེའི་
འཁོར་དུ་མཉམ་གནས་ཐུར་སེལ། སྟོག་འཛིན་གསུམ་ཡང་ལྟན་དུ་རྒྱ་བལོ། །
དེའི་ཆེ་གཙོ་བོའི་རྒྱང་གྲུན་རྒྱུའི་ཁ་དོག་དམར་པོ། འཁོར་གྱི་རྒྱང་མདོག་ནི་
མཉམ་གནས་དམར་ལྗང་། ཐུར་སེལ་དམར་སེར། སྟོག་འཛིན་དཀར་དམར་
དུ་སྒྲང་བར་བཤད་པ་ནི། གྲུན་རྒྱུའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་དེ་འཁོར་གཞན་གསུམ་
ལ་འབྲེས་པའི་དོན་ནོ། །མཉམ་གནས། ཐུར་སེལ། སྟོག་འཛིན། དེ་དེ་ནས་
གཙོ་བོར་བྱས་ཆེ་འང་འཁོར་དུ་རྒྱ་ཚུལ་དང་། མདོག་འབྲེས་ཚུལ་གྲུན་རྒྱུའི་
སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱེདོ། །འཁོར་དུ་རྒྱ་ཚུལ་དེ་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ལས། འཁོར་ཡང་
ཁུད་པར་དག་ཏུ་སྟོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུན་རྒྱུ་སྟོགས་མགོན་པོ་
བཞིའི་རྒྱང་བསྐྱེད་པས་སུམ་སྟོང་དང་བྱག་བརྒྱ་ཡིན་ལ། མགོན་པོ་བཞིའི་
རྒྱང་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ལན་བྱག་ལྔ་བས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དབྱགས་
རྒྱང་གི་གྲངས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བྱག་བརྒྱ་འབྱུང་ངོ་། །འདི་འཕོ་ཆེན་ཉིར་བཞི་
འཕོ་རྒྱང་གོ་བྱག་ཅེས་བཤད་པའང་ཞེས་སྟེ། །གོང་བྱ་ཞག་གཅིག་གི་ཐོ་
རངས་ནས་གྲུན་རྒྱུའི་རྒྱང་འགོ་བཙུམས་པར་བཤད་པ་དེ་མཆོན་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། ཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོ་རངས་ལ་གྲུན་རྒྱུ་འོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

དེས་ན་ཞག་སོ་སོའི་ཐོག་མར་རྒྱང་གང་ཐོག་མར་འོང་ཚུལ་ནི། སྟོམ་

འབྱུང་ལས། དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་གཅིག་ནས། །ཡང་དག་བཅས་ཏེ་
 ཉིན་གསུམ་རྒྱུད། །ལྷ་བ་ལ་རྒྱ་ཐུན་ཕྱེད་ལ། །དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་ཉི་མ་ལ། །
 ཡོངས་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཇི་སྤྲོད་རྒྱུད། །དཀར་པོའི་ཆེས་ནི་བཙེ་ལྷའི་བར། །
 ཞེས་དང་། ཉག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་གཅིག་ནས། །བཅས་ཏེ་ཉི་མ་གསུམ་དུ་
 རྒྱུད། །ཉིན་པར་བརྗོད་ལ་ལྷ་པོ་རྒྱ། །ཇི་སྤྲོད་ཆེས་ནས་བཙེ་ལྷའི་བར། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེས་གཅིག་ཆེས་གཉིས་ཆེས་གསུམ་
 ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཐོག་མ་དང་། ཆེས་བཞི་ལྷ་དྲུག་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
 རྒྱུད་སྤེལ་བ་སོགས་སོ།།

རྒྱུད་དེ་དག་གི་ཕྱེད་ལས་ནི། ཐ་མལ་བ་ལ་གཞིའི་དུས་སུ་སྐྱེ་འཆི་
 བར་དོ་གསུམ་རྒྱུད་གིས་ཕྱེད་ཅིང་། འཁོར་བའི་ལྷན་ཅིག་ཕྱེད་རྒྱུན་ཕྱེད་པ་
 དང་། རྣམ་འགྲོར་པ་ལ་ལམ་གྱི་དུས་སུ་སྐྱེ་མའི་སྐུ་དང་། གཟུགས་སྐྱུའི་རྒྱ་
 ཕྱེད་པ་དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལྷའི་ཕྱེད་ལས་ནི། སོག་འཛིན་གྱིས་རྒྱུད་
 གཞན་རྣམས་དབང་པོའི་སྒྲོར་འཛེན་པ་དང་། ཆེ་བསྐངས་པ་སོགས་ཆེའི་བྱ་
 བ་ཕྱེད། ཐུར་སེལ་གྱིས་ཁུ་ཁྲག་བཤལ་གཅི་སོགས་འཕེལ་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་
 ཕྱེད། རྒྱུས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་འཛེན་ཞིང་བས་བ་དང་དག་སྐྱ་བ་སོགས་ཀྱི་
 བྱ་བ་ཕྱེད། མཉམ་གནས་གྱིས་བས་སྒྲོམ་གྱི་དྲངས་སྟོགས་འབྱེད་ཅིང་དྲངས་
 མ་རྣམས་ལུས་ལ་འཛེན་པའི་བྱ་བ་ཕྱེད། རྒྱབ་ཕྱེད་གྱིས་ལུས་གཡོ་འགྲུལ་

འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལྡེའི་བྱེད་ལས་ནི། རྒྱ་
བས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་བྱ་བ་བྱེད། རྣམ་པར་རྒྱ་བས་རྣ་
བས་སྒྲ་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བས་སྒྲ་ཤེས་ཀྱིས་
དྲི་ཆོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད། རབ་ཏུ་རྒྱ་བས་སྒྲ་ཤེས་ཀྱིས་རོ་སྤྱོད་བའི་བྱ་བ་བྱེད།
རེས་པར་རྒྱ་བས་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཁྱད་
པར་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས། ཅ་བའི་རྒྱུད་ལ་དོར་བཞུས་བྱས་པས་ལས་བཞི་
སོགས་སྤུན་མོང་བའི་དངོས་གྲུབ་དང་སྒྲ་ལུས་འགྲུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་
གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལ་དོར་བཞུས་བྱས་པས་
མངོན་ཤེས་ལྡེ་ཐོབ་ཅིང་ཡུལ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་གྲོགས་
སྤུ་འགྱུར་རོ།

ཐེག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི། དོ་ཇེ་འབྲེང་བ་ལས། སྤྱིང་གའི་
བརྒྱའི་སྒྲུབས་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་དོ་ཇེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་དུས་པ་མ་གཉིས་ལས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
དཀར་དམར་གཉིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དོ་ཇེ་སྟེ། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་གཞིར་
གྱུར་པའི་ཤེན་ཏུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཐོ་བྱང་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལ། ཐོ་བྱང་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་འདི་གཉིས་ལས། ཡར་མར་དང་
སྤྱོགས་མཆོམས་རྣམས་སྤུ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ཡོངས་སྤུ་གྱུར་པ་ལས།

སྙིང་གའི་རོ་རྒྱུ་དབུ་མ་གསུམ་དང་། སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་སོགས་
 ལུས་ཀྱི་ཆ་གཞན་གྲུབ་ཀྱང་། འེན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ལྟ་བུའི་
 ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་དེ་གཉིས་ནི་སྙིང་གའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་
 བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བའི་སྤྱབས་སྟོང་གི་ནང་དུ་ངི་སྙིང་འཆོའི་བར་དུ་མི་འེགས་
 བར་གནས་པའོ། །དེས་ན་སྙིང་གའི་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་དེ་གཉིས་ལ་མི་
 འེགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། མི་འེགས་པའི་དོན་ཡང་དུས་ཅུག་
 ཏུ་མི་འེགས་པ་དང་། ངི་སྙིང་འཆོའི་བར་དུ་མི་འེགས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། སྤྲ་མ་འེན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཡིན་ལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། བྱི་མ་ནི་
 སྙིང་གའི་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་འདིའོ།།

སྙིང་གའི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་ལས་འཕེལ་ཆ་གཅིག་སྟེ་བོར་སོང་སྟེ་
 བདེ་ཆེན་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བར་གནས་པ་ལ་ཉི་ཞེས་པ་དང་། རི་བོང་ཅན་
 ཞེས་བྱའོ། །སྙིང་གའི་ཐེག་ལེ་དམར་པོ་ལས་ཆ་གཅིག་ལྟེ་བར་སོང་སྟེ་སྤྱལ་
 པའི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བར་གནས་པ་ལ་ཨ་ཡིག་ཞེས་པ་དང་། ཆངས་པའི་མེ་
 དང་། ཨ་ཐུང་དང་། གཏུམ་མོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་སྟེ་བོའི་རྩ་འཁོར་ནི་ཁམས་
 དཀར་པོའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ནི་ཁམས་དམར་པོའི་
 གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སྟེ་བོའི་ཁམས་དཀར་པོ་ནི་རང་འཕེལ་ཞིང་།
 དཔྱལ་བ། ལྟེ་ཉིའི་མར་སྒ། རོར་བུའི་དབུས་སོགས་གནས་གཞན་དུ་ཡང་

ཁམས་དཀར་པོ་འཕེལ་བར་བྱེད། ལྷེ་བའི་ཁམས་དམར་པོ་ནི་རང་འཕེལ་
ཞིང་། མགོན་པ་གསང་གནས་སོགས་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་ཡང་ཁམས་
དམར་པོ་འཕེལ་བར་བྱེད། སྤྱི་བོར་ཁམས་དཀར་པོ་དང་ལྷེ་བའི་ཁམས་
དམར་པོ་གནས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོར་གནས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་
ཡིན་གྱི། སྤྱི་བོར་ཁམས་དམར་པོ་དང་། ལྷེ་བའི་ཁམས་དཀར་པོ་མེད་པར་
བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཐིག་ལེ་ལ་གཉིད་འབྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ། ཆི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་
ཐིག་ལེ། སད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ། བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་
བཞི་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། གསུང་གི་ཐིག་ལེ། སྤྱི་ཐིག་ལེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཐིག་ལེ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་བཤད་ན་གཉིད་འབྱུག་བསྐྱེད་པའི་
ཐིག་ལེ་ནི། སྤྱི་ག་དང་ནོར་བུའི་དབུས་ན་གནས་ཤིང་། སྟོད་ཀྱི་རྒྱང་རྣམས་
སྤྱི་གར་འདུས་པ་དང་། སྤྱི་ཀྱི་རྒྱང་རྣམས་ནོར་བུའི་དབུས་ན་འདུས་ཆེ་
གཉིད་འབྱུག་འབྱུང་བར་བཤད། ཐིག་ལེ་དེ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཡང་ཞེས་
བྱའོ། །ཆི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། མགོན་པ་དང་། གསང་གནས་སུ་
གནས་ཤིང་། སྟོད་ཀྱི་རྒྱང་རྣམས་མགོན་པར་འདུས་པ་དང་། སྤྱི་ཀྱི་རྒྱང་
རྣམས་གསང་གནས་སུ་འདུས་ཆེ་ཆི་ལམ་འཆར་བར་བཤད། ཐིག་ལེ་དེ་ལ་
གསུང་གི་ཐིག་ལེ་ཡང་ཞེས་བྱའོ། །སད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ནི། དབྲུལ་བ་

དང་། རྟེ་བར་གནས་ཤིང་། རྟེང་གི་རྒྱང་རྣམས་དཔལ་བར་འདུས་པ་དང་།
 སྤང་གི་རྒྱང་རྣམས་རྟེ་བར་འདུས་ཆེ་གཉིད་སང་པར་བཤད། ཐེག་ལེ་དེ་ལ་
 སྤྱི་ཐེག་ལེ་ཡང་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་ནི།
 སྤྱི་བོ་དང་། གསང་གནས་སུ་གནས་ཤིང་། སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་
 གི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་ཞེས་པ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་གི་ཐེག་ལེ་ཡང་ཞེས་བྱའོ། །ཐེག་ལེ་བཞི་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་
 དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གཞན་ཡོད་པ་ནི་སྤར་རིག་འཛིན་དགའ་སྟོན་དུ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ།

དེ་ལྟར་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ་ནི།
 ལུས་གི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་དུ་ཅ་རྒྱང་ཐེག་ལེ་གསུམ་གི་རྣམ་
 གཞག་ཤེས་པས། རྩོགས་རིམ་གི་རྩོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ལུས་ལ་གནད་དུ་
 བསྐྱུན་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། སེམས་གི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཤིང་
 ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱང་སེམས་གི་རྒྱང་ནི་གཟུགས་སྤྱི་བསྐྱབ་གཞི་དང་ཤིན་ཏུ་སྤར་
 བའི་རྒྱང་སེམས་གི་སེམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་བསྐྱབ་གཞི་དང་། ཤིན་ཏུ་
 སྤར་བའི་རྒྱང་སེམས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ནི་ཅུང་འཇུག་གི་བསྐྱབ་གཞི་ཡིན་པར་
 ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ།

༥ གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལམ་བསྐྱོམ་
པའི་སྟོན་འགྲོ་རྩོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་དང་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་
བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ནལ་འབྱོར་བཞི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ།

ལམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་འགྲོ་རྩོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་དང་སྒྲ་མའི་

ནལ་འབྱོར་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ལམ་བྱུང་མོང་བས་རྒྱད་སྦྱར་བ་སྟོད་རུང་དང་པོ་དང་།
དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྲེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བཞི་ནམ་པར་དག་པ་
ཐོབ་ཅིང་དབང་དུས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་བསྦྱར་བ་སྟོད་རུང་གཉིས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་གས་
མཐར་ཕྱིན་པའམ། ཐ་ན་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཡིད་དོན་ལམ་གྱིས་འཆར་
རུས་པའི་ཆད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོད་རུང་གསུམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་
བའི་གང་ཟག་གིས། རྫོགས་རིམ་གྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་འགྲོ་རྩོར་
སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་དང་། སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ལས།

རྫོགས་རིམ་གྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་འགྲོ་རྩོར་སེམས་བསྐྱོམ་

བཞུས་བྱ་ཚུལ།

རྩོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་བྱ་ཚུལ་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སེང་

ཁྱིའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ཚོགས་པར་དང་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མའི་གདན་ལ། རང་གི་བྱིན་ཅན་
ཙ་བའི་སྒྲ་མ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཁོད་
པ་ལ་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་ཚུལ་སྐྱོང་
སྤང་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་པར་གྱུར་པར་གསལ་བཏབ་ཚུལ་
འདི་ནི་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། སྐྱབས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སྐྱབས་
སྤྱ་འགོ་བའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
སྤྱ་འགོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་དགོལ། །བྱང་ཆུབ་གནས་ལ་
དགོད་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡང་དག་བསྐྱེད། །ཅེས་ལན་གསུམ་
སོགས་བརྗོད་རྩེས། མདུན་གྱི་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་རང་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར་
པར་བསམ་མོ། དེ་ནས། རང་གི་སྤྱི་བོར་པོ་ལས་པར་དང་། ཨ་ལས་སྒྲ་བའི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་སྤྱི་ལས་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་བ་ལྷེ་བ་ལ་སྤྱི་གིས་
མཆོན་པ། དེ་ལས་འོད་འཕྲོས། འདུས་ཡོངས་སྤྱ་གྱུར་པ་ལས། དོ་རྩེ་སེམས་
དཔའ་སྤྱི་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་དང་བྲིལ་བུ་
འཛིན་པ། ཡུམ་དོ་རྩེ་བསྐྱེམས་མ་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྱི་
གྱག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པས་འབྱུང་པ། གཉིས་ཀའང་དར་གྱི་ན་བཟའ་དང་
རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྒྲ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པ། ཡབ་དོ་རྩེའི་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་
བཞུགས་པ། དེའི་ཕྱགས་ཀར་སྒྲ་བའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་ཡིག་དཀར་པོ། དེ་ལས་འོད་

ཟེར་འཕྲོས། རང་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱར་བྱངས། གཉིས་སྤྱི་མེད་པར་གྱུར།
སྤར་ཡང་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྦྱར་
བྱངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ལ་མངོན་པར་དབང་
བསྐྱེད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བདུད་རྩིས་གང་བའི་བུམ་པ་ཐོགས་ནས། ཞོ་སར་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ཨ་ཉི་ཏེ་ཀ་ཏ་
ས་མ་ཡ་ཤྱི་ཡེ་རྩྭ། ཞེས་དབང་བསྐྱེད། སྦྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་གང་། མི་
བསྐྱོད་པས་དབུ་བརྒྱན་པར་གྱུར་པར་བསམ་ལ། རང་གི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཆེ་
འདིའི་པ་མ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོད་པར་གྱུར་པར་
གསལ་བཏབ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདག་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་དང་། དམ་ཆོག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཞིང་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྦྱི་བོའི་དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའི་སྦྱ་ལས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་བྱང་རེ་གངས་མེད་བྱང་
སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱི་བོར་ཡབ་ཡུམ་བྱང་རེ་འཁོད་པར་གྱུར་
པར་བསམ་མོ།

དེ་ནས་སྤར་ཡང་འདི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་
བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་དང་། དམ་ཆོག་ཉམས་
ཆགས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་

བཏབ་པས། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ལྷ་གདན་ལ་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་སྤྲུགས་
འབྲེང་གིས་བསྐྱོར་བ་ལས། བདུད་ཅིའི་རྒྱན་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྦྱོར་མཆོམས་
ནས་སྐྱ་ན་ར་ར་བྱུང་སྟེ། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་
ཞུགས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་སོལ་ཁུ་དང་དུད་
ཁུ་དང་། རྒྱ་ཁྲག་གི་རྣམ་པར་རྒྱང་མཐེལ་དང་འོག་སྒོ་གཉིས་ནས་བྱིར་ཐོན་
ཏེ་ལུས་ཤེལ་སྒོང་བྱིས་པ་ལྟར་དྲངས་ཤིང་གསལ་བར་གྱུར་པར་བསམ་པའི་
ངང་ལས། ཚོ་བཟོ་སྐྱ་ས་མ་ཡ་ཞེས་སོགས་ཡིག་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་སོགས་
སེམས་མ་ཡེངས་པར་བཟླ་བ་ནི། ཡས་འདེད་ཀྱི་དམིགས་པས་བཟླ་ཚུལ་
ལོ།

ཡང་དེའི་མཐར། བཅོམ་ལྷན་འདས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདག་དང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་། དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་
ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རང་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་
ཀར་ལྷ་གདན་ལ་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་སྤྲུགས་འབྲེང་གིས་
བསྐྱོར་བ་ལས། བདུད་ཅིའི་རྒྱན་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་སྐྱ་ན་ར་
ར་བྱུང་སྟེ། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས། རྒྱ་ཁྲག་ཀར་

མཐེལ་གྱི་བར་དུ་གང་བས་སྡིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅི་རི་རྒྱན་གྱིས་ཡར་
བཏེགས་ནས་སྤྱི་གཙུག་དང་བ་སྤྱི་བུ་ག་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ལུས་ཤེལ་སྒོར་
ཕྱིས་བ་ལྟར་དྲངས་ཤིང་གསལ་བར་གྱུར་བར་བསམ་བའི་ངང་ནས་ཡིག་
བརྒྱ་སྒར་བཞིན་བཟླ་བ་ནི། མས་འདེད་ཀྱི་དམིགས་པས་བཟླ་ཚུལ་ལོ།

ཡང་དེའི་མཐར་བཙམ་ལྟན་འདས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདག་དང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡིག་སྒྲིབ་དང་། དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་
ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རང་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་
ཀར་ཟླ་གདན་ལ་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་བའི་སྒྲགས་འབྲེང་གིས་
བསྒྲོར་བ་ལས། བདུད་ཅི་རི་རྒྱན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཆམས་ནས་སྦྱུ་ན་ར་
ར་བྱང་སྟེ། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས། ཐོག་མེད་
ནས་བསགས་པའི་སྡིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་གར་ནག་ཕྱང་དེའི་རྣམ་པར་
གནས་པ་ལ་ཕོག་པས་ཐལ་ཕྱང་ལ་ཕུ་ཚུ་དག་པོ་ཕོག་པ་ལྟར་བཞིག་ནས་
རྒྱང་མཐེལ་གཉིས་དང་འོག་སྒོ་གཉིས་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ལུས་ཤེལ་སྒོར་ཕྱིས་
བ་ལྟར་དྲངས་ཤིང་གསལ་བར་གྱུར་བར་བསམ་བའི་ངང་ནས་ཡིག་བརྒྱ་
སྒར་བཞིན་བཟླ་བ་ནི། ཕྱང་འདེད་ཀྱི་དམིགས་པའི་བཟླ་ཚུལ་ལོ།

ཡང་དེའི་མཐར་བཙམ་ལྟན་འདས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདག་དང་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡིག་སྦྱིབ་དང་། དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་
ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རང་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱི་བོའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་
ཀར་ཆེ་གདན་ལ་རྩྱུ་ཡིག་གི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་སྤྲགས་འབྲེང་གིས་
བསྐྱོར་བ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྲོས་པའི་ཆ་གཅིག་རང་དང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱི་བོ་ནས་ཁྱུགས། ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་
ཟེར་གྱིས་ཁྱབ་པས། སྡིག་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཁུང་ན་མར་མེ་བཏེགས་པ་
ལྟར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ཡལ་ནས། ལུས་ཤེལ་བུམ་བྱི་མ་མེད་པའི་ནང་དུ་
མར་མེ་བཟུག་པ་ལྟར་དྲངས་གསལ། ལམ་ཀྱི་ཏྲོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ཤིང་། འོད་ཟེར་ཆ་གཅིག་ཕྱོགས་བཅུར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
སྦྱོས་པའི་ཅེ་མོར་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་མཆོད་པ་སྦྱ་ཆོགས་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྤྲས་བཅས་ལ་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་འབུལ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱུས་ནས་དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ཡིག་སྤྲགས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་
ལ་ཐེམ་པས། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་གཟི་བརྩིད་དང་མཐུ་སྟོབས་ཐུན་
སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་པར་བསམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཡིག་བརྒྱ་ཉེར་
གཅིག་སོགས་སེམས་མ་ཡེངས་པར་བསྐྱོལ།

དེ་ལྟར་དམིགས་པ་བཞི་རེས་མོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡིག་བརྒྱ་ཅི་རུས་སུ་
བརྒྱས་པའི་མཐར། བདག་ནི་མི་ཤེས་སྒྲིངས་པ་ཡིས། །དམ་ཚིག་ལས་ནི་
འགལ་ཞིང་ཉམས། །སྒྲ་མ་མགོན་པོས་སྐྱབས་མཛོད་ཅིག །གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་
འཛིན་པ་སྟེ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འགྲོ་བའི་གཙོ་ལ་བདག་
སྐྱབས་མཆི། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་ནས་རིགས་ཀྱི་བྱ། །ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་
དང་དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
ནས་སྐྱེ་བའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་དགུས་བཞིན་དུ་རང་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བེམ་པས། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་གསུམ་
དང་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་
པར་གྱུར་པར་བསམ་མོ།།

མཐུག་ཏུ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱར་དུ་བདག །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་
འགྲུབ་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྒྲིག་སྒྲིབ་མ་ལུས་
སེལ་བར་ཤོག །ཅེས་སོགས་བསྒྲོ་སྒྲོན་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟོབས་བཞི་ཆང་ཚུལ་
དང་། རྒྱད་ལས། འདོད་པ་སྦྱང་གར་བཞག་བྱས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དམིགས་པ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་བྱ་བར་འདོད་ན། གོང་དུ་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བཞག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཁས་པ་དག་གི་ཡིག་ཆ་ལ།

ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་བའི་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་གྱི་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། རང་
དོན་གྱི་དམིགས་པ་སོ་སོར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། མོ་
དམན་ཚམས་ལ་ལག་ཏུ་སྤང་བདེ་བར་དགོངས་ཏེ་དམིགས་པ་དུག་གཅིག་ཏུ་
བྲིལ་ཏེ་བྱ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་བྱས་སོ།།

དེ་ཡང་ཡིག་བརྒྱ་ཐོ་རངས་རེ་ལ་ཉེར་གཅིག་རེ་འདོན་པས་ལྷུང་བའི་
འཕེལ་ཁ་ཚོད་པ་དང་། འབྲུམ་ཕྱག་བརྒྱས་ན་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་འདག་
པར་རྒྱད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་གསུངས། མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་སྤངས་པ་
དང་། ཉེས་པ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་འདག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་ལ་རྩོ་རྩོ་
སེམས་དཔའ་བརྟན་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་རྒྱད་དེ་ཉིད་
བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས། ཡང་མཉམ་སྦྱོར་ལས། ཡིག་བརྒྱ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོར་བཞག། འཆོ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་
ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱས་པས་རང་གི་ལྟག་པའི་ལྟའི་དངོས་གྲུབ་སྤྱར་དུ་འབྱུང་ཅིང་
བརྟན་པར་གསུངས། སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱན་སྟོང་དང་། མཁས་པ་ཤུ་བཞེས་
གཉིན་གཉིས་ཀྱིས། དངོས་གྲུབ་བརྟན་པ་དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་རང་ལ་ཉེ་བར་
འདོད་པ་དག་ཡིག་བརྒྱ་ལ་མན་ངག་ལྟར་འབད་པ་གནད་དུ་ཆེ་བར་
གསུངས། མན་ངག་ལྟར་འབད་པའི་ཚུ་ལ་ཡང་འདིའི་ལུང་དང་དམིགས་ཁྲིད་

ལེགས་པར་མཛོས་ཏེ། ཐུན་བཞི་སོགས་བཅད་དེ་སེམས་མ་གཡེངས་པར་
གོང་གི་དམིགས་པ་བཞིན་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས། གཞན་ཡང་འདིའི་སྐབས་སུ་
སྒྲུབ་བ་བདེ་སྟོང་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་གསང་གསུམ་དུ་
འབྱེད་བ་ལ་འབད་བ་ནི་གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་
པར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།

སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་ཚུལ།

སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི། སྒྲིབ་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་
གང་དང་གང་བསྒྲུབས་ཀྱང་། སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོགས་གསོག་གི་ཆོ་ག་ལ་ནན་ཏན་
དུ་བྱ་བར་གསུངས་པས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་གི་ཆོ་ག་ནི་གོང་དུ་སོང་བེན་ལ། ཆོགས་
བསགས་པ་ལ་ནི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པ་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་
ལས། འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་ཕུ་ཉིད། །
མན་ངག་རབ་ཏུ་སྟེར་བའི་བྱིར། །རྫོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དེ་བས་ལྷག་ །ཅེས་དང་།
ཞལ་ལུང་ལས། ང་ནི་འདི་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། །སྒྲུབ་པོ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་
ལེན། །དེ་ཡི་དེ་མཉེས་རང་གི་རྒྱད། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། རང་ལ་ཆོས་སྟོན་
པའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ནི་སྟོབ་མར་སངས་རྒྱས་ཀུན་ལས་ཀྱང་བཀའ་བྲིན་ཆེས་
ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོབ་མ་དེ་ལ་

ཆོས་དངོས་སུ་མ་བཟླ། སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོབ་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱིར་
རོ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་བཀའ་དྲིན་ཆེས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཇི་བཞིན་
བསམས་ནས་སྒྲོབ་མས་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ནི་རྗེ་འཆང་དུ་དངོས་སུ་བཟླས་ནས་
གསོལ་འདེབས་ཕྱག་མཆོད་གང་བྱས་ན། སྒྲིག་པ་འདག་པ། རད་གདོན་བར་
ཆད་ཞི་བ། ཆེ་བསོད་ཆོས་ལོར་རྒྱས་པ། ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་གསོག་པ། ཉམས་
ཉོགས་སྦྱར་དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བ་སོགས་བྱིན་རྒྱབས་འདུག་ཚུལ་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་བྱེད་པ་བས་ཀྱང་ཆོས་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་
བར་གདོན་མི་ཟེའོ།

དེ་ལྟར་བྱིན་རྒྱབས་ཆོས་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ལ་ལུང་གཉིས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ལུང་དེའི་དོན་ཡང་། རང་ལ་
ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་ལ་སྒྲོབ་མས་གསོལ་འདེབས་ཕྱག་མཆོད་གང་བྱས་ན་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་དེའི་ལུས་ལ་ཞུགས་ཏེ། སྒྲོབ་མས་སྤུལ་བའི་
མཆོད་པ་བཞེས་ནས་སྒྲོབ་མ་དེའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བ། རད་གདོན་བར་ཆད་
ཞི་བ། ཆེ་བསོད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ། ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་གསོག་ཏུ་བཅུག་པ།
ཉམས་ཉོགས་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་སོགས་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱོལ་བ་ལ་གདོན་
མི་ཟེའོ། སྒྲ་མ་མ་དྲན་པར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་
པ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་ན། དེ་དག་ལ་སྤུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཀྱང་། སངས་

རྒྱས་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་མཆོད་པ་དེ་དག་བཞེས་པའི་ངེས་པ་མེད་
པས། འོངས་སྤྱོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཐོབ་མི་ཐོབ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་དེ་
དག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་སློབ་མ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད།
དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་མ་མ་དཔར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ལ་གསོལ་
འདེབས་ཕྱག་སྐོར་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་། དེ་དང་དེ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་
ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གིས་ཚུར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་
གསུངས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་མཐུན་བཅེ་རུས་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མངའ་བས། དེ་དག་གིས་སློབ་མ་དེ་ཉིད་མི་མཐུན་པ་
ཡང་མ་ཡིན། མཐུན་ཡང་མི་བཅེ་བ་ཡང་མ་ཡིན། བཅེ་ཡང་བྱིན་གྱིས་སློབ་
པའི་རུས་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སློབ་མ་རང་གི་སྤྲོ་མ་ལ་ཁ་དམས་
ནས་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཡོན་ཏན་ཆེ་བར་
བསམ་སྟེ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་མཐུན་བཅེ་
རུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་བྱིན་རྒྱལས་དེ་ཉིད་ཐོབ་མི་
རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་པཎ་གྱིས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རབ་ཆ་ཡང་། །མེ་ཤེལ་མེད་
པར་མེ་མི་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་། །སྤྲོ་མ་མེད་པར་
འཇུག་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་ལས་མེ་ལེན་པར་འདོད་ན། ཉི་མ་ལ་མེ་ཤེལ་བསྟན་ལ། མེ་

ཞེལ་ལ་སྤྱོད་བསྟན་པས་ཉི་མའི་འོད་མེ་ཞེལ་ལ་བརྒྱད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་མེ་
འཇུག་པར་རྟུལ་བ་ཡིན་གྱི། མེ་ཞེལ་དོར་ནས་ཉི་མ་ལ་སྤྱོད་པ་རི་ཅམ་བསྟན་
ཀྱང་མེ་འཇུག་པར་མི་རྟུལ་སོ།།

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་རང་ལ་འཇུག་པར་
འདོད་ན། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་ནས་ལྷ་མ་ལ་ཕྱག་མཆོད་གསོལ་
འདེབས་སོགས་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལ་བརྒྱད་ནས་
སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་རྟུལ་གྱི། ལྷ་མ་དོར་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་རི་ཅམ་ཕྱག་
མཆོད་གསོལ་འདེབས་བྱས་ཀྱང་། བྱིན་རྒྱལ་ས་འཕྲོལ་མི་རྟུལ་སོ། །དེ་ཡང་
ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོར་བལྟས་ནས་ཕྱག་མཆོད་སོགས་བྱ་
དགོས་ཀྱི། ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་དུ་བལྟ་བ་ནི་མེ་ཞེལ་ལྷན་གྱི་བ་ལ་བསྟན་པ་དང་
འབྲེལ། །དེས་ན་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ལས། ལྷ་མ་ལ་ཞིང་གི་
མཆོག་ལོན་ཏེ་ཀྱི་གཞི། བྱིན་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ། ལེགས་ཆོགས་
ཀྱན་གྱི་འབྱུང་གནས། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཞེས་སོགས་
དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་འབྲུམ་རྣམས་སུ་ཡང་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་པ་ཤིན་
ཏུ་མང་པོ་མཛད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གནད་ཆེ་བར་དགོངས་སོ།།

ཁུད་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་ལྷོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་

སྒྲ་མཆོད་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་སོག་བོད་ཀྱན་ལ་ཆེས་དར་བ་ནི། མི་རེ་ལ་
ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་རེ་བྱིན་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་
ཀྱང་། དེང་སང་དེ་ཉིད་གདམས་ངག་གི་མཆོག་ཏུ་མི་འཛིན་པར་བན་སྤྱག་
ནམས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བརྟེ་བའི་ཆོད་དུ་འདུག །རང་ཅག་ལས་དང་པོ་བ་ལ་
ཆོགས་བསགས་སྐྱབ་སྐྱོང་གི་ཞིང་ལ་སྒྲ་མ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་མ་གཟིགས་པས། ད་ལྟ་དེ་
ཉིད་འཆོལ་སྤྱར་དུ་ཉི་མ་འབྱམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ཏེ་རབ་འབྱམས་
རྒྱ་མཆོའི་ཞིང་ན་བཅ་ལ་ཡང་རྙེད་པའི་སྐབས་གཏན་ནས་མེད་དོ།

དེས་ན་ཐར་འདོད་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་གང་དང་གང་བསྐྱོམ་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་གང་དང་གང་ལ་སྤྱག་མཆོད་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་། དུལ་
དེ་ཉིད་རང་གི་སྒྲ་མ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བལྟས་ནས་བྱ་བ་གནད་ཆེ་བས།
རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་ཐོག་མ་འདིར་ཡང་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་
གལ་ཆེ་སྟེ། བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡང་། ཐུན་མོང་དུ་སྒྲ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ནམ་པར་
བསྐྱོམ་ལུགས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ། ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་དང་། བདེ་
ཆེན་འབར་བ་སོགས་གཙོ་བོར་བྱེད་ན། འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་ནང་གསང་
གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ནམ་པར་བསྐྱོམ་ལུགས་དང་། རང་གི་བསྐྱོམ་བྱའི་ཡི་
དམ་གྱི་ལྟར་བསྐྱོམ་ལུགས་ནམས་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་། བསྐྱོམ་ཆེའང་མདུན་

དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། སྤྱི་བོར་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཐོག་མར་མདུན་དུ་བསྐྱོམ་སྟེ་ཕྱག་
མཆོད་སོགས་བྱས་པའི་མཐར་སྤྱི་བོར་སྤྲུན་བྱངས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
སོགས་ལུགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ཤེས་རབ་དང་བདེ་ཆེན་འབར་
བ་གཙུག་བོར་བྱེད་ལུགས་དང་། རང་གི་བསྐྱོམ་བྱའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷར་བསྐྱོམ་པ་
གཉིས་སྒྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཚུལ་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་པའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡང་ཐོག་མར་རང་གི་མདུན་དུ་བསྐྱོམ་སྟེ་
ཕྱག་མཆོད་སོགས་བྱས་པའི་མཐར། སྤྱི་བོར་སྤྲུན་བྱངས་ཏེ་འདོད་དོན་
གསོལ་བ་དང་། དེ་རྗེས་སྤྲིང་གར་ཐེམ་ལུགས་བཤད་པ་ལྷར་བྱ་བ་ལ། ཐོག་
མར། རྒྱུགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་
སོགས་སྐྱབས་ཡུལ་དུ་འོས་པ་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པར་ཡིད་གྱིས་གསལ་
བཏབ་ལ། དེ་ལ་རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་
བསམ་སྟེ། རྒྱུགས་བཅུའི་ཞིང་ན་བཞུགས་པའི་སྒྲ་མ་དང་། །ཡི་དམ་སངས་
རྒྱས་ལུང་རྟོགས་དམ་པའི་ཆོས། །འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་མཁའ་འགོ་ཆོས་
སྤང་ལ། །བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་
ལན་བདུན་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་
དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སོགས་ཆོད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལན་
གསུམ་དང་། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ།
རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་སྒང་བར་བུ།
སོགས་བུ།

[illegible]

བླངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒོས་ཡག་པོར་གསལ་བཏབ་ལ།
དེ་ཡི་སྒྲིམ་གྱིན་ཐུགས་ཀ་ལྟེ་བ་གསང་གནས་ལྗེ་རྩ་འདབ་འཁོར་ལོར་
རིམ་བཟའིན། ལོ་དཀར་ལྷན་མར་རྩྱུ་སྒོན་སྒྲིམ་མེར་དང་། །རྩྱུ་ཡིག་ལྷང་གྲུ་
རྣམས་གྱིས་མཆན་བར་གྲུར་བར་བསམ། ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་
སྒྲིགས་བཅུར་འཕྲོས། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་སྐྱབས་ཡུལ་སྒྲིན་བླངས་ཏེ། །
མདུན་གྱི་སྒྲ་མ་རྩོ་རྩོ་འཛིགས་བྱེད་ལ། །ཐིམ་བས་སྐྱབས་ཡུལ་ཀུན་འདུས་རོ་
བོར་གྲུར། །པར་བསམ། སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་གྱི།
།མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་སྤྲས་སྐྱུ་ནི། །བལྟ་བས་མི་རོམས་མཐོང་བ་
ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །དད་པའི་སྒྲ་ལོང་གཡོ་བའི་གཟེ་བེད་ལྡན། །པར་
བསམ། བླང་པོ་རིགས་ལྷ་ཁམས་བཞི་ལྟ་མོ་བཞི། །སྒྲེ་མཆེད་སེམས་དཔའ་
ཡན་ལག་ཁྱོ་བོའི་དབང་། །བ་སྒྲུ་དབྱ་བཅོམ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ཉིད། །བ་སྒྲུའི་
ཁུང་རེར་སངས་རྒྱས་བྱངས་མེད་བཞུགས། །པར་བསམ། ཐོས་བས་མི་
རོམས་གསུང་དབྱངས་བྲུག་ཅུ་ནི། །ཐོས་བ་ཅམ་གྱིས་སྒྲིད་ཞིའི་འཛིགས་བ་
འཕྲོག། །བྱངས་མེད་གདུལ་བྱའི་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་བཅས། །དྲི་མ་སེལ་
བྱེད་ངེས་དོན་བདུད་ཅི་ཡིན། །པར་བསམ། མཁྱེན་བཅེའི་དཔལ་ལྡན་ཟབ་
ཡངས་ཐུགས་མཆོག་ནི། །རི་ལྷ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་བཞག་ཀྱང་། །རི་སྒྲིད་
ཆོས་ཀུན་ལག་མཐེལ་སྐྱུ་རུ་བཞིན། །མངོན་སུམ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་མ་

ལུས་རྩོགས། །པར་བསམ་པ་སོགས་མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་
པར་བསམ། སྤར་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་གསལ་འདེབས་ཚུལ། ཡོན་ཏན་ལུང་པོ་སྒྲ་
མ་འཛིགས་བྱེད་དེ། །སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་གཟུགས་བརྟན་འབྲ། །དྲངས་
ཞིང་གསལ་བ་གཡའ་དག་དགུང་སྟོན་བཞིན། །མདུན་གྱི་གདན་ལ་མདོན་
སུམ་བཞུགས་པར་གྱུར། །ཅེས་གསལ་སྤང་དང་དད་པ་ཤུགས་དྲག་གྱུང་
གྱུང་གི་བར་དུ་དལ་བུས་གསལ་བཏབ་ལ། དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་དམིགས་
པ་དང་བཅས་པས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྐྱ། །ཞེས་སོགས་
དང་། གང་གི་དྲིན་གྱིས་བདེ་ཆེན་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་མཆོག་
མཆོག་ཏུ་དྲག་པོ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟོན་པ་སྒྲ་མེད་སངས་རྒྱས་རིན་
པོ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག་དང་།

མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་མཆོད་པ་བཞི་ལས། ཕྱི་འཆོད་པ་ནི། རང་
གི་སྦྱིང་ག་ནས་མཆོད་ལྟ་མཆོད་རྩིས་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱོས་ཏེ་
མཆོད་པར་བསམས་ལ། ཚུ་བཞི་ཉེར་སྦྱོང་འདོད་ཡོན་སྣ་ལྔ་དང་། །རིན་ཆེན་
བདུན་སོགས་ལྟ་མའི་མཁོ་དགུའི་རྩིས། །བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་མཆོད་པར་
བྱིན་བརྒྱབས་ཏེ། །སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ལ་འབུལ། །ཞེས་
དང་། རང་གི་མཆོད་པ་ནི། ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་ཅིས་གང་

བའི་ཐོད་པ་ཐོགས་པའི་ལྷ་མོ་ནམས་སྒར་ལྷར་སྒྲོས་ཏེ་མཆོད་པར་བསམས་
ལ། རིགས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ས་བོན་ལས་བྱང་བའི། །དངོས་གྲུབ་དགྲུག་གསལ་
ལ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལ། །རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་སྒྱུངས་ཏྲོགས་སྒར་བྱས་ཏེ། །སྒྲ་མ་
འཛིགས་བྱེད་ལྷ་ཆོགས་ནམས་ལ་འབུལ། །ཞེས་དང་། མཆོད་ལྷ་ནམས་སྒྱུང་
གར་བསྐྱའོ། །གསང་བའི་མཆོད་པ་ནི། རང་གི་སྒྱུང་ག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་གཞོན་རུ་མ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྒྲོས་ཏེ། སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་ཐེམ་པས། སྒྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་
སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་སྒར་ལས་ཀྱང་ཆར་
སྒྲེས་པ་དེས་སྒྲ་མའི་སྐུ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་མཉེས་ཤིང་ཆོམ་པར་
བསམས་ལ། ཡིད་འོང་ལང་ཆོའི་དཔལ་འཛིན་དུག་ཏུ་བཞིའི། །འདོད་པའི་
སྐུ་ཅལ་ཡོན་ཏན་ཆང་བ་ཡི། །བཏུ་དུག་ལོ་ལོན་མཛེས་སྐྱག་ཕྱག་རྒྱ་ནམས། །
སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་ཆོགས་ནམས་ལ་འབུལ། །ཞེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
མཆོད་པ་ནི། སྒྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་དང་སྒྲ་མའི་སྐུ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས། སྒར་གསང་བའི་མཆོད་པའི་སྐུ་བས་སུ་སྒྲོང་བའི་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་
དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས། བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
སྒར་ལས་ཀྱང་ཆས་ལྷག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ་ལ། སྒྲིབ་བྲལ་ལྷན་སྒྲེས་བདེ་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་སྒྲོས་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས། །དབྱེར་

མེད་ལྷན་གྱུ་བ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས། |སྤྲུལ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་ཆོགས་
རྣམས་ལ་འབྲུལ། |ཞེས་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བཞི་
འབྲུལ།

སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། དུག་གསུམ་དབང་གིས་སྒྲི་
གསུམ་སྒྲིག་པའི་ལས། |མི་དགོ་བརྩ་དང་མཆོམས་མེད་ཉེ་བ་ལྟ། |སོ་སོར་
ཐར་དང་བྱང་སེམས་རིག་འཛིན་གྱི། |བསྐྱེད་གསུམ་ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་
མཐོལ་ལོ་བཤགས། |བྱེད་པར་སྤྲུལ་མཆོག་གསུམ་དགོར་ལ་སྦྱད། |སྦྱེ་ལ་
བསྒྲིས་ཤིང་གསུང་བཅག་ཐུགས་དགྲུག་སོགས། |མི་བཟད་དཔྱལ་བའི་མི་
ནང་བསྐྱེད་ཆུ་ལས། |གང་བྱས་སྒྲིང་ནས་འགྱོད་པ་དྲག་པོས་བཤགས། |
ཞེས་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟར་འགྱོད་སེམས་དྲག་པོས་བརྩོད།

རྩོམ་སྤྱི་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་ནི། རང་གཞན་སྦྱེ་འཕགས་མཐའ་དག་
གི་དགོ་ཅ་ལ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་བའི་བསམ་པས། ཆོས་རྣམས་རང་
བཞིན་མཆོན་མ་ཀྱན་བྲལ་ཡང་། |ཞེས་སོགས་བརྩོད། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། མདུན་གྱི་སྤྲུལ་མས་མཆོན་པའི་ཕྱོགས་བཅའི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་
བསྐྱལ་བའི་བསམ་པས། ཕུལ་བྱང་མཁྱེན་བཅའི་ཆུ་འཛིན་འབྲུམ་དགྲིགས་
ཏེ། |ཞེས་སོགས་བརྩོད། བྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་

ཡན་ལག་ནི། མདུན་གྱི་སྒྲ་མ་དང་ཕྱོགས་བཅུ་ཉི་མངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་
འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲོད་ལས་མི་འདའ་བར་
བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་བསམ་བསམ། དེ་རྗེས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་འཆི་མི་
མངའ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་བརྗོད། བསྟོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཡན་ལག་སྤྲ་མ་
དུག་གི་དགོ་རྩ་སོགས་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་
རྒྱར་གྱུར་པ་དང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མས་མི་འབྲལ་བར་རྗེས་སུ་
འཛིན་པར་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའི་ཚུལ་དུ། དེ་ལྟར་བསྟོན་པའི་ནམ་དགའ་
དགོ་བའི་ཆོགས། །ཞེས་སོགས་བརྗོད།

དེ་རྗེས། མཐུལ་འབྲུལ་བར་མཁས་པ་དུ་མས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱིའི་
མཐུལ་ནི། ཆོམ་བྱ་སོ་བདུན་མ་སོགས་རྒྱས་པའམ། བསྟོ་ན། ས་གཞི་སྟོས་
ཀྱིས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཟམ། །ཞེས་སོགས་དང་། རང་གི་མཐུལ་ནི། རང་
གི་ནམ་ཤེས་སྤྱོད་ཐོར་ཐོན་ཏེ་མཁའ་འགོ་མ། །གི་ཐོད་འཛིན་པར་གྱུར་ནས་ཤ་
ལྷགས་ལྷ་ཆོགས་སྤལ། །པགས་པ་ས་གཞི་བྱང་ཁོག་རི་རྒྱལ་ཁྱག་ཆེན་མཆོ། །
མགོ་བོ་ནམ་རྒྱལ་ཁང་བཟང་མིག་གཉིས་ཉི་ཟླ་བྱང་། །སོག་དབྱི་སྤྱིང་བཞི་
ཀར་བརྒྱད་སྤྱིང་ཕན་སྤྱིང་ཞོར་བུ། །གཟུགས་སོགས་འདོད་ཡོན་ཤ་ཆོལ་སྤྱོད་
ཆོགས་མཆོད་སྤྱོད་གྱུར། །སྒྲ་མ་ལྷ་ལ་འདོད་དགའའི་མཐུལ་འདི་འབྲུལ་བས། །
བཞེས་ནས་བདག་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་ལ་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །ཞེས་དང་།

གསང་བའི་མཐུལ་ནི། རང་ཉིད་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་རོ་ལངས་མ། །འབྱུང་
བའི་བདེ་ཆེན་རོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་རབ་ཉི་ཟླ་སྤྱིང་སོགས་གྱུར་བ་
འདི། །སྤྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ལ་འབྱུལ། །ཞེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་མཐུལ་ནི། མཆོད་ཡུལ་མཆོད་མཁན་མཆོད་བའི་མཐུལ་སོགས། །
ཆོས་ཀྱན་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་མི་ལམ་བཞིན། །བསྐྱོམས་བས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
མེད་མཐུལ་འདི། །སྤྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ལ་འབྱུལ། །ཞེས་
མཐུལ་བཞི་འབྱུལ། དེ་ནས་བསྟོད་བ་བྱ་བར་གསུངས་བ་ལྟར། །སྐྱེ་བཞིའི་
མངའ་བདག་སྐྱབས་གསུམ་རོ་བོ་རིགས་བརྒྱའི་དཔལ། །ལུང་རྟོགས་མཛོད་
འཛིན་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་ལྟའི་རང་བཞིན། །བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་
མངའ་སྤྲ་མ་ཡི་དམ་ལྟ། །སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་སྤྱང་
མའི་ཆོགས་ལ་འདུད། །ཅེས་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་བར་བསྟོད།

སྟོན་མཆོམས་འདིར། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སྤྲོམ་བཟུང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཀྱན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲགས་སྤྲོམ་བཟུང་བར་བཤད། དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་
སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྐྱེ་བོར་བསྐྱེད་སྟེང་བཞུགས་ལ། །བཀའ་ངོན་
ཆེན་པོའི་སྟོན་ས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྐུ་ལ་དུ་

གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མདུན་གྱི་སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་
ཡུམ་གདན་དང་བཅས་པ་རང་གི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་པར་མོས་ལ། འདོད་དོན་
གསོལ་བ་ནི། སྒྲ་མ་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། །སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཡི་དམ་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་གཤེན་རྗེའི་མ་སྒྲ་མ་
སངས་རྒྱས་མ་སྒྲ་མ་དམ་ཆོས་མ་སྒྲ་མ་དགེ་འདུན་མ་སྒྲ་མ་ཆོས་
སྐྱོང་མ་སྒྲ་མ་སྐུབས་གནས་མ་སྒྲ་མ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བར་ཆད་
བཞེད་ཏུ་གསོལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་དངོས་གྲུབ་སྦྱུང་ཏུ་གསོལ།

སྒྲོ་ན། ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་པོ་འདི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སོགས་ཆོན་པ་རེ་རེའི་
མཐུག་ཏུ་སྐྱར་ཏེ། གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་བ་སྐྱ་གཡོ་ཞིང་མཆི་མ་འཁྱུགས་
གྱི་བར་དུ་ལན་མང་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐར། སྐུབས་གནས་ཀུན་འདུས་མ་
སྒྲ་མ་མ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ་མ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ་དངོས་གྲུབ་མ་བྱུང་
པར་ལམ་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་བསགས་སྐྱར་གི་མན་ངག་བསྟན་ནས་དངོས་གཞི་
རྣལ་འབྱོར་བཞིའི། །ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བ་རུ། །བྱིན་གྱིས་རྫོབས་
ཤིག་སྒྲ་མ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། །སྐུབས་གནས་མ་སྒྲ་མ་མ་གསོལ་བ་མ་
གསོལ་བ་མ་བྱུང་པར་ཅ་བདེ་རྒྱང་འཇམ་དམིགས་གསལ་བ། །བདེ་བྱོད་
འབར་སོགས་ཉམས་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན། །ད་ལྟ་ཉིད་དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བ་རུ། །
བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་སྒྲ་མ་མ་སྐུབས་གནས་མ་སྒྲ་མ་མ་གསོལ་བ་མ་གསོལ་

བ་x མདོར་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ། །མི་སྒོའ་བཟུང་འདུག་
བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ། །མ་ཞོར་ཆ་ཆང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་རུ། །བྱིན་གྱིས་སྒོའ་བས་
ཤིག་སྒྲ་མ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། །ཅེས་མཁུག་གི་སྒྲོ་ཀ་རྒྱག་འདིས་ལན་མང་
དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐར། སྒྲ་མ་དོ་ཐེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི། །
སྒྲོར་མཆམས་ནས་བྱུང་བདུད་ཅིས་ལུས་གང་བས། །འགལ་སྐྱེན་ནད་གདོན་
སྤིག་སྤྱིབ་ཀྱན་བྱང་སྟེ། །ལམ་གྱི་རྫོགས་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པར་གྱུར། །ཅེས་
བདུད་ཅི་འབེབས་སྐྱུང་གི་དམིགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམ།

དེ་རྗེས། སྐྱབས་གསུམ་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་དང་མར་
གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྤིག་སྤྱིབ་ཀྱན་
སྐྱུངས་ཏེ། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྦུལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་ལན་
གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྒྲ་མའི་སྐྱེ་བོའི་ཨོ་ཡིག་དཀར་པོ་ལས། །འོད་
དང་བདུད་ཅི་དཀར་པོ་སྐྱེ་བོར་ཐེམ། །ལུས་གྱི་ནང་གང་ལུས་གྱི་དྲི་མ་དག །
བུམ་དབང་ཐོབ་ཅིང་སྐྱུལ་སྐྱུའི་རུས་པ་འཛོག། །སྒྲ་མའི་མགྱིན་པའི་ལྷ་མོ་ག་
དམར་པོ་ལས། །འོད་དང་བདུད་ཅི་དམར་པོ་མགྱིན་པར་ཐེམ། །ལུས་གྱི་ནང་
གང་ངག་གི་དྲི་མ་དག །གསང་དབང་ཐོབ་ཅིང་ལོངས་སྐྱུའི་རུས་པ་འཛོག། །
སྒྲ་མའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་མོ་ག་སྒོན་པོ་ལས། །འོད་དང་བདུད་ཅི་སྒོན་པོ་སྒྲིང་
གར་ཐེམ། །ལུས་གྱི་ནང་གང་ཡིད་གྱི་དྲི་མ་དག །ཤེར་དབང་ཐོབ་ཅིང་ཆོས་

སྒྱུ་ལྷ་ལ་པ་འཛོག་། ལྷ་མའི་གནས་ལྷའི་ཡི་གེ་སྣ་ལྷ་ལས། འོད་དང་བདུད་
ཅི་སྣ་ལྷ་གནས་ལྷར་ཐིམ། ལྷས་ཀྱི་ནང་གང་སྒོ་གསུམ་དེ་མ་དག ཆོག་
དབང་ཐོབ་ཅིང་བྱང་འཇུག་ལྷ་ལ་པ་འཛོག་། ཅེས་དམིགས་པ་གསལ་བར་
དམིགས་ཏེ་དལ་བྱས་བཟོད་ཅིང་།

དེ་རྗེས། དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ། བདག་གི་སྙིང་གར་
བསྐྱེད་སྙིང་བཞུགས་ནས། བཀའ་དེན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བབྱང་སྟེ། སྒྱུ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྣལ་དུ་གསོལ། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
ལྷ་མ་མཆོག་འོད་དུ་བྱ་ནས་ཆངས་བྲག་ནས་བྱགས་ནས། སྙིང་གར་ལྷ་མ་
རང་སེམས་རྩྱ་ཡིག་གསུམ། དབྱེར་མེད་རྩྱ་གི་རྣམ་པར་གནས་པར་གྱུར། །
དེ་ཡང་བསྐྱེད་སྙིང་ཁྱི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་བྱ་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་
ལ་ཐིམ་པ་དང་། ལྷ་གདན་འོད་དུ་བྱ་ནས་སྙིང་གའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ལ་ཐིམ་
པ་དང་། ཉི་གདན་འོད་དུ་བྱ་ནས་སྙིང་གའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ལ་ཐིམ་པ་དང་།
ལྷ་མ་འཛོགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་འོད་དུ་བྱ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་ལ་
ཐིམ་ཞིང་། རྒྱང་སེམས་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ལྷ་མ་འཛོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྩྱ་
ཡིག་གི་རྣམ་པར་གནས་པར་བསམ་མོ།

ཡང་འབྲིད་ཡིག་ལྟར་ན། སང་ཁྱི་བསྐྱེད་སྙིང་སེམས་ཐིམ་ཚུལ་སྤར་དང་
འབྲེལ། བྱེད་པར་ནི་སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེད་གྱུར་པ་དང་།

ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་སྒྲིའི་གདན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་
སྐྱེད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ལ་ཐེམ་བས། སྐྱེད་སེམས་དེ་ཉིད་སྤར་གྱི་བད་སྒྲིའི་
མའི་གདན་ལ་སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྤར་བཞིན་བཞེངས་བར་
བསམ་མོ། །ལུགས་འདི་གཉིས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ། མཐར། བདག་
ཀྱང་དེང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །འཇམ་དབལ་དབའ་བོས་དགྲེས་
བཞིན་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །རིམ་གཉིས་ལམ་གྱི་རྟོགས་བ་མཐར་ཕྱིན་ནས། །སྐྱེ་
གསུམ་གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །ནམ་མཁའ་རི་སྤྱོད་སྐྱེ་ལྡེ་བདག་
ཉིད་ཅན། །ཁ་སྐྱོར་བདུན་ལྡན་གོ་འཕང་མངོན་གྱུར་ནས། །མཐར་དག་འགྲོ་
འདི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ལ། །སྐྱེད་ཅིག་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་འགོད་བར་ཤོག །ཅེས་
སྒྲོན་ལམ་གདབ་ཤོ། །དེ་ལྟར་ཐུན་བཞིར་བཅད་དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་བས་
མི་ལམ་དུ་སེང་བྱིར་བསྐྱད་བ་དང་། འབྲུའི་ཆར་འབབ་བ་དང་། ལྷ་མིག་
གསར་དུ་བརྡོལ་བ་དང་། སྒྲ་མ་དགྲེས་ནས་ཆོས་དང་བླ་མ་གནང་བ་
སོགས་ཏྲགས་འབྱུང་བར་བཤའ་བས། ཏྲགས་དེ་དག་བྱུང་བྱུང་གི་བར་དུ་
འདི་ལ་ཆེག་བསྐྱེལ་བྱ། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་ནི་བགོགས་
སེལ་བོགས་འདོན་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་
གདམས་ངག་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
ལག་ཏུ་ཚུད་བ་ཡིན་པར་བཤའ་བས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱང་

ལ་གཅེས་པར་བྱངས་ཤིག དེས་ན་ལམ་བསྐོས་པའི་སྡོན་འགྲོ་རྫོང་སེམས་
བསྐོས་བཞུས་དང་། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་བསྐོས་ཚུལ་བཤད་ཅིན་ཏོ།

ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་བསྐོས་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་བསྐོས་ཚུལ་བཤད་
པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་བཞི་རིམ་ལས། དབྱིབས་དང་སྒྲགས་དང་དམ་ཆིག་དང་། །
རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བས། །སྲིད་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་གྱུར། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དམ་ཆིག་གི་རྣལ་འབྱོར། དབྱིབས་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཞི་ལས།

༡ སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

དང་པོ་ལ། རྟེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་དང་།
གདུམ་མོ་བསྐོས་ཚུལ་དང་། རླུང་བུམ་པ་ཅན་བསྐོས་ཚུལ་དང་། སྒྲིང་གར་རྫོ་
རྗེའི་བཞུས་པ་བསྐོས་ཚུལ་བཞི་ལས། སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་སོ།

རྟེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ།

དེ་བཞི་ལས། རྟེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་བསྐོས་པ་ལ། གནད་བཞི་
དང་སྤྲ་མོ་པའི་སྐོར་ས་བསྐོས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ། གནད་བཞི་ནི། དུས་ཀྱི་
གནད། ལུས་ཀྱི་གནད། རླུང་གི་གནད། ལུས་ཀྱི་གནད་བཞི་ཡིན་ཏེ། རིམ་སྤྱ

བསྐྱེད་པ་གསལ་ལས། ལུས་དང་དུས་དང་ཡུལ་སྤྱང་གི། གནད་ནི་རྣམ་པ་
བཞིར་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་དག་ལས་དུས་ཀྱི་གནད་ནི།
ཐོ་རངས་རིག་པ་དྲངས་པའི་དུས་དང་། བྱེད་མཁེེ་སྤྱང་བྱེད་རྒྱ་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་དུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་ཤིང་།
དུས་གཞན་ལའང་མི་རུང་བ་མེད་དོ།

ལུས་ཀྱི་གནད་ནི། རྩོམ་འབྲེང་ལས། སྐྱབ་པོ་བདེ་བའི་སྟན་འདུག་སྟེ། །
མིག་གཉིས་སྣ་ཅེར་གཏད་བྱས་ལ། སྣ་ནི་སྟེ་བའི་ཆད་དུ་བཞག། སྐྱབ་པོར་
མཉམ་ལ་སྟེ་རྒྱ་སྐྱར། སོ་དང་མཆུ་ནི་བདེ་བར་བཞག། ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་དྲང་པོར་བསྐྱང་། རྒྱ་བ་དོ་རྩེའི་སྐྱེལ་ཀྱང་། མིག་
སྣ་ཅེར་གཏད་པ། སྐྱབ་པོར་གཉིས་མཉམ་པར་གནས་པ། མཐིན་པ་རུང་བད་
བཀྱག་པ། མཆུ་དང་སོ་རང་བབས་སུ་བཏད་པ། ལག་པ་གཉིས་སྟེ་འོག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་བདུན་དང་ལྟན་དགོས་པར་རྩེ་
འཇམ་བཞད་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་གསུངས་པ་དང་། མཁས་པ་ལ་ལས།
ཆོས་བདུན་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་སྟེ་རྒྱ་སྐྱར་བ་བསྐྱར་པ་ནི། གོང་གི་རྩོམ་
འབྲེང་གི་ལུང་ཆོག་ཏུ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་ཆོས་བདུན་ནམ་ཆོས་བརྒྱད་ཆར་
བར་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་དགོས་སོ།

སྤྱང་གི་གནད་ནི། རྩོམ་འབྲེང་ལས། དབུགས་ཀྱི་འདུག་རྒྱབ་སྟོན་ནས་

ནི། །ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ཚེ་ལ་བྲལ་བ། །རི་ལྷ་བ་བཞིན་འཇུག་ཇུབ་ནི། །སེམས་
དཔའི་སྦྱིལ་གྱུང་ལེགས་གནས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུང་དལ་བྱས་
འབྱུང་འཇུག་ཕྱེད་ཅིང་། རྒྱུང་རོ་དགུ་སྟགས་སུ་བསལ་དགོས་པས། དེའི་
ཚུལ་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ནམ་སྒང་གི་ཆོས་བདུན་ནམ་བུ་རྒྱུད་ཀྱིས་འཇུག་
ལ། གཡས་ཀྱི་ཅ་རོ་མའི་མར་སྟེ་གཡོན་ཀྱི་རྒྱུང་མའི་ནང་དུ་བཅུག་པར་
བསམས་ལ། སྒྲ་བྲག་གཡས་ནས་རྒྱུང་ནང་དུ་ཇུབ། ཇུབ་རྒྱུང་དེ་རོ་མའི་ནང་
ནས་རྒྱུང་མར་འཕོས་ཏེ་སྒྲ་སྟོ་གཡོན་པར་སྟེ་བས་པར་བསམས་ལ། སྒྲ་བྲག་
གཡོན་ནས་དལ་བྱས་རྒྱུང་ཕྱིར་འབྱུང་པ་ལན་གསུམ་བྱས་པས། ཅ་རྒྱུང་
མའི་ནང་གི་རིངས་པ། འཁུམ་པ། ཞར་བ། རལ་བ། ཉད་དང་། ཆང་ཆིང་
སོགས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ། རྒྱུང་མའི་ནང་ཐམས་ཅད་དྲངས་ཤིང་
གསལ་བར་གྱུར་བར་བསམ། དེ་རྗེས། གཡོན་ཀྱི་ཅ་རྒྱུང་མའི་མར་སྟེ་
གཡས་ཀྱི་རོ་མའི་ནང་དུ་བཅུག་པར་བསམས་ལ། སྒྲ་བྲག་གཡོན་ནས་རྒྱུང་
ནང་དུ་ཇུབ། ཇུབ་རྒྱུང་དེ་རྒྱུང་མའི་ནང་ནས་རོ་མར་འཕོས་ཏེ་སྒྲ་སྟོ་གཡས་
པར་སྟེ་བས་པར་བསམས་ལ། སྒྲ་བྲག་གཡས་ནས་དལ་བྱས་རྒྱུང་ཕྱིར་
འབྱུང་པ་ལན་གསུམ་བྱས་པས། ཅ་རོ་མའི་ནང་གི་རིངས་པ། འཁུམ་པ། ཞར་
བ། རལ་བ། ཉད་དང་། ཆང་ཆིང་སོགས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ། རོ་
མའི་ནང་ཐམས་ཅད་དྲངས་ཤིང་གསལ་བར་གྱུར་བར་བསམ།

དེ་མཇུག་ན། རྩོམ་པ་གཉིས་ཀའི་མར་སྒྲེ་སོལ་མཆུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྐབ་
མཆུ་གཉིས་བཅུག་པ་ལྟར་དབྱ་མའི་ནང་དུ་བཅུད་པར་བསམས་ལ། སྒྲ་བྲག་
གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱང་ནང་དུ་རུབ། རུབ་རྒྱང་དེ་རྩོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དབྱ་
མར་འཕོས་ཏེ་སྒྲ་སྒྲོ་གཉིས་ཀར་སྒྲེབས་པར་བསམས་ལ། སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་
ནས་དལ་བྱས་རྒྱང་སྤྱིར་འབྱུང་པ་ལན་གསུམ་བྱས་པས། ཅ་དབྱ་མའི་ནང་
གི་རངས་པ། འཁུམ་པ། ཞར་བ། རལ་བ། རད་དང་། ཁྲི་ཆིང་སོགས་སྒྲོན་
ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཐོན་ཏེ། ཅ་དབྱ་མ་ནང་ཐམས་ཅད་དམར་ཞིང་སྐྱམ་པ་རྒྱ་
སྒྲེགས་ཀྱི་ཁུ་བ་ལྟ་བུ། དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་ཏིལ་མར་གྱི་མར་མེ་ལྟ་བུ།
འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ་བརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟ་བུ། དྲང་ཞིང་འདྲོངས་པ་ཆུ་ཤིང་གི་
སྒྲོང་པོ་ལྟ་བུ་སྒྲེ་བྲང་པར་བཞི་ལྟར་དུ་གྱུར་པར་བསམ་སོ།།

ཡུལ་གྱི་གནད་ནི། མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནང་ལྟར་གསལ་
བའི་ལྟ་བུ་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ནང་དུ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྒྲོམ་པར་
གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་གནད་བཞི་ལེགས་པར་ཤེས་མཇུག་ན། ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་
ཐོག་མར་ཅ་ལམ་སྐྱེད་ནས་གནད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པས། ཅ་ལམ་སྐྱེད་
ཚུལ་ནི། ཐོ་རངས་སོགས་ཀྱི་དུས་སྟེ། ལྟར་བདེ་བ་ལ་ནམ་སྐྱེད་གི་ཆོས་
བདུན་དང་ལྟར་པར་འདུག། རྒྱང་རྩོམ་པ་སྐྱེད་སྟེ་བསམ་པ་མཇུག་ན། ཅ་འཁོར་

ཡོད་པའི་དབུ་མའི་མདུད་པ་རྣམས་ལྟོད་དེ་གྲོལ་བར་བསམས་ལ། རང་ཉིད་
འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཡུམ་བཅས་སམ་ཡང་ན། རང་ཉིད་
སྐད་ཅིག་གིས་དཔལ་རྫོང་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གི་
གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་ཅིང་ཅ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཡུམ་དང་
བཅས་པའི་སྐར་བཞེངས་པར་གྱུར་པར་གསལ་བཏབ། རང་གི་སྙིང་གའི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་བའི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ནང་དུ་ངོ་བོ་རང་གི་ཤིན་ཏུ་སྤ་
བའི་རྒྱང་སེམས་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་ཡུངས་འབྱུང་ཅམ་ཞེས་
བཤད་པའང་ཡོད། དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་འོད་འཆར་བ་དེས། རྒྱ་རྒྱུ་
ནང་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་དབུ་མའི་ཡར་སྟེར་སྟེབས་ལ་དབྱལ་བའི་ཐད་ནས་
བྱེད་བྱིར་ཐོན་པར་བསམ། བྱིར་ཐོན་པ་དེའི་འོད་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
རྣམས་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་རང་སྙིང་སྐར་གསལ་བའི་མ་ཉིའི་ཞལ་སོགས་
དབྱིབས་མདོག་ཕྱག་ཞབས་ཕྱག་མཆོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཐོང་བར་
བསམ།

དེ་ནས་ནང་དུ་ཕྱོག་སྟེ་སྟེ་བོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྟེབས་ནས་ཡར་
བཞུས་པས་དབུ་མའི་ཡར་སྟེ། མར་བཞུས་པས་མགྱེན་པའི་ཅ་འཁོར། ཕྱོགས་
མཆོམས་སུ་བཞུས་པས་སྟེ་བོའི་ཅ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་མདོག་བྱ་ག་
ཏར་རེ་བ་རྣམས་གསལ་བར་མཐོང་བར་བསམ། དེ་ནས་སྐྱག་བྱག་གི་ནང་

དུ་སྤྱོད་མ་ལུང་བ་ལྟར་ཉི་མེ་མེ་སོང་སྟེ། མགྱུན་པའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ནང་དུ་
སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་ཡར་བལྟས་པས་སྤྱི་བོའི་རྩ་ལའོར། མར་བལྟས་པས་སྤྱི་བོའི་
རྩ་ལའོར། རྩོག་སྤྱོད་མཆེམས་སྤྱོད་བལྟས་པས་མགྱུན་པའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དབྱིབས་
མདོག་བྱ་ག་ཏར་རེ་བ་རྣམས་གསལ་བར་མཐོང་བར་བསམ།

དེ་ནས་སྤྱོད་བཞིན་མར་ཉི་མེ་མེ་སོང་སྟེ། སྤྱི་བོའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ནང་
དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་ཡར་བལྟས་པས་མགྱུན་པའི་རྩ་ལའོར། མར་བལྟས་པས་སྤྱི་
བོའི་རྩ་ལའོར། རྩོག་སྤྱོད་མཆེམས་སྤྱོད་བལྟས་པས་སྤྱི་བོའི་རྩ་ལའོར་རྣམས་
གྱི་དབྱིབས་མདོག་བྱ་ག་ཏར་རེ་བ་རྣམས་གསལ་བར་མཐོང་བར་བསམ།
དེ་ནས་སྤྱོད་བཞིན་མར་ཉི་མེ་མེ་སོང་སྟེ། སྤྱི་བོའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ནང་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ནས་ཡར་བལྟས་པས་སྤྱི་བོའི་རྩ་ལའོར། མར་བལྟས་པས་སྤྱི་བོའི་མར་སྤྱོད་
རྩོག་སྤྱོད་མཆེམས་སྤྱོད་བལྟས་པས་སྤྱི་བོའི་རྩ་ལའོར་རྣམས་དབྱིབས་མདོག་བྱ་
ག་ཏར་རེ་བ་རྣམས་གསལ་བར་མཐོང་བར་བསམ། དེ་ནས་ཡར་སྤྱོད་བོའི་
བར་དང་། མར་སྤྱོད་བོའི་བར་རེས་མོས་སྤྱོད་ཡང་ཡང་སོང་སྟེ་ཡར་བལྟ་ཚུལ།
མར་བལྟ་ཚུལ། རྩོག་སྤྱོད་མཆེམས་སྤྱོད་བལྟ་ཚུལ་རྣམས་སྤྱོད་བཞིན་ཡང་ཡང་
བསྐྱོམ་སྤྱོད་གསལ་སྤྱོད་ཐོན་པར་བྱའོ།

རྩ་ལམ་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་ནི་རྩྱུད་དང་རྩྱུ་གཞུང་ན་མི་གསལ་ཡང་། བོད་
གྱི་སྤྱོད་མ་དག་མན་དག་གིས་བྱས་པར་གསུངས། རྩ་ལམ་སྤྱོད་བོའི་སེམས་དེ་

ཉིད་ཀྱང་། རགས་པའི་རྒྱང་སེམས་སུ་འདོད་པ་དང་། འེན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་
སེམས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྤེམ་དེ་རྫོགས་རིམ་གྱི་
རྫོགས་པ་སྦྱར་དུ་སྦྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་
གསུངས།

དེ་ལྟར་རྩ་ལམ་སྦྱངས་རྗེས། དེ་ལྟར་གནད་དུ་བསྐྱོན་ཚུལ་དངོས་ནི།
ནལ་འགྱུར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། མཁའ་འགྱུར་པོ་བྱང་ཆུ་སྦྱེས་དབུས། །
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཁམས་གསུམ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་དོན། །
ནལ་འགྱུར་ཆེན་པོ་ངལ་གསོ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
མཁའ་འགྱུར་པོ་བྱང་ཞེས་པ་ནི། ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་ཡིན་ཞིང་ཆུ་སྦྱེས་དབུས་
ཞེས་པ་ནི། རྩ་འཁོར་དེའི་ལྷེ་བའི་དབུས་སུ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནི། རྩ་འཁོར་དེའི་ལྷེ་བའི་དབུས་སུ་ཐབས་
ཏེ་ཡབ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དང་། ཤེས་རབ་སྦྱེ་ཡུམ་རྗེ་རྗེ་འཇངས་མ་གཉིས་
ཁ་སྦྱོར་བར་བསྐྱོམ་པའི་སྦྱོར་མཆམས་ནས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཞེས་
པའི་དོན་དང་། ཁམས་གསུམ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་དོན། །ཞེས་པ་ནི། འོད་ཟེར་
དེས་རྒྱ་བ་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་དང་། མི་རྒྱ་བ་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕོག་
པས་དེ་དག་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་རང་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་སྦྱད་རིམ་གྱི་དོན་དང་།
ནལ་འགྱུར་ཆེན་པོ་ངལ་གསོ་བྱ། །ཞེས་པ་ནི། སྦྱད་རིམ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་

ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྟེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་ངལ་གསོ་
བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ལ་འདི་ལྟར། རང་ཉིད་སྐད་ཅིག་གིས་དམ་ཆོག་
སེམས་དཔའ་དཔལ་རྫོང་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གི་
གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པར་གྱུར་པར་
སྒར་གསལ་བཏབ་པ་དེ་བསྐྱར་གྱིན་གསལ་བཏབ་ལ། ལྷེ་བའི་ཐད་ཀྱི་དབྱ་
མའི་མདུད་པ་སྟོད་དེ་གྲོལ་བར་བསམ་པའི་ངང་ནས། རང་དམ་ཆོག་སེམས་
དཔར་གསལ་བའི་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ཀྱི་དབྱ་མའི་ནང་དུ་སྒར་རྩ་
ལམ་སྐྱར་བའི་ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་གནས་པ་འོད་དུ་ཞུ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།
ཟླ་མ་ཡི་དམ་རང་གི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དཔལ་རྫོང་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་མ་ཉེའི་ཞལ་ཅན་ཐོལ་
གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལ་ཁོ་ཞལ་ཅན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་གཤེད་དམར་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་ལྷགས་འདིར་མ་ཉེའི་ཞལ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་གནད་ཆེ་
བར་གསུངས། ཆེ་རྒྱང་ཆོན་གང་བའམ་སྟན་མ་ཙམ་གྱི་ཆད་དང་ལྷན་པ་སྐྱ་
མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡས་གི་གྲུག་དང་གཡོན་ཐོད་
ཁྲག་འཛིན་པས་ཡུམ་རོ་ལངས་མ་ ལ་ལས་རོ་ལངས་མ་ནི་སྟོན་པོར་བཤད་
པ་མི་འཐད་ཅེས་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དཀར་མོ་ཁོ་མོའི་ཞལ་

ཅན་ཕྱག་གཉིས་པ་ལ་འབྱུང་བ་དྲ་ཅེ་གཉིས་ལས་མེ་འབར་བ། མོད་སྐམ་
ལྷའི་དབུ་རྒྱན་ཁོ་བོའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་བ། ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབར་བའི་དབུས་
ན་ཟླ་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེ་ཚོད་འབྲིལ་བའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བཞུགས་པར་
གྱུར་པར་བསྐྱོམས་ལ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་ལྟེ་བར་རམ་ཐུགས་ཀར་
ཟླ་གདན་ལ་ཁམས། རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་འམ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་
ཅན་ཞིག་རྒྱ་ད་ལས་མེ་འབར་ལ་ཁད་པ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་རང་གི་སེམས་དང་
དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་འཁོད་པར་གྱུར་པར་གསལ་གདབ་ལ་ང་རྒྱལ་
དང་གསལ་སྒྲུང་ཐོན་ཐོན་གྱི་བར་དུ་འབད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ཡང་ཚུར་ངོས་ནས་པར་ངོས་གྱི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་བལྟ་
བ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན། སྟེང་ནས་མར་ལྟེ་བའི་ནང་གི་སྐྱ་ལ་བལྟ་བའི་ཚུལ་དུ་
བསྐྱོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། འོ་ན་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། ལྟེ་བའི་ཐད་གྱི་དབུ་མའི་
ནང་གི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པ་
བཞིན་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྒྲུང་
ཉིད་རྗེས། རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་བྱ་ཚུལ་ནི། ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའ་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་
མཆམས་ནས་མེ་འོད་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་འཕྲོས། དམ་ཆོག་སེམས་
དཔའི་ལུས་གྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་། ཐུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་

པར་བསམ།

ཡང་འོད་ཟེར་དེ་དག་བ་སྐྱེའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འཕྲོས་ཏེ་སྒོད་བཅུད་ཐམས་
ཅད་ལ་ཐོག་པས་སྒོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བཅུད་ཐམས་ཅད་
དཔལ་རྗེ་ཆེ་འཛིགས་བྲེད་ཡུམ་བཅས་སུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ། དེ་ནས་སྒོད་
ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་རེ་གསལ་རེ་གསལ་དུ་སོང་
སྟེ་འོད་དུ་བྱ་ནས་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་ལ་ཐིམ་པར་བསམ།
བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རེ་གསལ་རེ་གསལ་ལ་
སོང་སྟེ་འོད་དུ་བྱ་ནས་རང་དམ་ཆིག་སེམས་དཔལ་འཛིགས་བྲེད་དུ་གསལ་
བ་ལ་ཐིམ། རང་དམ་ཆིག་སེམས་དཔལ་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ལ་
ཐིམ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་
པར་བསམས་ལ། རྩྭ་དཀར་པོ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་རྗེ་ཆེ་འཛིགས་བྲེད་ཡིན་པ་ལ་
ནམ་པ་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་དུ་མོས་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་
པ་ཡུན་མི་ཐུང་བར་བསམ། དེ་རྗེས་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་དེའི་
ཞབས་ཀྱི་ཕྱ་ནི་ཏ་ལ་ཐིམ། ཏ་ནི་ཏའི་མགོ་བོ་ལ་ཐིམ། ཏའི་མགོ་བོ་ལྷ་ཆེས་
ལ་ཐིམ། ལྷ་ཆེས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ། ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་ལ་ཐིམ་པར་མོས་ནས་རྒྱ་ད་
ལ་སེམས་ཐུགས་པ་བཞིན་བྱས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱོམ།

དེ་ནས་རྒྱ་ད་ཞབས་ནས་ཡར་རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་ཏེ་རྒྱ་དའི་ཅེ་མོ་དེ་ནི་

སྐྱ་སྐྱ་མེད་ཅེར་ཆགས་པའི་རྩལ་ཆུང་གཅིག་གི་ཆད་དུ་ལུས་པར་མོས་ནས་
 དེ་ལ་སེམས་ཁྱུགས་པ་བཞིན་གྲུས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་པའི་མཐར། ལྷ་
 དེའི་ཅེ་མོར་རྩལ་ཆུང་གི་ཆད་དུ་ལུས་པ་དེ་ཡང་མི་སྣང་བར་འོད་གསལ་
 མྱོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་མོས་ལ། རང་བཞིན་གྲིས་མེད་སྣམ་པའི་དོན་ལ་ཅི་
 ཉུས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པ་གཏོད་ཡུལ་སྤར་ལྷ་ད་
 ཡོད་པའི་གནས་དེ་ལས་མ་འཆུག་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་མ་ཤར་བ་ཞིག་
 དགོས་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ལྷ་ད་ཡང་མི་སྣང་བའི་འོད་གསལ་ཉིད་ལ་
 སེམས་འཇིན་མ་ཐུབ་ན། ལྷ་ད་མ་བསྐྱས་པར་ལྷ་ད་ལ་སེམས་འཇིན་པར་
 བཤད། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྒྲོམ་པ་ནས་
 འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་བར་ཡང་ཡང་བསྐྱར་གྱིན་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་འོད་གསལ་བཅན་ཐབས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། བགེགས་
 སེལ་གྱི་ཡང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་
 ཆེས་གསུངས་པས། འདི་ལ་ཞག་དུ་མ་དང་། ཐུན་དུ་མར་བར་མ་ཆད་པར་
 འབད་དགོས་སོ།།

ལྷེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་གྱི་སྤྱད་རིམ་འདི་ལ། མཁས་པ་ལ་ལས།
 མྱོད་བཅུད་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བར་བསྐྱས་ཏེ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་མ་
 བསྐྱས་པར་འཇོག་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། ཡང་མཁས་པ་མང་པོས། མྱོད་

བཅུད་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་སྐྱད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཞད་པ་ལས་
འདིར་སྤྱི་མ་ལྟར་བྱས་སོ། །ལུགས་སྤྱི་མ་ལྟར་གསུང་པ་པོ་ལྟ་བུ་རིན་
ཆེན་རྒྱ་མཚོ་སློ་གྲོས། མཁས་པ་ཡེགས་པ་དོན་གྲུབ་སོགས་ཀྱིས་རྩྭ་ཡིག་
མི་སྐྱད་པར་བཞེད་པ་ནི། གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས། ལྟེ་བའི་ཚུ་སྤྱེས་བསྐྱེད་
དབུས། །ཡུངས་ཀར་ཅམ་དུ་བརྟན་བྱས་གང་། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་
དགོངས་ཏེ་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད། ལུགས་སྤྱི་མ་ལྟར་གསུང་པ་པོ། རྒྱལ་བ་སློ་
བཟང་དོན་གྲུབ། རྩི་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེ། མཁས་པ་སློ་ལྟན་དབང་པོ།
མཁས་པ་རྣམ་ཀའི། མཁས་པ་ཐང་སག་པ། ལྷ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ།
མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་སོགས་ཀྱིས། འོད་གསལ་གྱི་བར་སྐྱད་པར་
བཞེད་པ་ནི། གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས། ལྟེ་བའི་ཚུ་སྤྱེས་བསྐྱེད་དབུས། །
ཡུངས་ཀར་ཅམ་དུ་བརྟན་བྱས་གང་། །ཞེས་པའི་མཐུག་ཏུ། འོད་གསལ་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་ནི། བྱད་
པར་དུ་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་སློད་བཅུད་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་སྐྱད་
པ་ནི། འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཅེས་པའི་དགོངས་དོན་གྱི་མཐེལ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

ཡང་ལ་ལས་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཁོ་ཞལ་ཅན་དུ་གསུངས་
པ་ནི། གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡིན་གྱང་དེ་གཤེད་དམར་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་མ་ཉིད་ཞལ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་གནད་ཆེ་བར་
འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། ཡང་ལྷེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེ་
མཁས་པ་ལ་ལས་རོ་ལངས་མ་སྟོན་མོར་བཤད་ཀྱང་། འཇམ་བཞད་རིན་པོ་
ཆེས་དགག་སྟེ་རོ་ལངས་མ་དཀར་མོར་བཤད། ཡང་ལྷེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའ་དེའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་གདན་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་།
ཡོད་པ་ལའང་ལ་ལས་ཉི་གདན་དུ་བཤད་པ་དང་། ལ་ལས་ཟླ་གདན་དུ་
བཤད། འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྩེ་དཀར་པོ་
དེ་ལ་གདན་མ་བཤད་དོ། །ལྷེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་བོངས་ཆད་
སྐྱེ་མ་ཙམ་ཆུང་དུ་བསྐྱོམ་དུ་མ་ཐུབ་ན། ཆེ་བ་ཆོན་གང་ཙམ་བསྐྱོམ་དགོས།
དེ་ཡང་རྩ་དབུ་མའི་ཁོང་སྟོང་ཆུང་ཡང་ཁབ་མིག་ནས་རི་ཆེ་བ་མཐོང་བ་ལྟར་
དཔེར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་པས་ཆོག་པར་གསུངས། རྩེ་དཀར་པོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའི་སྟོང་ག་དང་ལྷེ་བ་གང་དུ་བསྐྱོམས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་
བསྐྱོམས་པ་ནས་རྩེ་ཡིག་གི་རྒྱ་དེ་འོད་གསལ་སྤྱད་པའི་བར་ཡང་ཡང་
བསྐྱོམས་ནས་སེམས་དཔའི་གསལ་པ་ལས་ཆུང་བད་ཀྱང་མི་གཡོ་བར་ཉིན་ཞག་
གཅིག་གི་དུག་ཆར་སྟོང་ཐུབ་ན་ཆུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་
ཀྱིས་ཆུང་དབུ་མར་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་དང་ཐེམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉགས་

རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་བཞག་དེ། དགྲེས་རྫོང་སྙིང་འགྲེལ་ལས། བསམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་པས་ཡོངས་སུ་བརྟག། གཤམ་ཏེ་
རྟགས་ནི་མ་བྱུང་ན། །དེ་ཆེ་ང་ཡི་རྩོན་ཆོག་ཡིན། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་ཉམས་ཚད་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འོང་བར་གསུངས་པས་
བསྐྱོམ་གྱི་ཆད་དང་བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ནི། ལྷ་བྱག་
གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱང་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་འབྱུང་། རྒྱང་དབུ་མར་གནས་
པའི་རྟགས་ནི། ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་སྟོ་བ་མི་འགྲལ་བ་
གཉིས་འབྱུང་། ཡང་བྱིང་བ་བསགས་པས་ལྷ་བྱག་གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཀྱང་སྟོ་བ་
འགྲལ་བས་དེ་གཉིས་འབྲལ་བར་མི་བྱའོ།

རྒྱང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་རྟགས་ནི། ཞལ་ལུང་དང་། སྟོང་བསྐྱས་
སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་གི་རྟགས་བཞི་
དང་། ལྷང་མཆེད་ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་གྱི་རྟགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ལས། ས་ཚུ་
ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་ནི། སོས་ཀ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ས་ལ་ཕོག་པས་རྒྱན་གྱི་གང་
རེག་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་ཆ་རེག་དང་སྤང་བ་ལས་རྒྱར་སྤང་བའི་སྟེག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་
ཉམས་འཆར། ཚུ་མེ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་ནི། དུ་བ་ཕྱར་བའམ་གྲོང་ཆོ་ཆེན་
པོའི་སྟེང་དུ་ཞག་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར། མེ་རྒྱང་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་

ནི། མཁའ་སྒྲུང་མེ་ཁྲིར་ཏེ་སྤྲོད་བྱ་མེ་ཁྲིར་ལྷ་བྱའི་ཉམས་འཆར། ལྷ་སྒྲུང་བ་
ལ་ཐེམ་པར་ཚོམ་པའི་ཉགས་ནི། མར་མེ་ཏེན་མེད་ལྷ་གིས་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷ་
བྱའི་ཉམས་འཆར། ལྷ་སྒྲུང་བ་ལ་ཐེམ་ཆེ་སྒྲུང་བའི་ཉགས་ནི། ལྷ་གནམ་
གཡའ་དག་ལ་སྒྲོའོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྷ་བྱའི་དཀར་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར། ལྷ་
བ་མཆེད་པ་ལ་ཐེམ་ཆེ་མཆེད་པའི་ཉགས་ནི། ལྷ་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་
འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྷ་བྱའི་དམར་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་
ལ་ཐེམ་ཆེ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཉགས་ནི། ལྷ་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྒྲོའོད་སྒྲུབ་འཕྱག་
པོས་བྱུང་བ་ལྷ་བྱའི་ནག་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར། ཉེར་ཐོབ་དེའི་དཀྱིལ་དུ་བྲན་
མེད་ཅིག་འབྱུང་ཡང་སྐྱོན་མེད་དེ། བྲན་མེད་ཅི་ཙམ་ཆེ་བ་ལྷ་འོད་གསལ་
ཡང་དེ་ཙམ་ཆེ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐེམ་ཆེ་
འོད་གསལ་གྱི་ཉགས་ནི། ཐོ་རངས་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་གི་རང་མདོག་ལྷ་
བྱའི་སྒྲུང་བ་འཆར་རོ།

ཉགས་དེ་དག་འོ་ཤེས་ཏེ་ཉགས་འབྱུང་འབྱུང་གི་བར་དུ་ཡང་ཡང་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ལྷ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་འདི་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
ཐོགས་འདོན་དང་། བགེགས་སེལ་ནི། དེ་ལྷ་བསྐྱོམས་པས་ལྷ་བ་ལྷ་གིས་
ཁེངས་པ་ལྷ་བྱའི་མི་བདེ་བ་བྱུང་ན། རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་
ཡང་ཡང་བྱས་པས་ལྷ་དེ་ནི། ལྷ་དེ་དབུ་མར་ཞུགས་ཏེ་ཐེམ་པ་ཡིན་ན་

གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་ཅན་འབར་བ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་ཐེམ་རྟགས་འཆར།
རྒྱང་དབུ་མར་ཐེམ་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པ་ལུས་བཏབ་པའི་རྒྱང་གཞིལ་བ་ལྟར་
སོང་ཞིང་། གཏུམ་མོ་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་མི་འཆར། གང་ཟག་འགའ་རེར་བདེ་
བྱོང་པལ་པ་སྐྱེ་བར་ཡང་བཤད་དོ།

དམིགས་རྟེན་སྤྱི་ཡིག་གམ་དེའི་རྒྱ་དེལ་སེམས་འཛིན་པ་ལྟ་བུའི་ཆོ།
དམིགས་པ་མ་གསལ་ན། དམིགས་རྟེན་དེལ་ས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་བསྐྱོམ། དེས་ཀྱང་མ་གསལ་ན། དམིགས་རྟེན་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྟ་
འཕྲོས་ཏེ་རྩ་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བའི་གསལ་བར་བྱས་པར་བསྐྱོམ།
དམིགས་རྟེན་པར་རྒྱ་ཚུར་རྒྱུའི་རྣམ་པ་འཆར་རམ། དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་
མི་གནས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བྱུང་ན་དམིགས་རྟེན་གསལ་ཞིང་ལྟེ་བའི་ནང་དུ་
རང་སེམས་ཞུགས་ཏེ་དམིགས་པ་གོས་སུ་གྱུན་པ་ལྟར་བསྐྱོམ། ཡང་
དམིགས་རྟེན་དེལ་རྣམ་པ་མི་འཆར་ན་ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་དམིགས་རྟེན་
དེ་ཉིད་གནས་པར་མོས་ལ་དེལ་སེམས་འཛིན་གནས་པའི་ཉམས་བྱུང་བ་ན།
དམིགས་རྟེན་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བཏབ་ཀྱིན་བསྐྱོམ། ཡང་རི་ལྟར་བསྐྱོམས་
ཀྱང་དམིགས་རྟེན་མི་གསལ་བ་དང་། རྩང་ཟད་གསལ་ཡང་དེམ་ཐག་ཡལ་
བ་དང་། དམིགས་རྟེན་དུམ་བྱར་ཆད་པ་དང་། ལུས་བསྐྱམས་པ་དང་། བམ་
ཞིང་རུལ་བ་དང་། མི་ལམ་ན་སྒྲ་དང་སྒྲ་མ་གང་རུང་གི་སྐྱེལ་ན་གཞོག་ཡོད་

པར་མིས་ན། ལྷ་མ་ཡི་དམ་དང་ཆོས་འདིའི་དམ་ཆིག་ཉམས་པའི་ཉག་ས་ཡིན་
པས་བསྐྱོམ་འཕྲོ་བཞེས་ཏེ་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས། དམ་ཆིག་དོ་རྗེའི་
བསྐྱོམ་བཞུས། ལྷ་མའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་དང་། རང་གིས་དབང་ལེན་པའི་
ཆོ་ག་སོགས་ལ་ཅི་རྒྱས་སུ་འབད་རྗེས་སྤར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དམིགས་པ་ཉི་མ་དང་པོ་ལ་གསལ་ཡང་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་དམིགས་
པ་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན། དཀོར་སྐྱབ་བས་སྐྱབ་མི་གདོན་ཅན་དང་། ལྷ་
མ་ལ་དམ་ཆིག་སེལ་ཡོད་པ་ནམས་དང་འཕྲད་པའི་ཉག་ས་ཡིན་པས་དེ་དག་
ལ་འཛེམ། ལྷ་མ་དང་ཆོས་འདིར་དད་པ་ལྷགས་བྲག་བསྐྱོམ། དམ་ཆིག་དོ་
རྗེའི་བཞུས་པ་བྱ། ལུས་སྟོད་དེ་རྒྱུ་རོ་དགུ་སྤྲགས་སུ་བསལ་ནས་སྤར་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

ཡང་བསྐྱོམ་པ་སྟོང་ནས་མི་འདོད་ཅིང་གཡེང་བ་སོགས་ལ་དགའ་ན་
འཁོར་བའི་ཉིས་དམིགས། ཐར་པའི་པན་ཡོན། བྱད་པར་དུ་འཆི་བ་མི་ཉག་པ་
བྲན་པར་བྱའོ། །སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་དུས་སུ་ལུས་མི་བདེ་བ་
མེད་ཀྱང་། འགྲུལ་བསྐྱོད་བྲས་ཆེ་སྟོད་སྤྲད་དུ་བྱག་པ་དང་། དགྲིས་པ་ལྟ་བུའི་
མི་བདེ་བ་བྱུང་ན་དེ་ནི་ཅ་བགེགས་ཡིན་པས་དེ་སེལ་ཐབས་ནི་ལྟེ་བའི་
དམིགས་ཉེན་རྒྱུ་ཡིག་གསལ་བཏབ། རྒྱུ་ཡིག་དེ་ལས་འོད་ཤིན་ཏུ་འཆར་
བའི་འོད་ཟེར་སྟོམ་གྱི་བ་ཐག་ལྟ་བུ་ཅ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་ཁང་

བཟང་གི་བྱ་གར་ཉི་ཟེར་ཞུགས་པ་བཞིན་ཅ་ནང་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་
བྱས་ཏེ་ཅ་ཆད་པ་འབྱུང་། ཞར་བ་གསོ། འཁུམས་པ་བརྒྱུད་། རེངས་པ་མཉེན་
པར་བྱས་ཏེ་འོད་ཟེར་ཚུར་འདུས་ནས་རྩྱི་ཡིག་ལ་ཐེམ་པར་བསམ་བས་
སེལ་ལོ། །ཡང་ལུས་ཏ་ཅང་སྟེ་བ་དང་། ཏ་ཅང་ཡང་བ་ཡེར་ཡེར་པོར་སོང་
བ་དང་། མགོ་འཁོར་བ་དང་། འཐམས་པ་སོགས་བྱུང་ན་རྒྱུད་བགོགས་ཡིན་
པས། དེ་སེལ་ཐབས་ནི། ལྟེ་བའི་རྩྱི་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་སྟོམ་གྱི་བ་ཐག་ལྟ་བུ་
ཞིག་སྟོས་ཏེ་དབྱུ་མའི་ལམ་ནས་ཅ་འདབ་སོ་སོའི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་ཐུན་ཁུང་ན་
མར་མེ་བཏེགས་པ་ལྟར་ཅ་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་འོད་གྱིས་གསལ་བར་བྱས།
ཅ་ནང་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུད་དབྱུ་ལ་ཚུ་འབྲིལ་བ་ལྟ་བུའམ་དུ་བ་འབྲིལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་
སྒྱུར་རེ་ཡོད་པ་ནམས་དོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྷགས་སྟེ་བྲངས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱས་ཏེ་
དབྱུ་མའི་ལམ་ནས་ལྟེ་བའི་རྩྱི་ལ་སིབ་སིབ་འཐེམས་པས་དྲངས་སིང་སིང་རེ་
བར་སོང་བ་བསམ་བས་སེལ་ལོ།

ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྦྱང་གང་དུ་ཁབ་ཟུག་པ་ལྟ་བུའི་ཟུག་གཟེར་བྱུང་ན་དེ་
ཡང་རྒྱུད་བགོགས་ཡིན་པས་དེ་སེལ་ཐབས་ནི། ཟུག་གཟེར་གང་དུ་ཡོད་
པའི་གནས་དེ་དང་སྟེ་བའི་རྩྱི་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཅ་གཅིག་བྱག་པ་ཐལ་
ལེར་ཡོད་པར་བསམ་ལ། ལྟེ་བའི་རྩྱི་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་སྟོམ་གྱི་བ་
ཐག་ཅམ་སྟེ་མོ་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅ་དེའི་བྱ་གནས་སོང་སྟེ་རྒྱུད་ཟུག་དེ་

སྒྲིལ་ནམ་པར་སྒྲོ་གེར་རེ་འདུག་པའི་རྒྱུ་པར་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་
 བཏབ་ནས་ཚུར་དངས་ཏེ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིག་ལ་རོ་མེད་དུ་ཐིམ་པར་བསམ་བས་
 སེལ་ལོ། །ཡང་ལུས་ཀྱི་སྒྲོད་སྒྲོད་གང་རུང་ཁོལ་བྱར་ན་བཤམ། རྟ་བམ་
 འབྱར་བཤམ་སྒྲུངས་སོགས་བྱར་ན་དེ་ཡང་རྒྱུང་བགོགས་ཡིན་པས། དེ་སེལ་
 ཐབས་ནི། དེ་གང་དུ་ན་བའི་གནས་དེ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
 ཅ་གཅིག་བྲག་པ་ཐལ་ལེར་ཡོད་པར་བསམ་ལ། ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིག་ལས་འོད་
 ཟེར་སྒྲོས་ཏེ་ཅ་དེའི་བྲག་ནས་ཞུགས་ཤིང་ཅ་ནང་དུ་འོད་ཟེར་གྱིས་བྲབ་པ་
 དེས་ནང་རྒྱུང་དང་བཅས་པ་ཚུར་འདུས་ནས་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ལ་རོ་མེད་དུ་ཐིམ་ལ།
 རྒྱུ་དེ་ཡང་རྒྱུ་ཏིའི་ནང་གི་ནམ་མཁར་འཇམ་ཡལ་བ་ལྟར་སོང་བར་བསམ་པ་
 ཡང་ཡང་བྱས་པས་སེལ་ལོ།

ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲིག་སྒྲུལ་སོགས་སྒྲོག་ཆགས་སྤུ་མོ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་
 ཉམས་དང་། སྒྲོག་ཆགས་དེ་དག་གིས་བ་བ་དང་། སོས་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 འོད་ལྡང་གྲུ་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱད་འདུག་སྟམ་པའི་ཉམས་བྱུང་ན། རྒྱུང་ནང་
 དུ་རྒྱུང་བཟང་འདུས་ཀྱང་ཡག་པོར་མ་འདུས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་འཇིགས་
 པར་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱས་ལྟ་བུ་འཕྲོས་ཏེ་རྒྱུང་སྒྲིག་སྒྲུལ་
 སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་དེ་དག་བཀྲག་སྟེ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིག་ལ་རོ་མེད་དུ་ཐིམ་
 ཞིང་། རྒྱུ་དེ་ཡང་དབྱུ་མའི་ནང་གི་ནམ་མཁར་འཇམ་ཡལ་བ་ལྟར་མི་དམིགས་

པར་བསམ་པས་ཉམས་སྒྲུབ་དེ་དག་ཞི་ཞིང་སྒྲུབ་དབུ་མར་ལེགས་པར་འདུ་
བཅོ། །ཡང་སྒྲུལ་ལྡང་ཁ་འཇའ་ཆོན་ལྡང་ཁ་དང་། འབྲུ་ལྡང་ཁ་སོགས་ལུས་ཀྱི་
ནང་དུ་ཚུར་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་བྱུང་ན། སྒྲུབ་སྒྲུར་དུ་འདུ་བའི་རྟགས་
ཡིན་པས་ལེགས་ཤིང་། དེ་ལ་མི་འཛིག་སྤྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་སྒྲུབ་ལས་ཀྱང་
ཆེར་འབད་ཅིང་། བྱེད་པར་དུ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་ཡང་ཡང་བྱས་པས་
སྒྲུབ་སྒྲུར་དུ་འདུ་བཅོ།

ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲིག་སྒྲུབ་དང་། འོད་ཟེར་དང་། སྐྱ་ཤད་དང་གོག་
སྒྲུབ་དང་། སྒྲིག་སྒྲུལ་སོགས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བའི་ཉམས་བྱུང་ན་སྒྲུབ་འདུ་
དགའ་བའི་རྟགས་ཡིན་པས། སྒྲུབ་དེ་ཚུར་འདུས་ཐབས་ནི། ལྟེ་བའི་རྩྱ་ལས་
འོད་ཟེར་ཤིན་ཏུ་འཆེར་བའི་ཅེ་མོ་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་འཕྲོས་ཏེ་ཅ་ནང་གི་སྒྲུབ་
དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་སོགས་དེ་དག་འོད་ཟེར་གྱི་ལུགས་
ཀྱས་ཚུར་བཀྱག་སྟེ་སྟེ་བའི་རྩྱ་ཡིག་ལ་ཐེམ་པར་ཡང་ཡང་བསམ་པས་སྒྲུབ་
འདུ་བཅོ། །ཡང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་ཆེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་འགགས་
པ་དང་། ལུས་ཐག་པས་བསྐྱམས་པ་འདྲ་བ་བྱུང་ན། ལུས་དང་དབུགས་
གཉིས་ཀ་ཏ་ཅང་བསྐྱམས་དྲག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པས། དེ་སེལ་ཐབས་ནི། ལུས་
ཅུང་ཟད་སྒྲོད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཞོར་བའི་ངང་ནས་སྒྲུབ་ཀྱི་ནས་སྒྲུབ་ཆེད་དུ་
གཉིར་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱས་པས་སེལ་ལོ། །གཤམ་གཅི་འདོར་དགའ་བ་

དང་ཏ་ཅང་འདོར་སྒྲ་བ་བྱང་ན། ཟུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་རེངས་པའི་རྟགས་ཡིན་
 བས། དེ་སེལ་ཐབས་ནི། ཟུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་ལ་དམིགས་ནས་འོག་སྒོ་འབྱེད་
 བཅུ་མ་བྱས་པས་སེལ་ལོ། །ཡང་ན་ཟུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་ལ་བརྟེན་པའི་དོར་
 བཞེས་བྱས་པས་ཀྱང་སེལ་ལོ། །ཡང་མིག་ལོང་བ་དང་། རྣ་བ་འོན་པ་སོགས་
 བྱང་ན། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་རེངས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། དེ་སེལ་ཐབས་ནི།
 གནས་དེའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལ་བརྟེན་པའི་དོར་བཞེས་སྤྲ་འཇམ་བྱས་པས་
 སེལ་ལོ། དོར་བཞེས་བྱ་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཡང་རྒྱང་ཤ་ལྷགས་གྱི་
 མཆམས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཁོལ་བྱར་སྤངས་ནས་ན་ན། དེ་སེལ་ཐབས་ནི། ལྷ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམ། གང་ན་བ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་མོས་ལ། རང་དང་།
 གྲོགས་གཉིས་ཀས་གང་ན་ས་དེར་སེམས་གཏད་དེ་རྒྱང་ནང་དུ་འཛིན་ཏེ།
 རྒྱང་འཛིན་མ་བྱུང་བའི་མཆམས་ནས་གཉིས་ཀས་མཉམ་དུ་གཏོང་། གྲོགས་
 དེས་སྤངས་པའམ་ན་ས་དེར་ལག་པས་མཉེད་ཅིང་སྤངས་ནད་རྒྱང་དང་
 བཅས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲིན་འཐིབ་པ་ལྟར་ཡལ་བར་བསམ་པས་སེལ་ལོ།།

ཡང་ན་སྤངས་པ་ལྟ་བུའི་ནད་གཞི་དེ་ལྷ་མ་ཡི་དམ་དུ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི།
 ནད་གཞི་དེ་ཉིད་འོད་དུ་ཞུགས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ལ། སྟོང་པའི་
 རང་ལས་རང་གི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་ལྷ་མ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་
 བའི་སྤྱི་བོར་ཨོ། མགིན་པར་ཨྲུཾ ཟུགས་ཀར་རྩྱི་གིས་མཆམ་པར་གྱུར།

ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། ཐུགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཐམས་ཅད་སྐྱེན་བྱངས་ཏེ་ནད་གཞི་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་
པར་བསམ་ལ། ཞོ་གྲུ་རུ་ཡ་སྐྱེད་ཀ་ཡ་རྩྱུ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད། ནང་མཆོད་
ཀྱང་འབྱུལ། གཟུགས་མཆོག་མཆོག་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད། ནད་གཞི་དེ་
ཉིད་ཡི་དམ་དུ་མོས་ལ་དད་པ་ཤུགས་བྲག་པོས། རྒྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་
སྤྲུལ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། །སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གསོལ་
བ་འདེབས་སོ་སྐྱངས་འདི་ཡལ་བར་མཛོད། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ནད་འདི་
ཞི་བར་མཛོད། །ཅེས་ལན་མང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐར། ལྷེ་བའི་རྩྱུ་
ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་རྩྱུ་ལྷ་བྱ་འཕྲོས་ཏེ། ནད་གཞི་དེ་ལྟར་གསལ་བ་
ཚུར་བྱངས་ཏེ་ལྷེ་བའི་རྩྱུ་ཡིག་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་པར་བསམ་པས་ན་བ་དེ་
སེལ་ལོ། །འདིར་ནད་གཞི་ལྟར་གསལ་འདེབས་པའི་དོད་དུ་ས་བོན་རྩྱུ་ཡིག་
གས་ཕྱག་མཆོན་དོ་ཐེ་ལྷ་བྱ་བསྟོམས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་དོ།

ཡང་སྣང་ཐད་དུ་ཐུག་གཟེར་བྱང་ན་སོག་འཛིན་ཀྱི་རྒྱང་རངས་པའི་
ཏྲགས་ཡིན་པས། དེ་སེལ་ཐབས་ནི། སྣང་མགོ་བྱེན་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་བརྒྱུ་ཁ་
བྱེ་བ་ལྟར་ཤག་གིས་བྱེས་པར་བསམས་ལ། བྱེས་པ་དེའི་ནང་ནས་ཚུ་སེར་
དང་རྒྱང་ཐོན་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲིན་ཡལ་བ་ལྟར་གྱུར་པར་བསམ་སྟེ་ཤེས་པ་
སྟོད་དུ་བཞག་པས་སེལ། དེས་མ་སེལ་ན། ལྷེ་བའི་གཏུམ་མའི་མེ་བྱེན་དུ་

འབར་ཏེ་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་། སྙིང་བསྐྱེད་པ་པར་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་
བོར་གྱུར་པར་བསམ་ཞིང་ཤེས་པ་སྟོན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བྱས་པས་སེལ། དེས་
ཀྱང་མ་སེལ་ན། སྙིང་སྟོག་རྩ་དང་བཅས་པ་དམར་ཅན་གྱིས་བྱང་ནས་ནམ་
མཁའ་བསྐྱར་བའམ། ས་འོག་ཏུ་སྤྲས་པ་བསྐྱོམས་པས་སྙིང་རྒྱང་ཞིའོ། །ཡང་
སྙིང་སྟོང་སང་གི་ནམ་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། སྤྲ་མ་ཡི་དམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱོམས་
པས་སྙིང་རྒྱང་ལྷུར་དུ་ཞི་བ་དམ་པ་དུ་མའི་སྟོང་གྲུབ་ཡིན་པར་འཇམ་བཞད་
རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཤིང་། སྙིང་རྒྱང་ཅན་གྱི་མི་ཐ་མལ་བས་ཀྱང་སྙིང་སྤྲ་
མ་ཡི་དམ་དུ་བསྐྱོམས་པས་སྙིང་རྒྱང་སོགས་སེལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད་ཅེས་
གསུངས་པས། སྙིང་སྤྲ་མ་ཡི་དམ་དུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་
ཆོགས་གྱི་མཆོག་ནམས་ལ། །ཞེས་སོགས་སྐུ་བས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་
དུ་བཏང་ནས། རང་གི་སྙིང་སྟོག་རྩ་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་ཁྱེན་སྙིང་པ་ཉིད་
དུ་གྱུར་པར་བསམ། སྟོང་པའི་ངང་ལས་སྤྲ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དཔལ་
ངོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་མ་ཉིད་ཞལ་ཅན་ཐུག་གཉིས་གྱིས་གྱི་གྲུག་དང་
ཐོད་པ་འཛིན་པ་ཡུམ་དཀར་མོ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་གསལ་བར་གྱུར་པར་
བསམས་ལ། དེའི་སྤྱི་བོར་ཨོ། མགྱིན་པར་ཞུ། ཐུགས་ཀར་རྩྱི་གིས་མཆོན་
པར་གྱུར། ཐུགས་ཀའི་རྩྱི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེན་བྱངས་པར་བསམས་ལ། རོ་རྩྱི་བོ་རྟོ། རང་

གི་སྙིང་ལྟར་གསལ་བ་ལ་བེམ་པར་གྱུར་པར་བསམས་ལ། ཨོ་ཡ་ལྷན་ཀ་
ཡུལ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད། གཟུགས་མཆོག་མཆོག་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད།
དེ་ནས་རང་གི་སྙིང་སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་ཏུ་གསལ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱབས་གནས་
ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསམས་ལ། དད་གུས་གདུང་ལྷགས་བྲག་པོས།
སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད། །སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་སྒྲུང་གདོན་བརྒྱུག་ཏུ་གསོལ། །
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་སྙིང་སྒྲུང་ཞི་བར་མཛོད། །ཅེས་སེམས་མ་གཡེངས་
པར་བྱུན་རེ་ལ་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་ལན་མང་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །མཇུག་ཏུ་
སྙིང་གའི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་འོད་ཏུ་ཁྱེན་ས་བདེ་སྟོང་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པར་བསམས་ལ། དགོ་བ་འདི་
ཡིས་སྦྱར་ཏུ་བདག །སྒྲ་མ་འཛིགས་བྱེད་འབྱུང་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་ནད་ནམས་སེལ་བར་ཤོག །ཅེས་སྒྲོན་ལམ་
གདབ་པོ། །ཡང་ཨོལ་སྟོང་ན་ན་གྲེན་རྒྱུའི་སྒྲུང་རེངས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས།
དེ་སེལ་ཐབས་ནི། །ཉེ་བའི་རྩྱུ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་དབྱ་མའི་
ནང་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་སྒྲུང་རེངས་དེ་ཉིད་
འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱིས་ཚུར་བྲངས་ཏེ་ཉེ་བའི་རྩྱུ་ལ་བེམ་པར་བསམ་པས་
སེལ་པོ།

ཡང་སྒྲོར་བས་སེལ་བའི་ཚུལ་ནི། མགོན་པ་ཉི་མ་ལ་བསྟན་པ་དང་མེ་
ལའང་བསྟན་པས་ནད་ཞི། ལག་པ་མེར་བསྐྱོས་པས་ཀྱང་དེ་ལ་མནན་པས་
སེལ་ལོ། །པོ་བ་རྒྱུད་གིས་ཁེངས་པ་ལྟ་བུའི་མི་བདེ་བ་བྱུང་ན། མཉམ་གནས་
ཀྱི་རྒྱུད་རེངས་བའི་རྟགས་ཡིན་པས། དེ་སེལ་ཐབས་ནི། ལྟེ་བའི་རྩྭ་ཡིག་
ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟེ། པོ་བ་སོགས་གང་དུ་རྒྱུད་ཁེངས་པ་དེ་
ཉིད་ཚུར་བྱངས་ཏེ་རྩྭ་ཡིག་ལ་ཐེམ་པར་མོས་པ་ཡང་ཡང་བྱས་པས་སེལ་ལོ། །
ཡང་སྒྲོར་བས་སེལ་ཚུལ་ནི། ཅིག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཤིང་རིང་པོ་ལྷམ་པ་
ཞིག་བཏང་ལ། དེ་ལ་རས་སམ་སྒྲམ་བུ་ཞིག་གིས་དཀྱིས་ཏེ། གསུམ་པ་ལྷན་
ཀྱིས་སྒྲན་ཏེ་རྒྱུད་ལག་བཞི་ཤད་ཀྱིས་བརྒྱུད་ལ་བྲག་ཏུ་པར་བསྟན་ཚུར་
བསྟན་བྱ་ཞིང་། གསུམ་པ་ཤིང་གིས་མཉེ། དེ་ནས་གསུམ་པ་ལ་བྲིལ་བ་ཡང་
ཡང་བྱ། དེ་གཉིས་སྟེལ་མར་བྱ། རྒྱུད་ཁ་ནས་སྒྲ་བཅས་བཏང་བའམ་ཤུགས་
བསྐྱེད་དེ་བཏང་བས་ཁ་ནས་སྒྲ་བའམ་སྒྲ་ནས་ཚུ་སྒྲོན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བ། མ་
བྱུང་ཡང་ཞིའོ། །ཡང་རྩ་འཁོར་སོ་སོའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལྟ་
བུའང་། མི་དང་མི་མིན་ཡི་དྲགས་སོགས་ལྟ་བུ་འདུག་སྟམ་པའི་ཉམས་སྒྲུང་
ཤར་ན། རྩ་འཁོར་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུད་འདུ་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་དེ་ལ་
དགའ་བ་དང་འཇིགས་པའི་སྒྲུང་བ་མ་བྱེད་པར་གང་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཡི་
དམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་སྒྲུར་བསྐྱོམ་ལ། རྩ་བའི་དམིགས་རྟོན་ལ་སྤྱད་པའི་

དམིགས་པ་བྱའོ།

ཡང་བསྐྱེད་རྩོགས་བསྐྱོམ་པ་དང་། བསྐྱེན་པ་བཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ལྟ་བུའི་ཞལ་མཐོང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་བརྟག་པར་བྱ་
དགོས་ཏེ། ལྟ་མཐོང་བ་དེ་ལ་ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི། ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་དངོས་
མཐོང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ཉམས་སྒྲུབ་གི་ལྟ་མཐོང་བ་དང་། གདོན་གྱིས་
སྒྲུབ་པའི་ལྟ་མཐོང་བ་སྟེ་ནམ་པ་གསུམ་ལས། གང་ཡིན་པ་བརྟག་ཚུལ་ནི།
ལུས་བྱང་པོར་སྐྱེལ་བྱུང་གིས་འདུག་ལ་མིག་གཉིས་བྱེན་དུ་ཕྱོག་སྟེ་སྐྱེན་
མཚམས་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཐད་དུ་བྲིལ་ཏེ་གཏད། དེ་ལྟར་གཏད་བཞིན་པས་
སྒྲུབ་མཐོང་བའི་ལྟ་སྐྱེད་ཀྱི་ལ་བལྟ་བར་བྱ། དེ་ལྟར་བལྟས་པས་ལྟ་སྐྱེད་ཀྱི་ཉིད་རྩེ་
གསལ་རྩེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བའོ། །སྒྲུབ་ལྟར་དུ་གནས་པའི་སྐྱེལ་ས་འོད་ཟེར་
སྐྱ་ལྟ་འགྲོ་བར་མཐོང་ན་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་དངོས་རང་རྒྱུད་བྱེན་གྱིས་བཞུགས་
པའི་རྟགས་ཡིན་པས་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་རང་ལ་བསྐྱེམ་པའི་མོས་པ་བྱས་
ཏེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྐྱོམ་རྒྱུན་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །སྒྲུབ་ལྟར་བལྟས་པས་ལྟ་སྐྱེད་ཀྱི་
ཉིད་འགྱུར་ཕྱོག་མེད་པར་སྒྲུབ་ལྟར་དུ་གནས་པའོ། །སྒྲུབ་ལས་གསལ་ཞིང་
སྐྱུམ་མདོག་དང་ལྟན་པར་མཐོང་ན་བསྐྱོམ་པའི་ཉམས་སྒྲུབ་གི་ལྟ་ཡིན་པས།
དེ་ལ་མ་ཆགས་པར་སྐྱུམ་མ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་ལ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྐྱོམ་རྒྱུན་ལ་འབད་པར་
བྱའོ། །སྒྲུབ་ལྟར་བལྟས་པས་ལྟ་སྐྱེད་ཀྱི་ཉིད་མདངས་བཟག་ཉམས་པའོ།

གཏན་མེད་དུ་ཡལ་བར་སོང་ན་གདོན་གྱིས་སྤྱལ་བའི་ལྷ་གཟུགས་ཡིན་པས་
བགེགས་བསྐྱད་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་འཁོར་བསྐྱོམ་ཞིང་སྤར་གྱི་བསྐྱོམ་རྒྱན་ལ་
འབད་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་གདམས་དགེ་སྦྱོར་གང་ལའང་
གལ་ཆེའོ།

སྤར་ལྷེ་བ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱོན་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་བསྐྱོམས་
བས་དམིགས་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་པོར་གནས་ཀྱང་བདེ་བྱོད་མ་སྦྱེ་ན། བདེ་
བྱོད་བསྦྱེད་པའི་ཐོགས་འདོན་ནི། རང་གི་ཡུམ་གྱི་ལྷ་གའི་ནང་གི་རྒྱ་ཉིའི་མར་
སྤེར་རྒྱང་སྤོན་པོ་རྒྱ་སྤོས་གྱི་དུད་པ་ལྷར་སྤོ་བྱུར་གྱིས་ཚུར་འོངས་ཏེ་རང་གི་
ཉགས་གྱི་བྱ་གནས་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྤེར་ཞུགས། རྒྱང་དེ་དབུ་མའི་ལམ་ནས་
ཡར་སོང་ལྷེ་ལྷེ་བའི་རྩྭ་ཡིག་ལ་ཐོག་པས་རྩྭ་ཡིག་གི་རྒྱ་དཔལ་གཏུམ་མོའི་
མེ་བྱུང་བར་གསུམ་ལྷན་རྒྱ་ཁབ་ཅམ་འབར་བ་དབུ་མའི་ལམ་ནས་ཡར་སོང་
ལྷེ་སྤྱིང་ག་དང་མགྱོན་པའི་རྩ་འཁོར་བརྗོལ་ཞིང་སྤྱི་ཐོའི་རྩ་འཁོར་ལ་རེག་
ཅམ་བྱས་པས། སྤྱི་ཐོའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་པལ་ཆར་ཞུ་ལྷེ་ལྷེ་བའི་བྱ་མ་
ལས་འོ་མ་ཐིག་ལ་ཁད་པ་ལྷར་སྤྱི་ཐོའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ལས་ཐིག་ལེ་
དཀར་པོ་མར་ལྷུང་ལ་ཁད་པར་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམ། དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་
ན། སྤྱི་ཐོའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ལས་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མང་དུ་ཆད་ནས་
ལྷུང་བ་དེ་ལྷེ་བའི་རྩྭ་ཡིག་ལ་ཐིག་པས་རྩྭ་ཡིག་གི་རྒྱ་དཔལ་གཏུམ་མོའི་མེ་

ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱིན་དུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཏུ་འབར་ཞིང་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ངོ་བོར་བདེ་མེར་གྱིས་སོང་བར་བསམ། དེས་ཀྱང་བདེ་བློན་ཆེར་མ་
སྐྱེས་ན་ལྟེ་བའི་རྩྭ་ཡིག་གི་རྒྱ་དུ་ལས་གཏུམ་མོའི་མེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་
སྒར་ལས་ཀྱང་ཆེར་འབར་བས་རྩ་ནང་གི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཡང་སྒར་
ལས་ཆེར་ཞུ་ལྟེ་ལྟེ་བའི་རུ་མ་ལ་བཞོ་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རྒྱན་སྐྱ་
ན་ར་ར་འཛིག་ནས་ལྟེ་བའི་རྩྭ་ཡིག་ལ་ཐེམ་པས་རྩྭ་ཡིག་དང་རང་སེམས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་བདེ་མེར་གྱིས་སོང་བར་བསམ།
དེས་ཀྱང་བདེ་བློན་ཆེར་མ་སྐྱེས་ན། ལྟེ་བའི་རྩྭ་ཡིག་གི་རྒྱ་དུ་ལས་གཏུམ་
མོའི་མེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་སྒར་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་འབར་བ་དེས་སྐྱི་
བོའི་ཉི་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་བསྐྱོན་པ་ལ་ཕོག་པས་ཞོ་རྒྱལ་ལ་མདུང་གིས་
ཐུག་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་རྒྱན་སྐྱ་ན་ར་ར་བབས་ཏེ་ལྟེ་བའི་རྩྭ་
ཡིག་ལ་ཐེམ་པས། ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉན་ཏུ་དམར་ཏུ་རེ་བའི་སྟེང་དུ་འབྱ་
མར་སྐྱག་པ་ལྟར་གཏུམ་མོའི་མེ་སོབ་སོབ་ཀྱི་སྐྱ་དང་བཅས་པ་ཆེས་ཆེར་
འབར་ཞིང་རང་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་བརྒྱལ་ལ་ཁད་དུ་སོང་བར་
བསྐྱོམས་པས་བདེ་བློན་འཕེལ་ལོ།

བྱང་སེམས་དཀར་པོ་བབ་པ་རྒྱང་བས་བདེ་བ་ཤས་རྒྱང་ན་དེ་འཕེལ་
ཐབས་ནི། རྩ་བདུན་ཁྱིམ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་

བ་མོ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་སའ་སའ་ཏུ་ཡོད་པའི་གསེབ་ཏུ་བྱང་སེམས་དཀར་
པོ་ལ་ལ་ཡུངས་འབྱ་ལྟ་བུ་མང་དུ་ཆགས་པ་ནི་དཔེར་ན་མར་ལ་ཡུངས་ཀར་
ཆགས་པ་ལྟར་སྐྱེ་ཏིག་གི་ཡོད་པ་ནམས་འོད་ཟེར་འབར་ཞིང་འཁྲུགས་པ་
ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས་ཁུ་བ་འཕེལ་ཞིང་བདེ་བ་ཡང་འཕེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་
བདེ་བོད་འཕེལ་ཡང་བྱང་སེམས་འཇག་བགེགས་བྱང་ན། བྱང་སེམས་
དཀར་པོ་གྲེན་དུ་ལྡོག་ཐབས་ནི། ཀྱང་བ་སྐྱེལ་གྱང་བྲ། ཀྱང་སོར་ནམས་
བསྐྱུམ། འོག་སྒྲིའི་རྩ་ཏིང་པས་བཅིང་། ལྟོ་བ་སྐལ་ཆོགས་ལ་སྐྱར། ལག་པའི་
མཐེ་བོང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོ་ལག་གི་རྩ་བ་གཞོན་པའི་ཁུ་ཚུར་བཅིང་། ཁུ་ཚུར་
བཅིང་བའི་ལག་ངར་བྱང་དབྱས་ཀྱི་ཐད་དུ་བསྐྱོལ། ཁུ་ཚུར་གཉིས་ཀྱིས་རུ་མ་
གཉིས་མནན། མིག་གྲེན་ལྡོག་ ལུས་ཀྱི་རྒྱང་ཤྱགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གྲེན་
དུ་བྱངས། དམིགས་པ་སྐྱུག་བྲུག་གིས་འོ་མ་གྲེན་དུ་བརྒྱབས་པ་ལྟར་བསམ་
པའི་ངང་ནས་དབྱགས་ཐེངས་རེ་ལ་ལན་བདུན་ཅམ་འགོ་བའི་རྩྭ་རིང་པོར་
ཉར་གཅིག་བརྗོད་པས་མར་བབས་པའི་ཁུ་བ་དེ་གྲེན་དུ་ལྡོག་ནས་སྐྱེ་བོར་
སྤྲེབས་པར་བསམ། ཁུ་བ་གྲེན་དུ་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལ་མཆིན་པ་ན་བ་དང་པོ་
བ་གང་བ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཁུ་བ་གྲེན་དུ་ལྡོག་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཁུ་བ་ཤས་
ཆེ་བ་རྩ་སོ་སོ་ལ་མ་འབྲེམས་ན་ནད་བསྐྱེད་པར་བཤད་པས།

ཁུ་བ་འབྲེམས་ཚུལ་ནི། ཁུ་བ་གྲེན་དུ་ལྡོག་ནས་སྐྱེ་བོར་སྤྲེབས་མ་

ཐག་ཏུ་རྩྱུ་ཞེས་བྲག་ཏུ་བརྫོད་ཅིང་། རྟོག་པའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ནམས་ཅ་
སོ་སའི་ནང་དུ་སྐར་མདའ་འཐོར་བ་ལྟར་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་དུ་སོང་བར་བསམ་
པའི་ངང་ནས་རྒྱང་ནང་དུ་དལ་བྱས་བཟུང་ལ་མགོ་ལྷུས་དལ་བྱས་སྐྱག་པར་
བྱའོ། །དེས་ཀྱང་ཁུ་བ་རྟོག་མི་རུས་ན་རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་ཇེ་དེ་ཕུ་
ཐུང་ཕྱི་ནང་བསྐྱར་བ་ལྟར་རྒྱ་རྩྱའི་ནང་ནས་ཡར་བྲངས་ཏེ་སྤྱི་གཙུག་ནས་
ཐོན་པར་བསམ་ལ་རྩྱུ་ཉེར་གཅིག་བརྫོད་པས་རྟོག་ དེ་རྗེས་འགྲེམས་ཚུལ་
སྐར་ལྟར་བྱ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཁུ་བ་ཤས་རྒྱང་ན་བྱང་སེམས་བྱེན་དུ་
འདྲེན་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གི་འགྲེམས་མི་དགོས། བྱང་སེམས་ཁུ་བ་ཤས་ཆེ་
ན་འདྲེན་པ་འགྲེམས་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །བྱང་སེམས་བྱེན་དུ་འདྲེན་
ཐབས་ལ་སྐྱར་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་སྤྱི་བོ་ནས་མགྱེན་པའི་བར་སྐྱེབས་པའི་ཁུ་
བ་བྱེན་དུ་བསྐྱོག་ཐབས་བྱ། དེ་རྟོག་རུས་ན་སྤྱིང་གའི་བར་དུ་སྐྱེབས་པའི་ཁུ་
བ་བྱེན་དུ་རྟོག་ཐབས་བྱ། དེ་ཡང་རུས་ན་ཉེ་བའི་བར་དུ་སྐྱེབས་པའི་ཁུ་བ་
རྟོག་ཐབས་བྱ། དེ་ཡང་རུས་ན་ཁོར་བུའི་ཅེར་སྐྱེབས་པའི་ཁུ་བ་བྱེན་དུ་རྟོག་
ཐབས་བྱ་བ་ལ་རིམ་གྱིས་སྐྱང་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་དང་གདོན་གྱིས་ཁུ་བ་
འཛིག་ན། རང་ལྷ་མ་གཤེན་བསྐྱོམས་ལ་བུ་མོ་གཙང་མས་སུམ་བསྐྱེལ་དུ་
བཀལ་བའི་སྐྱེད་པ་དམར་པོ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆད་ལས་མི་ཐུང་བ་ཅམ་གྱར་
གྱུ་མམ་བཅོད་ཀྱི་ཁུ་བས་སྐགས་ལ་མདུད་པ་བདུན་བྱས་པ་དེས། ལོ་ལྷ་

ཏ་ར་ལྷ་ཏ་ར་བརྒྱུ་ནི་ཤུ་ག་རྩ་ར་ཉི་མི་རྩི་རྩེ་སྤྲུ། ཞེས་སྟོང་བཞུས་ལ་བཏབ་
ནས། མཆན་བྱེད་ཀྱི་དུས་སྤྱི་དུས་ལ་བཅིངས་པས་འཇག་པ་གཙུག་དོ། །
ཡང་སྟོན་གོམས་དང་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཁྱ་བ་འཇག་ན། བྱད་མེད་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་པ་དང་། རོ་མཆན་ལ་མ་རེག་པ་དང་། ཉལ་བའི་ཆེ་འདོམས་གོས་ཀྱིས་
བཀའ་པས་འཇག་པ་གཙུག་དོ། །ཡང་དམ་ཆིག་ཉམས་པས་ཁྱ་བ་འཇག་ན།
སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་དང་། དམ་ཆིག་དོ་རྩེ་བཞུས་པ་བྱས་པ་དང་།
རང་བདག་འཇུག་ལེན་པས་སེལ་བར་བཤད། ཡང་སྟོང་དང་། མཐིས་པ་དང་།
བད་ཀན་དང་། ཆ་ནད་གང་ནད་གི་བ་དང་གདོན་ཀྱིས་ན་བ་སོགས་ལ་གོང་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ལ་བདུད་ཅི་འབེབས་སྤྱད་གི་
དམིགས་པ་ཡང་ཡང་བྱ་བ་དང་། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་གཏུམ་མོ་བྱིན་
ཆབས་ཅན་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞི་བར་ངེས་སོ། །དེས་ན་ལྷེ་བར་གནད་
དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་དང་། དེ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སོགས་
འདོན་དང་བག་གས་སེལ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཏུམ་མོ་འི་བསྐྱོམ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ལྷེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་ནས་
འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་བར་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པའི་མཐར་གཏུམ་མོ་འི་
བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ཏྲིག་བདུན་ལས། གཞན་ཡང་མར་མའི་ཅེ་བཞིང་། །ཞེས་

པའི་དོན་ཡིན་པར་གྲུབ་ཆེན་དོན་ཡོད་དོ་མེས་བཞེད་པ་དང་། འཇམ་བཞད་
རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། བདེ་སྐྱོང་སྒྲུལ་འཁོར་ཆངས་མེས་ལྷ་མཉེས་ཤིང་། །ཙྰ་
མདུད་དུག་འབྱེད་འབར་འཇག་གཏུམ་མོ་གསུམ། །རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་འཇམ་
དབྱངས་མེས་བཞེད་ཕྱིར། །ཙྰ་ལ་རྒྱག་བཞག་ནས་གཅེས་པའི་གཏུམ་མོ་
བསྐྱོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཏུམ་མོ་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ལ། ཐོག་མར་
མེས་གཞིག་གི་རྒྱུད་རིམ་སྤར་བསྐྱོམས་པ་དེའི་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས།
རང་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་གིས་དབལ་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
ཀྱིས་གྱི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པར་
གྱུར་པར་གསལ་བཏབ་ལ་སྐབས་འདིར་རྟོག་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་བཞེན་
འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པ་ལྟར། རང་ལུགས་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱོམ་
པར་འདོད་ན། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་རྒྱུ་པ་གཉིས་རྒྱུད་གི་ངོ་བོ་དོན་གྲུབ་གྱི་
བདག་ཉིད། དེ་སྤྱིང་གསང་གནས་གྲུ་གསུམ་མེའི་ངོ་བོ་སྤྱང་མཐའི་བདག་
ཉིད། དེ་སྤྱིང་སྤྱི་བ་རྒྱུ་པོ་ཚུའི་ངོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པའི་བདག་ཉིད། དེ་སྤྱིང་སྤྱིང་
གྲུ་བཞི་སའི་ངོ་བོ་རིན་འབྱུང་གི་བདག་ཉིད། སྤེན་མཆམས་ནམ་མཁའི་རང་
བཞེན་ནམ་སྤྱང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་མམ་མ་བསྐྱོམ་ནའང་ཆོག་པས་
བསྐྱོམ་མ་བསྐྱོམ་གང་ལྟར་ཡང་དེའི་མཐུག་ཏུ་རང་གི་སྤྱི་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་
འཁོར་ལོའི་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་ཟླ་གདན་སྤོང་མ་སྤྱེད་གཤགས་ཅམ་གྱི་

འོག་ཏུ་བདུད་ཅིའི་ངོ་བོ་ཉི་ཡིག་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་བདུད་ཅི་
འཛག་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམ།

མགྲིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་ཉི་གདན་
སྐྱ་མ་ཕྱེད་གཤགས་ཅམ་གྱི་སྟངས་དུ་ཨོ་ཡིག་དམར་པོ་མགོ་གྲོན་དུ་བལྟན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམ། སྟངས་གའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་ཉི་གདན་སྐྱ་མ་ཕྱེད་གཤགས་ཅམ་གྱི་འོག་ཏུ་
བདེ་སྟངས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་ངོ་བོ་ཉི་ཡིག་དཀར་པོ་
མགོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམ། ལྟེ་བའི་
སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་ཉི་གདན་སྐྱ་མ་ཕྱེད་
གཤགས་ཅམ་གྱི་སྟངས་དུ་གཏུམ་མོའི་མེ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དམར་
པོ་མགོར་ལྷ་ཆོས་ཐེག་ལེ་དང་བཅས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་ལ་ཁད་པ་
མགོ་གྲོན་བལྟན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམ། ལྟེ་བའི་རྩ་
འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་སོར་བཞི་ཅམ་ན་རྩ་དབུ་མའི་མར་སྟེ་རག་དུང་གི་ཁ་ལྟར་
གདངས་པ་ལ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་མར་སྟེ་ཚུད་པས་བོད་ཀྱི་ཆ་ཡིག་གི་ལྟོ་བ་
ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་གནས་པར་གྱུར་པར་གསལ་བཏབ་ལ། འཁོར་ལོ་བཞིའི་ཡི་
གོ་བཞི་ལ་གསལ་སྤང་ཐོན་ཐོན་གྱི་བར་དུ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ།

ཁུད་པར་དུ་ལྟེ་བའི་ཡི་གོ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་བྱས་ཏེ་

ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་རྩེས་སྟ། སམ་བྱུ་ཏ་ལས། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་
བསྐྱེད་པ་ཡིས། །སྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་འབར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
གཏུམ་མོ་གསོ་བ་དང་། འབར་བ་དང་། འབར་འཛྲིག་དང་། འབར་འཛྲིག་བྱུང་
པར་ཅན་བསྐྱོམ་ཚུལ་བཞི་ལས། གཏུམ་མོའི་མེ་གསོ་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྣ་
བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་ནང་དུ་འོང་བའི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཡར་སྟེ་ནས་
ཞུགས་ཏེ་མར་སོང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྟེ་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་
ཡུམ་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱུད་སྟོས་རིང་གི་དུད་པ་ལྟར་རང་གི་ཉལ་སྟེ་
བྱ་ག་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྟེ་ནང་དུ་ཞུགས། རྒྱུད་དེ་གསུམ་གཅིག་
ཏུ་འབྲེས་ཏེ་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྟེ་མར་སྟེ་ནང་དུ་སོང་སྟེ་སྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཨ་ཟུང་
འདྲ་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ལ་བྲག་ཏུ་སོག་པས། སྐྱེད་པས་སོལ་མེ་ལ་དལ་བྱས་
བྱས་པ་ལྟར་བྱས་པ་ན་གཏུམ་མོ་དེ་ཉིད་ཆ་ཞིང་དམར་ལམ་ལམ་དུ་སོང་
ནས་མེ་འབར་ལ་ཁད་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱུད་སྟེ་ལ་རིང་བ་དལ་བྱས་བརྟུབ་པར་བྱས་ལ་
གཏུམ་མོ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱའོ།

དེ་རྩེས་གཏུམ་མོའི་མེ་སྐར་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀའི་ནང་
དུ་འོང་བའི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཡར་སྟེ་ནས་ཞུགས་ཏེ་མར་སོང་བ་དེ་ཉིད་
རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྟེ་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡུམ་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་ནས་

ཀྱང་རྒྱང་སྒྲོས་རེང་གི་དུད་པ་ལྟར་རང་གི་ཏྲགས་ཀྱི་བྱ་གནས་ཡར་སོང་སྟེ་
 རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟེའི་ནང་དུ་ཞུགས། རྒྱང་དེ་གསུམ་ག་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཏེ་རྒྱ་ཉིའི་
 མར་སྟེ་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་སྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཨ་མུང་ཤད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ལ་
 དག་ཏུ་ཕོག་པས། སྤྱད་པས་སོལ་མེ་ལ་དག་ཏུ་བྱས་པ་ལྟར་བྱས་པས་གཏུམ་
 མོ་དེ་ཉིད་སྤར་ལས་ཀྱང་ཆ་ཞིང་དམར་ལམ་ལམ་དུ་སོང་སྟེ་མེ་སྟེ་དམར་
 སེར་རྒྱ་ཁབ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ་གྲེན་དུ་འབར་བར་གྱུར་པར་བསམ་བཞིན་
 པའི་ངང་ནས། ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱང་ཆེ་ལ་རིང་བ་བརྒྱབ་པར་བྱས་ལ་
 གཏུམ་མོ་ལ་སེམས་འཇིན་པ་ཡང་ཡང་བྱའོ།

དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན་འབར་འཇག་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། རང་གི་ལྷ་བྱག་
 གཉིས་ཀ་ནས་ནང་དུ་འོང་བའི་རྒྱང་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱི་ཡར་སྟེ་ནས་ཞུགས་ཏེ་
 མར་སོང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟེའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡུམ་ཀྱི་
 རྒྱ་ཉིའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱང་སྒྲོས་རེང་གི་དུད་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཏྲགས་ཀྱི་བྱ་ག་
 ནས་ཡར་སོང་སྟེ་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟེ་ནས་ཞུགས། རྒྱང་དེ་གསུམ་ག་གཅིག་ཏུ་
 འབྲེས་ཏེ་རྒྱ་ཉིའི་མར་སྟེ་ནས་ཡར་སོང་སྟེ་སྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཨ་མུང་ཤད་ཀྱི་
 ནམ་པ་ཅན་ལ་སྤར་ལས་ཀྱང་དག་ཏུ་ཕོག་པས། སྤྱད་པས་སོལ་མེ་ལ་སྤར་
 ལས་ཀྱང་དག་ཏུ་བྱས་པ་ལྟར་གཏུམ་མོ་དེ་ཉིད་ལས་མེ་སྟེ་གསལ་ཞིང་
 དམར་ལ་ཆ་ཞིང་ངར་བ། སྤ་ཞིང་འབྲེལ་བ་སྟེ་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྷན་ཞིང་

ཀར་རུས་ཀྱང་འདྲ་རུས་ལ། དབྱིབས་སྤྱིའི་རྒྱུ་ལ་བྱའི་སྒོ་ཀར་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལྟ་བུ་བྱེད་དུ་འབར་ཏེ། སྒྲིང་གའི་རྩྱ་ཡིག་ལ་ཕོག་པས་རྩྱ་ཡིག་དེ་གསུམ་
བདུད་ཅི་འདྲི་འོ་བོར་མེར་རེ་རེ་སོང་སྟེ་བདུད་ཅི་དཀར་པོ་འཛག་ལ་ཁད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ། ཡང་མེ་ལྷེ་ཆེར་བྱེད་དུ་འབར་ཏེ་མགྱིན་པའི་
ཚོ་ཡིག་ལ་ཕོག་པས་ཚོ་ཡིག་དེ་ཉིད་ཆ་ཞིང་དམར་ལམ་ལམ་དུ་སོང་བར་
གྱུར་པར་བསམ། ཡང་མེ་ལྷེ་དེ་ལས་ཀྱང་བྱེད་དུ་ཆེས་ཆེར་འབར་ཏེ་སྤྱི་བོའི་
རྩྱ་ཡིག་ལ་ཕོག་པས་རྩྱ་ཡིག་དེ་ཉིད་བདུད་ཅི་འདྲི་འོ་བོར་ཁྲུ་བ་ལས། བདུད་ཅི་
དཀར་པོའི་རྒྱན་སྒོམ་གྱི་བ་ཐག་ལྟ་བུ་མར་པ་བ་སྟེ་མགྱིན་པའི་ཚོ་ཡིག་ལ་
ཐེམ་པས་ཚོ་ཡིག་དེ་ཉིད་བདེ་བོད་ཆེ་ལི་ལི་སྤྱེས་པར་གྱུར་པར་བསམ།
ཡང་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་དེ་མར་པ་བ་སྟེ་སྒྲིང་གའི་རྩྱ་ཡིག་ལ་ཐེམ་པས་
རྩྱ་ཡིག་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོ་བོར་ཁྲུ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱེས་པར་
གྱུར་པར་བསམ། ཡང་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་མར་པ་བ་སྟེ་སྟེ་བའི་གཏུམ་
མོ་ཨ་མུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཐེམ་པས། མའི་སྒྲིང་དུ་མར་ཁུའི་ཐིགས་པ་
ལྟར་བ་ལྟར་ཆགས་སྤྱོད་དང་བཅས་ཏེ་ལྟ་བུ་བྱེད་དུ་འབར་ཞིང་ཅ་སྒྲིང་ཐག་
བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་མེ་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་ཅིང་གསལ་བར་
གྱུར་པར་བསྐྱོམས་ལ་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་ལ་སེམས་ཁྲགས་པ་བཞིན་བྱས་ཏེ་
ཆུང་ནང་དུ་འཛིན། བསྐྱོམ་ཆུ་ལ་དེ་ཡང་ཡང་བྱས་ན་ཉམས་སྒྲིང་ལ་བརྟེན་

པཱི་མོག་གྲུར་ཅི་རིགས་ལུང་བསྟན་ཐུབ་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་
མངོན་ཤེས་མིན་པར་བཤད།

དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་འཇག་བྱད་པར་ཅན་གྱིན་
རྒྱབས་དང་ལྟན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ཅུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་གཏུམ་མོའི་མེ་
འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་དེས་མངོན་སྲུང་སྒྲུག་གཡས་ནས་སྐྱོག་གི་འོད་འབྱུག་
པ་ལྟ་བུ་སྐྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད། སྐྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤངས་བྲག་གཡོན་ནས་ཞུགས། དེ་དག་གི་སྤྱི་བོ་མགྱིན་པ་
སྤྱིང་ག་ལྟེ་བ་རྣམས་སྲུ་ཕྱིན་ཏེ་བྲགས་རྒྱད་ལ་བདེ་བ་ཆེར་བསྐྱེད་པར་གྱུར་
པར་བསམས་ལ། འོད་ཟེར་དེས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲགས་ཟག་
མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོག་ལེ་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་ཚུར་བསྐྱུས་ཏེ་རང་གི་
སྒྲུག་གཡོན་ནས་ཞུགས། སྤྱི་བོ་དང་མགྱིན་པ་དང་སྤྱིང་གའི་ཡི་གེ་རྣམས་
ལ་ཐེམ་པས་རྒྱད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ཤིང་ཅུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ནང་དུ་གཏུམ་མོའི་མེ་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པར་གྱུར་པར་བསམས་ལ། ལྟེ་བའི་ཨ་
ཐུང་མེ་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ། འདི་ལ་འབད་ཅིང་
བསྐྱོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཟབ་
མོ་ཡིན་པར་གསུངས། དམིགས་པ་མ་བརྟན་ཀྱང་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡང་

ཡང་བསྐྱོམ་པ་གལ་ཆེ་བར་འཇམ་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། ཅུ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་གཏུམ་མའི་མེ་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་དེས་ཅུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་གི་
བྱང་སེམས་དཀར་པོ་བ་མོ་ལྟར་སྐྱེ་བྱིན་གཤམ་པོ་ཡོད་པ་ནམས་ཁྱེན་སྐྱེ་བོའི་རྩ་
ཏིའི་ཅུ་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ཤིང་། བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་རྩུན་དེ་སྐྱེ་བོ་
ནས་མགྱེན་པར་སྐྱེ་བས་པ་ན་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པར་བསམ། མགྱེན་པ་
ནས་སྦྱིང་གར་སྐྱེ་བས་པ་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པར་བསམ།
སྦྱིང་ག་ནས་སྦྱེ་བར་སྐྱེ་བས་པ་ན་བྱང་པར་ཀྱི་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པར་
བསམ། སྦྱེ་བ་ནས་ཁོར་བུའི་ཅེར་སྐྱེ་བས་པ་ན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྐྱེས་
པར་གྱུར་པར་བསམ་སྦྱེ་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།

རང་གི་སེམས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་དེས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པའི་སྦྱང་པ་ཉིད་ལ་ངོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་
གྱུར་སྟམ་དུ་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་ལ་མོས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་རུས་སུ་འབད་དེ་བསྐྱོམ་པ་ནི་
གནད་ཆེན་། །དེ་རྗེས་སྐྱག་བྲག་གིས་འོ་མ་འཕྱང་བའི་ཚུལ་དུ་བྱང་སེམས་
དཀར་པོ་སྦྱང་དུ་བྱངས་པར་བསམ་ལ། རང་གི་ཁོར་བུའི་ཅེར་སྐྱེ་བས་པའི་
བྱང་སེམས་དཀར་པོ་དེ་ཉིད་འབབ་ཚུ་བྲག་པོ་གྱེན་དུ་ལྷོག་པ་ལྟར་རྩུ་ཏིའི་
ལམ་ནས་ཡར་ལོག་སྦྱེ་སྦྱེ་བར་སྐྱེ་བས་པ་ན་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་

དགའ་བ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པར་བསམ། ལྷེ་བ་
ནས་སྙིང་གར་སྐྱེ་བས་པ་ན་དགའ་བ་ལས་ལྷག་པའི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེས་
པར་གྱུར་པར་བསམ། སྙིང་ག་ནས་མགིན་པར་སྐྱེ་བས་པ་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་
བ་ལས་ལྷག་པའི་བྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པར་བསམ། མགིན་
པ་ནས་སྐྱི་བོར་སྐྱེ་བས་པ་ན་བྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷན་སྐྱེས་
གྱི་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པར་བསམ་ཏེ་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་སྐྱེས་
པར་བསམ། དེ་ལྟར་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱི་བར་
མོས་པའི་ངང་ནས་ལོངས་སྤྱོད་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་སྐྱར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་
པའི་འཕེན་པ་སྡོན་ཏུ་བཏང་ནས། རང་སེམས་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བའི་ངོ་
བོར་སོང་བ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་སྐྱམ་ཏུ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡུན་རིང་ཏུ་བསྒོམ། འདི་ནི་སངས་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་ཆོས་
སྐྱེའི་བསྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།

མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་བར་ཚོམ་པ་ན་སྐྱར་གྱི་འཕེན་པ་བྲན་པར་
བྱས་ཏེ་སྐྱར་པོ་སྟོང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་
གྱི་སྐྱར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་ཏུ་བསམ། དེ་རྗེས་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་ཆེ་
འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་ངང་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག་ཆོན་སྟོ་བྱར་ཏུ་

ཤར་བ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྩིང་བ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་རང་གི་རྒྱང་སེམས་
དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་སྐྱར་བཞེངས་པར་གྱུར་
པར་བསམ་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷགས་ལྷོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ། དེ་
རྩེས་མཆེད་བ་དམར་ལམ། དེ་རྩེས་སྒྲང་བ་དཀར་ལམ། དེ་རྩེས་མར་མེ། དེ་
རྩེས་མཁའ་སྒྲང་མེ་བྲེ། དེ་རྩེས་དུ་བ། དེ་རྩེས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཤར་
ན། ཉགས་དེ་དག་བདེན་མེད་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྒྲོམ་ཞིང་། མ་ཤར་
ནའང་མོས་བ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། འདི་ནི་སད་
དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་རང་གི་རྒྱང་སེམས་ལོངས་སྐྱེད་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་
འངར་ཆོན་ལྟ་བུའི་སྐྱར་བསྒྲོམས་ཉེ་ང་རྒྱལ་གསལ་སྒྲང་ཅི་རུས་སུ་བཞག་
རྩེས། མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལྷང་བར་ཚོམ་བ་ན། རང་གི་ཕུང་པོ་རྩིང་བ་དེ་
སྐྱལ་སྐྱེད་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་སྐྱི་བོ་ནས་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱགས་ཉེ་སྦྱང་གར་བཞུགས་པར་གྱུར་པར་བསྒྲོམ།
དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱ་བུག་ནས་རྒྱང་རྒྱ་ཞིང་། དབང་ཤེས་ལྷ་ཡུལ་ལ་
འཇུག་པ་དེའི་ཆོ། གང་སྒྲང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་བ་
ཉིད། སྟོང་བ་དེ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཡང་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེའི་རྣམ་རོལ་དུ་ཤར་བར་

གྲུར་པར་བསྐོམ། འདི་ནི་སད་དུས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱི་བསྐོར་བ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ནས་སད་དུས་ཀྱི་བསྐོར་བ་སྐོར་གསུམ་བསྐོར་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་
དེས། གཉིད་དུ་འགོ་ཁར་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ནི། ད་ནི་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ངོས་
འཛིན་པར་བྱས་ཏེ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་མི་ལམ་གྱི་འོངས་སྤྱར་ལྟར་
བར་བྱའོ་སྤམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་། གཉིད་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་གསུམ་པ་ནས་སྤྱི་
བའི་དམིགས་ཏེན་སྤྱོད་མོ་ཡར་སོང་སྤྱི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ལ་ཐེམ་པར་མོས་ལ། སྤྱི་
གའི་སྤྱི་དཀར་པོ་མགོ་བྱེན་དུ་བསྤྱོད་པ་ལ་རང་སེམས་ཁྱེད་གསུམ་པ་བཞེན་
བྱས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐོར་པ་བཞེན་ཉལ་ལོ། །དེ་ལྟར་བསྐོར་པས་སྤྱི་
དབྱུ་མར་ཁྱེད་གསུམ་གནས་ཐེམ་གསུམ་འབྱུང་། སྤྱི་དབྱུ་མར་ཁྱེད་གསུམ་པའི་
ཏྲགས་ནི། སྤྱི་བྱུག་གཉིས་ཀ་ནས་སྤྱི་མཉམ་དུ་ཤེད་མཚུངས་སྤྱི། སྤྱི་དབྱུ་
མར་གནས་པའི་ཏྲགས་ནི། སྤྱི་བྱུག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ཆད་ཅིང་སྤྱི་བ་མི་འགྲུལ།
ཐེམ་པའི་ཏྲགས་ནི། སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་བ། མཁའ་སྤྱི་མི་སྤྱི། མར་མི། སྤྱི་བ་
དཀར་ལམ། སྤྱི་བ། མཆེད་པ་དམར་ལམ། ཤེན་ཏུ་སྤྱི་བ། ཉེར་ཐོབ་ནག་
ལམ། སྤྱི་བ་ཆེན་པོ། འོད་གསལ་སྤྱི་གནས། ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ། སྤྱི་བྱུ་
ཉམས་འཆར་བས། དེ་དག་ངོ་ཤེས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་སད་དུས་
སྤྱི་བསྐོར་པའི་འོད་གསལ་དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་
གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གཉིས་བསྐོར་ཏེ་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་

བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཤིང་རོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་གོ། །དེའི་ཆེ་སྒར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་མཆེད་ཉར་
ཐོབ་འོད་གསལ་ཏེ་སྟོང་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན། དགའ་བ། མཆོག་དགའ།
ཁྱད་དགའ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་དགའ་བ་བཞིའི་ངོ་ཐོར་འབྱུང་བར་
གསུངས། འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་སྤང་བར་ཅོམ་པ་ན། སྤར་ཀྱི་འཕེན་པ་
བྱན་པར་བྱས་ཏེ་ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་
ལོངས་སྐྱོད་དོ་མེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་སྤང་བར་བྱའོ་སྐམ་དུ་བསམ་ཞིང་།
འོད་གསལ་དེ་ལས་ལངས་ཆོ། ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ཉིད་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་ལས་
གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་སྟེ་དོ་མེ་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་སྐྱར་
བཞེངས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་སྐྱར་བསྐྱོམས་པས་ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་
ཡིད་ངོར་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་བཞེངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུགས་ལྡོག་
གི་ཉར་ཐོབ་ནག་ལམ། དེ་རྗེས་མཆེད་པ་དམར་ལམ། དེ་རྗེས་སྤང་བ་དཀར་
ལམ། དེ་རྗེས་མར་མ། དེ་རྗེས་མཁའ་སྤང་མེ་བྱེད། དེ་རྗེས་དུ་བ། དེ་རྗེས་
སྐྱེག་སྐྱེ་ལྷ་བྱེའི་ཉམས་འཆར་ཆོ། ཉགས་དེ་དག་ལ་མ་འཁྲག་པར་ངོ་ཤེས་ཏེ།
ཆི་ལམ་གྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་ཅི་རུས་སུ་བཞག་སྟེ་བསྐྱོམ་པ་
འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་སྐྱོར་གསུམ་ལས་ཆི་ལམ་ལོངས་སྐྱེ་དང་བསྐྱེད་

བ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྟར་བསྐྱེམས་པ་ལས་ལངས་ཏེ། གཉིད་སད་
པར་བརྩམས་པ་ན་རང་གི་ཕུང་པོ་ཉིད་པ་དེ་སྤྱལ་སྤྱོད་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་
ཡུམ་དུ་གསལ་བར་བསྐྱེམ་པའི་སྤྱི་བོ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་
གྱིས་སྦྱང་གར་ཞུགས་པར་བསམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཉིད་སད་པར་བྱ།
གཉིད་སད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲ་བྲག་ནས་རྒྱང་རྒྱ་ཞིང་། དབང་ཤེས་ལྡ་
ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ། གང་སྒྲང་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
སྦྱང་བ་ཉིད་དང་། སྦྱང་བ་དེ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། བདེ་སྦྱང་དབྱེར་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་ནམ་རོལ་དུ་
ཤར་བར་གྱུར་པར་བསྐྱེམ། འདི་ནི་གཉིད་དུས་གྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ་ལས་
སད་པ་སྤྱལ་སྤྱོད་དང་བསྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིད་དུས་གྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ་འདི་དག་བསྐྱེམ་པ་ལ། གཉིད་གྱི་
འོད་གསལ་དང་། མི་ལམ་འཇིན་པ་གལ་ཆེ་བས། གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་
འཇིན་པའི་མན་ངག་ནི། གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར་ད་ནི་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་ངོས་
འཇིན་པར་བྱས་ཏེ་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་མི་ལམ་ལོངས་སྤྱར་ལྡང་
བར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་། གཉིད་ལ་མངོན་པར་སྤྱོད་པ་ནས་སྤྱི་
བའི་དམིགས་ཉེན་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ལ་ཐེམ་པར་མོས་ལ། སྦྱང་

གའི་རྩྱུ་དཀར་པོའི་མགོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་
བྱས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་དུ་ཡུན་རིང་བསྐྱོམས་ཇེས། རང་གི་ཐུགས་གའི་རྩྱུ་ལས་
འོད་ཟེར་འཕྲོས་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས་སྟོན་ཐམས་ཅད་གཞལ་
ཡས་ཁང་དང་། བཅུད་ཐམས་ཅད་དཔལ་དོ་ཇེ་འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་བཙས་སུ་
གྱུར་པར་བསྐྱོམ། དེ་ནས་སྟོན་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པ་ཇེ་
གསལ་ཇེ་གསལ་དུ་སོང་སྟེ་འོད་དུ་ཞུ་ནས་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟར་
གསལ་བ་ལ་ཐིམ་པར་བསམ། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་དེ་དག་
ཀྱང་ཇེ་གསལ་ཇེ་གསལ་དུ་སོང་སྟེ་འོད་དུ་ཞུ་ནས་ཡུམ་ལ་ཐིམ། ཡུམ་རང་
ལ་ཐིམ། རང་ཡང་སྟོང་གའི་རྩྱུ་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་པར་བསྐྱོམས་ལ། རྩྱུ་དེ་ལ་
རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་བྱས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་དུ་ཡུན་རིང་བསྐྱོམ་བཞིན་
པས་ཉལ་ལོ། །གཉིད་དུ་སོང་བའི་སྐབས་སུ་གོགས་གཉིད་ཀྱི་ཆོད་ལ་མཁས་
པ་ཞིག་གིས། ཁྱོད་གཉིད་དུ་སོང་བ་ཡིན་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ངོས་འཛིན་
པར་གྱིས་ཞིག གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་པར་སྐྱོམས་ཞིག །
ཅས་ན་བའི་ཐད་དུ་སྒྲོག་པར་བྱེད། དེ་ཡང་གཉིད་སྐབ་མའི་དུས་སུ་སྐྱེ་ཆུང་
ཆུང་སྒྲོག གཉིད་འཐུག་པོ་བྱུང་ཆེ་སྐྱེ་ཆེས་ཆེར་སྒྲོག དེ་ལྟར་བྱས་པས་
གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པར་གསུངས་སོ། །གཉིད་ཀྱི་འོད་
གསལ་ཆོས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་པ་སོགས་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་ཏོ།

མི་ལམ་འཛིན་པའི་མན་ངག་ནི། ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་སྒྲོ་ན། ཞག་
གསུམ་སོགས་སུ་མཆ་མས་དམ་པོར་བཅད་དེ། ལྷ་མའི་ནལ་འབྱོར་གོང་དུ་
བཞུགས་པ་ལྟར་བསྒྲོམས་ཏེ་དེ་ལ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ཀྱང་གོང་ལྟར་གྱི་
མཇུག་ཏུ་དད་པ་གདུང་བྱགས་དག་པོས། རྒྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་གྱི་ངོ་
བོ་ལྷ་མ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། དོ་རྒྱབ་བདག་ལ་མི་ལམ་
མང་པོ་དང་། གསལ་བ་དང་། བཟང་པོ་འཆར་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
གསོལ། མི་ལམ་དེ་དག་ཀྱང་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
གསོལ། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ལོངས་སྤྱར་ལྡང་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
གསོལ། མི་ལམ་གྱི་སྤྱལ་བསྐྱར་འགྲོ་ལོང་སོགས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་
རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། མི་ལམ་གྱི་དག་སྦྱོར་འཕེལ་བའི་
འགལ་རྒྱུན་ཞི་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་
ཐུན་རེ་ལ་བརྒྱ་ཉིད་སོགས་གསོལ་བ་དག་ཏུ་གདབ། མཇུག་ཏུ་དབང་བཞི་
ལེན་ཚུལ་སོགས་གོང་ལྟར་བྱ། ཐུན་མཆ་མས་སུ་ད་ལྟའི་སྤང་བ་འདི་མི་ལམ་
ཡིན་སྟམ་དུ་བསྒྲོམ་པ་དང་། དོ་རྒྱབ་ཅིས་ཀྱང་མི་ལམ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་
པར་བྱའོ་སྟམ་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ལྟའི་སྤྱར་བསྒྲོམ་པ་སོགས་མི་
ལམ་གྱི་དག་སྦྱོར་སྦྱོང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་ཡང་ཡང་བཏང་། གཉིད་
དུ་འགོ་ཁར་མགྱིན་པར་དམིགས་པ་གཏོད་ཚུལ་རྫོགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་

མཆོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་འཛིགས་བྱེད་
ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་ཉིད་ནང་དུ་གི་གྲག་
དམར་པོ་ལྟེ་བ་ལ་རྩྱི་གིས་མཆོན་པ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྣོད་བཅུད་
ཐམས་ཅད་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས། ཚུར་འདུས་ཡོངས་སྲུ་གྱུར་པ་ལས།
འཛིགས་བྱེད་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ཆེ་ཆུང་སྒན་མ་སྦྱོར་ཅམ་
གཡས་གི་གྲག་དང་གཡོན་ཐོད་པ་འཛིན་པ་གསལ་ཞིང་འཁོད་པར་གྱུར་
པར་གསལ་ལ་དེ་ལ་སེམས་ཡུན་རིང་དུ་གཏད། དེ་ཐེས། མགིན་པའི་རྩ་
འཁོར་གྱི་ལྟ་དེ་ཉིད་འོད་དུ་བྱུ་ནས་ཐེག་ལེ་དམར་པོ་སྒན་མ་ཅམ་དུ་གསལ་
ཞིང་འཁོད་པར་གྱུར་པར་བསམས་ལ་དེ་ལ་སེམས་ཡུན་རིང་དུ་གཏད།

དེ་ཐེས། ཐེག་ལེ་དམར་པོ་དེ་ཉིད་འོད་དུ་བྱུ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱ་ད་
གསལ་ཞིང་འཆོར་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམས་ལ། དེ་ལ་སེམས་བྱུགས་པ་
བཞིན་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་བཞིན་པས། ལྷ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་ཆུང་དལ་བྱས་
བརྒྱབས་ཤིང་། ཆུང་དེ་ཉིད་མགིན་པའི་དམིགས་ཏེན་རྒྱ་ད་ལ་ཐེམ་པར་མོས་
ལ་ཆུང་ནང་དུ་འཛིན། འཛིན་མ་ཐུབ་ན་ལྷ་བྱག་ནས་དལ་བྱས་བཏང་། དེ་
ལྟར་མགིན་པའི་དམིགས་ཏེན་ལ་སེམས་གཏད་པ་དང་། མགིན་པའི་ཆུང་
བྱམ་པ་ཅན་འཛིན་པ་སྐྱགས་པའི་ངང་ནས་ད་ལྟའི་སྣང་བ་འདི་མི་ལམ་ཡིན་
སྟམ་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དོ་རུབ་ཅིས་ཀྱང་མི་ལམ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་

བྱེ་ལྷ་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ལྟེ་སྐྱར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་མི་ལམ་གྱི་
 དགེ་སྦྱོར་བསྐྱར་བར་བྱེ་ལྷ་པ་པེ་འཕེན་པ་དག་ཏུ་བཏང་ནས་ཉལ། གཉིད་
 ཏུ་སོང་ཐེས་གྲོགས་མི་ལམ་གྱི་ཚོད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བྲིད་གཉིད་ཏུ་
 ལྷགས་ནས་མི་ལམ་ཏུ་སོང་བ་ཡིན། མི་ལམ་མི་ལམ་ཏུ་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས་
 ཞིག །མི་ལམ་གྱི་ལུས་འདི་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་གྱི་སྐྱར་
 སྐྱོམས་ཞིག །གང་འདོད་ཡུལ་ཏུ་སོང་སྟེ་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 སོགས་གྱི་བྱང་ཏུ་ཆོས་ཉིན་ཅིག །དོགས་གཙོད་ལྷས་ཞིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་
 ཆོག་ན་ཁུང་གི་ཐད་ཏུ་བསྐྱགས་པ་གཉིད་མི་སང་ཚོད་ཏུ་བྱས་པས་མི་ལམ་
 ཟེན་བྱུང་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་མི་ལམ་མི་ལམ་ཏུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱང་ན། རང་
 ལྟེ་སྐྱར་ལྷང་བ་དང་། ལྷར་མེད་པ་གསར་ཏུ་སྐྱུལ་བ་དང་། ལྷར་ཡོད་པ་
 གཞན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། དབྱ་དང་མེ་ཆུ་གཡང་ས་གཙན་གཟན་སོགས་ལ་
 བག་ཆ་མེད་པར་འགོ་བ་དང་། བདེ་བ་ཅན་དགའ་ལྡན་ཤུགས་སོགས་གང་
 ལ་དགའ་བའི་ཞིང་རྣམས་སུ་ཡུད་ཅེས་གྱིས་འགོ་བ་དང་། སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་
 བྱང་སེམས་རྣམས་བལྟ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་བྱུག་མཚོད་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་
 པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཆོས་ཉིན་པ་དང་དོགས་གཙོད་ལྷ་བ་སོགས་གང་དང་
 གང་འདོད་ཀྱང་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས་གང་འདོད་པའི་བྱ་བ་
 དེ་བསྐྱབ་པར་བྱེ། །གཞན་ཡང་མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་འདི་བདེན་པར་མ་བྱུང་

བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
གལ་ཆེན།

དེ་ལྟར་སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བསྐྱོར་གསུམ་དང་། གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བསྐྱོར་གསུམ་བསྐྱོར་པའི་རྣམ་འབྱེད་པ་དེས། ལམ་གོང་མའི་རྩོག་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ་མ་སྐྱེས་པར་འཆི་དགོས་བྱུང་ཆོ། འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བསྐྱོར་གསུམ་བསྐྱོར་ཚུལ་ནི། འཆི་བའི་སྤྱོད་ལ་ནས་རང་གི་རྣམ་དང་སྤྱགས་ནོར་སོགས་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མ་དང་དགོན་སྡེ་སོགས་ལ་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་རྒྱུར་ཕངས་པ་མེད་པར་བཏང་། དེའི་དགོ་ཅ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོ། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཡུལ་འཁོར་གཉིན་གང་ལ་ཡང་ཆགས་ཞེན་མི་བྱ། ཁས་སྤངས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་ལྟར་ཐམས་ཅད་བཞགས་བསྐྱུལ་བྱ། དམ་ཆོག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་སོར་ཆུད་པར་བྱ། སྤྱི་ཞེ་འགས་ཡོད་པ་ནམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་ཞིང་སྤྱོད་པ་བྱུན་པར་བྱ། ད་ནི་ཤི་ནའང་སྤོའ་སྤྱོད་ཡིད་ལ་བཅགས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་བྱས་ལ། འཆི་བ་ལ་བྱ་པ་བྱིས་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་དགའ་བར་བྱ། ཆོས་སྤྱོད་དང་འབྲུང་པོ་ལ་མཆོད་གཏོར་སྤུལ་ནས་ལས་བཅོལ་བྱ། ལུས་སྤྱིན་ཡང་ཚུལ་བཞིན་བྱའོ།

དེ་ནས་གོང་དུ་བཞག་པ་ལྟར་ཀྱི་སྤྲོ་མའི་རྣམ་འབྱེད་བསྐྱོར་པས་ལ།

མདུན་གྱི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ལ་སྤྲུག་མཆོད་སོགས་གོང་ལྟར་བྱ་
 བྱེད། གོང་གི་གསོལ་འདེབས་སྤྱི་འགྲོའི་མཐར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 གསོལ་འདེབས་བྱ་ཚུལ་ནི། སྐབས་གནས་ཀྱི་འདུས་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲ་མ་གཤེན་
 རྗེའི་གཤེད་བདག་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་གནད་གཅོད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་པར་
 གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཆགས་སྤངས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་ཏྲོག་
 ཞི་བར་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། འཆི་བ་དང་བར་དོའི་འཇིགས་སྤྲུག་གི་
 འབྱུངས་སྤངས་སྒྲ་ཚོགས་བདེན་མེད་སྤྱི་མ་ལྷ་བྱར་ཤེས་ཏེ་དག་པའི་སྤངས་བར་
 བསྐྱེད་ཀྱས་པར་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། བར་དོ་བར་དོར་དོ་ཤེས་ཏེ་
 བར་དོའི་ལུས་དེ་ཉིད་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོའི་སྤྱི་སྤངས་ཀྱས་པར་
 གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། སྤྱི་བ་སྤྱི་མར་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་
 ལེན་ཀྱས་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། རྟེན་
 དེར་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་འགལ་ཁྱེན་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་མཐུན་ཁྱེན་ཐམས་
 ཅད་ཆོང་བར་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། མདོར་ན་འཆི་བ་ཚོས་སྤྱི་དང་
 བསྐྱེད་ཀྱས་པར་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། བར་དོ་མོངས་སྤྱི་དང་བསྐྱེད་ཀྱས་
 པར་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། སྤྱི་བ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་དང་བསྐྱེད་ཀྱས་པར་གྱེན་
 གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ལམ་སྤྲུལ་མ་མདོན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་མི་བརྗེད་ཅིང་
 བརྟན་པ་དང་། ལམ་སྤྲུག་མ་མདོན་དུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་རྟེན་དེར་མདོན་དུ་

བྱས་ཏེ་བྱང་འཇུག་དོ་མེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཆེ་དེ་ལ་ཐོབ་རུས་པར་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་འདེབས་ལན་མང་དུ་བྱས་ཞིང་།
གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཆིག་སྟོན་ལམ་དུ་འདོན་པར་བསྐྱར་ཏེ་སྟོན་ལམ་ཡང་
ལེགས་པར་བཏབ།

དེ་ནས་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ་ན། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། ལུས་
ནི་བྱང་པོར་བསྐང་བར་བྱ། །ཡང་ན་སེལླེའི་ཉལ་སྟབས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ལུས་བྱང་པོར་བསྐངས་ཏེ་སྦྱིལ་གྱང་བྱ་བ་ལས། གཞོགས་གཡས་པ་
འོག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་སེལླེའི་ཉལ་སྟབས་སུ་ཉལ། ད་ནི་འོད་གསལ་ངོས་འཛིན་
པར་བྱས་ཏེ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེད་དང་བསྐྱེས་ནས་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་ཅི་རུས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །འོད་གསལ་དེའི་ངང་ལས་
བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་བསྐྱེས་ཏེ་ལོངས་སྐྱེད་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་ལྡང་བར་
བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་ལུས་དེས་གྱང་ལྷགས་སྦྱོད་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བསམ་
བཞིན་སྦྱོ་བ་སྒྲང་བར་བྱའོ། །སྟམ་པའི་འཕེན་པ་ཡང་ཡང་བྲག་ཏུ་བཏང་ཞིང་།
རང་ཉིད་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ཅ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་ཡུམ་དང་བཅས་
པར་གསལ་བའི་ལྟེ་བའི་དམིགས་རྟེན་སྤྱོད་མེ་དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ནས་ཡར་
སོང་སྟེ་སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་ཀྱི་རྩྭ་ཉིའི་ནང་དུ་རྩྭ་ཡིག་གི་རྣམ་པར་གནས་པར་
གྱུར་པར་བསམས་ལ། རྩྭ་དེ་ལ་སེམས་ཁྱེགས་པ་བཞིན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་

པར་བྲ།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱང་དབུ་མར་ཁྱལ་ས་གནས་ཐེམ་གསུམ་འབྱུང་།
ཁྱལ་ས་པའི་ཉག་ས་སྣ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱང་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་དང་།
གནས་པའི་ཉག་ས་སྣ་བྲག་གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་ལྟོ་བ་མི་འགྲུལ། ཐེམ་པའི་
ཉག་ས་སྒྲིག་རྒྱ། ཏུ་བ། མཁའ་སྤང་མེ་བྲེ། མར་མེ། སྤང་བ། མཆེད་བ། ཉེར་
ཐོབ། འོད་གསལ་གྱི་ཉག་ས་རྣམས་འབྱུང་བས་དེ་དག་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་
ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་སྤར་སད་དུས་དང་གཉིད་དུས་
སུ་བསྐྱོམས་པའི་འོད་གསལ་དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འོད་
གསལ་གསུམ་བསྐྱེས་ཏེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་སྤར་ལྟར་བྲ། འདི་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་བསྐྱེ་བ་ཞེས་བྲའོ།

འོད་གསལ་དེ་ལས་སྤང་བར་ཚོམ་པ་ན་སྤར་གྱི་འཕེན་པ་བྲན་པར་
བྱས་ཏེ། སྤང་པོ་རྩིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་ངོར་ལོངས་སྐྱོད་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པར་བྲའོ་སྣམ་དུ་བྲན་
ནས། ཡིད་ངོར་ལོངས་སྐྱོད་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པ་དེ་འབྱུང་།
དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་འགག་པ། ལྷགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་
འཆར་བ་དུས་མཉམ་པ་འབྱུང་། དེ་རྩེས་མཆེད་བ། སྤང་བ། མར་མེ། མཁའ་
སྤང་མེ་བྲེ། ཏུ་བ། སྒྲིག་རྒྱའི་ཉག་ས་རྣམས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་། འདི་ནི་བར་

དོའི་ལོངས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སྐྱེ་སྤྱོད་ལེན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན། སྤྱོད་པའི་ཉེན་ཁུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་པ་མ་གཉིས་ངོ་ཞེས་པ་འོང་བས། དེ་འབྱེད་པ་མ་གཉིས་དོ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་མོས་ཏེ་པའི་སྐྱེ་བོ་ནས་ཞུགས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཁག་གི་དབུས་སུ་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བྱེད། འདི་ནི་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱར་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ། །མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེས་མེར་མེར་པོ། ལྟར་ལྟར་པོ། གོར་གོར་པོ། མཁའ་འགྱུར། ཀླང་ལག་འགྱུས་པ་སོགས་རིམ་གྱིས་རྫོགས་ནས་བྱེ་རོལ་དུ་བཅས་པ། བྱེས་པ། གཞོན་ཀྱ། དར་བབས་ཀྱི་ཆེ་ལམ་ལྟག་མ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་འཆང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉྱེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་དང་། གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་གཉིས་སྤྱགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་འགོ་ཉྱེ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་འོག་སྒོར་སྤྱ་ཐིག་དང་། གསང་གནས་ཉྱེ་བ་སྤྱོད་ག་མགྱོན་པ་དབུལ་བ་གཙུག་ཏྱར་རྣམས་སུ་འཛིགས་བྱེད་རྣམས་དུག་བསྐྱོམ་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི། རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་ནའང་ལེགས། མ་བསྐྱོམ་ནའང་རུང་བས་འདིར་དེ་དག་བཞག་ཉྱེ་ཉྱེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་དང་། གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དོ། །ཉྱེ་

བར་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱང་གའི་
ཙུ་མདུད་གྲོལ་བ་ལ་ཐོག་མར་སྟེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད་
ནང་ལ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་འང་ཡོད་དེ། ཞེ་དགྲུ་མའི་དག་པ་ལས། ཞབས་ནི་
འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། །དུས་བཞི་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
སྟུང་། རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུད་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་སྟེ་
བའི་དབྱུ་མའི་ནང་དུ་ཐེམ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱོག་ཆ་བཅུ་དྲུག་ནི་དོ་རྩེ་
འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་བཅུ་དྲུག་དུ་འཆར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་
གསུངས།

སྒྲགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ནི། ལུས་དབེན། དག་དབེན།
སེམས་དབེན་གསུམ་ལས། ལུས་དབེན་སྐྱེད་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། ལུས་
དབེན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་ནི། རྒྱུད་དབྱུ་མའི་ནང་དུ་
ཐེམ་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་གཟུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་
བའི་ལུས་དབེན་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་ནི། རྒྱུད་དབྱུ་མའི་ནང་
དུ་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་གཟུང་རྣམ་
ལྟར་ཤར་བའི་ལུས་དབེན་ཡིན། བྱི་མ་འདིའི་ལུང་ནི། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པའི་རྒྱུད་ལས། འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་སངས་རྒྱས་མངའ་བདག་ཉིད། །གར་མཁན་

དག་དང་རི་མོ་བཟང་ལྟར་སྒྲང་། །གང་དུ་བདེ་ཆེན་ཞེས་བྱ་གཅིག་གཅིག་
ཉིད། །གཅིག་གཅིག་ཉམས་ནི་དུ་མས་གར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོར་ན་ལུས་དབེན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། །ལུས་ཐ་མལ་བའི་སྒྲང་ཞེན་གྱིས་
དབེན་པར་བྱས་ཏེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་དོན་ནོ། །བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ལུས་དབེན་
གྱི་བྱད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། །ནམ་ཆེ་རྒྱང་དབྱ་མར་
ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྒྱང་བའི་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐོག་
མར་སྐྱེས་ཆོ། །བསྐྱེད་རིམ་ནས་ལུས་དབེན་རྩོགས་རིམ་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རྒྱང་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་ཚུལ།

ད་ནི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དང་པོ་སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་བཤད་པ་
ལ། རྒྱང་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། རྩོམ་འཛིགས་པ་བྱ་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་རྒྱང་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་བཞི་རིམ་ལས།
ཐོག་མར་འབྱུང་བ་དག་དང་ནི། །དེ་ནས་རྩལ་དང་དགང་དང་གཞིལ། །བྱམ་
པ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
ཐོག་མར་འབྱུང་བ་དག་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནི། ཐོག་མར་རྒྱང་རོ་དབྱ་སྒྲགས་སུ་
སེལ་བའི་དོན་དང་། དེ་ནས་རྩལ་དང་ཞེས་པ་ནི། སྤེང་རྒྱང་སྒྲ་བྱག་ནས་མར་
རྩལ་པ་དང་། འོག་རྒྱང་འོག་ནས་ཡར་འཕྲེན་པའི་དོན་དང་། དགང་དང་ཞེས་

པ་ནི། སྟང་འོག་གི་རྒྱང་གཉིས་པོ་དེ་སྟང་གར་ཁ་སྐྱར་ཏེ་བཟུང་བའི་དོན་དང་།
གཞིལ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱང་དེ་ནང་དུ་འཛིན་མི་སྤྱབ་ན་སྒྲ་བྲག་ནས་དལ་བྱས་
ཕྱིར་འབུད་པའི་དོན་དང་། བྱམ་པ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བྲ། །ཞེས་པས། གར་
དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་དང་དགར་དང་གཞིལ་བ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྒྱང་
བྱམ་པ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བྲ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་
རྒྱང་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། བྱས་སྦྱིལ་གྲུང་བྲ། ལག་མཐེལ་གཉིས་
བྱས་མོ་གཉིས་ལ་བཀག། རྒྱང་རོ་དགྲ་སྤྲགས་སུ་བསལ་ལ། རང་དོ་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྟན་དུ་གསལ་བའི་སྟང་
གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐེག་ལེ་དམར་པོ་སྐྱ་མ་སྦྱེད་གཤམས་
ཅམ་དང་། དེའི་སྟང་གི་ཐེག་ལེ་དགར་པོ་སྐྱ་མ་སྦྱེད་གཤམས་ཅམ་ཐེག་ལེ་
གཉིས་གཏུ་ཁ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་སྟེ་བར་སྒྲ་གདན་ཚུང་དུ་ལ་རྩྱུ་ཡིག་དགར་པོ་
ཡུངས་འབྲུ་ཅམ་ཞིག་གསལ་ཞིང་འཆོར་བར་གནས་པར་གྱུར་པར་གསལ་
བཏབ་ལ་དེ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་བསྐྱོམ། དེ་ནས་སྒྲ་བྲག་གཉིས་
ནས་རྒྱང་ནང་དུ་དལ་བྱས་བརྒྱབས་རྩེས་མཆིལ་མ་སྒྲ་མེད་པ་ཞིག་མེད་པར་
བྲ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྟང་རྒྱང་ཐམས་ཅད་མར་སོང་སྟེ་སྟང་གའི་རྩྱུ་ཡིག་གི་
མགོར་སིབ་སིབ་ཐིམ་པར་བསམ། དེ་མ་ཐག་འོག་སྒོ་ཅུང་ཟད་བསྐྱམ་འོག་
རྒྱང་ཐམས་ཅད་ཡར་སོང་སྟེ་སྟང་གའི་རྩྱུ་ཡིག་གི་ཞབས་ཀྱ་ནས་སིབ་སིབ་

ཐེམ་པར་བསམས་ལ། སྙེང་འོག་གི་རྒྱང་གཉིས་སྟེ་ལ་ཐེམ་པ་ཁ་སྐྱར་བ་ལ་
སེམས་གཏད་ནས་བྱུག་མི་སྐྱེད་ཅམ་རྒྱང་ནང་དུ་ཅི་རུས་སུ་འཛིན། འཛིན་
མི་བྱུག་ན་ཁ་ནས་མ་ཞོར་བར་སྒྲ་བྱུག་ནས་དལ་བྱས་བྱས་ལ་ལྟག་མ་ཅུང་
ཟད་ལུས་པ་ལ་སྐྱར་རྒྱུ་ལྟེ་འཛིན་པ་སོགས་ཡང་ཡང་བྱ། རྒྱང་འཛིན་པའི་
ཡུན་ཚད་ནི། ལག་པས་ལག་པ་མཉེ་བ་ལན་གསུམ། སེ་གོལ་ལན་དྲུག་
གཏོགས་ལ་དགུ་པོ་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པའི་ཡུན་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་ནི་ཐ་མ།
བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་འབྲིང་། བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ནི་རབ་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ཡིན་ཏེ།
སྒོམ་འབྱུང་ལས། བྱམ་པ་ཅན་སྒྲར་ཤེས་བྱ་ནས། །བདག་ཉིད་སྐྱེལ་མོ་གྱང་
བཅས་ཏེ། །ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེད་བྱས་ནས། །དེ་ནས་སེ་གོལ་ལན་དྲུག་
བཏབ། །རི་སྤིང་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་པར། །སུམ་གྱུར་མཆོག་གི་བཞོན་པར་ནི། །
བརྒྱད་ཀྱིས་ལྟག་པའི་བརྒྱ་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྐྱེར་བྱམ་པ་ཅན་ལ། སྙེང་གའི་བྱམ་པ་ཅན་དང་། ལྟེ་བའི་བྱམ་པ་ཅན་
དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱང་གིས་འགོངས་པའི་བྱམ་པ་ཅན་སོགས་མང་དུ་
གསུངས་པ་ལས། སྐབས་འདིར་སྙེང་གའི་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡིན།
སྙེང་གའི་བྱམ་པ་ཅན་འདི་སྐྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་བྱེད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བར་
གསུངས། དེ་ལྟར་རྒྱང་བྱམ་པ་ཅན་བསྐྱོམས་པས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་
གནས་ཐེམ་གསུམ་འབྱུང་། ཞུགས་པའི་ཏྲགས་སྒྲ་བྱུག་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱང་

མཉམ་རྒྱུ་ཤེད་མཚུངས། གནས་པའི་རྟགས་སྒྲ་བྱུག་གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་སྟོ་བ་
 མི་འགྲུལ། ཐེམ་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱ། ཏུ་བ། མཁའ་སྒྲུང་མེ་བྲེལ། མར་མེ།
 སྒྲུང་བ། མཆེད་བ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བས་དེ་
 དག་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེའི་ཆེ་རང་སེམས་ལྷན་
 གྲེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་དེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཏུ་བྱས་ཏེ།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག། འདི་ནི་སད་ཏུས་གྱི་ཆོས་སྐྱའི་བསྐྱེད་པའོ། །འོད་
 གསལ་དེ་ལས་ལངས་ཆེ་ཕྱང་པོ་རྩིང་བ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་ངོར་
 ལོངས་སྐྱེད་རྩེ་ལྷོ་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་གྱི་སྐྱུར་བཞེངས་པར་
 བྱེད། དེ་དང་ཏུས་མཉམ་ཏུ་ལྷགས་ལྷོག་གི་ཉེར་ཐོབ། དེ་རྩེས་མཆེད་བ། སྒྲུང་
 བ། མར་མེ། མཁའ་སྒྲུང་མེ་བྲེལ། ཏུ་བ། སྒྲིག་རྒྱའི་རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་
 འབྱུང་། འདི་ནི་སད་ཏུས་གྱི་ལོངས་སྐྱའི་བསྐྱེད་པའོ། །མཉམ་གཞག་དེ་ལས་
 ལྷང་ཆེ་རང་གི་ཕྱང་པོ་རྩིང་བ་སྐྱུལ་སྐྱེད་རྩེ་ལྷོ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་ཏུ་
 བསྐྱོམས་པའི་སྐྱེ་བོ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་གར་ཞུགས་
 བས་རགས་པའི་སྐྱུལ་སྐྱེད་འཛིན། དེའི་ཆེ་སྒྲ་བྱུག་ནས་རྒྱང་རྒྱ། དབང་ཤེས་ལྷ་
 ཡུལ་ལ་འཇུག། གང་སྒྲུང་སྟོང་བ། སྟོང་བ་བདེ་བ། བདེ་བ་རྩེ་ལྷོ་འཛིགས་བྱེད་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱའི་རྣམ་རོལ་ཏུ་བལྟོ། །འདི་ནི་སད་ཏུས་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱའི་བསྐྱེད་

བའོ།།

རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་གཉིད་དུ་འགོ་ཁར་སྙིང་གའི་རྩྭ་ཡིག་ལ་སེམས་
བབྱང་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲོམས་པས། རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་
གསུམ་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་གྱི་རྟགས་སྒར་ལྟར་ཤེས་
ཏེ། སྒར་སད་དུས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་འོད་གསལ་དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་
འཕངས་པའི་འོད་གསལ་གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་མཉམ་པར་བཞག། འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བའོ། །འོད་
གསལ་དེ་ལས་སྒྲང་ཆེ་ཆེ་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ཕྱང་པོ་རྩྭ་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་
སུ་ཡིད་དོར་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པར་བྱེད།
དེའི་ལུགས་ལྟོག་གི་རྟགས་བདུན་སྒར་ལྟར་འབྱུང་བས་དེ་དག་དོ་ཤེས་ཏེ་ཆེ་
ལམ་གྱི་དགོ་སྒྲོར་སྒར་བཞེན་བསྐྱེད། འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱེའི་
བསྐྱེད་བའོ། །གཉིད་སད་ཆེ་ཕྱང་པོ་རྩྭ་པ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྒྲོམས་
པའི་སྐྱེ་བོ་ནས་སྙིང་གར་ཞུགས་ཏེ་གཉིད་སད་པར་བྱེད། དབང་ཤེས་ལྟ་
ཡུལ་ལ་འཇུག། དེའི་ཆེ་གང་སྒྲང་སྟོང་པ། སྟོང་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་འཛིགས་
བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེའི་རྣམ་རོལ་དུ་བཟློ། །འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་སྐྱེའི་
བསྐྱེད་བའོ།།

རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ལམ་ལྟག་མ་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པར་འཆི་བ་བྱུང་ན།

སྒྲིང་གའི་རྩྱ་ཡིག་ལ་སེམས་ཁྱེད་ལ་པ་བཞིན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། དེ་
 ལྟར་བསྒྲོམས་པས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཁྱེད་ལ་གནས་ཐེངས་གསུམ་འབྱུང་། ཁྱེད་ལ་
 པའི་ཉག་ས་སྒྲིང་གའི་ས་གནས་རྒྱུ་མཉམ་རྒྱུ་ཤིང་མཆོངས་དང་། གནས་
 པའི་ཉག་ས་སྒྲིང་གའི་རྒྱུ་བ་ཆད་ཅིང་ལྟོ་བ་མི་འགྲུལ། ཐེངས་པའི་ཉག་ས་སྒྲིང་གའི་
 རྒྱུ། དུ་བ། མཁའ་སྒྲིང་མེ་བྱེད། མར་མེ། སྒྲིང་བ། མཆོངས་བ། ཉེར་ཐོབ། འོད་
 གསལ་གྱི་ཉག་ས་སྒྲིང་ལ་འབྱུང་བས། དེ་དག་རང་རང་གི་སྒྲིང་སྒྲིང་ཤིང་ཤིང་
 པར་བྱས་ལ། འོད་གསལ་གྱི་དུས་སྒྲིང་སྒྲིང་དུས་དང་གཉིད་དུས་སྒྲིང་
 བསྒྲོམས་པའི་འོད་གསལ་གཉིས་དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་
 འོད་གསལ་གསུམ་བསྒྲིང་ཉེ་བའི་སྒྲིང་དབྱེད་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག། འདི་ནི་འཆི་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིང་བསྒྲིང་བའོ། འོད་གསལ་དེ་ལས་
 ལྷང་ཆེ་ལྷང་པོ་རྒྱུ་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སྒྲིང་ཡིད་དོར་འཛིགས་བྱེད་དཀར་
 པོ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་བཞེངས་པར་བྱེད། དེའི་ཆེ་ལྷགས་སྒྲིང་གི་ཉག་ས་
 བདུན་པོ་ཤིང་ཉེ་བར་དོད་དགོས་སྒྲིང་བསྒྲིང་། འདི་ནི་འཆི་དུས་ཀྱི་ལོངས་
 སྒྲིང་བསྒྲིང་བའོ། སྒྲིང་བསྒྲིང་ཆེ་པ་མ་གཉིས་འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་ལྷང་དུ་མོས་
 པའི་པའི་སྒྲིང་པོ་ནས་ཁྱེད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་ལ་དུས་སྒྲིང་བསྒྲིང་
 བཞིན་དུ་སྒྲིང་བ་ལོན་པར་བྱེད། འདི་ནི་འཆི་དུས་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲིང་བསྒྲིང་བའོ། །
 ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་སྒྲིང་འདིའི་བསྒྲིང་བ་སྒྲིང་དགྲུ་ལ་འཕེན་པ་བཏང་ཆུ་ལ་

སོགས་རྩོམ་གཞིག་གི་སྐབས་དང་འདྲོ།

རྩོམ་འཛིགས་ལ་བྱ་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྩོམ་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་གི་འབྱུང་འདུག་གནས་གསུམ་
སྐབས་ཀྱི་གདངས་སུ་ཤར་བར་བསྐྱོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་
འདྲའི་རྩོམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ནལ་གཞིག་ལ་ཤར་བ་ལ་རྩོམ་བསྐྱེད་སྤྱི་འཛིན་གཞིག་
ལ་གོ་བ་ཆགས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ལུགས་འདྲའི་རྩོམ་བསྐྱེད་བྱ་
ཚུལ་ཁྱད་སྤངས་དང་སྤྱར་ནས་བཤད་པ་དང་། རྩོམ་བསྐྱེད་དངོས་བྱ་ཚུལ་བཤད་
པ་གསུམ་ལས།

རྩོམ་བསྐྱེད་སྤྱི་འཛིན་གཞིག་ལ་གོ་བ་ཆགས་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། སྤྱི་འཛིན་རྩོམ་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྩོམ་བསྐྱེད་དང་།
རྩོགས་རིམ་པའི་རྩོམ་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷེ་མཆུ་མི་
འགྲུལ་བ་ཡིད་ཀྱིས་སྐབས་བསྐྱེད་བ་ལྟར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་རྩོགས་རིམ་
པའི་རྩོམ་བསྐྱེད་ལ། ཅ་བའི་རྒྱུ་གི་རྩོམ་བསྐྱེད་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་གི་
རྩོམ་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ཅ་བའི་རྒྱུ་གི་རྩོམ་བསྐྱེད་
ལ། རྩོམ་གི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོམ་བསྐྱེད་དང་། འོག་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་
པའི་རྩོམ་བསྐྱེད་དང་། རྩོམ་འོག་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོམ་བསྐྱེད་དང་། རྩོམ་
འོག་གི་རྒྱུ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྩོམ་བསྐྱེད་དང་། རྩོམ་

འོག་གི་རྒྱང་གཉིས་འགྲོས་འདེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱེད་པའི་དོར་བཞེས་དང་། རྒྱང་གི་འབྲུང་འཇུག་གནས་པ་གསུམ་ལས་གནས་པ་སྟོང་གར་བྱེད་པའི་དོར་བཞེས་དང་། གནས་པ་ལྟེ་བར་བྱེད་པའི་དོར་བཞེས་དང་། བྱ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་གའི་དོར་བཞེས་ནམས་སུ་ཡོད། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་གི་དོར་བཞེས་ལ། རྒྱ་བ་མིག་རྒྱང་གི་དོར་བཞེས། ནམ་པར་རྒྱ་བ་ན་བའི་རྒྱང་གི་དོར་བཞེས། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་སྣ་རྒྱང་གི་དོར་བཞེས། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་ལྟེ་རྒྱང་གི་དོར་བཞེས། དེས་པར་རྒྱ་བ་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དོར་བཞེས་ནམས་སུ་ཡོད། དོར་བཞེས་གང་ལ་བྱ་བའི་ལྷགས་ལ་རྩྱ་ཏོག་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་བཤད་རྒྱུ་དོར་འཕྲེང་གི་ལྷགས་དང་། ཞོ་ཞུ་རྩྱ་གསུམ་བྱེད་པའི་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ། དུས་འཁོར་གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད། ལྷགས་ཕྱི་མ་འདི་ལ། རྒྱང་གི་འབྲུང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་སྦྱར་ཚུལ་ནི། དུས་འཁོར་གྱི་ལྷགས་ལ། ཞོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་། རྩྱ་ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་། ཞུ་ཡིག་གིས་འབྲུང་བས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཞོ་གྱི་གདངས་དང་། ནང་དུ་གནས་པ་རྩྱ་གི་གདངས་དང་། ཕྱིར་འབྲུང་བ་ཞུ་མི་གདངས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷགས་འདི་ལ། གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས། ཞོ་ཡིག་གིས་ནི་འཇུག་པ་དང་། ཞུ་ཡིག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གནས། རྩྱ་

ཡིག་གིས་ནི་འབྱུང་བར་ཡང་། །རྣམ་འབྱོར་མན་ངག་ལས་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོ་གྱི་གདངས་དང་། རང་དུ་གནས་
པ་ཞུམ་གདངས་དང་། བྱིར་འབྱུང་བ་རྩྱུ་གི་གདངས་སུ་བྱེད་པའོ། །འདུས་
པའི་ལུགས་ལའང་བྱི་མ་ལྟར་བཤད་དོ།

ཡང་ལུགས་འདིའི་འབྱུགས་ཀྱི་དོར་བཞུས་ནི། དུས་གསུམ་དང་
སྐར་ཚུལ། སྐྱ་གསུམ་དང་སྐར་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དེ། འཛིགས་བྱེད་ཞེ་
དགུ་མའི་དག་པ་ལས། དུས་གསུམ་དག་པ་སྐྱ་གསུམ་མོ། །ཞེས་དང་། གཤེད་
དམར་གྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། །གནས་པ་ལོངས་
སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ། །འཇུག་པ་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་རུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དུས་གསུམ་དང་སྐར་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་དབུ་མའི་ནང་དུ་འཇུག་
པ་འདས་པ། རང་དུ་གནས་པ་ད་ལྟ་བུ། བྱིར་འབྱུང་བ་མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱོར་
ཞིང་། སྐྱ་གསུམ་དང་སྐར་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་ནང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱལ་སྐྱ་ཨོ་གྱི་
གདངས་དང་། རང་དུ་གནས་པ་ལོངས་སྐྱ་ཞུམ་གཤེད་གི་གདངས་དང་། བྱིར་
འབྱུང་བ་ལུགས་ཆོས་སྐྱ་རྩྱུ་གི་གདངས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐྱལ་སྐྱ་བེར་
བའི་རྒྱ་མཆོན། སྐྱ་ཞལ་ཕྱག་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བཞིན་དུ། སྐྱལ་སྐྱ་ཡང་
ཞལ་ཕྱག་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གདུལ་བྱ་ལ་སྦྱང་བས་དེ་མཆོན་བྱེད་
ཨོ་མོ། །གསུང་ལོངས་སྐྱ་བེར་བའི་རྒྱ་མཆོན་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་

ལ་རྩོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྒྲ། དེ་མཆོན་
 བྱེད་ཞུ་མོ། །ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲ་མཆོན་བྱེད་རྒྱུ་ལོ། །ཞོ་
 ཞུ་རྒྱུ་ཡི་གེ་གསུམ་འདི་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ་སོགས་
 སྒྲགས་ཐམས་ཅད་འདུ་བར་གསུངས་པས། འདི་ལ་རྩོར་བཟུངས་བྱེད་ན། ལྷ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲགས་ལ་བསྟེན་པ་བྱ་བའི་པན་ཡོན་ཀྱང་ཐོབ་གསུངས། དེ་
 ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་དོ་རྩོགས་ཀྱི་ལྷར་འདུ་བར་བཞག་ཅིང་། ཞོ་
 ཞུ་རྒྱུ་དེ་དོ་རྩོགས་ཀྱི་ལྷའི་སྟོང་པོའམ་ས་བོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
 སོ། །དེས་ན་ལྷ་གང་དང་གང་གི་གནས་གསུམ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་
 དགོས་པའང་དེ་ཡིན། ཡི་གེ་གསུམ་དེ་རེ་རེ་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་གསུམ་ལས་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞོ་ནི་ཨ་ཁུ་མ་གསུམ་ལས་གྲུབ། ཞུ་ནི་ཨ་ཨ་ས་གསུམ་
 ལས་གྲུབ། རྒྱ་ནི་ཨ་ཁུ་མ་གསུམ་ལས་གྲུབ། འགྲུབ་ཚུལ་ནི། ཁུ་ཨ་ལ་བྱིན་
 པས་ཨོ་རུ་གྲུལ། དེ་ལ་མ་ཐེག་ལེར་བྱིན་པས་ཨོ་དང་། ཨ་ཐུང་གཉིས་
 མཚུངས་ཏེ་སྒྲ་མ་རིང་པོར་བྱས་ཏེ། བྱི་མ་བྱིས་ལ་སས་རྣམ་བཅད་བྱས་
 པས་ཞུ་རྒྱང་། ཏ་ལ་ཁུ་བྱིན་པས་རུ་དང་དེ་ལ་མ་ཐེག་ལེར་བྱིན་པས་རྒྱུ་ལོ། །

མཆོན་ཚུལ་ནི། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐུགས་འདིར། ཨོ་གྱི་ཨས་སོག་འཛིན་
 མཆོན། ཁུས་བྱིན་རྒྱ་མཆོན། མས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་མཆོན། མཆོན་
 དོན་དེ་ལྷར་བྲན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་བོར་ཨོ་ཡིག་བཀོད་དེ་བསྒྲུམས་པས། སོག་

འཛིན། གྲུ་རྒྱ། བྱང་སེམས་དཀར་པོ་གསུམ་སྤྱི་བོའི་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་
ལོའི་དབུས་སུ་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས། འོད་གསལ་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་ཆེན་ཡེ་
ཤེས་འཆར་བའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་ཨྲཱི་ཨ་དང་
པོས་སློག་འཛིན་མཆོན། ཨ་གཉིས་པས་གྲུ་རྒྱ་མཆོན། སས་བྱར་སེལ་
མཆོན། མཆོན་དོན་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་སློན་ས་མགྱུན་པར་ཨྲཱི་ཡིག་བཀོད་དེ་
བསྐྱོམས་པས་སློག་འཛིན། གྲུ་རྒྱ། བྱར་སེལ་གསུམ་མགྱུན་པའི་ལོངས་
སྤྱོད་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབུས་སུ་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་འོད་གསལ་ལྷན་སྐྱེས་
བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས། ཡང་སྤྱི་གི་
ཏས་བྱར་སེལ་མཆོན། ཨྲཱིས་གྲུ་རྒྱ་མཆོན། མས་སློག་འཛིན་མཆོན།
མཆོན་དོན་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་སློན་ས་སྤྱི་གར་སྤྱི་ཡིག་བཀོད་དེ་བསྐྱོམས་
པས། བྱར་སེལ། གྲུ་རྒྱ། སློག་འཛིན་གསུམ་སྤྱི་གའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོའི་
དབུས་སུ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་ལས། འོད་གསལ་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་ཆེན་ཡེ་
ཤེས་འཆར་བའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡི་གེ་གསུམ་
གྱི་མཆོན་དོན་བྱ་བའི་སློན་ས་གནས་གསུམ་དུ་བཀོད་ཀྱང་རུང་། འོད་
གསལ་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་ན། འབྲུ་གསུམ་འདི་ལ་བཏེན་པའི་དོར་བཞུས་བྱ་ཚུལ་འདི་
ནི་རྒྱང་དང་སྒྲགས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་

ངེས་སོ།

དོར་བཞེས་དེ་དག་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི། གཙོ་བོར་ཅ་མདུད་གྲོལ་བའི་
ཆེད་དུ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཅ་བའི་རྒྱང་གི་དོར་བཞེས་བྱས་པས། ཅ་མདུད་གྲོལ་
བར་མ་བཟང་ཆེ་བཟང་པའང་བསྐྱེད་བར་རུས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་གི་དོར་
བཞེས་བྱས་པས། རྒྱ་ཏིར་རྒྱང་སྤྱད་པར་མ་བཟང་མིག་གི་མངོན་ཤེས་སོགས་
མངོན་ཤེས་ལྡང་ཐོབ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷའི་ནད་སེལ་བར་རུས་པར་
གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དོར་བཞེས་བྱས་པས་ལྷ་ལ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་
བའི་དགོས་པ་ལྷག་དང་བཅས་པ་འགྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོར་
བ་ལ་བཞེས་བརྗོད་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ནད་དང་གདོན་
ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གཙོ་བོར་རྒྱ་ཏིའི་མདུད་པ་
གྲོལ་བར་རུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས། དོར་
བཞེས་འདི་ནི་རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མེད་དུ་བྱུང་བར་
གསུངས། དེས་ནི་དོར་བཞེས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་བ་ཆགས་ཚུལ་ཅུང་
བཟང་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་ལུགས་འདི་ནི་དོར་བཞེས་བྱ་ཚུལ་ཁྱད་སྤངས་དང་སྦྱར་ནས་

བཤད་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལུགས་འདི་ནི་དོར་བཞེས་བྱ་ཚུལ་ཁྱད་སྤངས་དང་

སྐྱུར་ནས་བཞད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། རངས་པར་བྱ་
རོག་མི་གྲག་པར། །འཇུག་གནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་གང་ཡིན། །སྟོང་ཕྱག་
གཅིག་གིས་བགྱང་བར་བྱ། །སྐྱབ་པོས་སྐྱ་དང་བྲལ་བར་ནི། །འབྲུམ་ཕྱག་
གཅིག་གིས་རྫོགས་པ་ན། །ཆེ་བད་པ་ཡང་ལོ་ལྟ་རུ། །འཆོ་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མེད། །སྟོང་གའི་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ལས། །ཡུལ་སོགས་དམིགས་པས་མི་
བྱེད་པས། །རྒྱུད་གི་སྐྱོར་བ་གོམས་བྱེད་ན། །མངོན་པར་ཤེས་པའང་འཕྲོག་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་། རངས་པར་བྱ་རོག་མི་
གྲག་པར། །ཞེས་པ་ནི། ཐོ་རངས་རིག་པ་དྲངས་པའི་དུས་སུ་བསྒྲོམ་པ་གལ་
ཆེ་བའི་དོན། དུས་གཞན་ལའང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །འཇུག་གནས་འབྱུང་
བའི་རྒྱུད་གང་ཡིན། །སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གིས་བགྱང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི།
དབུགས་རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པ། རང་དུ་གནས་པ། བྱིར་འབྱུང་བ་གསུམ་འབྱུ་
གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་བསྒྲོམ་པ་བྱུན་རེ་ལ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གི་ཆོད་ཅམ་བྱ་
བའི་དོན་དང་། འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་ལ་འདི་ལས་མང་ཅུང་ཅི་རིགས་
བྱས་ཀྱང་རུང་བར་མངོན། སྐྱབ་པོས་སྐྱ་དང་བྲལ་བ་ནི། །ཞེས་པ་ནི། རྡོར་
བཟའ་བྱེད་མཁན་དེས་རྡོར་བཟའ་བྱེད་ཆེ་འབྱུ་གསུམ་ངག་ཏུ་གསལ་བར་
བརྗོད་པའང་མ་ཡིན། །ལྷུ་བྱས་མ་ཡིན། ཡིད་གྱིས་བཟའ་བའང་མ་ཡིན་
པར་རྒྱུད་གི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་འབྱུ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་

བར་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དང་། འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་གིས་རྫོགས་པ་ན། །ཆེ་བད་པ་
ཡང་ལོ་ལྷ་རུ། །འཆོ་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་རྩ་
བའི་རྒྱུད་གི་དོར་བཞེས་འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་སོང་ན་རྩ་མཐུད་གྲོལ་བར་མ་
བད་ཐ་ན་ཆེ་བད་པའང་སྐར་ལོ་ལྷ་རུ་འཆོ་བའི་དོན་དང་། རབ་ནི་རྩ་མཐུད་
གྲོལ་ནས་དམ་ཆིག་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་
གི་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་ན་ཆེ་འདིར་ལས་ཉོན་གྱི་འཆི་བ་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་
འཆི་མེད་འངར་ལུས་ཀྱང་འཐོབ་ཀྱས་སོ།།

སྤྱིང་གའི་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་ལས། །ཞེས་པ་ནི། དོར་བཞེས་གྱི་
དམིགས་ཉོན་སྤྱིང་གར་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དང་། ལས་ཞེས་
པ་ནི། འབྲུང་ཁུངས་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པས། རྒྱུད་ཕྱིར་འབྲུང་ཆེའང་རྩྱུ་ཡིག་ལས་
འབྲུང་བ་དང་། ནང་དུ་འཇུག་ཆེའང་རྩྱུ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གནས་ཆེའང་རྩྱུ་
ལ་ཐེམ་སྟེ་གནས་པར་བསྐྱོམ་མོ། །ཡུལ་སོགས་དམིགས་པས་མི་བྱེད་པས། །
ཞེས་པ་ནི། རྒྱུད་དང་འབྲུ་གསུམ་གྱི་སྤྲགས་ཐ་དད་དུ་མི་བྱེད་པར་དབྱེར་
མེད་དུ་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཐ་དད་དུ་བྱེད་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་
རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱུད་འཕྲེང་ཐག་ལྟ་བུ་དང་། སྤྲགས་འཕྲེང་དོག་ལྟ་བུར་བསྐྱོམ་
པའང་རྒྱུད་སྤྲགས་ཐ་དད་ཡིན་པས་དེ་མི་བྱ། ཡང་རྒྱུད་ཞོག་བུ་ལྟ་བུ་དང་།
སྤྲགས་དེ་ལ་འབྲུ་འབྲུམ་གྲིས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམས་པ་རྒྱུད་སྤྲགས་ཐ་དད་ཡིན་

བས་དེ་མི་བྲ། དེ་ལྟར་རྒྱང་སྒྲགས་ཐ་དད་བྲ་བ་ནི། རྟོར་བ་རྒྱས་འདིའི་མི་
 མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་ཡིན་ཞིང་། སྤོང་མའི་བ་བ་དང་ཡང་འབྲ་བར་གསུངས་བས་དེ་
 ལྟར་ཐ་དད་མི་བྲ་སྟེ། དམར་ནག་གི་རྒྱད་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྤོང་མོས་མི་རྒྱ་
 ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རྒྱང་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་དུ་བྲ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་
 ཞེ་ན། རྒྱང་གི་འབྲུག་གནས་འབྲུང་གསུམ། ཨོ་ཨྲཱཿཧྲཱི་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་
 འཁར་བ་ལ་ཉན་པ་ལྟར་བྲའོ། །དེ་ཡང་ཉན་པ་ནི་རང་གི་སྟོང་གའི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་
 གི་རང་སེམས་རྒྱ་ཡིག་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དེས་ཉན་པ་ལྟར་མོས་པ་ཡིན་
 གྱི། བུམ་པའི་ནང་དུ་འུར་འུར་སྒྲོག་པའི་སྒྲ་བུམ་པའི་བྱི་ནས་ཉན་པ་ལྟར་མི་
 བྲ། དཔེར་ན་རང་བུམ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་པའི་སྟོང་ནས་རྒྱང་
 པོག་བས་ཨོ་གྱི་གདངས་དང་། རྒྱང་ནང་དུ་གནས་ཆེ་ཨྲཱཿཧྲཱི་གདངས་དང་
 ། རྒྱང་དེ་བྱིར་འབྲུང་ཆེ་རྒྱ་གི་གདངས་སུ་འཁར་བ་ལ་ནང་ནས་ཉན་པ་ལྟར་
 བྲའོ། །ཡང་དམིགས་ཏེན་རྒྱ་ཡིག་ལ་སེམས་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་བཞིན་
 པའི་རང་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱང་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་སེམས་འབྲང་
 བ་ལྟ་བུ་ཡང་མི་བྲ། ཡང་རྒྱང་དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ནང་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པར་
 མོས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་ཅམ་གྱི་ནང་ནས་རྒྱང་འགྲོ་
 འོང་བྱེད་པར་མོས་པ་ནི། ཉན་ས་དང་མཛོད་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱང་བགྲང་
 བ་ཅམ་དང་བྲད་པར་མེད་ཅིང་། རྒྱང་དབུ་མར་སྐྱད་པ་ལ་མི་པན་བས་དེ་

ཡང་མི་བྲ།

ཡང་རྒྱུད་གི་འགྲོ་འོང་དབུ་མའི་ནང་ནས་བྱེད་པར་མོས་ཀྱང་རྩ་མདུད་
མཆམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱེད་པར་མོས་ན་རྒྱུད་དབུ་མར་སྤྱད་ནུས་ཀྱང་རྩ་
མདུད་གྲོལ་བ་ལ་ཆེས་མི་པན། རྩ་མདུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་
མ་གྲོལ་ན་རྩ་མདུད་གཞན་གྲོལ་ཀྱང་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་འོད་
གསལ་མི་འཆར་བས། སྙིང་གའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་ནས་བྱེད་དགོས། འོན་
ཀྱང་འཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་ལས། ཐོག་མར་ལྷེ་བ་ནས་དོར་བཞུས་བྱེད་པའི་
ལུགས་ཞིག་ཀྱང་བཤད་དོ། །རྒྱུད་གི་སྦྱོར་བ་གོམས་བྱེད་ན། །མདོན་པར་
ཤེས་པའང་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གི་དོར་བཞུས་
བྱས་པས། རྒྱུད་དབུ་མར་སྤྱད་པར་མ་ཟད་མིག་གི་མདོན་ཤེས་སོགས་
དབང་པོ་ལྷའི་མདོན་ཤེས་ཀྱང་འཐོབ་པར་བསྟན་པའོ།

ལུགས་འདི་ནི་དོར་བཞུས་ཉམས་སྦྱུང་ལེན་ཚུལ་དངོས།

གསུམ་པ་ལུགས་འདི་ནི་དོར་བཞུས་ཉམས་སྦྱུང་ལེན་ཚུལ་དངོས་བྱ་
ཚུལ་ནི། ལུས་སྦྱིལ་ཀྱང་བྲ། ལག་པ་གཉིས་མཉམ་པར་བཞག་ རྒྱུད་རོ་དགུ་
ཐུགས་སྦྱ་བསལ། རང་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ལུམ་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་
བཞི་ལྷན་དུ་གསལ་བའི་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་
དམར་པོ་སྟན་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་དང་། དེའི་སྙིང་དུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་

སྒྲུབ་པ་བྱེད་ཀྱི་འགགས་ཅམ་ཐེག་ལེ་གཉིས་གཏུ་ཁ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ལྟོ་བར་ཟླ་
གདན་རྒྱུད་དུ་ལ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་ཞིག་གསལ་ཞིང་འཆར་
བར་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམས་ལ་དེ་ལ་སེམས་ཁུགས་པ་བཞིན་
བསྐྱོམ། དེ་ནས། སྙིང་གའི་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་ལས་རྒྱུད་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་སྒྲུབ་
ལྟ་བུར་བཅས་པ་སྒྲོས་རེད་གི་དུད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གེན་དུ་སྦྱི་བོའི་བར་དུ་དབྱ་
མའི་ལམ་ནས་སོང་། དེ་ནས་རྒྱུད་མར་ལོག་ཆེ་ཨོ་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་སྙིང་
གའི་རྩྱུ་ལ་ཐེམ་པར་བསམ། ཐེམ་རྩེས་ལི་ཉིང་ཕུ་བཏབ་པ་ལྟར་ལྷུ་མི་
གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ། དེ་རྩེས་རྒྱུད་ཕྱིར་བྱུང་ཆོ། རྩྱུ་གི་གདངས་
ཀྱིས་སོང་བར་མོས་པ་སོགས་རྒྱུད་གི་འཇུག་གནས་ལྟར་གསུམ་འབྱུ་
གསུམ་ཀྱི་གདངས་སུ་ཤར་བར་བསྐྱོམ་མོ།

དེ་ཡང་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟ་བུ་གི་རྒྱུད་ཕྱིར་བྱུང་ཆོ། སྙིང་གའི་རྩྱུ་ཡིག་ལས་བྱུང་བའི་
རྒྱུད་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ནི་དབྱ་མའི་ལམ་ནས་མགྱེན་པའི་རྩ་
འཁོར་དང་། སྦྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་ནམས་སུ་བྱེན་ཏེ་སྦྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་ནས་སྒྲུབ་
བྱུག་གི་སྒྲོར་ཕྱིར་ཐོན་པར་མོས་པ་དང་། སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པའི་
ཆེ་ཡང་། སྒྲུབ་ཀྱི་ནས་སྦྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་དང་། སྦྱི་བོ་ནས་མགྱེན་པའི་རྩ་
འཁོར་དང་། མགྱེན་པ་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟོ་བར་རིམ་པ་བཞིན་
བསྐྱེད་དེ་རྩྱུ་ཡིག་ལ་ཐེམ་པར་མོས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་འབྱུང་འཇུག་

གནས་གསུམ་ཡུན་ཚད་མཉམ་པོར་བྱ་ཞིང་། ལེགས་པར་བྱང་བ་དང་གནས་
 བ་ཡུན་རིང་ཅམ་བྱའོ། །ཐོག་མར་རེ་ཞིག་རྒྱང་གི་གདངས་ལ་སྒྲགས་སུ་
 མོས་པ་ཅམ་ལས་མི་ཡོང་བ་ཡང་གོམས་པའི་མཐར། བར་ལ་མོས་པ་ཅམ་
 མིན་པར་ཚུར་ལ་རྒྱང་གི་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་འཆར་བའི་
 གསུང་གི་ང་རྒྱལ་འཕོས་པ་འབྱུང་ངོ། །འབྱུང་འཇུག་གང་རུང་རེའི་ཡུན་
 ཚད་དང་མཉམ་པའི་གནས་པ་ནི་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་གོམས་
 བ་ཡུན་བསྐངས་པ་ན་མཆམས་ཞིག་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་མི་དགོས་པར་རང་གི་
 ངང་གིས་གནས་པ་ཞིག་འོང་ངོ། །འབྱུང་བ་ན་སྤར་ཡང་གོམས་པ་བསྐངས་
 བས་གནས་པ་རྗེ་རིང་རྗེ་རིང་དུ་འགོ། དེའི་གནད་ཀྱིས་ལྷང་འཇུག་གཉིས་རྗེ་
 ཐུང་དུ་སོང་ནས། མཐར་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་གི་རྒྱ་བ་ཕྱ་མོ་ཡང་ལོག་ནས་
 གནས་པ་འབའ་ཞིག་པར་འགྲོའོ།

དེ་ནས་གནས་པས་རྒྱང་རྒྱ་ཏིར་ཐིམ་ནས་ལྷན་སྐྱེས་འདྲེན་ཞིང་སྟོང་
 བ་ནམས་འཆར་ངོ། །མདོར་ན་ཐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་རྒྱ་ཏིར་ཐིམ་
 བ་དང་དེར་བྱགས་པའི་རྒྱང་གིས་གདུམ་མོ་སྤར་ཏེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་
 སྐྱེས་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་ཚུལ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་
 འདྲའི་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་མེད་ན་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་དང་བསྐྱེད་རིམ་མན་
 ཆད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་འབྱུང་བས་ལྷན་སྐྱེས་

ཀྱི་བདེ་བ་མ་མཐའ་ཅིག་རྟེན་ནས་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ཏེ་བསྐྱོམ་བ་དང་། ལྷུང་
གཡོས་ཏེ་དེ་ལས་ལངས་བ་ན་སྦྱར་ཡང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྦྱར་བའི་ཐབས་
བསྐྱོམ་བ་སྤེལ་མར་བྱའོ། །བཤད་མ་ཐག་བའི་དོར་བཞེས་བྱ་ཚུལ་འདི་ནི།
གོང་གི་དོར་བཞེས་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཅ་བའི་ལྷུང་གི་དོར་བཞེས་དང་། དེ་
ལའང་གཉིས་ལས། ལྷུང་གི་སྒྲ་ལྷུང་ལ་བརྟེན་བའི་དོར་བཞེས་དང་། གནས་བ་
སྟེང་གར་བྱེད་བའི་དོར་བཞེས་གསུམ་ག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་
སྟེང་ལྷུང་ལ་བརྟེན་བའི་དོར་བཞེས་ནི། དམིགས་རྟེན་རྩྱ་ཡིག་དཀར་པོ་སྒར་
ལྷུང་བསྐྱོམས་ལ། ཏྲགས་ཀྱི་ཅེ་ནས་ལྷུང་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོ་ཀྱི་གདངས་
དང་། དམིགས་རྟེན་ལ་ལྷུང་ཐིམ་ནས་གནས་བའི་སྒྲ་ཞུམ་གདངས་དང་།
དམིགས་རྟེན་ལས་ལྷུང་ཕྱིར་ཏྲགས་ཀྱི་ཅེར་བུར་བའི་སྒྲ་རྩྱ་གི་གདངས་སུ་
ཤར་བར་བསྐྱོམ་མོ། །འདི་ནི་དབུ་མའི་མར་སྟེ་འབྱེད་བ་དང་། རྩོད་བསྐྱེད་བ་
དང་། གཏུམ་མའི་མེ་སྒར་བ་ལ་བྱད་ཆེའོ།

སྟེང་འོག་གི་ལྷུང་གཉིས་ལྷག་སྟོང་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱེད་བའི་དོར་བཞེས་ནི།
དམིགས་རྟེན་རྩྱ་ཡིག་དཀར་པོ་སྒར་ལྷུང་བསྐྱོམས་ལ། ལྷུང་ལྷུང་སྒྲ་བྲག་
ནས་མར་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་མཉམ་དུ་འོག་ལྷུང་ཡང་ཏྲགས་ཀྱི་ཅེ་ནས་
ཡར་ནང་དུ་འཇུག ལྷུང་འོག་གི་ལྷུང་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ཨོ་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་
འོངས་ཏེ་དམིགས་རྟེན་ལ་ཐིམ་པར་བསམ། ཐིམ་རྗེས་དེ་གཉིས་ཀ་ཞུམ་

གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ། དེ་རྗེས་སྟངས་སྟངས་སྟོན་ཐོན་ཆོ། འོག་
 སྟངས་ཡང་ཉགས་ཀྱི་ཅེར་དུས་མཉམ་དུ་ཐོན། དེ་ཡང་སྟངས་འོག་གི་སྟངས་གཉིས་
 ཀ་ཚུ་གི་གདངས་ཀྱིས་ཕྱིར་འབྱུང་བར་མོས་པ་སོགས་བྱའོ། །སྟངས་འོག་གི་
 སྟངས་གཉིས་འབྲོས་དེད་ཀྱི་ཚུ་ལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམས་ནི། དམིགས་ཉེན་ཚུ་
 ཡིག་དཀར་པོ་སྤར་ལྷར་བསྐྱེམས་ལ། སྟངས་སྟངས་སྤྱད་ནས་ནང་དུ་འཇུག་
 པའི་སྤྱོད་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་དམིགས་ཉེན་ལ་ཐེམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
 དམིགས་ཉེ་དམིགས་ཉེན་ལས་འོག་སྟངས་ཕྱིར་ཉགས་ཀྱི་ཅེར་ཚུ་གི་གདངས་
 ཀྱིས་འབྱུང་བར་བསམ། འོག་སྟངས་ཕྱིར་ཐོན་པ་དེ་ཚུར་མ་ལོག་ཅམ་ཀྱི་ཡུན་
 དེར་སྟངས་སྟངས་སྟངས་གར་ཞུམ་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ། དམིགས་
 ཉེན་ལས་སྟངས་སྤྱོད་ཚུ་གི་གདངས་ཀྱིས་ཕྱིར་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་ཉགས་
 ཅེ་ནས་འོག་སྟངས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་གདངས་ཀྱིས་དམིགས་ཉེན་ལ་
 ཐེམ་པར་བསམ། སྟངས་སྟངས་ཕྱིར་ཐོན་པ་དེ་ཚུར་མ་ལོག་ཅམ་ཀྱི་ཡུན་དེར།
 འོག་སྟངས་སྟངས་གར་ཞུམ་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ་པ་སོགས་བྱའོ། །
 འདི་གཉིས་ལས་ཉགས་སྟོན་ནི་རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་ལུགས་དང་འབྲོས་དེད་ནི་
 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལུགས་སུ་གྲགས། གནས་པ་སྟེ་བར་བྱེད་ན་དམིགས་ཉེན་
 ཡང་སྟེ་བར་བཞུགས་པ་སོགས་ཤེས་དགོས། ཡང་བྱུར་སེལ་ལས་བྱེད་མ་ཉན་
 ན་གསང་གནས་ནས་བྱ་ཚུ་ལ་དང་། མཉམ་གནས་ལས་བྱེད་མ་ཉན་ན་སྟེ་བ་

ནས་བྱ་ཚུལ་དང་། གྲེན་རྒྱ་ལས་བྱེད་མ་ཉན་ན་མགྱེན་པ་ནས་བྱ་ཚུལ་དང་།
མི་ལམ་འཛིན་པའི་ཆེ་ཡང་མགྱེན་པ་ནས་རྡོར་བཞེས་བྱ་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

ཁྱབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཞེས་ནི། སྙིང་གར་དམིགས་ཏེན་རྩྱ་
ཡིག་དཀར་པོ་སྒར་ལྟར་བསྒྲོམས་ལ། སྤྱི་གཙུག་ནས་རྒྱང་མཐེལ་གྱི་བར་
རུས་ཆིགས་རྣམས་དང་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་ཅ་རྣམས་
སྙིང་གའི་དབྱ་མ་ལ་བྱུག་པ། བྱའི་སྒྲོ་རྒྱང་ལྟར་ཅ་བ་ནས་ཅེ་མོའི་བར་སྤྱ་བྱ་
ཏ་རེ་ཡོད་པར་གསལ་བཏབ་ལ། བྱ་ག་དེ་དག་ནས་ནང་དུ་འོངས་པའི་རྒྱང་
ཐམས་ཅད་ཨོ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་དམིགས་ཏེན་ལ་ཐེམ་པར་མོས་པ་དང་།
ཐེམ་རྩེས་ཞུམ་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་མོས་པ་དང་། སྒར་རྒྱང་བྱེད་
འབྱུང་ཆེ་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་རྩྱ་གི་གདངས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སོགས་
མོས་པ་སྒར་ལྟར་བྱའོ། །འདི་ལ་བཏེན་ནས་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་བྱུང་ན། རྡོར་བཞེས་སྒྲ་མ་དག་ལས་སྙོང་པ་བཞི་གསལ་ཤུགས་
ཆེ་བས་སེམས་དབེན་སྒྱུར་དུ་བསྐྱེད་དོ།།

ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལ་རྡོར་བཞེས་ལས། རྒྱ་བ་མིག་རྒྱང་གི་རྡོར་བཞེས་
ནི། དམིགས་ཏེན་རྩྱ་ཡིག་སྒར་ལྟར་བསྒྲོམས་ལ་མིག་གཉིས་ཀྱི་ཅའི་ཅ་བ་
དམིགས་ཏེན་ལ་བྱུག་པ། ཅེ་མོ་མིག་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སྤྱ་བྱ་ག་ཏ་རེ་

ཡོད་པར་གསལ་བཟབ་ལ། མིག་སྒོ་ནས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲུང་ཨོ་གྲི་
གདངས་གྲིས་དམིགས་ཏེན་ལ་ཐེམ་པར་མོས། ཐེམ་རྗེས་ཞུམ་གདངས་
གྲིས་གནས་པར་མོས། དེ་རྗེས་དམིགས་ཏེན་ལས་སྒྲུང་གི་གདངས་གྲིས་སྤྱིར་
མིག་སྒོ་ནས་ཐོན་པར་མོས་པ་སོགས་བྱའོ། །ནམ་པར་རྒྱ་བ་ན་བའི་སྒྲུང་གི་
དོར་བཞེས་ནི། དམིགས་ཏེན་སྒྲུང་ཡིག་སྒྲུབ་ལྟར་བསྒྲུབ་ལ། རྒྱ་བ་གཉིས་གྲི་
ཅའི་ཅ་བ་དམིགས་ཏེན་ལ་བྱག་པ། ཅེ་མོ་རྒྱ་བ་གཉིས་གྲི་བྱ་ག་དང་ཁ་མཉམ་
དུ་ཡོད་པར་གསལ་བཟབ་ལ། རྒྱ་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲུང་ནང་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲུང་ཨོ་
གྲི་གདངས་གྲིས་དམིགས་ཏེན་ལ་ཐེམ་པར་མོས། ཐེམ་རྗེས་ཞུམ་གདངས་
གྲིས་གནས་པར་མོས། དེ་རྗེས་དམིགས་ཏེན་ལས་སྒྲུང་སྒྲུང་གི་གདངས་གྲིས་
སྤྱིར་རྒྱ་བའི་སྒོ་ནས་ཐོན་པར་མོས་པ་སོགས་བྱའོ།

ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་སྒྲུང་གི་དོར་བཞེས་ནི། དམིགས་ཏེན་སྒྲུང་
ཡིག་སྒྲུབ་ལྟར་བསྒྲུབ་ལ། རྒྱ་ཅའི་ཅ་བ་དམིགས་ཏེན་ལ་བྱག་པ། ཅེ་མོ་རྒྱ་
བྱག་གཉིས་དང་ཁ་མཉམ་དུ་ཡོད་པར་མོས་ལ། རྒྱ་བྱག་ནས་ནང་དུ་འཇུག་
པའི་སྒྲུང་ཨོ་གྲི་གདངས་གྲིས་དམིགས་ཏེན་ལ་ཐེམ་པར་མོས། ཐེམ་རྗེས་
ཞུམ་གདངས་གྲིས་གནས་པར་མོས། དེ་རྗེས་དམིགས་ཏེན་ལས་སྒྲུང་སྒྲུང་གི་
གདངས་གྲིས་སྤྱིར་རྒྱ་སྒྲུབ་ཐོན་པར་མོས་པ་སོགས་བྱའོ།

རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་སྒྲུང་གི་དོར་བཞེས་ནི། དམིགས་ཏེན་སྒྲུང་ཡིག་སྒྲུབ་

ལྟར་བསྐྱོམས་ལ། ལྷེ་ཅེ་རི་ཙ་བ་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱག་པ། ཅེ་མོ་ལྷེ་ཅེ་དང་ཁ་
མཉམ་དུ་ཡོད་པར་བསམ། ལྷེ་ཅེ་ནས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལོ་གྱི་གདངས་
ཀྱིས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཐེམ་པར་མོས། ཐེམ་རྩེས་ལྷ་མི་གདངས་ཀྱིས་གནས་
པར་མོས། དེ་རྩེས་དམིགས་རྟེན་ལས་རྒྱུ་རྩྱི་གི་གདངས་ཀྱིས་བྱེད་ལྷེ་ཅེ་
ནས་ཐོན་པར་མོས་པ་སོགས་བྱའོ།

ངས་པར་རྒྱ་བ་ལུས་རྒྱུ་གི་དོར་བཞེས་ནི། དམིགས་རྟེན་རྩྱི་ཡིག་
སྟར་ལྟར་བསྐྱོམས་ལ། ལུས་ཀྱི་ཅེ་རི་ཙ་བ་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱག་
པ། ཅེ་མོ་ཐམས་ཅད་བ་སྤྱི་བྱ་ག་དང་ཁ་མཉམ་དུ་གནས་པར་མོས་ལ།
ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱི་བྱ་ག་ནས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལོ་གྱི་གདངས་
ཀྱིས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཐེམ་པར་མོས། ཐེམ་རྩེས་ལྷ་མི་གདངས་ཀྱིས་གནས་
པར་མོས། དེ་རྩེས་དམིགས་རྟེན་ལས་རྒྱུ་རྩྱི་གི་གདངས་ཀྱིས་བྱེད་བ་སྤྱི་
བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐོན་པར་མོས་པ་སོགས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཙ་བ་དང་ཡན་
ལག་གི་དོར་བཞེས་བྱ་ཚུ་ལ་ནམས་ཤེས་ནས་དེ་དག་སྐབས་གང་ལ་དགོས་
པ་ནམས་བྱ་ཞིང་། བྱེད་པར་དུ་སྒྲིང་གའི་ཙ་མདུད་གོ་ལ་ཆེད་དུ་སྒྲིང་གི་སྒྲ་
རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིང་གའི་དོར་བཞེས་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་སེམས་དབེན་ཡེ་
ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་དོར་བཞེས་ལ་འབད་
པས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་རྫོང་བཟམས་བྱས་པས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་
གསུམ་འབྱུང་། ཞུགས་པའི་རྟགས་སྒྲ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱང་མཉམ་རྒྱ་
ཤེད་མཚུངས་དང་། གནས་པའི་རྟགས་སྒྲ་བྱག་གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་ལྟོ་བ་མི་
འགྲུལ་བ། ཐིམ་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱ། ཏུ་བ། མཁའ་སྒྲུང་མེ་བྲེད། མར་མེ།
སྒྲུང་བ། མཆེད་བ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བས། དེ་
དག་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེའི་ཆེ་རང་སེམས་སྟན་
སྒྲིམ་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཏུ་
བྱས་ཏེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག། འདི་ནི་སད་ཏུས་གྱི་ཆོས་སྐྱའི་བསྐྱེ་
བའོ།

འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་ཆེ་ཡུང་པོ་རྩིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་
ངོར་ལོངས་སྐྱོ་རྩི་ལྡིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་
པར་བྱེད། དེ་དང་ཏུས་མཉམ་ཏུ་ཞུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ། དེ་རྗེས་མཆེད་བ།
སྒྲུང་བ། མར་མེ། མཁའ་སྒྲུང་མེ་བྲེད། ཏུ་བ། སྒྲིག་རྒྱའི་རྟགས་རྣམས་རིམ་
བཞིན་འབྱུང་། འདི་ནི་སད་ཏུས་གྱི་ལོངས་སྐྱའི་བསྐྱེ་བའོ། །མཉམ་བཞག་དེ་
ལས་ལྷང་ཆོ། རང་གི་ཡུང་རྩིང་སྐྱལ་སྐྱེ་ལྡིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་ཏུ་བསྐྱོམས་
པའི་སྐྱེ་བོ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་གར་ཞུགས། དགས་

པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་འཇིག། དེའི་ཆེ་སྒྲ་བྱག་ནས་རྒྱང་རྒྱ། དབང་ཤེས་ལྷ་ཡུལ་ལ་
འཇུག གང་སྒྲ་སྒྲོང་པ། སྒྲོང་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་ཇོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་རྣམ་རྒྱུ་ལོ། །འདི་ནི་སད་དུས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་བསྐྱེ་བའོ།

རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར་སྒྲིང་གའི་རྩྭ་ཡིག་ལ་སེམས་
བརྩུང་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམས་པས། རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་
གསུམ་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་གྱི་ཉགས་སྒྲར་ལྷར་ཤེས་
ཏེ་སྒྲར་སད་དུས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་འོད་གསལ་དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་
འཕངས་པའི་འོད་གསལ་གཉིས་བསྐྱེས་ཏེ་བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་མཉམ་པར་བཞག འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་བསྐྱེ་བའོ། །འོད་
གསལ་དེ་ལས་ལྷང་ཆོ། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་སྤང་པོ་རྩྭ་པ་ལས་གོ་ས་
ལོགས་སུ་ཡིད་ངོར་ཇོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་
བཞེངས་པར་བྱེད། དེའི་ལུགས་སྒྲོག་གི་ཉགས་བདུན་སྒྲར་ལྷར་ཤེས་འབྱུང་བས་
དེ་དག་ངོ་ཤེས་ཏེ་མི་ལམ་གྱི་དགོ་སྒྲོར་སྒྲར་བཞིན་བསྐྱུང་། འདི་ནི་གཉིད་
དུས་ཀྱི་འོངས་སྐྱེ་བསྐྱེ་བའོ། །གཉིད་སད་ཆེ་སྤང་པོ་རྩྭ་པ་སྐྱལ་སྐྱེ་ཇོ་ཇེ་
འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྒྲོམས་པའི་སྐྱེ་བོ་ནས་སྒྲིང་གར་ཞུགས་ཏེ་
གཉིད་སད་པར་བྱེད། དབང་ཤེས་ལྷ་ཡུལ་ལ་འཇུག དེའི་ཆེ་གང་སྒྲ་སྒྲོང་
པ། སྒྲོང་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་ཇོ་ཇེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་རྣམ་རྒྱུ་

དུ་བལྟའོ། །འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱི་བསྐྱེད་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་
ལམ་ལྷག་མ་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པར་འཆི་བ་བྱུང་ན། སྤྱིང་གའི་རྩྭ་ཡིག་ལ་
སེམས་ཁྱལ་པ་བཞིན་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་
རྒྱུད་དབུ་མར་ཁྱལ་ས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འབྱུང་། ཁྱལ་ས་པའི་རྟགས་སྣ་བྱག་
གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་དང་། གནས་པའི་རྟགས་སྣ་བྱག་
གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་སྟོབ་མི་འགྲུལ། ཐིམ་པའི་རྟགས་སྤྲིག་རྒྱ། དུ་བ། མཁའ་
སྤང་མེ་བྲིལ། མར་མེ། སྤང་བ། མཆེད་བ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་གྱི་རྟགས་
རྣམས་འབྱུང་བས། དེ་དག་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། འོད་
གསལ་གྱི་དུས་སུ་སྤར་སད་དུས་དང་གཉིད་དུས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་འོད་
གསལ་གཉིས་དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འོད་གསལ་གསུམ་
བསྐྱེས་ཏེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག། འདི་ནི་འཆི་
དུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་བསྐྱེད་པའོ། །འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་ཆེ་སྤང་བོ་རྩིང་བ་
ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་ངོར་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་སྤྱར་
བཞེངས་པར་བྱེད། དེའི་ལྷགས་ལྷོག་གི་རྟགས་བདུན་ངོ་ཤེས་ཏེ་བར་དོའི་
དགོ་སྦྱོར་བསྐྱུང་། འདི་ནི་འཆི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱི་བསྐྱེད་པའོ། །སྤྱི་བ་སྤང་ཆེ།
པ་མ་གཉིས་ངོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་མོས་པའི་པའི་སྤྱི་བོ་ནས་
ཁྱལ་ས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་ཁྱེད་གི་དབུས་སུ་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་ལེན་

པར་བྱེད། འདི་ནི་འཆི་དུས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱུའི་བསྐྱེད་བའོ།

འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལས་སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་
བཤད་ཅིན་ལ། སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྩོར་བཟླས་འདི་ནི་དབེན་པ་གསུམ་
ལས། ངག་དབེན་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུང་རྩོམ་ཉིང་དེ་འཛིན། ཡན་ལག་དྲུག་ལས་
སྒོག་ཚུལ་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན། ངག་དབེན་ཞེས་པ་ནི། ངག་གི་ངོ་བོ་རྒྱང་
ཐ་མལ་སྒྲང་ཞེན་གྱིས་དབེན་པར་བྱས་ཏེ་གསུང་གི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་ནོ།

༡ དམ་ཆིག་གི་རྣལ་འབྱོར།

༥ གཉིས་པ་དམ་ཆིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། སྐྱེ་མ་དག་ནི་
ཐམས་ཅད་ལས། །བྱུང་མེད་སྐྱེ་མ་བྱུང་པར་འཕགས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་ནི། །གསལ་བར་འདི་ལས་མཆོན་པར་གྱུར། །ཅེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་
བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་ནམ་མཁར་རྩོམ་ཡི། །ལྟེ་བས་མནན་པའི་
གནས་དག་ཏུ། །རྩོམ་སྐྱེལ་གྲང་དག་གིས་སེམས། །ཁོར་བུའི་ནང་དུ་སོན་
བལྟ་ཞིང་། །ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ། །ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ཆགས་
པ་མ་ཡིན་ཆགས་བྲལ་མིན། །དབྱེ་མར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆེ་རྣལ་
འབྱོར་ཡེ་ཤེས་མཐལ། །དེ་ལ་གནས་བྱ་འགྱུར་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཕྱིའི་ཐབས་བྱག་རྒྱ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་བསྟེན་པའི་ངང་ནས། རྣང་

གི་ཐབས་དོར་བཞུས་དང་། བུམ་པ་ཅན་དང་། རེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་
གསུམ་གའམ་གང་རུང་གི་སེམས་དབེན་བསྐྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན། དེ་ལ་
དམ་ཚིག་གི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་པ་དང་། བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ནལ་འབྱོར་
ཞེས་ཀྱང་བཟླ་དེད། །དམ་ཚིག་གི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་ཁྱེད་དང་
སྣུམ་ས་པར་ལྷགས་པའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ནལ་
འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཟླ་དེ་བར་གསུངས། བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
ནལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ནི། སྒྲིང་བ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱར་བའི་ནལ་
འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཟླ་དེ། དེ་འབྲའི་དམ་ཚིག་གི་ནལ་འབྱོར་དངོས་
བསྐྱེམ་ཚུལ་ནམས་བཤད་པ་ལ། ལས་ཀྱི་དང་ཡེ་ཀྱི་སྐབས་གང་ལ་བརྟེན་
ཚུལ་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། བསྐྱེད་ཚུལ་དགོས་པ་སོགས་ལ་གོ་
བ་ཆགས་ཚུལ་དང་། ལྷགས་འདིའི་དམ་ཚིག་གི་ནལ་འབྱོར་དངོས་བསྐྱེམ་
ཚུལ་ནམས་བཤད་པ་ལས།

ལས་ཀྱི་དང་ཡེ་ཀྱི་སྐབས་གང་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ནི། སྦྱོས་བཅས་སྦྱོས་
མེད་ཤིན་དུ་སྦྱོས་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་དབེན་གྱི་
སྟོང་པ་ནམས་ཐོག་མར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལས་ཀྱི་ངེས་པར་བསྟེན་
དགོས་པར་གསུངས། འོ་ན་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་ནམས་འབྲེན་ངེས་ལ།
ལས་ཀྱི་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་

དབེན་གྱི་སྟོང་པ་ཐོག་མར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལས་རྒྱ་དེས་པར་བསྟེན་
དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་དབེན་སྟོང་པ་རྣམས་འདྲན་རིམ་ལ་
ལས་རྒྱ་མེད་དུ་མི་རུང་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེས་ན་ཐོག་མར་
ལས་རྒྱ་ལ་བསྟེན་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་དེས། སྤྲིས་སུ་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་སྦྲར་ཡང་ཡང་འདྲན་པ་ལ།
ལས་རྒྱ་བསྟེན་ཀྱང་རུང་། ལས་རྒྱ་མ་བསྟེན་ཀྱང་ཡེ་རྒྱ་བསྟེན་པས་ཀྱང་
སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་རྣམས་འདྲན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་
ལས། གང་ཞིག་ཚུ་སྦྲེས་རྩོམ་སྦྲོལ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་གྱུར་ན། །ལན་
ཅིག་ཙམ་ཞིག་སྟོང་ནས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། འོན་ཀྱང་ལས་རྒྱ་མ་བསྟེན་ན་འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་
གསལ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་མི་འཆར་བས། སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་
མཐར་ཐུག་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་སྐབས་དེར་སྦྲར་ལས་རྒྱ་བསྟེན་དགོས་པར་
གསུངས། བཤད་མ་ཐག་པའི་རིམ་ལྔའི་ལུང་གི་དོན་ལ། ལ་ལས་བསྐྱེད་པ་
འཛིན་པ་དང་། མ་ནིང་གི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དབང་པོ་གཉིས་སྦྲོར་བ་མེད་ཀྱང་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྦྱེ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་
ཅེས་མཁས་པ་དག་གིས་བཀག་ཟིན་ལགས། བསྟེན་བྱའི་ཐུག་རྒྱ་ནི། ཡེ་རྒྱ་
དང་། ལས་རྒྱ་གཉིས་ལས། ཡེ་རྒྱ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་

མེད་ཀྱི། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་རྟོག་པས་རང་ལ་ཡུམ་འབྱུང་པར་མོས་ནས་
བསྐྱོམ་པའི་ཡུམ་དེ་ལ་ཡེ་ཆུ་བེད།

ལས་ཆུ་ནི། མྱོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རུ་མ་དང་ལྷ་ག་སོགས་
བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྷུང་རགས་པ་སོགས་དང་ལྷན་པའོ། །ལས་ཆུ་དེ་ལ་
ལམ་མཐོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ། ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་མ། སྤྲགས་སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་གསུམ་དང་། ཅ་དབྱ་མའི་མར་སྒྲེའི་
དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན། པརྩ་ཅན། དུང་ཅན་མ། སྤང་པོ་ཅན། རི་
དྲགས་ཅན་བཞི་ཡོད། དེ་དག་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ནི། རོན་གྱི་
འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་ཅི་རིགས་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན།
ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ནི། དབེན་གསུམ་དང་སྐྱ་ལུས་ཅི་རིགས་ལ་
གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན། སྤྲགས་སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པར་གསུངས། པརྩ་ཅན་ནི། ཅ་དབྱ་
མའི་མར་སྒྲེ་མེ་རྟོག་པརྩའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པས། ཅ་དེ་ཁ་ཤིན་ཏུ་
བཙལ་སྤྲ་ཞིང་འབྱེད་པར་སྤྲ་བས་ཕྱག་ཆུ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཅ་མར་སྒྲེ་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ཡར་སྒྲེའི་ཕྱོགས་དེ་ལ་ནི་ཇ་བའི་མེ་རྟོག་ལྟ་
བུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །པརྩ་ཅན་དེའི་རྟགས་ནི། བཞིན་རས་ལྷུ་མ་ཞིང་
མཛེས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ། སྐད་ངང་པའི་སྐད་ལྟར་སྒྲན་པ། ཁ་དང་ལྷ་ག་ནས་

བྱི་ཞིམ་བྱོ་བ། བསྐྱེད་འགྲམ་དང་ཀླད་པའི་བོལ་རུས་སྤལ་གྱི་རྒྱབ་ལྟར་མཐོ་
བ། ཀླད་མཐེལ་རུས་སྤལ་གྱི་ལྟོ་བ་ལྟར་མཉམ་པའོ།

དུང་ཅན་མ་ནི། ཅ་དབུ་མའི་མར་སྟེ་དུང་དཀར་གྱི་ཁ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་ཞིང་
སྤྱབ་ལ་རིང་བ་སོགས་ཡོད་པས་དེའི་རྟགས་ལ་ཅའི་ཡར་སྟེ་སྟོགས་གྱི་སྒྲ་
དང་སྒྲ་རིང་བ་སོགས་ལས་དུང་ཅན་མའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤང་བོ་ཅན་མ་ནི། ཅ་དབུ་མའི་མར་སྟེ་གཡོན་ནས་གཡས་
སུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་ཡོད་ལ། དེའི་རྟགས་ཅ་དའི་ཡར་སྟེ་སྟོགས་གྱི་བྱད་
མེད་དེའི་སྒྲ་གཡས་སྟོགས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་སོགས་ལས་དེ་སྤང་
བོ་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་དྲགས་ཅན་མ་ནི། ཅ་དབུ་མའི་
མར་སྟེ་རི་དྲགས་སྒྲ་བའི་ལྟོ་བ་འདྲ་བར་བཅུ་མ་ཞིང་བཅེངས་པའི་གོར་བུའི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པས་ཅ་དའི་ཁ་ཤིན་ཏུ་འཆོལ་དཀར་བས་དེ་ནི་རྣལ་
འབྱེད་པའི་སེན་མོས་བཅུ་ལ་དགོས་པ་སོགས་གསུངས་སོ། །མར་སྟེ་དེའི་
རྟགས་ལ་ཡར་སྟེའི་སྟོགས་གྱི་སྒྲ་ལ་རི་མོ་ཡོད་ལ། དེར་མ་བཟད་ལུས་གཞན་
ལས་སྟོམ་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །དབུ་མའི་མར་སྟེ་ཁབ་ལྟར་སྤྲ་ཞིང་རིང་བ།
འཁྲང་བ་ནི་བཟང་། དབུ་མའི་མར་སྟེ་སྟོམ་པ་དང་། བྱང་བ་དང་སྟོད་པ་ནི་ངན་
ནོ། །དེ་དག་གི་ཅའི་མར་སྟེ་བཅུ་ལ་ཐབས། ཅ་ཁ་བྱེ་བའི་རྟགས། དེ་ལ་སྟེང་
འོག་གི་རྒྱབ་མདུན་གང་ནས་བཞོད་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་ཤེས་དགོས་

པའང་ཡོད།

ལས་རྒྱ་དེ་དག་གི་ལོ་གངས་ནི་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལས་གཞོན་པ་དང་།
སྤུལ་ཅུ་མ་ལས་ཀན་པ་ནམས་ནི། རང་གི་ཅ་སད་པར་བྱེད་མི་རུས་པའམ།
རང་གི་ཅ་སད་པར་བྱེད་རུས་ཀྱང་ཐབས་ཀྱི་ཅ་སད་པའི་རྒྱུ་དུ་འགོ་མི་
རུས་པས་དེ་ཉིད་སྤང་བར་གསུངས། བྱད་པར་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་མ་ནི་
གཏུམ་མོ་པལ་པ་མ་ཉམས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཆོག་ཡིན་པར་གསུངས།
ལས་རྒྱ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་རྒྱ་ཅལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རེ་བཞི་ཚང་ན་དངོས་
གྲུབ་སྤྱར་བར་གསུངས། ཡོན་ཏན་རེ་བཞི་ནི། འབྱུང་པ། འོ་བྱེད་པ། འཇིགས་
པའམ་སོ་འདེབས་པ། སེན་མོས་འདེབས་པ། ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པ། སིད་
ཀྱི་སྐྱོགས་པ། སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། སྤང་ན་འདུག་པ་བརྒྱད་དང་།
བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་པའི་འབྱུང་པ་སོགས་བརྒྱད་རེ་སྤྱར་བས་ཡོན་ཏན་
རེ་བཞིས་རྒྱ་ཉིདེ་མར་སྤྲ་འགྲུངས་པར་བྱེད་པའོ།

དེ་ལྟར་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་
དགའ་བ་བཞི་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྷོག་གི་རིམ་པའི་གནས་ནམས་ཀྱང་
སྤར་བཤད་པ་ནམས་དང་མི་འདྲ་སྟེ། སྤར་བཤད་པ་ནམས་ནི་སྤྱི་བོ་ནས་བྱང་
སེམས་ཏྲགས་ཀྱི་ཅེའི་བར་དུ་བབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཡས་བབས་ཀྱི་
དགའ་བཞི་དང་། ཏྲགས་ཅེ་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་ལྷོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་

མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིར་འཛོག་ཚུལ་བཤད། བཤད་པ་དེ་དག་ལུས་
དབེན་གྱི་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པས། འདིར་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་མཐུན་ཆ་བས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྟོང་བ་བཞིར་འདེན་དགོས། དེ་འདྲའི་སྟོང་བ་བཞི་འདེན་པ་
ལ་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྦྱད་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོང་གར་
སྦྱད་པར་བྱེད། དེ་དང་མཐུན་པར་ལུགས་འབྱུང་གི་དགའ་བ་བཞི་སྟེ། སྟོང་
ག་ནས་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་སྤྱིར་གྱེས་པའི་ཆེ་ལུགས་སྟོག་གི་དགའ་བ་
བཞི་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོད་བསྐྱུས་ལས། དོ་ཐེ་བརྒྱར་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་
ལས་སྟེ་བོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ལས་བྱང་སེམས་འདྲུ་
བས་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་དང་། ཆགས་པ་བར་མའི་རིམ་གྱིས་བབ་
བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ཐབས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་ཚུལ་དང་།
བསྟེན་བྱའི་ཕྱག་རྒྱའི་རྣམ་གཞག་དང་། རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་སྟོང་གར་སྦྱད་
ཚུལ་དང་། དགའ་བ་བཞི་སྟེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་ལ་བསྟེན་ནས་སྟེ་རྒྱའི་
སེམས་དབེན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་དབེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སྣང་
མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱར་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན། སེམས་དབེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན། དེ་ཡང་སེམས་དབེན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་དོན་སྤྱི་འཇུག་ལ་དུ་རྟོགས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། འོད་གསལ་གྱི་མ་འདི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རིམ་ལྔ་
 ལས། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། །གསལ་བར་འདི་ལས་མཆོན་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི། སྒྲིང་བ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་
 བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས། མཆེད་པ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས།
 ཉེར་ཐོབ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡིན་པས། སེམས་
 དབེན་གྱི་སྐབས་འདིར་འོད་གསལ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 མེད་དམ། ཅིའི་སྤྱིར་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། སྤྱི་ལུས་ཚུན་ཆད་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མི་སྤྱི་བ་ལ་དགོངས་
 ནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། དཔེའི་འོད་གསལ་མེད་པར་བཤད་པ་
 བྱི་མ་ཡིན་ལོ།

འོ་ན་སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་འདིར་དཔེའི་འོད་གསལ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་
 སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱེད་མི་འདུ་ཞེ་ན། བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་སྐབས་འདིའི་ཉེར་
 ཐོབ་རིམ་པོ་དཔེའི་འོད་གསལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་
 སྐབས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཐོག་མར་དཔྱད་བཅས་ཀྱི་ཉེར་ཐོབ་དང་། བར་དུ་དཔྱད་མེད་

ཀྱི་ཉེར་ཐོབ་དང་། ཐ་མར་བྲན་མེད་སངས་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།
ཐོག་མ་དང་བར་པ་གཉིས་ནི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ཀྱང་དཔེའི་འོད་གསལ་མ་ཡིན།
ཐ་མ་ནི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སུ་མིང་དུ་བཏགས་པའི་དཔེའི་འོད་
གསལ་ཡིན་ཀྱང་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ནག་ལམ་ཀྱི་ཉམས་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
རིམ་ལྔ་ལས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། དཔེའི་འོད་གསལ་
ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཆར་བསྐྱེད་ནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཞེས་བཤད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ།།

སེམས་དབེན་དེ་ཉིད་དུས་མཆམས་གང་ནས་ཐོབ་ཅེ་ན། གོང་དུ་
བཤད་པའི་བྱི་ནང་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་གའི་རྩ་མཐུད་གྲོལ་ཏེ་རྩ་
བའི་རྒྱང་རྣམས་སྣང་གའི་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་མཆམས་
ནས་སེམས་དབེན་ཐོག་མ་ཐོབ། བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ཚུན་ཆད་རྩ་བ་དང་ཡན་
ལག་གི་རྒྱང་མ་ལུས་པ་སྣང་གའི་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ་ཆོ། སེམས་
དབེན་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་ཐོབ། འཐོབ་ཚུལ་ནི། རྒྱང་རྣམས་སྣང་གའི་མི་
ཤེགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་སྐྱབས་འདིར་སྒྲིག་རྒྱ། དུ་བ། མེ་བྲེད། མར་མེ་ལྷ་བྱའི་
ཏྲགས་བཞི་སྟོན་དུ་སོང་ནས། དེ་རྩེས་སྣང་བ་དཀར་ལམ་ཀྱི་ཏྲགས་ཤར་ཆོ།
དཀར་ལམ་ཀྱི་ཉམས་དེ་ཉིད་ཐ་མལ་དུ་མ་ཞེན་པར་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་
བོར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་དབེན་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ། དེ་རྩེས་

མཆེད་པ་དམར་ལམ་གྱི་ཏྲགས་ཤར་ཆོ། དམར་ལམ་གྱི་ཉམས་དེ་ཉིད་ཐ་
མལ་དུ་མ་ཞེན་པར་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་
དབེན་མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ། དེ་རྗེས་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་གྱི་ཏྲགས་ཤར་
ཆོ། ནག་ལམ་གྱི་ཏྲགས་དེ་ཉིད་ཐ་མལ་དུ་མ་ཞེན་པར་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་དབེན་ཉེར་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ། ཉེར་
ཐོབ་འདིའི་སྟོང་དུ་བྱ་བཅས་དང་། སྒྲིང་དུ་བྱ་མེད་དུ་སོང་། དེ་རྗེས་བྱ་
མེད་སངས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་ཏྲགས་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུའི་
ཉམས་ཤར་ཆོ། ཉམས་དེ་ཉིད་ཐ་མལ་དུ་མ་ཞེན་པར་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་
བོར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་འཐོབ་བོ།

སེམས་དབེན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཐ་
མལ་བའི་སྒྲུང་ཞེན་གྱིས་དབེན་པར་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱུར་བའི་
དོན་ཡིན་ལ། སེམས་འདི་ལ་ཐུགས་རྗེ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ན་
སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་
དབེན་གྱི་སྐབས་འདིར་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་ཏྲགས་བརྒྱད་ཤར་ཆོ། བྱ་བ་
གསུམ་ལྟར་དུ་བྱ་ཚུལ་གཤམ་ཆོ། འོན་སྒྲུང་བ་གསུམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་
ཚུལ་མ་ཤེས་ནས་བསྐྱེད་མ་བྱས་ན་ཉེས་དམིགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན།

སྒྲིབ་བ་གསུམ་དེ་ལས་སྒྲིབ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ་དང་།
མཆེད་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བཅུ་དང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟོག་པ་བདུན་ཏེ་ཀྱན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། ཀྱན་རྟོག་དེ་དག་ལས་འཛིགས་ལྟ་
སོགས་ཉོན་མོངས་སྟེ། ཉོན་མོངས་དེས་ལས་བསགས་ནས་སྤིང་ཅེ་ནས་
མནར་མེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་ཡང་འབྱམས་དགོས་ཏེ། རིམ་ལྡན་ལས། དེ་འདྲའི་
རང་བཞིན་མ་ཤེས་བས། །མི་ཤེས་ཐུན་བས་ཁེབས་བས་ནི། །དགོ་དང་མི་
དགོའི་ལས་བྱས་ནས། །འགྲོ་བ་ལྡར་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །མཆོམས་མེད་
ལ་སོགས་བྱས་ནས་ནི། །དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་འཆོད་པར་འགྱུར། །སྦྱིན་
སོགས་དགོ་བ་བྱས་ནས་ནི། །མཐོ་རིས་ལ་སོགས་དགོ་རུ་མཆོད། །སྦྱེ་བ་
དཔག་མེད་སྟོང་ཐུག་ནི། །འདིར་ནི་ཡང་དང་ཡང་ཐོབ་པ། །འདི་ནི་སྟོན་ལས་
རྣམ་སྟོན་ཞེས། །མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཐུང་ན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་བའི་བྱིར།

སྒྲིབ་བ་གསུམ་དེ་ཉིད་ལས་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཚུལ་ཤེས་ནས་བསྐྱེད་
བྱས་ན། བན་ཡོན་ནི། སྒྲིབ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལས་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་དེ་
ལས་དཔེའི་འོད་གསལ་འཆར། དཔེའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་མ་དག་བའི་སྦྱ་
ལུས་དང་། དེ་རྗེས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་སྦྱ་བྱུབ་ནས་རྫོང་
འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་སྒྲིབ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །གང་གིས་སྦྱེ་བ་ཉོན་མོངས་པ། །དེ་ཉིད་ཤེས་ན་ཡེ་ཤེས་

ཅན། །སྲིད་པའི་གཟེབ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མདོར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་དང་། ཞེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་དུ་ཡང་ཞེས་ནས་བདག་འཛིན་དེའི་ཞེན་
ཡུལ་སུན་སྤང་བའི་ལྟ་བ་ནམ་དག་ཕུ་ཐག་ཆོད་དགོས། ལྟ་བ་དེ་ཡང་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་མ་བསྐྱེད་ན་ཡེ་ཞེས་ཆོས་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མ་
ཆང་བར་མཐོང་ནས་ཀུན་ཏྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དབུ་མར་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་
བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། བདེ་བ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་བཞིའི་ངོ་བོར་མ་བསྐྱེད་
ན་ལོངས་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བར་མཐོང་ནས་སྤར་བ་འད་
པ་ལྟར་སྤང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་བདེ་སྟོང་ཡེ་
ཞེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱུར་བའི་སེམས་དབེན་ཡེ་ཞེས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ།

དེ་ལྟར་ན་སེམས་དབེན་ཡེ་ཞེས་འདི་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི། ལྷན་
སྒྲིལ་ཀྱི་དགའ་བ་དེ་སྟོང་པ་དང་སྤར་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་གྱི་ཆེད་
དུ་མིན་གྱི། དེ་ལས་སྐྱ་ལུས་འགྲུབ་པར་འདོད་ནས་སེམས་དབེན་ཡེ་ཞེས་
བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་
གསལ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་དང་དངོས་གནས་པའི་ཆ་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱ་ལུས་
འགྲུབ་ཏུ་ཉི་བའི་མཆོན་མ་མ་རྟེན་ན་དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་ད་དུང་མ་

ཉིད་པ་ཡིན་པས། དཔེ་འོད་གསལ་དེ་ཙམ་ལས་སྐྱུ་ལུས་དངོས་སུ་ལྡང་མི་
ཀུས། དེས་ན་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་ཏུ་ཉེ་བའི་མཚན་མ་ངེ་སྲིད་ཐོབ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
བྱི་ནང་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་ཡང་ཡང་འདྲེན་པར་
བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་ཏུ་ཉེ་བའི་མཚན་མ་དང་། སེམས་དབེན་ཡེ་
ཤེས་དཔེ་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་ཉིད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་ཏུ་ཉེ་བའི་མཚན་མ་ངེ་ལྟར་
འབྱུང་ཚུལ་ནི། མི་ལམ་དུ་རང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་གདན་སེམས་ཀྱི་ཆེན་པོའི་སྤྱང་
དུ་འདུག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བར་མི་བ་སོགས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་
ལུས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་བ། །བསམ་གཏན་ངང་ལ་
གནས་པ་ནི། །དམ་ཆིག་སྦྱོར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་མི་ལམ་དུ་རང་གི་ལུས་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་
བརྟན་ལྟ་བུ། རྣམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ། ལྷ་ལྷ་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ལུས་
ཀྱི་འོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འགོངས་པ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་
ཆོས་ཉན་པ། རང་གིས་འགོ་བ་མང་པོ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ། རྩ་འཁྱུལ་གྱིས་རྣམ་
མཁའ་ལ་འགོ་བ་སོགས་མིས་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ལས་རྒྱ་དང་ཡེ་རྒྱ་
སྐབས་གང་ལ་བསྟེན་ཚུལ་དང་། བསྟེན་བྱའི་ལས་རྒྱའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་

ལ་བཏེན་ནས་སྐྱེ་རྒྱུ་ལེ་མས་དབེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་ཚུལ་སྐྱེ་དུས་
 སོགས་བཤད་རྗེས་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དམ་ཆོག་གི་
 རྣམ་འགྲུབ་དངོས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ལས་རྒྱ་དང་ཡེ་རྒྱ་གཉིས་ལས། ལས་རྒྱ་
 ལ་བཏེན་ནས་བསྐྱོམ་ན་བརྒྱ་ཅན་སོགས་ལས་རྒྱ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་
 ཞིག ལས་ཐུན་མོང་བས་རྒྱ་ད་སྐྱེད་པ་སོགས་སྒོན་འགྲོའི་རིམ་པ་བརྒྱབ་ཏུ་
 བཅུག་ནས། རང་གི་ལག་པའི་སོར་མོས་ལས་རྒྱའི་ལྷ་ག་ཡང་ཡང་མཉིད་
 པས། དེའི་བྱ་རོག་གཞོང་གི་དབུས་ནས་རྩ་དབུ་མའི་མར་སྒྲེ་གོ་སོག་ལྷ་བྱ་
 ཞིག་ཕྱིར་སྐྱེད་ཆོ། ཡུམ་གྱི་དབུ་མའི་མར་སྒྲེ་དེ་ཉིད་རང་གི་དོ་རྗེའི་བྱ་གར་
 བཅུག རང་གི་དོ་རྗེ་ལས་རྒྱའི་ལྷ་གར་བཅུག་ནས་ཁ་སྐྱེད་བྱ། འདི་ནི་ཅའི་དོ་
 རྗེ་སྐྱེལ་གྱང་ཞེས་བྱའོ།

ཡེ་རྒྱ་ཡིན་ན། ཅའི་སྐྱེལ་གྱང་འདི་དམིགས་པས་བྱ། ལས་རྒྱ་དང་ཡེ་
 རྒྱ་གང་ཡིན་གྱང་། དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ་དངོས་ནི། རང་ཉིད་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་
 འཇིགས་བྱེད་སྐྱེ་མདོག་མཐིང་ནག་ཞལ་བྱག་ཡོངས་རྫོགས་སམ་ཞལ་
 གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་བྱག་རྒྱ་ཡུམ་དོ་རྗེ་རོ་ལངས་མར་གསལ་བ་དང་
 མཉམ་པར་སྐྱེད་པའི་ཡབ་རང་གི་སྒྲིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ནང་དུ་མི་
 ཤིགས་པའི་ཐིག་ལའི་གོ་སར། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འཇིགས་བྱེད་དཀར་
 བོ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་ཀར་ཉིང་ངེ་འཇིན་སེམས་དཔལ་འཁྱི་ཡིག་

ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གནས་པར་གྱུར་པར་བསྐྱོམ།
དེ་ནས། རང་དང་ཐུག་ཀྱི་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ནས་རྒྱང་སྤོས་རེད་གི་དུད་
བ་ལྟ་བུ་སྤོ་བུར་ཏེ་སོང་ནས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྩ་གཉིས་འཕྲད་མཆམས་སུ་རྒྱང་
གཉིས་ཐུགས་འཕྲད་དེ་འབྲིལ་ལེར་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམ། འདི་ནི་
རྒྱང་གི་དོ་མེ་སྤྱིལ་གྱང་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ནས། ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ནས་རྒྱང་
སྤོས་རེད་གི་དུད་བ་ལྟ་བུ་སྤོ་བུར་ཏེ་འོངས་ནས་རང་གི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་དུ་
ཞུགས། ཡར་སོང་སྟེ་རང་གི་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྤྲེལས་པར་བསམ།
རང་གི་རྒྱ་ཏིའི་ནང་ནས་གྲང་སྤོས་རེད་གི་དུད་བ་ལྟ་བུ་སྤོ་བུར་ཏེ་སོང་ནས་
ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་བུ་གར་ཞུགས། ཡར་སོང་སྟེ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་
ནང་དུ་སྤྲེལས་པར་བསམ། རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཡུངས་འབྱུ་
ཅམ་ཞིག་དང་། ཡུམ་གྱི་སྤྱི་བོ་ནས་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་ཞིག་
མར་པ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྒྲེའི་རྒྱང་གཉིས་འཕྲད་མཆམས་སུ་
སྤྲེལས་ཏེ་གཟུ་དཀར་དཀར་གཉིས་ཁ་སྐྱར་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་གྱུར་
པར་བསམ། འདི་ནི་ཐིག་ལེའི་དོ་མེ་སྤྱིལ་གྱང་ཞེས་བྲལོ། །དེའི་དུས་སུ་རང་
གི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བ་དེ་དབྱ་མའི་ཁུ་བ་བབ་པའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་དེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་སྟམ་པའི་ངང་
དུ་སྒྲང་དེ་བཞག་ནས་ཆོས་སྤྱིའི་ངོ་བོར་སོང་སྟམ་པ་བྲས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་

འཛོག་འདི་ནི་བདེ་སྟོང་གི་སྐྱེལ་ཁྱུང་ཞེས་བྱའོ།

སྐྱེལ་ཁྱུང་བཞི་བྱ་ཚུ་ལ་ནི། གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱད་ལས། རོ་རྩེ་སྐྱེལ་
ཁྱུང་དག་གི་སེམས། །རྟོར་བྱའི་ནང་དུ་སོན་བལྟ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་སྐྱེལ་ཁྱུང་བཞིའི་དམིགས་པ་བསྟོམས་རྩེས་
སྤར་སྟེང་གའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་རང་སེམས་
ཞུགས་པ་བཞིན་བཟུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས།
ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྤྲད་བར་གསུམ་དང་ཤ་ལྷགས་རུས་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཙྰ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙྰ་བ་ནམས་སྟེང་གའི་དབུ་མ་ལ་བྱག་པ་བྱའི་སྟོ་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་
ཙྰ་བ་ནས་ཙྰ་མའི་བར་སྐྱ་གུ་ཏ་རེ་ཡོད་པའི་ཙྰ་མོ་ཐམས་ཅད་བ་སྐྱའི་བྱ་ག་
ཐམས་ཅད་དང་ཁ་མཉམ་དུ་གནས་པ་ལ་རྒྱུང་ནམས་རྩ་ཁའི་བེལ་པ་ལྟར་སྟོ་
སྟོམ་སྟོམ་དུ་གནས་པར་གྱུར་པར་བསམ། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱའི་བྱ་གའི་ཁ་
སྟོ་སྟོམ་སྟོམ་དུ་གནས་པའི་རྒྱུང་དེ་དག་ལས་སྟོས་རེང་གི་དུད་པ་ལྟ་བུའི་
རྒྱུང་ཕྱ་མོ་ཚུར་སྟེང་གའི་ཕྱོགས་སུ་འོང་བའི་སྐྱ་ཨོ་གྱི་གདངས་དང་། རྒྱུང་དེ་
སྟེང་གའི་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་ཐེམ་ཞིང་གནས་པའི་སྐྱ་ཨྲཱིམི་གདངས་དང་།
ཕྱིར་འབྱུང་བའི་སྐྱ་རྩྭ་གི་གདངས་སུ་ཤར་བར་བསྟོམ་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ལ་
དམིགས་པའི་རྟོར་བཞུས་འདི་ཡང་ཡང་བྱ། དེ་ནས་སྤར་སྟེང་ཕྱག་རྒྱ་དང་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ངང་ནས། རང་ཉིད་རོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་སེམས་དཔའ་

སུམ་བཅེགས་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྙིང་གར་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་ལས་འོད་
ཟེར་འཕྲོས། སྙོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས། སྙོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མ་དག་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་དག་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར།
བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་དོ་རྩེ་
འཛིགས་བྲེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གྱུར། སྙོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
གྱུར་པ་རྣམས་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟར་གསལ་བ་ལ་བེམ། བཅུད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་སྟར་གསལ་བ་དེ་དག་ཡུམ་ལ་བེམ། ཡུམ་རང་ལ་བེམ། རང་དམ་
ཆོག་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་བེམ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩྱུ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་བེམ། རྩྱུ་གི་ཞབས་ཀྱ་ལྷ་ནི་
ཏ་ལ་བེམ། ཏ་ནི་ཏའི་མགོ་བོ་ལ་བེམ། མགོ་བོ་ལྷ་ཆེས་ལ་བེམ། ལྷ་ཆེས་བེག་
ལེ་ལ་བེམ། བེག་ལེ་རྒྱ་ད་ལ་བེམ། རྒྱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པ་འོད་གསལ་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསམ།

དེ་ལྟར་སྤྱིའི་རྒྱུན་སྤྱུག་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་རང་ནས་ནང་གི་རྒྱུན་བྲབ་
བྲེད་ལ་དམིགས་པའི་རྫོར་བཞུས་དང་། རེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གཉིས་
རེས་མོས་སུ་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་བ་དུག་གམ། བཅུ་གཉིས་
སམ། བཙོ་བརྒྱད་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བཤད། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་
པས་རྩ་མཐུད་མ་ལུས་གྲོལ། ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཡང་སྤར་བས་རྩ་སྟོང་སྤག་

བདུན་ཅུ་ཉི་ལྔ་གི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱི་བའི་བདེ་བ་སྡེ་མ་དག་
 ལས་ཆེས་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་། ཅུ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་རྣམས་སྤྱིང་གའི་མི་
 ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འབྱུང་། ཞུགས་པའི་
 ཉགས་སྡེ་བྱག་གི་རྒྱང་མཉམ་དུ་ཞེད་མཚུངས་པ་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་པ་དེ་
 འབྱུང་། གནས་པའི་ཉགས་སྡེ་བྱག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་སྟོ་བ་མི་
 འགྲུལ་བ་དེ་འབྱུང་། ཐིམ་པའི་ཉགས་སྤྱིག་རྒྱ། དུ་བ། མེ་བྲིལ། མར་མེ་ལྟ་
 བུའི་ཉགས་བཞི་སོང་སྐབས་ལུས་ལ་གནས་པའི་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ཅུ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བརྒྱུད་དེ། སྤྱིང་གའི་ཅུ་
 འདབ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱི་རིམ་དང་པོར་བྱས་པ་ལ་སྤྱིབས་ཆེ།
 དགའ་བ་དང་སྒྲིང་བ་དཀར་ལམ་སྟོང་པ་འཆར། རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་དེ་དག་
 སྤྱིང་གའི་ཅུ་འདབ་རིམ་པ་གཉིས་པར་སྤྱིབས་ཆེ་མཆོག་དགའ་དང་། རྒྲིང་བ་
 དམར་ལམ་ཞེན་ཏུ་སྟོང་པ་འཆར། ཅུ་འདབ་རིམ་པ་གསུམ་པར་སྤྱིབས་ཆེ།
 བྱང་དགའ་དང་སྒྲིང་བ་ནག་ལམ་སྟོང་ཆེན་འཆར། མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་
 ནང་དུ་སྤྱིབས་ཆེ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་
 དག་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་འཆར་རོ།

དེའི་དུས་སུ་དགའ་བ་བཞི་སྟེ་དང་བྱང་པར་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དགའ་བའི་
 དུས་སུ་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་དེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་

གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་སྟམ་པའི་ངང་དུ་སྒྲུང་དེ་བཞག་ནས་ཆོས་
སྐྱེའི་ངོ་བོར་སོང་སྟམ་པར་བྱས་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོགས། འདི་ནི་སངས་དུས་ཀྱི་
ཆོས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བའོ། །འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་ཆེ་ལུང་པོ་རྩིང་པ་ལས་གོ་ས་
ལོགས་སུ་ཡིད་ངོར་ལོངས་སྐྱེ་དོ་ཐེ་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་
སྐྱར་བཞེངས་པར་བྱེད། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུགས་སྒྲིག་གི་ཉེར་ཐོབ། དེ་
རྗེས་མཆེད་པ། སྒྲུང་བ། མར་མ། མཁའ་སྒྲུང་མེ་བྲིར། དུ་བ། སྒྲིག་རྒྱུའི་རྟགས་
རྣམས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་། འདི་ནི་སངས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བའོ། །མཉམ་
བཞག་དེ་ལས་ལྷང་ཆེ་རང་གི་ལུང་པོ་རྩིང་པ་སྐྱལ་སྐྱེ་དོ་ཐེ་འཛིགས་བྱེད་
ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྒྲོམས་པའི་སྐྱེ་བོ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་
སྒྲིང་གར་ཞུགས། རགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་འཛོམས། དེའི་ཆེ་སྒྲུབ་ཀྱས་རྒྱང་རྒྱ།
དབང་ཤེས་སྐྱེ་ཡུལ་ལ་འཇུག་གང་སྒྲུང་སྒྲིང་བ། སྒྲིང་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་དོ་ཐེ་
འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེའི་རྣམ་རོལ་དུ་བསྐྱེད། །འདི་ནི་སངས་དུས་ཀྱི་
སྐྱལ་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་གཉིད་དུ་འགོ་ཁར། སྒྲིང་གའི་རྩྭ་
ཡིག་ལ་སེམས་བབྱང་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲོམས་པས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་
གནས་ཐེམ་གསུམ་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་གྱི་རྟགས་
སྐྱར་སྐྱར་ཤེས་ཏེ། སྐྱར་སངས་དུས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་འོད་གསལ་དང་། འདིར་
ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འོད་གསལ་གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་བདེ་སྒྲིང་དབྱེར་

མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག། །འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བའོ།།

འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་ཆེ་མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ཕྱང་པོ་ཉིང་བ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་ངོར་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པར་བྱེད། དེའི་ཆེ་ལུགས་ལྷོག་གི་རྟགས་བདུན་སྒར་ལྟར་འབྱུང་བས་དེ་དག་ངོ་ཤེས་ཏེ་མི་ལམ་གྱི་དགོ་སྒྲོར་སྒར་བཞིན་བསྐྱུང་། །འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བའོ། །གཉིད་སང་ཆེ་ཕྱང་པོ་ཉིང་བ་སྐྱལ་སྐྱུ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱོམས་པའི་སྐྱེ་བོ་ནས་སྙིང་གར་ཁྱགས་ཏེ་གཉིད་སང་པར་བྱེད། དབང་ཤེས་ལྷ་ཡུལ་ལ་འཇུག དེའི་ཆེ་གང་སྒྲོང་སྒྲོང་པ། སྒྲོང་བ་བདེ་བ། བདེ་བ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུའི་ནམ་ཐོལ་དུ་བལྟའོ། །འདི་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བའོ།།

དེ་ལྟར་སང་དུས་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་དུག་བསྐྱོམས་པའི་ནམ་འགྱོར་བ་དེས། ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་པར་འཆི་དགོས་བྱུང་ཆོ། །འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་བྱ་དགོས་ཤིང་། ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་ཐོབ་ན་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་མི་དགོས་སོ། །དེ་བྱ་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ནམ་འགྱོར་བ་དེས་ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བར་

ངེས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་མི་དགོས། ཆེ་འདིར་
འཆང་རྒྱ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་དེར་ལམ་
ལྷག་མ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་
ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་ཐོག་མ་སྤང་བའི་
ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་། མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་མ་ཐོབ་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཉེར་
ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེ་འདིར་མ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདི་ནི་བར་དོར་འཆང་
རྒྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་དགོས། དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་
མཐར་འཆི་བའི་ཆེ་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་ཐོབ་ནས་བར་དོ་འོང་བའི་
དོད་དུ་སྐྱེ་ལུས་སུ་ལྷང་། སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་དེར་ལམ་ལྷག་མ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་
རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བ་
ཞེས་བྱའོ།

ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་དངོས་གང་ཡང་མ་ཐོབ་ཀྱང་།
སེམས་དབེན་རྗེས་མ་བྱུན་པ་ཐོབ་ན་སྐྱེ་ལུས་རྗེས་མ་བྱུན་པར་ལྷང་བྱས་
པས། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་འཆི་བའི་ཆེ་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་སྒྲོར་གསུམ་
བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བར་དོར་སྐྱེ་ལུས་རྗེས་མ་བྱུན་པར་ལྷང་། ལྷང་
ཚུལ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་གནད་ནི། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་ཆེ་སྟོང་གའི་ཁམས་
དཀར་དམར་གྱི་དབུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབེན་དཀར་པོ་དེ་ལ་སེམས་

ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ལེ་འོག་མ་གདན་དང་། སྤྱང་མ་གོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱས་
ནས་ལུས་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ལྷང་བར་བཤའ་བྱང་།
སྤྱི་བ་ལེན་པའི་ཆེ་སྤྱི་གནས་མཆོག་ཏུ་བསམ་བཞིན་སྤྱི་བ་ལེན་པའོ། །དེ་
ལྟར་སེམས་དབེན་རྗེས་མ་ཐུན་པ་དང་། སེམས་དབེན་དངོས་ཀྱི་ཆ་ཅམ་
ཞིག་གིས་མི་ངོམས་པར་སེམས་དབེན་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ནང་
གི་ཐབས་གོང་དུ་བཤའ་བ་དེར་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སེམས་དབེན་ཡེ་
ཤེས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལས་སྐྱབས་ལྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་དེ་ཉིད་
རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པ་ལ་ལས་སྐྱབས་དང་ཡེ་སྐྱབས་གང་
རུང་བསྐྱེན་ཞིང་སེམས་དབེན་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཏུ་ཉེ་བ་དང་། སྤྱི་
ལུས་འགྲུབ་ཏུ་ཉེ་བའི་མཆོན་མ་གོང་དུ་བཤའ་བ་ལྟར་བྱང་ན། སྤྱི་རེས་པར་
ལས་སྐྱབས་དང་སྤྱི་རེས་སྤྱི་རེས་པར་འཇུག་པའི་ངང་ནས། དེ་ནི་དཔེའི་འོད་
གསལ་མ་ཐར་ཐུག་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་འོད་གསལ་དེ་ལས་སྤྱི་ལུས་དངོས་
གནས་པར་ལྷང་བར་བྱའོ་སྤྱི་ལུས་པའི་འཕེན་པ་སྤྱི་དུ་བཏང་ནས། རང་ཉིད་རྫོ་
རྗེ་འཇིགས་བྱེད་སེམས་དཔའ་སྤྱི་བཞེད་ལུས་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་གའི་
སྤྱི་ཡིག་དཀར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྤྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་སྤྱི་དུ་
ཀྱི་འཇིག་ཉིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་དག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་དུ་ཉེ་དག་པའི་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བྱུང། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཐམས་

ཅད་སྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་རྩོམ་འཛིག་སྤྱོད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གྱུར། སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྩོམ་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་ལ་
ཐེམ། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་དེ་དག་ཡུམ་ལ་ཐེམ། ཡུམ་རང་
ལ་ཐེམ། རང་དམ་ཆོག་སེམས་དབང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ལ་ཐེམ། ཡེ་
ཤེས་སེམས་དབང་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དབང་རྩྭ་ཡིག་དཀར་པོ་ལ་ཐེམ།
རྩྭ་གི་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་ལྟེ་ཉ་ལ་ཐེམ། ཉ་ལྟེ་ཉའི་མགོ་བོ་ལ་ཐེམ། མགོ་བོ་ལྷ་ཆེས་
ལ་ཐེམ། ལྷ་ཆེས་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ། ཐེག་ལེ་རྒྱ་ད་ལ་ཐེམ། རྒྱ་ད་ཡང་མི་
དམིགས་པར་འོད་གསལ་སྤོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསམ།

སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་དེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་སྟམ་པའི་རང་དུ་ལྟར་དེ་བཞག་ནས་ཆོས་
སྤྱི་ངོ་བོར་སོང་སྟམ་པ་བྱས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་ སྐབས་འདིའི་རྗེས་
གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གྱིས་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་སྤར་
མ་བསྐྱས་པའི་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱི་མོ་ཚུན་ཆད་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་
མ་ལུས་པ་སྤོང་གའི་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་འཆི་རིམ་རྗེས་ལ་བཞིན་
ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པས། ཞུགས་པའི་རྟགས་སྣ་བྱག་གི་རྒྱུ་
མཉམ་རྒྱུ་ཤེད་མཚུངས་པ་དེས་ཅན་དུ་ཐེངས་པ་དེ་འབྱུང་། གནས་པའི་
རྟགས་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་བ་ཆད་ཅིང་སྟོབ་མི་འགྲུལ་བ་དེ་འབྱུང་།

ཐེམ་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱ། དུ་བ། མེ་ཁྲིར། མར་མེ་ལྷ་བྱའི་རྟགས་བཞི་སོང་
 སྐབས་ལུས་ལ་གནས་པའི་རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་ནམས་ཅ་སྟོང་ཐུག་བདུན་
 ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བརྒྱད་དེ། སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱི་རིམ་དང་པོར་བྱས་པ་ལ་སྟེབས་ཆོ། དགའ་བ་དང་སྒྲང་བ་དཀར་ལམ་
 སྟོང་པ་འཆར། རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་དེ་དག་སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་རིམ་པ་
 གཉིས་པར་སྟེབས་ཆོ་མཆོག་དགའ་དང་། སྒྲང་བ་དམར་ལམ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་
 འཆར། ཅ་འདབ་རིམ་པ་གསུམ་པར་སྟེབས་ཆོ་བྱུང་དགའ་དང་སྒྲང་བ་ནག་
 ལམ་སྟོང་ཆེན་འཆར། མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལའི་ནང་དུ་སྟེབས་ཆོ་ལྷན་སྐྱེས་
 ཀྱི་དགའ་བ་དང་། རྩ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྷ་བྱའི་ཉམས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་འཆར།

འོད་གསལ་འདི་ནི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་དབེན་
 དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་དངོས་ཡིན། དཔེའི་འོད་གསལ་ཀྱི་སྐབས་
 འདིར་གཉིས་སྒྲང་ཐ་མོ་མ་དག་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མདོན་སུམ་དུ་མ་
 རྟོགས་པས་ནམ་མཁའི་མདོག་འདྲ་བའི་ཉམས་འཆར་གྱི། དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ལ་ཉམས་དེ་མི་འཆར་བ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དཔེའི་འོད་གསལ་
 འདིའི་སྐབས་སུ་སེམས་རྩ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྷ་བྱའི་
 ཉམས་འཆར་བ་དེ་ལ་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པ་ཞིག་འོང་། དེའི་ངང་ལས་

སེམས་གཡོ་བ་ཅུང་ཟད་བྱུང་ན། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་བ་ཡིན་
པས་མཆོམས་དེ་ནས་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་སྐྱུ་ལུས་སུ་ལྷང་ཚུལ་
ཞེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དམ་ཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
དབེན་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

༡ དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

གསུམ་པ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་དཔེའི་འོད་
གསལ་མཐར་ཐུག་དེ་ལས། རང་གི་ཞིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
ལྟའི་སྐྱར་ལྷང་བ་ལ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའམ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། གོང་བྱར་གནས་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི། །ལུས་འདི་ག་ཞིན་རྗེའི་ག་ཞེད་དཔའ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ཡང་གོང་བྱར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། གང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་ཞིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་
སེམས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ལུས་འདི་ཞེས་པ་ནི།
ལུས་རགས་པ་འདི་མ་ཡིན་གྱི། བརྫོད་མ་ཐག་པའི་ཞིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་
སེམས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་ལུས་འདི་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཞིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་
སེམས་སྐྱུ་ལུས་མ་ཡིན། རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དབེན་རྗེས་མ་ཐུན་པའི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་པའི་

སྐྱུ་ལུས་རྗེས་མ་ཐུན་པ་དེ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱུ་ལུས་
འགྲུབ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡོད་པས་སྒོ་ཞིབ་མོས་བརྟགས་ཏེ་བསྐྱེད་
རིམ་དང་། ལུས་དབེན་དང་། རག་དབེན་དང་། སེམས་དབེན་རྣམས་རིམ་
བར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། སེམས་དབེན་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཆ་ཕྱི་མ་ཉིར་ཐོབ་གྱི་
མཐར་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་འགྲུབ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེར་
མ་བཟང་སྐྱུ་ལུས་འདི་ལ་འདུས་པ་ལས་བཤའ་པའི་བྱུང་པར་བཅོ་ལྷ། དཔེ་
བཅུ་གཉིས་དང་། ལུགས་འདིར་བཤའ་པའི་དཔེ་ལྷ་དང་། ཡིག་ཅུང་ལས་
བཤའ་པའི་མཚུངས་ལྡན་ལྷ། བྱུང་པར་ལྷ་དང་། སྐྱོད་བསྐྱུས་ལས་བཤའ་
པའི་བྱུང་ཆོས་བཞི་རྣམས་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྐྱུ་ལུས་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྐྱུ་ལུས་གྱི་
མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་གས་
མཐར་ཕྱིན་པའི་པན་ཡོན་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ལ་གནས་
པར་གྱུར་ཏེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལ་ཡང་སྒོ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ།

གོང་དུ་སྒོས་པའི་བྱུང་པར་བཅོ་ལྷ་ནི། རྒྱུའི་བྱུང་པར། དུས་གྱི་བྱུང་
པར། གནས་གྱི་བྱུང་པར། རོ་བོའི་བྱུང་པར། ཁ་དོག་གི་བྱུང་པར། དབྱིབས་
གྱི་བྱུང་པར། མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར། འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་བྱུང་པར། དུལ་

ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱང་པར། འཕེན་པའི་བྱང་པར། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར།
དཔེའི་མཆོན་པའི་བྱང་པར། མཆོན་གྱི་རྣམ་གངས་ཀྱི་བྱང་པར། དེས་ཆིག་
གི་བྱང་པར། དུན་ཚད་ཀྱི་བྱང་པར་ཏེ་བྱང་པར་བཅོ་ལྔ་ཡོད། དཔེ་བཙུ་
གཉིས་ནི། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀྱན་བཅུས་ལས། སྐྱེ་མ་ཚུ་ཟླ་མིག་ཡོར་རྒྱ། མི་
ལམ་སྐྱ་དེ་མིག་འཕྲུལ་འཇུག། སྟོག་དང་ཚུ་བྱར་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་མ། ཚུ་ཟླ། མིག་ཡོར། སྟོག་རྒྱ། མི་ལམ། བྲག་ཆའི་སྒྲ།
དེ་བའི་གོང་བྲེད། མིག་འཕྲུལ། འཇུག་ཆོན། སྟོག་ཚུ་བྱར། མེ་ལོང་ནང་གི་
གཟུགས་བརྟན་ཏེ་དཔེ་བཙུ་གཉིས་སོ། །འཕྲགས་འདིར་བཤད་པའི་དཔེ་ལྔ་
ནི། མི་ལམ། སྐྱེ་མ། ཚུ་ཟླ། ཚུ་བྱར། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་ལྔ་འོ། །
ཡིག་ཚུང་ལས་བཤད་པའི་མཚུངས་ལྟན་ལྔ་ནི། མ་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་དེ་ལ་
མི་ལམ་དང་མཚུངས་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། ལྡང་བ་མཚུངས་པ། གྲུབ་པ་མཚུངས་པ།
ང་རྒྱལ་འཕོ་བ་མཚུངས་པ། ལོགས་སུ་བྱེ་བ་མཚུངས་པ། སྤར་ལུས་ལ་
འཇུག་པ་མཚུངས་པ་དང་ལྔ་འོ། །བྱང་པར་ལྔ་ནི། གང་ནས་ལྡང་བའི་གནས་
ཀྱི་བྱང་པར། གང་ལས་ལྡང་བའི་རྒྱུའི་བྱང་པར། གང་གིས་ལྡང་བའི་འཕེན་
པའི་བྱང་པར། གང་གི་ཆེ་ལྡང་བའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར། གང་གི་ངོ་བོར་ལྡང་
བའི་ངོ་བོའི་བྱང་པར་ཏེ་ལྔ་འོ། །

སྤྱོད་བསྐྱེད་ལས་བཤད་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་འོག་ཏུ་འཆད། གོང་གི་

དེ་དག་ཤེས་ཚུལ་རྩང་ཟད་བཤད་པ་ལ། འདུས་པའི་ལྷགས་ལ་རིམ་པ་
 གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་འདི་ལ་བྱད་པར་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རྒྱའི་བྱད་
 པར་ནི། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་
 འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་འབྱུག། གཉིས་པ་དུས་གྱི་བྱད་པར་ནི།
 སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་ལྡོག་ཏུ་ཤར་བའི་ཉེར་ཐོབ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུག། གསུམ་པ་གནས་གྱི་བྱད་པར་ནི། རྣལ་འབྱོར་པའི་
 འཕེན་པས་སྙིང་གའི་རྒྱ་ཉིའི་དབུས་གྱི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཅི་རིགས་སུ་ལྔ་
 རུང་ཡང་། ལུས་རགས་པ་འདི་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་ལྔ་བ་ནི་
 གདམས་ངག་གི་མཆོག་ཡིན་པར་ཡིག་རྒྱང་ལས་གསུངས། བཞི་པ་ངོ་བོའི་
 བྱད་པར་ནི། རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་པའི་དྲངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
 འཇའ་ལུས་ཡིན། ལྔ་པ་ཁ་དོག་གི་བྱད་པར་ནི། སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ཁ་དོག་
 དཀར་པོ་ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་སྐྱུ་ལུས་གྱི་གཙོ་བོ་དཀར་པོ་ཡིན། ཐུག་པ་
 དེ་བྱིབས་གྱི་བྱད་པར་ནི། འདུས་པ་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་ཐུག་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྩོགས་ཡུམ་བཅས་
 སམ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ཡུམ་བཅས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། བདུན་པ་
 མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི། སྐྱུ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེས་གྱི་མིག་ཡུལ་དུ་མི་
 རྣང་བའོ། །བརྒྱད་པ་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་བྱད་པར་ནི། སྐྱའི་འོད་ཟེར་གྱིས་

འཛིག་རྩོམ་གྱི་མཐའ་མཐར་ལྷན་པར་བྱེད་པའོ། །དགུ་པ་ཡུལ་ལ་མེད་སྡོད་
པའི་བྱེད་པར་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆོད་ཞིང་ཡན་ལག་གི་རྒྱ་ལྷ་དང་ལྷན་
པའོ། །བཅུ་པ་འཕེན་པའི་བྱེད་པར་ནི། རོད་གསལ་གྱི་དང་ནས་འཕེན་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།

བཅུ་གཅིག་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་ནི། རྣམ་མཁའི་མཛོད་ལ་མངའ་
བརྟེན་པས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསམ་བ་ཅམ་གྱིས་འགྲུབ་པ།
སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་མཆོད་དང་དཔེ་བྱེད་གྱིས་
བརྒྱན་པ། སྐྱེ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་
མཐོང་བ། ཆོད་སྡོད་དང་བརྒྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སྟུང་
པ། ཆེ་འདྲིང་འཆང་རྒྱ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཆོད་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡོན་ཏེ།
རིམ་ལྷེ་ལས། གནས་དང་གོས་དང་ཟས་ལ་སོགས། །མཁའ་ལ་སྐྱད་ཅིག་
དག་གིས་རྟོག་། །ཅིས་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པ་ཀྱི་གྱིས་མཆོད། །ཡང་དང་
ཡང་དུ་ཕྱག་བྱེད་འགྲུབ། །ཞེས་དང་། བདེ་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། །རང་ཉིད་
རྩོམ་སྟུང་འགྲུབ་པར་འགྲུབ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་དཔེའི་
མཆོད་པའི་བྱེད་པར་ནི། དཔེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་དང་
མཚུངས་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

བཅུ་གསུམ་པ་མཆོད་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། བདག་བྱེད་

བཟུང་། གུན་རྫོབ་བདེན་པ། སྐྱ་མའི་སྐྱ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ། ཇི་ཟའི་
 སེམས་ཅན། རྫོ་རྫེའི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་
 སྐྱ་མ་ཉིད། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་ཇི་ཟའི་སེམས་ཅན་
 འགྱུར། །རྫོ་རྫེ་སྐྱ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཙུ་བཞི་པ་
 དེས་ཆིག་གི་བྱང་པར་ནི། །ངའོ་སྙམ་དུ་ཐ་སྙད་དུ་འདོགས་པའི་གཞིར་འགྱུར་
 བའི་ཤིན་དུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་ལ་བདག་ཅེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་
 ཡིན་ལ། བདག་དེ་ཉིད་བྱིན་བྱིས་བཟུབས་ཏེ་སྤྱིའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་
 བྱིན་བཟུབས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བཙེ་ལྔ་པ་ཡུན་ཚད་གི་བྱང་པར་ནི། ཐོག་མ་
 དཔེའི་འོད་གསལ་རྗེས་མ་ཐག་དུ་ཤར་བའི་ལྷགས་སྒྲོག་གི་ཉེར་ཐོབ་པ་དང་
 དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐ་མ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གི་འོད་
 གསལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་ལྷགས་འབྱུང་གི་ཉེར་ཐོབ་གི་བར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ།
 དོན་གི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ཆེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་འགྲོ་
 བའོ། །གོང་གི་དཔེ་བཙུ་གཉིས་དང་མཚུངས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་སྐྱ་
 མ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། སྐྱ་མས་སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱས་བྱ་དེ་ཤ་རུས་རྫོས་བཅས་
 མ་ཡིན་པ་བཞིན་སྐྱ་ལུས་འདི་ཡང་ཤ་རུས་རྫོས་བཅས་མ་ཡིན། གཉིས་པ་
 ཚུ་ཟླ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། མཁའ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་ཤར་ཡང་། དེའི་གཟུགས་
 བརྟན་ཚུ་ཟླ་ནི། ཚུ་གང་དུ་ཡོད་པའི་སར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འཆར་བ་བཞིན་

སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱུ་ལ་
རུས་སོ། །གསུམ་པ་མིག་ཡོར་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། མིག་ཡོར་ཞེས་པ་
གྲིབ་མ་ཡིན་ལ། གྲིབ་མ་དེ་མཚོན་ཆ་མེ་ཚུལ་སོགས་པས་བཅད་ཅིང་གཞིག་
ཏུ་མེད་པ་བཞིན་སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་མཚོན་མེ་སོགས་ཀྱིས་གཞིག་ཏུ་མེད་
པའོ།

བཞི་པ་སྒྲིག་རྒྱ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་དེ་མི་རྟག་པ་གཡོ་
བའི་རྣམ་པ་ཅན་བཞིན་སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །དེ་
ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཤར་ཆེ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་འགྲོ་བས་མི་རྟག་གཡོ་
བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མཁས་པ་འགས་གསུངས། ལྷ་པ་མི་ལམ་དང་མཚུངས་
ཚུལ་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་པོ་རྣམས་
པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་དང་། སྐར་བྱུང་པོ་རྣམས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་
སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་
པོ་རྣམས་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་དང་། སྐར་བྱུང་པོ་རྣམས་པ་ལ་འཇུག་
པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །བྲུག་པ་བྲག་ཆའི་སྐྱ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། བྲག་
ཆའི་སྐྱ་དེ་བྲག་དང་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་བྲག་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་སྐྱུ་ལུས་འདི་
ཡང་བྱུང་པོ་རྣམས་པ་དང་རྟེན་ཐ་དད་དུ་གནས་ཀྱང་རྒྱད་གཅིག་པ་ཡིན་པའོ།
།བདུན་པ་དེ་ཟེ་གྲོང་ཁྱེར་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཟེ་གྲོང་ཁྱེར་དེ་གནས་

ཁང་དང་སྤྱི་བོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལྟར། སྤྱི་ལུས་འདི་ཡང་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་སམ་གཙུག་པོ་ཅི་རིགས་
 ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲུབ་བའོ། །བརྒྱད་པ་མིག་འཕྲུལ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། མིག་
 འཕྲུལ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དུ་མར་སྒྲུབ་བ་བཞིན། སྤྱི་ལུས་འདི་ཡང་སྤྱི་ལ་པ་དུ་
 མ་སྟོན་བའོ། །དགྲུ་པ་འཇའ་ཚོན་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། འཇའ་ཚོན་དེ་ཁ་
 དོག་སེར་སྤྱི་སོགས་སོ་སོར་སྒྲུབ་བ་བཞིན། སྤྱི་ལུས་འདི་ཡང་མ་འདྲེས་པར་
 སོ་སོར་སྒྲུབ་བའོ། །བརྒྱུ་པ་སྤྱོད་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་
 གསེབ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་ཐོན་པ་བཞིན། སྤྱི་ལུས་འདི་ཡང་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་
 ལས་སྐད་ཅིག་གིས་ཐོན་བའོ། །བརྒྱུ་གཅིག་པ་ཚུ་བྱར་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི།
 ཚུ་བྱར་དེ་ཚུ་ལས་བར་མ་ཆད་པར་ཐོལ་དེ་བྱུང་བ་བཞིན། སྤྱི་ལུས་འདི་ཡང་
 སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་ལས་ཚོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་
 ཆད་པར་འབྱུང་། བརྒྱུ་གཉིས་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་
 ཚུལ་ནི། མེ་ལོང་ནང་དུ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་ཆོ། ཡན་
 ལག་ཉིང་ལག་མཚན་དཔེ་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་ཤར་བ་བཞིན། སྤྱི་ལུས་འདི་
 ཡང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་མཚན་དཔེ་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་བོ།

ལུགས་འདིའི་དཔེ་ལྷ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ལ། དང་པོ་མི་ལམ་དང་
 མཚུངས་ཚུལ་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རང་རྒྱ་གཉིད་ཀྱི་འོད་

གསལ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་སྤྱེན་ས་
འགོ་ཡང་། སྤར་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་རང་རྒྱ་
དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་
སུ་སྤྱེན་ས་འགོ་ཡང་སྤར་ཕུང་པོ་དེ་ལ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱུ་མ་དང་
མཚུངས་ཚུལ་ནི། སྐྱུ་མས་སྐྱུ་ལ་བའི་མི་དེ་བཞིན་ལག་གི་རྩམ་པ་ཅན་དུ་སྤང་
ཡང་ཤ་རུས་རྩོས་བཅས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་
ཡང་ཤ་རུས་རྩོས་བཅས་མ་ཡིན། གསུམ་པ་ཚུ་སྤྱོད་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། ཟླ་
བ་གཅིག་ཤར་ཡང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཚུ་གར་ཡོད་ཀྱི་སར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
དུ་འཆར་བ་བཞིན། སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་རང་གི་གདུལ་བྱ་གར་ཡོད་ཀྱི་སར་
སྐྱུ་ལ་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའོ། །བཞི་པ་ཚུ་བྱུར་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི།
ཚུ་བྱུར་དེ་ཚུ་ལས་བར་མ་ཆད་པར་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བ་བཞིན་སྐྱུ་ལུས་འདི་
ཡང་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བྱུང་། ལྷ་པ་
མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། མེ་ལོང་ནང་གི་དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་མཆོན་དཔེ་ཆ་ཤས་ཅིག་ཅར་དུ་ཤར་བ་
བཞིན། སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་མཆོན་དཔེ་ཞལ་བྱུག་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་བོ། །
ཡིག་ཚུང་ལས་བཤའ་དཔའི་མཚུངས་ལྟན་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལྷང་བ་
མཚུངས་པ་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བ་བཞིན།

སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ལྔ་། གཉིས་པ་གྲུབ་པ་མཚུངས་
 པ་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་པ་བཞིན་སྐྱུ་ལུས་འདི་
 ཡང་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་པ་འོ། །གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་འཕོ་ཚུལ་མཚུངས་
 པ་ནི། མི་ལམ་གྱི་མི་དེ་ཡིད་གྱི་ལུས་དེར་ང་རྒྱལ་འཕོ་བ་བཞིན། སྐྱུ་ལུས་
 འདི་ཡང་ཉེན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ལུས་དེར་ང་རྒྱལ་འཕོ་བ་འོ། །བཞི་པ་ལོགས་སུ་སྤྱེ་
 བ་མཚུངས་པ་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ལུས་རགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་སྤྱེ་བ་
 བཞིན། སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་ལུས་རགས་པ་འདི་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་སྤྱེ་བ་འོ། །
 ལྔ་པ་སྤྲོ་ལུས་ལ་འཇུག་པ་མཚུངས་པ་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་ལྷུང་པོ་
 རགས་པ་ལ་སྤྲོ་འཇུག་པ་བཞིན། སྐྱུ་ལུས་འདི་ཡང་ལུས་རགས་པ་ལ་སྤྲོ་
 འཇུག་པ་འོ།

ཡིག་རྒྱང་ལས་བཤད་པའི་བྱང་པར་ལྔ་ལས། དང་པོ་གང་ནས་ལྔ་ང་
 བའི་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། སྐྱུ་ལུས་འདི་སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་
 གི་ཁམས་དཀར་དམར་གཟུ་ཁ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་དབྱས་ནས་ལྔ་ང་བའོ། །
 གཉིས་པ་གང་ལས་ལྔ་ང་བའི་རྒྱའི་བྱང་པར་ནི། ཉེན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་རྒྱང་སེམས་
 ལས་ལྔ་ང་བའོ། །གསུམ་པ་གང་གིས་ལྔ་ང་བའི་འཕེན་པའི་བྱང་པར་ནི། དཔེའི་
 འོད་གསལ་ལས་རྒྱང་གཡོས་ཆེ་དེ་ནི་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལྔ་ང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་
 འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྔ་ང་བའོ། །བཞི་པ་ལྔ་ང་བའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།

སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དབེད་འོད་གསལ་འགག་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
ལྡང་བའོ། །ལྷ་པ་གང་གི་ངོ་བོར་ལྡང་བའི་ངོ་བོའི་བྱང་པར་ནི། ལྷང་སེམས་
བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྐྱར་ཤར་བའི་ངོ་བོར་ལྡང་བའོ།

སྟོན་བསྐྱེད་ལས་བཤད་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་ནི། དབེན་གསུམ་མན་
ཆད་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པ། ལྷ་མ་བརྒྱད་
པའི་རིམ་པ་ལས་འོངས་པ། བར་སྤྱོད་ཐེག་པའི་ས་བཅུའི་སེམས་དབའ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་མི་ཅུས་པ་སྟེ་བྱང་ཆོས་
བཞི་དང་ལྡན་པའོ། །ཡང་སྐྱེ་ལུས་པ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉུག་
མའི་ལུས་ཀྱང་རང་གི་སྐྱེ་ལུས་དང་འདྲ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་། སྟོན་
བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རྒྱ་རྒྱང་སེམས་ཅམ་གྱི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་མཐོང་བ་
ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་
འདྲ་བར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་བེམ་པོ་མ་ཡིན་ལ། །ཤ་དང་ཁྲག་ཀྱང་ང་མ་ཡིན། །
བདེན་མིན་རྩུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མལ་མ་ཡིན་ཡེ་ཤེས་སྐྱ། །དྲངས་ཤིང་
གསལ་ལ་རྩོག་པ་མེད། །ཕུན་ཆོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སྐྱ་མའི་
སྐྱ་འདི་ནི་བེམ་པོ་དང་ཤ་ཁྲག་མ་ཡིན། །ཤ་ཁྲག་གི་ལུས་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་

དེར་བདེན་པ་མ་ཡིན་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཀྱི་ལུས་དངོས་སུ་ཡོད་པས་དེར་རྟུན་
པ་མ་ཡིན། འདི་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་སྒྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན། འདི་ནི་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་
ལ་སྐྱའི་ཆ་རྣམས་མ་འདྲེས་པས་རྩོག་པ་མེད་པ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་
སོགས་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་དང་ལྡན་པར་གསུངས་སོ།།

རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱ་ལུས་འདི་ཐོབ་ན། བར་སྤྱན་ཐེག་པ་བས་
བསྐལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པའི་དོད་
ཐུབ་བྱེད་པས། སྐྱ་ལུས་ཐོབ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཆེར་བསགས་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསུངས། དེས་ན་བར་སྤྱན་ཐེག་པ་བས་ས་བརྒྱད་
པ་ཐོབ་ཀྱང་། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་ཏེ་ཆོགས་གསོག་ལ་འབད་དགོས་
པར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་དགོས་ཤིང་། སྐྱ་ལུས་པ་འདིས་མཉམ་
གཞག་ལས་ལངས་ཆེ་ཆོགས་གསོག་ལ་དེ་ལྟར་འབད་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་
པར་གསུངས་སོ། །སྐྱ་ལུས་པ་དེས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་
ངང་ནས་སྟོང་གའི་སྤྱད་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་དང་། འོད་གསལ་ལས་ལངས་ཆེ་སྐྱ་མའི་སྐྱར་གནས་པ་དང་། སྐྱ་
མའི་སྐྱར་གནས་མི་དགོས་པའི་ཆེ་ཕུང་པོ་རྟིང་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། གདུལ་བྱར་
ཆོས་སྟོན་པ་དང་། བཟའ་བཀུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་

པར་འབྲུག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་སོགས་མཉམ་ཆེས་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྲེད་པའི་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་
མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས་མཆོན་
མ་བྱུང་ཚུལ་ནི། སྐྱུ་ལུས་པ་དེའི་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཀྱན་ཚོབ་
སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཅི་ཙམ་ཤར་ཡང་དེ་མ་ཐག་བཅད་ཀྱིས་གཙོད་པ།
འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཉགས་
ཁུད་པར་ཅན་འབྱུང་བའོ། །དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་ཟིན་
ཏོ།

༥ རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

བཞི་པ་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། གཉིས་སྒྲིང་སྤྱོད་དག་
ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ཡིན་
ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྦྱིར་འོད་གསལ་ལ་གཞིའི་འོད་གསལ། ལམ་ཀྱི་
འོད་གསལ། འབྲས་བུའི་འོད་གསལ། ཡུལ་ཀྱི་འོད་གསལ། ཡུལ་ཅན་ཀྱི་
འོད་གསལ། དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ཞེས་སོགས་དོན་དངོས་དང་མིང་བཏགས་
ཙམ་ཀྱིས་མང་དུ་བཤད་པ་ལས། སྐབས་འདིའི་འོད་གསལ་ནི་ལམ་ཀྱི་འོད་
གསལ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་། དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་གསུམ་ག་

ཡིན་ནོ། །འོད་གསལ་དེ་དུས་གང་གི་ཆེ་མཛོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེན་གོང་དུ་
 བཤད་པའི་མཆོན་མ་ཐོབ་ཆོ། ཐོ་རངས་གཡའ་དག་པའི་དུས་སུ་མཛོན་དུ་
 བྱེད་པར་བཤད་དེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ནི། །
 བསྐྱེམ་པ་མཆོག་གི་བསྐྱེམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐབས་
 གང་ལ་བཏེན་ནས་མཛོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེན། བྱིའི་ཐབས་ལས་རྒྱ་དང་སྤར་
 ལྟར་སྒྲུམས་པར་འབྱུག་པའི་དང་ནས་ནང་གི་ཐབས་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་
 གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གང་རུང་བྱས་པས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་
 ལས། མན་ངག་ཐོབ་པའི་སྒྲོབ་མ་ཡིས། །དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་
 བསྐྱབ། །རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རིམ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྗེས་སུ་གཞིག་པ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རིལ་འཛིན་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་རིལ་ལྟ་
 བྱ་ཞེན། དང་པོར་སྣོད་བཅུད་རང་ལ་མི་བསྐྱེམ་པར་རང་གི་ལུས་རིལ་པོ་འོད་
 གསལ་དུ་སྤྱད་པ་ནི། རིལ་འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། དང་པོར་སྣོད་བཅུད་
 རང་ལ་བསྐྱེམ་ནས་དེ་རྗེས་རང་ཉིད་རིལ་འཛིན་བཞིན་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་
 བྱི་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མགོ་བོ་ནས་ནི་རྒྱང་
 པའི་བར། །རི་སྒྲིང་སྒྲིང་གར་བྱིན་པའི་བར། །རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་
 འབྱུག །རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་རྒྱ་ཉིད། །དང་

པོ་འོད་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། །སྤྱི་ནས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། །རྗེས་སུ་
གཞིག་པའི་རིམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འོད་
གསལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅན་ན། མེ་ལོང་ལ་ཏ་བཏབ་པ་དེ་མཐའ་ནས་བསྐྱུས་
ཏེ་ཡལ་བ་ལྟར་སྤར་བྱི་སྐྱུ་ལུས་དེ་ཡང་མཐའ་ནས་རིམ་གྱིས་མི་སྤང་བར་
ཡལ་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་སོང་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་དང་སྟོང་བ་
ཉིད་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་དོན་
གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལས། རི་ལྟར་དབུགས་རྒྱང་མེ་ལོང་ལ། །རི་ལྟར་ཐིམ་པར་བལྟ་བར་བྱ། །
ཞེས་དང་། རིམ་ལྡེ་ལས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །ཡང་དག་མཐའ་ནས་
རྣམ་པར་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་དེ་ཡལ་
ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་པའི་ཆོ། །ཤེན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱང་དེ་ཟག་མེད་
གྱི་རྒྱང་དུ་གྱུར་ནས་གཟུགས་སྐྱའི་ཉིར་ལེན་བྱེད། རྒྱང་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་
པའི་སེམས་དེ་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་ཆོས་སྐྱའི་ཉིར་ལེན་བྱེད།
སྐྱུ་གཉིས་གྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཆེག་སྤྲིལ་དུ་བྱས་པས་ཤེས་
སྤྲིབ་སྤྲོ་མོའང་སྟོང་བ་ལ་སྟོབས་ལྷན་དུ་འགྱུར་རོ། །

དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་ཐབས་དངོས་ནི། སྤར་གྱི་སྐྱུ་
ལུས་པ་དེས་མཆན་མ་གོང་དུ་བཞག་པ་ལྟར་མཐོང་བ་ན། ཐོ་རངས་གཡལ་

དག་གི་དུས་སུ་རང་ཉིད་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་
ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིང་གའི་རྩི་ཡིག་དཀར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྒོད་
བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་སྒོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་དག་པ་
ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་དག་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར། བཅུད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ཏེ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་
དུ་གྱུར། སྒོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་བཅུད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་ལ་བྲིམ། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་དེ་
དག་ཡུམ་ལ་བྲིམ། ཡུམ་རང་ལ་བྲིམ། རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་ལ་བྲིམ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩི་
ཡིག་དཀར་པོ་ལ་བྲིམ། རྩི་གི་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་ཉི་ཏ་ལ་བྲིམ། ཏ་ཉི་ཏའི་མགོ་བོ་
ལ་བྲིམ། མགོ་བོ་ལྷ་ཆེས་ལ་བྲིམ། ལྷ་ཆེས་བྲིག་ལེ་ལ་བྲིམ། བྲིག་ལེ་རྒྱ་ད་ལ་
བྲིམ། རྒྱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པར་འོད་གསལ་སྒྲིང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་སྒྲར་
ལྟར་བསྒྲོམས་པས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་བཅས་གསུམ་འབྱུང་། ཞུགས་
པའི་རྟགས་སྣ་བྱག་གི་རྒྱང་མཉམ་རྒྱ་ཤེད་མཚུངས་པ་ངེས་ཅན་དུ་བེངས་པ་
དེ་འབྱུང་། གནས་པའི་རྟགས་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་སྟོ་བ་
མི་འགྲུལ་བ་དེ་འབྱུང་། བཅས་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱ། དུ་བ། མེ་ཁྲིལ། མར་མེ་ལྷ་
བུའི་རྟགས་བཞི་སོང་རྗེས། སྒྲིང་བ། མཆེད་བ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་རྣམས་

རིམ་གྱིས་འབྱུང་། འོད་གསལ་གྱི་དུས་སྐབས་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་
བོར་སོང་བ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་
སྟམ་པའི་རང་དུ་སྤྱང་ངེ་བཞག་ནས་ཆོས་སྤྱིའི་ངོ་བོར་སོང་སྟམ་པ་བྱས་ནས་
ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱོམས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བའི་སྤྱང་སེམས་དེ་
དང་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ཐུ་ལ་ཐུ་བཞག་པ་ལྟར་རོ་མཉམ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་
བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལུགས་འབྱུང་གི་ཉེར་ཐོབ་
འགག་པ། མ་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་འཇའ་ཡལ་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་དག་
པ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ། རང་རྒྱུད་ལྷན་
གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པར་སོང་བ། ཉོན་སྐྱེབ་ཀྱི་དངོས་གཉོན་བར་ཆད་མེད་
ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ། ལུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དུས་
མཉམ་དུ་འབྱུང་ངོ་།

འོད་གསལ་ཡང་དག་མཐའ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སོགས་མིང་གི་
ནམ་གངས་ཡིན་ལ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ལ། ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང་ནང་
གི་མངོན་བྱང་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་བྱང་པར་ནི། འོད་གསལ་དེ་མངོན་དུ་
བྱེད་ཆེ། ཕྱིའི་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སྐབས་མངོན་
དུ་བྱེད་པས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང་། ནང་གི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འདས་
པའི་དུས་སྐབས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་ནང་གི་མངོན་བྱང་དུ་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །

དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཐོ་རངས་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་
 པའི་མདོག་ལྷ་བྱ་ཁ་དོག་གི་ནམ་པར་མི་འཆར་ཡང་སྟོས་པའི་ཚོགས་གྱི་
 གཡའ་དག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འདི་
 ལྷགས་སྒྲ་མེད་གྱི་མཐོང་ལམ་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། སར་སྤྱན་ཐེག་
 པའི་ལྷགས་གྱི་བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་བས་ཀྱང་རང་ལམ་གྱིས་མདོན་དུ་
 བྱེད་མི་རུས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སར་སྤྱན་
 ཐེག་པ། ས་རང་ལམ་གྱིས་ས་བརྩ་བ་སྤིད་པ་ཐ་མ་བའི་བར་སོང་ཡང་། ལྷང་
 བ་གསུམ་གྱིས་གཉིས་སྤང་བླ་མོ་དག་པར་བྱེད་རུས་པའི་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་མ་ཐོབ་པས་རང་ལམ་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་རུས། དེའི་སྤྱིར་སྤིད་
 བ་ཐ་མ་བའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་ལྷགས་
 ལམ་སྒྲ་མེད་ལ་འཇུག་འཇུག་ཆེ་འདྲ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནས་
 འཇུག་པར་བཤད།

དེ་ཡང་སར་སྤྱན་ཐེག་པ་བས་རང་ལམ་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་རུས་
 པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ལས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས། བསྐྱེད་པ་མཐའ་ལས་རྣམས་
 སྤྱི་ཡང་། །མགོ་དང་རིན་ཆེན་སོགས་སྤྱན་པས། །སྤང་བ་རྣམ་པར་མ་དག་
 སྤྱིར། །བྱང་ཆུབ་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །མཐའ་ལས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་སྤྱི་
 ཡང་། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་སོགས་གྱིས། །སྤང་བ་རྣམ་པར་མ་དག་

ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །མཐའ་ཡས་བསྐྱལ་བ་རྣམས་སུ་
ཡང་། །སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་ཉིང་འཛིན་གྱིས། །སྤང་བ་རྣམ་པར་མ་དག་ཕྱིར། །
བྱང་ཆུབ་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །སྤང་བ་གསུམ་པོ་དག་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་ཉིད་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་
གྱིས་བསྐྱལ་ཚུལ་ནི། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། བསམ་གཏན་འདི་ནི་རྣམ་དག་
མིན། །འདིས་ནི་མཐར་ཐུག་མི་ཐོབ་སྟེ། །རྣམ་མཁའ་འདི་ངོས་ལྟར་མཆོག་གྱུར་
པ། །འོད་གསལ་བ་ནི་དེ་དམིགས་ཤིག །འོད་གསལ་བ་ཡི་གནས་ཐོབ་ནས། །
རབ་དགའི་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་རབ་དགའ་ཇོ་ཇེ་སྐྱེ། །ཀུན་གྱི་
དབང་ཐུག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེས་ན་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་གྱིས་ས་ལམ་བཟོད་པ་དེ་དག་གྱང་
མཐར་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་། །སྐབས་གྱང་ས་བཅུ་པའི་
སྐབས་དང་། དེ་ལའང་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་དང་། སྤིད་པ་ཐ་མ་གཉིས་ལས།
སྤིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་དང་། འཇུག་བྱའི་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལའང་བསྐྱེད་
ཇོགས་གཉིས་ལས་ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ནས་དང་། ཇོགས་རིམ་ལའང་
རིམ་པ་ལྷུ་ལས་བཞི་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་ནས་འཇུག་དགོས་
པར་ཤེས་པར་བྱ། དེ་ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པ་བས་རང་ལམ་དོར་ནས་སྒྲགས་
ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ལམ་ལ་སྒྲགས་ལམ་བསྟོན་པ་བཏབ་པ་ཡིན།

སྒྲགས་སྒྲ་མེད་རང་ལས་གྱིས་བཟོད་ཚུལ་སྒྱིར་བཏང་བ་ནི། དབང་དང་།
 བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་དང་། རག་དབེན་དང་། སེམས་
 དབེན་དང་། སྒྱུ་ལུས་དང་། རོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། སྒོ་བ་མི་སྒོ་བ་པའི་བྱང་
 འཇུག་ནམས་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་སྒོན་དུ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་འགོ་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་།
 དབང་བཞི་ལས་དང་པོ་གཉིས་སྒོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་
 གཉིས་ལས་བསྐྱེད་རིམ་སྒོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་ལྷ་
 ལས་རིམ་པ་དང་པོ་གསུམ་སྒོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་པ་ནི། །སྤྱི་བ་ཐ་མ་པའི་
 བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པའི་བྱང་ཆོས་སོ། །རིམ་བ་བཞི་
 པའི་རོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ནམ་དག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ནལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཡན་ལག་
 དུག་ལས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། རང་དབང་
 རིན་ཆེན་དག་པ་ཡི། །གཟུང་བ་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རོན་གྱི་འོད་གསལ་ཏེ་ནམ་དག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ནལ་འབྱོར་
 བཤད་ཅིན་ཏོ།

ནམ་དག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ནལ་འབྱོར་དེ་ལས་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཏེ་བྱང་
 འཇུག་གི་སྒྱུ་འབྲུག་ཚུལ་ནི། རིམ་ལྷ་ལས། རི་ལྟར་དྲངས་པའི་ཚུ་སྒྲུང་ལས། །
 ཉ་དག་སྒྱུར་དུ་ལྷང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་གསལ་ལས། །སྒྱུ་
 ལུས་བྲ་བ་འབྱུང་བར་བཤད། །ཅེས་དང་། སྒྱུ་དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། །ནལ་འབྱོར་

བཞི་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱིས་དེ་མཐོང་དང་། །གང་གིས་
ཐོས་དང་བྲན་ཅམ་གྱིས། །བསམ་པ་རྩོགས་མཛད་ཟུང་འཇུག་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲར་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་
གྱི་སྐྱར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་བས། །འོད་གསལ་དེ་ལས་
ལངས་པ་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་འོད་ཟེར་སྒྲ་
བས་ཉིར་ལེན་དང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་སྟན་ཅིག་བྲེད་རྒྱུས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་རྟིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་རྩོམ་ཆེ་འཛིགས་མཚན་ཉིད་པ་
རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་རྩོམ་ཆེ་འཛིགས་བྲེད་དཀར་
པོ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་དགྱེལ་འཁོར་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་སྐྱར་དངོས་གནས་ལ་
བཞེངས་པ་དེ་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་ལུགས་ལྷོག་གི་ཉིར་ཐོབ་འཆར་བ། རིམ་པ་
བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འགག་པ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དག་
བཅོམ་པར་གྱུར་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ། དག་པའི་
སྐྱེ་ལུས་དངོས་གནས་ལ་ལངས་པ། སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་རྣམས་
མཉམ་དུ་འབྱུང་། དེ་རྗེས་མཆེད་པ། སྤང་བ། མར་མ། མེ་བྲེད། དུ་བ། སྒྲིག་
རྒྱུ་རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་འཆར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྷོག་
ཏུ་འཆར་བའི་ཉིར་ཐོབ་ནས་སྒྲིག་རྒྱུ་འདིའི་བར་ནི་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས། རྗེས་བྲན་གང་ཞིག་རྣམ་བསྟོམས་པ། །དེ་དང་འདྲ་

བར་སྒྲོས་པར་བྲ། །རྗེས་སྤྱད་པ་ཞེས་བཤད་དེ། །སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་ལས་
སྒྲེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འགག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
གྲུབ་པའི་བྱང་འཇུག་འདི་ནི། སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གཉིས་
ལས་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཡིན་པ་དང་། སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལའང་གཙོ་
བལ་གཉིས་དང་། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས་བྱང་འཇུག་པལ་པ་དང་།
སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡིན། སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་གི་དོན་ནི། ཉོན་
སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དག་པའི་སྒྲུ་ལུས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། འཁོར་བ་དང་ནི་སྤྱད་པ་འདས། །རྟོག་པ་
གཉིས་པོ་སྤངས་པས་ན། །གང་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་གྱུར་པ། །བྱང་དུ་འཇུག་
ཅེས་དེ་ལ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་འཇུག་པ་འདིས་སྤངས་
པ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ཅིང་། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཐེན་ཡུང་། རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་མ་
ཐོབ་ཅིང་། ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པས་རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ཚུལ་དང་།
ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་གཉིས་ལས། རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྤངས་
པ་བྱང་འཇུག་པ་དེས་སྤོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་
བསྐྱོམས་པས་སྒྲིག་རྒྱ། དུ་བ། མེ་བྲེད། སྤང་བ། མཆེད་པ། ཉེར་ཐོབ། འོད་
གསལ་གྱི་རྟོགས་རྣམས་འཆར། འོད་གསལ་འདིའི་དུས་སྤྱད་པའི་སྒྲུ་

ལུས་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་སྒྲ་མ་སྐྱེད་ཕྱི་མ་ཐུགས་སུ་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། སྐྱེ་ཐུགས་དེ་
གཉིས་རོ་མཉམ་དབྱེར་མེད་དུ་དངོས་གནས་ལ་སོང་ཆོ། སློབ་པའི་བྱང་
འཇུག་གི་གཙུག་པོ་རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་གྱི། །རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ཤེས་ནས་ནི། །གང་
དུ་ཡང་དག་འདྲེས་གྱུར་པ། །བྱང་དུ་འཇུག་པ་དེ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ།

བྱང་འཇུག་པ་དེ་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་པ་ན། བྱང་པོ་རྟོང་
པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དོ་ཐེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་
བཞེངས་པར་བྱའོ། །སྙམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་བས་འོད་གསལ་དེ་ལས་
ལངས་ཆོ། བྱང་པོ་རྟོང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དངོས་གནས་ལ་སྒྲར་གྱི་
སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་དུ་གནས་ཀྱང་ཡིད་ངོར་མི་སློབ་པའི་བྱང་
འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་པ་འབྲ་བ་འབྱུང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུགས་ལྗོག་
གི་ཉེར་ཐོབ་འཆར། དེ་རྗེས་མཆེད་པ། སྤང་བ། མར་མ། མེ་བྲེད། དུ་བ། སྒྲིག་
རྒྱུའི་རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་འཆར། དེ་ནས་བྱང་འཇུག་པ་དེས་རྒྱང་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ལུས་དེ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྟོན་དང་བརྟོན་
པའི་དགྱེལ་འཁོར་སྐྱུལ་པ་དུ་མ་མཛད་དོ།

མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྷང་བར་འདོད་ན། ལྷ་བྱང་གིས། ཡང་དག་
 མགོན་པོ་དེ་ཉིད་ནི། །འབད་བས་སྤས་ས་ཕྱང་པོ་ཡི། །རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཉོག་ཏུ་
 བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ཕྱང་པོ་ཉིད་པ་སོགས་ཕྱང་པོ་ཉིད་པ་
 གང་རུང་ཞིག་དོ་རྗེ་འདིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་བལྟས་པའི་སྤྱི་བོ་ནས་ཡེ་
 ཞེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོད་གར་ཞུགས་ཏེ་ཉོན་དེ་ལ་གནས་ནས་
 གདུལ་བྱར་ཆོས་སྟོན་པ། ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། བཟའ་བརྟུང་
 ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། རི་དྲགས་གཞོར་བ་སོགས་མཛེས་མི་མཛེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
 ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་མཛེས་མི་མཛེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་
 ལ་འཇུག་ཅེ་ན། རིམ་ལྡེ་ལས། རི་ལྷར་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་དག། རི་ལྷར་
 རྒྱང་མ་དེ་བཞིན་སྤང་། རི་ལྷར་སྤང་འཛོང་དེ་བཞིན་མ། རི་ལྷར་བམ་ཟེ་དེ་
 བཞིན་གདོལ། རི་ལྷར་པགས་པ་དེ་བཞིན་གོས། རི་ལྷར་ཕུབ་མ་རིན་ཆེན་
 དང་། རི་ལྷར་ཆང་དང་དེ་བཞིན་གཅི། རི་ལྷར་བཟའ་བ་དེ་བཞིན་བཤའ་། །
 རི་ལྷར་བྱི་བཟང་ག་བྱར་དག། རི་ལྷར་བཤའ་ལས་བྱང་བའི་བྱི། རི་ལྷར་
 བསྟོད་པ་བྱེད་པའི་ཆིག། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྤྱོད་པའི་ཆིག། དྲག་པོ་རྗེ་རྗེ་ཅན་དེ་
 བཞིན། རི་ལྷར་ཉོན་མོ་དེ་བཞིན་མཛན། རི་ལྷར་མི་ལམ་དེ་བཞིན་མཐོང་། །
 རི་ལྷར་འདིགས་པ་དེ་བཞིན་གནས། རི་ལྷར་བདེ་བ་དེ་བཞིན་སྤྱུག། རི་ལྷར་
 ལྷང་བ་དེ་བཞིན་བྱ། །མནར་མེད་མཐོ་རིས་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེ་བཞིན་སྤྲིག་དང་

བསོད་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཅན། །དོགས་པ་མེད་པར་
ཐམས་ཅད་བྱེད། །སྤངས་པས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱན་བསྐྱབས་ནས། །ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསེར་དང་བོང་བ་
མཉམ་པ་ཞེས་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྟོན་པ་ནི་འདི་ལྟར་སྟོབ་པའི་
བྱང་འཇུག་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས། རེས་འགའ་བདག་ཉིད་ལ་
གཅེས་པར་བལྟ་བ་བཞིན་དགའ་ལ་ཡང་གཅེས་པར་བལྟ་བ་དང་། རེས་འགའ་
དགའ་ལ་དགའ་བལྟ་བ་བཞིན་རང་ལའང་དགའ་བལྟ་བ་དང་། རེས་འགའ་ཆུང་
མ་ལ་ངོ་ཆ་མེད་པར་སྟོན་པ་བཞིན་སྤང་མོ་ལའང་ངོ་ཆ་མེད་པར་སྟོན་པ་
དང་། རེས་འགའ་སྤང་མོ་ལ་འཛེམ་པ་བཞིན་ཆུང་མ་ལའང་འཛེམ་པ་དང་།
རེས་འགའ་སྤྲད་འཆོང་མ་ལ་མ་འཛེམ་པར་སྟོན་པ་བཞིན་མ་ལའང་དེ་ལྟར་
དུ་སྟོན་པ་དང་། རེས་འགའ་མ་ལ་འཛེམ་པ་བཞིན་སྤྲད་འཆོང་མ་ལའང་ངོ་ཆ་
བསྟེན་པ་དང་། རེས་འགའ་བྲམ་བེ་ལའང་གཞོལ་བ་འདྲ་བར་མི་གཙང་བར་
བལྟ་བ་དང་། རེས་འགའ་གཞོལ་བ་ལའང་བྲམ་བེ་འདྲ་བར་གཙང་བར་བལྟ་བ་
དང་། རེས་འགའ་རང་གི་པགས་པ་ལ་གཅེས་སྤྲས་བཞིན་གོས་རྩལ་པོ་ཡང་
གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་། རེས་འགའ་གོས་རྩལ་པོ་ཡང་གཅེས་པར་མི་
འཛིན་པ་བཞིན་རང་གི་པགས་པ་ལའང་གཅེས་པར་མི་འཛིན་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཕུབ་མ་དང་རིན་པོ་ཆེ་མཚུངས་པར་བལྟ་བ་དང་། ཆང་དང་བྲི་ཆུ།

བཟང་བ་དང་བཟང་བ། ག་བྱར་གྱི་ཁྱི་དང་བཟང་བའི་ཁྱི། བསྟོད་ཆིག་དང་
སྟོད་ཆིག་མཚུངས་པར་བལྟ་བ་དང་། དྲག་པོ་སོགས་འཛིག་ཏེན་པའི་ལྟ་དང་
ནོ་རྩེ་འཆང་ཡང་མཚུངས་པར་བལྟ་བ་དང་། ཉིན་མོ་ལས་བྱེད་པ་བཞིན་
མཆན་མོ་ཡང་ལས་བྱེད་པ་དང་། མི་ལམ་མི་བདེན་པར་བལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་
ཐོས་ཀྱི་ཀྱང་མི་བདེན་པར་བལྟ་བ་དང་། དེས་འགའ་སྤང་བའི་དབྱ་ལ་
འཛིགས་པ་བཞིན་མཛའ་བ་གྲོགས་ལའང་འཛིགས་པ་དང་། དེས་འགའ་བདེ་
བ་འདོད་པ་བཞིན་སྤྱག་བསྐྱེད་པའང་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་
མི་འདོད་པ་བཞིན་བདེ་བ་ཡང་མི་འདོད་པ་དང་། དབྱ་དང་བྱ་ལའང་མཚུངས་
པར་བལྟ་བ་དང་། མནར་མེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་བདེ་བ་
མཚུངས་པར་བལྟ་བ་དང་། སྤྲིག་པ་ལ་སྤང་བྱར་མི་ཞེན་པ་དང་། བསོད་
ནམས་ལ་སྤང་བྱར་མི་ཞེན་པ་དང་། མདོར་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། མཉམ་གཞག་ལས་
ལངས་པའི་ཆེ་ནའང་མཉམ་གཞག་ཏུ་གོམས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་མི་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་མ་གཡོས་པར་གང་ཤེས་ཅི་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་དང་བྱལ་བར་བྱང་འཇུག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
ངང་དུ་ཤེས་ནས་དོགས་པ་མེད་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རང་བཞིན་སྤངས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱད་པས་སྤངས་ཏོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྩེ་

ཀྲུས་སྤྱ་སོང་ནས་སྤྱན་སྤྱམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱར་དུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་
བར་གསུངས།

སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་ཤེས་སྒྲོབ་སྒྲོང་ཚུལ་ནི། སྒྲར་སྒྲོབ་མ་
 སྒྲོང་བའི་ལམ་གསར་པ་ལ་སྒྲོབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། རིམ་ལྡེ་ལས། བྱང་འཇུག་གོ་
 འཕང་ལ་གནས་པའི། །སྒྲོབ་བཞིན་པ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །བྱང་འཇུག་པ་དེ་
 གོམས་གྱུར་པས། །སྒྲོད་པའང་དེ་དང་གཉིས་སུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། སྒྲར་བསྐྱབས་བེན་པ་གོམས་པར་བྱེད་པས་རྟོགས་པ་རེ་རྒྱས་སུ་སོང་
 བས་ཤེས་སྒྲོབ་སྒྲོང་དགོས་ཤིང་། བསྐྱབས་བེན་པ་གང་གོམས་པས་ཤེས་
 སྒྲོབ་སྒྲོང་ཞེ་ན། སྒྲར་བཤའ་པའི་སྐྱུ་ལྷགས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་
 བ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་སྒྲོབ་སྒྲོང་དགྲའི་གཉེན་པོར་
 བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་གསུངས། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་ཤེས་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་
 ལམ་གཉིས་སྒྲོང་གཉེན་དུ་སྒྲོར་ཚུལ་ནི། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་
 ཤེས་སྒྲོབ་དེ་ལ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་
 གསུམ་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ། འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་གསུམ་
 དང་། ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ། ཆུང་དུའི་འབྲིང་། ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་གསུམ་སྟེ་སྒྲོར་
 དགྲ་བྱས་པ་ལ། དེ་རེ་རེའི་གཉེན་པོར་དག་པའི་སྐྱུ་ལྷགས་དང་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་འོད་གསལ་གྱི་ཐོག་མ་ནས་

སྒོ་བ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བར་སྒོ་མ་ལམ་ཆུང་དུ་འི་ཆུང་དུ། ཆུང་
དུ་འི་འབྲིང་། ཆུང་དུ་འི་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་གི་
འབྲིང་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ། ཆེན་པོའི་
འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ་སྒྲོར་དགུའི་སྒྲོང་གཉིན་དུ་བྱས་ཏེ་བསྒོ་མས་
པས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་པོ་བརྒྱད་སྤངས་ཤིང་མི་སྒོ་བ་བྱང་འཇུག་འཛོལ་པའི་
མཆན་མ་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ།

མཆན་མ་ངེ་ལྟར་རྟེན་དམ་ཞེ་ན། རྒྱེས་བུ་རྣམས་དགའ་ཞིང་མགུ་ལ་
རངས་པ་དགོ་བ་ངང་གིས་འཕེལ་བ། ས་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་གཡོ་བ། བདུད་གྱི་
གནས་སུ་ཆ་ལང་ལྟ་བུའི་སྒྲ་སྒྲོག་པ། རྒྱེས་པ་བརྒྱར་བསྐྱལ་པའི་མེ་ལྟ་བུའི་
སྒྲོར་མདའ་ལྟར་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འབྲུགས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་དང་།
གནམ་རྩོ་ལྟར་བ་ལྟ་བུ་དང་། བསྐྱལ་པའི་མེ་དབུང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་
འབར་བ་དང་། རྒྱག་རྒྱ་སྒྱེ་གནས་ཀྱི་སྒྲིང་པོས་ཁམས་གསུམ་གང་བ་དང་།
ཆངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་བྱུང་འཇུག་སོགས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བུ་དང་
བུ་མོ་གྲོགས་དང་བཅས་པ་འོངས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་བེ་ཕང་སྒྲིང་བུ་
སོགས་རོལ་མེའི་སྒྲ་དང་། མངོས་པའི་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་།
ཨ་ལ་ལ་དང་། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བ་ཞེས་ཅ་ཅའི་སྒྲ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པར་གསུངས།
སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲ་འདི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲིད་

བས་འདི་ཐོབ་ཆེ་གཟུགས་སྐྱེའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྩོགས་བ་ཡིན་
ལ། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེས་གྲིས་སྐྱ་
སོགས་ལ་ཕྱག་མི་བྱ་བར་གསུངས། བྱང་འཇུག་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ།
སྐྱ་འབྲུལ་བྱ་བའི་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་
ཏུ་སོན་པ། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་སོ། །གོང་གི་སྒྲིག་རྒྱུའི་རྗེས་མ་ཐག་པའི་དག་པའི་སྐྱ་
ལུས་ནས་སློབ་པ་མཐའི་འོད་གསལ་ཀྱི་བར་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། གོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་ནས་ནི། །དབུས་སུ་
གཟུགས་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཡུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྩོགས་བྱེད་པ། །ཉིང་རེ་
འཛིན་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འབྲས་བྱ་མངོན་བྱ་བྱེད་ཚུལ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་འབྲས་བྱ་མངོན་བྱ་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྤར་
བཤའ་པའི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་འཐོབ་པའི་
མཆན་མ་གོང་དུ་བཤའ་པ་ལྟར་རྟོག་པ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་སྒྲོང་
བའི་དོན་དུ་ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ལ་སྤར་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་
ཐོ་རངས་ལ་ཉེ་བ་ན་ཆོགས་འཁོར་གྱི་མཆོད་པ་སྤྲ་མ་དང་སྤྱོགས་བཅུའི་
སངས་རྒྱས་ལ་འབུལ། དབང་གསུམ་པ་དངོས་སུ་སྤངས། ཐོ་རངས་ཀྱི་ཐུན་

དང་པོའི་དུས་སུ་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་པ་པོ་ག། རོ་རངས་ཐུན་གཉིས་པའི་
དུས་སུ་ཕྱིའི་རྒྱུན་ལས་རྒྱ་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་ངང་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་
ཡང་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་བསྟོམས་
པས། རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འབྱུང་། ཐིམ་ཉགས་སུ་སྒྲིག་
རྒྱ། དུ་བ། མེ་ཁྲིལ། མར་མེ། སྒྲང་བ། མཆེད་བ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་གྱི་
ཉགས་ནམས་འཆར། དེ་ཆེ་དགའ་བཞི་སྟོང་བཞིའི་ངོ་བོར་ཆོས་ལྷག་པ་
འབྱུང་། རོ་རངས་ཐ་མའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་གཉིས་
སྒྲང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དུ་མ་ལུས་པར་བཅོམ་
སྟེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འོད་གསལ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྒྱུ་རུ་ར་རྫོན་པ་བཞག་བཞིན་
གཟིགས་པའི་ནམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་
སྐྱའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་
ལྷན་གྱི་སྐྱར་གྱུར་བ། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྒྲུལ་སྐྱ་བྱེ་བ་ཐེར་འབུམ་ཅིག་ཅར་
དུ་སྟོན་བུས་པ་གསུམ་དུས་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དག་པ་གསུམ་ལྷན་གྱི་ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ་
ནི་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་

སྐྱུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་ཞེས་བྲེད།

གོང་གི་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ནི། ལོངས་སྐྱོད་རྩོགས་སྐྱུ་དང་། ཁ་
སྐྱོར་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་།
རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། འགོག་པ་མེད་པ་དང་བདུན་ཡིན་ཏེ། དག་དབང་
གྲགས་པས། ལོངས་སྐྱོད་རྩོགས་དང་ཁ་སྐྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། །
སྙིང་རྩེ་ས་ངེས་གང་རྒྱན་མི་འཆད་དང་འགོག་པ་མེད། །ཡན་ལག་བདུན་
བཤའ་དོན་དང་ལྡན་པ་བསྐྱབ་བྱ་འདིར། །བདག་འདོད་ཚད་མས་ལོངས་
བསྐྱོམ་སྒོ་ཅན་གྱིས་བྱང་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་ལས་
ལོངས་སྐྱུ་ནི། བདེ་སྙིང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་
དཔེས་སྐྱས་པའི་སྐྱུར་སྐྱང་བའི་ལྟ་སྐྱུ་ཡིན། ཁ་སྐྱོར་ནི། ལོངས་སྐྱུ་དེས་རང་
དང་མཚུངས་པའི་ལྟ་མོ་དང་སྙིང་སྐྱེས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི།
ལོངས་སྐྱུ་དེས་ཡུམ་དང་སྐྱོར་བ་ལས་རྩུང་བའི་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེ་ལ། ཟག་པ་
མེད་པ། འཁོར་བ་རི་སྤྱད་དུ་གནས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་
ལོངས་སྐྱུ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་བྱབ་པའོ། །སྙིང་
རྩེ་ས་ངེས་གང་ནི། དམིགས་མེད་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ཁོར་བུ་ལྟར་འབད་རྩིས་ལ་མི་སྟོས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་དུ་
མཛད་པའོ། །རྒྱན་མི་འཆད་པ་ནི། ལོངས་སྐྱུ་དེ་སྐྱབས་འགའ་ཞིག་དུ་འཇུག་

པ་དང་ཕྱོག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་གང་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུང་ནས་
དོན་དེ་རྒྱན་མི་འཆད་པའོ། །འགོག་པ་མེད་པ་ནི། ལོངས་སྐྱེ་དེ་ཟུང་ན་ལས་
མི་འདའ་བ་དུས་རྟག་དུ་བཞུགས་པའོ།

འདི་ཉིད་ཞིབ་པར་སྒྲུང་རིག་འཛིན་དགའ་སྟོན་དུ་བཞག་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱ། དེ་འདྲིའི་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འདུག་དོ་རྗེ་
འཛིགས་བྱེད་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ། ལམ་འདྲིའི་སྐྱབ་པ་པོས་ལམ་བུན་མོང་
བས་རྒྱད་སྒྲུང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་། དེ་རྗེས་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྱས་པ་ལས་ཡི་
དམ་འདྲིའི་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ། དེ་རྗེས་དབང་
དུས་སྐུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་གཅིས་པར་བསྐྱར་བ། དེ་
རྗེས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ཡིད་དོར་སྐྱེ་གསུམ་དུ་འབྱེར་བྱས་པའི་བསྐྱེད་
རིམ་སྤྱད་གསུམ་ལ་བསྐྱབ། དེ་རྗེས་ལྷེ་བར་གནད་དུ་བསྐྱར་པའི་རྗེས་གཞིག་
གི་སྤྱད་རིམ་དང་གཏུམ་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྟོམ། དེ་རྗེས་སྤྱགས་གྱི་ནལ་
འབྱོར་རྒྱང་བུམ་པ་ཅན་དོ་རྗེའི་བཞུས་པས་སྟོང་གའི་ཙ་མདུད་གྲོལ་བར་
བྱེད། དེ་རྗེས་བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་དམ་ཆིག་གི་ནལ་འབྱོར་
བསྟོམས་པས་སེམས་དཔེན་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་བྱེད། དེ་རྗེས་སེམས་
དཔེན་མཐར་ཐུག་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་འཕེན་པའི་སྟོབས་གྱིས་དབྱིབས་
གྱི་ནལ་འབྱོར་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་ལུས་སྐྱེ་ལྡང་། དེ་རྗེས་སྐྱེ་ལུས་དེ་

བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པས་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་རྗེས་འོད་
གསལ་དེ་ལས་འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་སྟོབ་པའི་སྤངས་པ་
བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས། དེ་རྗེས་སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་པ་དེས་སྐྱར་བདེ་
སྟོང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་སྟོབ་པའི་རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོབ། དེ་རྗེས་
རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་པ་དེས་བྱེ་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་ཉིད་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བསྐྱོམས་པས་ཤེས་སྐྱབ་མ་ལུས་པར་བཅོམ་སྟེ་མི་
སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་མངོན་པར་རྩོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས།
གདུལ་བྱ་ཐ་མལ་བའི་དོན་དུ་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེའི་མཛད་པ་སྟོན་ཅིང་། ཅ
བའི་ལོངས་སྐྱེད་ཅི་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་རིགས་འབྱུང་མི་འཆད་དུ་
བཞུགས་པའོ།

རྩོག་ས་རིམ་ཐུན་བཞིར་རིམ་སྐྱོམ་ཚུལ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པར་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྩོག་ས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །
ཐབས་འདི་རྩོག་ས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་ནས་བརྟན་པ་ཐོབ་རྗེས་
རྩོག་ས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ལེགས། འོན་ཀྱང་རིམ་པ་དང་པོ་མ་བརྟན་བར་དུ་
དེ་ལ་གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་པའི་ཞར་ལ་རྩོག་ས་རིམ་བསྐྱོམ་མཁ། ཡང་ན། ཐུན་

དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་ནས་ཐུན་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་
པའམ། བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། ཐུན་
བཞི་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམས་པ་ལྟ་བུས་རང་གི་རྒྱད་ལ་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པ་
རི་ཙམ་ཐོབ་ཆད་ལ་དཔག་སྟེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

ལྷགས་ལྷགས་ལས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་འཁྲུ་ལ་བརྫོད་ན།
བརྟག་གཉིས་དང་སྐྱུ་ཏ་ལས་བཤད་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་ནི། མོས་སྐྱོད་གྱི་
ས་དང་། བར་ཕྱིན་ལྷགས་གྱི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་དང་། སངས་
རྒྱས་གྱི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །རྫོ་རྫེ་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་
པའི་ས་བཅུ་གཉིས་ནི། ཀྱན་ཏུ་འོད། བདུད་ཅི་འོད། རྣ་མཁའ་འོད། རྫོ་རྫེ་
འོད། རིན་ཆེན་འོད། བརྫོ་འཆང་། ལས་གྱི་འོད། དཔེ་མེད་པ། དཔེ་བྲལ་ས།
ཤེས་རབ་འོད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སོ་སོའི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ས་སྟེ་
བཅུ་གཉིས་དང་། མདོན་སྐྱོད་ལས་བཤད་པའི་ས་བཅུ་གསུམ་ནི། རབ་དགའ་
སོགས་ས་བཅུའི་སྟོང་དུ། དཔེ་མེད་པ། ཡེ་ཤེས་ལྷན། རྫོ་རྫེ་ས་གསུམ་བསྐྱར་
པས་བཅུ་གསུམ་དང་། མན་སྟེ་ལྷགས་གྱི་བཅུ་གསུམ་ནི། བར་ཕྱིན་གྱི་
ལྷགས་དང་འབྲས་ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང་། མོས་སྐྱོད་གྱི་ས་དང་། རབ་
དགའ་སོགས་ས་བཅུ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་མི་སྟོབ་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་བསྐྱར་པས་
ས་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱེད། ཡང་ཨ་བྱས་མདོན་སྐྱོད་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར། རབ་

དགའ་སྟོགས་ས་དགུ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ས་བཙུ་བ་ཅམ་དང་། ས་བཙུ་བའི་
བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ས་བཙུ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མི་སྒྲོབ་ཀྱན་
ཏུ་འོད་དམ་རྩོམ་ལྟེ་འཛིགས་བསྐྱེད་པས་བཙུ་གསུམ་དུ་ཡང་བྱེད་དོ། །འདིའི་ས་
བཙུ་བའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ནི་མངོན་སྲོད་
ལས་བཤའ་བའི་དཔེ་མེད་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྡན་གཉིས་དང་དོན་གཅིག་གོ།

རྩོམ་འབྲེང་ལས། དབང་བསྐྱར་རེ་རེ་ས་རེ་ལོ། །ཞེས་བྱམ་དབང་བཙུ་
གཅིག་དང་། དབང་གོང་མ་གསུམ་སྟེ་བཙུ་བཞི་དང་སྟོར་བར་གསུངས་པའི་
ས་བཙུ་བཞི་ནི། མོས་སྲོད་ཀྱི་ས་དང་། རབ་དགའ་སྟོགས་དགུ་དང་། ས་བཙུ་
བ་ཅམ་དང་། ས་བཙུ་བའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ས་བཙུ་བའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་དང་བཙུ་བཞིར་བྱེད། ཡང་དགོངས་
པ་ལྟར་སྟོན་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ། །ས་གྱུར་དེ་ནི་
བཙུ་གསུམ་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བཙུ་
གསུམ་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་འཇུག་བཙུ་བཞི་པར་འཛོག་དགོས་པར་བཤའ།
དེས་ན་དགོངས་པ་ལྟར་སྟོན་ལྟར་ན། སྟོར་ལམ་ཐོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་
མཆོག་བཞི་རེ་ལ་ས་གསུམ་རེ་ཐ་སྟོད་དུ་བཏགས་པའི་བཙུ་གཉིས་དང་།
དེའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྐྱར་བའི་ས་བཙུ་གསུམ་པར་བྱེད་པས། བྱེད་
འཇུག་པ་བཙུ་བཞི་པར་དོན་གྱིས་བྱེད་དགོས་པར་བཤའ།

སྒྲིབ་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཆེ་ཐ་མའི་ཐོད་གྱུར་ནས། །བཟོད་
པ་ཆོས་མཆོག་དབང་དུ་ནི། །རབ་འབྱེད་སྒྲིབ་བ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །རབ་ཏུ་
དགའ་བ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྒྲགས་ལུགས་འདིར་ས་བཅུ་གཉིས་དང་། བཅུ་
གསུམ་དང་། བཅུ་བཞི་ཞེས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་། སར་བྱིན་
ལུགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བགྲངས་པའི་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་
ལས་གོང་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མངོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་
བཅུ་གསུམ་ལས། ས་བཅུ་གཅིག་པ་དཔེ་མེད་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་
ལྡན་གཉིས་ནི། སར་བྱིན་ཐེག་པའི་ས་བཅུ་པར་བསྐྱུས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།
སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ས་ལམ་འདིས་སར་བྱིན་ཐེག་པའི་ས་ལམ་ཀྱི་དོད་ཐུབ་
བྱེད་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱིས་སར་བྱིན་ཐེག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་མན་ཀྱི་ལམ་
ནམས་དོད་ཐུབ་བྱེད། རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་དང་། དག་དབེན་ཀྱིས་
ས་དགུ་པའི་དོད་ཐུབ་བྱེད། སེམས་དབེན་དང་སྦྱ་ལུས་གཉིས་ཀྱིས་ས་བཅུ་
པའི་སྒྲིབ་དོད་ཐུབ་བྱེད། འོད་གསལ་དང་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གིས་ས་བཅུ་
པའི་སྒྲིབ་དོད་ཐུབ་བྱེད། མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གིས་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་
ཏུ་འོད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་པར་དོད་ཐུབ་བྱེད་ཚུལ་འདི་སྒྲིབ་བསྐྱུས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལྷ་དང་ས་མཆོམས་ནི་པ་

རྒྱུད་ལྟར་ན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས་སེམས་དབེན་སྣང་བའི་
ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཁ་མའི་བར་ནི་ལུགས་འདིའི་ཚོགས་ལམ་དང་། སེམས་དབེན་
སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ཁ་མའི་བར་ནི་
ལུགས་འདིའི་སྒྲོར་ལམ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ནས་ཤེས་
སྒྲིབ་སྒྲོར་དགའའི་དང་པོའི་དངོས་གཉིན་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་སྐྱེ་ཁ་
མའི་བར་ནི་ལུགས་འདིའི་མཐོང་ལམ་དང་། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་
ཡིན། སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ནས་ཆེན་པོ་སྒྲོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་བར་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲོར་དགའའི་ལུགས་འདིའི་སྒྲོམ་ལམ་
ཡིན་ལ། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་བརྩུ་པའི་བར་རིམ་བཞིན་སྐྱར་བའི་ས་དགའ་
ཡང་ཡིན། མི་སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ནི་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ཡང་ཡིན་ནོ།

འདིར་སྐྱས་པ། རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤམ་མཆོ། །
ནམ་དཔྱོད་ས་འཛིན་དབང་པོས་བསྐྱབ་ལས་ཐོན། །ཟབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་
པའི་ལྷ་གསར་འདི། །སྒྲོ་བཟང་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐུད་གསོས་སུ་བསྐྱུན། །ཁྱིན་
རྒྱལ་གཏེར་ཆེན་མ་ཉེའི་ཞལ་ཅན་གྱི། །ཟབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ནལ་
འཕྱོར་བཞིའི། །ཐེམ་སྐྱས་ལ་བཏེན་ཟུང་འཇུག་པོ་བྲང་དུ། །བཏོད་ཚུལ་ལུང་
རིགས་དུ་མས་བརྒྱན་དེ་བྲས། །འདི་ལ་འགལ་འཁྲལ་ནོངས་པ་ཅི་མཆིས་པ། །

སྒྲ་མ་ལྷ་དང་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལ་འཆགས། །མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ཏ་ཅང་
གསལ་བྲགས་པར། །མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །
དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཆེ་འདིར་ལྷགས་འདི་ལ། །རིམ་གཉིས་ལམ་གྱི་ཉླགས་པ་
མཐར་ཕྱིན་ནས། །འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོའི་གོ་འཕང་མངོན་བྱས་ཏེ། །འགྲོ་
ཀུན་ལམ་འདིས་སྦྱར་དུ་གྲོལ་བྱེད་ཞོག།

ཟབ་ཆོས་འདི་སྒྲ་མེད་དབང་མ་ཐོབ་པ་སོགས་སྣོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་དགོས་
སོ། །ཞེས་དཔལ་རྩི་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པ་རྩོགས་རིམ་སྐྱབས་སུ་
ཐེམ་སྐྱས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིན་གྱིས་ལྷགས་འདིར་ཐོས་
བསམ་གྱི་སྒོ་ཅུང་ཟད་འདིས་ཤིང་བསྐྱོམ་པ་ལྟར་སྒྲོས་པ། གྲུ་བྱི་ཆོས་རྩི་སྒོ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་
བཅ། མིང་གཞན་སྐྱེག་པའི་རྩི་རྩེ་ཞེས་བྱ་བས། དཔེན་ས་པ་རྒྱལ་བ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་
མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་དང་། རྩི་ལྷ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མཚོ་སྒོ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོས་
མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་དང་། བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་
དང་། མཁས་མཆོག་སྒོ་གྲོས་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་དང་། རྩི་འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་དང་། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་དང་། ལྷང་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཆོས་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་
རྩོགས་རིམ་དང་། མཁས་མཆོག་རྣམ་ཀྱའི་ས་མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་དང་། མཁས་དབང་
ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་དང་། རྩི་ངག་དབང་བུམས་པས་མཛད་

པའི་རྫོགས་རིམ་དང་། སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཁས་མཆོག་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་
པའི་རྫོགས་རིམ་དང་། མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་རྫོགས་རིམ་དང་།
གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིག་ཚུང་ཉིད་གཅིག་དང་། བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་རིམ་
ལྷའི་རྣམ་བཤད་དང་། རྫོ་རྩེ་འཆང་སྤུམ་པ་མཁན་ཆེན་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་
གཟིངས་དང་། མཁས་པ་ཐང་སག་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་དང་།
རི་ཁྲོད་པ་དག་དབང་བྱམས་པས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་སོགས་ལ་ལྟ་རྟོག་
ཞིབ་པར་བྱས་ཏེ་རིགས་པས་ཀྱང་ཡང་ཡང་དབྱུད་པ་ལ་བརྟེན་པས་སློ་བྲོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཅུང་
ཞིག་རྟོག་ཆེ་རྩེ་འཛིན་བཞད་རིན་པོ་ཆེའི་རྫོགས་རིམ་ལ་གཞིར་བྱས་ཤིང་། གོང་དུ་སློས་
པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཏེ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཆོས་ལ་སློ་མིག་
རྒྱས་པ་གྲུ་བྲི་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྣམ་དབྱེད་ཡངས་པའི་གྲུ་བྲི་དག་དབང་དར་རྒྱས་
གཉིས་སོ། །

སྦྱིར་བྱུང་བསྟན་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་།

སློས་ཞུ་སེར་ཅོད་པན་འཆང་བ་ཡི།

དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པ།

སྦྱོགས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་གྱུར་ཅིག།

མད་བྱང་རྣམ་ཐར་གཙང་མའི་བྲིམས་དང་ལྷན།
ལྷབས་ཆེན་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་ཐར།
བདེ་སྤྱོད་མཆོག་གི་རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད།
ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག །

ཚུལ་བྲིམས་གཙང་ཞིང་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་།
བྱང་སེམས་འབྱོར་ཤིང་ལྷ་སྤྱོད་གཙང་བ་སོགས།
ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་ལ།
བསྐྱེས་ལྷན་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་འབྱོར་པར་ཤོག །